

Jens Henrik Christiansen Boye.

Jens Henrik Christiansen Boye blev født den 24. September 1823 i Gribsvad i Rørup sogn. Han var søn af Snedker Christian Henriksen Boye og Gjertrud Marie Jensdatter. Familien bestod desuden af en ældre søster, Laurine, som optræder i samme kriminalsag, og en yngre bror Anders.

Omkring 1830 flytter familien til Middelfart. Her bliver Jens H. C. Boye konfirmeret i 1838, på et tidspunkt flytter forældrene tilbage til Rørup, og de optræder i folketællingerne fra 1840.

Jens Henrik Christiansen Boye blev kendt som leder af ”Boye Banden”, som havde deres virke på det vestlige Fyn. Gennem en halv snes år hærgede banden, uden at der blev grebet ind.

Den 11. Oktober 1853 dræbte Boye Fæstemanden Niels Hansen i Broendehuset, Balslev.

I forbindelse med opklaringen af drabet, blev ”Boye Banden” optrevet.

Sigtelsen for Boye's vedkommende kom til at lyde på: Mord, Forfærdigelse og udgivelse af falske Penge, Røveri og Tyveri.

Jens Henrik Christiansen Boye fik den 21. August 1855 følgende dom: ”Han skal have sit liv forbrudt og lægges på Stejle og Hjul”.

Dommen blev appelleret til højesteret, som den 29. Maj 1856 stadfæstede dommen, dog med en tilføjelse om at han ikke skal lægges på Stejle og Hjul.

Dommen bliver fuldbyrdet den 16. August 1856 på en bakke vest for Balslev.

Læs Boye's tilståelse:

Se Skudsmålsbogen:

Skitse over mordstedet, som er tegnet af Boye:

Se beviset på det er Boye's tegning:

Kilde:

Kommissionsdomstole, Københavns kriminal- og politiret, nr. 4

Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm.

Afskrift.

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 85.

Søndag den 26. marts 1854.

Sagen blev atter foretaget og **arrestanten Boye** fremstillet.

Han **angiver nu at være skyldig i husmand Niels Hansen Broendehus' død** og afgiver i den anledning følgende yderligere forklaring:

Allerede medens han og arrestanterne Pranger og Sosmed sad arresterede i Middelfart arrester var der tale om, at bemeldte husmand var i besiddelse af penge, og så vidt han mindes omtalte også en der hensiddende arrestant nemlig Mørck, at pengene skulle ligge i et skab, der hængte i sengen.

Efter at de alle 3 var komne ud af arresten, talte nærværende arrestant og Pranger yderligere om at forøve dette tyveri, men blev de derhos enige om, at det ikke kunne forøves uden at dræbe manden, navnlig fordi det var dem bekendt, at han bestandig var i besiddelse af skydevåben. Den endelige bestemmelse blev imidlertid først taget, da arrestanten om eftermiddagen den 11. oktober indfandt sig på Sosmeds bolig. Her aftalte først nærværende arrestant og Pranger, at gerningen skulle udføres således, at Niels Hansen skulle lokkes ud af sit hus, hvorefter nærværende arrestant skulle kværke ham i et medbragt reb, uden at der dog var tale om, at han nogetsteds skulle ophænges, og medens nærværende arrestant udførte dette, skulle de 2 andre gå ind og fuldføre tyveriet. Det var dem ikke bekendt, hvem der for øvrigt var i huset, da de kun vidste, at Niels Hansens første kone var død, og de troede derfor, at der i alt fald kun var et fruentimmer i huset. Hvorledes der skulle forholdes mod hende under tyveriets fuldførelse blev ikke nærmere omtalt.

At Niels Hansen virkelig skulle dræbes, blev ikke omtalt for Sosmed, så længe de var på dennes bolig, hvorimod dette først med bestemthed aftaltes og meddeltes ham på vejen til gerningsstedet, og da han samtykkede deri, blev det aftalt, at han skulle se at lokke manden ud, men skulle han for øvrigt ikke have nogen del i mordet, ligesom han ej heller have noget våben eller dræbende redskab med sig, medens Pranger derimod var i besiddelse af en kniv.

Da de var komne til gerningsstedet, og arrestanten knyttede en løkke på det reb, han havde taget med, og som han havde taget, så vidt han husker på Sosmeds bopæl, ytrede Pranger, at arrestanten ikke knyttede løkken rigtig, hvortil arrestanten erindre, at han svarede, at det var rigtig nok, da han havde hængt så mange.

Efter at Sosmed havde lokket manden ud at huset under foregivende af, at han var væltet med sin vogn, gik han først lidt op ad vejen med manden, derefter kom nærværende arrestant og slutteligen Pranger. Da de var komne noget længere bort, gik nærværende arrestant nærmere, hvorpå Sosmed vendte om og trak sig tilbage. Nærværende arrestant forsøgte da at kaste rebet om manden, men dette mislykkedes, og manden gav sig til at løbe. Det faldt da først nærværende arrestant ind, at lade ham undløbe, men da han derhos betænkte, at de 2 andre måske var gået ned for at iværksætte tyveriet, forandrede han denne bestemmelse, løb efter og indhentede manden samt bibragte ham med en medbragt kniv, der tilhørte Sosmed, og som han havde taget på dennes bopæl et stik i maven, men manden undløb desuagtet, og nærværende arrestant har vel senere sagt til de 2 andre, at han så ham falde noget efter, men dette var dog ikke tilfældet.

Efter at have stukket manden, gik han tilbage og traf Sosmed. De savnede da Pranger og ventede noget på ham, men da han ikke indfandt sig, og de begge derhos allerede angrede, hvad der var sket, opgav de tyveriet og gik hjem til Sosmeds bolig.

Om arrestanten på vejen eller efter de var komne hjem på Sosmeds bolig, hvor Pranger kort efter indfandt sig har ytret at denne, hvis nærværende arrestant havde set ham løbe, skulle have været samme vej som manden, erindrer han ikke, men skulle han have udtalt sig således, har det i alt fald ikke været hans mening.

Efter de var komne hjem på Sosmeds bolig og der havde fået noget at spise, gik nærværende arrestant tilligemed Pranger op og lagde sig til at sove på høloftet. Han husker, at der den følgende dag var tale om, at de skulle til Vejle marked, men der var ingen af dem, der tog derhen med undtagelse af Pranger.

Den Sosmed tilhørende kniv hvormed arrestanten stak manden, har han ladet ligge hos husmand Hans Jørgensen i Munkestenhuset i Vissenbjerg sogn.

Oplæst og ratihaberet med bemærkning at han ikke sig vitterlig forhen havde set eller kendt Niels Hansen af Broendehus, og har han navnlig ingensinde været i hans hus.

Han blev igen afgiven til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

se

apirs Forordningens

—
Solo.

Præsident, Kong

1800

Præsident, Konge af Sles.
Lig. Høist, Landkønde-Sagen,
Vener. Høist, og Odense
Lig.

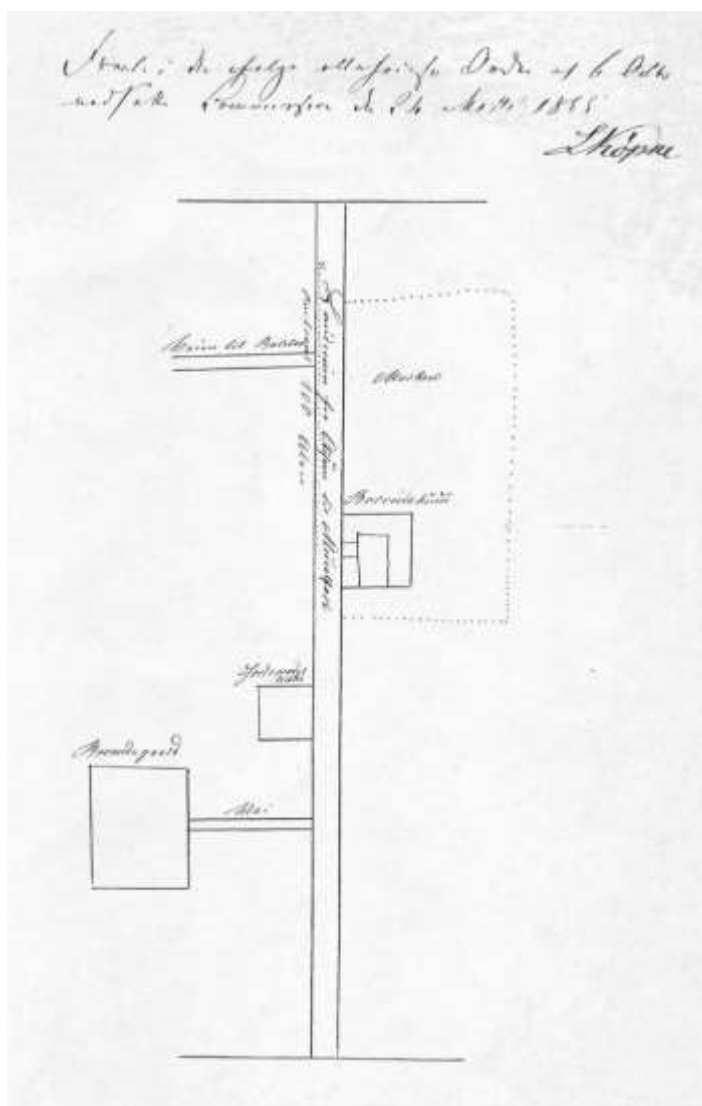
Anders P. d. 1800. M. H. B. B.

Alles Høist,
Lig.

Jemi Alessio - Paja, an dän af
 Sundens af Kommuna Christian
 Alessio - Paja af Gustaf Gustaf
 Maria Jensenen som Oldtøj Mester,
 anfødt i Skilling, d. 24. d. August
 1823 f. anto sig selv alle Gælder af
 den af hjem af, værdne af Skilling.
 Lige højere d. 16. d. August 1824, og
 i anførdet med mange god Spil
 Skilling og d. 24. d. August
 1824 i Skilling Skilling. Gør
 sig i Skilling Skilling og Skilling
 med Gælder Lige i Gælder
 Skilling i Gælder Skilling Skilling
 Gælder Skilling, og Gælder
 med, da som Skilling Gælder af
 i sig Skilling Skilling med Skilling
 Skilling.

Skilling d. 16. d. August 1824.
 Skilling d. 16. d. August 1824.

8 Tilgang P.P. Sag 125 C No 333.
 Smedeslægt ved Hæd' Sørensen
 foretaget den 6. febr. 1854
 Møller

Mandagen den 9. oktober 1854.

Sagen igen foretaget.

Efter egen anmodning fremstilledes **arrestanten Peder Nielsen**, der tilføjer sin tidligere forklaring, at der ved det tyveri har i forening med arrestanterne Ploug og Lars Hansen har forøvet på Søllerupgård, endvidere blev bortstjålet 3 æsker, af hvilke Lars Hansen fik tvende og nærværende arrestant 1.

Da der ved en gennemgang (?) af sagen hos (?) var opstået tvivl om, hvorvidt lokaliteterne ved det på husmand Niels Hansen af Broendehus forøvede mord var så tydeligt beskrevne, at det var forståeligt for enhver, der læste sagen uden selv at have været på stedet og det var dem bekendt, at **arrestanten Boye** tegnede ret godt, blev denne arrestant fremstillet, hvorefter han på dommerens opfordring på et ark papir forfattede en tegning af Broendehus'

beliggenhed og nærmeste omgivelser hvilken tegning derefter blev fremlagt. Dommeren og retsvidnet Møller, der gentagne gange havde været på stedet, erkendte den at være nøjagtig overensstemmende med de virkelige forhold. På samme tegning afprøvede

arrestanten med rødt blæk den vej han og arrestanterne Sosmed og pranger var gået ind til Niels Hansen, efter at de havde fået denne lokket ud af sit hus, ligesom han med et kors betegnede det sted, hvor han havde bibragt Niels Hansen det knivstik, hvoraf denne senere døde, hvorhos arrestanten på anledning tilføjer, at Niels Hansen, efter at arrestanten havde bibragt ham stikket, løb fra vejen ind langs med det hegn, der på tegningen var betegnet at angive den til Broendehus henhørende mark, hvorved arrestanten dog bemærker, at han ikke kunne se ham løbe længere end omtrent 20 skridt, da han derefter blev borte i mørket.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Sosmed (Christen Hansen)**, der efter at være forevist den ovennævnte tegning erklærede denne for aldeles rigtig, ligesom det også er rigtigt, at de med Niels Hansen gik det stykke, der på tegningen er afprikket med rødt blæk, hvorhos han på anledning tilføjer, at de var komne lidt forbi vejen, der fører til Balslev, da nærværende arrestant trak sig tilbage.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Anders Hans Sørensen Pranger**, der efter at være forevist den ommeldte tegning afgiver en med forrige arrestant overensstemmende forklaring men bemærker kun, at de endnu ikke var komne helt op til vejen til Balslev, da nærværende arrestant trak sig tilbage og sprang ned over grøften og gærdet, der løber langs med vejen. Der fremlagdes for denne arrestants vedkommende en dåbsattest, som af ham vedkendtes som rigtig.

Arrestanterne blev derefter afgivne og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Kommissionsdomstole, Københavns kriminal- og politiret, nr. 4 side 1.

Denne gennemtrukne af 184 pagina bestående protokol autoriseres herved til brug til den ved allerhøjeste kommissorium af 20. december 1853 allernådigst anordnede kommission til at forsætte undersøgelserne ang. den forbrydelse, hvorved **husmand Niels Hansen af Broendehus** i Balslev sogn under Wedelsborg birks jurisdiction efter at være lokket uden for sit ved landevejen beliggende hus natten den 11. og 12. oktober 1853 bibragtes et knivstik, som bevirkede hans den 14. næstefter påfulgte død.

Rothe

”Broendehus sagen” transskriberet af Ellen Kylling, København

Genskrevet i Word XP 2000 af Mona Lillelund Hamann og Heinz Hamann, Faxe Ladeplads, April 2003 1

Kommissionsdomstole, Københavns kriminal- og politiret, nr. 4
Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm

”Broendehus sagen”

Kommissionsdomstole, Københavns kriminal- og politiret nr. 4 side 3.

År 1854 onsdagen den 25. januar blev retten sat på Assens rådstue og administreret som dommer af assessor i Københavns kriminal- og politiret Herman Rothe. Protokollen førtes af den antagne skriver August Rössing, hvorhos var tilstede som vidne politibetjent Christian Knudsen, hvor da foretagen sag betræffende fortsættelsen af de under Wedellsborg birks jurisdiction påbegyndte undersøgelser ang. den forbrydelse ved hvilken husmand Niels Hansen af

Broendehus natten mellem den 11. og 12. oktober f. år bibragtes et knivstik, der bevirkede hans den 14. næstefter påfulgte død.

Dommeren bemærkede, at sagen først nu har kunnet påbegyndes, dels på grund af, at han først ved skrivelse af 13. ds. fra Odense amt har modtaget de endelige forhørsudskrifter af de tidligere undersøgelser, og dels på grund af at han udelukkende hidtil har været beskæftiget med undersøgelsen af en anden under Baag herreds jurisdiction forøvet forbrydelse, til hvilken undersøgelse der blev meddelt ham allerhøjeste kommissorium samtidig med det nærværende. Dommeren fremlagde et allerhøjeste kommissorium af 20. december f. år. Endvidere fremlagdes udskrift af Wedellsborg birks politiprotokol begyndt den 12. oktober op endt den 21. december f. år. Endvidere fremlagdes 11 dertil hørende bilag ad A 1 til 11 begge incl.

Dommeren bemærkede, at den i Middelfart **arresterede Levi Hansen** var foranlediget transporteret her til byen.

Han fremstilledes og formanedes til sandheden, men han vedblev sin tidligere nægtelse af at have været til stede ved den under sagen omforklarede gerning, at være delagtig i den eller have kundskab om af hvem den er forøvet, og måtte han i et og alt henholde sig til sin tidligere forklaringer, hvilke han forsikrer at være nøje overensstemmende med sandheden.

Arrestanten blev atter afgiven til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing Chr. Knudsen

”**Broendehus sagen**” Samme protokol, side 4.

Sagen blev atter foretaget.

For retten fremstilledes **Hans Andersen fra Byllerup Mark**, der på anledning forklarer, at han har anset det som sin pligt ikke at tilbageholde forskellige omstændigheder, der var kommen til hans kundskab, og som han antager muligen at kunne være af nogen indflydelse med hensyn til den foreliggende undersøgelse.

Komparenten har i længere tid kendt husmand Rasmus Hansen, der er gift med distriktets jordmoder og bor i jordmoderhuset, der ligger knapt et lille bøsseskud fra det såkaldte Broendehus, som den afdøde Niels Hansen havde i fæste.

Uden at komparenten nærmere kan bestemme tiden, end at det var omtrent et par måneder førend Niels Hansens død, talte han tilfældigvis med bemeldte Rasmus Hansen, der da, uden at der i samtalen løb var faldet nogensomhelst ord, der kunne give anledning dertil, pludselig ytrede: ”at Niels i Broendehus var slem til at gøre anmeldelse for herskabet om krybskytteri, og at han ikke var bedre værd end at skyde”. Dog fremsatte Rasmus Hansen ingen direkte opfordring til komparenten i så henseende.

Om aftenen den 11. oktober f. år kørte komparenten for en murer, Niels Andersen, der for tiden er tjenende hos sin fader Anders Madsen på Byllerup Mark samt hans dame (?) Kirsten (?) med hvem han nu er gift, og som således også opholder sig hos Niels’ fader. På vejen kom han forbi ovennævnte Rasmus Hansens hus. Klokkeren efter hvad han antager mellem 8 og 9, på hvilken tid det regnede stærkt, og da komparenten ofte når han er kørt forbi ofte har holdt her, drejede hans heste af sig selv ind til huset, men da komparenten så, at der var lys og tydeligt kunne høre at der var højroset tale, efter hvad han på stemmerne måtte antage af flere mandspersoner, ligesom han og så, da der ikke var rullet ned for vinduerne, at der var 2 á 3 personer derinde, hvilke han dog ikke, da vinduerne var stærkt duggede nøjere kunne se og endnu mindre kunne kende, besluttede komparenten sig til ikke at gå ind i huset men kørte forbi.

Et par dage efter og altså kort efter at overfaldet på Niels Broendehus var sket kom komparenten ind til ham, Rasmus Hansen, i et ærinde. Da komparenten kom ind i stuen, sagde han spøgende: ”jeg ved ikke, om jeg tør sætte mig ned, som I behandler folk her på egnen”, og da talen således på en alvorlig måde umiddelbart kom på den skete misgerning, ytrede Rasmus Hansen: ”Ja Gudskelov at jeg var ganske ene hjemme den aften”, hvilken ytring var komparenten i høj grad påfaldende, da han efter det ovenanførte vidste, at dette ikke havde været tilfældet, men komparenten tav dog stille uden at omtale, at han den aften var kørt forbi Rasmus Hansens hus og derved havde overbevist sig om, at der tværtimod havde været flere

personer til stede.

Endnu tror komparenten at burde tilføje, at husmanden på Mosegård Mark, Niels Jørgensen Humle og en tjenestekarl hos dennes broder, Anders Jørgensen i Humlegård, hvilken karls navn komparenten dog ikke ved har fortalt ham, at de morgenen efter at misgerningen var sket ganske tidligt havde truffet jordemoderens søn, Peder Nielsen, der er til huse hos sin moder og dennes mand ovennævnte Rasmus Hansen noget fra det sted overfaldet var forøvet.

Drengen spurgte dem da, om de havde hørt den ulykke, der var passeret om natten, og da de benægtede dette, fortalte drengen det og tilføjede: ”jeg graver her på spor”.

De mødende blev dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Rössing Chr. Knudsen

”Broendehus sagen” Kommissionsdomstole, Københavns kriminal- og politiret nr. 4 side 6. Løverdagen den 28. januar 1854.

Sagen blev igen foretaget. For retten mødte **tømmermand og glarmester Christen Jørgensen fra Ørslev**, der på anledning forklarer, at han er bekendt med forskellige omstændigheder, hvilke han har anset det for sin pligt at meddele retten, da det muligen kunne lede til nærmere oplysning i nærværende undersøgelse, hvorved han tillige bemærker, at ligesom det han har at udsige er på nøjeste overensstemmende med sandheden, således at når det skulle påfordres ville fortrøste sig til med sin ed at bekræfte det, således er han derimod på den anden side ikke i stand til på anden måde at godtgøre dets rigtighed.

Da komparenten noget efter Niels Broendehus’ første kones død var i et ærinde hos Niels Nielsen Hjulmand, der allerede dengang opholdt sig hos sin svoger, gårdmand Hans Christensen, talte Niels om, at greven havde lovet ham det første hus, der blev ledigt på grevskabet, og idet han omtalte, at Broendehus var et fortrinligt hus, som han særdeles gerne ønskede, ytrede komparenten, at han vistnok havde ret, at det var et godt hus, men at besidderen jo var en ung mand, der vel næppe ville afstå det. Hertil svarede imidlertid Niels, at han dog derfor ville gøre sig så meget umage som muligt og sætte en prøve på det samt tale med naboen, om han ikke kunne bevirke det, om det også skulle koste ham noget.

Niels nævnte ved denne lejlighed vel ikke, hvilken nabo det skulle være, men da der ikke var nogen nærmere end husmand Rasmus Hansen, der er gift med distriktets jordemoder, og det er komparenten bekendt, at Niels jævnlig omgikkes med denne, antog komparenten, at det var denne nabo Niels tilsigtede.

Om Niels udtrykkeligen nævnte nogen sum, han ville betale for en sådan hjælp, mindes komparenten i det mindste ikke. Det er komparenten fuldkommen vitterligt, at bemeldte Niels da han noget tidligere var i huset hos og arbejdede for Karen Margrethe Nielsdatter, dengang enke efter hjulmand Jørgen Madsen i Balslev, og som nu i afvigte efterår er blevet gift med Hans Jensen idelig plagede bemeldte enke for at hun skulle afstå ham huset og endogså ved flere lejligheder var uærlig imod hende, idet han navnlig ytrede, at huset mere tilhørte ham end hende, hvorved han tilsigtede, at hun skyldte ham penge, hvilket han dengang angav til et par hundrede daler, uagtet det, da enken senere giftede sig, og han skulle have pengene udbetalt, viste sig, at det i virkeligheden kun var 80 rgdl.

Det er endvidere komparenten bekendt, at ovennævnte Rasmus Hansen forinden Niels Hansen Broendehus’ død, var en enke flyttet til ham, og endogså efter hun var taget til ham havde flere folk i Balslev og navnlig folkene, hvor hun tidligere havde tjent, nemlig gårdmand Jens Christensen, talt om, at de skulle fraråde hende at gifte sig med Niels, da han ikke var et menneske, med hvem hun kunne blive lykkelig og endog de sidste dage før hans død, da der blev sagt til Rasmus Hansen, at nu fik Mette Marie dog Niels Broende svarede, at det dog endnu kunne være, at der ikke blev noget af det.

Endvidere er det komparenten bekendt, at en stor mængde folk fra Balslev har set morgenen efter overfaldet spor føre fra gerningsstedet til Balslev by. Der er skelnede 3 sådanne spor nemlig 2 af 2 støvler og 1 af træskostøvler, og var de 2 første inden for hegnet og det sidste for størstedelen udenfor hegnet, hvorved der dog til byen kunne ses, at alle 3 personer hvor der var åbning i hegnet havde samledes. Derimod skulle de, der har set disse spor ikke have

forfulgt dem længere end til selve byen men der opgivet forfølgningen, så at de ikke har bemærket til hvilket sted i byen de førte.

På anledning tilføjer komparenten: Hans Ibens gård lidt inde i byen. Sluttelig erklærer komparenten på givne anledning at det, uden at han på nogen måde kan indestå for rigtigheden deraf, er den i byen først antagne overbevisning, at det er hjulmand Niels Nielsen og denne søsterbroder Hans Follum, der var egentlige ophavsmænd til den omhandlede gerning samt at den arresterede Lars (Levi ?) Hansen enten af disse er foranlediget til at være deltager eller i hvert tilfælde er vidende om sagens rette sammenhæng. Også er bemeldte Lars (Levi ?) Hansen og Hans Follum i de sidste aftener førend gerningen jævnlig set samlede drive om i byen og navnlig i nærheden af Hans Ibsen.

På anledning tilføjer komparenten endnu, at han fra sidstafvige midsommer indtil kort før jul har arbejdet på Humlegård og derfor ved med vished, at det er en misforståelse, når det under sagen er forklaret, at Niels Jørgensen Humle på Moesgård Mark og karl Anders Jørgensen tidlig om morgenen efter overfaldet skulle have hørt jordemoderens dreng, Peder Nielsen, ytre, at han gik og søgte spor, hvorimod bemeldte Niels Jørgensen samt Anders Jørgensens 2 sønner vel mødte ommeldte dreng på bemeldte sted, men denne gik da til Balslev for at hente en flaske brændevin, der skulle bringes til Broendehuset, og var han da også den første, der fortalte bemeldte personer, hvad der om natten var passeret.

Endvidere mødte **Mette Marie Jensdatter, Niels Hansen Broendehus enke**, der idet hun ganske henholder sig til sine tidligere under sagen afgivne forklaringer og for øvrigt nægter at kunne meddele noget yderligere til oplysning på anledning tilføjer, at det forholder sig rigtigt, efter hvad hendes afdøde mand har fortalt hende, at Niels Hjulmand og jordemoderens mand, forinden komparentinden kom der i huset, havde været hos ham og ivrigen opfordret ham til at afstå huset til førstnævnte, hvilket han dog havde afslået, og mener komparentinden endogså, at han tilføjede, at han havde taget salmebogen og af den for dem oplæst stykker at hvilke efter hans formening det fremgik, at det var uret af dem at fremsætte et sådant forslag til ham. Også er det komparentinden bekendt, at ofte nævnte Rasmus Hansen har omtalt til folk, at komparentinden ikke burde indlade sig i ægteskab med Niels Broende, og da han engang kom hen hvor hun tjente og begyndte at ville forvilde hovedet på hende, men komparentindens madmoder ikke ønskede, at hun i så henseende skulle indlade sig videre med ham, lod hun også, uagtet på ingen måde var hendes hensigt, som om det ej heller endnu var så bestemt, at der ville blive noget af ægteskabet, og da han troede, at hun virkelig mente dette, skal han straks være gået til Niels udenfor hendes port.

På ny fremstod **Christian (Christen) Jørgensen**, der tilføjer sin ovennævnte forklaring, at det forholder sig rigtigt, at Niels Jørgensen den pågældende morgen var ude i anledning af en sværm bier, der havde vist sig i et piletræ, og ved han også, at Anders Jørgensen var med ham, men om disse selv denne morgen talte med drengen, Peter, eller Niels traf ham, kan han ikke med bebestemthed sige.

Forøvrigt nægter komparenten at kunne meddele nogetsomhelst yderligere, idet han dog endnu bemærker, at Niels Hjulmand foruden det hus han attråede fra den ovennævnte enke har søgt at erhverve sig et jordløst hus ved Balslev, hvilket godsejeren også var villig til at overlade ham men dog atter afslog ham, da han gjorde påstand på at få nogle fag byggede, og først efter denne tid var det, da Broendes kone just omtrent samtidig dermed døde, at han blev så ivrig efter at få dennes hus, da han absolut ønskede at holde bryllup.

De mødende blev dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Rössing Chr. Knudsen

Samme protokol, side 12.

Samme dag.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten** fremstillet.

Han blev opfordret til sandhed, hvorefter han erkender, at han også forinden den under sagen omhandlede gerning vidste hvor Broendehus lå og havde hørt tale om dettes besidder, dog

ikke under navnet Niels Hansen men under navnet ”Broendemanden”, og er årsagen, hvorfor han desuagtet nægtede sådant, efter hvad han forsikrer, at han den første gang spørgsmål derom blev ham forelagt ikke ret huskede derpå og senere antog, at det ikke gik an at berigtige, hvad der én gang var nedskrevet.

For øvrigt vedbliver arrestanten uforandret sit tidligere og navnlig, at han dengang, han lå beskænket på Balslev gade, var i den grad fuld, at han aldeles intet ved af, hvad der med ham er passeret og endnu mindre hvad han har sagt, at han ikke har brugt de af komparenten Ludvig Hindgavl omfklarede ytringer til Niels Hjulmand, at han natten til den 12. oktober uafbrudt var i sin seng, og at han ikke kender gerningsmændene til den omhandlede gerning. Han blev igen til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**” Samme protokol, side 13.

Onsdag den 1. februar 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten** fremstillet.

Han blev igen formanet til sandhed, men vedblev sit tidligere og navnlig at han, da han den 28. oktober f. år kom ud fra gårdmand Anders Hansen i Balslev, var så beskænket, at han aldeles ikke ved, hvad der med ham er passeret,

På spørgsmål om han ikke den aften til bemeldte Anders Hansen har sagt, at dennes moder i Asperup var syg og doktoren hentet til hende, hvorefter Anders Hansen også red til hende den følgende dag, erklærer arrestanten, at han vel senere har hørt fortælle, at han skal have udtalt sig således, men han forsikrer uagtet det åbenbart usandfærdige deri foreholdtes ham, at han selv aldeles ikke ved, at han har fortalt dette.

Arrestanten vedkender at kende den under sagen tidligere nævnte Hans Follum, hvis søster er forlovet med Niels Hjulmand, og han har også skønt kun enkelte gange set Follum komme til Hans Ibsen, men han nægter selv – i det mindste sig vitterligt - nogensinde at have talt med ham og navnlig at have været ifølge med ham i de senere dage før den under sagen omhandlede gerning blev udført.

Han blev igen afgivet til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**” Samme protokol, side 17.

Løverdagen den 4. februar 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten** fremstillet.

Han blev påny opfordret til sandhed men vedblev uforandret i det hele sit tidligere og navnlig sin benægtelse af at have været delagtig i eller vide besked om gerningsmændene til den her omtalte gerning.

Efter at være foreholdt Jørgen Thomsens hustrus forklaring arrestanten betræffende, havde han intet derimod at erindre, kun at han ikke med sikkerhed kan mindes, at have været inde hos denne den sidste af hende omfklarede gang. Det forekommer ham derimod, at han en aften har været hos husmand Jacob Andersen og sviret med nogle personer, han der traf, og er det også nok muligt, at han der kan have haft en del penge, i hvilken anledning han bemærker, at han plejer at arbejde i længere tid uafbrudt, og da når han har samlet sig penge i flere dage i træk at gå på svir, og er det da, når han således i flere dage har næsten bestandig været fuld, at han bagefter slet ikke kan mindes, hvad der med ham er passeret.

Det er ham bekendt, at Niels Hjulmand attråede Broendes hus, ligesom han også tidligere har villet have den afdøde Jørgen Madsens hus.

Arrestanten er vis på, at Niels Hjulmand var i sin seng natten mellem d. 11. og 12. oktober f. år, da han talte til arrestanten, idet han gik i seng, men om han er gået tidligt i seng og muligen senere stået op, uden at arrestanten har bemærket det, eller muligen endogså først er kommen meget sildig i seng, kan arrestanten ikke sige.

Han blev igen afgivet til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**” Samme protokol, side 18.

Fredag d. 10. februar 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at den under sagen tidligere benævnte **Niels Hansen (Nielsen)** sædvanligen kaldes **Niels Hjulmand** i går eftermiddag var foranstaltet bragt hertil og foreløbig hensat under bevogtning. Han fremstod nu og forklarede på anledning:

Om aftenen d. 11. oktober f. år var komparenten hele tiden hjemme beskæftiget på sit værksted og gik i seng, efter hvad han antager kl. omtrent 11. Om han dengang talte med Lars Hansen eller ej, kan han ikke med bestemthed sige. Han sov til den følgende morgen, og ligesom han således på det bestemteste må benægte selv at have været delagtig i det samme nat mod Niels Broendehus for- øvede overfald, således nægter han også at have nogen som helst kundskab om af hvem, dette er udøvet.

Det forholder sig rigtigt, at komparenten i sin tid har ønsket at erholde afdøde husmand i Balslev Jørgen Madsens hus. Han havde nemlig været hos denne i flere år, og da komparenten havde lånt dem penge, havde de også på en måde lovet ham, at han til sin tid skulle få huset. På grund deraf opfordrede han, da Jørgen Madsen var død enken til at opfylde det løfte, hvilket hun dog nægtede, og da hun senere indlod sig i nyt ægteskab og ved den lejlighed betalte komparenten sit tilgodehavende, faldt også det hele bort, men komparenten nægter nogensinde i den anledning at have brugt trusler eller anden ulovlig fremgangsmåde mod bemeldte enke.

Da komparenten, der ønskede at gifte sig, gerne ville have et hus, henvendte han sig til grev Wedell med forespørgsel om denne, hvis Niels Hansen Broendehus, hvis første kone dengang var død, skulle være villig til at afstå sit hus til komparenten, ville have noget derimod, og da greven ikke afslog dette, henvendte komparenten sig også til Niels Broende i denne anledning. Denne ytrede dengang, at han anså det rettest, at nogen af familien fik huset, hvis han for øvrigt ville afstå det, hvilket han dog ikke endnu med bestemthed vidste, da det også kunne være, at han påny ville gifte sig, og der blev således intet bestemt dengang derom afgjort.

Da komparenten engang senere havde besøgt jordemodermanden Rasmus Hansen, og denne fulgte komparenten på vej, traf de tilfældigen Broendehus og kom da atter til at tale med ham om huset samt fulgte efter hans egen opfordring ind med ham. Ved denne lejlighed ytrede han, at han så godt som påny var forlovet og således ikke kunne afstå huset. Oftere nægter komparenten i denne anledning at have været hos Niels Broende enten ene eller i forening med Rasmus Hansen og nægter ligeledes på det bestemteste at have brugt trusler eller overtalelser. Om Rasmus Hansen eller dennes kone af egen drift skulle have søgt yderligere at indvirke på Niels Broende i bemeldte retning, ved komparenten i alt fald ikke og må i ethvert tilfælde benægte at have opfordret dem dertil eller endog lovet betaling, hvis Rasmus Hansen kunne bevirke sådant.

At sidstnævnte skulle have forsøgt at bevæge Niels Broendes nuværende enke til ikke at inklade sig i ægteskab med ham, er komparenten ubekendt.

Komparenten har nu købt sig et hus i Harndrup, for hvilket han skal give 1.400 rgdl., af hvilke de 600 skulle udbetales. Af disse kan han selv udrede noget over 300 rgdl. og resten tilskyder hans kærestes stedfader.

Han blev derefter igen afgivet til sin bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**”

Samme protokol, side 20.

Mandag d. 13. februar 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstod **den anholdte Neils Nielsen (Hjulmand)**, der blev formanet til sandhed men vedblev sit tidligere.

Da det i betragtning af de tilvejebragte oplysninger og navnlig den så ensstemmigen på anholdte

hvilende mistanke må anses nødvendigt, indtil sagen oplyses, at afskære anholdte fra kommunikation med andre

e r a g t e d e

dommeren, at anholdte vil være at belægge med personlig arrest.

Han blev til arresten afgivet og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen” Samme protokol, side 21.

Fredag d. 17. februar 1854.

Sagen blev igen foretaget sammesteds og retten administreret af den ordinære dommer men protokollen i skrifters forfald ført af Chr. Friis.

For retten mødte **Hans Andersen, gartner på Tybrind og fader til den dræbte Niels Hansen af Broende**, der på anledning forklarer:

At han så ofte lejlighed dertil gaves gik til denne sin søn. Efter at denne havde mistet sin første kone, var der tale om en ny forbindelse mellem ham og en enke, men da komparenten ofte fandt ham mismodig og antog, at det var denne forbindelse, der ikke stod ham an, rådede han ham til ikke at indlade sig derpå, når han ikke dermed var fuldkommen tilfreds, og blev denne forbindelse da også hævet, og han forlovede sig kort efter med sin nuværende enke.

Om dette forhold ytrede han ofte stor tilfredshed og udlod sig endogså få dage før sin død, da komparenten besøgte ham, med at han nu havde det, som han ønskede det.

Da komparenten onsdag morgen erfarede, at bemeldte hans søn var blevet stukket, gik han så snart det var muligt til ham. Han fandt ham meget lidende men ved fuldkommen samling. Under samtalen med ham spurgte komparenten, om han havde nogen uvenner, der kunne have gjort en sådan gerning, og hertil svarede han: ”Ja fader, det er kun, at de ville have mig ud af huset, og det får de jo nu også”. Ligesom han dengang for øvrigt hverken nævnede eller henpegede til nogen personer, således har komparenten personlig ej heller nogensinde før hørt nogen lignende ytring af ham.

Bemeldte komparents søn har haft huset, hvori han nu boede en 10 á 12 år, og komparenten tror nok, at han, da han modtog huset, havde nogle få penge, hvilke imidlertid gik med ved den lejlighed, og er han vis på, at han ikke ejede formue, hvorimod han havde sit virkelige udkomme ligesom også godt indbo og klæder.

Det er komparenten bekendt, at det ofte er blevet sagt, at han virkelig skulle have formue, men dette er som anført ikke tilfældet, og komparenten tvivler om, at han i reglen havde mere end en snes daler i huset.

På anledning tilføjer komparenten, at hans søn har fortalt ham at han, da han gik bort efter at være kaldt ud, pålagde hans nuværende enke at lukke porten, da han selv modtog nøglen til en bagdør, og efterkom hun også dette pålæg. Han havde ved huset en ældre hund, der stod bunden, og en hvalp der gik løs. Disse gjorde når nogle fremmede nærmede sig altid megen støj. Sluttelig indleverede komparenten den under sagen omhandlede strikke, der er leveret komparenten af hans svigersøn, hjulmand Jens Andersen, der har fundet den på gerningsstedet.

Denne, der toges i bevaring, findes at være et ganske almindeligt stykke gammelt reb af en lillefingers tykkelse og en 4 á 5 alen lang og i den ene ende forsynet med en løbeknude.

Endvidere mødte **hjulmand Jens Andersen af Eibye**, der næst at bemærke at han er gift med den afdøde Broendes søster, forklarer, at denne selv engang for komparenten har ytret, at Niels Hjulmand og jordemoderens mand Rasmus Hansen næsten havde villet true ham til at afstå huset. Han lod dengang ikke til at tage sig det videre nær, men derimod har komparentens hustru fortalt komparenten, at Niels for hende havde udtalt sig derover med megen bekymring og sagt, at bemeldte personer havde været hos ham et par gange i bemeldte anledning.

Komparenten er vis på, at Broende ikke havde penge men kun godt indbo og klæder, og det er ham heller ikke bekendt, at rygten skulle have omtalt, at han var i besiddelse af penge. Den af forrige komparent indleverede strikke, der blev ham forevist og af ham godkendt, har komparenten om onsdagen op ad dagen fundet på siden af landevejen tæt ved det sted, hvor overfaldet var sket.

Derefter mødte **sidste komparentens søn, Anders Jensen, 10 år gammel**, der næst at bemærke at han nogen tid har været i huset hos Niels Broende forklarer, at han 2 gange har set Niels Hjulmand og Rasmus Hansen har været hos denne, og hørte komparenten, at de talte om, at han skulle afstå huset til Niels Hjulmand og var ved den lejlighed meget påtrængende. Ligeledes kom Hjulmandens kone alene engang i samme anledning, og var Niels Broende derefter meget nedslået, så han engang sendte komparenten over til komparentens moder, og da denne kom til ham, talte han med hende om, at han ville gå med Niels Hjulmand til greven og afstå huset, men komparentens moder fik ham da til at afstå dette forsæt.

Forrige komparent der på ny fremstod forklarer, at det forholder sig rigtigt, at hans kone engang blev kaldt til sin broder, da denne ville afstå huset, men at hun frarådede det, hvorefter han også forandrede sin bestemmelse.

Endvidere mødte **træskomand fra Eibye** der næst at bemærke, at han ligeledes er gift med en søster til Niels Broende på anledning forklarer, at han sjældent kom til denne men dog var hos ham, efter at han var blevet stukket, og ytrede han da til komparenten, at der var nogle der havde gjort det, fordi de ville have ham ud af huset, men ligesom han ikke omtalte nogen bestemt, således har komparenten ej heller før hørt ham omtale, at man ville overtale ham til at afstå huset.

Derimod bemærker komparenten, at han endnu medens hans første kone levede ofte talte om, at han ikke var utilbøjelig til at aftræde huset, ligesom han i det hele ikke var af nogen bestemt karakter.

Komparenten ved med vished, at han ikke havde formue, og har han til enkelte tider hos komparenten lånt ganske små summer men på den anden side er det også komparenten bekendt, at der nok var dem der troede, at han ejede penge, hvilket navnlig hidrørte fra, at såvel som hans første kone jævnlig ytrede: ” At de ikke stod til at trænge men havde nok at tage af ”.

Slutteligen bemærker komparenten, at han hørte den afdøde ytre, at den ene af gerningsmændene havde hue på, som var uden skygge, eller hvor skyggen var vendt om i nakken.

Endvidere mødte **Karen Jensdatter** nu i tjeneste hos gårdmand Peder Larsen i Gadstrup, der er stiftfader til Niels Hjulmands kæreste og dennes broder Hans Follum.

Næst at bemærke at hun, på den tid da den under nærværende sag omhandlede gerning passerede, var i tjeneste hos gårdmand Hans Ibsen i Balslev, forklarer hun, at hun der havde sit kammer ved siden af Niels Hjulmands værksted, men da hun, efter at de samlede havde spist til aften, da hun ikke var ret rask, gik i seng kl. 8, hørte hun ikke, at han efter denne tid var i værkstedet og ved aldeles ikke, om han var hjemme denne aften eller ej.

Der var hverken mandag eller tirsdag aften nogen fremmede hos Hans Ibsen, og kom navnlig Hans Follum der så godt som aldrig. Denne sidste har komparentinden i sin nyværende tjeneste hørt forsikre sin moder på hendes spørgsmål derom, at han den pågældende nat var i seng.

De mødende demitteret og sagen udsat.

Rothe

Chr. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 25.

Onsdagen den 22. februar 1854.

For retten fremstod **ungkarl Hans Hansen Follum**, der på anledning forklarer:

Komparenten er født i nærheden af Kolding, hvor hans fader Hans Jacobsen havde en gård. Faderen blev imidlertid sindssyg og lever endnu i det slesvigske, hvorimod hans moder, der blev skilt fra ham, senere er blevet gift med gårdmand Peder Larsen i Gadstrup, til hvem komparenten også kom, da han var 9 á 10 år gammel, hvorimod han tidligere havde opholdt sig hos en morbroder her i Fyn. Senere har komparenten uafbrudt opholdt sig i og i nærheden af Gadstrup og til dels tjent, til dels været hjemme hos sin stedfader.

1. maj forrige år kom han til Søren Hansens teglværk på Gadstrup Mark, hvor han havde logi og arbejde indtil november f. år, hvorpå han tog til bemeldte sin stedfader, hvor han forblev indtil for 3 á 4 uger siden. På denne tid købte nemlig den under nærværende sag ovenstående

Niels Nielsen Hjulmand, der er forlovet med komparentens søster, Marie Kirstine Hansdatter Follum, et hus i Harndrup, hvor komparenten med bemeldte sin søster senere har opholdt sig og endnu har ophold.

Med bemeldte sin tilkommende svoger har komparenten kun omgåedes meget lidt, og navnlig kun når de traf sammen hos komparentens forældre i Gadstrup, thi hos Hans Ibsen hos hvem Niels Hjulmand opholdt sig, forsikrer komparenten, at han forinden de dage da der blev tale om at købe ovennævnte hus i Harndrup, med hvilket hus' købning komparenten var behjælpelig kun har været en eneste gang, nemlig da han sidstafvigte sommer der var budet til gilde, og forsikrer han, at han aldrig førend på den tid, da han jævnlig var sammen med Niels for at købe huset har vidst, at denne tidligere har attrået at få Niels Broendes hus, thi først ved denne lejlighed fortalte Niels ham, at han nogle gange i denne anledning havde henvendt sig hos Broende. Dog omtalte Niels ikke, at han havde været hos denne alene eller ifølge med andre, hvorimod komparenten af andre samtidig hørte omtale, at han skulle have været der i forening med jordemodermanden, Rasmus Hansen, ligesom det også blev sagt, at denne skulle have været meget ivrig for at skaffe Niels huset. Dog har komparenten ikke hørt omtale, at Niels skulle have lovet Rasmus Hansen penge, ifald han kunne skaffe det.

Med Rasmus Hansen har komparenten tidligere haft omgang, da de tjente samtidigt i Balslev, men senere er denne omgang ophørt, og siden afvigte års forår ved komparenten med vished, at han kuns én gang har været i Hansens hus, hvortil anledningen var, at komparenten skulle årelades, og tør han med temmelig sikkerhed påstå, at han efter den tid kun en eneste gang har talt med ofte nævnte Hansen, hvilket var, da denne engang ifølge med nogle andre havde indfundet sig på teglværket, hvor de erholdt en flaske brændevin.

I det tidsrum fra 1. maj til 1. november f. år da komparenten som anført opholdt sig på teglværket, kan han med sikkerhed sige, at han kun en eneste nat har været udenfor sit logi. Han ved, at dette var en nat just på den tid, da det under nærværende sag omhandlede mord blev begået, og tør han ikke med afgjort bestemthed nægte, at det muligen just kan have været den samme nat, skønt han dog ikke tror dette, men snarere at det har været natten fra d. 13. til d. 14. okt., og med vished ved han, at gårdmand Anders Nielsen fra Gadstrup, dagen efter at komparenten som anført om natten havde været hjemmefra, kom på teglværket henad middag, på hvilken tid komparenten endnu lå i sin seng eller i alt fald nylig var kommet op.

Den nat nemlig han som anført havde været hjemmefra, havde han været med Casper Jacobsen, der ligeledes på den tid arbejdede og boede på teglværket først hos indsidder Jørgen Larsen på Mosegård, hvor de ville købe noget uld. Her indtraf de, efter hvad han antager kl. 7 á 8 om aftenen, men da Larsen ikke var hjemme men kun hans kone, opholdt de sig ikke ret længe sammesteds og gik derfra hen til Niels Møller Jespersen i Mosegård.

Her opholdt de sig til lidt efter kl. 9, hvorpå de gik til husmand Hans Larsen i Byllerup, hvor de forblev til kl. omtrent 12. Herfra gik Casper Jacobsen lige hjem, hvorimod komparenten med en karl, Anders Jensen, der nu tjener hos Jørgen Simonsens enke i Brendstrup gik hen til boelsmand Hans Andersen på Byllerup Mark, hvor Anders Jensen dengang opholdt sig. Da folkene imidlertid dengang var i seng, opholdt komparenten sig der kun i kort tid, hvorpå han gik hjem til teglværket, hvor han indtraf ganske kort tid efter Casper Jacobsen, der ved komparentens ankomst netop var kommen i seng.

Ved denne lejlighed var komparenten bleven i høj grad beskænket, og som følge deraf stod han den følgende dag meget sildig op. Som anført kan komparenten ikke med afgjort sikkerhed sige, hvilken nat dette var men tror nærmest, at det var natten til den 14. oktober, og det ved han med afgjort bestemthed, at han som allerede anført foruden bemeldte nat ikke har været nogen nat hjemmefra sit logi, så længe han var på teglværket, så at han med lige bestemthed kan udsige, at han, hvis det ikke skulle have været natten mellem d. 11. og 12. oktober, denne nat har været hjemme.

Om komparenten tirsdag eftermiddag eller aften efter endt arbejde muligen er gået et øjeblik hjem til sine forældre i Gadstrup, kan han ikke med bestemthed huske, men i hvert tilfælde har han i så fald været hjemme kl. senest 9 á 9½, alt under forudsætning af at det ikke har været den nat, han som anført var ude med Casper Jacobsen.

For så vidt denne forklaring ikke stemmer overens med den fremlagte udskrift af Wedellsborg birks politiprotokol af 21. dec. f. år, bemærker komparenten, at han dengang lige så lidt som nu med sikkerhed kunne mindes, hvilken nat det var, han havde været ude med Casper Jacobsen og anså det derfor rigtigst aldeles ikke at omtale denne begivenhed.

For så vidt det i hans forklaring til bemeldte forhør hedder: ”At han tirsdag den 11. oktober efter endt dagsarbejde uafbrudt havde været hjemme, da forsikrer han, at han også dengang udsagde, at han muligen havde været i Gadstrup, uden at han dog med sikkerhed kan mindes sådant, men at dette udsagn ikke blev protokollen tilføjet uden at komparenten ved årsagen dertil.

At komparenten er aldeles uskyldig i den under nærværende sag omhandlede misgerning og ikke har den fjerneste kundskab om, hvem der har forøvet den, forsikrer han gentagende. Oplæst og ratihaberet med bemærkning, at han ikke med bestemthed husker, om det var før eller efter Broendes død, at han som ovenanført på teglværket talte med Rasmus Hansen. Da det for at få lejlighed til nærmere med pålidelighed at oplyse, hvorvidt ovenstående forklaring er overensstemmende med sandhed er nødvendig for heri at vinde sikkerhed at afskære afhørte fra al kommunikation samt i betragtning af sagens vigtighed og den bestemthed, hvorved den almindelige mistanke har vendt sig mod afhørte som skyldig i den under nærværende sag omhandlede misgerning,

e r a g t e d e

dommeren, at han vil blive at belægge med personlig arrest, til hvilken kan blev afgivet. Sagen blev udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 30.

Torsdagen den 23. februar 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **Nielssigne Hansen, datter af Peder Clausen i Ryeshus** på Gadstrup Mark, 13 år gammel.

På anledning forklarer komparentinden, at hun en aften i sidstafvigte oktober måned i mørkningen, da hun skulle ud for at flytte får mødte arrestanten Hans Follum kommende fra Søren Hansens teglværk og gående ned ad til Gadstrup. Da arrestanten kendte komparentinden, hos hvis forældre han nogle gange har købt smør, standsede han hende og spurgte, om han kunne få noget smør hos dem, hvilket hun dog benægtede.

Komparentinden lagde ikke dengang nøjere mærke til den omstændighed, men da der nogen tid efter blev kastet mistanke på arrestanten for at han skulle være delagtig i den mod Niels Broende forøvede misgerning, og der derfor blev spørgsmål om, hvor arrestanten havde været den pågældende nat, faldt ovennævnte begivenhed hende ind, og efter hvad hun dengang var i stand til at erindre, må hun holde sig overbevist om, at det var tirsdag den 11. oktober, uden at hun dog fordrister sig til med afgørende bestemthed at påstå det.

Endvidere mødte **Hans Jacobsen boende på ovennævnte teglværk**, der på anledning forklarer: I begyndelsen da arrestanten Follum i sidstafvigte år var kommen der, ejede han pibe og ur og lignende genstande, og havde han derfor aftalt med komparenten og komparentens broder Casper, at han, når han kom hjem om aftenen, ville give et signal, for at de kunne vide, at det var ham og ingen uvedkommende, der indfandt sig. Senere skilte han sig imidlertid ved disse genstande og ophørte efterhånden med at give det aftalte signal, når han indfandt sig.

Arrestanten var i regelen en god og flittig arbejder, men undertiden svirede han meget og passede da ikke sit arbejde som sædvanligt og lå vanligt om morgenen længere end tilbørligt, og var det i særdeleshed tilfældet i oktober måned og navnlig i den sidste halvdel af denne, at han hengav sig til svir.

Med undtagelse af nogle sjældne gange da det var komparenten bekendt, at komparenten var udbudet til gilde, kan komparenten ikke med bestemthed påstå, at han nogen nat er udeblevet af sit logi men har dog formodning om, at det ofte må have været tilfældet, da han ellers ikke

kunne antage, at arrestanten om morgenen skulle blive liggende efter arbejdstiden, og navnlig mindes komparenten, at arrestanten engang lå endog til henad middag, da på denne tid gårdmand Anders Nielsen fra Gadstrup indfandt sig, og arrestanten da endnu ikke var stået op.

Med hensyn til natten fra 11. til 12. oktober da ved komparenten med vished, at arrestanten førstnævnte dags eftermiddag omtalte, at han skulle ud for at købe noget smør, men ligesom komparenten ikke med afgjort bestemthed kan sige, om arrestanten virkelig gik ud i dette ærinde eller ej, således kan han ej heller forklare med sikkerhed, om han i bekræftende fald er kommen hjem i rette tid om aftenen eller udebleven om natten, men er dog tilbøjelig til at antage det sidste uden dog at kunne støtte på andet, end at arrestanten just i de dage jævnlig først kom til arbejdet om morgenen efter den bestemte tid, men om dette også var tilfældet onsdag d. 12. eller ej, kan komparenten ikke med afgjort bestemthed sige.

Komparenten mindes, at jordemoderens mand, Rasmus Hansen, engang har indfundet sig ifølge med nogle andre på teglværket, hvor de erholdt en flaske brændevin eller to, men dette var før Broendes død. Ofte mindes komparenten ikke der at have set Rasmus Hansen, og har arrestanten stadigen, når derom var tale nægtet, at han kom hjem til Rasmus Hansen såvel som også til gårdmand Hans Ibsen i Balslev, og har komparenten ej heller på anden måde kunnet bringe i erfaring, at dette desuagtet alligevel skulle være tilfældet med undtagelse af, at det er ham bekendt, at arrestanten engang har været buden til gilde hos sidstnævnte.

Endnu tilføjer komparenten, at arrestanten engang for kortere tid siden, så vidt komparenten ved samme dag eller dagen efter, at Niels Nielsen Hjulmand under nærværende sag var bleven anholdt, indfandt sig hos komparenten og anmodede ham om, at han, såfremt han derom skulle blive kaldt i retten, ville bevidne, at arrestanten den pågældende nat havde været hjemme, idet han forsikrede, at dette virkelig havde været tilfældet, men komparenten nægtede at give anden forklaring i så henseende, end hvad han virkelig kunne udsige med sandhed, hvilket komparenten også forsikrer nu at have gjort.

Dernæst mødte **forrige komparents broder, Casper Jacobsen**, der idet han i et og alt forklarer sig på det nøjeste overensstemmende med denne tilføjer:

At han vel ikke med bestemthed har erfaret, at arrestanten Follum ofte er udebleven om natterne men dog er tilbøjelig til at antage dette, da arrestanten i det mindste flere gange om morgenen, især når han kom for sildigt har fortalt komparenten, at han den foregående aften havde sviret og var kommen sildigt hjem, idet han derhos angav et klokkeslæt ofte langt ud på natten. Med hensyn til natten mellem 11. og 12. oktober kan komparenten ej heller afgive nogen bestemte forklaring end forrige komparenten, og navnlig kan han ej heller med afgjort sikkerhed sige, om arrestanten onsdag morgen kom for sildigt til arbejde eller ej.

Med hensyn til den nat komparenten har været ude med arrestanten for at købe noget uld, afgiver komparenten en med arrestanten overensstemmende forklaring og tilføjer, at det forholder sig rigtigt, at gårdmand Anders Nielsen indfandt sig på teglværket den følgende dag henad middag, og at arrestanten dengang endnu ikke var opstået, men han kan ikke med sikkerhed sige hvilken dag det var, skønt han tror, at det var en af de første dage i ugen efter overfaldet på Broende. Derimod forekommer det ham, at Anders Nielsen også en anden dag har indfunden sig på en tid, da arrestanten endnu lå i sengen, men når dette var, husker komparenten ikke med sikkerhed.

Det er komparenten bekendt, at arrestanten har anmodet forrige komparent om at vidne med sig, når han blev kaldt i retten, men da komparenten da arrestanten indfandt sig ikke var hjemme, talte han ikke med arrestanten.

Endvidere mødte **gårdmand Peder Jørgen Christoffersen** nu i Balslev, der næst at bemærke at han er søn af gårdmand Christoffer Pedersen i Broendegården, hos hvem komparenten endnu på den under sagen omhandlede tid var til huse på anledning forklarer, at komparenten var hjemme, da Broende efter at være stukket indfandt sig i komparentens faders gård. Så snart han var kommen indenfor, klagede han over, at han var nær ved at få ondt, hvorfor han blev henlagt på en seng, og blev komparenten siddende hos ham, i hvilken tid Broende for han ytrede, at han ikke havde kendt nogen af gerningsmændene, men at han troede, at det var nogen

af hans afdødes kones familie, uden at han dog derved nævnedes noget navn eller noget sted, hvor disse skulle opholde sig, og komparenten sluttede sig derfor kun til, at Broende tilsigtede en slægning af hans afdøde kone, der tidligere havde opholdt sig hos ham, og om hvem man mente, han ikke stod i gode forhold til. Endvidere ytrede den sårede, at han, da han var bleven kaldt hjemmefra, havde pålagt sin forlovede af aflukke porten, da han, når han kom tilbage, ville gå ind ad en baglåge.

Komparentens broder Søren, der så snart Broende var kommen ind i komparentens faders hus, straks tilligemed karlene og deres nabo begav sig til Broendehuset, da de frygtede for, at gerningsmændene skulle have begivet sig derhen, men de fandt ingen der, og porten tilstrækkelig aflåst, så at de havde vanskelighed ved at komme ind.

På anledning tilføjer komparenten, at det var almindeligt bekendt, at Broende sædvanligvis havde et som oftest to ladte geværer stående hjemme.

Komparenten ved med vished at Broende ikke havde formue, hvorimod der var et ret godt indbo, ligesom vel også hans afdøde kone, der var noget hengiven til drik ved sin snak, stundom har givet anledning til, at der er bleven talt om, at de skulle have penge.

De mødende blev derefter dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**” Samme protokol, side 36.

Fredagen den 24. februar 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Follum** fremstillet.

Han vedgår, at det forholder sig rigtigt, at han har været hos brødrene Hans og Casper Jacobsen for at anmode dem om, når de kaldes i retten at vidne, at han den pågældende nat have været hjemme, dog antraf han ved denne lejlighed kun Hans Jacobsen.

Han forsikrer imidlertid, at han herved ingenlunde tilsigtede at forlede dem til nogen urigtig forklaring, da det virkelig var sandhed, at han var hjemme, men skete det kun, at han gik til dem i denne anledning for at berolige hans moder, da denne på grund af det rygte om arrestanten blev urolig og derfor opmuntrede ham til at tale med bemeldte brødre Jacobsen. Hans svarede imidlertid, at han ikke ville forklare andet, end hvad der var sandhed, nemlig at han ikke vidste det.

Det forholder sig rigtigt, at arrestanten undertiden ikke kom til arbejdet i rette tid, og hidrører dette dels derfra, at hans brødre, uagtet han havde anmodet dem derom, ofte forglemte at kalde på ham, og dels i særdeleshed derfra at han jævnlig om morgenen følte sig noget upasselig, i hvilken anledning han bemærker, at han ikke kan nægte, at han ikke så sjældent svirede mere end tilbørligt. At han ofte skulle have sagt til Casper, at han om aftenen skulle være kommen utilbørlig sildigt hjem, nægter arrestanten i det mindste at kunne mindes.

Idet han sluttelig vedbliver sin tidligere forklaring med hensyn til udeblivelse af logiet om nætterne, vedbliver han ligeledes, at han ikke med nogen sikkerhed kan mindes, hvilken nat det var, han som omforklaret var ude med Casper.

Han blev igen afgivet til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**” Samme protokol, side 37.

Onsdagen den 1. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under litra B en skrivelse fra Åsum Herredskontor af. 21. f.md. med 1 bilag mærket ad B og under litra C en skrivelse sammesteds fra af 27. f.md. ligeledes med 1 bilag mærket ad C, hvorhos dommeren bemærkede, at Anders Sørensen med tilnavnet Pranger, Christen Hansen med tilnavnet Sosmed og sidstnævntes kone i går var foranstaltede afhentede fra ders hjem og hidbragte hertil, hvor de foreløbig var under anholdelse.

For retten fremstilledes **Kirstine Hansdatter, Christen Hansen Sosmeds hustru**, der næst at bemærke at hun er 47 år gammel og i 8 år har været gift med sin nuværende mand, hvorimod hun tidligere var gift med afdøde Niels Hansen i Wedellsborg på anledning forklarer, at den

for tiden i Middelfart arresterede Jens Henrik Boye samt Anders Sørensen Pranger jævnlig er kommen hjem til komparentindens mand.

Efter at komparentinden var gjort bekendt med at Vejle marked iflg. almanakkens udvisende afholdtes d. 13. okt. f.år, og derefter at hun dernæst på anledning havde forklaret, at hun mindes at Anders Pranger, den morgen bemeldte marked skulle afholdes, tog dertil, uden hun kan huske, om han sejlede over i deres eller deres nabo Hans Lillelunds båd, hvorimod hun ved, at hverken hendes mand eller Boye tog med, tilføjer komparentinden, at sidstnævnte og Pranger anden dag i forvejen altså d. 11. oktober indfandt sig hos komparentindens mand henad eftermiddagen, uden at hun dog med bestemthed kan huske, om de kom sammen eller hver for sig. De blev til henad aften, dog tror hun ikke, at de fortærede noget, da hun i det mindste ikke tror, at hun og mand havde noget i huset, men efter hvad hun antager kl. omtrent 8, gik først de tvende nævnte personer og en stund efter hendes mand.

Ligesom hun imidlertid forsikrer, at hun aldeles ikke hørte, hvorom de under deres ophold samtalede, således nægter hun også at vide, hvor eller i hvad hensigt de gik ud. Henad morgenstunden uden at hun ved, hvad klokken var, men kun at det var en stund førend det blev lyst, kom komparentindens mand og Boye hjem. Hendes mand gik til sengs, efter at de havde spist noget og lidt efter kom også Pranger, der imidlertid en stund efter gik bort tilligemed Boye, men om de senere samme dag kom tilbage eller ej, nægter komparentinden at kunne mindes.

Hun nægter at have bemærket, at deres klæder var snavsede eller at vide eller senere at have erfaret, hvor de havde været henne og navnlig, at de have gjort sig skyldige i det under nærværende sag omhandlede mord.

Ligeledes nægter hun at vide, om Boye den nat havde lånt en trøje af hendes mand. Boye ejede dengang en blank kasket. Om der samme dag indfandt sig andre personer, mindes komparentinden ikke og navnlig ikke, om Anders Gerhardtzen, eller som han kaldes Roilesmeden, var der, hvorimod hun nok husker, at han nogle dage senere var der med en mand, med hvem komparentindens mand påtænkte at bytte hus. For øvrigt kom bemeldte Gerhardtzen kun enkelte gange til hendes mand. Om komparentindens mand da han gik bort om aftenen d. 11. okt. var iført frakke eller trøje, mindes hun ikke.

Endvidere fremstilledes **Christen Hansen** kaldet **Sosmed**, der næst på anledning at angive at han er 33 år gammel, født på Båring Mark forklarer, at han sidstafvigte år tilligemed Jens Henrik Boye og Anders Pranger har siddet arresteret i Middelfart som mistænkt for forfærdigelse og udgivelse af falske penge, og blev komparenten løsladt af arresten, så vidt han mindes i begyndelsen af september måned og Pranger en 8 dages tid efter.

Sidstnævnte kom først til huse hos en mand, der bor i nærheden af komparenten ved navn Hans Lillelund, hvor han forblev nogle uger.

Han nægter på det bestemteste, at han i løbet af september og oktober mdr. nogensomhelst nat har været hjemmefra, ligesom han også nægter at Pranger, så længe han var hos komparenten nogen nat var borte, hvorpå han på yderligere spørgsmål tilføjer, at Pranger var hos ham på den tid nævnte Boye kom ud af arresten og blev vel endnu efter den tid en 8 dage eller så omtrent, hvorhos han tilføjer, at Boye først kom til ham nogle dage efter, at han var kommen ud af arresten og senere kun alt imellem.

At der har været tale mellem komparenten, Boye og Pranger om at tage til Vejle Marked d. 13 oktober, eller at nogen af dem skulle have været der, nægter han på det bestemteste at kunne mindes. Slutteligen nægter han at have nogensomhelst kundskab eller delagtighed i det under nærværende sag omhandlede mord.

Oplæst og ratihaberet.

Dommeren bemærkede, at Anders Sørensen Pranger iflg. tidligere indhentede oplysninger først blev løsladt af arresten i Middelfart, hvor han havde hensiddet i den af komparenten omhandlede sag den 12. september f.år og Jens Henrik Boye den 4. oktober næsteften.

Påny fremstod **Forrige komparentinde Kirstine Hansdatter, Sosmeds hustru**, der yderligere tilføjer at hendes mand, så vidt hun mindes, kom ud af arresten i Middelfart i slutningen af august måned og en 8 á 14 dage senere Anders Pranger. Denne tog først en kort tid til

ovennævnte Hans Lillelund, kom derpå til komparentinden og mand, hvorfra han atter tog til Lillelund, og opholdt han sig, så vidt hun ved på den tid, da markedet blev afholdt i Vejle. Hun tilføjer yderligere, at hun er kommet i tanke om, at Boye vistnok også tog med til bemeldte marked.

I betragtning af den mistanke der iflg. samtlige nu fremkomne oplysninger påhviler anholdte Christen Hansen Sosmed i betragtning af den høje grad af formodning om at hans hustru derom må være vidende og for hendes vedkommende navnlig i betragtning af, at det er aldeles nødvendigt at afskære hende lejlighed til at bringe meddelelser til Jens Henrik Boye, hvilken når hun var på fri fod efter de oplysninger, der er indhentede iflg. de tilstedeværende forhold ved Middelfart arrester ville være hende meget let, så længe Boye der hensidder arresteret, eragtede dommeren, at Christen Hansen Sosmed og hans hustru Kirstine Hansdatter ville være at belægge med personlig arrest, til hvilken de blev afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 41.

Samme dag (1.3.1854)

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **Anders Hansen Sørensen**, og kaldet **Pranger**, der på anledning forklarer at være 30 år gammel, født i Vejlbys sogn. Han er ugift og har for tiden ingen fast tjeneste men nyder understøttelse af sognets fattigvæsen, da han har skade i det ene ben.

Komparenten har sidstafvige sommer siddet arresteret som mistænkt for falske penge og var Boye og Sosmeden implicerede i samme sag. Den 12. september f.år løslodes komparenten og tog da til Hans Lillelund, hvor han dog kun forblev nogle dage, hvorpå han atter blev arresteret men igen løsladt efter 1 á 2 dages forløb. Han tog derefter til Sosmed, hvor han forblev nogle uger, hvorpå han kom til Vejlbys.

Komparenten var på markedet i Vejle d. 13. okt. f.år og sejlede derover med Hans Lillelund og kone i deres båd. Der var flere ifølge med dem dog ikke Boye. Hans ærinde var der på markedet at søge tilfældig fortjeneste, hvilket dog ikke lykkedes ham, og tog hjem samme aften. Ovenstående forklaring forandrer komparenten for så vidt, at de ikke sejlede derover i Hans Lillelunds båd men derimod fulgtes ad til Strib færgested, hvorfra de tog over i en færgebåd. I denne anledning gik komparenten, der dengang endnu var til huse hos Sosmeden om aften d. 12. oktober sildigt, uden at han nøjagtigt ved klokkeslettet hen til Lillelunds, hvorfra de samlede fulgtes til Strib.

Den foregående nat nemlig natten fra d. 11. til den 12. oktober forsikrer komparenten, at han der hos Sosmed lå på et hølft, hele natten var hjemme, ligesom han i det hele, så længe han var hos Sosmed, kun nogle nætter var ude, og tilbragte han da disse dels hos et fruentimmer i Ejby dels hos sin moder i Båring. Efter at være foreholdt nærværende undersøgelses genstand nægter komparenten at være medvider eller deltager i det omhandlede på Niels Hansen forøvede mord.

Slutteligen tilføjer komparenten, at han for uhjemlet besiddelse har været straffet med fængsel på vand og brød i 4 gange 5 dage. Ofte nægter han at være straffet, hvorimod han meget ofte har været arresteret som mistænkt, første gang da han var 14 eller 15 år gammel.

I betræfning af samtlige foreliggende oplyste omstændigheder eragtede dommeren, at Anders Hansen Sørensen Pranger vil være at belægge med personlig arrest.

Han blev afgivet til denne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 42.

Sagen blev igen foretaget, og **arrestanten Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter** fremstilledes. På anledning forklarer hun, at hun, siden hun sidst var fremstillet, på det nøjeste har overvejet alt, hvad der er passeret i det tidsrum, om hvilket der har været hende forelagt spørgsmål, og

er hun derved kommet til erkendelse, at hun muligen tidligere i enkelte punkter har fejlet, hvorimod hun nu er i stand til at afgive følgende forklaring, om hvilken hun med bestemthed ved, at den på det nøjeste er overensstemmende med sandhed.

På den adspurgte tid lå Pranger på høloftet hos arrestantinden og mand, skønt han for øvrigt opholdt sig lige så meget hos Lillelund som hos dem, hvorimod han senere af arrestantinden blev givet en seng, der blev hensat i et lille kammer ved siden af deres, og hvor han lå, indtil han tog til Vejlbj.

Den 11. oktober efter hvad arrestantinden antager henad eftermiddagen, indfandt sig Boye og gik, som af arrestantinden tidligere omforklaret samme aften han og Pranger først bort og noget efter hendes mand. Hvad tid de kom hjem, ved hun ikke, men kun at det var langt ud på natten, og at hendes mand og Boye kom først og noget efter Pranger. Der blev ikke tændt lys, og hendes mand gik straks i seng, hvorimod Boye og Pranger gik ud, uden at hun ved, om de gik bort eller kun op på høloftet, hvor Pranger på den tid lå om natten. De nød intet, førende de således gik, og arrestantinden faldt straks efter påny i søvn og sov en stund, uden at hun ved hvor længe, inden hun om morgenen stod op, hvilket på den tid sædvanligen skete mellem 5 og 6.

Henad morgenstunden kom Boye og Pranger atter ind i stuen, og henad middag mindes hun, at Anders Gerhardtzen, der sædvanligen også kaldes Røjlesmeden, ligeledes indfandt sig, og blev der da talt om den næste dag at tage til marked i Vejle, uden at hun ved, hvad bestemmelse der blev taget, og først den næste dag, da hun spurgte Pranger, erfarede hun, at der om aftenen var kommet bud efter ham fra Lillelund, og at han med denne var taget til bemeldte marked, uden at nogen af de andre 3 var medfulgt, og må hun i så henseende navnlig bemærke at det, når hun tidligere har udsagt, at Boye medfulgte til markedet, grundede sig på en hukommelsesfejl, da det var en anden gang, at han og Pranger i arrestantindens mands båd sejlede til marked, så vidt hun ved i Fredericia.

Arrestantinden nægter at have bemærket, at nogen af de 3 omforklarede personer om morgenen efter, at de om natten således havde været ude havde haft snavsede klæder, og var det navnlig ikke tilfældet med hendes mand.

Ligeledes vedbliver hun at nægte at have hørt tale om, hvor de den nat havde været henne, eller hvad de havde foretaget sig, i hvilken anledning hun bemærker at de, når hun var til stede, aldrig har talt om andet end ligegyldige ting, hvorimod hvis de har haft andet at aftale må have gjort dette udenfor, oppe på loftet eller i deres øverstestue, hvor de jævnlig opholdt sig.

At de nogensinde skulle have hjembragt nogen som helst ting, hvoraf de ikke på lovlig måde kunne være komne i besiddelse, har hun aldrig bemærket og vil snarere antage at de, hvis de skulle have haft sådant, har bragt det til ofte nævnte Lillelund. Her opholdt hendes mand sig tidligere næsten nok så ofte, som han var hjemme hvorimod han, efter han først havde siddet arresteret, holdt sig mere hjemme, da hun havde truet ham med i modsat fald at forlade ham, og var han navnlig efter den tid ikke flere nætter hjemmefra end den ene af hende nu omforklarede. Da han denne nat kom hjem, og arrestantinden spurgte ham, hvor han havde været henne, svarede han, at det ikke vedkom hende, og et lignende svar fik hun, da hun om morgenen gjorde ham det samme spørgsmål.

Slutteligen bemærker arrestantinden, at hendes mand ved den pågældende lejlighed var iført træsko men de 2 andre støvler.

Oplæst og retihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Sosmed**, der formanedes til sandhed men vedblev sit tidligere.

Arrestanterne blev afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 46.

Fredagen den 3. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Anders Pranger**, som blev formanet til sandhed, navnlig under forehold af arrestantinden Sosmeds hustrus udsagn, men han vedblev uforandret sit tidligere og nægtede specielt den pågældende nat at have været ude af Sosmeds hus, hvor han påstår denne nat som sædvanlig at have ligget på høloftet.

Arrestanten blev igen afgivet til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 46.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Sosmed**. Han blev på ny formanet til sandhed og foreholdt hans kones forklaringer navnlig med hensyn til, at han i forening med Boye og arrestanten Pranger er gået hjemmefra sildig om aftenen den 11. oktober og først kommen hjem ud på natten til den 12. oktober f. år, men ligesom han på det bestemteste nægter rigtigheden heraf, således nægter han overhovedet at have været borte fra sit hjem nogen nat i september eller oktober måned efter kl. 10 eller i forening med Boye eller Pranger at have forøvet enten den under nærværende sag omhandlede misgerning eller nogen som helst anden forbrydelse. Om Boye kom til ham om eftermiddagen den 11. oktober, nægter arrestanten at kunne mindes, ligesom også om Røjlesmeden indfandt sig den følgende dag. Ej heller husker han, om der denne dag var tale om at tage til marked i Vejle, eller om nogen af de ofte nævnte personer tog derhen.

Han blev igen til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 47.

Torsdagen den 9. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Sosmed** fremstillet.

Han blev på ny formanet til sandhed men vedblev uforandret sit tidligere.

Han blev afgiven til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 47.

Fredagen den 10. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Pranger** fremstillet. Han blev på ny formanet til sandhed men vedblev uforandret sit tidligere, hvorefter han igen blev til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 47.

Mandagen den 13. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter**, der næst at bemærke at hun ved nærmere overvejelse er kommen til aldeles sikker vished om, at det virkelig var natten mellem 11. og 12. oktober, at Boye, Pranger og hendes mand som tidligere omforklaret gik bort om aftenen og først kom hjem langt ud på natten på anledning tilføjer, at hun med så meget desto større sikkerhed ved, at de virkelig var borte fra huset og ikke opholdt sig enten udenfor eller på høloftet, da hun, efter at først – som tidligere omforklaret – Boye og Pranger samlede var gået og vel et kvarters tid senere hendes mand, hvilket skete efter hvad hun antager kl. omtrent 8 om aftenen.

En times tid senere eller omtrent kl. 9 gik hun ud for at malke koen i kohuset, der var lige under

høloftet eller stænget, og da hun just i den bestemte hensigt at skaffe sig sikkerhed, om de var gået bort eller opholdt sig et sted i huset lyttede efter, kan hun med sikkerhed sige, at de var borte, da hun ellers ikke kunne have undgået at høre noget til dem.

Endvidere tilføjer arrestantinden, at hendes mand ofte når arrestantinden foreholdt ham, at han skulle holde sig fra Boye og Pranger har svaret hende, at det ikke var fordi, de var ham kære, men han havde for meget mod dem og måtte derfor, når han trak sig tilbage frygte for sit liv. På anledning bemærker hun slutteligen at hun efter at have husket sig om kan mindes, at Røjlesmeden,

da han den næste formiddag kom til stede, en tid lang var alene med Boye i den øverste stue, uden at hun ved, hvor hendes mand og Pranger imidlertid opholdt sig.

Det under sagen tilstedebragte reb blev arrestantinden forevist, men hun nægtede at kende dette eller hjemme at have savnet sådant.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Pranger**, der på ny formanedes til sandhed men vedblev sit tidligere.

Arrestanterne blev igen afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 49.

Tirsdagen den 14. marts 1854.

For retten fremstilledes **arrestanten Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter**, der på anledning forklarer, at det efter hendes sidste møde er falden hende ind, at der på enden af deres båd har været et reb for at fastgøre denne ganske af samme slags, som det hende her i retten foreviste stykke reb, men om det virkelig er det samme stykke eller ej, kan hun ikke nærmere bestemme, ligesom hun ej heller har lagt mærke til, om det stykke der tidligere har været ved båden enten skulle være bortbyttet eller bortkommen med et andet.

Endnu tilføjer arrestantinden, at hendes mands søtrøje såvel som andre klædningsstykker jævnlig lå på høloftet, hvor Pranger og Boye brugte dem til at lægge over sig, når de opholdt dem der om natten, og at arrestantinden der ikke med sikkerhed kan sige, om de, når de havde været ude om natterne, muligen har iført sig nogle af disse klædningsstykker.

Derefter fremstilledes **arrestanten Anders Sørensen Pranger**, der efter ny formaning til sandhed nu afgiver følgende forklaring:

Den ofte nævnte Jens Henrik Boye havde allerede i Middelfart arrest omtalt for nærværende arrestant og arrestanten Sosmed, at han kendte en mand, der havde penge, hvilke han havde tænkt på at tilvende sig, uden dog at nævne hvem manden var. Først da han tirsdag eftermiddag den 11. oktober indfandt sig på Sosmeds bolig, uden at nærværende arrestant ved hvorfra, han dengang kom, sagde han til arrestanten og Sosmed, at den mand han tidligere havde omtalt boede i Broendehus ved landevejen mellem Middelfart og Assens og foreslog, at de samme nat skulle udføre gerningen, dog nægter arrestanten, at han omtalte, at det var hans hensigt at manden skulle dræbes men sagde kun, at det var nødvendigt at kalde manden ud, da de, hvis de ville bryde ind til ham, udsatte sig for, at han skød dem, da han plejede at have et ladt gevær.

Det var derfor hans plan, at en af dem skulle banke på porten, og under foregivende af at deres vogn var væltet lokke manden ud, hvorefter da Boye, som sagde det var en gammel mand, ville holde ham, medens nærværende arrestant og Sosmed gik ind og tog pengene, hvilke efter Boyes udsagn, der sagde han engang havde været i huset, skulle beløbe sig til nogle hundrede rigsdalere og var gemt i et skab, der hængte i sengen. Han omtalte tillige, at der kun var en dreng i huset, hvorimod han ikke talte om noget fruentimmer, ligesom arrestanten gentagende forsikrer, at han således virkelig ikke vidste, at Jens påtænkte ved den lejlighed at begå mord, tror han heller ikke, at Sosmed har været underrettet derom, og forsikrer arrestanten at han, hvis han havde formodet dette, ikke var gået med.

Siden da alle 3 var bleven enige om den ovenfor således af Boye foreslåede plan, blev der hentet en flaske brændevin, som de drak, hvorpå de omtrent kl. 8 gik fra Sosmeds bolig.

Om sidstnævnte straks fulgte med ud af huset eller først kom noget senere, erindrer arrestanten ikke med sikkerhed men ved med vished, at de i alt fald straks efter samledes og fulgtes ad til stedet, hvis beliggenhed arrestanten nægter tidligere at have kendt eller at have vidst mandens navn.

Boye var ved den lejlighed iført en trøje, han havde lånt af Sosmed og havde støvler på fødderne. Han ejede på den tid en blank kasket, men om han havde den på denne aften eller ikke, mindes arrestanten ej.

Nærværende arrestant var iført en af Sosmed lånt blå fiskertrøje, havde sko eller støvler på fødderne og en flad kasket på hovedet.

Sosmed var iført frakke, så vidt arrestanten ved træsko på fødderne og havde på hovedet enten en lodden hue eller muligen Boyes blanke kasket.

Boye medførte et reb, som han sagde dermed at ville benytte til at binde manden, men arrestanten ved ikke, hvor han havde taget dette. De gik uden ophold til stedet, uden at arrestanten ved, hvad tid de ankom der. Ved ankomsten bankede Sosmed på porten og anbragte det aftalte foregivende, at de var væltede med deres vogn, hvorhos han bad om hjælp, og holdt Boye og arrestanten sig imidlertid skjulte i nogen frastand.

Efter at manden var kommen ud med en lygte, gik Sosmed først op ad vejen mod ham, og lidt efter fulgte Boye med, hvorimod nærværende arrestant, der allerede begyndte at blive bange for gerningen holdt sig i nogen frastand, og da han kort efter så, at Boye tog fat på manden, der tabte lygten, løb nærværende arrestant og skjulte sig indenfor et gærde ved den vej, ad hvilken han vidste, de andre måtte komme, når de gik tilbage.

Han hørte dem også noget efter gå forbi og hørte ved den lejlighed Boye ytre at nærværende arrestant, hvis han havde set ham løbe, skulle være gået samme vej som manden, thi i så tilfælde kunne de have gået ind og forøvet tyveri uden at frygte for, at nærværende arrestant skulle have meldt dem. Da de var kommet godt forbi, gik nærværende arrestant noget bag efter dem, således at han kom hjem noget senere end de andre.

Ved arrestantens hjemkomst var der tændt lys i stuen, hvor Boye og Sosmed sad og havde fået lidt at spise, og ytrede Boye da straks til nærværende arrestant at han, hvis Boye havde truffet ham, medens han endnu var opbragt, skulle være kommen samme sted som manden, og fortalte han da tillige, at denne lå ude på marken og var stukken ihjel, hvorved han fremviste en Sosmed tilhørende tollekniv som den, hvormed han havde forøvet gerningen, og var denne endnu ganske blodig.

Nærværende arrestant gik derefter op på høløftet og lagde sig, men hvor Boye blev af, ved han ikke. Denne var derimod atter til stede den følgende dags morgen, og fortalte han der først at det, allerede forinden de den foregående aften gik ud for at forøve gerningen, havde været hans hensigt, at manden skulle være hængt, og tilføjede han derhos, at hvis dette var lykkedes burde huset også være stukket i brand, uden at arrestanten dog ved, om også dette allerede i forvejen havde været hans hensigt, eller det kun var noget, han senere havde tænkt på burde ske. Han tilføjede imidlertid, at han ikke har villet tale derom til nærværende arrestant, da han i så tilfælde frygtede, at denne så ikke ville gå med.

Denne samtale forefaldt i loen uden at andre navnlig ikke Sosmeden dengang var til stede. Hvorvidt Boye har sagt det samme til denne, ved nærværende arrestant ikke, men derimod har Sosmeden engang for ham ytret, at han dog ikke havde troet, at Boye havde i sinde at gå ud og myrde folk.

Op ad formiddagen om onsdagen kom også Røjlemanden til stede, og nærværende arrestant så, at han og Boye talte noget sammen, men han hørte ikke, hvad genstanden var for deres samtale.

Slutteligen bemærker arrestanten på anledning, at han ikke kan huske, om Sosmeds kone var inde i stuen, da de om natten kom hjem og talte om, hvad der var passeret, men arrestanten tvivler dog om, at hun har været der, da hun nok ikke måtte vide, hvad de foretog sig.

Arrestanten beder tilføjat at han, skønt han nu efter sin afgivne forklaring ikke i forvejen vidste, at Boye havde påtænkt noget mord, og han ej heller selv har lagt voldsom hånd på den myrdede dog har følt sin samvittighed besværet over, hvad der var passeret, og det er dette,

der har bevæget ham til at afgive sin tilståelse.

Efter at det tilførte var oplæst og ratihaberet, blev han igen til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 57.

Onsdag den 15. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter**. Hun afgiver nu påny opfordret til sandhed følgende forklaring:

Da Boye tirsdag eftermiddag var kommen til dem, blev der, så vidt arrestantinden mindes afhentet en flaske brændevin hos en i nærheden boende kromand, ligesom også hendes mand, Boye og Pranger fik spise, inden de om aftenen gik bort. Da Boye og hendes mand kom hjem henad natten, tændte hendes mand lys, og de satte sig til at spise i samme stue, i hvilken arrestantinden lå i sengen. Hun hørte da, at de talte om, at de havde været henne ved Broendehuset, hvor de havde stukket manden ihjel, ligesom arrestantinden også så, at Boye havde en hendes mand tilhørende blodig tollekniv. Hvor denne senere er afbleven, ved arrestantinden ikke, da den er kommen bort, og i stedet for den efterladt en anden der tidligere har tilhørt Boye, af hvilken grund hun antager, at denne har modtaget den ovennævnte.

De omtalte ikke, så vidt arrestantinden hørte, hvad der havde givet anledning til, at de ikke havde fået det påtænkte tyveri udført. Da Pranger noget efter kom til stede, spurgte Boye ham, hvor han var bleven af, og da han sagde, han var løbet sin vej, ytrede Boye: ”At han ikke var bedre værd, end at han skulle have været samme vej som manden”. Hvor Boye gik hen, da han forlod stuen, og hvor han opholdt sig, indtil han atter om morgenen indfandt sig, ved arrestantinden ikke.

Da hendes mand efter de andres bortgang lagde sig i sengen, var han i meget dårligt humør, ytrede at det var en fejl sag, på hvilken de havde været ude, og at han aldrig havde kunnet tænke sig, at Boye var den karl han var eller var så hård.

Arrestantindens mand har i det mindste aldrig for hende omtalt, at han forinden mordet forøvedes havde haft plan om, at det skulle forøves. Med hensyn til det tilstedeværende reb, vedbliver arrestantinden sin i går afgivne forklaring.

På anledning tilføjer arrestantinden yderligere:

De falske sølvrigsdaler for hvilke hendes mand, Boye og Pranger har siddet arresteret i Middelfart er forfærdigede i arrestantindens og mands hus dels i bryggerset og dels i deres stue, og har de alle 3 deltaget deri, uden at arrestantinden nogensinde har hjulpen dem. Boye havde dertil skåret træformen, og blev de efter hvad arrestantinden antager forfærdigede af sølvskeer, hvilke de erholdte fra Fredericia, uden at arrestantinden ved på hvilken måde, men hun har set, at hendes mand og Boye engang kom hjem med 10 á 12 sådanne og Pranger engang med 12 stk., af hvilke nogle endogså lå hjemme i hans kiste en tid efter, at han var taget bort fra dem men var senere af ham bleven afhentede.

Skeerne blev smeltede i bryggerset i en jernlampe og blev derefter inde i stuen pudsede med kridt, ligesom der med en Boye tilhørende kniv blev skåret riller i kanterne.

Arrestantinden ved, at hendes mand og Boye engang kørte ud i landet og medhavde da, efter hvad hun antager en snes stk. af disse falske rigsdalere. Da de kom hjem, omtalte de at have været rundt omkring bl.a. hos Boyes søster og havde byttet pengene, dog hjembragte hendes mand kun et par rigsdalere i ægte penge.

En anden gang har arrestantindens mand og Pranger været sammen ude medhavende en halv snes daler af de omhandlede penge. De var rundt omkring bl.a. i Bogense, hvor Pranger indkøbte skind, som han senere solgte i Middelfart.

Arrestantinden har senere talt med sin mand om formene, der var nedgravet i haven, og for hvilke hun frygtede, men han forsikrede hende da, at de var beredte, og er hun vis på, ingen af de falske penge findes på hendes bopæl.

Fremdeles forklarer arrestantinden, at det er hende bekendt, at Boye og Pranger havde forøvet

tyveri i Kavslunde kirke. De lå nemlig dengang hjemme på høloftet, og kom den nat dette tyveri var forøvet hjem, hvor Pranger havde lys inde i stuen, hvor arrestantinden og mand lå i sengen. De fortalte straks, at de havde stjålet i Kavslunde kirke, uden at de nærmere omtalte, på hvad måde de havde udført det men ytrede, at de havde fået 12 rgdl.

Samme dags morgen hørte arrestantinden, der opholdt sig i loen Pranger og Boye, der lå på høloftet ovenover atter tale om bemeldte tyveri, ved hvilken lejlighed de ytrede, at det var en god fangst. Senere samme dag delte bemeldte 2 personer samt arrestantindens mand pengene inde i stuen, således at de hver fik 4 rgdl. og arrestantinden, der var tilstede, fik af hendes mand 3 eller 4 mark. Alle pengene bestod for størstedelen af kobberpenge hvoriblandt dog enkelte sølvpenge.

Endnu tilføjer hun, at hun så vidt hun mindes hørte dem omtale, at de havde taget et stk. jern fra en plov på marken, hvormed de havde opbrudt blokken, man hvorledes de var kommen ind i kirken, ved hun ikke.

Fremdeles er det arrestantinden bekendt, at Boye og Pranger har forøvet tyveri i Ore kirke. Også herfra kom de hjem om natten og fortalte om tyveriet til arrestantinden og mand samt omtalte, så vidt hun husker, at de var gået ind ad vinduet og med en kløvhammer, de havde fundet på marken opbrudt blokken. Den følgende dag så arrestantinden, at bemeldte personer samt hendes mand i bryggerset, hvor Pranger dengang havde sin seng delte de stjalne penge, der kun bestod af 4 rgdl. størstedelen i kobbermønter. Af disse fik arrestantinden ingen.

Oplæst og ratihaberet. Fort. –

Derefter fremstilledes **arrestanten Pranger**.

Han blev påny ord til anden forelæst sin i går afgivne forklaring, hvilken han i et og alt ratihaberede, hvorhos han efter at være forevist det tilstedebragte stykke reb erklærer, at det hvoraf han efter sin forklaring ved den omhandlede lejlighed så Boye i besiddelse af var ganske lig dette, uden at han dog kan sige, at det er det samme.

På anledning og efter ny formaning til sandhed tilføjer arrestanten, at Boye ofte tidligere har omtalt at han, når han havde forøvet et tyveri i forening med flere, vel kunne havde i sinde at dræbe de andre for selv at beholde det hele. Denne tanke faldt arrestanten ind på vejen til gerningsstedet, og var det den, der gjorde ham ængstelig og bragte ham til senere at holde sig så meget tilbage som muligt. Da Boye endvidere på vejen omtalte, at han ikke brød sig om at slå et menneske ihjel og han derhos, da Sosmed, der da var kommet til porten, men inden han havde banket på denne så Boye i besiddelse af det ofte nævnte stykke reb, spurgte ham, hvad han ville med dette, svarede, at han deri ville hænge manden, hvorved han dog tilføjede, at han havde hængt så mange, faldt det nærværende arrestant ind, at det vel kunne være Boyes hensigt virkelig at dræbe manden, fra hvem de skulle stjæle, uden at han navnlig foranlediget ved Boyes sidstanførte tillæg, nemlig at han havde hængt så mange kom til nogen vished om, hvorvidt dette nu virkelig var hans hensigt eller ikke.

Senere blev arrestanten ængstelig og besluttede sig til ikke at deltage i udførelsen af gerningen men trække sig ganske tilbage, når lejligheden dertil gaves, og var dette anledningen til, at han da Boye og Sosmed gik med manden op ad vejen, og så snart han så, at førstnævnte tog fat i denne løb sin vej.

Endvidere vedgår arrestanten, at han i forening med Boye har forøvet et tyveri i Kavslunde kirke. De gik ud om aftenen sammen, og uden at arrestanten kan sige nærmere, hvad klokken var men tror nok, at folk endnu var oppe, da der i det mindste var lys flere steder i byen. Boye gik ind ad den vestre ende af kirken ved at aftage et vindue i tårnet, medens nærværende arrestant stod udenfor kirkegårds-muren for at passe på og advare, hvis nogen skulle komme. Med et plovjern Boye havde taget ude på marken, brød han, efter han har fortalt blokken i kirken og udtog de deri værende penge, hvorpå de gik hjem til Sosmed. Det havde været aftalt, at sidstnævnte skulle have været med ved dette tyveri, og han, hvem nærværende arrestant ved hjemkomsten traf i sengen, sagde også, at han, der var gået hjemmefra noget efter de andre, havde været ude og henne ved kirken men ikke kunne træffe dem. At han havde været ude, bekræftede også hans kone. Pengene delte de alle 3 den følgende dag, og fik de hver 5 á 6 rgdl. bestående for størstedelen i kobberpenge.

Endvidere havde de alle 3 deltaget i et tyveri i Ore kirke. De sejlede i den anledning om aften ud i Sosmeds båd og lagde an det nærmeste sted, de kunne finde ved kirken. Sidstnævnte blev ved båden for at passe på denne, hvorimod nærværende arrestant og Boye gik til kirken, der ligger omtrent ½ mils vej fra det sted, hvor de lagde an.

Han antager, at klokken ved deres ankomst til kirken var 10 á 11. Nærværende arrestant blev stående i nogen afstand for at passe på og advare, ifald nogen skulle komme, hvorimod Boye forøvede tyveriet. Hvorledes han kom ind i kirken, kunne arrestanten ikke se, men han tror, at han med falske nøgler, hvoraf han havde flere, åbnede døren og med en medbragt harvetand opbrød blokken. De sejlede derefter alle 3 hjem og delte den følgende dag pengene. Arrestanten fik for sin part kun omkring 1 rgdl., men om Boye selv har beholdt flere og narret dem, ved han ikke.

Påny fremstilledes **Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter**, der nu tilføjer sin tidligere forklaring at hendes mand, da han efter at Broendehusmanden var myrdet, var kommen i seng ytrede, at de ventede at få nogle hundrede rgdl., men at de ikke var kommen ind, da de havde fundet porten lukket.

Endnu vedgår arrestantinden, at det forholder sig rigtigt, at hendes mand var ude den nat, da der blev stjålet i Kavslunde, men han kom tidligere hjem end de andre og sagde, at han ikke havde fundet dem, og fortalte han hende da, at det havde været aftalt, at de skulle stjele i Kavslunde.

Også var han ude den nat, der blev stjålet i Ore kirke, hvorhen de sejlede i deres båd, men han fortalte ved hjemkomsten at han, medens tyveriet forøvedes, var bleven i båden og passet på denne.

Arrestanterne blev derefter afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 66.

Samme dag.

For retten fremstilledes **Christen Hansen Sosmed**, der formanedes til sandhed men fast vedblev sit tidligere.

Derefter fremstilledes hans **hustru Kirstine Hansdatter**, der for ham gentog sin ham betræffende forklaring, og efter at hun derefter var afført, vedgår **arrestanten Sosmed at være skyldig i den mod Niels Hansen Broendehus forøvede gerning** og afgiver i så henseende følgende yderligere forklaring:

Arrestanten erindrer i det mindste ikke, at Boye tidligere har talt om, at han påtænkte tyveri fra Broendehus, men da han tirsdag eftermiddag den 11. oktober indfandt sig hos arrestanten, talte han derom til nærværende arrestant og Pranger. Han sagde tillige, at de ikke kunne komme ind i huset, hvor han bestemt vidste, at der var mange penge, men arrestanten mindes ikke, at han sagde, hvor pengene var, eller hvorfor de ikke kunne komme ind, førend de havde fået manden ud, og navnlig ikke om han talte om, at denne var forsynet med gevær. Derimod ved arrestanten, at han sagde, at de skulle se at lokke manden udenfor, hvorefter Boye ville fange ham, og når dette var sket, skulle Boye og Pranger gå ind og tage pengene.

Han omtalte, at der var en kone i huset og ytrede tillige, at det var rigtigst, at hun blev slået ihjel, og der derefter blev stukket ild på huset, men hvorvidt dette virkelig var hans hensigt eller ej, ved arrestanten ikke med sikkerhed.

Arrestanten påtog sig at skaffe manden ud men erklærede, at han ikke ville deltage i andet, skønt han for øvrigt var enig i den af Boye foreslående plan. Boye og Pranger lånte hver en trøje af nærværende arrestant, der selv var iført lodden kasket og frakke. Der blev inden de gik hentet en flaske brændevin, hvoraf de nød noget og tog noget med sig.

Da fulgtes ad hjemmefra kl. 8 á 9, og arrestanten mindes i det mindste ikke, at han gik senere end de andre ud af huset. Han antager, at de brugte ca. 3 timer for at gå til huset, hvis beliggenhed han vel kendte, men hvor han forøvrigt aldrig havde været. På vejen så arrestanten, at Boye var i besiddelse af en arrestanten tilhørende tollekniv og et stk. reb, men han mindes i

det mindste ikke, at han havde set ham modtage disse genstande hjemme.

Da de kom til stedet, mindes han, at Boye omtalte, at han ville bruge rebet til at hænge manden i, og at han havde hængt så mange andre. Arrestanten bankede derefter på porten og bad manden om hjælp under foregivende af, at han var væltet med sin vogn, hvorpå manden kom ud med lygten. Arrestanten fulgte først med ham op ad vejen, hvor Boye og Pranger også kom til og hvor nærværende arrestant, da han efter sin tidligere bestemmelse ikke ville tage nærmere del i gerningen end som anført at lokke manden ud, trak sig noget tilbage, så at han, da Boye tog fat på manden, var så langt borte, at han ikke nærmere kunne se, hvad der passerede, men han vedblev at gå noget ned ad vejen mod huset.

Her kom Boye til arrestanten og underrettede ham om, at han havde stukket manden, men at denne var løbet sin vej. De gik ned til huset men gjorde intet forsøg på at komme ind, da manden var løbet, og de frygtede for, at han skulle gøre støj. Pranger var dengang allerede løbet bort, og de så ham ikke før noget efter, at de selv var komne hjem, da han også indfandt sig. Arrestanten mindes, at Boye på hjemvejen ytrede, at Pranger, hvis Boye havde set ham, da han løb, skulle have været samme vej som manden. Da de kom hjem, tændte de lys, og forklarer arrestanten med hensyn til Boyes ytringer her ganske som hans kone og Pranger.

Også forholder det sig rigtigt, at han til sin kone, der havde hørt, hvad der var passeret, ytrede, at det var en fejl sag, og at han ikke havde troet, at Boye var så hård. Med hensyn til betydningen af denne ytring forklarer han på anledning, at han skønt Boye vel som anført havde sagt, forinden de gik, at han ville hænge manden, og skønt han vel ofte har omtalt et mord som en bagatel dog havde næret tvivl om, at han, når det kom til stykket, ville være i stand til at udføre det.

Det tilførte blev oplæst og af arrestanterne ratihaberet, hvorefter de til arresterne blev afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 70.

Torsdagen den 16. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Sosmed** fremstillet.

Han forelæstes sin i går afgivne forklaring og tilståelse og navnlig, at det allerede inden de gik hjemmefra arrestantens bopæl for at udføre gerningen var aftalt, at nærværende arrestant skulle søge at lokke manden ud, og at Boye derefter skulle hænge ham.

Han vedbliver ligeledes, at når dette var sket, skulle efter Boyes udsigende det fruentimmer der var i huset slås ihjel og huset derefter antændes, men hvorvidt dette sidste virkelig var Boyes alvor, ved arrestanten ikke. Pranger var til stede ved forhandlingen og var i hveret tilfælde ved deres bortgang hjemmefra vidende om Boyes plan at hænge manden.

Arrestanten mindes ikke, at Boye har omtalt, hvor pengene skulle ligge, men derimod at han sagde, at der var 200 á 300 rgdl. At han talte om, at manden skulle have gevær hos sig, husker arrestanten ikke.

Arrestanten vedbliver, at han vel efter den aftalte plan havde påtaget sig at lokke manden ud, men at han derimod havde nægtet at tage virksom del i gerningen. Han vedbliver ligeledes, at han, efter at manden var kommen ud med lygten, gik noget med ham op ad vejen, men at han dernæst trak sig tilbage, da Boye og Pranger kom til stede. Hvor sidstnævnte var, da Boye tog fat i manden, ved arrestanten ikke, derimod ved han, at han såvel som Boye fulgtes noget med manden, efter at nærværende arrestant havde trukket sig noget tilbage. Da Boye kom på til nærværende arrestant og sagde, at han havde stukket manden, tilføjede han tillige, at han troede, at han var faldet noget længere borte.

Den kniv hvoraf Boye benyttede sig, har denne senere beholdt, uden at arrestanten nærmere ved, hvor den er afbleven. Det under sagen tilstedekomne reb blev arrestanten forevist, men han nægter at kunne kende det, men må det have ligget et eller andet sted hjemme i huset, hvorfra Boye har taget det.

Endvidere vedgår arrestanten, at han, Boye og Pranger har været delagtige i at forfærdige falske

rigsdalere, hvilken plan er udgået fra Boye, der skar formene dertil. Nærværende arrestant har engang i Fredericia købt en halv snes tinskeer og Pranger 12 sådanne, og af disse støbte de i forening i nærværende arrestants bryggers rigsdalerne i den af Boye forfærdigede forme, dog blev ikke alle de skeer Pranger havde købt brugt dertil. Arrestanten mener, at de har forfærdiget i det hele henimod halvtredsindstyve stykker, og af disse medhavde nærværende arrestant og Boye, da de engang kørte ud sammen omtrent en 20 stk., af hvilke de dog kun udgav en 4 á 5 stk., uden at han dog kan mindes nærmere, hvor de blev udgivet. De øvrige bragte han med hjem igen.

Ligeledes har nærværende arrestant og Pranger engang været en tur ude sammen, hvor de medhavde en halv snes stykker af disse penge, men de udgav kun 2 á 3 stk. Alle de øvrige, som de ikke på denne måde havde udgivet, havde nærværende arrestant atter sammensmeltet, og med disse klumper havde børnene leget, så at han ikke ved, hvor de er afblevne. Formene har arrestantens kone brændt.

Endnu tilføjer han på anledning, at pengene når de var støbte i formene kun med en kniv blev tilskårne på kanterne, ligesom der også med kniven gjordes riller i kanterne. De tog alle 3 lige del i støbningen og tilskæringen.

Det forholder sig rigtigt, at nærværende arrestant har aftalt med Boye og Pranger at forøve et tyveri i Kavslunde kirke. De 2 førstnævnte gik sammen ud og nærværende arrestant senere, men da han ikke havde stor lyst til at deltage i gerningen, gik han kun på marken i nærheden af kirken, og da han her ikke traf de andre, gik han atter hjem. De 2 andre hjembragte fra dette tyveri en 12 á 13 rgdl., som de alle 3 den følgende dag delte, og er det nok muligt, at han har givet sin kone nogle af pengene men mindes det dog ikke.

Ligeledes har nærværende arrestant været enig med de 2 andre arrestanter om at forøve et tyveri i Ore kirke. De sejlede i denne anledning ud i nærværende arrestants båd og lagde an ved stranden så nær ved kirken som muligt. Her blev arrestanten ved båden, medens de 2 andre gik til kirken og forøvede tyveriet, hvorefter de alle 3 sejlede hjem og delte den følgende dag de stjålne penge, der dog ikke beløb sig til mere, end at nærværende arrestant for sin andel fik omtrent 1 rgdl. Han tror ikke, ikke hans kone fik nogle af disse penge.

Efter at det tilførte var oplæst og af arrestanten ratihaberet, blev han igen til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 74.

Sagen blev igen foretaget. For retten fremstilledes **arrestantinden Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter.**

På anledning forklarer hun, at hun har været til stede flere gange, når de ofte nævnte rigsdalere blev støbte i bryggerset, og lagde hun ved disse lejligheder flere gange til ilden for at holde den smeltede masse flydende, medens de andre deraf hældte i formene. Ligeledes har hun været til stede, når kanterne blev afskårne og derefter riller skårne i kanterne inde i stuen. I dette arbejde har hun dog ikke selv deltaget, hvorimod hun har poleret nogle af de støbte rigsdalere i kridt. Hun har derimod ikke deltaget i udgivelsen af dem.

Det forholder sig rigtigt, at det ikke var hendes mand men hende selv, der brændte formene, hvilket skete engang i efteråret, da hun ved at grave kartofler op i haven fandt dem der nedgravede.

Der var kun 2 stk. forme. Ligeledes forholder det sig rigtigt, at hendes mand har smeltet en del af de forfærdigede penge, som ikke var udgivne. At arrestantinden har angivet, at det var sølvskeer, hvoraf pengene blev smeltet beror på en misforståelse, fordi andre kaldte dem for sølvskeer, skønt de virkelig var af tin. Hun ved i det mindste, at de kunne bryde dem over med fingrene.

Det er ganske vist, at arrestanten Pranger har været behjælpelig såvel ved at støbe som ved at tilskære pengene, hvorimod hun ikke tror, at han har deltaget i at polere dem, hvilket arbejde for størstedelen besørgetes af hendes mand.

Oplæst og retihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Pranger**.

Han blev forholdt arrestanten Sosmeds forklaring med hensyn til Niels Broendehus, for så vidt denne er i strid med hans egen, men han vedbliver, at han ikke har hørt Boye omtale, at han påtænkte at hænge manden og ej heller har vidst eller formodet det førend Boye som af arrestanten tidligere omforklaret, inden der blev banket på porten ytrede, at han ville bruge det medbragte reb til deri at hænge manden, og at han havde hængt så mange andre, da faldt det ham som tidligere omforklaret vel ind, at det kunne være Boyes hensigt at dræbe manden, uden at han dog i så henseende kom til nogen fuld vished og besluttede sig til ikke at tage nogen del i gerningen. Da han imidlertid ikke straks kunne gå bort, fulgte han med noget op ad vejen, hvor Sosmed gik foran med manden, derefter Boye og bagest nærværende arrestant. Da Boye tog fat i manden, var nærværende arrestant, efter hvad han antager omtrent 10 skridt bagved men sprang i samme øjeblik uden at ses af de andre over gærdet ved siden af vejen og løb sin vej.

Samtidig med at Boye tog fat i manden eller muligens et øjeblik tilforn, var Sosmed vendt om og gik af vejen tilbage, således at han ej hellere var umiddelbart ved manden eller lagde hånd på denne, idet Boye greb fat i manden.

Med hensyn til de falske penge forklarer arrestanten, at han ikke har været til stede eller vidst, at det første parti af disse penge blev forfærdigede. Derimod har han senere efter Sosmeds og Boyes anmodning i Fredericia købt 12 tinskeer, der skulle bruges til deraf at afstøbe disse penge, og af hvilke også 4 eller 5 skeer blev brugt dertil. Ligeledes har han indkøbt kridt, som skulle bruges ved fabrikationen.

Også har han været til stede nogle gange i bryggerset og set, at pengene der blev støbte samt i stuen set, at de blev tilskårne, ved hvilke lejligheder han også har haft nogle af dem i hænderne, men han nægter forøvrigt at have taget nogen som helst aktiv del i støbningen, tilskæringen eller poleringen med undtagelse af, at han engang har prøvet at file en kant i en af dem men måtte holde op dermed, da han ikke ”kunne komme ud af det”.

Han har vel udgivet 2 stk. af disse falske penge men påstår, at disse var forfærdigede, forinden han blev underrettet om fabrikationen, og fik først, efter at han havde udgivet dem at vide, at de var falske, og han nægter på det bestemteste at have udgivet andre af disse penge. Der var kun 2 forme, der bestod hver af at et stk. træ, i hvis midte var en udhulning, og hvortil udvendig fra førte en lille åbning. I denne udhulning blev fint skrabet kridt trykket fast ned med hænderne og derpå lagt en ægte rigsdaler, hvorefter formene trykkes sammen, så at præget afbildedes i kridtet. Når derefter den ægte rigsdaler var udtaget og formene påny nøjagtigt sat sammen, hældtes det smeltede tin ned igennem åbningen. Når det var afkølet, blev dernæst den tap, der havde dannet sig ved at tinnethældtes gennem åbningen afskåret, hvorefter der anbragtes riller i kanten med en fin fil. Arrestanten har ikke bemærket, at de senere blev poleret med kridt.

Efter at det tilførte var oplæst og retihaberet blev arrestanterne igen afgiven til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 78.

Fredagen den 17. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Arrestanterne Hans Follum, Niels Nielsen Hjulmand og Lars Hansen blev af arresterne løsladt, hvorefter sagen på ny blev udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 78.

Løverdagen den 18. marts 1854.

Sagen blev atter foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter**, der ganske henholder sig til sin sidst afgivne forklaring med hensyn til forfærdigelsen af de falske penge og navnlig, at hun har hjulpen til disses fabrikation, idet hun holdt ilden ved lige, medens tinnet smeltede, hvorhos det også var hendes forretning, medens støbningen foregik at holde nøjagtigt udkig overalt, for at ingen skulle komme og overraske dem.

Med hensyn til formene og fremgangsmåden ved fabrikationen afgiver hun en med arrestanten Pranger ganske overensstemmende forklaring. Arrestantinden beder imidlertid tilføjet, at hun kuns har gjort dette, fordi såvel hendes mand som de 2 andre så truende fordrede det af hende, at hun frygtede for ikke at efterkomme det.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Sosmed**, der med hensyn til fabrikationen af de ofte nævnte penge samt formene ligeledes afgiver en med arrestanten Pranger i et og alt overensstemmende forklaring, hvorhos han med hensyn til forrige arrestantindes virksomhed under fabrikationen forklarer ganske overensstemmende med hende selv men benægter, at der i så henseende fandt nogen tvang eller trussel sted.

Endvidere vedgår arrestanten, at han i forening med Boye og Pranger engang i sidstafvigte efterår har forøvet et tyveri fra gårdmand Jørgen Simonsen på Stavrbymark og forklarer i den anledning yderligere:

Om natten kørte de i en nærværende arrestant tilhørende enhovedvogn til gerningsstedet. Hvad tid de ankom der, ved arrestanten ikke, men folkene var i seng. Af et åbenstående vindue der vendte ud til haven, krøb Boye ind, medens de andre stod udenfor, hvor han fra et der værende kammer udtog 3 á 4 pund saltet kød og 4 pund smør, hvilke genstande han rakte ud til de 2 andre, hvorpå de atter kørte hjem med kosterne.

På Skoustrup eller Ørbek Mark har de alle 3 en nat stjålet 2 levende får, hvilke de førte hjem og slagtede, og nedsaltede arrestantens kone kødet. Hvem fårene tilhørte, ved han ikke.

Ligeledes har nærværende arrestant og Pranger på Skovstrups Mark i 2 forskellige gange hver gang taget et levende får, som de ligeledes har ført hjem og slagtet, uden at arrestanten ved hvem de tilhørte.

Oplæst og retihaberet hvorefter arrestanterne blev til arresterne afgivne.

Dommeren bemærkede, at den under sagen ofte nævnte Jens Henrik Boye, der nogen tid har siddet arresteret under Vends herreds jurisdiction som mistænkt for forskellige tyverier, i går var foranstaltet afleveret fra arresten i Middelfart og bragt her til byen, hvor han er hensat under bevogtning.

Bemeldte Boye blev fremstillet og foreholdt den andel han har haft i Niels Hansen af Broendehus' død, ligesom han også gjordes bekendt med, at arrestanterne Pranger og Sosmed i så henseende har afgivet tilståelse, men han nægtede at være skyldig i denne gerning.

Dommeren eragtede, at den fremstillede Jens Henrik Boye efter samtlige foreliggende omstændigheder

vil være under nærværende sag at belægge med personlig arrest, hvorefter han til denne blev afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 81.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Pranger**. På anledning forklarer han, at det er Boye, der har gjort formene, hvori de ofte nævnte falske rigsdalere var støbte. Endvidere vedgår han at have deltaget med arrestanterne Sosmed og Boye i det af førstnævnte omfoklarede tyveri hos Jørgen Simonsen på Stavrbymark, i hvilken henseende han afgiver en med Sosmed ganske overensstemmende forklaring.

Ligeledes har han med begge nævnte arrestanter stjålet de 2 omfoklarede får, dog tror han ikke, at det var på Broemark men på Ørbek Mark. De sejlede i Sosmeds båd.

Med sidstnævnte arrestant har han også stjålet de 2 af denne omfoklarede får på Skoustrup Mark, hvilket skete i 2 forskellige gange.

Med arrestanten Boye har han på Båring Mark hos en mand ved navn Johan stjålet 1 pund flæsk og 1 brød. Dette skete om aftenen i mørkningen, og da manden var fraværende, gik de ind ad den åbentstående dør og tog flæsket fra en i stuen stående kiste. Dette flæsk blev bragt til ... Mark til en kone ved navn Sara gift med husmand Mads Larsen, hos hvilken kone Boye jævnlig havde tilhold. Sammesteds har han hjembragt et får som Jens (Boye), der efter aftale traf nærværende arrestant på vejen sagde, at han havde stjålet på Kjærby Mark.

Oplæst og ratihaberet. Arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 83.

Mandagen den 20. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestantinden Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter** fremstillet.

Idet hun med hensyn til hendes delagtighed i forfærdigelsen af de ofte nævnte falske rigsdalere ganske uforandret vedbliver sit tidligere, erkender hun, at den af hende omtalte truende måde, hvorpå hendes virksomhed blev hende affordret ikke bestod i andet, end at de sagde til hende, at hun skulle gøre det, hvorimod de ikke brugte nogensomhelst vold eller magt imod hende eller nogen truende ytring.

Endvidere vedgår arrestantinden, at hendes mand, Pranger og Boye engang har hjembragt en del saltet kød samt brød, som de sagde at have stjålet hos gårdmand Jørgen Simonsen på Stavrby Mark. Kødet nedlagde hun i forening med dem i en fjerding, og hvor de senere alle i forening fortærede det.

Ligeledes har de 3 nævnte arrestanter i forening hjembragt 2 levende får, som de sagde at have stjålet enten på Broe eller Ørbek Mark. Disse blev slagtede hjemme, hvormed arrestantinden også var behjælpelig og var senere fortærede.

Det samme var tilfældet med tvende andre får, hvilke hendes mand og Pranger i 2 forskellige gange havde hjembragt og sagt, at de var stjalne, såvidt arrestantinden husker på Kagerup (?) Mark. Også i disses slagtning deltog hun.

På anledning tilføjer arrestantinden, at hendes mand hjemme har en blå frakke, som Boye har bragt og giet ham i bytte for en anden ham tilhørende, og må arrestantinden antage, at denne frakke er stjålet, uden at hun dog ved hvor.

I hendes egen kiste har hun bevaret 2 á 3 alen sort tøj og 1 á 2 alen hvidt tøj samt et lille glas hovedvandsæg og et par skindhandsker, som Boye har givet hende, og som hun ligeledes antager at være stjålet. Det samme er tilfældet med nogle pund uldgarn, der ligger i hendes mands sideskab. Der har været mere, men deraf har arrestantinden strikket strømper til Boye. Endeligen har arrestantinden set sin mand i besiddelse af en større sølvske, som hun ved, at Boye har stjålet, men hun ved ikke, hvor den er afbleven.

For retten fremstilledes **arrestanten Sosmed**, der afgiver en med hans kone overensstemmende forklaring, hvorhos han bemærker, at den omforklarede sølvske er indstukket i loen lige oppe ved loftet i kroen til højre, når man kommer ind ad døren. Han ved vel, at alle disse genstande var stjalne, men nægter at vide hvor de er tagne.

Oplæst og ratihaberet hvorefter arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 85.

Sagen blev atter foretaget og **arrestanten Jens Henrik Boye** fremstilledes. Han blev på ny formanet til sandhed men vedblev sin benægtelse at være skyldig i den ham påsigtede gerning, hvorefter han igen til arresten blev afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 85.

Torsdag den 21. marts 1854.

Sagen blev på ny foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Boye**. Endvidere fremstilledes **arrestanterne Sosmed** og dennes **hustru Kirstine Hansdatter** og **Pranger** den ene efter den anden, og gentog de hver for sig deres afgivne forklaringer med hensyn til Boyes andel i Niels Hansen af Broendehus' død, ligesom Boye derefter gentagende opfordredes til sandhed, men han vedblev uforandret sin benægtelse at have nogen som helst andel i denne misgerning.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

"Broendehus sagen"

Samme protokol, side 85.

Søndag den 26. marts 1854.

Sagen blev atter foretaget og **arrestanten Boye** fremstillet.

Han **angiver nu at være skyldig i husmand Niels Hansen Broendehus' død** og afgiver i den anledning følgende yderligere forklaring:

Allerede medens han og arrestanterne Pranger og Sosmed sad arresterede i Middelfart arrester var der tale om, at bemeldte husmand var i besiddelse af penge, og så vidt han mindes omtalte også en der hensiddende arrestant nemlig Mørck, at pengene skulle ligge i et skab, der hængte i sengen.

Efter at de alle 3 var komne ud af arresten, talte nærværende arrestant og Pranger yderligere om at forøve dette tyveri, men blev de derhos enige om, at det ikke kunne forøves uden at dræbe manden, navnlig fordi det var dem bekendt, at han bestandig var i besiddelse af skydevåben. Den endelige bestemmelse blev imidlertid først taget, da arrestanten om eftermiddagen den 11. oktober indfandt sig på Sosmeds bolig. Her aftalte først nærværende arrestant og Pranger, at gerningen skulle udføres således, at Niels Hansen skulle lokkes ud af sit hus, hvorefter nærværende arrestant skulle kværke ham i et medbragt reb, uden at der dog var tale om, at han nogetsteds skulle ophænges, og medens nærværende arrestant udførte dette, skulle de 2 andre gå ind og fuldføre tyveriet. Det var dem ikke bekendt, hvem der for øvrigt var i huset, da de kun vidste, at Niels Hansens første kone var død, og de troede derfor, at der i alt fald kun var et fruentimmer i huset. Hvorledes der skulle forholdes mod hende under tyveriets fuldførelse blev ikke nærmere omtalt.

At Niels Hansen virkelig skulle dræbes, blev ikke omtalt for Sosmed, så længe de var på dennes bolig, hvorimod dette først med bestemthed aftaltes og meddeltes ham på vejen til gerningsstedet, og da han samtykkede deri, blev det aftalt, at han skulle se at lokke manden ud, men skulle han for øvrigt ikke have nogen del i mordet, ligesom han ej heller have noget våben eller dræbende redskab med sig, medens Pranger derimod var i besiddelse af en kniv.

Da de var komne til gerningsstedet, og arrestanten knyttede en løkke på det reb, han havde taget med, og som han havde taget, så vidt han husker på Sosmeds bopæl, ytrede Pranger, at arrestanten ikke knyttede løkken rigtig, hvortil arrestanten erindre, at han svarede, at det var rigtig nok, da han havde hængt så mange.

Efter at Sosmed havde lokket manden ud af huset under foregivende af, at han var væltet med sin vogn, gik han først lidt op ad vejen med manden, derefter kom nærværende arrestant og slutteligen Pranger. Da de var komne noget længere bort, gik nærværende arrestant nærmere, hvorpå Sosmed vendte om og trak sig tilbage. Nærværende arrestant forsøgte da at kaste rebet om manden, men dette mislykkedes, og manden gav sig til at løbe. Det faldt da først nærværende arrestant ind, at lade ham undløbe, men da han derhos betænkte, at de 2 andre måske var gået ned for at iværksætte tyveriet, forandrede han denne bestemmelse, løb efter og indhentede manden samt bibragte ham med en medbragt kniv, der tilhørte Sosmed, og som han havde taget på dennes bopæl et stik i maven, men manden undløb desuagtet, og nærværende arrestant har vel senere sagt til de 2 andre, at han så ham falde noget efter, men dette var dog ikke tilfældet.

Efter at have stukket manden, gik han tilbage og traf Sosmed. De savnede da Pranger og ventede noget på ham, men da han ikke indfandt sig, og de begge derhos allerede angrede, hvad

der var sket, opgav de tyveriet og gik hjem til Sosmeds bolig.

Om arrestanten på vejen eller efter de var komne hjem på Sosmeds bolig, hvor Pranger kort efter indfandt sig har ytret at denne, hvis nærværende arrestant havde set ham løbe, skulle have været samme vej som manden, erindrer han ikke, men skulle han have udtalt sig således, har det i alt fald ikke været hans mening.

Efter de var komne hjem på Sosmeds bolig og der havde fået noget at spise, gik nærværende arrestant tilligemed Pranger op og lagde sig til at sove på høloftet. Han husker, at der den følgende dag var tale om, at de skulle til Vejle marked, men der var ingen af dem, der tog derhen med undtagelse af Pranger.

Den Sosmed tilhørende kniv hvormed arrestanten stak manden, har han ladet ligge hos husmand Hans Jørgensen i Munkestenhuset i Vissenbjerg sogn.

Oplæst og ratihaberet med bemærkning at han ikke sig vitterlig forhen havde set eller kendt Niels Hansen af Broendehus, og har han navnlig ingensinde været i hans hus.

Han blev igen afgiven til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 89.

Samme dag

Sagen blev igen fortaget og **arrestanten Boye** fremstillet.

Han forelæstes sin i går afgivne forklaring, hvilken han i enhver henseende ratihaberede og tilføjede, at det er ham fra hvem planen om det forøvede mord først er udgået, og som har opfordret de andre 2 til at deltage deri.

Arrestanten nægter, at det har været hans tanke, at det fruentimmer, der muligen opholdt sig hos Niels Hansen også skulle dræbes, og huset derefter stikkes i brand, og mindes han i det mindste ikke at have udtalt sig derom, og skulle det desuagtet have været tilfældet, at han virkelig har ytret sig således, da har det ingensinde været hans hensigt.

Arrestanten vedbliver, at det er arrestanten Pranger, med hvem han først er bleven enig og har aftalt såvel tyveriet som mordet, og at arrestanten Sosmed først blev underrettet om, at også dette sidste var påtænkt, da de var på vejen til gerningsstedet, men samtykkede han da også deri og påtog sig at lokke manden ud men skulle for øvrigt ikke personlig lægge hånd på denne. Hvor mange penge manden skulle have, vidste de ikke men antog dog, at det beløb sig til nogle hundrede daler.

På anledning forklarer arrestanten yderligere:

På arrestanten Sosmeds bolig har han i forening med denne støbt 8 stk. falske rigsdalere og 6 stk. specier. Arrestanten har skåret formene, hvilke han beskriver ganske således som de andre arrestanter, ligesom han også med hensyn til fremgangsmåden ved forfærdigelsen giver en med disse ganske overensstemmende forklaring, hvorhos han tilføjer, at det er ham bekendt, at arrestanterne Pranger og Sosmed også uden nærværende arrestants hjælp har støbt, efter hvad han antager ca. 20 stk. rigsdalere. De blev alle støbte af tin, og havde nærværende arrestant købt tinnet til dem, han og Sosmed i forvejen forfærdigede hos en kobbersmed, hvorimod Pranger har købt tinskeer til de falske penge i hvis forfærdigelse han har deltaget.

Ved støbningen deltog Sosmeds hustru stadigen, for så vidt hun holdt ilden ved lige ved smeltningen og derhos passede på, at ingen kom til stede og overraskede dem.

Af de penge i hvis fabrikation nærværende arrestant har deltaget, har nærværende arrestant på en rejse med Sosmed udgivet 2 rigsdalere og 1 specie, og af dem de 2 andre arrestanter har forfærdiget, har nærværende arrestant på en rejse til Odense med Pranger udgivet 4 rgdl. og sidstnævnte 3 rgdl. Denne rejse til Odense var foranlediget derved, at Pranger på Odense marked havde truffet en mand nemlig Hans Hansen, der bor i Stige på Sletten, der havde opfordret ham og nærværende arrestant til at møde sig i Odense for at gøre aftale om et tyveri.

De traf også Hans Hansen, men da de erfarede at tyveriet, der skulle forøves hos en mand, der boede på Sletten, hvis navn arrestanten dog ikke ved, ikke kunne udføres uden at dræbe manden, ville de ikke deltage deri og udeblev fra et senere møde, der var blevet berammet.

Fremdeles har arrestanten deltaget med de 2 ofte nævnte arrestanter i tyverier i Kavslunde og Ore kirker, med hensyn til hvilke han afgiver en med disse arrestanter ganske overensstemmende forklaring, og navnlig at de ved tyveriet i Ore kirke, hvor nærværende arrestant skaffede sig adgang ved at udtage en rude og opbrød blokken ved hjælp af en harvetand, i Sosmeds båd sejlede til det ved kirken nærmest liggende sted, og at under tyveriet stod Pranger udenfor kirken for at passe på, medens Sosmed vogtede båden ved stranden.

Med hensyn til kirketyveriet i Kavslunde hvor nærværende arrestant ligeledes steg ind ad et vindue, medens Pranger passede på udenfor, og hvor han åbnede blokken med et plovjern, som han tog på marken og lod ligge i kirken, tilføjer han, at det var aftalen, at Sosmed også skulle have deltaget i tyveriet og derfor var ude men forfejlede de 2 andre, hvorfor de ikke traf sammen. Han modtog imidlertid ligefuldt sin anpart af de stjålne penge. Med hensyn til de ved disse tyverier tilvendte summer afgiver han en med de forannævnte arrestanter overensstemmende forklaring.

Fremdeles vedgår arrestanten med bemeldte 2 arrestanter at have forøvet tyveri på Stavrby Mark hos Jørgen Simonsen, og afgiver han i så henseende en med de andre i et og alt overensstemmende forklaring, navnlig for så vidt de kørte til gerningsstedet i en Sosmed tilhørende vogn, og at det var nærværende arrestant, der steg ind ad vinduet, medens de 2 andre passede på udenfor.

Ligeledes har de alle 3 i forening på Ørbek Mark stjålet 2 levende får. De sejlede derhen i Sosmeds båd, og fårene på dennes bopæl slagtede og nedsaltede, hvorved hans hustru var behjælpelig.

Fremdeles har nærværende arrestant i forening med arrestanten Pranger gjort indbrud i Thaulov kirke i Jylland, hvor nærværende arrestant gik ind ad et vindue opbrød med en medbragt jernhammer blokken men fandt deri ingen penge, så at de ikke fik noget udbytte af tyveriet. På vejen derfra tog Pranger på Erritsbøl Mark en økse og ved Erritsbøl skole en blikspand, hvilke dele blev afgivne til Sosmed, uden at nærværende arrestant ved, hvor de senere er bleven af.

Ligeledes har de 2 i forening gjort indbrud i Vinding kirke i nærheden af Vejle, hvor nærværende arrestant ligeledes gik ind ad vinduet og ved hjælp af en økse, de havde taget et sted i Vinding by men senere bortkastede på vejen opbrød blokken, hvor de dog ingen penge fik og således ej heller af denne gerning fik noget udbytte.

Fremdeles har nærværende arrestant og Pranger i forening stjålet 1 pund flæsk hos en mand på Båring Mark ved navn Johan. Døren stod her åben, og der var ingen hjemme i stedet. Tyveriet udførtes om aftenen kl. omtrent 7.

Endvidere har de stjålet 1 får på Kjærby Mark og 1 på Kustrup Mark. Såvel disse får som det ovennævnte flæsk blev bragt til husmand Mads Larsens kone i Højerup (?).

Dommeren fremlagde under litra D en udskrift af Odense herreds politiprotokol påbegyndt den 15. november f. år og sluttet den 23. ds.

Derefter forklarede arrestanten, at han har forøvet de i den med den fremlagte udskrift fulgte udskrift af Vends herreds forhørsprotokol af 22. januar d. år ommeldte 2 tyverier hos Boelsmand Christoffer Pedersen i Båring men hensyn til hvilke han forklarer, at han ganske ene har forøvet disse tvende tyverier, og bemærker han, for så vidt det i bemeldte udskrift hedder, at begge tyverierne er forøvede ved at skaffe sig adgang gennem væggen, at dette må grunde på en misforståelse. Den første gang gik nemlig arrestanten ind ad et vindue, som han aftog, da det kun var fæstet med nogle søm, og tilvendte han sig ved denne lejlighed et anker rom og en sæk sukker, hvilke dele Sosmed erholdt. Da han derimod anden gang kom til stedet, fandtes vinduet tilmuret, hvorfor han måtte slå hul på væggen og skaffede sig derved adgang.

Med hensyn til dette sidste tyveri forelæstes arrestanten den med ovennævnte under litra D fremlagte udskrift fulgte fortegnelse over de hos Christoffer Pedersen i Båring stjålne koster og vedkender han ved bemeldte tyveri at have tilvendt sig samtlige disse genstande, og er de alle afgivne til ovennævnte Mads Larsens hustru i Højerup (?) med undtagelse af de grå benklæder, som nærværende arrestant med en ubekendt person har bortbyttet i Fredericia med et par, hvoraf han endnu er i besiddelse, og det sorte silketørklæde som han har givet til Hans

Jørgensen Munkestenhus. Begge disse tyverier blev forøvede om natten kl., efter hvad han antager, mellem 11 og 12, og i hvert tilfælde på en tid da alle var i seng.

Endvidere har arrestanten forøvet tyveri hos husmand Jørgen Berthelsen i Ørbek. Også dette har han forøvet alene, og blev det udført ved nattetide, idet han steg ind ad vinduet, som han aftog med et søm. Han tilvendte sig her en frakke, som han solgte til Pranger og et tørklæde samt et lagen, som han gav til ofte nævnte Mads Larsens hustru.

Endvidere forøvede han samme aften et tyveri hos Jeppe Eskildsens enke på Brenderup Mark, hvor han rakte hånden ind ad et vindue, som han aftog og tilvendte sig en pose med 10 pund kaffebønner, af hvilke han gav ofte nævnte Mads Larsens hustru de 7 pund og Sosmed de 3 pund. Posen blev hos førstnævnte.

Fremdeles har arrestanten alene forøvet et tyveri på Indslev Mark, hvor han om natten skaffede sig adgang ved at krybe ind igennem et vindue han aftog. Han tilvendte sig her 2 lispund flæsk og noget uldgarn, hvilke dele han bragte til Sosmeds, hvis kone har strikket strømper til ham.

I forening med Anders Gerhardttsen sædvanlig kaldet Røjlemanden eller Broenderupsmeden har nærværende arrestant forøvet tyveri hos Christen Jensen i Prindsholmshuset. De brød først ind ved at opbryde en dør men bemærkede straks, at de havde taget fejl, da denne dør førte ind til kostalden, hvorfor de måtte åbne et vindue, ad hvilket Gerhardttsen krøb ind og opbrød et skab, hvoraf han udtog en pung, hvori 22 rgdl. 4 mk. bestående af sølvpenge lå, medens nærværende arrestant stod udenfor for at passe på. Da Hans Jørgensens kone i Munkestenhuset havde givet anvisning på tyveriet, fik Hans Jørgensen 7 rgdl. og konen 1 rgdl., hvorimod nærværende arrestant og Gerhardttsen delte resten.

Endvidere har nærværende arrestant i forening med bemeldte Gerhardttsen forsøgt et tyveri i Thurup Kirke, hvor de i forening søgte at opbryde døren, men da nogen kom til stede, måtte de forlade kirken uden at komme ind. På vejen derhen slog Gerhardttsen i kådhed den ene arm af de tvende da på landevejen stående vejvisere, der er af støbt jern.

Fremdeles har nærværende arrestant engang fulgt med Gerhardttsen til Odense, hvor de solgte en del talg, Hans Jørgensens kone havde smeltet af får, Gerhardttsen havde stjålet til hende. på hjemvejen derfra stjal han da 2 lagner og 1 underskørt af hvidt vadmel, der hængte på præstens gærde i Vissenberg, hvilke dele Hans Jørgensens kone fik.

Endeligen har nærværende arrestant, Gerhardttsen og Hans Jørgensen forøvet tyveri i Vissenberg Kirke. De udtog en rude, hvorefter nærværende arrestant steg ind. Gerhardttsen stod udenfor kirken og Hans Jørgensen ude på landevejen. Nærværende arrestant opbrød blokken med en harvetand og udtog i det hele 18 rgdl. 4mk. bestående af en-stykskillinger, hvilke de bragte hjem til Hans Jørgensens bolig, hvor de delte dem og har senere udgivet dem på markeder og ved lign. lejligheder. Da nærværende arrestant havde glemt sin stok i kirken, og en husmand Jochum Olsen senere udsagde for politiet, at han genkendte denne som tilhørende Gerhardttsen, skrev nærværende arrestant for at aflede mistanken i overværelse af Gerhardttsen hos et vidne ved navn Mads i Hårslev sogn et anonymt brev til politimesteren i Odense herred, der af Gerhardttsen blev lagt i en brevkasse, og i hvilket mistanken blev henledt på bemeldte Jochum Olsen.

Oplæst og retihaberet hvorefter arrestanten til arresten blev afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag.

Sagen blev påny foretaget og **arrestanten Boye** fremstillet. Han forklarer derefter yderligere:

Af de tyverier arrestanten uden anden medhjælp har forøvet, har han forglemt at opgive et hos husmand Niels Larsen på Ejby Mark. Dette udførte han ud på natten eller hen på morgenstunden, dog forinden folkene var stået op, og skaffede han sig adgang ved at gå gennem et vindue.

Han tilvendte sig her en frakke og to par bukser. Af frakken, der er noget forandret, er arrestanten endnu i besiddelse. Det ene par bukser har han givet til Mads Larsen i Højerup (?), og det andet par tillige med en salmebog, der lå i lommen på frakken, har han givet til Christen Hansen Sosmed.

Endvidere har arrestanten alene udført et tyveri i et hus kaldet ”Skjønborg” i Vissing sogn. Også dette udførte han om natten ved at stige ind ad et vindue og tilvendte sig der en frakke, en pose med mel og en fruentimmerkjole. Sidstnævnte gav han til ofte nævnte Sara (?) i Højerup, hvorimod de 2 første genstande blev bragt til en husmand Jens Rytter på Frøberg Mark, men som nu tjener på Brendholdgård. Da manden ikke var hjemme, da han kom med bemeldte genstande, leverede han samme til konen, hvorved han dog bemærkede, at manden i forvejen vidste, at arrestanten den nat ville gå ud for at stjæle, og havde arrestanten lovet ham at bringe ham, hvad han fik. Arrestanten har tidligere nydt godt hos denne mand, ligesom denne også af arrestanten har fået falske penge for godt køb, som han senere har udgivet. Sammesteds hen blev bragt en frakke, et par støvler, 2 brød og noget talg, hvilket arrestanten har stjålet hos husmand Hans Hansen på Nakkebølle Mark i Rorup sogn. Også her gik arrestanten ved nattetide ind ad et vindue, der stod åbent.

I nogen yderligere forbindelse med bemeldte Jens Rytter nægter arrestanten at have stået med undtagelse af, at han af ham har fået en del falske nøgler, som arrestanten formener endnu må være i Munkestenhuse.

I forening med en person ved navn Hans Hansen, der sædvanlig kaldes ”Stigevandsskrædderen”, og som nu bor i Stige, har arrestanten forøvet 3 tyverier.

De har således på Erholm taget en bleg (vasketøj) i særdeleshed bestående af dækketøj. Hansen skjulte det alt sammen i en hæs, hvor det imidlertid senere blev funden, så at det ikke kom dem til nytte. Dette skete for 8 á 9 år siden.

Endvidere har de forøvet tyveri omtrent på samme tid hos kræmmer Jens Larsen i Skallebjerg, Vissenberg sogn. Nærværende arrestant havde om dagen gjort sig et ærinde i huset og da aftaget hasperne af vinduet, af hvilket han derefter den følgende nat steg ind, medens Hansen opholdt sig udenfor. De tog der 1 stk. blå vadmel, 2 frakker, 1 par lagner, 2 tobakspiper, 1 kobberkaffekande samt nogle skjorter. Vadmelet blev solgt på Fåborg marked, hvorimod de øvrige genstande, der blev skjulte i en hæs blev fundne af politiet i Odense og den bestjålne ejer senere udleveret.

Slutteligen har de på Vissenberg Mark stjålet 2 får, som Hansen solgte i Odense, hvor han dengang opholdt sig som slagter.

Endnu erindrer han, at han i forening med samme Hansen ved om natten at gå ind gennem et vindue og derfra igennem skorstenen ind i sengekammeret hos en husmand på Ladegård Mark har stjålet et skab, hvori Hansen mente skulle være flere hundrede rigsdalere, men da de havde bragt det ud på marken og der slået det i stykker, fandtes ingen penge deri.

Flere tyverier nægter arrestanten at have forøvet med bemeldte Hans Hansen, hvorimod det er ham bekendt, at Hansen i forening med en person, der kaldes ”Røde Hans”, men han sidder nu i arrest et sted i Jylland, har forøvet et tyveri i Thurup, uden at nærværende arrestant ved hos hvem, men de skulle der have erholdt nogle hundrede rigsdalere. Også dette er sket for 8 á 9 år siden.

I forening med ”Røde Hans” og en person nemlig Hans Buck der nu er til huse hos Jacob Meyer på Andebølle Mark i Vissenberg sogn, har nærværende arrestant for 8 á 9 år siden forøvet et indbrud hos sognefogeden i Fjellerup, Simon Junge. ”Røde Hans” gik ind gennem et vindue, medens de tvende andre stod udenfor og borede et hul på et chatol men kunne ikke få det op, hvorfor de atter forlod stedet.

I forening med bemeldte Hans Buck og arrestantens senere afdøde broder indfandt han sig for 6 á 7 år siden på Billesbølle Mark hos husmand kaldet Niels Aamand. De kaldte manden ud, og under påskud af at han skulle vise nærværende arrestant vej, fjernede han ham fra huset, hvorpå han kastede ham til jorden og holdt ham. Imidlertid skulle de tvende andre efter aftale gå ind og tilvende sig et skab i sengekammeret, men da konen græd og bad for sig, ynkedes de over hende og gik bort uden at medtage noget.

Oplæst og ratihaberet og efter at arrestanterne var afgivne til arresterne blev sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Mikrofiche, Balslev sogn, Vends herred, Fyn. 1847 - 1891.

Bog nr. 9, kort 9/12.

Balslev sogn, døde mandkøn.

Den 14. oktober 1853.

Død Niels Hansen, født i Ejby, gift fæstehusmand af Broende i Balslev, 40 år.

Begravet den 22. oktober 1853 i Balslev sogn.

Blev overfaldet natten til den 12. oktober 1853 og såret i underlivet, hvilket bevirkede hans død.

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 202.

År 1853 onsdagen den 12. oktober mødte undertegnede politimester på grevskabet Wedellsborg, birkedommer Jeppesen, hos husmand Niels Hansen Broendehus med undertegnede tiltagne vidner, hvilket hus er beliggende i Balslev sogn for at anstille undersøgelser i anledning af at bemeldte husmand afvigte nat er bleven morderisk overfaldet af nogle personer.

Ved politimesterens ankomst til huset forefandtes Niels Hansen liggende i sin seng og klagede over smerter foranlediget ved et stiksår, som en af de her ved huset i nat indfundne personer havde bibragt ham i den venstre side tæt under hjertet.

Han forklarede, at det var tilgået ham på følgende måde:

Sidste nat omtrent kl. 12 blev der banket på hans port, der ligger ud til landevejen imellem Assens og Middelfart, der foranledigede ham til at stå op for at erfare, hvad den bankende ønskede, og som da begærede af komparenten at følge ham ud med en tændt lygte, foregivende at han var væltet med sin vogn i en grøft i nærheden af huset, hvilken begæring komparenten ude at ane nogen ondskab fra personens side efterkom, idet han tændte en lygte og fulgte med personen henad landevejen, der går langs med komparentens husmandssted, men kommen noget hen på vejen bemærkede han, at der kom endnu en person, som han ikke havde set og endelig nok en person, hvorved han, da ej heller nogen væltet vogn opdagedes, fandt på den tanke, at det næppe var rigtigt med disse personer og vendte derfor om for at gå tilbage til sit hus, men i samme moment kastede den person, der først var kommen bag efter en strikke om halsen på deponenten og bibragte ham det foran omtalte knivstik i livet.

Komparenten fik imidlertid strikken kastet af sig, og det bibragte stiksår uagtet flygtede han det bedste han kunne udenom huset til den tæt herved liggende Broendegård, da han ikke kunne gå ind i sit eget hus af frygt for, morderne eller stimændene muligen kunne have i sinde at forfølge ham dertil og overfalde ham der.

Komparenten, der ikke kunne gå fra Broendegård til sit hus, blev altså der lagt i seng, imedens at sønnen der i gården gik hen til huset i forening med sin karl og indsidder Mikkell (Christensen), hvis efternavn han ikke kan mindes hos husmand Offer Thomsen, Broende, for dels at beskytte dels at hjælpe komparentens forlovede Mette Marie Jensdatter, der ved komparentens fraværelse var alene tilbage i huset.

Omtrent en god timestid efter at komparenten var kommen til sengs i Broendegården, blev han i en vogn kørt til sit hus, eftersom han formedelst det bibragte sår og deraf følgende blodtab ikke var i stand til at gå derhen.

Stimændene hvem komparenten erklærede var ham aldeles ubekendte kom imidlertid ikke i hans bolig, og der blev intet berøvet af hans gods eller ejendom, som han formener havde været deres hensigt, og da der heller ikke som af den på hans port bankende person angivne forefandtes nogen vogn på vejen, så formener han det alene at have været et foregivende for at få ham ud af huset og enten dræbt eller bundet, indtil de havde gennemført hans bolig og der fundet, hvad de havde haft til hensigt at bemægtige sig.

Det var som følge af komparentens uvidenhed om, hvo stimændene var ham umuligt senere at underrette forhørsdommeren eller at opgive nogen særegen omstændighed, der kunne lede til spor og opdagelse af gerningsmændene, idet han alene tilføjer, at hans formening er, at stimændene kunne formenes at komme fra og måske at have været inde et eller andet sted, men videre kunne han ikke meddele til oplysning med undtagelse af, at den person som bankede

på porten havde frakke og benklæder på af mørk kulør, støvler og kasket. Den person derimod som kastede ham rebet om halsen og bibragte ham knivstikket i livet var derimod iført trøje og benklæder af samme kulør og kasket.

Den første af disse personer var lille, den anden middelmådig af vækst og begge ligeså af bygning, men deres nærmere signalement kan komparrenten ikke opgive så lidt som den tredje af personerne, da han kuns flygtigt kastede blik på ham efter at være bleven overfaldet idet han flygtede efter Broendegården, og derfor er det eneste han kan meddele om denne, at det var en lille person.

Efter at denne forklaring var forelæst Niels Hansen, erkender han den i et og alt for rigtig tilført og at indeholde den rene sandhed.

Niels Hansens tilstedeværende forlovede Mette Marie Jensdatter fremstod dernæst for forhøret, lovede sandhed og udsagde:

Det eneste der er hende bekendt i den af Niels Hansen omforklarede anledning, er det, at hun ved, at der den afvigte nat blev banket på husets port, at Niels Hansen stod op og gik ud, og at han derpå tændte lygten, med hvilken han gik hen på landevejen efter at hun havde hørt en person tale med Niels Hansen men i en meget dæmpet tone, men personen så hun ikke ej heller de andre tvende omforklarede stimænd og ej heller Niels Hansen, efter at han i sin sårede tilstand var kommen til Broendegården, hvor hun ved underretningen omgående forføjede sig hen. Hun vidste ikke videre, så ingen af stimændene og kan derfor ingen nærmere oplysning meddele.

Demitteret.

Den lygte Niels Hansen havde medtaget, da han blev kaldt ud af sit hus i nat fandtes indslængt i sognefoged Jokum Andersens lod, der ligger på den anden side af landevejen lige overfor Niels Hansens mark. Noget fra sidstnævntes huslod ved siden af landevejen fandtes Niels Hansens hue, han under overfaldet havde tabt opstukken på en sten. Den blev afhentet og forevist Niels Hansen, som vedkendte sig den.

Forhøret udsat. Retten hævet.

Jeppesen

Jokum Andersen Jen Christensen

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 206.

Anno 1853 onsdagen den 19. oktober mødte undertegnede politimester på grevskabet Wedellsborg og blev holdt en politiret med undertegnede vidner i Broendehus, Balslev sogn, for der at continuere forhøret ang. mordet på Niels Hansen.

Dommeren fremlagde

under nr. 1 genpart at den publication, der er udgået, for om

muligt på denne måde at få gerningsmændene opdagede

under nr. 2 en skrivelse af 17. oktober 1853 fra hr. kammerjunker

Wedell Heinen i Middelfart

under nr. 3 de i bemeldte skrivelse omtalte derhos fra Middelfart

forhør indhentede oplysninger

under nr. 4 genpart af en skrivelse af g.d. til hr. kammerjunker

Wedell Heinen i Middelfart.

Disse dokumenter acteredes således.

I anledning af det fremlagte forhørsbilag nr. 3 anførte forhørsdommeren følgende nærmere omstændigheder som motiv til erhvervelsen af de begærede oplysninger. Dommeren havde nemlig fredag den 14. ds. begivet sig til den overfaldne husmand Niels Hansen Broendehus for om muligt at erholde nogle nærmere oplysninger om gerningsmændene, men han var den dag forinden ved døden afgået, og hans forlovede Mette Marie Jensdatter forinden bleven viet med ham, og da denne berettede dommeren, at hendes afdøde mand forinden hans dødelig afgang havde ytret følgende, at han troede, at den person, som havde bibragt ham det dødelige knivstik, var en slagtersvend i Middelfart, han tidligere havde set der, uden at han nogensinde

kunne betegne denne ved navn eller udseende, og de efterforskninger dommeren derpå anstillede gav anledning til, at det muligt kunne være den i forhøret afhørte slagter Hansen (?)

Kyhn (?) der i den senere tid havde fået borgerskab som slagtermester i Middelfart.

Tømmerkarlen Jørgen Madsen var gift med en broderdatter af Niels Hansens første kone Ane Olsdatter, som begge i nogen tid havde været i Niels Hansens hus og formenes at være lovet at overlades huset men var komne i uenighed med Niels Hansen og Ane og igen draget derfra, i hvilken anledning Ane Olsdatter tidligere havde ytret sig ufordelagtigt om bemeldte Jørgen Madsen for dommeren, hvilket gav anledning til, at hans motiv synes at passe med afdøde Niels Hansens opgivne signalement af denne person og begærede dommeren ham forhørt og belagt med arrest.

Da de fremkomne oplysninger ved forhørets bilag nr. 3 imidlertid synes at indeholde oplysninger om såvel hans som slagter Hansen ikke er delagtige i gerningen, blev de begge som herhid sendte fra Middelfart løsladte og fritagne for arrest indtil videre samt samme aften hjemsendte til Middelfart.

Husmand Rasmus Pedersen i Broende, nabo til Niels Hansen havde taget et mål af forbrydernes spor straks efter gerningens opdagelse, og findes dette endnu dagen efter men er bleven utydeligt i den regnfulde nat og ved andre personers passage på vejen, hvilke mål er bleven leveret dommeren og afsendt forsynet med rettens segl til hr. kammerjunker Wedell Heinen i Middelfart for at afbenyttes ved undersøgelse iflg. skrivelse fra bilag nr. 4.

Derefter fremkaldes den nu afdødes ægteviede kone **Mette Marie Jensdatter**, som opfordredes til at meddele retten al den oplysning, der var hende bekendt om den eller de formodede gerningsmænd og tilkendegav på denne opfordring, at aldeles intet i denne retning var hende vitterligt, at det var hende umuligt at angive en eneste omstændighed, der kunne lede retten i så henseende.

Hun har vel hørt tale om, at hendes afdøde mands tre søstre eller den ene af dem, der bor i et hus ved Tvind skal have hørt tømmerkarl Jørgen Madsen i Middelfart ytre vrede mod hendes mand Niels Hansen, men noget bestemt hermed kan hun ikke meddele, og tror derhos såvidt hun erindrer, at hendes mand havde ytret sligt for hende.

Deponentinden blev derefter dimitteret.

De klæder den nu afdøde var iført, da gerningen forøvedes på ham blev nu fremtagne og ved undersøgelse af samme fandtes smækken på benklæderne gennemstukne på øverste del, således at den øverste del på smækken endog var overskåret og hele hullet var af som omtrent 1 tommes længde. Vesten var ubeskadiget. På skjorten forefandtes et gennemskåret eller gennemstukket hul af tilsvarende størrelse som det på benklæderne og smækken.

Stiftsphysikus fra Odense og distriktslægen samt praktiserende læge Uldall af Tybrind, hvilken sidste havde behandlet den afdøde i hans sygdom, var til stede for at optage den fornødne undersøgelse på Niels Hansens lig efter dommerens requisition til stiftamtet, der fremlagdes i genpart tilligemed Stiftsphysikus Prielsø, der modtoges i går. Begge acteredes således lydende under nr. 5 og 6.

Af den passerede obductionsforretnings forelæggelse og resultat blev lavet den fornødne meddelelse og da intet videre i dag var foretaget udsattes forhøret til continuation

Retten hævet.

Jeppesen

Jens Andersen Rasmus Hansen.

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 207.

Anno 1853 løverdagen den 22. oktober blev på Wedellsborg sat og holdt en politiret af den ordinære dommer i overværelse af undertegnede tingvidner.

Foretaget forhør angående mordet på Niels Hansen Broendehus.

Det er endnu ikke lykkedes at komme på noget spor af gerningsmændene til overfaldet på den nu afdøde Niels Hansen Broendehus endsige nogen bestemt eller vished om fra hvor gerningsmændene og flere forhør såvel her som i Middelfart har derfor hidindtil været uden nytte.

Det har i de sidste dage bl. a. været omtalt her på egnen, at en gårdmand i Balslev skal have kørt fra Middelfart om aftenen den 11. oktober sidstleden og havde 3 personer med sig og med dem været i Udby Kro, hvor disse 3 personer tilsyneladende skal have været højrøstede, og som menes fulde i deres adfærd, og for at komme til nærmere kundskab i denne anledning var bemeldte gårdmand Niels Hansen i Balslev indkaldt til i dag efter herved fremlagt indkaldelse. Under nr. 8 fremlagdes en skrivelse af 18. ds. fra hr. kammerjunker Wedell Heinen i Middelfart, der med indkaldelsen acteredes.

Da det i bilaget nr. 6 omtalte forhør er tilbagesendt for at afbenyttes ved yderligere undersøgelser, kunne det ikke fremlægges her til protokollen i dag.

Under nr. 9 fremlagdes en genpart af dommeres skrivelse under 20. ds. til hr. kammerjunker Wedell Heinen i Middelfart, hvorved bemeldte yderligere oplysninger rekvireredes.

Efter indkaldelse mødte **gårdmand Niels Hansen, Balslev**, der formanedes til sandhed og forklarede:

Tirsdagen den 11. oktober sidstleden var komparenten i Middelfart med 2 vogne, hvorpå der kørtes korn. Den ene vogn kørtes af deponenten selv den anden derimod af husmand Hans Larsen i Balslev, og efter de var færdige i Middelfart med, hvad de der havde at udføre, drog han hjem med sine vogne om eftermiddagen, så at han ankom til sit hjem kl. mellem 5 og 6. Med den vogn komparenten selv kørte var skrædder Anders Hansen af Balslev, der også fugte med fra Balslev til Middelfart, og ingen andre personer havde han med på vognen ud eller hjem. Derimod kørte der 2 personer på vognen Hans Larsen førte, hvilke tvende personer kom op at age på Hans Larsens vogn på denne side af Skrillerup eller så omtrent, og disse personer var tillige med komparenten og Hans Larsen inde i Udby Kro, af hvilke han dog ingen kendte men antog dem for rejsende håndværkere, og af hvilke især den ene talte et sprog, han ej forstod, hvorfor han antog, at de kunne være tyskere. Disse 2 personer forblev i Udby Kro, da komparenten og Hans Larsen køret derfra, men da komparenten ikke videre lagde mærke til dem, kan han hverken meddele oplysninger om deres udseende og naturer videre end, at de var såvidt han husker hverken store eller små men af middel bygning og højde. Personernes klædedragt kan komparenten ikke meddele nogen oplysning om.

Hvo der har overfaldet eller myrdet Niels Hansen i Broende, er komparenten aldeles uvitterligt, hvorom har derfor ingen oplysninger er i stand til at meddele retten.

Oplæst og ratihaberet. Dimitteret.

Rothe

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 212.

Anno 1853 løverdagen den 5. november blev på grevskabet Wedellsborg birketingsted sat og holdt en politiret af den ordinære dommer og skriver i overværelse af tingvidnerne Anders Hansen og Rasmus Andersen.

Foretaget forhør ang. mordet på Niels Hansen Broende.

Der fremlagdes under nr. 18 en indkaldelse til i dag, der acteredes.

Efter indkaldelse mødte **tjenestekarl i Udby Christian Frederik Hansen**, der blev formanet til sandhed og udsagde:

Han erindrer meget vel, at gårdmand Niels Hansen i Balslev kom fra Middelfart med 2 vogne om eftermiddagen noget før aften, den dag husmand Niels Hansen om natten efter blev overfaldet. Så erindrer han også, at de med vognen fulgte tvende fremmede personer, som forblev i kroen om natten. Den ene af dem angav sig at være nordmand og den anden københavner, som fortalte, at han kunne skære ligtorne og indsætte forlorne tænder. Deres klædedragt erindrer komparenten ikke.

Disse tvende personer sov omtrent kl. 10 om aftenen på kvistværelset i stuehuset, og da hverken kromanden eller hans kone var hjemme, lå komparenten i sengen inde i stuehuset og således, at han let kunne bemærke, om nogen gik ned ad trappen fra kvisten. De udvendige døre var aflåsede, og i værelserne nedenunder hvor komparenten sov opholdt sig 2 hunde, idet dørene såvidt han erindrer til værelserne stod åbne indvendig i huset til fri adgang for de omtalte

hunde, så at komparenten antager, at de på kvisten tvende liggende personer ikke kunne have kommet ned, uden at hundene ville have bemærket dem og gjort alarm, og da komparenten hørte, at personerne var i kroen om morgenen, holder han sig overbevist om, at de omforklarede tvende fremmede personer ikke havde været ude af kroen om natten. Han ved intet til oplysning om gerningsmændene til mordet på Niels Hansen i Broende.

Dimitteret.

Atter fremkaldes **gårdmand Peder Andersen**, der lovede sandhed og angiver:

En aften for nogen tid siden var han i Udby Kro uden dog at kunne angive datoen, men på en tid da hverken kromanden eller hans kone var hjemme, da han der så tvende fremmede personer, hvoraf den ene angav sig som københavner den anden som nordmand, og de var i kroen om aftenen kl. omtrent 8, da deponenten gik derfra.

Han kan ikke erindre, om dette var aftenen til natten, at Niels Hansen i Broende blev overfaldet, ej heller kan han erindre personerne klædedragt eller udseende, eller meddele om de forblev i kroen den nat, hvilket han dog har hørt omtale skal have været tilfældet. Han vidste indtil videre ikke mere at meddele og forelæstes sin forklaring, som han ratihaberede og blev dimitteret.

Dommeren havde som rygte hørt, at en person i Balslev by skulle have udladt sig med, at han og ingen anden var gerningsmanden til mordet på husmand Niels Hansen i Broende, i hvilken henseende dommeren havde erkendt sig om bemeldte rygtes tilværelse, og navnlig for hvem personen skulle have gjort en sådan tilståelse og var dermed kommet til underretning om, at en af dem der havde hørt personens tilståelse skulle være en møllersvend i Hybeke Mølle, hvilken der her i dag var anmodet om at møde her i retten til nærmere undersøgelse og som følge deraf fremstod nu **møllersvend Ole Jørgen Hansen af Hybeke Mølle**, der lovede sandhed og forklarede:

I går for 8 dage siden eller fredag den 28. oktober var han om aftenen gået op til gårdmand Anders Hansen i Balslev for at anmode sin broder, som tjener der at hente en koppeattest hos forældrene, som bor på Billesbølle Mark, og ankom han omtrent kl. 8 aften til Anders Hansen i Balslev, hvor da befandt sig en person, som kaldes Lass men hvis efternavn ikke vides.

Denne person var i en temmelig beskænket tilstand, og som såvidt komparenten ved opholder sig hos gårdmand Hans Ibsen Christensen i Balslev som tærsker, da han ellers er hjemmehørende i Asserup sogn.

Komparenten opholdt sig hos Anders Hansen i omtrent 1 time til kl. måske vel 9 aften, da bemeldte Lass var gået derfra omtrent et kvarter før komparenten, og traf da komparenten ved sin bortgang fra Anders Hansen bemeldte Lass liggende på Balslev Gade i beskænket tilstand, hvorfor han gik tilbage til gården og fik Anders Hansens stedsøn, ungkarl Niels Jørgensen, med sig ud på gaden, hvor Lass lå, som de derefter rejste for at følge ham til Hans Ibsen Christensens gård i den anden ende af Balslev by.

De tog ham under hver sin arm, men da de havde fulgt ham et lille stykke befandtes det, at han kunne gå alene, men de fulgte alligevel med ham begge to indtil Hans Ibsen Christensens gårdport, hvor han gik ind og komparenten og Niels Jørgensen derefter hver til sit hjem.

På gaden fra det sted hvor Lass havde ligget, og indtil de kom til Hans Ibsen Christensens gårdport fortalte førnævnte Lass uden nogen anledning dertil enten komparenten eller Niels Jørgensen, at han var skyld i husmand Niels Hansen i Broende var død, og at han havde slået ham ihjel og på komparentens erindring om, at Niels Hansen var stukken ihjel, svarede Lass, at han havde stukket ham med sin lommekniv uden nærmere at angive, hvor han havde stukket ham, og at komparenten skulle tage sig i agt, da han også ellers stak ham med sin kniv.

Komparenten erindrer ikke, om det var ham eller Niels Jørgensen, der fremførte den bemærkning, at der var kastet en strikke om på Niels Hansen, men på denne bemærkning tilkendegav førnævnte Lass, at dette ikke var sandt, men at han havde grebet Niels Hansen i nakken og flere gange gentog bemeldte Lass på vandringen uden nogen foranledning, at han havde slået Niels Hansen i Broende ihjel, hvorimod han ikkuns en eneste gang ytrede, at han havde stukket ham med sin kniv, hvorhos han endog under vandringen sagde om sig selv, at han var en morder.

Komparenten har aldrig set bemeldte Lass før den samme gang, og han kan derfor ikke bevidne eller skønne, hvorvidt han var beruset i en sådan grad, at han ikke vidste, hvad han sagde, men som meldt gik han alene og uden nogen understøttelse enten af komparenten eller Niels Jørgensen den sidste del af vejen fra stedet, hvor han lå indtil Hans Ibsen Christensens gård, dog tilføjer komparenten, at han dinglede en del og gik snart til den ene side snart til den anden side på gaden.

Denne Lass' liv og levned er ikke komparenten videre bekendt, end at han har hørt omtale, end at han skal have været tidligere hæftet flere gange.

Komparenten vidste ikke videre at meddele og forelæstes sin forklaring, som han ratihaberede og blev dimitteret.

Forhøret udsat til continuation og retten hævet.

Jeppesen

Anders Hansen Rasmus Andersen

"Broendehus sagen"

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 215.

Anno 1853 den 6. november blev på grevskabet Wedellsborg birketingsted sat en politiret af den ordinære dommer og skriver i overværelse af tingvidnerne Hans Pedersen og Lars Hansen. Fortaget forhør ang. mordet på Niels Hansen Broende.

Der fremlages ordre af g.d. til sognefoged Jokum Andersen i Balslev om at anholde den af deponenten Ole Jørgen Hansen omforklarede person Lass af Balslev og at tilsige ungkarl Niels Jørgensen sammesteds til at møde i retten. Denne ordre betegnet nr. 21 blev acteret.

Efter tilsigelse mødte **ungkarl Niels Jørgensen af Balslev**, der formanet til sandhed forklarede, at han sammen med Ole Jørgen Hansen, som udsagt, var med til at ledsage den omtalte Lass fra stedet på gaden, hvor han lå til Hans Ibsens gård, hvor de holdt ham under armene og ledsagede ham et stykke, idet han selv gik den sidste del af vejen dinglede på sine ben og gik snart til den ene side snart til den anden side på gaden.

På denne vandring hørte komparenten bemeldte Lass uden foranledning ytre sig med, at han havde slået Niels Hansen ihjel, og at han, da det blev bemærket, at han var stukket ihjel, erklærede, at han Lass havde stukket Niels Hansen med sin kniv. Komparenten hørte såvidt han mindes noget om en strikke, og han tilføjer nu, at han bestemt hørte, at der var tale om en strikke, der blev kastet om halsen på Niels Hansen, hvilken bemærkning blev gjort af enten komparenten eller af Ole Jørgen Hansen, men hertil svarede bemeldte Lass: "nej, det var ikke så, men jeg tog ham Niels Hansen i nakken". Komparenten hørte i det mindste 2 gange, at bemeldte Lass erklærede at have slået husmand Niels Hansen ihjel, idet han selv gav sig i tale om denne mand, uden at nogen af dem gav ham anledning dertil.

Komparenten erindrer ikke rettere, end at førnævnte Lass sagde om sig selv, at han var en morder og en misdæder, men med aldeles bestemthed tør han dog ikke sige, at han har hørt dette af bemeldte Lass.

At omtalte Lass var beruset bemeldte aften er vidnet bekendt, og hvorvidt han var i en så beruset tilstand, at han ikke vidste, hvad han sagde, tror vidnet dog det sidste, nemlig at han ikke var sig selv fuldt bevidst, fordi han talte en del usammenhængende ord, hvoraf komparenten fornå, at det var klart, at han ikke vidste, hvad han sagde.

Oplæst for komparenten og ratihaberet. Han og Niels Jørgensen derefter dimitteret.

Derefter fremstilledes løs og ledig, fri for bånd og tvang den af de tvende deponenter **omtalte Las**, der på givne anledning forklarede, at hans navn er **Las Hansen**, og at han er fra Assens (?), at han tærsker for gårdmand Hans Ibsen Christensen i Balslev og forøvrigt er accorderet som daglejer sammesteds.

Med hensyn til selve sagen erklærer Las Hansen, at han ikke engang kendte den myrdede Niels Hansen i Broende, og derfor var det så langt fra, at han kunne have gjort sig skyldig i enten at slå ham ihjel eller stikke ham ihjel med en kniv.

Skulle han have udladt sig med, at han var skyld i bemeldte Niels Hansens død, og om at han havde slået ham ihjel, da var dette noget han påstod ikke at være sig bevidst at have udsagt og

at være undsluppet ham i en beruset tilstand, i hvilken han ikke vidste, hvad han sagde. Lige så lidt ved han noget til, at han for deponenterne Niels Jørgensen og Ole Jørgen Hansen har udladt sig med, at han var en morder eller misdæder.

Efter længere eksamination erklærede Las Hansen først, at han den aften Niels Hansen Broendehus om natten blev såret var gået i seng ved sædvanlig tid omtrent kl. 8, men derpå erklærede han, at der den aften blev lavet æbler til most i gården, og at han derfor formentlig nok havde været med familien oppe noget længere den aften.

Las Hansen blev gjort opmærksom på disse hans forskellige modsigelser, hvortil han erklærede, at han ikke straks havde tænkt sig, hvad der var passeret i hjemmet hin aften.

Den morgen som Niels Hansen om natten var bleven såret med en kniv i livet, indfandt hans husbonde, gårdmand Hans Ibsen Christensen, sig ved døren til loen, hvor arrestanten stod, og fortalte at en mand på egnen som Hans Ibsen kaldte Peder Hansen eller Jens Hansen i Broendehus var blevet myrdet, og siden den tid mente arrestanten nok, at doktoren havde været i Broendehus for, som arrestanten udtrykker sig, at opskære manden der, som var død, men arrestanten nægter bestemt, at vide hvor Broendehus er beliggende og ingensinde at have set husmand Niels Hansen Broendehus, og han nægter ligeså bestemt at have bibragt bemeldte Niels Hansen det knivstik, hvoraf han senere døde.

Til bevis på at han var hjemme i gårdmand Hans Ibsen Christensens gård i Balslev, påberåber han sig sin sengekammerat hjulmand Niels Nielsen i Balslev og han husbonde, hvilken sidst talte med arrestanten om aften, før han gik til sengs, og at han ikke kunne vide, hvad der var passeret om aften kl. omtrent 8 á 9, den nat, da Niels Hansen blev overfaldet. Samme aften påstår arrestanten, at der ikke var et fremmed menneske i gården ham vitterligt.

Arrestanten forklarer endnu videre, at han er 40 år gammel, at han er født af forældrene husmand Hans Lassen og hustru Ane Cathrine Christensdatter, at han vel forhen har været tiltalt ved Vends herredsret for politiforseelse og engang siddet på vand og brød i anledning af en trætte, han havde haft med skolelærer Hansen i Fredericia, men ellers nægter han nogensinde at have været tiltalt, dømt eller straffet.

Hans forklaring blev ham forelæst og af ham vedgået.

Derefter forelæstes han deponenterne Ole Jørgen Hansens og Niels Jørgensens i går afgivne forklaringer, hvortil han erklærede, at det er ham aldeles ubekendt og uvitterligt at have udladt sig for disse personer, således som af dem omforklaret, at han ikke kender personerne, ikke ved at de optog ham på gaden, eller at de har fulgt ham til porten ved gården, hvor han tjener. Med hensyn til arrestantens tilstedeværelse blev afsagt følgende.

K E N D E L S E

Da det ved de af deponenterne Ole Jørgen Hansen og Niels Jørgensen i går og i dag afgivne forklaringer er bragt til største formodning, at ungkarl og tærsker hos gårdmand Hans Ibsen Christensen i Balslev, Las Hansen født i Asperup selv har vedgået og erkendt at have slået husmand Niels Hansen i Boende ihjel eller stukket ham med sin kniv, kan retten ikke, uagtet bemeldte Las Hansen påstår at have udtalt sådanne tilståelser i drukkenskab, og ikke indrømmer at vide at have udtalt dem fritage ham for personlig arrest indtil videre, i alt fald indtil hans alibi er godtgjort, så meget mindre som han ved sin forklaring har erkendt tidligere at have været tiltalt og desuden afgivet en vaklende forklaring i enkelte dele af sit udsagn.

THI ERAGTES

Inquisitten ungkarl Las Hansen af Balslev bør med personlig arrest belægges.

Jeppesen

Kendelsen blev oplæst for inquisitten Las Hansen, som begærede en sagfører anmodet om at træffe foranstaltning til at påvirke kendelsen, for at han mulig kunne blive fri for den dekretede arrest.

Derpå overleveredes Las Hansen til sin bevogter for at udbringes til Middelfart, hvornæst forhøret udsattes til continuation.

Retten hævet.

Jeppesen

Hans Pedersen Lars Hansen

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 223.

Anno 1853 løverdagen den 12. november blev på grevskabet Wedellsborgs birketing sat og holdt politiret af den ordinære dommer og skriver i overværelse af tingvidnerne Hans Pedersen og Lars Hansen i Ørslev.

For retten mødte **hjulmand Niels Nielsen af Balslev** og afleverede en ham under 10. ds. politiretsstævning, hvorefter han besværer sig over husmand Christen Jespersen i Ørslev sogn, at denne skal have beskyldt ham for at have stukket husmand Niels Hansen i Broendehus, som natten mellem den 11. og 12. oktober afvigte er bleven bibragt et knivstik i livet, hvoraf han døde 2 dage efter, ihjel, hvilken stævning fremlagdes og acteredes.

Den sidstnævnte **husmand Christen Jespersen af Ørslev** var personlig nærværende i retten, og mellem de således mødte personer forsøgte dommeren at stille forlig.

Den indstævnte Christen Jespersen tilkendegav at have brugt en sådan beskyldning en dag for nogen tid siden, han havde været i Mosegård og var gået herfra til Balslev, hvor han var bleven beskænket og var derefter uden at vide hvorledes kommen til(g)jordemoderboligen i Broende og til Udby Kro, på hvilken han havde hørt omtale, at citanten Niels Nielsen skulle have gjort sig skyldig i hin gerning, uden at han dog er i stand til at erindre eller gøre rede for af hvem, han har hørt sådant.

Den indstævnte Christen Jespersen erklærede således, at hvad han havde sagt om Niels Nielsen er fremført af ham i en beskænket tilstand, og uden at han har haft tanke til, at Niels Nielsen virkelig skulle have begået den gerning, nemlig at have stukket Niels Hansen Broendehus ihjel, hvorfor han og hermed tilbagekaldte bemeldte beskyldning imod Neils Nielsen og erklærede samme for død og magtesløs uden at den skal komme citanten til forklejnelse på ære, gode navn eller rygte i nogen måde og forpligter sig til at betale nærværende sags omkostninger inden 8 dage fra dato med retsgebyr 1 rgdl. 1 mk. og stævningsgebyr 4 mk. Med denne afgørelsesmåde fandt citanten Niels Nielsen sig tilfredsstillet, og sagen er således mellem parterne mindeligen afgjort til bekræftelse, hvorefter de underskrev det passerede.
Niels Nielsen Christen Jespersen

m. f . p.

Retten hævet

Jeppesen

Hans Pedersen Lars Hansen

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 224.

Anno 1853 mandagen den 14. november blev på grevskabet Wedellsborgs birketing sat og holdt politiret af den ordinære dommer og skriver i overværelse af tingvidnerne Rasmus Andersen og Anders Hansen.

Foretaget forhør angående mordet på Niels Hansen Broende.

Der fremlages

under nr. 23 dommerens udførlige indberetning til stiftamtet,
en genpart angående omstændighederne ved mordet eller overfaldet på husmand
Niels Hansen Broende

under nr. 24 en indkaldelse til i dag

under nr. 25 en skrivelse af 3. november fra etatsråd Knudsen i Odense

under nr. 26 genpart af dommerens svarskrivelse på nr. 25

under nr. 27 en skrivelse fra kammerjunker Wedell Heinen i Middelfart af 5. november

under nr. 28 et forhør fra Middelfart købstads politiret af 18. oktober

under nr. 29 en skrivelse fra Vends herredsret begyndt den 25. okt., hvilket dokumenter
acteredes.

Arrestanten Las Hansen var personlig til stede i retten, løs og ledig samt fri for bånd og tvang. På givne anledning tilkendegav bemeldte arrestant:

Han vil slet ikke kunne erindre, at han lå på Balslev Gade efter at have været inde hos gårdmand Anders Hansen, ej heller vil han erindre, at han blev hjulpen, og af hvem han blev hjulpen op fra sin liggende stilling, eller hvorledes han er kommen til Hans Ibsens gård, hvor han tjente, eller om han faldt på vejen dertil, og som han gik alene, eller han blev understøttet af nogen og da af hvem. Lige så lidt vil han erindre at have sagt noget om mordet på Niels Hansen i Broendehuset eller at sige, at han havde slået ham ihjel eller stukket ham med sin kniv, taget ham i nakken eller sagt om sig selv, at han var en morder og en misdæder. Derimod erindre han, at han på den af deponenterne Ole Jørgen Hansen og Niels Jørgensen omfoklærede aften var kommen ind til gårdmand Anders Hansen i Balslev efter at have sviret i byen om dagen og følgelig i en beruset tilstand såvel som og at have hos bemeldte Anders Hansen nydt mere brændevin og altså blevet mere beruset, så at han efter den tid ikke kunne erindre, hvad der siden passerede førend næste dags formiddag hen mod middag, da han befandt sig i sin seng og stod op. Han tilføjer, at når han således er beskænket, taler han meget om ting og omstændigheder, som han hverken kender noget til eller forstår sig på, og således siger han, at han skal have udladt sig med, da Hamborg brændte, at han havde sat ild på denne by, uden at det dog er ham bekendt eller vitterligt at have brugt sådanne ord, hvilket passerede hos husmand Mads Johansen i Båring, hvor tvende personer sagde ham efter at have siddet og spist ved bordet en tur, at han havde brugt bemeldte udladelse, hvorpå hans rus var gået noget over, men han vil dog ikke kunne erindre, hvo der sagde sådant.

Dommeren foreholdt ham, at når han kunne erindre efter en udsovet rus, som han foregiver at de to personer påsagde ham at have ytret, da Hamborg brændte, at han havde sat ild på byen, så måtte han også kunne erindre, hvo disse tvende personer var, men uagtet denne foreholdelse vil arrestanten dog ikke meddele oplysning om, hvo personerne var og vedbliver, at han ikke kan erindre det, endskønt han endnu tilstår, at personerne ytrede for ham, at hvis Hamborg lå i nærheden, var han jo ulykkelig ved at omtale, at han havde sat ild på byen.

Denne forklaring blev oplæst for arrestanten og af ham erkendt for rigtigt tilført protokollen. Han forelæstes ligeledes forklaringerne af gårdmand Hans Ibsen Christensen og hjulmand Niels Nielsen, Hvorimod han intet havde at erindre, idet han hvad Niels Nielsens forklaring angik bemærkede, at det skulle være besynderligt, hvis han var stået op af sengen hin nat, om Niels Nielsen ikke skulle have bemærket det.

Hvad Broendehus beliggenhed angår erklærede arrestanten på anledning, at han ikke vidste noget til, hvor huset lå, endskønt han vedkender at have været ved jordemoderboligen flere gange, der er tæt beliggende ved Broendehus, og først efter at overfaldet er sket på Niels Hansen, vil han være kommen til kundskab om Broendehus' beliggenhed og hørt tale om, at folkene der skulle være sådanne, som holdt sig meget for sig selv.

Dette sidste blev ligeledes forelæst arrestanten, som han ratihaberede.

Derpå fremkaldes **gårdmand unge Jørgen Hansen i Balslev**, der formanedes til sandhed og udsagde:

Morgenen efter at overfaldet var sket på Niels Hansen i Broende, som komparenten var ved at vande sine heste, kom tjenestekarl Niels Christensen gående forbi og fortalte komparenten, at husmand Niels Hansen Broendehus var bleven overfaldet og stukket i livet med en kniv, hvilken komparenten igen fortalte til gårdmand Hans Ibsen Christensen, der straks efter traf komparenten i sin port, hvor han var gået hen for, såvidt komparenten erindrer at forhøre, hvad der var passeret på et sognestævne (?) i byen dagen forud.

Komparenten ved ikke, hvo der har begået overfaldet på Niels Hansen Broendehus eller er i stand til at meddele den ringeste oplysning.

Oplæst og vedgået. Dimitteret.

Derefter fremstilledes tjenestekarl **Niels Christiansen af Broendegården**, der formanet til sandhed afgav:

Han erindrer, at Niels Hansen i Broendehus blev overfaldet en nat for nogen tid siden og derefter kom ind i gården, hvor komparenten tjener, Broendegården kaldet, og satte sig med på en stol kl. imellem 12 og 1 beklagende, at han var stukket med en kniv i livet.

Han havde kun siddet en kort tid på stolen, da han faldt ned af samme i besvimet tilstand og

måtte lægges i en seng, hvorpå han kom til sig selv igen. Komparenten og enkens søn i Broendegården, Søren Christoffersen, gik derpå straks hen til Broendehus i nærheden af gården, hvor alene forefandtes Niels Hansens forlovede og traf ingen på vejen dertil eller i huset, da Niels Hansen efter omtrent 1 times ophold i gården blev kørt til sit hjem, medens komparenten og Søren Christoffersen endnu var der, og måtte han bæres af vognen og ind i sin seng. Komparenten erindrer, at han næste morgen gik til Balslev efter anmodning af Niels Hansen for at bede gårdmand Jens Christensen komme til ham, da han ville tale med ham, og traf han da i Balslev gårdmand unge Jørgen Hansen, hvem han fortalte, hvad der var passeret ved Broende, og som han traf beskæftiget med at vande sine heste.

Komparenten ved ikke, hvo der overfaldt Niels Hansen, og denne talte ej heller noget til komparenten desangående om natten, så lidt som han efter den tid udladt sig noget desangående har for komparenten, og hverken hørte eller så han noget til de personer, der om natten overfaldt Niels Hansen.

Han vidste ej videre at meddele og forelæstes sin forklaring, ratihaberede og blev dimitteret. **Arrestanten Las Hansen** forklarede på anledning, at han aldrig har været i den militære tjeneste, og at han vel tidligere har haft et skudsmål, men som er brændt for flere år siden ved den lejlighed, hvor husmand Lars Jørgen Mathiesens hus i Asperup afbrændte, hvor arrestanten på den tid opholdt sig, men han erklærer, at alle oplysninger findes under de sager, i hvilke han har været tiltalt i Middelfart.

Arrestanten blev derefter overgivet til sin bevogter for atter at udbringes til arresten i Middelfart og forhøret udsat til continuation. Retten hævet.

Jespersen

Anders Hansen Rasmus Andersen

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 219.

Anno 1853 Løverdagen den 19. november blev på grevskabet Wedellsborgs birketing sat og holdt politiret af den ordinære dommer og skriver i overværelse af tingvidnerne Rasmus Andersen Anders Hansen.

Foretaget forhør angående mordet på Niels Hansen i Broende.

Der fremlagdes en indkaldelse til i dag, nr. 22 der acteredes.

Efter tilsigelse mødte **gårdmand Hans Ibsen Christensen**, der blev formanet til sandhed og som på givne foranledning derefter forklarede:

Den arresterede Las Hansen var anordnet til at skulle blive hos deponenten til Mikkelsdag og tilstundende vinter over dels som tærsker og dels som daglejer til 12 skilling daglig og kosten.

Han har uafbrudt været hos komparenten siden Mikkelsdag med undtagelse af et par dage, hvor han blev arresteret, fordi han gik i byen på svir, og den ene nat såvidt komparenten ved ej heller var hjemme i sin seng. Bemeldte Las Hansen har tidligere tjent komparenten for omtrent 6 år siden om sommeren, da han kom i tjenesten væsentligt for at røgte svin og grave mergel men forrettede derhos også andet arbejde.

Hvorvidt bemeldte Las Hansen har nogen kundskab om beliggenheden af Broendehus i sognet, kan komparenten ikke med bestemthed sige, men han er for øvrigt godt bekendt i sognet og har flere gange under hans ophold der været i jordemoderboligen i Broende, der er beliggende tæt ved Broendehus.

Bemeldte Las Hansen og komparentens svoger, hjulmand Niels Nielsen, der har ophold hos komparenten, har ligget sammen i en seng indtil aften den 1. november, da de erholdt hvert sit sengeleje om natten, og har i bemeldte tidsrum nemlig fra Mikkelsdag indtil 1. november haft en seng at ligge i, i komparentens gård.

Las Hansen var hjemme den aften, da Niels Hansen i Broende om natten blev overfaldet og fortærede sin aftensmad i gården tillige med de andre folk i gården, da komparenten også var hjemme til aftensmåltidet, der sædvanlig nydes kl. 7 aften eller 7½, efter hvilken tid komparenten var henne hos husmand Peder Madsen, dog erindrer han ikke bestemt, om han var her før eller efter men mener, at det første var tilfældet.

Om Las Hansen var i sin seng den øvrige del af natten, nemlig fra den tid han havde spist aftensmad, det ved komparenten ikke videre til, end at førnævnte hjulmand Niels Nielsen har sagt ham, at Las Hansen var i sin seng den nat, dog tror komparenten det, da Las Hansen næste morgen spiste sin davre ved sædvanlig tid og gik til sit arbejde.

Morgenen efter overfaldet på Niels Hansen hørte komparenten af gårdmand unge Jørgen Hansen i Balslev, at samme var passeret, idet komparenten var gået hen til denne mand for at tale med ham, hvem han traf på sin jord, og som fortalte ham tildragelsen, som Jørgen Hansen erklærede at have hørt af tjenestekarlen i Broendegården, Niels Christiansen, der den morgen havde været i Balslev by. Da komparenten havde hørt dette, gik han hjem og fortalte tildragelsen for Las Hansen, der i loen var beskæftiget med at tærskke.

Den nat som Niels Hansen Broendehus om natten blev overfaldet, forsikrer komparenten, at han ikke bestemt kan erindre, om der efter de havde spist til aften i gården havde været fremmede hos ham i hans værelser eller rettere, om der den aften havde været personer, der ikke henhørte til familien eller husstanden.

På spørgsmål herom erklærede han, at han ikke tror, der har været fremmede hos ham den aften eller noget menneske, som ikke henhørte til hans familie eller tjenestetyende.

Forhørsdommeren foreholdt komparenten, at da han har kunnet afgive en udførlig beretning, såvel om det der passerede om aftenen før mordet som morgenen efter mordet på Niels Hansen, så måtte han også kunne erindre, om nogen person den aften eller nat havde været i hans hus, som ikke henhørte til hans familie eller tjenestetyende, men denne opfordring uagtet erklærede komparenten, at han ikke vidste bestemt, om der hin aften havde været nogen i hans hus efter aftensmadstiden, med mindre det skulle have været tjenestekarl Peder hos Niels Hansens enke i Balslev, der af og til kom i komparentens hus om aften men hvilken Peder, hvis tilnavn komparenten ikke erindrer, siden 1. nov. tjener, efter hvad han har spurgt, hos gårdmand Rasmus Henriksen i Lunge.

Komparenten ved aldeles intet at meddele til oplysning om, hvo gerningsmændene må have været til mordet på Niels Hansen i Broendehus.

Hjulmand Niels Nielsen ved komparenten var hjemme om aftenen til kl. 7 á 8, den aften til natten, som Niels Hansen blev myrdet og antager, at han efter den tid var gået til sengs, men hvorvidt dette virkelig har været tilfældet, kan komparenten ikke afgøre. Imidlertid var bemeldte Niels Nielsen i sit arbejde om morgenen i gården.

Forklaringen blev oplæst og af komparenten vedgået som rigtigt tilført. Dimitteret.

Atter fremkaldtes **hjulmand Niels Nielsen af Balslev**, der blev formanet til sandhed og forklarede:

Han kendte godt den afdøde eller myrdede Niels Hansen i Broendehus. Engang sidste sommer og såvidt han erindrer dagen efter, at den nu myrdede Niels Hansens kone, Ane Olsdatter, var død, var komparenten hos herskabet på Wedellsborg med husmand Anders Snedker i Balslev for at høre, om han måtte erholde fæste på dennes hus, som han ville afstå til komparenten, men da herskabet ikke ville give sit minde dertil, spurgte, komparenten, om han da ikke måtte erholde fæste på Broendehus, hvis han kunne få fæsteren, Niels Hansen, til at afstå sit fæste til fordel for ham, hvilket herskabet ikke syntes at have noget imod, og derfor talte han i nogen tid efter med bemeldte Niels Hansen desangående i overværelse af (g)jordemodermænd Rasmus Hansen, ved hvilken lejlighed Niels Hansen svarede, at han muligen ville gifte sig og ingen besked kunne give ham derom.

Komparenten har opholdt sig hos sin svoger, gårdmand Hans Ibsen Christensen i Balslev, siden midten af den forløbne sommer og der haft logi og kost imod betaling. I gårdens vestre længe har komparenten haft sit værksted og i den nordre ende sit logi, hvor han har haft seng i forening med den arresterede Las Hansen, siden han kom i gården at tjene, men det er stundom tilfældet, at komparenten arbejder ude, og da logerer han også ude, hvor han arbejder, og således har han flere gange været på Tybrind hovedgård at arbejde i nogle dage og har ligeledes der til sådanne tider logeret i gården.

Natten mellem den 11. og 12. oktober eller den nat at husmand Niels Hansen i Broendehus blev myrdet, var komparenten hjemme i Hans Ibsen Christensens gård i Balslev og gik i seng omtrent kl. 10, idet han arbejdede på sit værksted fra den tid, der var spist aftensmad i gården

indtil omkring kl. 10, og var da Las Hansen allerede i sengen og sov, som komparenten lagde sig hos ham i sengen.

Komparenten og Las Hansen som vågnede talte vel noget sammen, men komparenten kan ikke erindre hvad det angik, eller hvorom de talte, og efter den tid ved komparenten ikke af, at Las Hansen var ude af sin seng, i det mindste var han i den om morgenen, da komparenten vågnede.

Komparenten var ikke inde i værelserne hos Hans Ibsen og familie den aften efter aftensmadstid, og han ved ej heller, at der har været andre eller fremmede personer eller nogen der henhørte til familien eller tjente hos Hans Ibsen bemeldte aften.

Forklaringen blev oplæst for komparenten og af denne vedgået, hvorefter han blev demitteret. Forhøret udsat til continuation og retten hævet.

Jeppesen

Anders Hansen Rasmus Andersen

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 239.

Anno 1853 løverdagen den 26. november blev på grevskabet Wedellsborgs birketing sat og holdt politiret af den ordinære dommer og skriver i overværelse af tingvidnerne Anders Hansen og Rasmus Andersen.

Der fremlagdes:

under nr. 30 en indkaldelse til i dag

under nr. 31 en skrivelse fra kammerjunker Wedell Heinen i Middelfart af 17. november

under nr. 32 straffeattest for Las Hansens vedkommende

under nr. 33 dom af 18. juni 1843

under nr. 34 ditto af 5. juli 1842

under nr. 35 ditto af 13. april 1847

under nr. 36 arrestkendelse af 6. november 1853

under nr. 37 genpart af skrivelse af kammerjunker Wedell Heinen i Middelfart, hvormed dokumenterne i sagerne mod Las Hansen er begærede udleverede.

Disse dokumenter acteredes.

Arrestanten Las Hansen var personlig til stede løs og ledig, samt fri for bånd og tvang. Tillige var nærværende i retten efter den fremlagte tilsigelse **hjulmand Niels Nielsen af Balslev**.

Af de fremstillede begærede Las Hansen, at de vidner eller deponenter der har forklaret sig om hans tilståelse, som den der havde slået husmand Niels Hansen Broendehus ihjel eller stukket ham med en kniv måtte beedige deres forklaring, da han anser disse for en sammensværgelse

imod sig.

Fremstod **Ludvig Hindsgavl** af (?), der formaner til at afgive en sandfærdig forklaring, som han lovede med sin ed at bekræfte når forlanges, efter hvilken formaning han på givnen anledning forklarer følgende:

Mandagen den 14. november afvigte var deponenten som bevogter for Las Hansen med den vogn, der befordrede denne til tingstedet fra Middelfart, på hvilken tur de efter Las Hansens begæring kørte om ad Balslev og ind i Hans Ibsen Christensen gård, fordi Las Hansen ønskede at få noget af sit tøj med sig til arresten.

De var da inde i sengekammeret i gården, og efter at have været der lidt gik deponenten med Las Hansen ud derfra, men Las Hansen vendte tilbage og lukkede døren op til sengekammeret, hvor hjulmand Niels Nielsen opholdt sig, og sagde han da til Niels Nielsen:

” Du skal ikke være bange, for jeg skal ikke sige noget ”, hvortil Niels Nielsen svarede: ” Det venter jeg heller ikke ”, hvorefter deponenten tog ved Las og gik med ham ud til vognen, og hvorpå de kørte derfra til Middelfart.

Deponenten så et fruentskifte være inde i gårdens værelser i Balslev, som han lagde mærke til så noget nedslaget ud, da Las Hansen kom derind, men da deponenten aldrig før har været

der i gården og ingen af fruentimmerne der kender, så ved han ikke, om bemeldte fruentimmer er Hans Ibsen Christensen kone, hvem han også hørte omtale skulle være en søster til hjulmand Nielsen.

På køreturen til Middelfart ytrede deponenten for Las Hansen, at han hidtil havde haft stor medlidenhed med ham, men at denne medlidenhed nu ikke mere fandtes, efter at deponenten havde hørt Las Hansens udtale de omforklarede ord til hjulmand Niels Nielsen, og deponenten lagde til ved herom at ytre sig for Las Hansen, at hans medlidenhed for ham grundede sig på, at han indtil bemeldte ord var udtalt og besvaret af Niels Nielsen troede, at han Las Hansen var uskyldig men nu ikke længere kunne tro sådant, efter de omforklarede ord var vekslet mellem dem.

Det varede noget inden Las Hansen svarede herpå, men efter de havde kørt en tur, tog Las ordet og erklærede i anledning af ordene til Niels Nielsen, at han ikke ville have, at han skulle tro, han ville lægge Niels Nielsen ud som gerningsmand for derved at befri sig selv, og tilføjer komparenten, at han endnu erindrer, at Las Hansen medens de endnu opholdt dem i Hans Ibsen Christensens gård i Balslev sagde, at forhørsdommeren ville have haft ham, Las Hansen, skulle udlægge Niels Nielsen som gerningsmand, så han selv kunne blive fri.

Deponenten tilkendegav, at han ej vidste videre til oplysning og forelæstes sit afgivne udsagn, idet han erkendte det for den rene fulde sandhed og var villig til med ed at bevidne, når forlanges. Han blev fra retten dimitteret.

Arrestanterne Las Hansen og Niels Nielsen havde påhørt Ludvig Hindsgavls forklaring, hvorpå Las Hansen for sit vedkommende nægtede indholdet af forklaringen for sit vedkommende med det tilføjende, at han lukkede sovekammerdøren i Hans Ibsen Christensens gård for at sige farvel erklærende ” at Vorherre følger med mig, for jeg skal hverken sige løgn om mig selv eller andre, og da jeg er uskyldig, bliver jeg det også nok ”, hvorefter han forlod gården og drog til Middelfart.

Forøvrigt bemærkede Las Hansen, at Ludvig Hindsgavl var en grov meneder, når han ville beedige sit i dag afgivne vidnesbyrd. Las Hansen ville nu ikke indrømme at have sagt dette nemlig ordet ” grov meneder ”. Som følge af denne Las Hansens bemærkning opfordrede dommeren retsvidnerne til at bekræfte Las Hansens udsagn i denne anledning, og erklærede de begge, at Las Hansen i sit udsagn her for retten erklærede Ludvig Hindsgavl for en grov meneder, når han bekræftede med ed den forklaring, som han her i dag har afgivet i retten.

Hjulmand Niels Nielsen, der som anført var stede til i retten og havde påhørt Ludvig Hindsgavls i dag afgivne forklaring erklærede, at han ikke kunne erindre andet end, at denne forklaring medførte sandhed.

På rettens opfordring til Niels Nielsen om nærmere at forklare sig med hensyn til sine ord og Las Hansens ytring om ”at han ikke skulle sige noget – det tænker jeg heller ikke Las”, svarede Niels Nielsen, at hans hensigt dermed alene var, at da han ikke var sig nogen skyld bevidst, så kunne Las, som han tænkte sig ej heller sige noget om ham, som kunne være fornærmende eller sigte til nogen forbrydelse af ham at være begået.

Grundet på Las Hansens bemærkning med hensyn til forhørsdommeren erindrede denne ikke at have brugt sådanne ord som af Las Hansen omtalt, at dommeren ville have Las Hansen til at udlægge Niels Nielsen som gerningsmand for derved at befri sig selv, når han udlagde Niels Nielsen som gerningsmand til forbrydelsen, der er genstand for nærværende forhør.

Las Hansen blev foreholdt dommen nr. 34 og erkendte iflg. samme at have været indsat i fængsel på vand og brød i 6 gange 5 dage. Dommen nr. 35 i at være ikendt den i dommen omtalte mulkt af 10 rgdl. erkender han, og om han er eftergivet denne mulkt, ved han ikke men vil tro, at der var bleven ham spurgt, om han kunne betale samme. Dommen nr. 33 hvilken Las Hansen erkendte sig for sit vedkommende.

Efter oplæsningen af hvad der er tilført protokollen, efter Ludvig Hindsgavls forklaring var bleven nedskreven, havde ingen af vedkommende noget at erindre med undtagelse af Las Hansen der endnu bemærkede og bad protokollen tilføjet, at Niels Nielsen var bleven ham fjendsksindet, hvilket han vel har forstået på den senere tid, at han, Las Hansen, var i Hans Ibsen Christensens gård, og da Las Hansen blev opfordret til nærmere at opgive denne hans

formodning, tilføjer han, at han efter et løst rygte vil have hørt, at Niels Nielsen skal have været misfornøjet med at ligge i seng hos en person som ham Las Hansen, der tidligere havde været arresteret flere gange. Dog vil Las Hansen ikke på opfordring meddele, af hvem han har hørt et sådant rygte.

Las Hansen blev derefter overgivet til sin bevogter for at udbringes til Middelfart og forhøret udsat til continuation. Retten hævet.

Jespersen

Rasmus Andersen Anders Hansen

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 253.

Anno 1853 mandagen den 12. december blev på grevskabet Wedellsborgs birketing sat og holdt politiret af den ordinære dommer og skriver i overværelse af tingvidnerne Hans Pedersen og Lars Hansen Ørslev.

Forhør fortaget ang. mordet på Niels Hansen Broende.

Der fremlagdes

under nr. 38 en skrivelse fra greve Wedell på Wedellsborg

under nr. 39 en skrivelse fra kammerjunker Wedell Heinen i Middelfart af 23. nov. f.md.

under nr. 40 et forhør af 23. nov. fra Middelfart købstads politiret og

under nr. 41 en indkaldelse til i dag.

Disse dokumenter acteredes.

Efter indkaldelse mødte i dag følgende personer:

Husmand Rasmus Hansen i Broende, der blev formanet til sandhed og forklarede:

Den nat Niels Hansen i Broende blev overfaldet, som var natten imellem den 11. og 12. oktober sidstleden, blev komparenten og hans kone vækket, som de lå i deres seng kl. 12½ af sønnen i Broendegården, Søren Christoffersen, der kom med en lygte og sagde, at husmand Niels Hansen, deres nabo, var kommen til Broendegården stukken i livet, hvorfor komparenten efter at Broendesønnen havde været inde hos komparenten og igen gået tilbage til Broendegården gik ud for at have flere folk med, og i forening med disse gik han til Niels Hansens hus, hvor de fandt dennes forlovede iført sine underklæder, eftersom de måtte banke på husets port for at komme ind, og sagde hun, at Niels Hansen var gået ud for at hjælpe nogen med at rejse en vogn, uden at nævne hvem det var, og Niels Hansen havde sagt hende, at hun skulle sætte lås på porten, så ville han gå bag ind, når han kom tilbage. Komparenten sagde for ikke at forskrække hende, da hun spurgte efter Niels Hansen, at han var bleven slået og befandt sig i Broendegården, hvor hun da gik hen tillige med karlene i Broendegården og med indsidder Mikkell Christensen i Broende, der alle 3 som meldt var fulgt med komparenten til Niels Hansens hus.

Komparenten selv blev hjemme i sin bolig med sin kone, indtil vognen fra Broendegården kom kørende med Niels Hansen, og da gik han ind til dennes hus for at hjælpe ham af vognen. Komparenten ved ikke hvem stimændene har været eller kan derom meddele nogen oplysning. I husets mark fandt han et spor af læderfodtøj sammen med et anset spor, der på morgenstunden opdagedes på landevejen begge af ens størrelse og endnu et andet mindre spor, hvoraf han tog mål, som han senere overleverede til dommeren, der nu forsynet med rettens segl forevist ham, som så derpå genkendte dette og tilføjede, at hele målet er på det længste spor, hvorimod det mindre spor var omtrent 1 tomme kortere end målet.

Arrestanten Las Hansen har flere gange været inde i komparentens hus, én gang har han været der, efter at mordet blev begået på Niels Hansen, men sådan tilstedeværelse i komparentens hus har kun fundet sted af Las Hansen, når hans vej er faldet der forbi, og en gang passerede dette sidste sommer, da han var beskænket, da han, nemlig Las Hansen, på sin tur ofte i Balslev gik forbi Broendehus såvidt vides, men forøvrigt ved komparenten aldrig, at Broendehus eller dets beboere var bleven nævnte ved sådanne lejligheder, eller at Las Hansen har været i dennes bolig, med mindre det skulle have været sidste gang, at han var der, men som var efter, at mordet på Niels Hansen var forøvet.

Forklaringen blev oplæst og vedgået og komparenten dimitteret.

Arrestanten Las Hansen der personlig var til stede i retten løs og ledig og fri for bånd og tvang og havde påhørt Rasmus Hansens forklaring oplæst havde derimod intet at erindre.

(G)jordemoder Marie Martha Elbesdatter, sidste komparentens hustru fremkaldes til formanedes til sandhed og udsagde:

Hun kender arrestanten Las Hansen, der er fra samme sogn som komparentinden og erindrere, at han nogle gange har været inde i hendes bolig deriblandt én gang efter mordet på Niels Hansen Broendehus var forøvet. Derimod erindrere hun ikke, når Las Hansen således har været i hendes bolig, at der nogensinde er bleven omtalt enten Broendehus eller dets beboere. Hun erindrere natten imellem den 11. og 12. oktober sidstleden kl. 12½ at være bleven vækket, som hun og hendes mand lå i deres seng af sønnen Søren Christoffersen i Broendegården, som meldte eller berettede dem, at husmand Niels Hansen i Broende var bleven overfaldet. Hun var ikke den nat i Broendegården eller i Broendehus før næste morgen, efter at doktoren havde været hos Niels Hansen, men talte med ham da han kørte forbi liggende i Broendegårdens vogn, der førte ham til hans bopæl.

For øvrigt ved hun intet at meddele til oplysning om gerningsmanden og forelæstes sin forklaring, som hun ratihaberede og blev dimitteret.

Arrestanten Las Hansen påhørte sidste komparentindes forklaring oplæst og havde intet at erindre imod denne.

Gårdmand Hans Ibsen Christensens kone i Balslev, Ane Lene Nielsdatter der ligeledes formanet til sandhed forklarede:

Hun kender tilstedeværende arrestant Las Hansen, der har opført sig godt, medens han har tjent hendes mand. Hun erindrere, at hendes mand en formiddag eller ved middagstid en dag fortalte hende, at husmand Niels Hansen i Broende om natten var bleven overfalden. Videre kan hun ikke huske, men hun ved derimod, at der aftenen tilforn intet fremmed menneske var hos dem i gården, og at der intet blev foretaget i huset den aften andet end, at de spandt på deres rok, indtil de gik i seng.

Hun vil ikke kunne huske det nøjere men mener, at Las Hansen gik til sengs den aften ligesom sædvanligt efter at have nydt sin aftensmad. Hvad tid hjulmand Niels Nielsen deponentindens broder gik til sengs bemeldte aften, ved hun ikke, da han arbejdede på sit værksted efter at have spist nadveren og siden ikke mere kom ind i stuerne.

At arrestanten Las Hansen var bragt gennem Balslev på turen til Middelfart og inde i gårdens værelser, så deponentinden, hvorimod hun ikke hørte, at Las Hansen førte nogen samtale med Niels Nielsen eller denne med Las Hansen, og erklærede deponentinden på opfordring, at hun ikke ved, om Las Hansen var bange eller ved sin adfærd viste nogen tilsyneladende ængstelse. På spørgsmålet om hun ikke hørte ved bemeldte lejlighed, at Las Hansen sagde til Niels Nielsen "Du skal ikke være bange Niels, for jeg skal ikke sige noget", og at Niels hertil svarede Las Hansen "Det tænker jeg heller ikke Las", erklærede deponentinden, at hun ikke hørte en sådan samtale.

Ved den omforklarede lejlighed ved hun vel, at Las Hansen var inde i gårdens sovekammer, men deponentinden vil ikke kunne erindre, om hendes broder Niels Nielsen også tilligemed ham opholdt sig der.

Hvorvidt hendes broder og Las Hansen var i seng bemeldte nat, da husmand Niels Hansen Broende blev overfaldet, ved hun kun deraf, at de selv fortalte derom, og hun tror at kunne erindre sin broder at have tilføjet i omtale desangående, at han gik i seng kl. mellem 10 og 11 den nat. Hun erindrere ikke, at Las Hansen har omtalt til hvad tid, han samme nat gik i seng. Hvem der har forøvet udåden på husmand Niels Hansen Broende, der forsikrer hun aldeles intet at vide, og i øvrigt var ingen videre oplysning af hende at bekomme.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanten Las Hansen havde intet imod Ane Lene Nielsdatters forklaring et erindre, hvilken han forelæstes, hvornæst han bad tilført protokollen, at den forhen afhørte Ludvig Hindsgavl på vejen til og fra tingstedet ville holde forhør over ham, og at når han svarede ham lidt studst i anledning af slige forhør, da havde Ludvig Hindsgavl udladt sig med, at han, Las Hansen,

ikke skulle være studs, for sådan en karl som han skulle han nok hitte.

Ludvig Hindsgavl der var tilstede her i dag ved tinget fremstod og gjordes bekendt med arrestantens foranstående forklaring og erklærede, at han i et og alt benægter denne som rigtig.

Las Hansen blev derpå overgivet til bevogtning for at udbringes til Middelfart.

Retten hævet.

Jespersen

Hans Pedersen Lars Hansen

”Broendehus sagen”

Wedellsborg birkedommers arkiv,
politiprotokol 1852 - 1855, side 259.

Anno 1853 onsdagen 21. december blev på grevskabet Wedellsborgs birketing sat og holdt politiret af den ordinære dommer og skriver i overværelse af tingvidnerne Anders Hansen og Rasmus Andersen.

Foretaget forhør ang. mordet på Niels Hansen Broende.

Den **arresterede Las Hansen** var personlig til stede i retten løs og fri for bånd og tvang.

Til protokollen fremlagdes 4 indkaldelser til i dag, der acteredes under nr. 42, 43, 44 og 45.

Efter indkaldelserne mødte **ungkarl Peder Andersen af Lunge, Gelsted sogn**, der formanet til sandhed og udsagde:

Det er i hans fulde erindring, at husmand Niels Hansen Broende blev overfaldet natten imellem den 11. og 12. oktober sidstleden, da han netop på den tid tjente gårdmand Niels Hansens enke i Balslev. Aftenen der gik forud for dette overfald og mord, var han ikke ude af gården, hvor han tjente og følgelig således ej heller i gårdmand Hans Ibsen Christensen gård i Balslev. Om gerningsmændene til mordet på førnævnte Niels Hansen er han aldeles uvidende og har derom ej heller hørt noget i den senere tid, der kan meddeles til oplysning.

Indsieder **Michel Christensen af Broende** der ligeledes formanet udsagde:

Den nat husmand Niels Hansen af Broende blev overfaldet og myrdet, blev han som lå i sin seng vækket af en af karlene fra Broendegården, der sagde ham, at Niels Hansen var bleven overfaldet og stukket og var kommen hen i Broendegården. Kommen derhen forefandt han bemeldte Niels Hansen der, og blev han kørt hjem til sit hus, hvorefter deponenten var med til at afhente doktoren fra Tybrind, for at denne kunne behandle Niels Hansen for det ham bibragte knivstik i livet.

Gerningsmændene til mordet så deponenten ikke, og da den overfaldne ej heller kendte dem, talte han intet desangående, og deponenten er aldeles uvidende om, hvo det har været.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanten las Hansen der havde fået oplæst de tvende sidste deponenters forklaringer havde derimod intet at erindre.

Tjenestekarl Casper Jacobsen af Tybrind som formanedes til sandhed og forklarede:

Han kan ikke huske at opgive datoen til natten, da Niels Hansen af Broende blev overfaldet og myrdet, men da han hørte tale derom et par dage efter gerningens forøvelse, kan han meget vel erindre, at han og hans broder, Hans Jacobsen, der begge bor med familier i teglværkshuset på Gadstrup Mark var hjemme den nat, bemeldte ugerningsdåd blev begået.

Deponenten tjener på Tybrind som tærsker. Foruden deponenten og hans broder, Hans Jacobsen, var der sidste sommer en person ved navn Hans Fallesen (Fallum ?) i arbejde ved teglværket på Gadstrup Mark, som også havde sin stue sammesteds sidste sommer. Hvor han nu opholder sig vides derimod ikke.

Da deponenten og hans broder såvel som førnævnte Hans Fallesen den 11. oktober sidstleden havde endt deres dagværk ved teglværket, gik hver især af dem i sin stue sammesteds om aften ved sædvanlig tid, men deponenten talte ikke den aften med Hans Fallesen og så ham ej heller mere, idet deponenten gik til sengs, men han tror, at Hans Fallesen samme nat ikke var ude af huset, endskønt han ikke derom kan være fuldkommen overbevist, hvorvidt Hans Fallesen skulle være gået ud, efter at deponenten var falden i søvn, hvilket han dog ikke tror var tilfældet, da han indfandt sig ved sit arbejde morgenen efter ved teglværket tillige med deponenten og dennes broder.

Oplæst og vedgået. Dimitteret.

Arbejdsmand Hans Jacobsen af Teglværkshuset på Gadstrup Mark der formanedes til sandhed og afgav en med sidste deponents udsagn overensstemmende forklaring, hvilken han forelæstes og gjorde til sin alene med den forandring, at deponenten stadig opholder sig i Teglværkshuset men sin familie. I vinter var han ikke i arbejde som daglejer hos andre, og den omtalte Hans Fallesen opholder sig hos sin stedfader, gårdmand Peder Larsen i Gadstrup. Hans Jacobsen dimitteret.

Ungkarl Hans Fallesen i Gadstrup der formanedes til sandhed og afgiver:

Den aften der gik forud for natten, på hvilken husmand Niels Hansen blev overfaldet og myrdet, hvilken tildragelse deponenten hørte omtale et par dage efter, at det var sket, erindrer deponenten, at han var hjemme i sin stue i Teglværkshuset på Gadstrup Mark, ved hvilket han arbejdede sidste sommer, men han kan ikke erindre eller angive tiden, da Niels Hansen blev overfaldet nærmere, end at det var i oktober md. afvigte.

Deponenten arbejdede dagene i forvejen ved teglværket i forening med deponenterne Casper og Hans Jacobsen, og han var ikke efter endt dagsarbejde ude af sin stue den nat, han siden efter hørte omtale, at Niels Hansen i Broende var overfaldet.

Deponenten har en søster ved navn Marie Kirstine Hansdatter, som er forlovet eller kæreste med hjulmand Niels Nielsen i Balslev.

Hvad angår misgerningen på husmand Niels Hansen i Broende er deponenten aldeles uvidende og kan ingen oplysninger meddele desangående.

Deponenten forsikrer, at hvad han har sagt i retten i dag medfører den rene sandhed, og han ved intet videre at meddele.

Oplæst og ratihaberet. Dimitteret.

Arrestanten Las Hansen der havde påhørt de 3 sidste deponents forklaringer oplæst havde intet derimod at erindre, og forhørsdommeren bemærkede, at disse 3 sidste deponenter var bleven afhørt for at komme til nøjere kundskab, om de i den senere tid havde udbredt rygter om, at der den nat Niels Hansen blev overfaldet skulle have været en forsamling om aftenen af deponenterne Hans og Casper Jacobsen samt Hans Fallesen med svir og drik, og at de 2 førstnævnte skulle kunne bevidne, at Hans Fallesen den nat ikke skulle have været hjemme i sin stue i Teglværkshuset efter sviren om aftenen.

Rygtet er nu gendrevet som urigtigt, og da forhørsdommeren for tiden ej vidste videre, der kunne tjene til oplysning i nærværende anledning, sluttedes forhørerne for beskrevne at indsendes, idet Las Hansen blev overgivet til sin bevogter for at udbringes til Middelfart.

Retten hævet.

Jeppesen

Anders Hansen Rasmus Andersen

Denne protokol slut.

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 116.

Torsdagen den 30. marts 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under litra E et allerhøjeste kommissorium der udvider de dommeren under 2o. dec. f. år allerede meddelte.

Endvidere fremlagdes under litra F en continuationsudskrift af Odense herreds politiprotokol af 29. ds., hvorhos dommeren bemærkede, at den under sagen ofte nævnte Anders Gerhardtzen sædvanligen kaldet Røjlesmeden eller Brenderupsmeden var foranstaltet afhentet fra hans nuværende ophold i Rørbek, Fløistrup sogn, Vindinge herred og sidstafvigte nat bragt her til staden, hvor han er sat under foreløbig anholdelse.

Den **anholdte Anders Gerhardtzen** fremstilledes nu og afgav efter formaning til sandhed følgende forklaring og tilståelse:

I forening med arrestanten Boye har nærværende anholdte klokken mellem 10 og 11 om aftenen på en tid da de i huset værende folk, der ikke var til gilde, var i seng forøvet et tyveri hos Christen Jensen i Prindsholmhuset.

Efter at Boyes forklaring i den anledning var anholdte forelæst, erkender han den for rigtig, og navnlig for så vidt Hans Jørgensens kone havde givet anvisning på tyveriet. Dog påstår han, at det var bemeldte Boye, der steg ind ad vinduet.

I forening med samme arrestant vedgår han at have forsøgt indbrudstyveri i Thorup kirke, Baag herred. Medens ovennævnte arrestant stod udenfor, forsøgte Boye at opbryde døren, men da der kom nogen til stede, gik de bort uden at opnå deres hensigt. På vejen derfra afslog, efter hvad han påstår, Boye og ikke anholdte armen på tvende af de på landevejen anbragte vejvisere af støbt jern.

I forening med Boye har anholdte været i Odense, hvor de solgte noget talg, Hans Jørgensens kone havde afsmeltet af får og lam, der var stjålne. På hjemvejen derfra stjal de i forening i Vissenbjerg fra et gærde 2 lagner og 1 skørt, hvoraf Boye modtog det ene lagen, hvorimod Hans Jørgensens kone fik resten.

I forening med ofte nævnte Boye og Hans Jørgensen har anholdte forøvet indbrudstyveri i Vissenbjerg Kirke, i hvilken henseende han afgiver en med begge de nævnte arrestanter ganske overensstemmende forklaring og navnlig med hensyn til den stjålne sum og det brev, Boye senere skrev i anholdtes overværelse. Det i dag med den under litra F fremlagte udskrift fulgte brev blev anholdte forevist, hvorefter han vedgår, at det af ham nu omforklarede så ganske således ud som dette, uden at han dog ganske kan genkende dets identitet.

I forening med arrestanten Pranger har anholdte forøvet det af denne omforklarede tyveri i Skovledhuset på Fjeldstrup Mark, i hvilken henseende han forklarer overensstemmende med bemeldte arrestant, og navnlig at det var anholdte, der med en medbragt dirk åbnede døren til stuen. Derimod påstår han, at Pranger også var ind i huset, og at det var ham, der tilvendte sig en barberkniv og en frakke, hvilke dele han dog senere kastede fra sig. Anholdte tog derimod lidt bønner og sukker, som han beholdt. En kone der kom til stede, stødte han til, så at hun faldt om.

Da anholdte en dag fulgte med Hans Jørgensen til arrestanten Sosmed, da disse 2 ville bytte huse, stjal de på ... i Fjeldsted 6 eller 7 ænder. 2 af dem bragte de med til Sosmed, hvorimod de gemte resten i en grøft og medtog senere disse, da de gik hjem til Munkestenhuset.

På samme mark har arrestanten og arrestant Sosmed engang stjålet et får og på Indslev Mark et lam, ligesom også anholdte alene på Fjeldsted Mark har stjålet et lam, hvilket alt var bragt til Munkestenhuset.

I forening med Anders Hansen der er til huse hos Hans Lillelund på Båring Mark har anholdte stjålet et lommeur fra en karl, der lå på vejen til Middelfart og sov. Dette ur har anholdte senere solgt i Odense til en ubekendt person.

I forening med en person nemlig Peder Sørensen, hvis nuværende opholdssted er anholdte ubekendt, har anholdte om natten, på en tid da folk var i seng forøvet et tyveri i Sletteroe, Fjeldsted sogn hos en enke, hvis navn er anholdte ubekendt. De aftog et vindue, ad hvilket Sørensen steg ind, mens anholdte stod udenfor. De stjal her 7 særke og nogle lagner samt noget sukker og bønner, hvilke koster er ligeligt fordelt, og har anholdtes senere afdøde kone modtaget hans andel, uden at han ved, hvor disse genstande er afblevne.

I forening med bemeldte Peder Sørensen og en person nemlig Rasmus Pedersen fra Kolberg har anholdte forøvet et indbrud hos gårdmand Johan Jørgensen i Skov ?øjerup, hvor de antog, der var penge. Ved at nedbryde en væg ved nattetid, da folk var i seng, skaffede de tvende første sig adgang til huset, medens anholdte stod udenfor og passede på, men de kom tilbage uden i det mindste efter deres sigende at have medtaget noget.

Det er anholdte bekendt, at bemeldte Peder Sørensen og Rasmus Pedersen også har forøvet et tyveri hos en kone i Kolberg, hvor de skulle have tilvendt sig nogle penge og fødevarer, og hvor den ene skulle have truet konen, medens den anden forøvede tyveriet, men anholdte forsikrer, at han ikke har deltaget i denne gerning.

Uden andres medhjælp har anholdte sidstafvigte efterår forøvet tyveri på vejen fra Middelfart til Odense, idet han af en forbi kørende vogn aflæssede 2 kufferter, der stod bagpå, hvilket han forsikrer, at han gjorde med lethed, uden at han mindes, hvordan han bar sig ad dermed, eller om kufferterne var befæstede med jernkæder. På en nærliggende mark åbnede anholdte kufferterne

og udtog alt indholdet, men da han intet fandt at kunne benytte, lagde han det igen i kufferterne, som han lod stå og borttog ikkun en lille guldkæde, en brystnål, et armbånd, en sølvnål og en anden guldgenstand, hvis bestemmelse kan ikke kender. De tvende sidste genstande har han givet Hans Jørgensens børn. Brystnålen og armbåndet ligger nu i hans hat, der er i hans logi i smedjen i Rørbek, og kæden har han for 3 rgdl. solgt til smedesvend Josephsen, der arbejder hos smedemester Hans Pedersen i Rørbek.

Slutteligen vedgår anholdte, at han har gjort sig skyldig i forfærdigelsen af falske specier og nogle enkelte rigsdalere. I tvende stykker træ hvori der i midten af hver af dem var indgraveret en lille fordybning, nedlagde han først sand, der var gjort lidt vådt. Herpå lagde han en ægte specie eller rigsdaler og trykkede da begge stykker, der passede til hinanden tæt sammen. Efter af han dernæst havde udtaget den indlagte mønt, satte han atter stykkerne sammen og nedhældte da igennem en anbragt åbning smeltet tin. Når det støbte var bleven koldt, afskar han toppen og anbragte med en fil riller i kanterne. På denne måde har han, medens han var i Brenderup smedje støbt 4 eller 6 stk. og i Munkestenhuset en hel snes stk., på hvilket sidste sted Hans Jørgensens kone for så vidt hjalp anholdte med arbejdet, som hun holdt ilden ved lige, og anholdte beskæftigede sig med selve støbningen.

Af de i Brenderup forfærdigede mønter nægter han at have udgivet nogen med undtagelse af en, han har givet til et fruentimmer kaldet Marie Lottenborg, som hun igen har udgivet.

Af de i Munkestenhuset forfærdigede har vel Hans Jørgensen og kone været i besiddelse, men han nægter, at nogen af dem i det mindste ham vitterligt er udgivne, hvorimod han har fået dem tilbage og smeltet dem, hvilket også et tilfældet med de i Brenderup forfærdigede med undtagelse af den ene ovenfor anførte.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af mængden og betydeligheden af de af anholdte vedgæede forbrydelser

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest, hvorefter han til denne blev afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 122.

Fredagen den 31. marts 1854.

Sagen blev atter foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Gerhardtzen**.

Næst ganske at ratihabere sin i går afgivne forklaring forklarer han, at det forholder sig rigtigt, således som det i den under det under litra D fremlagte bilag fremlagte udskrift af Odense købstads ekstrarets politiprotokol af 23. aug. f. år er anført, at han, da han stjal de tvende omforklarede kufferter af en vogn på landevejen overskar rebene, hvormed de var fastsurrede og læderhankene i kufferterne, gennem hvilke var trukket en jernkæde.

Den i bemeldte udskrift indførte fortegnelse over de i bemeldte kufferter værende genstande blev arrestanten forelæst, hvorefter han erkender, at disse ting virkelig var i de stjalne kufferter, men vedbliver han sin forsikring om, at han inden han forlod stedet nedlagde alt i kufferterne med undtagelse af de guld- og sølvgenstande, han medtog, samt den under nr. 1 anførte brevtaske, hvilken han ligeledes medtog efter at have udtaget de alle deri værende papirer, hvilke han uden nærmere at undersøge deres indhold ved sin bortgang lagde ovenpå den ene af kufferterne.

Med hensyn til de omhandlede guld- og sølvgenstande erklærer han, at han ikke tør nægte, at der muligen har været en brosche og en brystnål, men han må i så fald have tabt den ene af disse, hvorimod den anden som anført foreligger i hans hat i hans logi.

De under litra B anførte øreløkker tror han må være de guldting, han har givet Hans Jørgensens børn tilligemed den anførte sølvnål. Derimod erindrer han, at der endnu var tvende sølvnåle, hvilke han har foræret den smedesvend Josephsen, der har købt guldkæden. Den ovennævnte brevtaske ligger ligeledes i hans i logiet værende hat.

På anledning vedgår arrestanten, at det forholder sig rigtigt, at han ejer en pistol, hvilken ligeledes er iblandt hans på hans logi værende ejendele. Denne bar han jævnlig hos sig og i særdeleshed ved de lejligheder, hvor han forøvede tyverier. Han havde den ladet med andehagl, og var hans hensigt dermed at forsvare sig, ifald han under sådanne gerningers udførelse skulle blive bemærket og eftersat eller anholdt.

Denne pistol såvel som nogle falske sølvpenge havde arrestanten i sine frakkelommer engang, da han havde opholdt sig hos Hans Jørgensen i Munkestenhuset, og Odense politi der indfandt sig for at foretage ransagning. Da arrestanten mærkede politiets mistanke, aftog han frakken, og Hans Jørgensens kone skjulte denne såvelsom pistolen og de falske penge, så at intet af dette fandtes af politiet. Selv skjulte arrestanten sig under høet på loftet, så at han ikke bemærkedes. På anledning tilføjer arrestanten yderligere:

Foruden den falske specie han efter sit tidligere udsagn har givet fruentimmeret Marie Lottenborg, har han endvidere givet hende 2 falske specier og 1 falsk rgdl., hvilke hun har udgivet.

Endvidere har han fulgtes med en husmand på Brenderup Mark, Hans Clausen, og har de da i forening udgivet omtrent 10 stk. falske specier. Alle disse falske penge var dem, han havde forfærdiget i Brenderup Smedje.

Med samme Hans Clausen har han på Graderup eller Harndrup Mark hos en husmand, hvis navn han dog ikke ved i efteråret 1852 stjålet en del flæsk. De gik om natten ind ad en bagdør, der vel indvendig var forsynet med en klinke, men som kunne aftages udvendig fra med en kniv. Folkene var andetsteds henne til gilde, men om nogen var hjemme ved huset, ved han ikke. Arrestanten antager, at der vel var en 4 lispund flæsk, hvilket de delte.

Hos en mand ved navn Offer der holder kro og bor på Roerslev Mark, har nærværende arrestant i forbindelse med den tidligere nævnte Peder Sørensen forøvet tyveri. Dette skete om natten, da folkene var i seng, så vidt han mides forrige års forår. Peder Sørensen steg, medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på ind ad et vindue, der stod åbent og tilvendte sig da her 2 kalvefjerdinge, noget sirup i et anker, en pose med mel og en messingmorte.

Den sidste beholdt nærværende arrestant, og har den i det mindste tidligere været i hans svigerfaders, Johan Findsens, hus i Brenderup by, hvor arrestanten havde ophold, indtil hans kone døde. De øvrige genstande delte Peder Sørensen og nærværende arrestant.

Oplæst og ratihabet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Pranger**.

Han confronteredes med forrige arrestant, for så vidt der er uoverensstemmelser i deres forklaringer med hensyn til tyveriet i Skovledhus, hvorefter Pranger erklærer, at han også var inde i huset, efter at forrige arrestant havde åbnet døren, og er det vel muligt, at det var ham, der tog barberkniven, skønt han ikke med bestemthed kan huske det. Derimod nægter han med vished at have haft den omhandlede frakke i besiddelse.

Gerhardtsen vedbliver med bestemthed, at det var Pranger, der tog såvel frakken som kniven og nærmere overensstemmelse var ikke at tilvejebringe.

Arrestanterne blev derefter til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 125.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Boye** fremstillet.

På anledning forklarer han, at Hans Jørgensen fra Munkestenhuset ofte havde talt til nærværende arrestant om at forøve tyveri på amtstuen i Odense, hvor han havde været nede og betale skatter og derved lært lejligheden at kende. Han angav, at kontoret lå ud til gaden, og at der i dette fandtes en pult, uden om hvilken man skulle gå hen til enden af samme, i hvilken pengene lå. Adgangen skulle skaffes derved, at den ene af dem fra gaden af skulle stå op på skulderen af den anden og derefter indtrykke en rude, skønt nærværende arrestant holdt sig overbevist om, at tyveriet ikke kunne forøves på denne måde, i særdeleshed da det var ham bekendt, at der om natten er stærk belysning på gaderne i Odense, men ville han dog ikke modsætte sig sagen og indvilligede i planen.

Nærværende arrestant og Saras søn, Hans Jørgensen (Larsen), gik derfor en aften til husmand

Hans Jørgensen for derfra at gå til Odense, men da denne allerede ved deres adkomst var gået i seng, ville han ikke medfølge den nat, og det blev derfor aftalt, at de skulle mødes en anden aften. De indfandt sig også efter aftale, og da husmand Hans Jørgensen efter deres ankomst lagde sig til at sove noget, kogte dennes kone, der var vel underrettet om, hvortil det skulle bruges noget klister, hvilket nærværende arrestant dermed smurte på et stykke papir for at klæbe dette på den rude, der skulle itutrykkes for derved at forebygge støjen.

De begav sig alle 3 på vejen, men da nærværende arrestant som ovenanført holdt sig overbevist om, at tyveriet ikke kunne udføres på den aftalte måde, og det på den anden side ikke var ham muligt at bringe dem til at afstå derfra, foregav han, at han led at mavesmerter, så at han ikke var i stand til at udføre planen, og de vendte da alle tilbage uden at have foretaget noget forsøg.

Endvidere vedgår arrestanten, at han har udgivet falske penge nemlig 1 specie og 1 2 - markstykker, som arrestanten selv havde støbt til en person nemlig Peder Olsen, der bor i huset hos sin moder kaldet Lille Erholm i Vissenbjerg sogn, med hvilken person arrestanten tidligere har været under tiltale for bedrageri i Middelfart. Olsen, der var vel vidende om, at pengene var falske, har også engang i arrestantens overværelse forsøgt at udgive et 2-markstykke. Specien har han engang, da arrestanten indfandt sig hos ham med en anden person i dennes overværelse leveret tilbage til arrestanten, der igen leverer den til den anden person, uden at arrestanten ved, om denne senere har udgivet den eller ej.

Med det under litra F fremlagte udskrift fulgte brev blev arrestanten forevist, og genkender han det, som det han efter sin tidligere afgivne forklaring har skrevet for at aflede mistanken fra sig selv og de andre deltagere i tyveriet i Vissenbjerg kirke.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 128.

Løverdagen den 1. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanterne Boye, Pranger og Sosmed**, der confronteredes med hensyn til de enkelte punkter, i hvilke der findes nogen uoverensstemmelser sted i deres forklaringer om gerningen mod Niels Hansen Broendehus, hvorefter de afgiver følgende yderligere forklaringer:

Pranger indrømmer, at der allerede i Middelfart arrest var tale om dette tyveri, men nægter der blev talt om, at det skulle forenes med mord, førend den endelige aftale gjordes den 11. oktober om eftermiddagen, hvilken dag han som tidligere anført også samtykkede i dette. Derimod havde han og Boye flere gange førhen samtalen om tyveriet.

Boye erklærede det for rigtigt, at der først den ommeldte eftermiddag blev talt om og lagt plan til det med tyveriet forøvede mord.

Sosmed nægter, at have talt med de tvende andre om tyveriet eller mordet førend bemeldte eftermiddag, hvorimod han vedbliver, at han også om dette sidste deltog i aftalen, forinden de gik hjemmefra om aftenen.

Denne forklarings rigtighed indrømmer de to andre arrestanter, og Boye tilbagekalder for så vidt sin ytring om, at Sosmed først på vejen blev delagtiggjort i aftalen om planen om mordet, hvorimod han bemærker, at der vel også på hele vejen hen til gerningsstedet blev talt om dette, hvilket også de to andre arrestanter indrømmer.

Sosmed vedbliver sin påstand om, at hans delagtighed kun skulle bestå i at kalde manden ud, og dernæst når denne var dræbt holde vagt uden for huset, medens Boye og Pranger gik ind for at forøve tyveriet.

De tvende sidstnævnte påstår derimod enstemmigen, at det var bestemmelsen, at Pranger og Sosmed begge skulle gå ind og forøve tyveriet, når Boye havde dræbt manden, og i dette punkt var ingen nærmere overensstemmelse at tilvejebringe.

For såvidt Pranger har anført, at der kun havde været tale om, at der var en dreng i huset foruden

manden, og at Boye havde omtalt tidligere at have været i huset for at se lejligheden, erklærer Boye, at det nok er muligt, at han har ytret, at der vel kun var en dreng eller et fruentimmer. Det var ham nemlig bekendt, at mandens kone var død, men han vidste ikke ret, hvem manden derefter havde taget til sig.

Det forholder sig rigtigt, at han har ytret, at han engang tidligere har været i huset, men dette var for flere år tilbage, da han som arrestant førtes fra Middelfart til Assens, ved hvilken lejlighed han med den der transporterede ham var inde for at se lejligheden an.

Arrestanterne Pranger og Sosmed vedbliver, at Boye har ytret, at det fruentimmer eller den dreng, der var med manden i huset, også skulle dræbes og huset antændes, men at de ikke vidste, hvorvidt dette virkelig var Boyes mening eller ej. Sidstnævnte indrømmer at han, skønt han ikke mindes det, kan have ytret sig således men vedbliver sin benægtelse, at det i så tilfælde skulle have været hans mening eller hensigt.

For såvidt det har været ytret, at manden virkelig skulle ophænges, er alle 3 arrestanter enige i, at den egentlige mening kun var, at han skulle kvæles.

Sosmed vedbliver at årsagen, hvorfor der efter at manden var stukken, ikke blev noget af tyveriet, var den, at de frygtede for at han, da han var løben sin vej skulle gøre støj men tilføjer tillige, at han ej heller ønskede at foretage sig videre, da han straks angrede, hvad der var passeret.

Boye erklærer, at han ikke tog hensyn til den af forrige arrestant først anførte grund men ene bevægedes til at afstå fra videre foretagende derved, at han straks angrede, hvad der var sket.

For såvidt Boye har anført at Pranger, der da var kommen udenfor porten, ytrede, at den løkke han ville slå på rebet ikke var rigtig, hvorved han endnu tilføjer, at Pranger ytrede, at han ikke skulle knytte nogen løkke men slå rebet om manden, således som det var, nægter Pranger i det mindste at kunne huske at have udtalt sig således, hvorimod han bemærker, at han nok mindes, at enten han eller Sosmed spurgte Boye om, hvorledes han ville bære sig ad, hvilket spørgsmål blev gjort, da de udenfor porten, inden der blev banket på denne, stod sammen alle 3 og drak en snaps, men han påstår, at han ikke med bestemthed kan huske, om det var ham eller Sosmed, der opkastede dette spørgsmål. Sidstnævnte nægter at have gjort spørgsmålet og i det mindste at kunne at have hørt det.

Slutteligen indrømmer Boye såvel på hjemvejen som efter at være kommen hjem på Sosmeds bopæl, og da Pranger der indfandt sig, i det mindste for så vidt han er i stand til at erindre at have ytret, at Pranger, hvis han havde hørt ham løbe, skulle have været samme vej som manden, men han nægter, at dette nogensinde virkelig har været hans hensigt.

For såvidt Pranger har ytret, at han såvel ved den omforhandlede lejlighed som også ellers når han har deltaget i tyverier jævnlig førte en kniv med sig, men at det ikke var hans hensigt at bruge denne mod nogen i alt fald kun som nødværge, forklarer han på anledning yderligere, at hans mening hermed var at han, hvis han under udførelsen af en forbryderisk handling blev bemærket eller eftersat, vel ikke ville forsvare sig med kniven, hvis nogen ville forsøge at anholde ham men derimod nok ville bruge kniven til forsvar, hvis denne ellers da ville søge at anholde ham skulle slå ham eller tilføje ham anden overlast.

Efter at det tilstedebragte reb var Boye forevist, genkender han det, som det han ved den omhandlede lejlighed benyttede mod manden og tilføjer, at Sosmed selv inden de forlod dennes bopæl lovede ham såvel dette, som den kniv han havde med, og hvormed han senere stak manden. Sosmed hentede rebet et sted inde i huset

Sidstnævnte indrømmer, at han vel vidste, at Boye medførte rebet som kniven, da de gik hjemmefra, men han nægter i det mindste at kunne huske selv at have leveret ham disse genstande, skønt han ingenlunde vil nægte muligheden deraf.

Boye tilføjer, at han medtog kniven i den hensigt at bruge den til at dræbe manden, hvis forsøget med rebet skulle mislykkes.

Arrestanterne nægter enstemmigen at have ophængt mandens kasket eller hue på en gærdesten, efter at manden selv var løbet.

Oplæst og ratihaberet fra enhver især for hans vedkommende.

De blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 133.

Mandagen den 3. april 1854.

Sagen blev atter foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter**. Hun vedgår nu foruden de tidligere omtalte genstande af Boye at have modtaget en fruentimmerkjole, noget fårekød, et skørt og nogle frynser og snore, hvilket alt, da hendes mand og Boye påstod, at hun ikke måtte beholde det i huset, da det var stjålne koster, var bragt til hendes første mands moder Ane Hansen, der er i huset hos husmand Hans Jensen Wedells(?), der har samme i bevaring, uden at det dog er sagt hende, at det er stjålet.

Det er rigtigt, at arrestanterne Gerhardtsen og Hans Jørgensen engang ved deres ankomst medbragte 2 slagtede ænder, hvilke hun tilberedte for dem, og som de i forening fortærede.

De omtalte at have stjålet disse i et kær på vejen og slået dem ihjel med en kæp, hvilket arrestantinden også kunne se på dem.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Pranger**, der på anledning forklarer, at han engang havde truffet Hans Hansen fra Stige sædvanlig kaldet Stigevadssnedkeren på Odense marked.

Denne ytrede, at han gerne ville tale med Boye, da han vidste et sted, hvor der var mange penge, uden at han dog omtalte, hvor det var eller hos hvem. Da nærværende arrestant havde underrettet

Boye herom, gik de på en med Hansen aftalt dag, hvor de også antraf Hansen på torvet.

Han talte her med Boye, der senere underrettede nærværende arrestant om, at det tyveri Hansen havde foreslået ikke kunne udføres uden at dræbe manden, der skulle bestjæles, men da hverken Boye eller nærværende arrestant ville indlade sig derpå, forlod de atter Hansen.

På denne rejse medhavde de 6 eller 8 mark af de falske penge nærværende arrestant og Sosmed i forening havde forfærdiget, og disse udgav han og Boye i forening på vejen, uden at han nærmere kan angive hvor, da nærværende arrestant var ukendt i de egne, han ved den lejlighed passerede og derfor ikke ved navnene på disse eller folkene, hvor pengene blev udgivne.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Boye**, der på anledning tilføjer sin tidligere forklaring med hensyn til tyveriet i Kauslunde hos gårdmand Anders Hansen, at han har forglemt at anføre en frakke, som Hans Jørgensen fik foruden den nærværende arrestant forbeholdt sig, og som han senere overlod til Saras søn, Hans Jørgensen. Han ved med vished, at der var 3 lagner, men om der var flere eller færre af de af ham tidligere anførte skjorter, kan han ikke med afgjort sikkerhed sige.

Med hensyn til tyveriet på Kjeldstrup Mark tilføjer han, at der foruden den anførte frakke også blev taget en blå rejsekappe og en vest, hvilke dele Hans Jørgensen fik. Af de tvende fruentimmerkjoler fik Sosmeds kone kun den ene, hvorimod Hans Jørgensens kone fik den anden, som var rødtribet.

Med hensyn til de genstande nærværende arrestant og Gerhardtsen tog fra præstens have i Vissenberg, bemærker han, at det vel er muligt, at Hans Jørgensens kone kun fik det ene lagen, hvorimod nærværende arrestant forbeholdt sig det andet, hvilket han i så tilfælde har givet til Mads Larsens kone (Sara) i Højerup.

Slutteligen tilføjer arrestanten på anledning med hensyn til hans tidligere forklaring, at han har støbt falske penge på sin faders bopæl, at han er fuldkommen vis på, at hans fader herom er aldeles uvidende, hvorimod han ikke kan nægte muligheden af, at hans søster Laurine, der såvel dengang var som endnu er til huse hos sin fader, kan have set det. Imidlertid nægter arrestanten på det bestemteste, såvel at hun har hjulpet ham dermed, som at han har givet hende falske penge.

Efter dernæst **arrestanten Gerhardtsen** også var fremstillet og confronteret med arrestanten Boye, vedgår han, at det var ham og ikke Boye, der steg ind ad vinduet ved tyveriet i Prindsholmhuset

Endvidere indrømmer han, at det var ham og ikke Boye, der afslog armen på den ene af de omhandlede vejvisere, men om han også afslog armen på den anden, nægter han at kunne huske med bestemthed, da han den nat var noget beskænket. Boye vedbliver med bestemthed, at

det var Gerhardtson, der afslog dem begge.

Efter at arrestanten Boye var aftrådt, vedgår Gerhardtson endvidere, at han i efteråret 1852 uden anden medhjælp har forøvet tyveri hos en enke på Indslev Mark, hvis navn han ikke ved. Om natten på en tid, da folk var i seng, steg han ind ad et vindue, som han udtog ved at afpille nogle søm, og tilvendte han sig her en frakke, nogle tørklæder og ca. 4 rgdl. i penge. Hvor tørklæderne senere er afblevne, ved han ikke, men derimod har han solgt frakken til Sosmed, som dengang ikke vidste, at den var stjålet.

I forening med den tidligere nævnte Hans Clausen har arrestanten stjålet en pose med 2 skæpper rugmel på Kjeldstrup Mølle. Det var om aftenen, og døren til møllen stod åben. Melet delte de, og posen beholdt Clausen.

En aften ved at gå forbi Ormehøj Bomhus tog arrestanten noget vasketøj, der ophængt på et gærde, og bestod det af et par små skjorter og et par hovedtøjer m.m. Disse dele fik Hans Jørgensens kone.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Sosmed**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at han af forrige arrestant har modtaget en frakke, for hvilken han skulle give ham en tønde kartofler, men arrestanten vidste ikke, at den var stjålet.

Han tror vist, at denne frakke endnu må være hjemme på hans bopæl.

Endnu tilføjer arrestanten, at han og Boye, da de således som han tidligere har omforklaret, tog en tur ud og medhavde en snes mark af de af dem forfærdigede falske penge også et sted, uden at arrestanten nærmere kan huske, hvor det var traf Boyes søster, Laurine. Om hun fik nogle af de falske penge, ved arrestanten ikke, men han er dog tilbøjelig til at tro det.

Arrestanterne blev igen afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 137.

Tirsdagen den 4. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at arrestanten **Boyes søster, Laurine Boye**, i går aftes var blevet foranstaltet afhentet fra hendes nuværende opholdssted hos sin fader i et ved Erholm liggende hus og bragt her til byen og sat under anholdelse.

Den anholdte fremstilles og næst at angive at hendes fulde navn er **Maren Laurine Beathine Christiansdatter Boye**, forklarede hun, at hun vel har set, at hendes broder Jens Henrik Boye har været i besiddelse af falske penge, men at hun aldrig har deltaget i at forfærdige dem eller modtaget nogen af dem.

På anledning vedgår anholdte, at hun allerede i flere år havde stået i forbindelse med Gårdmand Jørgen Rasmussen i Rold, og tilbragte hun ofte natten der og havde legemlig omgang med ham, der også havde lovet at ægte anholdte. I huset hos ham var hans 2 søstre, Cathrine der var den yngste, og Ingeborg der var den ældste. Sidstnævnte, der var den der, da den yngre søster var noget svagelig, egentlig styrede huset, havde ord for at være noget streng, og dette gav anholdte frygt for at hun, når hun kom i huset hos Jørgen Rasmussen, ikke skulle kunne forlige sig med eller vare sig for bemeldte Ingeborg, og avlede denne frygt atter hos anholdte den tanke at bringe Ingeborg af dage for således at bortrydde denne hindring for hendes ægteskab og samvær med Jørgen.

Denne tanke havde hun i længere tid næret, og da den var modnet mere og mere hos hende, talte hun derom første gang den 30. marts 1852 til en karl ved navn Peder Olsen, der er til huse hos hans moder i et hus kaldet Lille-Erholm, og hvem anholdte har kendt i en række af år uden dog at have stået i nogen nærmere eller utilladelig forbindelse med ham.

Peder Olsen lovede da straks anholdte at være hende behjælpelig med at skaffe Ingeborg af dage, og aftalte de da, at han den følgende dags morgen skulle gå til Ingeborg og bede hende komme om aftenen til anholdte for at bringe noget tøj, denne havde lånt hende. Når hun derefter kom bemeldte aften, skulle de begge følge hende på vej, og når de var kommet på et belejligt sted, skulle Peder Olsen kvæle Ingeborg, medens anholdte holdt sig noget tilbage, hvorpå

anholdte skulle komme til og være Peder Olsen behjælpelig med at kaste liget i en tørvegrav. Efter denne aftale gik Peder Olsen også enten samme dags aften eller påfølgende morgen til Ingeborg og bad hende komme til anholdte onsdag aften med det tørklæde, anholdte havde lånt hende.

Ingeborg indfandt sig da også bemeldte aften nemlig den 31. marts 1852. Anholdte modtog hende i forstuen, hvor de talte noget sammen og gik derpå ind i stuen, hvor der imidlertid var flere andre til stede. Der blev drukket kaffe og brændevin, og anholdte tilbageholdt Ingeborg, indtil alle de andre var gået med undtagelse af Peder Olsen. Klokken efter hvad anholdte antager 10 á 11 gik derefter Ingeborg, og anholdte tilbød sig da at følge hende på vej ligesom også Peder Olsen, der var ud af stuen lidt i forvejen og ventede i gården, medfulgte. De fulgtes alle 3 ad vejen til Hans Jeppesens gård. Her blev anholdte, efter den i forvejen med Peder Olsen truffede aftale tilbage efter at have taget afsked med Ingeborg, medens Peder Olsen og Ingeborg gik videre ad vejen gennem Etterup, hvorfra en gangsti fører over markerne til Rold.

På disse marker var det aftalt, at Peder Olsen skulle kvæle Ingeborg, og på grund heraf gik anholdte efter ud for Hans Jeppesen at have taget afsked med Ingeborg i stedet for at følge vejen videre tværs over markerne hen til den mark, hvor gerningen efter den aftalte plan skulle udføres. Ved hendes ankomst her traf hun også Peder Olsen og Ingeborg tilsyneladende død liggende på jorden. Peder Olsen sagde at have kvælet hende men omtalte ikke på hvilken måde, og navnlig ikke om det var sket med hænderne eller med en strikke, ligesom han ej heller ytrede, om han tilføjet hende noget slag eller andet legemsbeskadigelse. I forening bar de hende derefter hen til en nærliggende tørvegrav, i hvilken de kastede hende, at det skulle få udseende af, at Ingeborg var kommen af dage ved selvmord.

Efter udført gerning fulgtes de ad til landevejen, hvor de skiltes ad, og anholdte gik lige hjem. Ingeborgs..? .. og træsko som hun havde tabt, hvor Peder Olsen havde dræbt hende, bar denne hen og lagde i nærheden af tørvegraven.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af den anholdtes tilståede forbrydelse

e r a g t e d e

dommeren, at hun vil være at belægge med personlig arrest, hvorefter hun til denne blev afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 141.

Sagen blev på ny foretaget, og **arrestantinden Boye fremstillet.**

Hun forelæstes sin i formiddag afgivne forklaring, hvilken hun i et og alt ratihaberer, hvorhos hun på anledning tilføjer, at Ingeborg ingensinde havde villet modsætte sig arrestantindens giftermål med Jørgen Rasmussen og ikke engang med modvilje talt om dette, så at det ingenlunde var nogen frygt for, at Ingeborg skulle foretage noget skridt mod denne forbindelse, der forledede arrestantinden til den af hende tilståede gerning, men derimod kun den af hende omtalte frygt for at hun, efter Ingeborg længe bekendte karakter, ikke skulle kunne forliges med hende, når arrestantinden kom i Jørgen Rasmussens hus som dennes kone.

Arrestantinden havde som anført allerede i længere tid tænkt på og fattet forsæt om at bringe Ingeborg af dage, men hun tror i det mindste med sikkerhed ikke at have talt med Peder Olsen om det førend tirsdagen den 30. marts. Hun havde vel engang noget tidligere bedt Ingeborgs søster Cathrine om at anmode denne om at komme til sig, men ville hun, hvis hun var kommet da først have talt med Peder Olsen om gerningen.

Derimod havde arrestantinden vel tidligere tænkt på at skaffe Ingeborg af dage ved at give hende rottekrudt, hvorfor hun også havde spurgt sin broder, Jens Henrik Boye, om man kunne få sådant, men da denne svarede hende, at dette ikke kunne fås uden attest fra præsten, opgav hun dette forsæt.

Dommeren fremlagde under litra G en udskrift af Odense herreds politiprotokol begyndt den 5. april 1852 og afsluttet den 3. maj f.år.

Arrestantinden blev til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 142.

Onsdagen den 5. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Gerhardtsen**, der på anledning forklarer, at han engang i sidstafvigte efterår bemærkede, at der kørende af en på Odense landevej vogn tabtes noget indbundet i et tørklæde. Arrestanten optog dette og befandt, at indholdet bestod af en kardus tobak, noget vat og noget brød. Tobakken og tørklædet gav han til Hans Jørgensen og kone, hvorimod han selv forbrugte vattet.

Næst at bemærke at den person han tidligere har omtalt under navnet Rasmus Pedersen i Kolberg i virkeligheden hedder Rasmus Christensen, og at det er en fejltagelse, at arrestanten tidligere har kaldet ham Pedersen, forklarer arrestanten, at han i forening med denne Christensen på Vissenberg Mark har stjålet et får, som Christensen beholdt.

I 1852 om efteråret har han i forening med den tidligere nævnte Hans Clausen stjålet tvende får på Fjeldsted Mark, af hvilke de hver beholdt sit. Det arrestanten beholdt, bragte han hjem til sin nu afdøde kone, og er det hjemme fortæret.

Dommeren bemærkede, at den i den under litra D fremlagte udskrift ommeldte **Hans Jørgensen**, der hidtil havde hensiddet i Odense arrest nu var bragt til den herværende arrest.

Han fremstilledes og forholdt sig i et og alt til sine iflg. bemeldte og den under litra F fremlagte udskrift afgivne forklaring og tilståelse. Han forelæstes derefter arrestanterne Boyes og Gerhardtsens forklaringer med hensyn til de tyverier disse tvende arrestanter har forøvet i forening med nærværende arrestant, og havde han intetsomhelst imod disse forklaringer at erindre.

Han tilstod derhos, foruden de af ham tidligere tilståede tyverier også at have forøvet de af Boye omforklarede tyverier hos købmand Brock i Middelfart og Olsens enke i Sletteroe og havde ej heller noget at erindre imod Boyes forklaringer om disse 2 tyverier, der blev ham forelæst. Sluttelig bemærker han, at han endnu er iført det par beklæder, nærværende arrestant fik for tyveriet hos Søren Mathissen i Indslev-Thorup. Disse blev tagne i bevaring.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 144.

Torsdagen den 6. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at **arrestanten Hans Jørgensens hustru, Ane Johanne Nielsdatter** var bragt til stede for retten. Hun navngiver sig Ane Johanne Nielsdatter, 40 år gammel, født i Næsberg Huse i Vissenberg sogn af forældrene husmand Hans Rasmussen (Nielsdatter ?) og hustru Maren Rasmusdatter. I sit 12 år kom hun til Gribsvad, kom atter hjem til sine forældre og har for øvrigt opholdt sig i Odense og Vends herred og har i andre jurisdictioner aldrig haft fast ophold. Hun nægter nogensinde at have været tiltalt eller lidt straf.

Efter formaning til sandhed vedgår komparentinden, at det er hende bekendt, at hendes mand såvel som arrestanterne Boye og Gerhardtsen i længere tid har befattet sig med tyverier, og har hun også af disse til forskellige tider modtaget såvel klædningsstykker som fødevarer og deslige, uagtet det var hende bekendt, at alt uden undtagelse, hvad de således bragte hende, var stjålet.

Det var hende ligeledes ofte bekendt skønt ikke altid i forvejen, når de gik ud for at forøve tyverier, og hvor disse skulle udføres.

Efter at være foreholdt de 3 nævnte arrestanters forklaringer for såvidt disse berører komparentinden, afgiver hun derefter følgende yderligere forklaring:

Hun nægter af Boye at have modtaget det af denne omforklarede hvide silkeskørt, som han

har stjålet hos Christoffer Pedersen på Båring Mark.

Det var hende vel bekendt, at tyveriet skulle udføres i Prindsholmhuset, og havde hendes mand først omtalt dette tyveri, idet det var ham bekendt, at der skulle være penge, uden at han dog vidste, hvor de gemtes.

Også havde han fået underretning om, når der skulle være høstgilde på Erholm, og der således gaves den bedste lejlighed til at forøve tyveri. Af de stjalne penge fik komparentinden og hendes mand 5 eller 6 rgdl.

Det forholder sig rigtigt, at komparentinden af får, hvilke hendes mand og Gerhardtsen havde stjålet og hjembragt, smeltet talg, og da hun deraf havde, efter hvad hun antager ca. 5 pund bragte Boye og Gerhardtsen dette til Odense, hvor de solgte det. På hjemvejen stjal de fra præstens gærde i Vissenberg nogle lagner og et skørt. Dette sidste og det ene lagen modtog komparentinden og har endnu disse genstande hjemme men bemærker derhos, at lagnet er farvet sort og skåret i stykker til rullegardiner.

Det er komparentinden bekendt, at Boye og hendes mand har forøvet tyveri hos købmand Brock i Middelfart, og modtog hun herfra 2 små tørklæder og et stykke til at binde om hovedet, hvilke dele hun endnu har derhjemme.

Endvidere er det komparentinden bekendt, at hendes mand og Boye har forøvet tyveri i Kauslunde. Herfra har hun modtaget et brunt kistetørklæde, 3 lagner, en lodden hue og én ikke to skjorter. Den sidste var gammel og i stykker, hvorimod de andre genstande er afleverede til herredsfogden i Odense herred, hvor endvidere er afgivet en hvid underklokke, der ligeledes hidrører fra dette tyveri.

Endvidere er det hende bekendt, at de samme har forøvet et tyveri hos Niels Sørensen i Fjellerup. Hun fik derfra en del kaffe, sukker og urtekramvarer, hvilket dog er forbrugt med undtagelse af en ubetydelighed, der endnu findes i en fjerding, der er nedgravet i kostalden. Derimod nægter hun at have modtaget noget uldent tørklæde. Der var tvende sådanne, men Boye beholdt dem begge. Endvidere var der 16 alen blå sirts, men deraf tog Boye halvdelen, resten fik komparentinden, og er dette endnu hjemme på hendes bolig.

Hun nægter at have modtaget de omhandlede bånd og sysæt ej heller prangerpungen, musselin-tørklædet eller den lodne kasket. Derimod fik hun en flaske eau de cologne, men denne er slået i stykker.

Ligeledes er det hende bekendt, at de har forøvet tyveri hos Frederik Johansen i Fjeldsted, og modtog hun herfra en hvergarnskjole og en hat. Kjolen er afleveret til herredsfogden i Odense herred, hvorimod hatten er brændt. Hun havde vel farvet foret i denne, der var rødt sort, men det var dog ikke blevet så godt, at hun ville beholde den.

Dagen før dette tyveri blev forøvet, syede hun efter Boyes og hendes mands opfordring de i det under litra D fremlagte forhør på den deri omhandlede vante nævnte bogstaver L. V., og var det hende bekendt, at hensigten dermed var, at vanten skulle henlægges på det sted, hvor hendes mand og Boye den påfølgende nat havde til hensigt at forøve tyveri for dermed at aflede mistanken fra dem selv til en anden, men hun nægter at vide på hvilket sted eller hos hvem, dette tyveri var påtænkt udført.

Komparentinden ved, at hendes mand og Boye har forøvet tyveri i Fjeldsted – Frydenlund og derfra hjembragt et stykke vadmel og noget flæsk, men dette udførtes medens hun var i Odense, og som hun ingensomhelst andel har i.

Også er hun bekendt med tyveriet på Kjødstrup Mark og modtog hun derfra en hvergarns fruentimmerkjole,

en rejsekappe og en vest, hvilke dele er afleveret til herredsfogden i Odense herred. Endvidere en kasket som må være hjemme og 2 pund bønner, der er forbrugte. Derimod ved hun i det mindste ikke, at hun eller hendes mand fra dette tyveri modtog bukser.

Fra tyveriet på Sletteroe modtog komparentinden kaffe, sukker og urtekramvarer, uden at hun ved hvor meget, og er dette alt forbrugt.

Fra dette tyveri hjembragtes endvidere en kobberkaffekande, hvilken hendes mand har gemt et sted, uden at hun ved hvor. Ligeledes 2 par tekopper og 1 tallerken, hvilke dele hun har slået i stykker.

Fra Indslev – Thorup hjembragtes et par bukser, som hendes mand brugte.

Fra Årup hos Hans Jensen hjembragtes en del fødevarer, der er fortærede. Tyveriet på Præstemøllen er komparentinden ubekendt.

Fra Fjeldsted er hjembragt 5 eller 7 ænder.

Ligeledes er af arrestanten Gerhardtsen og hendes mand hjembragt i det hele 2 får og 2 lam, hvilke er slagtede og fortærede, uden at hun ved, hvor de er tagne.

Gerhardtsen har hjembragt, som tagne på et gærde hvor det var ophængt til tørre en mindre skjorte, et tørklæde, to særke og to eller tre hovedtøjer. Disse genstande findes endnu hjemme.

Det er komparentinden bekendt, at Gerhardtsen har givet hendes datter en sølvnål og nogle små genstande, hvilke denne endnu har, men hun ved ikke, hvorfra disse hidrører.

Også har Gerhardtsen hjembragt et tørklæde, hvilket endnu er i komparentindes besiddelse.

Der var deri en kardus tobak, noget brød og noget vat, men komparentinden ved ikke, hvorledes han er kommet til disse genstande og antog, at han havde købt dem, da han kom fra markedet i Odense.

Det er komparentinden bekendt, at Gerhardtsen hjemme på deres bolig har støbt falske penge.

Også har hun 2 gange, da han ville støbe disse efter hans anmodning bragt ild ud i skorstenen, for at han ved hjælp deraf kunne smelte tinnets, hvoraf pengene skulle støbes, men hun forsikrer,

at hun derefter straks gik ind i stuen, så at hun hverken har set ham smelte tinnets, støbe eller for øvrigt færdiggøre pengene, hvilket alt han udførte ganske alene. Også nægter hun at

have set de støbte penge, hvorimod hun ved, at hendes mand har gemt sådanne for ham, og

komparentinden så også, at hendes mand havde sådanne, men de var indsvøbt i noget tøj, så at hun ikke kunne se selve pengene, hvilket Gerhardtsen udtrykkelig sagde, at hun ikke måtte.

Hun så ingen af dem udgivet og tror ej heller, at hendes mand har gjort det.

Det forholder sig rigtigt, at hun engang, da Odense politi indfandt sig og Gerhardtsen, der var til stede i huset gemte sig under høet på loftet, skjulte for politiet hans frakke, som han havde aftaget. Hun vidste, at deri lå en pistol, men at der også i frakken var falske penge, fik hun først at vide efter, at politiet var fjernet.

Det var komparentinden i forvejen bekendt, at tyveriet i Vissenberg kirke skulle udføres, men hun nægter selv at have bidraget noget som helst dertil eller at have fået nogle af de stjalne penge.

Oplæst og ratihaberet

Derefter fremstilledes **arrestanten Boye**, der på anledning forklarer:

Det er rigtigt, at Hans Jørgensens kone ikke har modtaget det silketørklæde fra Båring, hvorimod arrestanten selv beholdt dette, og medhavde han det, da han blev anholdt i Munkestenhuset, ved hvilken lejlighed Odense politi fandt det og tog det i forvaring.

Det er vel muligt, at Hans Jørgensens kone fra tyveriet i Kauslunde kun har modtaget en skjorte, og at det andet stykke han antog for en skjorte har været en klokke.

Det er rigtigt, at han selv tog det halve af det hos Niels Sørensen i Fjellerup stjalne sirts, og fik Sosmeds kone det. Arrestanten er vis på, at Hans Jørgensens kone fik bånd fra dette tyveri, men han tror, at de var røde med grønne kanter. Hvor nålehuset er afbleven, husker han ikke med vished. Den hækede prangerpung beholdt arrestanten selv, men ved ikke hvor den senere er afbleven. Musselinstørklædet fik såvidt han ved Prangers moder.

Det er rigtigt, at ikke Hans Jørgensen men Sosmed fik bukserne fra Kjødstrup. Foruden de anførte genstande blev hos Clement Findsen taget en kobberkaffekande, 2 par kopper og 1 tallerken.

Derefter fremstilledes **arrestanten Sosmeds kone, Kirstine Hansdatter**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at hun af Boye har modtaget noget blå sirts dog ikke mere end 6 alen.

Dette er klippet i forskellige stykker og forbrugt.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Hans Jørgensen**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at de ved tyveriet hos Clement Findsen også fik nogle kopper og en tallerken samt en

kobberkaffekande. Hvor de første genstande er afblevne, ved arrestanten ikke, hvorimod han har skjult kaffekanden i et vandløb ude på marken tæt ved en dæmning og sat en kæp til mærke.

Det er rigtigt, at han ved tyveriet i Kjødstrup ikke har fået nogen bukser.

Derefter fremstilledes **arrestanten Anders Gerhardtsen**, der på anledning forklarer, at Hans

Jørgensens kone, når nærværende arrestant ville støbe de falske penge, lagde ilden tilrette på skorstenen, der er i samme stue, hvor sengene står, og hvor folkene i almindelighed opholder sig. Når hun derefter havde lagt ilden til rette, befattede hun sig ikke mere dermed, skønt hun vel blev inde i stuen, hvorimod nærværende arrestant i en ildskuffe smeltede tinnets, og når det var smeltet derefter gik ind i en stue ved siden af, hvor han havde kassen med sandet stående, hvori pengene blev støbt. Af de færdige penge lå som tidligere omforklaret nogle i lommen på den frakke, som Hans Jørgensens kone gemte, da politiet indfandt sig, men om hun tog disse ud af lommen eller ej, ved han ikke. Han har engang givet hende nogle mark med anmodning om at kaste dem på ilden, for at de kunne smeltes. De var indsvøbt i et stykke tøj, så at han ikke ved, om hun så pengene, ligesom han ej heller så, at hun smeltede dem. Flere har hun ikke haft ham vitterligt.

Endnu tilføjer arrestanten, at han og den tidligere nævnte Peder Sørensen forrige års forår har forøvet tyveri hos en enke på Ønebjerg Mark, hvis navn han ikke ved. Dette skete om natten, på en tid da folk var i seng, og skaffede de sig adgang, idet Peder Sørensen rakte hånden ind ad et hul, der var ved siden af døren og derigennem aftog den indvendige klinke, hvorefter de gik ind i stuen, hvor folkene lå og sov. De tilvendte sig her et stk. hvidt vadmel, et dynevår og 8 pund uld og 6 pund hør og et stk. blå vadmel. Det hvide vadmel fik nærværende arrestant, og han har senere givet det til farvning i Odense hos farver Brandt, hvor det endnu er. Også fik han dynevåret, som han solgte til en ubekendt på Odense marked, og endelig fik han noget af ulden og hørren, som han gav til sin senere afdøde kone, uden at han ved, hvor det nærmere er afbleven. De øvrige koster fik Peder Sørensen.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne, hvorimod Hans Jørgensens kone, der er højst frugtsommelig og yderst svagelig blev modtaget på det herværende sygehus.

Sagen blev derefter udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 154.

Fredagen den 7. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **kompARENTINDEN, Hans Jørgensens hustru, Ane Johanne Nielsdatter.**

Efter at være foreholdt arrestant Gerhardtsens forklaring med hensyn til forfærdigelsen af de falske penge erklærede kompARENTINDEN nu, at der i den stue, hvor de har deres senge, er en skorsten, som de bruger til dagligt brug, men det var ikke på denne skorsten, at kompARENTINDEN lagde ilden tilrette, for at arrestanten kunne smelte det tin, han brugte til de falske penge, hvorimod hun, når han ville forfærdige disse og smelte tinnets dertil, i den anledning bragte ild ud på den skorsten, der var i bryggerset og foregik smeltningen her, uden at kompARENTINDEN så det da hun, når hun havde udbragt ilden, igen forlod bryggerset.

I en stue ved siden af bryggerset var det, at Gerhardtsen havde sine øvrige apparater, og hvor den egentlige fabrikation foregik. KompARENTINDEN vil ikke nægte men kan dog ikke huske, at Gerhardtsen har givet hende falske penge indsvøbt i noget tøj, for at hun skulle kaste dem på ilden og tilintetgøre dem.

Endnu tilføjer kompARENTINDEN, at hun har forglemt at opgive, at der fra tyveriet i Middelfart bragtes nogle snore, som hun endnu har hjemme, at der fra tyveriet på Kjødstrup Mark bragtes et lille rødternet tørklæde, som er afleveret til Odense herreds politi, at Gerhardtsen fra tyveriet fra Ornehøj Bomhuset bragte 3 hovedtøjer, hvoraf hun imidlertid selv beholdt det ene, og endelig at samme af hende har fået et langt uldent tørklæde og en kasket, der var bragte af Boye, og hvilke genstande han ikke senere har tilbageleveret.

Derefter fremstilledes **arrestanten Gerhardtsen**, der efter at være foreholdt forrige kompARENTINDENS forklaring erklærer, at han ikke kan modsige, at det har været på skorstenen i bryggerset og ikke i stuen, at kompARENTINDEN lagde ilden tilrette, når arrestanten skulle smelte tinnets til de falske penge, så at hun ikke har været til stede under selve smeltningen men kun som anført bragt ilden ud til smeltningen, og havde han de andre apparater i en lille stue ved siden

af bryggeret.

Det er rigtigt, at arrestanten ved tyveriet i Ornehøj-huset fik 3 hovedtøjer, af hvilke han selv beholdt det ene, men han ved ikke, hvor dette senere er afbleven. Ligeledes er det rigtigt, at han af forrige komparentinde har modtaget et kulørt uldent tørklæde og en kasket, hvilke dele er i hans seneste opholdssted i Mullerup.

Arrestanten blev igen afgivet til arresten.

Dommeren bemærkede, at distriktslæge Hempel, hvem dommeren havde anmodet om at undersøge komparentindens (Hans Jørgensens kone) forfatning, havde erklæret, at hun var noget nervøs og krampagtig, og at hun i sin nuværende frugtsommelige tilstand p.g. heraf ikke uden øjensynlig fare for hende selv og fostret ville kunne belægges med personlig arrest. I betragtning heraf og da det ikke skønnes antageligt at komparentinden, der har hus og børn, skulle ville gøre forsøg på at ville unddrage sig, blev hun foranstaltet udfølgt til sit hjem for at udlevere de stjalne genstande, hun efter sin forklaring dersteds endnu har i bevaring og derefter at dimitteres, efter at det dog i forvejen af dommeren var hende pålagt ikke nogen nat at være borte fra sit hjem uden forud derom at have gjort anmeldelse til sognefogeden, hvem der derfor er givet pålæg om at have stadigt tilsyn med hendes tilstedeværelse.

Derefter bemærkede dommeren, at der så snart **arrestantinden Laurine Boye** havde afgivet tilståelse om mordet på Ingeborg Rasmusdatter straks blev afsendt bud for at bringe den hende omforklarede **Peder Olsen** til stede, og da det derved erfarede, at han nogle dage i forvejen var afhentet af herredsfogeden i Odense herred, tilskrev dommerne denne med anmodning om at erholde bemeldte Olsen udleveret, hvorefter han bragtes hertil i forgårs aftes, og da der af ovennævnte herredsfoged er afsagt arrestationsdecret, blev han afgivet her til arresten.

I går aftes modtog dommeren endvidere fra bemeldte embedsmand udskrift af Odense herreds politiprotokol, hvilken fremlagdes under litra H (N?)

Bemeldte arrestant **Peder Olsen** var nu fremstillet og næst at angive sig som anført, forklarer han formanet til sandhed følgende:

Allerede en halv snes år før Ingeborg Rasmusdatters død har nærværende arrestant stået i nærmere forbindelse med arrestantinden *Laurine Boye* og jævnlig med hende haft legemlig omgang med undtagelse af et års tid, da de var uvenner, og i hvilken tid hun var kæreste med en anden, *der er fader til hendes senere fødte barn. [Faderen var Lars Nielsen fra Billesbølle mark, barnet var født 18. april 1849 i Libersholm, Rørup sogn og blev døbt Rasmus Christian Larsen. Se Rørup kirkebog. NES 26-09-2019].*

Hun sagde i de senere år, da hun var begyndt at komme til Jørgen Rasmussen, hvor nærværende arrestant først indførte hende, og hvor hun ofte opholdt sig om natten, at bemeldte Jørgen Rasmussen ofte havde legemlig omgang med hende, og at han havde lovet at gifte sig med hende, uden at nærværende arrestant dog ved, om noget af dette virkelig var sandt. På den senere tid begyndte hun imidlertid at tale om, at Jørgen Rasmussens søster Ingeborg måtte aflives, da hun ellers ikke kunne komme i stedet, uden at nærværende arrestant dog ved, om dermed var ment, at Ingeborg modsatte sig Laurines ægteskab med hendes broder, eller der var andre årsager, der var til hinder for, at Laurine kom i huset, så længe Ingeborg levede.

Laurine talte da først om at give Ingeborg rottekrudt og spurgte nærværende arrestant, om han ikke kendte nogen, der havde sådant. Han frarådede hende det da men spurgte dog senere Laurines broder, Jens Henrik Boye, om man kunne få rottekrudt at købe, uden at han dog kan huske, hvad denne dertil svarede.

Den 30. marts 1852 forlangte Laurine første gang med bestemthed, at nærværende arrestant skulle være hende behjælpelig med at myrde Ingeborg og foreslog i den anledning, at han skulle slå hende ihjel med en kølle. Arrestanten nægtede det vel i førstningen med bestemthed, men da hun vedblev indtrængende at forlange det af ham, gav han endelig efter og lovede hende det, hvorhos han den påfølgende morgen efter aftale gik til Ingeborg og bad hende om aftenen bringe Laurine det, hun vidste nok.

Samme dag aftalte nærværende arrestant og Laurine da nærmere, at de om aftenen, når Ingeborg ville gå hjem, skulle følge hende, og når de var komne ind på marken på den anden side af Etterup, skulle nærværende arrestant, medens Laurine blev noget tilbage kvæle Ingeborg, hvorpå Laurine

skulle komme til og de i forening bringe hende hen til en tørvegrav, for at det skulle have udseende af et selvmord.

Om eftermiddagen blev arrestanten sendt ned til Gribsvad Kro for at hente brændevin og brød, og på vejen hertil mødte han Ingeborg, der da ventede på ham, medens han gik ind i kroen, hvorpå de fulgtes ad til Boyes hus. Her var imidlertid flere fremmede til stede deriblandt Hans Jørgensen, nærværende arrestants moder og en person ved navn Frederik, hvem arrestanten dog ikke nærmere kender, lige så lidt som han ved hans opholdssted, men han havde købt noget tøj af Laurine og Boye. Denne hjalp arrestanten at bortbære det købte tøj til en husmand Søren Nielsen en halv fjerding vej derfra, hvorpå de atter gik tilbage til Boyes. Arrestanten var imidlertid stadig i uvished, om han skulle holde sit løfte til Laurine og tænkte flere gange på at gå bort navnlig med bemeldte Frederik, Hans Jørgensen og hans moder, da disse gik, men Laurine tiltalte ham da bestandig og opfordrede ham til at blive og spise til aften og da hun sidste gang, da han var ved at fjerne sig, greb ham i armen og indstændigen opfordrede ham til at blive og derhos lovede ham at hun, når det påtænkte mord var fuldført, ville tillade ham at have legemlig omgang med hende, hvilket han ikke havde haft i den seneste månedstid, da hun ikke havde været rask, lod han sig overtale og blev.

Da de havde spist, og alle andre var gået, uden at han nærmere kan sige hvad klokken var, end at alle folk rundt omkring endnu var oppe, og da Ingeborg ville gå hjem, fulgte da nærværende arrestant og Laurine hende på vej.

På vejen noget før Etterup omtrent ud for *Hans Jeppesens gård* i hvilken der endnu var tændt lys, tog Laurine afsked med Ingeborg og blev tilbage, medens nærværende arrestant og Ingeborg gik videre. Da de var komne igennem Etterup og ind på marken, over hvilken der går en sti til Rold, blev Ingeborg, da det blæste meget stærkt, stående ved en stente over hvilken de skulle og foreslog, at de der skulle sidde lidt ned. Arrestanten kyssede der hende, med hvem han tvende gange tilforn havde haft legemlig omgang. Den ene gang da de en dag arbejdede sammen på vejen, og den anden gang da hun kom hjem til ham, men denne gang forlangte han dog ikke sådant, hvorimod de gik over stenten og ind på marken. Her satte de sig efter hendes opfordring ned i læ af et gærde, og er det vel muligt, at det var hendes hensigt at have legemlig omgang med arrestanten, da hun ofte havde foreslået ham dette. Senest også ved denne lejlighed da hun havde sat sig, stak hun sin hånd ned i hans bukser. Han, der kun havde tanke på den gerning, han havde besluttet sig til at udføre, havde imidlertid ikke sans herfor, hvorimod han kun gav hende et kys og greb hende i det samme med begge hænder om halsen, således at tommelfingeren kom til at hvile på hendes strube, hvorpå han klemte sammen, uden at det dog forekommer ham, at han klemte meget hårdt. Imidlertid gav hun dog aldeles ingen lyd fra sig fra det øjeblik, han havde grebet hende. Han, der imidlertid lå på jorden ved siden af hende, holdt hende således, efter hvad han antager omtrent 5 min., hvorpå han så Laurine i en afstand af kun en 5 eller 10 skridt, uden at han ved, om hun var fulgt efter på vejen eller kommen andetsteds fra ind på marken.

Såsnart arrestanten så Laurine, slap han Ingeborg, der da blev liggende uden bevægelse eller lyd. Laurine kom straks til, og de bar da begge i forening Ingeborg hen til en nærliggende tørvegrav. Her lagde de hende med hovedet foran lige på kanten, hvorefter legemet af sig selv gled ned, og bemærker arrestanten på anledning herved, at han dog næppe tror, at Ingeborg i det øjeblik arrestanten og Laurine løftede hende op for at bære hende hen til tørvegraven var fuldkommen død, idet hun nemlig medens de bar hende – som han udtrykker sig ”sagde så sært”, hvilket han nærmere forklarer ved, at det rallede i hendes hals. Dog var dette ganske ophørt, inden de kom til graven, og hun blev kastet derned.

Såsnart hun var kommen ned i graven, hentede de i forening hendes paraply og træsko, der var blevet liggende på det sted, hvor hun var kvalt og bragte disse dele hen i nærheden af graven, hvor de kastede dem, idet nærværende arrestant bar paraplyen og den ene træsko og Laurine den anden.

De fulgtes derefter tilbage over marken uden om Etterup tværs over vejen og atter ind på vejen til Boyes hus. På vejen ytrede arrestanten, at det var en fejl gerning, de havde gjort, hvortil

Laurine kun svarede: ”Nå, skidt, nu kommer jeg i en god stilling”. Da de på marken kom enten over en stente eller i nærheden af en grusgrav, satte de sig ned bag et gærde, og havde de her legemlig omgang med hinanden, uden at arrestanten kan huske, om det var ham eller Laurine, der først opfordrede dertil. Han fulgte hende dernæst til i nærheden af hendes hjem, hvorpå de skiltes.

Efter gerningen er arrestanten vel vedbleven at komme sammen med Laurine og har også af og til haft legemlig omgang med hende, men han har dog især på den senere tid trukket sig mere tilbage fra hende, da det forekom ham, at hun holdt til med så mange andre, og i den sidste tid har han meget sjældent set hende. Når han således har været sammen med hende, har han ofte med fortrydelse omtalt, hvad der var sket, men hun har da enten leet eller undladt at svare.

Endnu tilføjer arrestanten på givne anledning, at Laurine forinden mordet fuldførtes vel ofte har ytret at hun, nå hun var bleven gift med Jørgen Rasmussen og således havde fået stedet, ville give Jørgen rottekrudt og derefter gifte sig med nærværende arrestant, men nærværende arrestant har dog aldrig fæstet nogen tillid dertil, og navnlig var denne forestilling ikke nogen medvirkende bevæggrund for ham til at deltage i mordet, hvorimod han kun lod sig bevæge dertil ved hendes idelige overtalelser i det afgørende øjeblik som tidligere omforklaret da han om aftenen ville trække sig tilbage ved løftet om at han, når gerningen var fuldført, skulle få omgang med hende, ligesom hun også havde talt om at hun, når hun fik Jørgen Rasmussen, ville give arrestanten nogle nye klæder.

Den samtale der iflg. bilaget litra H (N?) har fundet sted mellem arrestanten og Hans Jørgensen, og hvor arrestanten omtalte at få et sted i Rold havde ikke nogen som helst hentydning til den samtale, hvorom arrestanten og Laurine indbyrdes havde. På anledning tilføjer arrestanten, at Laurine er i høj grad sanselig og heftig i sine lidenskaber.

Sluttelig forsikrer arrestanten med bestemthed, at han er vis på, at han hverken har slået eller stødt Ingeborg, ligesom hun ej heller kan have stødt hovedet mod jorden, da arrestanten kvalte hende, da hun aldeles ikke bevægede hovedet, ligesom hun ej heller greb op for sig med armene eller bevægede benene men i det hele taget forholdt sig ganske rolig. Derimod har arrestanten, da han senere hørte, at lægerne skulle have fundet læsioner på hovedet tænkt sig at Laurine muligen, idet hun kom hastigt til, medens Ingeborg endnu lå på jorden, eller idet de løftede hende op kan være kommen til at sparke eller støde til hende med sine træklodser.

Dog forsikrer arrestanten, at han ikke har set eller bemærket dette.

Oplæst og ratihaberet hvorefter arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 163.

Samme dag.

Sagen blev på ny foretaget og **arrestantinden Laurine Boye** fremstillet.

Efter at være foreholdt arrestant Peder Olsens forklaring for såvidt den er i strid med hendes egen, afgiver hun yderligere:

Således som hun selv først havde tænkt på at forgive Ingeborg med rottekrudt, således vil hun gerne tro, at hun også har talt til Peder Olsen om at skaffe dette, og at hun således også førend den 30. marts for ham har omtalt sin hensigt at skaffe Ingeborg af dage, men hun forsikrer dog, at hun ikke er i stand til med nogen sikkerhed at mindes det. Da hun den 31. marts med bestemthed forlangte hans hjælp, måtte hun vel opfordre ham et par gange dertil, men hun nægter, at han gjorde nogen stærk modstand, og var han, efter at hun et par gange havde opfordret ham også villig til at deltage i gerningen.

Det er rigtigt, at hun lovede ham nogle klæder, nå hun blev gift med Jørgen Rasmussen, men tilføjer hun derhos, at det var en bestemt aftalt mellem dem at de, når hun var bleven gift med Jørgen Rasmussen, skulle hjælpes ad med at myrde ham, og at hun derefter skulle gifte sig med Peder Olsen, så at denne på den måde kom i besiddelse af stedet.

Måden hvorpå dette skulle udføres, havde de ikke nærmere aftalt, kun bemærker hun, at der

ikke var tale om, at hun skulle forgive ham i rottekrudt, da de jo intet sådant kunne få. Idet hun endelig vedgår, at hun i en række af år jævnlig var skønt ikke meget ofte har plejet legemlig omgang med Peder Olsen, tilføjer hun, at hun også lovede ham, når han havde hjulpet hende med gerningen da at tillade ham omgang med sig, hvilket de dengang ikke havde haft i længere tid.

Arrestantinden nægter på det bestemteste at have talt til ham om, at han skulle slå Ingeborg ihjel med en kølle, hvorimod aftalen straks var, at han skulle kvæle hende, ligesom planen i det hele blev aftalt således som af hende tidligere omforklaret.

Ligeledes nægter arrestantinden, at Peder Olsen den pågældende aften flere gange ville gå bort, så at hun måtte overtale ham til at blive, og navnlig var det ikke i en sådan anledning, at hun lovede ham legemlig omgang efter fuldendt gerning.

Da arrestantinden, efter at Peder Olsen havde kvalt Ingeborg, kom til stedet, lå han endnu på jorden og havde hænderne om hendes hals, hvilken han først slap i samme øjeblik, som hun kom til stede. Hun er aldeles vis på, at han ikke lå ved siden af hende men ovenpå hende, dog tror hun med sikkerhed, at både hans og hendes klæder var i orden, ligesom hun ikke bemærkede noget, der kunne vække formodning hos hende om, at Peder Olsen forinden han kvalte hende skulle have plejet omgang med hende.

Arrestantinden holder sig overbevist om, at hun ikke ved sin ankomst er kommet til at støde til hende med foden, hvorimod hun vel tog fat i hendes ene hånd, og da de bar hende, kan hun ikke være kommet til at tilføje hende nogen læsion, da arrestantinden tog hende i benene, medens Peder Olsen bar i overkroppen.

Arrestantinden holder sig overbevist om, at Ingeborg var fuldkommen død, da de løftede hende op fra jorden, og navnlig støtter hun denne tro på, at der aldeles ingen bevægelse var at spore på hende. Det er vel rigtigt, at da de bar hende, rallede det i hendes hals, men hun antog, at det var en følge af bevægelsen, medens de bar hende. De bar hende lige tæt til kanten af tørvegraven og lod hende falde lige ned. Det er rigtigt, at arrestantinden hentede den ene træsko, som var tabt på gerningsstedet og leverede den til Peder Olsen, som da kastede den henimod tørvegraven.

Da de forlod stedet og gik tilbage, fulgte de ikke vejen men gik over markerne, og erkender hun, at hun på hjemvejen havde samleje med Peder Olsen, dog forsikrer hun, at det var hende meget imod, men da hun havde lovet ham det, mente hun også at måtte holde det. Hun nægter derimod på vejen at have udladt sig således om gerningen som af Peder Olsen ytret, eller senere når talen var derom vist sig letsindig, og forsikrer hun tværtimod, at hun altid kun med frygt har kunnet tænke derpå.

Arrestantinden er vel også efter den tid vedbleven stundom at have omgang med Peder Olsen men dog ikke ret tit. Ligesom arrestantinden sluttelig vedbliver sin forsikring, at hun jævnlig har haft legemlig omgang med Jørgen Rasmussen, således vedbliver hun også, at hun aldrig har nærret den tanke, at Ingeborg skulle ville modsætte sig brylluppet, og at en sådan forestilling navnlig ikke har bevæget hende til gerningen, hvorimod hun kun ledes af frygt for at hun ikke, når hun som Jørgen Rasmussens kone kom i huset skulle komme ud af det med Ingeborg. Arrestantinden blev til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 167.

Løverdagen den 8. april 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Peder Olsen** fremstillede. Han vedbliver, at han ikke bestemt kan erindre, når Laurine Boye første gang talte til ham om, at Ingeborg skulle aflives, men han er vis på, at hun har forlangt af ham, at han skulle skaffe hende rottekrudt. Han påstår at han, da hun den 30. marts forlangte hans deltagelse i mordet, længe vægrede sig og først gav efter, da hun mange gange havde opfordret ham dertil, og endvidere påstår han, at hun først foreslog, at han skulle slå hende med en kølle.

Arrestanten indrømmer, at det var en bestemt aftale, at Jørgen Rasmussen skulle dræbes, når

Laurine var bleven gift med ham, men ligesom han derhos påstår, at hun påtog sig uden hans medhjælp at udføre dette, således forsikrer han også, at han aldrig har fæstet nogen lid til, at der skulle blive noget deraf.

Han forsikrer, at han om aftenen den 31. marts flere gange var betænkt på at gå bort men deri blev forhindret af Laurine, da han navnlig ville gå bort med Hans Jørgensen bagfra trak ham i frakken. Arrestanten vedbliver, at han medens han kvalte Ingeborg lå ved dennes højre side men havde sin højre arm lagt hen over hende, og han nægter på anledning på det bestemteste at han, forinden han kvalte hende, havde plejet omgang med hende. Om han havde sluppet Ingeborgs hals lidt før Laurine kom lige hen til dem, eller han først slap den, efter at hun var kommen, kan han ikke med afgjort sikkerhed sige, men der har i alt fald kun været et øjeblik forskel.

Da de bortbar hende, bar arrestanten overkroppen og Laurine benene. Arrestanten lagde overkroppen ned på jorden ved kanten af tørvegraven, men det er vel muligt, at Laurine gav benene et sving udefter, hvorved hele legemet faldt i vandet.

Arrestanten vedbliver, at Laurine ikke én men endog flere gange, når han har talt til hende om gerningen, har svaret: ”Skidt, nu kommer jeg i en bedre stilling”, og har hun også ved en sådan lejlighed leet.

Derefter fremstilledes **arrestantinden Laurine Boye**, hvorefter begge arrestanter konfronteredes for så vidt der var uoverensstemmelser mellem deres forklaringer.

Laurine vedblev, at hun ikke vil nægte, at hun har anmodet Peder Olsen om at forskaffe sig rottekrudd, men at hun ikke er i stand til at kunne mindes det. Lige så lidt vil hun nægte, at hun kan have talt til ham om at slå Ingeborg ihjel med en kølle, men ej heller dette kan hun med sikkerhed huske, hvilken nægtelse hun vedbliver, skønt Peder Olsen bemærker, at hun inde i hendes faders værksted tog en knippel i hånden med den ytring ”at den godt kunne bruges mod Ingeborg”.

Peder Olsen påstår, at hun i det mindste 5 á 6 gange opfordrede ham til delagtighed i gerningen, førend han indvilligede, hvorimod hun udsiger, at hun kun bad ham et par gange derom.

Idet de begge erkender, at det var en bestemt aftale, at Jørgen Rasmussen senere skulle dræbes, vedbliver Peder Olsen, at der ikke har været tale om, at han skulle være behjælpelig dermed, idet han bemærker, at Laurine flere gange sagde, at det, når hun først var kommen derned, var det en let sag at få udført.

Laurine vedbliver, at det var omtalt, at Peder Olsen også skulle være behjælpelig hermed, idet hun udtrykkelig bemærker, at hun har omtalt at han, når hun først var kommen på stedet, skulle komme der på arbejde, og at der da let ville findes en lejlighed til at skille Jørgen Rasmussen ved livet.

Herved indrømmer Peder Olsen, at der har været tale om, at han skulle komme der på arbejde, men dersom Laurine skulle have ytret sig som af hende anført, har han i al fald ej opfattet det således, som om han dermed skulle være behjælpelig, og vedbliver han, at han aldrig har fæstet lid til, at det ville ske. Laurine indrømmer, at hun mindes at hun, da Hans Jørgensen spurgte Peder Olsen, om de skulle følges ad bort, trak denne i frakken, for at han skulle svare nej.

Da Laurine vedbliver at Peder Olsen, da hun efter fuldendt gerning kom til stede, lå ovenpå Ingeborg, indrømmer Peder Olsen, at det efter den stilling han som omforklaret indtog med den højre arm omkring Ingeborg vel for Laurine kan have set ud, som om han lå ovenpå Ingeborg, især da det var temmelig mørkt, men han vedbliver, at han virkelig lå ved hendes side.

Laurine indrømmer at hun, da de bærende med liget kom til graven, svingede benene ud over denne, så at det faldt ned deri. Laurine tør ikke, skønt hun ej heller kunne mindes det benægte, at hun på hjemvejen fra gerningen har udladt om denne således som af Peder Olsen omforklaret, men hun forsikrer dog, at hun altid har følt megen fortrydelse derover, som hun udtrykker sig været bange for gerningen. Peder Olsen vedbliver i så henseende sit tidligere.

Efter at arrestantinden var aftrådt, indrømmer arrestanten Peder Olsen, at det forholder sig rigtigt, at han engang af Jens Henrik Boye har modtaget en falsk rigsdaler og et falskt 2- markstykke. Den første fik Boye imidlertid tilbage engang, da han indfandt sig med en ubekendt person. 2- markstykket forsøgte arrestanten engang at udgive, men da det blev sagt, at det ikke var rigtigt, tog han det tilbage, og Boye har senere atter fået det.

Derefter fremstilledes **arrestanten Boye**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at såvel

Laurine Boye som Peder Olsen har spurgt ham, om de kunne få rottekrudt, hvortil han har svaret, at det kunne de ikke få uden præsteattest.

Han indrømmer, at det vel er muligt, at han også har fået det falske 2-markestykke tilbage, som han har givet Peder Olsen.

Endvidere vedgår han, at han i forening med arrestanten Pranger og Hans Lillelunds søn Søren engang har opbrudt et ubeboet hus i fiskerlejet ved Vejlbj Skov i den hensigt at forøve tyveri, men han husker i det mindste ikke, at de der tog andet end en flaske med (marsvinefedt)?, som de senere slog i stykker.

Derefter fremstilledes **arrestanten Sosmed**, der på anledning forklarer, at han som tidligere anførte antager, at det var på Skadstrup Mark, at de 2 får stod som han, Pranger og Boye i forening tog men det er ikke umuligt, at det også kunne være Ørbek. At det skulle være på Broe Mark, antager han ikke.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Pranger**, der afgiver en med Boyes overensstemmende forklaring med hensyn til indbruddet i fiskerlejet.

Arrestanterne blev arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 171.

Søndagen den 9. april 1854.

Sagen blev atter foretaget.

Dommeren bemærkede, at de trede under sagen nævnte personer Rasmus Christensen fra Kolbjerg, Mads Buch fra Andebølle og Hans Hansen fra Stige var foranstaltede afhentet fra deres opholdssteder og bragte hertil. De tvende førstnævnte i går aftes og sidstnævnte dags formiddag.

Derefter fremstilledes bemeldte **Hans Hansen** sædvanlig kaldet **Stikirendskrædderen**. Han forbeholdtes de under sagen afgivne forklaringer for så vidt de er ham betræffende, ligesom han opfordredes til sandhed, men han nægtede på det bestemteste at være skyldig i nogen af de påsigtede forbrydelser.

Endvidere fremstilledes **den anholdte Rasmus Christensen**, der opfordret til sandhed vedgår, at han i forening med arrestanten Gerhardtsen og den under sagen nævnte Peder Sørensen afvigte års forår forsøgte indbrudstyveri hos gårdmand Johan Jørgensen i Skov Gerningen blev udført, efter hvad han antager på en tid, da folk var i seng. De skaffede sig adgang gennem et hul på muren ind til skorstenen, men hvem der brød dette, ved han ikke, da han på den tid opholdt sig noget længere nede i haven, men efter at dette var brudt, gik anholdte og Peder Sørensen ind i stuen, medens Gerhardtsen holdt vagt udenfor. Da de imidlertid efter at være kommen ind hørte folk bevæge sig i nærheden, gik de deres vej igen uden at sætte sig i besiddelse af noget. Han nægter derimod at have gjort sig skyldig i flere forbrydelser.

Endvidere fremstilledes **anholdte Mads Buck**, der næst at bemærke, at han er 66 år gammel og forhen for tyveri eller uhjemlet besiddelse af stjalne effekter er anset med 8 mdrs.

forbedringshusarbejde efter at være gjort bekendt med arrestant Boyes forklaring ham betræffende, vedgår at have deltaget i indbruddet hos Simon Junge i Fjellerup, på en tid da folk var i seng, hvor den såkaldte "Røde Hans" steg ind ad et vindue, medens anholdte og arrestanten Boye stod udenfor og passede på. Hans kom imidlertid snart efter ud og sagde intet at kunne finde, uden at anholdte ved, hvad han havde foretaget sig inde i huset, hvorefter de forføjede sig bort. Derimod nægter anholdte at have deltaget i det forsøgte tyveri hos Niels Aamand i Billesbølle. I betragtning af den mistanke der påhviler anholdte Hans Hansen, og i betragtning af de forbrydelser i hvilke de anholdte Rasmus Christensen og Mads Buck har vedgået at have gjort sig skyldige i

e r a g t e d e

dommeren, at disse 3 anholdte ville være at belægge med personlig arrest, til hvilke de blev afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 173.

Tirsdagen den 11. april 1854.

Sagen blev atter foretaget og **arrestant Rasmus Christensen** fremstilledes.

Efter ny formaning til sandhed vedgår han nu, at han sidstafvigte efterår i forening med arrestanten Gerhardtzen har stjålet et får på Vissenbjerg Mark, Nærværende arrestant stod ude på vejen, medens Gerhardtzen gik ind på marken og hentede fåret, hvilket de derefter trak noget bort, hvorpå de førte det ind bag et gærde, hvor de slagtede det og efter at have flået det, afskar de halvdelen, som de tog hjem til nærværende arrestant og fortærede, medens de lod den øvrige halvdel samt skindet blive liggende på marken.

Endelig vedgår han, at han i forening med ofte nævnte Peder Sørensen har forøvet tyveri i sidstafvigte års forår hos en enke i Koelberg, hvis navn han ikke ved, men sædvanlig kaldes "Havekonen". De gik til hende om aftenen kl. 8 á 9 på en tid, da de fleste folk var oppe i byen, men konen der boede alene var i seng. Hvorledes Peder Sørensen skaffede sig adgang, så nærværende arrestant ikke, da han stod i nogen frastand, men Peder Sørensen sagde siden, at han var krøben igennem en luge i nærheden af døren og derefter indvendig fra åbnede døren, ad hvilken sidste nærværende arrestant gik ind. Konen lå i sengen, og efter de havde drukket noget brændevin, som de forefandt, stillede nærværende arrestant sig ved sengen foran konen for at forhindre hende i at stå op eller gøre støj, hvorpå hun dog intet forsøg gjorde. Imidlertid gik Peder Sørensen ind i en anden stue, hvor han åbnede en dragkiste og udtog nogle penge, af hvilke han gav nærværende arrestant 4 mark, men om han selv fik mere, ved arrestanten ikke. De tog en flaske brændevin og noget brød, hvorefter de atter forføjede sig bort. Nærværende arrestant medførte ved denne lejlighed intet våben, hvorimod Peder Sørensen var i besiddelse af et brækjern.

Derefter fremstilledes **arrestanten Mads Buck**. Han blev påny opfordret til sandhed med hensyn til den mod Niels Aamand forøvede gerning, ligesom han confronteredes med arrestanten Boye, der var fremstillet og sagde ham sin forklaring under øjnene, men nærværende arrestant vedblev sin benægtelse i at have deltaget i denne gerning.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**. Også han vedblev sin benægtelse i at være skyldig i de ham påsigtede forbrydelser uagtet han opfordredes til sandhed, og uagtet han confronteredes med arrestanten Boye, der var fremstillet og for ham gentog sin forklaring ham betræffende.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

"Broendehus sagen"

Samme protokol, side 175.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde:

under litra I domsudskrift fra den kgl. Landsover- samt Hof og Stadsret begyndt den 4. oktober 1853,

under litra K domsudskrift fra Vends herreds ekstraret begyndt den 11. juli 1853,

under litra L en skrivelse fra Odense herredskontor af 28. juli 1853,

undre litra M udskrift af Odense herreds forhørsprotokol begyndt den 22. oktober 1844 med vedhæftede bilag,

under litra N domsudskrift fra Baag herreds ekstraret begyndt den 11. februar 1845,

under litra O en skrivelse fra Nationalbanken af 22. marts 1845,

under litra P en skrivelse fra Fyns stift af 29. marts 1845,

under litra Q en udskrift af Baag herreds protokol af 15. april 1845,

under litra R en skrivelse fra Baag herredskontor af 2. oktober 1845.

For retten mødte **Gårdmand Jørgen Rasmussen (Laurines kommende mand)**, der på anledning forklarer, at han ikke kan nægte, at han siden han lærte Laurine Boye at kende af og til har haft legemlig omgang med hende, og at hun navnlig når hun kom op til ham og hans

søstre og forblev der om natten har ligget i seng sammen med arrestantinden. Han nægter derimod, at han nogensinde har lovet at gifte sig med hende, ligesom han påstår, at der ikke engang har været tale derom mellem dem indbyrdes, og har han endogså, for at hun ikke skulle nære sådan tanke flere gange ytret, at han ikke ville tage nogen, som ikke ejede 6 á 700 rgdl. Forøvrigt henholder han sig ganske til sin forklaring i det fremlagte forhør fra Odense herreds politiprotokol.

Derefter fremstilledes **arrestantinden Laurine Boye**, der på anledning forklarer, at det vel forholder sig rigtigt, at forrige komparent for hende har ytret, at han ikke ville tage noget fruentimmer til ægte, uden at hun var i besiddelse af 6 á 700 rgdl., men hun tilføjer derhos, at han senere ikke én men flere gange har lovet hende at gifte sig med hende, og dette skete ikke alene, når hun lå hos ham, men også når de forøvrigt var sammen eller fulgtes ad.

Derimod har hun aldrig ytret noget om, at han frygtede for, at arrestantinden ikke skulle kunne leve godt sammen i huset med Ingeborg, hvilket derfor kun var arrestantindens egen forestilling. Derefter fremstilledes påny **Jørgen Rasmussen**, der efter at være confronteret med arrestantinden, der vedblev sin forklaring ham betræffende nu vedgår, at han vel nok kan have talt med hende om at ægte hende men bemærker derhos, at han aldrig har ment det alvorligt men snarere talt om det i spøg, men hvorvidt arrestantinden har antaget det for at være alvor eller ej, kan han ikke vide, og navnlig nægter han at have givet hende noget bestemt løfte hvilket han, uagtet hendes udsagn derom foreholdtes ham, uforandret vedblev.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Sosmed og Pranger**. De foreholdtes de under litra R fremlagte forhør af Vends herreds forhørsprotokol påbegyndt den 3. november 1852 afgivne forklaringer med hensyn til de steder, hvor de skulle have udgivet falske penge, og vedgår de nu rigtigheden af de under dette forhør afhørte deponenters forklaringer, og navnlig at de i forening har udgivet sådanne hos Niels Jørgensens enke i Kauslunde og Rasmus Jørgensens kone af Skrillinge Mark hvilke personer, da de i sin tid for dem har været fremstillet i retten, har genkendt. De forevistes derhos de med den fremlagte akt fulgte falske rigsdalere, der er indleverede af ovennævnte koner, hvorefter de erklærede, at disse ganske ligner dem, de der har udgivet, således at de er tilbøjelige til at antage, at de med dem er identiske.

Arrestanten Pranger vedgår derhos, at han endvidere i forening med arrestanten Boye har udgivet falske sølvdalere hos Hans Nielsen på Væde Mark og hos Ole Rasmussen i Røverskovhuset. Begge arrestanter vedgår derhos at de ved Vejle marked, der afholdtes i efteråret 1852, på torvet i Vejle har udgivet nogle ganske få stk. falske rgdl.. Derimod nægter de at have udgivet sådanne andre steder i Jylland navnlig i Kolding og Fredericia.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Boye**, der idet han forholdtes det overfor nævnte forhør af Vends herreds forhørsprotokol begyndt den 3. november 1852 vedgår rigtigheden af at have i forening med arrestanten Pranger udgivet falske penge hos Hans Nielsen på Væde Mark og Ole Rasmussen i Røverskovhuset og erkender rigtigheden af de i så henseende af de pågældende under retten afgivne forklaringer, ligesom han også ved sin fremstilling i retten her genkendte bemeldte personer. Derimod vil han ikke være i stand til at genkende de pågældende mønter, om han også fik nogle af dem at se.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Gerhardtsen**, der forholdtes de ham betræffende forklaringer i ofte nævnte forhør og nu vedkender dissers rigtighed, og således navnlig hos en mand i Ejby på Bogenseegnen i forening med Hans Clausen at have udgivet en falsk specie, hvilken han imidlertid holdt tilbage og indleverede i retten samt ligeså at have udgivet en lignede specie til skomager Mossin på Albøjerup Mark. Derimod er det Hans Clausen, der ville udgive en sådan til slagter Meier i Bogense, hvilken imidlertid ikke blev modtaget. Efter at være forevist de tvende ovennævnte tilstedeværende falske specier erklærer han, at de ganske ligner dem, han efter sin tilståelse har udgivet.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Mads Buck**, der nu vedkender, at det forholder sig rigtigt, at han hos Niels Aamand på Billesbølle Mark har forøvet den af Boye omfoklarede gerning, og afgiver han i den anledning en med Boye ganske overensstemmende forklaring, idet han bemærker, at Jens Boye bankede på døren og fik manden ud, med hvem han fjernede sig under påskud af, at han skulle vise ham vej, hvorpå Anders Gerhardtsen og Boye gik ind i

huset, medens nærværende arrestant blev stående i døren, men Andres kom straks efter ud og sagde, at han havde søgt efter pengene, der skulle ligge hos konen i sengen, men at han ikke havde kunnet finde dem, og at han var bleven bange for at opholde sig længere der, da konen skreg så stærkt. For Jens Boye foregav de imidlertid, at de begge havde været inde i huset, men at de ingen penge havde fundet.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**, der på ny blev formanet til sandhed men aldeles uforandret vedblev sin benægtelse.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 179.

Onsdagen den 19. april 1854.

Sagen blev igen foretaget. Dommeren bemærkede, at en del af de under sagen nævnte koster der kunne formodes endnu at kunne erholdes, for såvidt det hidtil havde kunnet opnås var bragt til stede og fremlagdes i den anledning

under litra S en skrivelse fra Middelfart af 24. f.md. med et bilag mrk. ad S

under litra T en skrivelse sammesteds fra af 25. f.md.

under litra V en skrivelse fra Vindinge herredskontor af 2. ds. med 2 bilag mrk. V 1-2

under litra Y en skrivelse fra Middelfart af 11. ds. med 1 bilag mrk. ad Y

under litra Z en skrivelse fra Vindinge herredskontor af 13. ds.

under litra Æ en fortegnelse over koster

under litra Ø en lignende

under litra AA en do

under litra BB en do

under litra CC en lignende med et bilag mrk. ad CC og

under litra DD en rapport af 7. ds.

For retten fremstilledes **arrestanten Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatter**. Hun forevistes de tilstedeværende koster for såvidt de vedkommer hende og genkendte samtlige disse genstande, idet hun derved bemærker, at nr. 2, 3, 8 og 65 er hendes og mands lovlige ejendom.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Christen Hansen Sosmed**. Også han forevistes de tilstedeværende koster, for så vidt de vedkommer ham, og genkender han disse med samme bemærkning som hans hustru, hvorved han dog tilføjer, at han har købt frakken, nr. 2 i Middelfart arrest af arrestanten Gerhardtsen og ved således ikke med sikkerhed, om den er stjålet eller ej.

Derefter fremstilledes **arrestanten Gerhardtsen**. Også han forevistes af samtlige de tilstedeværende koster, de der vedkom ham, og genkendte han derefter samme, hvorhos han på anledning tilføjer, at frakken, nr. 2, hvilken han ligeledes vedkender, hidrører fra det af ham vedgæede tyveri hos en enke på Indslev Mark.

Endvidere fremstilledes **Hans Jørgensen og Boye**, der efter ligeledes at være forevist samtlige tilstedebragte koster for såvidt disse vedkommer dem genkendte dem, hvorhos Boye specielt på anledning bemærker, at kniven, nr. 34, er den, hvormed han stak Niels Hansen af Broendehus og hvilken egentlig tilhører Christen Sosmed. Endnu tilføjer han, at en blå frakke, han ved sin anholdelse var iført, og som han nu efter forevisning genkender hidrører fra tyveriet hos Niels Larsen på Ejby Mark. Denne toges i bevaring under nr. 74.

Fort. -

Endvidere fremstilledes **arrestanten Pranger**, der ligeledes forevistes de tilstedebragte koster for såvidt de vedkommer ham og genkendte dem.

Slutteligen fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**, der på ny formanedes til sandhed men uforandret vedbliver sit tidligere.

Arrestanterne blev igen til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen.

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 181.

Fredagen den 21. april 1854.

Retten blev sat på rådstuen i Middelfart og administreret af den ordinære dommer mens protokollen i skrivners forfald blev ført Christian Friis.

Dommeren bemærkede, at den under sagen nævnte **husmand Mads Larsen fra Åhøjrup** i går var foranstaltet indbragt hertil tillige med hans hustru Sara og var hensat under bevogtning, hvorimod deres søn Hans Jørgensen eller som hans rette navn skal være Hans Jørgen Larsen endnu ikke var antruffen. Dommeren fremlagde under litra EE en fortegnelse over de koster, der under foretagen visitation af politibetjentene Møller og Knudsen var forefundne på bemeldte personers bopæl.

For retten fremstilledes **Sara Nielsdatter, Mads Larsens hustru**, der på anledning forklarer, at hun i en 5 á 6 år har kendt arrestanten Boye, der skønt med forskellige mellemrum jævnlig er kommen i hendes og mandens hus. Først imidlertid i det sidste årstid eller så omtrent er han begyndt med at bringe dem forskellige genstande, som han forærede dem, og erkender hun således at have modtaget de på den i dag fremlagte liste anførte genstande, hvilke hun efter forevisning genkender dog med undtagelse af de under nr. 82 anførte lagner, som hun forsikrer at være hendes lovlige ejendom. Hun bemærker derhos yderligere, at hun ikke har fået flere lagner end de nu tilstedebragte.

Om hun har fået 2 alen mørkeblåt vadmel, kan hun ikke med bestemthed sige, men ved i hvert fald ikke hvor det er afbleven. Derimod nægter hun at have fået flere end 2 særke. Ligeledes at have fået dækketøj, nogen syet fruentimmerkjole, da hun selv har syet den under nr. 78 anførte af hørgarn, som Boye har bragt hende. Endvidere nægter hun at have fået flere tørklæderuller og forklæder end de her tilstedebragte.

Hun vedgår derimod at have modtaget noget flæsk, uden at hun ved hvor meget. Ligeledes 2 levende får og en del kaffe uden at hun i dag ved hvor mange pund. Boye bragte denne kaffe i en pose, som han dog selv medtog tilbage.

På anledning tilføjer komparentinden at Boye vel, når hun og hendes mand hvilken sidste har modtaget de under nr. 6 anførte bukser ytrede frygt for at modtage disse genstande, sagde, at de ikke skulle frygte, men hun kan dog ikke nægte, at de desuagtet nærede fuldkommen mistanke om, at det alt var stjålet, så meget mere som Boye tilføjede at han, hvis der blev spørgsmål derom, ikke ville kendes ved noget deraf. På grund heraf gemte de det også i længere tid ude i deres have under noget brænde men besluttede sig dog til at tage det i brug.

Hvor Boye har stjålet de enkelte genstande, er hun ubekendt med. Flæsket, fårene og kaffen er fortærede.

Efter ny formaning til sandhed vedgår komparentinden, at Boye for en 5 á 6 år siden tilbage har støbt falske penge i hendes hus.

Det skete inde i kammeret, hvor Boye havde en trækasse, i hvilken han støbte pengene, men hun ved ikke nærmere, hvorledes indretningen dermed var.

Det, hvoraf pengene blev støbte, blev smeltet i komparentinden og hendes mand tilhørende kobberpote hvilken Boye, efter at komparentinden dertil havde gjort ild i kakkelovnen, satte oven på ilden, ligesom han også, når det han havde lagt deri, var smeltet, selv tog den af ilden og hældte indholdet i formen eller kassen. På denne måde blev støbt såvel dalere som markstykker, uden at hun ved hvor mange, men hun forsikrer, at de ikke blev gode, hvorfor de ikke gjorde forsøg på at udgive dem, hvorimod Boye, såvidt hun mindes, selv tog dem tilbage for at støbe dem om, hvilket dog ikke skete i deres hus.

Endvidere vedgår komparentinden, at Boye senere har bragt falske pege, som han har støbt andre steder. Hvor mange han har bragt, ved hun ikke nøjagtigt, men ved hun, at der var en specie, nogle dalere og en halv snes markstykker. Specien udgav hendes søn Hans et sted i Brenderup, uden at hun mindes hos hvem. Den blev imidlertid bragt tilbage og ombyttet med en ægte, hvorefter komparentinden tilintetgjorde den. En af dalerne har hendes mand udgivet, uden at hun ved hvor. De øvrige har komparentinden bortkastet i et åløb, da den ovennævnte specie blev bragt tilbage.

Endnu tilføjer komparentinden på anledning, at hendes mand vel var til stede, da Boye som ovenomforklaret støbte falske penge i deres hus, men han tog selv ingen virksom del i denne gerning. Hendes søn var dengang ikke til stede.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af det af komparentinden vedgående forhold eragtede dommeren, at hun ville være at belægge med personlig arrest. Hun blev til arresten afgivet og sagen udsat.

Rothe

Chr. Friis C. Knudsen

Denne protokol færdig

”Broendehus sagen”

Kommissionsdomstole, Københavns kriminal- og politiret nr. 4justitsprotokol 21 .4.1854 – 1. 7. 1854.

Denne gennemtrukne af 280 pagina bestående protokol autoriseres herved til brug ved allerhøjeste kommissorium af 20. december 1853 allernådigst anordnede kommission til at fortsætte undersøgelserne ang. den forbrydelse, hvorved husmand Niels Hansen i Balslev sogn under Wedellsborg jurisdiction efter at være lokket uden for sit ved landevejen beliggende hus natten mellem den 11. og 12. oktober 1853 bibragtes et knivstik, som bevirkede hans den 14. næstefter påfulgte død.

Rothe

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 3.

Fredagen den 21. april 1854.

Sagen blev igen sammesteds foretaget.

For retten fremstilledes **forrige komparentindes mand**. Næst at navngive sig **Mads Larsen** og at forklare at være født 1796 samt for tyveri at være straffet med fængsel på vand og brød i 10 dage, afgiver komparenten efter at være formanet til sandhed følgende:

Han mindes ikke med bestemthed, hvor længe det er siden, at Boye først kom i deres hus men antager, at det kan være 5 - 6 år. Men derimod har han først i løbet af sidstafvigte år begyndt at bringe forskellige genstande til dem, og erkender han således, at de har modtaget samtlige de på den under litra EE anførte fortegnelse specificerede koster, hvilke han efter forevisning genkender, idet han derhos bemærker, at han ikke ved, hvorvidt de 2 af hans kone anførte lagner er deres egne eller bragt af Boye, hvorimod hans kone bedre ved besked herom. Ligeså lidt ved han, om de skulle have modtaget flere sådanne genstande. At Boye har bragt flæsk og kaffebønner i huset, er komparenten ubekendt, hvorimod han vel ved, at han har bragt tvende levende får.

Boye har vel aldrig ligefrem sagt, at det han således bragte var stjålet, men komparenten erkender, at han ligeså vel som hans kone desuagtet nærrede tvivl om, at det virkelig var stjålet.

På anledning vedgår komparenten yderligere, at han vel har set, at Boye for flere år siden har støbt falske penge i deres hus, og så han også, at hans kone var behjælpelig med smeltningen, der skete i en dem tilhørende potte, der blev sat på ilden i kakkelovnen. Han nægter imidlertid selv at have taget nogen virksom del i denne gerning, hvortil han ikke gav sit samtykke men endog ytrede sin misfornøjelse deraf uden dog at nedlægge noget bestemt forbud derimod eller at søge at forhindre det. Derimod tilføjer han, at han fandt de støbte penge meget dårlige, hvorfor der heller ikke blev gjort noget forsøg på at udgive dem, men Boye tog dem selv med sig.

Endelig vedgår komparenten, at Boye senere uden komparenten nærmere kan bestemme tiden har bragt falske penge i deres hus, hvilke han har støbt andre steder. Hvor mange han har bragt, ved komparenten ikke, da han selv kun har set en hel og en halv specie af disse falske penge. Denne sidste har komparenten selv udgivet et sted i Brenderup til en kone, der hedder Sidsel, der har en lille handel, og den hele specie har komparentens søn udgivet til en mand, der hedder Andreas og bor i skovhaven bag Brenderup. Denne bragte imidlertid senere den falske specie tilbage, som derefter blev tilintetgjort.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af det af komparenten vedgående

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Han blev derefter til denne afgiven og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 4.

Fredagen den 21. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at de under sagen benævnte fruentimmere nemlig **Anders Prangers moder** og **Rokkedrejerkonen** var foranledigede afhentet fra deres hjem og bragt til stede.

Under litra FF fremlagdes en fortegnelse med de genstande, der ved en hos dem foretagen visitation var blevne fundne og taget i bevaring.

Af de hidbragte fremstod det først omtalte fruentimmer. Hun navngiver sig **Gjertrud Cathrine Jensdatter, Søren Andersens hustru**, med hvem hun dog ikke samlever. Hun er 45 år og **stedmoder til arrestanten Anders Sørensen Pranger**. Opfordret til sandhed vedgår hun af arrestanten Boye at have modtaget de iflg. den sidst fremlagte fortegnelse tilstedebragte tvende uldne tørklæder samt det stykke blå sirtz. Derpå vedgår hun ligeledes engang at have modtaget nogle kaffebønner og noget sukker, uden at hun ved, hvor meget det var.

Hun erkender derhos at hun, skønt Boye ingensinde udtrykkelig har sagt, at disse ting var stjalne dog ikke har været i tvivl om, at dette desuagtet var tilfældet, og nærede hun allerede denne tvivl, da hun modtog disse genstande, hvilke hun alle har erholdt til foræring med undtagelse af det ene stykke sirtz, som hun betalte med 8 eller 10 skilling.

Derefter fremstod den anden hidbragte kone sædvanlig kaldet Rokkedrejerkonen. Hun navngiver sig **Mette Andersen, drejer Niels Larsens hustru**, 26 år gammel og ingensinde straffet.

På anledning forklarer komparentinden, at hun ikke har kendt arrestanten Boye førend sidstafvigte vinter, da han kun et par gange har kommet i besøg hos hende og mand i følge med arrestanten ?.

Det er hende vel bekendt, at der sagdes om Boye, at han havde givet sig af med at gøre falske penge, men hun forsikrer, at hun aldrig har hørt omtale, at han også skulle have gjort sig skyldig i tyverier.

Ved sin nærværelse havde han en lille sølvring på fingeren og fortalte, at han havde købt denne og et sølvfingerbøl i Fredericia for at forære det til hans søster, men at han nu var blevet vred på denne, hvorfor han ikke ville give hende disse ting men forærede dem til komparentinden. Da hun derhos så ham i besiddelse af en prangerpung med perler, bad hun ham om at sælge sig denne, men i stedet forærede han hende også pungen. Under sit ophold fremtog han en lille flaske, hvori der var noget, han kom i sit hår, og satte han den derefter fra sig med den ytring, at han ikke ville have den længere, hvorefter komparentinden tog den.

De 3 sidstnævnte genstande genkender komparentinden efter forvisning i de her tilstedebragte, hvorimod hun bemærker, at ringen som hun bar på fingeren var bleven så snærende, at hendes mand måtte file den af fingeren, og da den således var bleven ubrugelig, solgte hun den for 1 mark til guldsmed Winge her i byen.

Idet komparentinden benægter af Boye at have modtaget andet eller mere end det af hende nu omforklarede, forsikrer hun, at hun aldrig har haft nogen formodning om, at noget af det hun har modtaget var stjålet eller erhvervet på anden ulovlig måde.

Oplæst og ratihaberet.

Efter at dommeren havde bemærket, at guldsmed Winge hos hvem der anstilledes forhør har bekræftet, at det forholder sig rigtigt, at han af sidste komparentinde har købt en lille sølvring af ubetydelig værdi, men at denne straks blev smeltet, blev begge de afhørte dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 7.

Løverdagen den 22. april 1854.

For retten fremstilledes **Jacob Eriksen fra Vejlbj**, der dags formiddag var bragt til stede.

På anledning forklarer han, at han er 56 år gammel, født i Skrillinge, Kauslunde sogn, og nægter han at have været straffet.

Efter formaning til sandhed vedgår komparenten at have modtaget af arrestanten Pranger den af ham iflg. den under litra S og ad S fremlagte bilag udleverede frakke, og erkender han, at han uagtet Pranger ikke ligefrem sagde, at den var stjålet dog ikke nærer nogen tvivl om, at dette virkelig var tilfældet, skønt han nægter at vide, hvor den var stjålet.

Endelig vedgår komparenten, at han sidstafvigte efterår i forening med bemeldte arrestant har stjålet et Rasmus Niensens enke på Staurbjerg Mark tilhørende får. De tog det om natten ude på marken, og efter de havde trukket det noget bort over en anden mark, slagtede de og flåede det. Skindet lod de ligge og hjembragte kroppen til komparentens hus, hvor kødet blev fortæret. Endvidere vedgår han, at han ligeledes sidstafvigte efterår i forening med ofte meldte arrestant og komparentens svigersøn, Niels, stjal en del gårdmand Lars Offersen i Røjle tilhørende kartofler. Disse var nedgravede i en kule på marken, hvorfra de tog dem, og mener han, at de udgjorde i det hele omtrent 4 skæpper.

Slutteligen vedgår han, at det er ham bekendt, at Pranger og komparentens svigersøn i forening har stjålet et får hos husmand Jørgen Nielsen i Ålbye. Også dette blev om natten taget på marken og slagtet og kroppen derefter bragt hjem til komparentens hus og derefter fortæret der.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af de af komparenten vedgæede forhold og navnlig beskaffenheden af de af ham tilståede tyverier

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Han blev til denne afgivet og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 8.

Samme dag. Løverdagen den 22. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Jacob Eriksens svigersøn, Niels Andersen Jensen, 25 år gammel** og født i Linderup sogn, Haderslev amt. Han nægter at have været straffet.

Med hensyn til den frakke komparenten iflg. bilag litra S og ad S har udleveret, forklarer han, at han har købt denne af arrestanten Pranger, men forsikrer han, at han, da han købte den, ikke vidste, at den var stjålet, ligesom Pranger ej heller dengang omtalte det, men da han straks efter mærkede, at Pranger ødslede med de 6 rgdl., komparenten havde givet ham for den, fattede han dog mistanke om, at den måtte være stjålet, hvorfor han også spurgte Pranger derom, og skønt denne vel nægtede det, svarede han dog på en sådan måde, at komparentens mistanke ikke hævedes. Desuagtet beholdt komparenten frakken.

Opfordret til sandhed tilstår komparenten, at han i forening med Pranger har frastjålet husmand Jørgen Nielsen i Ålbye et får. Pranger sagde komparenten, at han vidste, at bemeldte husmand havde 3 gode får og opfordrede komparenten til at deltage i at stjæle et af disse, som efter hvad Pranger opgav skulle stå i fårehuset. De fulgtes også ad i den hensigt og kom til stedet om natten på en tid, hvor folk var i seng. Pranger gik imod slutningen lidt foran komparenten og var derfor, da komparenten kom hen til fårehuset allerede krøbet derind igennem en luge. Komparenten blev da stående udenfor, indtil Pranger atter kom ud og trak et får ud med sig, hvilket han derefter trak bort fra stedet hen på en mark, hvor de begge i forening slagtede og flåede og hjembar kroppen, medens de lod skindet ligge til komparentens svigerfaders hus, hvor kødet blev delt og fortæret.

Endvidere vedgår komparenten, at han i forening med ofte meldte Pranger har frastjålet gårdmand Mads Nielsen i Staurbye 2 bistader. Også dette forøvede de om natten og stak bistaderne, som de tog i haven udenfor gården, i en sæk, hvorefter de skiftedes til at hjembære dem, og blev de sat i bryggerset og honningen den følgende dag taget ud og brugt til at komme i øllet, der blev brygget. Ved dette var komparenten ikke til stede, hvorimod han tror, at hans svigerfader var behjælpelig dermed.

Endeligen vedgår komparenten, at han i forening med sin svigerfader og Pranger en nat har stjålet, efter hvad han antager en 4 á 5 skæpper kartofler. Komparenten ragede dem ud af en kule på marken, hvorefter de blev hældt i 2 sække, hvilke Pranger og Jacob Eriksen hjembar. Oplæst og ratihaberet med bemærkning at komparenten da Pranger havde trukket de ommeldte får ud af fårehuset og trak det bort var på vejen behjælpelig med at bære det over en bæk, ligesom han også trak det et stykke af vejen, hvorhos han fremdeles forklarer, at de begge forinden Pranger krøb ind ad lugen for at tage fåret gik frem og tilbage udenfor for at se, om der var folk vågne i nærheden, ligesom det også var en selvfølge, at komparenten hvis der uagtet denne forsigtighed imod formodning skulle være kommen nogen til stede, medens Pranger var inde i huset, skulle han advare denne, og berigtiger han for så vidt sit tidligere således, at Pranger ikke ankom til gerningsstedet før komparenten, hvorimod de begge som nu omforklaret var der og så sig nøje om, forinden Pranger krøb ind ad lugen.

Også dette blev oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jacob Eriksen**, der med hensyn til sidste komparents forklaring ang. bistaderne erkender, at han nok ved, at de først den påfølgende morgen efter at de var stjalne blev slagne i stykker, og er det ham også bekendt, at honningen kom i øllet, hvilket han også selv kunne smage, men han forsikrer, at han ikke selv personlig var behjælpelig med dette arbejde.

I betragtning af det af Niels Andersen Jensen vedgåede forhold

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest, hvorefter såvel han som arrestanten Eriksen blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

Samme protokol, side 10.

Mandagen den 24. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes den under sagen nævnte **Marie Lottenborg**, der dags formiddag var bragt til stede fra sit hjem. Hun navngiver sig **Ane Marie Johansdatter, Jens Pedersen af Lottenborgs hustru**. Næst at bemærke at hun er 29 år gammel, født i Gelsted og ingensinde straffet, vedgår komparentinden efter formaning til sandhed følgende:

Hun har i længere tid kendt arrestanten Gerhardttsen, der jævnlig er kommet til hende og har nydt spise og drikke. Til gengæld herfor har han efterhånden givet hende 3 specier og en rgdl., hvilke hun også modtog, skønt hun vidste, at de var falske men gav ham derfor ej heller anden betaling, end hvad han på anførte måde modtog. Af disse 3 falske specier er den ene den, hun iflg. det under ltr. K fremlagte bilag har udgivet til Anders Rasmussen i Harndrup, hvis kone modtog den, men som komparentinden senere fik tilbage, og som er indleveret til retten og fulgt med ovennævnte ltr. K. Denne der var tilstede blev komparentinden forevist og af hende genkendt, da den navnlig er kendelig ved nogle slagne hakker. Den anden har hun udgivet til en pottemager her i Middelfart og den tredje til Jens Jacobsen i Graderup. Rigsdaleren har hun udgivet til bagermesteren i Grammelykke.

Endvidere vedgår komparentinden, at hun af arrestanten Boye, der ligeledes er kommen i hendes hus og der har nydt godt har modtaget 2 rgdl. At den ene af disse var falsk, tilkendegav Boye hende, men hun har desuagtet udgivet den engang, da der var bal ved Gribsvad Kro, uden at hun ved, hvem det var, der modtog den. Derimod er det hende i det mindste ikke bekendt, om den anden skulle have været falsk, og ved hun ej heller, til hvem hun har udgivet dem. Flere falske penge nægter komparentinden at have modtaget eller udgivet.

Endvidere fremstilledes **husmand Hans Clausen fra Brenderup**, der ligeledes var bragt til stede dags formiddag.

Efter formaning til sandhed vedgår komparenten, at han i længere tid har kendt arrestanten Gerhardtsen. Denne har tvende gange foreslået komparenten, at de i forening skulle søge at afsætte falske specier, hvilke Gerhardtsen skulle skaffe, og skulle de da begge dele, hvad de derved kunne erhverve. Heri har komparenten samtykket, og Gerhardtsen har da også bragt sådanne specier, med hvilke de i forening er gået omkring og har fået dem vekslede, idet de forlangte nogen fortæring eller lign. ubetydeligheder, hvilket de da betalte med ofte nævnte specier og fik overskuddet tilbage i gode penge, hvilke de derefter delte. Det var snart komparenten snart Gerhardtsen der udgav de falske specier og modtog overskuddet, og mener komparenten, at de således i det hele har vekslet 10 eller 12 stykker.

Han erkender, at de således har udgivet falske specier hos de i bilaget ltr. K nævnte personer nemlig husmand Hans Pedersen i Ejby og hos skomager Peder Mossin. Begge disse udgav Gerhardtsen, og bemærker komparenten, at han når han i bemeldte bilag har angivet, at den person, med hvem han var inde hos bemeldte Mossin, var fra Vejlbys sogn dermed hentydede til Gerhardtsen.

Ligeledes har de villet udgive en sådan specie til slagter Meyer i Bogense, og der var det komparenten, der udgav den, men komparenten måtte tage den tilbage, da slagteren straks bemærkede, at den var falsk. Komparenten nægter at kunne mindes andre steder, hvor de har udgivet sådanne specier.

På anledning nægter komparenten at vide, om Gerhardtsen, forinden han gjorde bemeldte aftale, havde forfærdiget de falske penge, eller dette først skete, efter at aftalen var truffen, og forsikrer han, at han ikke med vished har vidst, om det virkelig var Gerhardtsen selv, der forfærdigede pengene, eller han fik dem fra andre.

Aftalen mellem Gerhardtsen og komparenten var som anført kun, at førstnævnte skulle skaffe pengene, og de dernæst i forening søge disse vekslede samt dele udbyttet, men der har ikke været talt om, hvorfra eller hvorledes Gerhardtsen skulle få pengene.

Fremdeles vedgår komparenten, at han i forening med bemeldte Gerhardtsen har forøvet tyveri hos en husmand ?, ikke på Graderup Mark men på Harndrup Mark, og tror han, at denne mands navn var Rasmus. Det skete i efteråret 1852. De udførte det om natten, på en tid hvor folk var i sneg, men de vidste, at der på stedet den nat ingen var hjemme. De skaffede sig adgang gennem en bagdør, der vel indvendig var forsynet med en krampe, hvilken Gerhardtsen imidlertid afløftede ved at stikke en kniv ind gennem sprækken på døren. De tilvendte sig her noget flæsk, som de delte, og antager komparenten ikke, at de fik mere end et lispund hver men tør dog ikke modsige, at der kan have været mere.

Fremdeles vedgår komparenten, at han i forening med Gerhardtsen har stjålet ca. 2 skæpper rugmel på Kjøstrup Mølle. De udførte det om aftenen, inden folk gik i seng, og stod døren til møllen åben. De delte melet, og forsikrer han, at Gerhardtsen beholdt posen.

Endeligen vedgår han, at de i efteråret 1852 i forening har stjålet 2 får på Fjelsted Mark. De slagtede dem på stedet og lod skindet ligge men medtog hver sin krop.

Slutteligen tilføjer komparenten på anledning, at han et født i Viflinge, er 44 år gammel og nægter forhen at være straffet.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af det af begge komparenter vedgåede forhold

e r a g t e d e

dommeren, at begge de afhørte nemlig Ane Marie Johansdatter, Pedersen hustru og Hans Clausen ville være at belægge med personlig arrest, hvorefter de til denne blev afgiven.

Derefter fremstilledes **arrestanten Mads Larsen**, der på anledning yderligere forklarer:

Arrestanten havde vel forinden Boye under støtte af arrestantens kone hjemme hos arrestanten støbte de omforklarede penge hørt Boye omtale, at han kunne gøre dette, men hvilken aftale der senere var mellem arrestantens kone og Boye, navnlig om førstnævnte anmodede Boye om at støbe pengene og hvem, der når de var færdige, skulle have disse, nægter arrestanten at vide.

Med hensyn til de falske penge Boye senere bragte i huset, og navnlig om den rigsdaler nærværende arrestant modtog og udgav, da erindreren arrestanten ikke, om han bad Boye om at give sig den rgdl., om hvilken det var ham vel bekendt, at den såvel som de øvrige hvoraf Boye var i besiddelse og navnlig den specie arrestantens svigersøn modtog var falske, eller om Boye selv tilbød at forære arrestanten den, men i ethvert tilfælde har arrestanten ikke betalt ham for den, og bemærker arrestanten, at Boye jævnlig når han kom til dem fik sin underholdning hos dem, og var det hovedsagelig til gengæld herfor, at han bragte såvel disse falske penge som de omforklarede stjalne koster.

Arrestanten nægter på det bestemteste nogensinde at have opfordret Boye til at støbe falske penge eller gjort aftale med ham om at udgive, når de var færdige.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 15.

Tirsdagen den 25. april 1854.

For retten mødte **pottemager Anders Rasmussen**, der på anledning forklarer, at ikke han men hans kone såvidt han ved, ved juletiden 1852 har modtaget en specie, uden at hun ved fra hvem. Nogen tid efter da hun havde sendt sit barn ud for at købe noget og dertil medgivet bemeldte specie, fik barnet det der skulle købes og penge tilbage, men kort tid efter indfandt sælgeren sig og medbragte specien, som han sagde var falsk, hvorfor komparenten, da han erfarede dette, gav en anden for den og lagde den derefter i en særegen pung, for at den ikke oftere skulle blive udgivet.

Da imidlertid hans kone i maj måned forr. år rejste til marked i Kolding, medtog hun denne pung uden at vide, at den falske specie var i den og nedlagde i denne de penge, for hvilke hun havde solgt på markedet. Da hun om aftenen ville forlade dette men i forvejen indkøbte noget brød, kom hun af en fejltagelse til at udgive denne specie, men det bemærkedes straks, at den var falsk, og da der i det samme kom en politibetjent til stede, tog han specien i forvaring, så at komparenten antager, at den endnu må være på politikammeret i Kolding.

Derefter mødte **forrige komparents hustru, Marie Christine Hansen**, der afgiver en med forrige komparent aldeles overensstemmende forklaring og navnlig forsikrer, at hun, da hun i Kolding ville købe brød og derfor udgav den omhandlede specie, ikke havde nogen tanke om, at det var den falske, hvoraf hun vidste, at hendes mand var i besiddelse.

Derefter fremstilledes **arrestantinden Petersens hustru, Ane Marie Johansdatter**, der erklærede i komparentinden at genkende den kone, til hvem hun her i staden har udgivet en falsk specie, hvorimod komparentinden nægter at kende arrestantinden eller i det hele taget at vide, af hvem hun har modtaget den omhandlede specie.

Derefter mødte **Sidsel Andersdatter, Rasmus Hansens enke af Brenderup**.

På anledning forklarer hun, at hun for vel nok omtrent et halvt år siden af andre blev gjort opmærksom på, at der iblandt hendes penge var en falsk rgdl., og da hun blev ganske overbevist derom, lagde hun denne til side, for at den ikke skulle blive udgivet. Ved en lejlighed gav hun den imidlertid til præstens lille datter i Brenderup for at lege med den men har senere hørt, at præstens gartner har fået den af barnet for at give den til gårdmand og sogneforstander Hans ? i Brøe, der ønskede at se den, og som efter at have skåret den over endnu skal bevare stykkerne. Af hvem komparentinden har fået bemeldte rgdl., ved hun ikke. Hun kender godt arrestanten Mads Larsen, der af og til kommer til hende, men hun husker i det mindste ikke, at hun af ham har modtaget nogen rigsdaler.

Efter at **arrestanten Mads Larsen** var fremstillet, erklærer han, at det er forrige komparentinde til hvem han har udgivet den ommeldte falske rgdl.

Endvidere mødte **Andreas Christensen fra Skovhauge ved Brenderup**, der på anledning nægter af arrestanten Larsens søn at have modtaget nogen falske specier, hvorimod det skal være af en nu afdød mand ved navn Hans Christensen, der også boede i Skovhauge ved Brenderup,

hvis enke endnu lever.

Efter at Mads Larsen var foreholdt denne forklaring, erklærede han, at det var forrige komparent, der havde modtaget den omhandlede specie af hans søn, men at han ikke tør påstå det, og at han jo deri kan have fejlet, og at det kan forholde sig som af den forrige komparent omforklaret.

Derefter fremstilledes **arrestantinden Sarah, Mads Larsens hustru**, der idet hun henholder sig til sin tidligere forklaring navnlig med hensyn til den hjælp, hun har ydet arrestanten Boye, da han i hendes og mands hus støbte falske penge på anledning tilføjer, at hun ikke havde opfordret ham dertil, og at der ej heller var aftale om, at hun skulle have nogen af pengene, hvorimod det var hans egen begæring at måtte støbe dem der i huset, efter hvad hun antager til hans eget brug, men blev de som anført ikke gode.

Med hensyn til de andre falske penge Boye bragte i huset, da nægter hun i forvejen at have anmodet ham om sådant, hvorimod hun fik dem, da han engang sad med dem i hånden, og henlagde hun dem derefter i en skuffe med undtagelse af den specie og den rigsdaler hendes søn og mand fik. De hun således selv havde gemt, var dem, der blev tilintetgjorte, da den falske specie blev begæret tilbage.

Som årsag til at Boye har foræret hende og mand alle de af hende omforklarede genstande og de omhandlede falske penge, angiver arrestantinden, at dette var en betaling, fordi han jævnlig kom i deres hus og der nød sit underhold.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne.

De mødende blev dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

Fort. –

Samme dag, side 18.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **Anders Hansen, til huse hos Hans Lillelund på Båring Mark**, som dags eftermiddag var bragt til stede. Han blev foreholdt arrestanten Gerhardtsens forklaring ham betræffende, men han nægter på det bestemteste denne forklarings rigtighed og forsikrer at være uskyldig i det ham påsigtede tyveri.

Endvidere fremstilledes **Søren Hansen Lillelund**, der ligeledes dags eftermiddag var bragt til stede. Næst at bemærke at han er 20 år gammel og ingensinde tiltalt eller straffet, forklarer komparenten, at han engang, uden at han nøjere kan bestemme tiden, var i følge en eftermiddag med arrestanterne Boye og Pranger ved stranden ved Vejlbj Skov, hvor de skød strandfugle, i hvilken anledning komparenten og Pranger hver havde sit gevær.

Da de kom i nærheden af et hus, der afbenyttedes af fiskere til at opbevare deres fiskeredskaber, talte Boye og Pranger noget sammen, efter hvad han forsikrer, i et sprog han ikke forstod, og da de derefter gik hen til dette hus, påstår han, at han gik fra dem uden nærmere at vide, hvad deres hensigt var, og ventede han derefter på dem i nogen frastand.

Han forsikrer, at han ikke så, at de gik ind i huset, men da de kom tilbage og medhavde en flaske, begreb han vel, at de måtte have gjort sig skyldige i tyveriet og ville derfor ej heller modtage flasken, som de tilbød ham. Hvem af dem der da beholdt flasken, mindes komparenten ikke, men da de i en jolle skulle sættes over en å, blev flasken af vanvare slået i stykker, og kunne komparenten huske, at der deri havde været tran eller noget lignende.

De afhørte blev hensat under bevogtning og forhøret udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 19.

Onsdagen den 26. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **husmand Jens Jacobsen af Grorup (?)**, der på anledning forklarer, at han erindrer, at han for et par årstid siden, da han havde nogle få penge til gode hos arrestantinden Jens Petersens hustru fra Lottenborghuset og krævede disse af hende, modtog en specie, hvorpå

han gav hende penge tilbage. Han bemærkede ikke, at den var falsk og har også senere udgivet den, uden at han ved til hvem.

Da det senere blev omtalt, at der skulle cirkulere nogle falske penge, og at navnlig kendte arrestantinde skulle være i besiddelse af sådanne, er det vel faldet ham ind, at også den specie kunne have været falsk, men da han allerede havde udgivet den, kunne han ikke nærmere undersøge den. Han har som følge af det anførte ikke noget krav på erstatning.

Derefter mødte **bager i Grammelykke Hans Christian Dreyer**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at han har været i besiddelse af en falske rgdl., uden at han ved af hvem han har modtaget denne. Han havde den en tid hos sig, men da en slægtning af ham engang besøgte ham, og de kom på tale om falske penge, gav komparenten ham denne for at se den, og vil komparenten, såfremt den ikke skulle være tilintetgjort fremsende den. Komparenten frafalder krav på erstatning.

Derefter fremstilledes ovennævnte **arrestantinde Marie Lottenborg**, der efter at have taget komparenten Jens Jacobsen i øjesyn genkendte denne og fandt intet imod hans forklaring at erindre.

Ligeledes genkendte hun komparenten Dreyer men bemærker, at det ikke var til ham personlig men til en pige, der stod i butikken, at hun udgav den falske rgdl. Dreyer kunne intet herimod erindre.

Fremdeles mødte **husmand Hans Christensens enke fra Skovhauge ved Brenderup**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at hun engang af arrestanten Mads Larsens søn, Hans, hvem hun personligen kender for 2 á 3 år siden, da denne indfandt sig hos hende for at købe noget hvedebrød i betaling fra ham, modtog en specie. Da hun imidlertid noget efter bemærkede, at denne var falsk, gik hendes nu afdøde mand den følgende dag hen til bemeldte Hans og leverede ham specien tilbage samt fik derfor rigtige penge. Som følge heraf har komparentinden intet krav på erstatning.

Dommeren bemærkede, at gårdmand Hans Madsen i Broe har meddelt, at det forholder sig rigtig, at han på den af Sidsel Andersdatter, Rasmus Hansens enke, omforklarede måde er kommen i besiddelse af en falsk specie, som senere er skåret i flere stykker, men han ved ikke, om han vil være i stand til at tilvejebring disse.

Derefter fremstilledes **anholdte Anders Hansen**, der på ny formanedes til sandhed men vedblev sin benægtelse i at være skyldig i det ham påsigtede tyveri. I betragtning af den anholdte påhvilende mistanke

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Derefter fremstilledes **anholdte Søren Hansen (Lillelund)**, der efter formaning til sandhed uforandret vedblev sit tidligere og navnlig sin forsikring, at han, da han, som omforklaret ved den omhandlede lejlighed forlod arrestanterne Boye og Pranger, efter disse havde talt hemmeligt sammen, ikke havde nogen formodning om, at de skulle begå tyveri, hvorom han først fik formodning, da et sådant var forøvet, da han så dem medbringe den omforklarede flaske, hvorfor han ej heller på deres opfordring ville modtage denne.

I betragtning af nødvendigheden af at sikre anholdtes tilstedeværelse indtil sandheden af hans afgivne forklaring nærmere kan undersøges og oplyses

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Derefter fremlagdes under litra GG en rapport af 23. ds. og under litra HH en rapport af 24. ds. med bilag mærket HH.

Sidstnævnte rapport blev **arrestanten Niels Jensen**, der var fremstillet forelæst, og fandt han intet mod denne at erindre med undtagelse af, at han bemærker, at Pranger omtalte, at han havde fået den på lemmen værende krampe eller haspe op ved at stikke sin kniv ind gennem en sprække på lemmen.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jacob Eriksen**, der på anledning forklarer:

For omtrent en halv snes år siden har arrestanten i forening med daglejer Niels Madsens kone i Røjle klippet 8 får. Dette skete på marken om natten, og tilhørte nogle af fårene gårdmand

Hans Madsen i Gamborg og resten degnen sammesteds. Ulden delte de.

Endvidere havde de på omtrent samme tid en nat fra Kauslunde Mark stjålet 5 får. Af disse tilhørte de 3 gårdmand Knud Mikkelsen, der er død, men hans datter har gården, og de tvende tilhørte gårdmand Anders Hansen i Kauslunde.

Slutteligen vedgår arrestanten, at han engang for 4 á 5 år siden er kommen i uvenskab med gårdmand Anders Hansen i Vejlbj i anledning af noget accordarbejde, arrestanten havde påtaget sig for ham, og da uenigheden gik så vidt, at Anders Hansen gav arrestanten et slag over armen, blev arrestanten herover meget opbragt og for at hævne sig, stod han den følgende eller en af de følgende nætter op, gik ud på Anders Hansens mark, tog de to kalve som der var tøjrede og trak dem hen på en mere afsides liggende mark, hvor han med sin medbragte barberkniv skar halsen over på dem og lod dem ligge uden af vide, om de var fuldkomne døde eller ej.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

Samme protokol, side 23.

Torsdagen den 27. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **anholdte Mads Larsens søn, Hans Jørgen Madsen**, der i dag er foranstaltet

afhentet fra Christiansfeld, hvor han stod i arbejde og er bragt hertil. Han forklarer at være 20 år gammel og ikke forhen straffet.

På anledning indrømmer han:

At han engang, da han ville købe noget hos nu afdøde Hans Christensen i Skovhauge ved Brenderup Mark, betalte med en specie, hvorpå han fik penge tilbage. Denne specie havde han kort i forvejen fået forærende af arrestanten Boye, men ligesom han nægter at vide, hvorfor Boye gav ham denne specie, for hvilken han intet betalte, således nægter han også, at han, da han udgav den, vidste eller havde nogen formodning om, at den var falsk. Den følgende dag indfandt bemeldte Hans Christensen sig hos komparenten i dennes kondition og medbragte specien med tilkendegivelse af, at det var den falske hvorfor komparenten gav Hans Christensen andre penge for den og derefter tilintetgjorde og bortkastede specien.

Efter at komparenten endvidere først havde nægtet at have fået nogen frakke af bemeldte Boye, indrømmer han dog senere dette og erklærede at være i besiddelse af denne frakke, men han nægter derhos på det bestemteste at vide, at den frakke var stjålet.

Ligeledes nægter han at vide, at Boye har støbt falske penge i hans forældres hus, eller at hans forældre har været i besiddelse af falske penge, navnlig at hans fader havde udgivet en falsk rigsdaler.

Slutteligen nægter han at have i forening med Boye og arrestanten Hans Jørgensen påtænkt at forøve noget tyveri på Odense amtstue og nægter navnlig i sådan anledning at have været hos bemeldte Hans Jørgensen eller med ham og Boye at have været på vejen til Odense.

I betragtning af den på anholdte hvilende mistanke

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Derefter fremstilledes den under sagen nævnte **Peder Sørensen**, der ligeledes i dag er foranstaltet afhentet fra bager Dreyer ved Kolding, hvor han var i tjeneste.

Efter at have forklaret at være 41 år gammel og for tyveri at være straffet med 10 dages fængsel på vand og brød, blev arrestanterne Gerhardtsen og Rasmus Christensens forklaringer ham forholdt for så vidt de angår ham, men han nægter disse forklarings rigtighed og nægtede at være skyldig i de ham påsigtede tyverier.

I betragtning af den mistanke der påhviler den anholdte Peder Sørensen

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

Samme protokol, side 24.

Fredagen den 28. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Anders Hansen**, som formanedes til sandhed, men vedblev han uforandret sit tidligere.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Lillelund**, der også uforandret vedblev sit tidligere.

Ligeledes fremstilledes **arrestanten Hans Jørgen Madsen**, men også han vedblev uforandret sit tidligere.

Slutteligen fremstilledes **arrestanten Peder Sørensen**, der også skønt formanet til sandhed vedblev sit tidligere.

Arrestanterne blev til arresterne afført og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen” EJ ANE

Samme protokol, side 25.

Løverdagen den 29. april 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **husmand Niels Madsens hustru Ane Andersdatter fra Røjle**, der dags formiddag var bragt til stede.

På anledning forklarer hun at være født i Rolund, 58 år gammel, og at hun har været straffet tvende gange med respektive 5 og 2 gange 5 dages fængsel på vand og brød. Sidstnævnte straf der idømtes hende var for tyveri, har hun udstået for ca. 10 år siden.

Efter at være opfordret til sandhed vedgår komparentinden, at hun en nat i forening med arrestanten Jacob Eriksen har været ude på Gamborg Mark og der klippede en del får. Hun ved ikke hvor mange, men vil vel antage at det af Jacob Eriksen opgivne tal er rigtigt. Hvem fårene tilhørte, ved hun ikke. Ulden blev på Eriksens bopæl delt, og var Eriksens hustru derved til stede og modtog deres andel.

Endvidere vedgår hun, at hun en nat ligeledes i forening med bemeldte Eriksen fra Kauslunde Mark har stjålet 5 får, men at hun ej heller ved, hvem disse tilhørte. Fårene blev hjembragte på komparentindens bolig, da hendes mand dengang var fraværende og der slagtede, hvorefter udbyttet ligeledes deltes mellem hende og Eriksen.

Slutteligen vedgår komparentinden, at hun ligeledes i forening med Eriksen en nat fra degnens gærde i Kauslunde har stjålet en del dækketøj, uden at hun kan opgive hvor meget, og at også dette blev delt mellem hende og Eriksen.

På anledning forsikrer komparentinden, at samtlige disse tyverier er forøvede førend hun udstod den ovennævnte straf af 10 dages fængsel på vand og brød, og nægter hun efter den tid at have gjort sig skyldig i nogen som helst forbrydelse.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jacob Eriksen**, der efter at være foreholdt forrige komparentindes

forklaring erkender, at det forholder sig rigtigt, at han i forening med hende har forøvet det af hende omforklarede tyveri hos degen i Kauslunde, og at de delte det tøj de stjal, uden at de bestemt kan sige, hvor meget det var.

I betragtning af det af husmand Niels Madsens hustru, Ane Andersdatter fra Røjle vedgæede forhold

e r a g t e d e

dommeren, at hun vil være at belægge med personlig arrest.

Derefter fremlagdes under litra I.I. en udskrift af Vends Herreds forhørsprotokol af 5. sept. 1843.

Derefter fremstilledes **arrestanten Peer (Peder?) Sørensen**, der nu erklærer at ville følge sandheden, hvorefter han afgiver følgende forklaring:

I foråret sidstafvigte år har han i forening med arrestanten Gerhardtsen forøvet tyveri hos en

enke i Sletterup, hvis navn han ikke ved. Det skete om natten på en tid, da folk var i seng. Med en knibtang afbrød Gerhardtson en jernstang, der var foran vinduet, hvorefter de aftog dette, og brød da nærværende arrestant ind, medens Gerhardtson stod udenfor og passede på. De tilvendte sig her nogle særke, efter hvad han antager ca. 6 á 7 stk., nogle lagner samt noget sukker og bønner, hvilket alt de ligeligt delte. Af de lagner nærværende arrestant fik, lod han sig sy nogle skjorter, der nu er opslidte. Særkene gav han Christine Mandsdatter, der er på fattighuset i Rørbye sogn, dog uden at hun fik at vide, at de var stjålne, da han sagde, at han havde købt dem.

Ligeledes forrige års forår har arrestanten i forening med arrestanterne Gerhardtson og Rasmus Christensen søgt at forøve et tyveri hos gårdmand Johan Jørgensen i Skovhauge. Også dette skete om natten, da folk var i seng, idet nærværende arrestant og Christensen efter at have udbrudt en væg steg ind i huset, men da folkene begyndte at blive vågne, gik de bort uden at medtage noget.

Til samme tid har arrestanten forøvet tyveri i forening med arrestant Christensen hos en enke i Koelberg, der kaldes Havekonen, og som arrestanten tror hedder Ane. De opbrød om natten, da konen var i seng en lem, hvoraf de begge steg ind, hvorefter Christensen stillede sig hen ved sengen for at passe på, at konen ikke skulle stå op, og imidlertid udtog nærværende arrestant af nogle tønder noget sukker og bønner samt noget skråtobak, brøddej og brød og endvidere af et skab der hængte ved sengen nogle penge, efter hvad han antager 11 mark. De delte alt ligeligt og navnlig pengene, hvilke Christensen selv optalte, og er arrestanten således vis på, at denne fik mere end 4 mark. De gik derefter ud ad døden, som de åbnede indvendig fra. I forening med arrestanten Gerhardtson har nærværende arrestant forøvet tyveri hos kromand Offer på Roerslev Mark, og henholder han sig i så henseende i et og alt til bemeldte Gerhardtsons derom afgivne forklaring, der blev ham foreholdt, og som han i enhver henseende tiltrådte, navnlig med hensyn til at det var nærværende arrestant, der steg ind ad vinduet, og med hensyn til de genstande de derved tilvendte sig.

Endelig har nærværende arrestant i forening med ofte nævnte Gerhardtson forøvet tyveri hos en enke på Øsbjerg Mark. Også dette skete om natten, men det forholdt sig ikke rigtigt som af Gerhardtson omforklaret, at nærværende arrestant ved at stikke hånden ind af et hul ved døren aftog den indvendige klinke, hvorimod døren var lukket ved, at der indvendig var sat en træstok for, og denne blev brudt i stykker derved, at Gerhardtson tog stærkt i døren og trak denne op. Enken, der var den eneste der var i huset, lå i sengen, og Gerhardtson, der i forvejen havde tændt lys, kastede en pude over hendes hoved, hvorpå nærværende arrestant blev stående hos hende dog uden at tilføje hende nogen overlast.

De tilvendte sig her en del hvidt vadmel, noget dynevår, noget uld uden at han ved hvor meget samt 3½ alen blå vadmel. Dette sidste og noget af ulden fik nærværende arrestant, og har han solgt vadmelet i Jylland til en ubekendt person, hvorimod han har ladet sig strikke strømper af ulden. De øvrige koster fik Gerhardtson.

Oplæst og retihaberet hvorefter arrestanterne blev afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 28.

Mandagen den 1. maj 1854.

Retten blev sat i Jacob Eriksens hus i Vejlbye og sagen der igen foretaget.

Jacob Eriksens hustru, Maren Andersdatter var tilstede og sengeliggende men ved fuldkommen bevidsthed og fuldkommen i stand til at afgive forklaring, hvorefter hun på anledning forklarer:

Det forholder sig rigtigt, at hendes mand og Niels Madsens kone i Røjle, Ane Andersdatter for flere år siden har klippet en del får på Gamborg Mark, og modtog komparentinden, uagtet hun vidste, hvorledes det var erhvervet halvdelen af ulden, uden at hun ved, hvor meget det udgjorde. Ligeledes er det rigtigt, at de også for længere tid siden har stjålet 5 får på Kauslunde Mark, hvoraf komparentinden, som vidste at de var stjålne, modtog halvdelen, efter de var slagtede i

Niels Madsens hus. Derimod kan hun ikke mindes at have modtaget dækketøj eller lign., som hendes mand og Madsens kone skal have stjålet.

Det er rigtigt, at hendes mand og Pranger har stjålet et får på Staurby Mark, som de bragte herhjem, og som er fortæret her i huset af dem og komparentinden i forening.

Det samme er tilfælde med et får komparentindens svigersøn Niels og Pranger har stjålet i Aalby. Disse tvende har også stjålet 2 bistader, som blev bragt herhjem, og hvoraf honningen da der bryggedes kom i øllet. Komparentinden deltog ikke selv i brygningen men var vidende om, hvad der skete og var delagtig i at nyde øllet.

Derimod nægter hun at mindes, at der er bragt stjalne kartofler til huset.

Skønt komparentinden således indrømmer at have været vidende om de tyverier, ovennævnte personer har forøvet, og at have modtaget hvad de således har hjembragt, uagtet hun vidste, at det var stjålet, nægter hun dog at have opfordret eller tilskyndet dem til at forøve bemeldte tyverier. Slutteligen tilføjer komparentinden at være 50 år gammel, født i Staurbye. Hun har uafbrudt opholdt sig i Vends herred og nægter at have været straffet.

Derefter fremstilledes **forrige komparentindes datter, Ane Marie Jacobsdatter**, gift med Niels Andersen Jensen. Hun forklarer at være fyldt 28 år og har stedse opholdt sig her i herredet og dels i Middelfart by med undtagelse af et år, hun har været i København. Hun nægter at have været tiltalt eller straffet.

Opfordret til sandhed nægter hun at være vidende om de tyverier, hendes fader og Niels Madsen i forening har forøvet.

Derimod indrømmer hun, at hun efter opfordring har hjulpet med at ituskære og tilberede samt fortære et får, om hvilke det var hende bekendt, at hendes fader og arrestanten Pranger havde stjålet det. Det samme er tilfældet med et får, som hun vidste, at hendes mand og Pranger i forening havde stjålet.

At de tvende sidstnævnte og hendes fader har stjålet kartofler, som de har hjembragt her i huset, og som her er fortæret af dem alle i forening og deriblandt komparentinden, er hende ligeledes bekendt, og vedgår hun dette.

Endelig har hendes mand og Pranger en nat hjembragt 2 bistader, som de havde stjålet.

Komparentinden havde samme nat brygget, og om morgenen hældte Pranger kogende vand i bistaderne. Da bierne således var dræbte, blev hele indholdet hældt i en kedel med mere kogende vand og derefter lagt i et klæde, hvorefter komparentinden var ham behjælpelig med at vride dette over bryggerkedlen, så at honningen presseses ned i øllet.

Oplæst og rathaberet, hvorefter de mødende aftrådte. Sagen blev udsat og retten hævet.

Rothe

C. Friis C. Knudsen

Samme dag, side 30.

Retten blev igen sat på rådstuen i Middelfart og sagen påny foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Søren Hansen Lillelund**, der efter formaning til sandhed nu yderligere forklarer, at det forholder sig rigtigt, som af arrestanterne tidligere forklaret, at han og arrestanterne Pranger og Boye ved den ommeldte lejlighed var gået ud sammen til stranden for at jage. Da de havde opholdt sig noget her, foreslog Pranger og Boye, at de skulle gå hen til det omhandlede hus for at forøve tyveri. Nærværende arrestant erklærede imidlertid, at han ikke ville deltage deri men foreslog derimod, at de skulle gå hen i den nærliggende skov for at se, om de ikke kunne antræffe noget vildt. Dette gjorde de også, men da de havde opholdt sig der nogen tid uden at antræffe vildt, foreslog Pranger og Boye, der efter at arrestanten første gang havde nægtet at deltage i tyveriet, indbyrdes havde talt i det såkaldte "kjeltringesprog", hvilket arrestanten ikke forstod, atter at de skulle gå til det bemeldte hus for at forøve tyveri.

Også denne gang erklærede vel komparenten, at han ikke ville deltage i tyveriet men fulgte dog efter deres opfordring med dem hen til huset, og uden at der var tale om, at nærværende arrestant skulle passe på eller advare dem, hvis der kom nogen, hvorom der ikke kunne være tale, da stedet ligger så særdeles afsides, blev han stående i nogen frastand og så, at de andre

ved hjælp af en stang eller stige opbrød døren og gik ind i huset, hvorfra da straks efter en af dem, uden at han mindes hvem, kom ud medhavde et par store fiskerstøvler, hvilke han tilbød nærværende arrestant, men da denne ikke modtog dem, blev disse støvler atter indbragte i huset, og havde en af dem da en flaske med sig, hvilken han også på vejen tilbød nærværende arrestant, der dog ej heller ville modtage den, og ytrede Pranger da, at der i huset også havde været et par blå bukser, som han nok havde haft lyst til at medtage men dog ikke havde gjort det. Da de kom hen til et åløb, hvorover de skulle i en båd, blev imidlertid flasken ituslået. Endnu tilføjer arrestanten, at begge de andre arrestanter ved denne lejlighed ytrede at de, hvis nærværende arrestant ville omtale, hvad der var passeret ingenlunde ville indrømme sandheden deraf. Det omtalte passerede om eftermiddagen, noget inden det blev mørkt. Den under litra GG fremlagte rapport blev arrestanten forelæst, og havde han intet mod den at erindre navnlig med hensyn til lokaliteterne.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Jørgen Madsen**, der skønt formanet til sandhed vedblivende påstår, at han endnu, da han udgav den omhandlede specie, ikke havde nogen formodning om, at denne var falsk.

Med hensyn til frakken da faldt det ham vel ind, da Boye tilbød samme, at den kunne være stjålet, hvorfor han også spurgte Boye derom, men da denne erklærede, at den var erhvervet på lovlig måde, forsikrer arrestanten, at han også fæstede fuldkommen lid hertil.

Derimod vedgår han, at han havde aftalt med arrestanterne Boye og Hans Jørgensen, at de skulle forøve tyveri på Odense amtsstue, hvorfor førstnævnte og nærværende arrestant også indfandt sig på Jørgensens bolig for at afhente denne, men at der dertil blev kogt klister, nægter han at vide.

De begav sig derfra på vejen til Odense i den hensigt at foretage det omhandlede tyveri, men da Boye på vejen blev syg, vendte de om, endnu inden de var kommet til byen.

Derefter fremstilledes **arrestanten Peder Sørensen**, der idet han ganske ratihaberer sin sidst afgivne forklaring nægter at have yderligere at tilføje.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 33.

Tirsdagen den 2. maj 1854.

Retten blev igen sat på rådstuen i Assens.

Sagen blev atter foretaget.

Dommeren bemærkede, at den under sagen ommeldte **Christian Olsen af Ellesøe** der, da han intet fast ophold havde, var blevet eftersøgt i Wedellsborg birks jurisdiction og der var blevet anholdt og gårs aften viderebragt her til byen, hvor han var bleven hensat under bevogtning. Den anholdte fremstod, navngav sig som anført, forklarede at være født i Ellesøe og 35 år gammel. Han har meget ofte været straffet og deriblandt med 2 års forbedringshusarbejde for tyveri og 1 års arbejde i Odense tugthus for løsgænger. For øvrigt nægter han at kunne opgive, hvilke straffedomme der var overgået ham. Han nægter at have modtaget noget tilhold i overensstemmelse med forordningen af 21. aug. 1829.

Opfordret til sandhed forklarer komparenten, at han for 2 år siden sad arresteret i Middelfart som mistænkt for at have stjålet en paraply hos husmand Lau Andersen på Kjærby Mark. Han nægtede dengang gerningen og blev også under den anlagte actionssag frifunden for videre tiltale dog imod at tilsvare sagens omkostninger, men han vedgår nu, at han virkelig var skyldig i dette tyveri og forklarer i den anledning, at han om aftenen i skumringen gik ind i huset, der var uaflåset, og da han ingen folk antraf, tilvendte han sig i stedet den omfinklede paraply samt 23 eller 24 skilling, som han udtog af en dragkiste, i hvilken nøglen sad i skuffen. Han blev imidlertid kort efter anholdt med paraplyen og som anført arresteret og actioneret. Endvidere vedgår anholdte, at han i november måned f.år har gjort indbrud i Balslev kirke under ovennævnte birks jurisdiction og afgiver i denne anledning følgende yderligere forklaring:

Efter hvad han antager om aftenen kl. 7 á 8, da han i det mindste ved sin bortgang endnu bemærkede lys hos degnen, ituslog han en rude i kirken, åbnede derved ved at stikke sin stok ind og aftage hasperne vinduet, gennem hvilket han krøb ind. I mørke søgte han hen til fattigblokken, hvilken han, ved hjælp af de instrumenter han sædvanligen bærer hos sig og afbenytter ved at reparere ure, hvilket er hans sædvanlige erhverv, åbnede, idet han itubrød tvende små hængelåse, der var hængt for blokken. Han forefandt imidlertid blokken aldeles tom og fik således ved dette tyveri hverken penge eller noget som helst andet. Anholdte nægter imidlertid ved denne lejlighed at have forrettet sin nødtørft i en af stolene i kirken.

Efter den med bilaget litra D fulgte udskrift af Wedellsborg birks politiprotokol af 15 nov. f.år ovenmeldte indbrud betræffende var anholdte forelæst for såvidt angår lokaliteterne og de med indbruddet forbundne omstændigheder, fandt han intet derimod at erindre, ligesom han ej heller havde noget at erindre mod den opgivne værdi af den skade, der dermed var forøvet. Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af det af anholdte vedgående

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**, der på ny blev formanet til sandhed, men vedblev sin benægtelse af det ham påsigtede.

Derefter fremstilledes **arrestanten Boye**. Han foreholdtes arrestantinden Mads Larsens hustru, Saras, forklaring med hensyn til de hos dem forefundne koster, men han vedblev på det bestemteste, at de virkelig har modtaget alle de af ham opgivne genstande, hvorhos han tilføjer, at såvel manden som konen ikke alene fuldkommen vel vidste, da de modtog disse genstande, at de var stjålne, men endogså hvor de var stjålne, og havde Larsens hustru, Sara, endogså selv givet nærværende arrestant anvisning på tyverierne hos Jørgen Berthelsen i Ørbæk og Jeppe Eskildsens enke på Brenderup Mark, da han ikke selv i forvejen kendte disse steder. Samtlige de iflg. fortegnelsen litra EE i bevaring tagne koster blev arrestanten forevist og af ham genkendt, og tilføjer han derhos, at han ikke tilbød Mads Larsen og hustru disse genstande, men de har selv anmodet ham om dem.

Med hensyn til fabrikationen af de falske penge på ovennævnte arrestanters bolig, da har arrestanten intet at erindre imod arrestanterne Mads Larsens og hustrus forklaringer i så henseende, og navnlig indrømmer han, at hun ikke har haft anden andel deri end som af hende vedgået, at hun lagde ilden til rette, for at han derved kunne smelte metallet. Han tror nok, at det var ham selv, der foreslog at støbe disse penge, hvilket han dog kun gjorde for de andres fordel. Derimod forsikrer han, at de således støbte penge virkelig blev så gode, at de meget godt kunne udgives, og beholdt Mads Larsen og hustru også dem alle, ligesom arrestanten også med sikkerhed ved, at de alle efterhånden er bleven udgivne dels af manden selv, dels af konen og af sønnen Hans, og navnlig ved han, at Sara har udgivet falske penge til kludehandler Claus - Sarvig kaldet - fra Blanke Mark, uden at arrestanten dog med bestemthed kan sige, om det var dem, han således havde støbt der på boligen, eller det var dem, han efter sit tidligere anførte har støbt på andre steder og senere foræret disse arrestanter.

Om Mads Larsen var til stede ved støbningen, kan han ikke med bestemthed sige men derimod med bestemthed erklære, at såvel han som sønnen Hans meget godt vidste, at disse penge blev støbte derhjemme.

Hvor mange falske penge arrestanten har givet dem, som han har støbt andre steder, kan han ikke med sikkerhed sige men ved kun, at der i al fald var flere specier, og tror han ikke, at de har tilintetgjort nogle af disse, da de i det mindste har sagt, at de var bleven godt af med dem. Arrestanten ved ikke andre, til hvem Mads Larsen har udgivet falske penge end en kone ved navn Sidsel. Derimod ved han, at sønnen Hans, foruden en specie han udgav til Hans Christensen i Skovshave, endvidere har udgivet en falsk specie til skomager Christian i Bubl, Indslev sogn og til en træskomand i Skovshøjerup, ligesom han også har forsøgt at udgive en sådan til husmand Jørgen Jensen i Fjeldsted, men denne måtte han igen tage tilbage.

At Hans Jørgen Madsen var fuldkommen vidende om, at den specie, han modtog af arrestanten var falsk, var ikke alene en selvfølge af det hele forhold, men de har endogså mange gange

ligefrem talt derom indbyrdes.

Om de penge, ofte nævnte Hans således har fået, var af dem, arrestanten havde støbt hjemme på dennes forældres bolig eller af andre, kan han ikke med bestemthed sige. Han tilføjer, at han endnu husker, at Mads Larsens kone har udgivet en falsk rigsdaler til enken Dorothea Cathrine på Åhøjerup Mark. Endvidere tilføjer han, at han ikke har solgt men givet Hans Jørgen Madsen den omhandlede frakke, og vidste denne ikke alene, at den var stjålet, men også hvor den var stjålet.

Det forholder sig rigtigt, at arrestanten har foræret arrestantinden Jens Pedersens hustru, Ane Marie Johansdatter fra Lottenborghuset 2 rigsdalere. De var begge falske, men det kan gerne være, at hun har stået i den formening, at den ene var ægte.

Med hensyn til det omhandlede tyveri fra fiskerhuset ved Vejlbj Skov forklarer arrestanten yderligere:

Han, Pranger og Søren Lillelund gik en eftermiddag ned til stranden for at skyde uden dengang at have påtænkt noget tyveri. Da de havde opholdt sig der noget, og det begyndte at regne, talte de først om at søge tilflugt i huset, men da de fandt det lukket, besluttede de at brække det op for at efterse, om der var noget, der var værd at bortstjæle. Arrestanten vil ikke påstå, at Søren Lillelund med udtrykkelige ord erklærede sig enig i at deltage i dette tyveri, men han gjorde det i alt fald i gerningen, da han ikke ytrede noget som helst imod det eller erklærede, at han ikke ville deltage deri, men endogså efter at de alle havde været henne ved skoven for at se, hvorvidt der skulle være folk i nærheden, fulgte han med lige til døren og stod lige ved siden af denne, medens nærværende arrestant og Pranger ved at stikke en stok ind under overfaldskrampen bøjede den her anbragte hængelås i stykker, hvilken Lillelund derefter tog og kastede ud i stranden, ligesom han også – efter de således havde banet sig adgang – var med dem inde i selve huset.

Det er rigtigt, at der var et par fiskerstøvler, som de dog ikke ville medtage, hvorimod han ikke mindes, at der var et par blå bukser.

Foruden den omhandlede flaske med tran, der senere blev slået i stykker, medtog de også nogle stumper reb, uden at han husker, hvem af dem der medtog disse stykker.

Den under litra GG fremlagte rapport blev arrestanten forelæst, og havde han intet ved denne at erindre.

Slutteligen blev de fra nr. 87 - 92 i bevaring tagne koster arrestanten forevist og af ham vedkendte.

En rapport litra KK blev fremlagt. Arrestanten erklærede, at denne henhørte til tyveriet hos Niels Larsen på Ejby Mark.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Pranger**, der på anledning forklarede, at han straks, da han solgte arrestanten Niels Jensen den omforklarede frakke, tilkendegav denne, at han måtte være forsigtig med den, så at Niels, inden han afsluttede handleren, var fuldkommen underrettet om, at den var stjålet.

Med hensyn til fåretyveriet hos Jørgen Nielsen i Aabye forklarede arrestanten, at den lem, igennem hvilken han krøb ind, er indrettet til deraf at udkaste gødning. Arrestanten stak en pind ind gennem en sprække på lemmen og fik derved den indvendige krog af.

Han forelæstes rapporten litra HH og fandt intet mod denne at erindre med undtagelse af, at der intet på den ofte nævnte lem blev brudt op, hvorimod han kun som anført stak en pind ind og derved opløftede haspen, hvorhos han bemærker, at det får han stjal lå inde hos køerne, hvorfra han hentede det ud, og kunne han nok få det ud af den anførte lem, skønt den som anført kun var indrettet til gødning og ikke til, at et menneske eller kreatur skulle derigennem.

Da han selv krøb derigennem stod Niels udenfor og tog imod fåret, hvis hoved arrestanten først stak ud.

Med hensyn til tyveriet i fiskerhuset ved stranden da opgiver nærværende arrestant en med arrestanten Boye i et og alt nøjagtig overensstemmende forklaring, idet han derhos bemærker at de, forinden de forøvede tyveriet, alle 3 og navnlig Søren Lillelund var aldeles enige i at forøve det og ingenlunde ytrede noget som helst om, at han ikke ville deltage deri. Søren kastede også den opbrudte hængelås i vandet og var enten med inde i huset eller stod i alt fald i

den åbne dør. Nærværende arrestant medtog også et lille stk. reb. Der var vel et par blå bukser, men disse blev liggende.

Rapport litra GG blev arrestanten forelæst, og fandt han intet mod denne at erindre.

Endvidere vedgår arrestanten, at han i forening med arrestanten Anders Hansen har forsøgt i vinteren 1852-1853 et tyveri hos præsten i Vejlbj. De opbrød ud til haven en rude for at skaffe sig adgang gennem vinduet, men da der blev støj i huset, gik de deres vej uden at komme ind. Da de samme nat passerede forbi Anders Hjulmand på Kustrup Mark, aftog de der et vindue, hvorefter Anders Hansen steg ind men kom straks efter ud igen uden at have taget noget, hvorefter de atter isatte vinduet og forføjede dem bort.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Jørgensen**, der efter at være forevist kosterne, der var tagne i bevaring efter bilag litra FF erklærer, at han ikke har set disse så nøje, at han er i stand til med sikkerhed at genkende dem.

Arrestanterne derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 41.

Samme dag.

Sagen blev på ny foretaget og **arrestanten Rasmus Christensen** fremstilledes, der efter at være blevet forelæst Peder Sørensen's forklaring med hensyn til tyveriet hos enken i Koelberg vedbliver sin forsikring, at Peder Sørensen alene steg ind ad den omfoklarede lem, der var ved siden af døren, hvilken han derefter åbnede, således at nærværende arrestant kunne gå ind ad samme.

Med hensyn til pengene bemærker han derimod, at de begge i forening talte disse, og at han derfor gerne tror, at de har fået lige mange hver, og skønt han ikke antager, at der var i det hele mere end 8 mark, vil han dog ikke bestemt nægte, at der jo kan have været lidt mere.

Arrestanten blev til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 42.

Onsdagen den 3. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget sammesteds.

For retten fremstilledes **arrestanten Gerhardtzen**. Efter at være forelæst arrestanten Hans Clausens forklaring med hensyn til deres indbydes forhold og aftaler angående de at dem i forening udgive falske specier, havde han aldeles intet mod denne at erindre, og navnlig erklærer han, at han såvidt han mindes havde forfærdiget pengene, forinden aftalen blev truffet, og i hvert fald har det ikke udtrykkeligt været omtalt, at arrestanten først skulle forfærdige specierne i den hensigt, at de begge skulle udgive dem i forening, hvorimod det kuns var omtalt, at de skulle udgive dem nærværende arrestant kunne skaffe, og tror han nok, at det har været en 10-12 stk., de på den måde har udgivet.

Arrestanten vedbliver, at arrestanten Clausen beholdt den pose, hvor det mel var, der blev stjålet på Kjødstруп Mølle. Med hensyn til tyveriet på Ørbjerg Mark da vedbliver nærværende arrestant, at de virkelig skaffede dem adgang på den af ham omfoklarede måde, idet Peder Sørensen stak armen ind gennem et hul ved siden af døren og derefter opløftede den indvendige klinke, og tilføjer arrestanten, at Peder Sørensen først udpillede noget, der var stukket ind i bemeldte hul, om hvis tilværelse han i forvejen var vel underrettet.

Efter at dommeren havde bemærket, at bager Dreyer i Grimmelykke havde indleveret den af ham ommeldte falske rigsdaler, blev denne forevist arrestanten, der erklærede, at den ser ganske sådan ud, som dem han har forfærdiget.

Efter at dommeren endvidere havde bemærket, at det tidligere omfoklarede stykke vadmél, der var leveret til farvning hos farver Brandt i Odense var bragt til stede og taget i bevaring under nr. 93, blev dette arrestanten forvist, men han erklærer at han, da det er farvet, ikke er i

stand til at genkende det.

Med hensyn til det af arrestanten tidligere omforklarede ur, som han i forening med arrestanten Anders Hansen har stjålet fra en karl på Middelfartvejen, forklarer arrestanten yderligere, at det egentlig ikke var på vejen men på trappen i et hus ved siden af det, hvor værtshusholder Fischer bor udenfor Middelfart by, hvor karlen lå og sov, da uret blev ham frastjålet, og tilføjer arrestanten yderligere, at han, Pranger og Anders Hansen samt en karl der handlede med piber i dagbrækningen efter markedsdagen fulgtes ud af byen for at gå hjem, men da Pranger kort efter købte en pibe af bemeldte karl, og de derfor vendte om for hos Fischer at drikke lidkøb, ytrede Anders Hansen, uden at den fremmede karl hørte noget dertil til nærværende arrestant og Pranger, om han ikke skulle stjæle den sovende karls ur, og da de heri havde ytret sig enige og aftalt, at de skulle dele, hvad de kunne få for det, gik Pranger foran mod den fremmede karl derefter nærværende arrestant, og da Anders Hansen som gik bagest kom til den sovende karl, tog han uret, hvilket nærværende arrestant senere solgte i Odense, og har han også delt de derfor indbragte penge med Pranger og Hansen men kan ikke huske, hvor meget han fik for det.

Derefter fremstilledes **arrestanten Pranger**, der med hensyn til det af Anders Hansen forøvede urtyveri afgiver en med arrestant Gerhardtzen i et og alt overensstemmende forklaring navnlig med hensyn til, at de alle 3 skulle dele de penge, der kunne indkomme ved salg af uret. Arrestanterne blev igen til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 45.

Torsdagen den 4. maj 1854.

Sagen blev påny foretaget sammesteds.

Dommeren bemærkede at den frakke, hvilken arrestanten Hans Jørgen Madsen efter sin forklaring har fået af arrestanten Boye, var bragt til stede og taget i bevaring under nr. 95.

Denne blev **arrestanten Boye**, der var fremstillet forevist og af ham genkendt, som den der henhører til tyveriet hos Anders Hansen i Kauslunde og af arrestanten foræret til arrestant Madsen. Arrestanten blev til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 45.

Fredagen den 5. maj 1854.

Retten blev sat på rådstuen i Middelfart og sagen igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand fra Åhøjrup Hans Jensen**, der på anledning forklarede, at det forholder sig rigtigt, at han for et eller ½ år siden en nat har mistet et på marken stående får, uden at han ved, hvem der har borttaget det, hvorhos han bemærker, at hans jorder støder op til Skovhøjrups jorder, så at disse let kan forveksles. Han vurderer det stjalne får, der var en stor bedde til 6 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Christen Andersen fra Åhøjrup**, der forklarede, at han på omtrent samme tid som forrige komparent en nat har mistet et får, der imidlertid stod på Skovhøjrups jorder. Han vurderede dette får til 7 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Hans Jørgensen fra Broe**, der forklarede, at han for ca. 1½ år siden har mistet et får, der blev borttaget fra hans mark. Han tilføjer på anledning, at hans jorder støder lige op til Ørbeks jorder, og bag ved disse igen ligger Skovhøjrups jorder, men ligesom komparenten selv ikke har mistet flere end dette ene får, således har han ikke kunnet bringe i erfaring, at nogen anden mand enten fra Broe eller tvende andre nærmeste jorder på én gang har mistet tvende får. Komparenten vurderer det ham frastjalne får til 8 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Dommeren bemærkede, at der ved anstillede undersøgelse ikke har kunnet tilvejebringes nogen nærmere oplysninger om, hvorvidt de får de pågældende arrestanter har vedgået at have stjålet i de ovennævnte egne, virkelig er dem de tvende foregående komparenter har mistet,

eller de skulle være fratagne andre ejere, hvilket i så fald ikke har været at udfinde.

Endvidere mødte **Ane Marie Knudsdatter, Jeppe Eskildsens enke fra Åhøjrup** der næst at bemærke, at ingen af dette navn bor i Brenderup på anledning forklarer, at hun er bleven bestjålet engang i sidstafvigte efterår, idet der om natten blev aftaget et vindue, og tyven uden at være steget ind i huset ved at række armen ind igennem det aftog vinduet har stjålet en pose med ca.10 pund kaffebønner, omkring 3 pund sirup og noget eddike, hvilket alt hun vurderer til 6 rgdl., men frafalder hun krav på erstatning.

Derefter mødte **boelsmand Jens Hansen fra Kjødstrup Mark**, der på anledning forklarer, at han natten mellem den 9. og 10. dec. f.år er blevet bestjålet, idet et vindue til gavlen er bleven udtaget og fra stuen borttaget foruden de af arrestanten Boye i forhøret d. 27. marts ommeldte genstande endvidere en rejsekappe og en vægt. Det er sket, uden at han nærmere han angive tiden.

Efter at de under nr. 10, 39, 40, 41, 60, 66 og 67 i bevaring tagne genstande var komparenten foreviste, genkender han disse som ham bestjålne. Disse vurderedes dernæst således:

Nr.10- 4 rgdl., nr. 39- 4 rgdl., nr. 40- 2 rgdl.3 mk., nr. 41- 2 mk., nr. 60- 4 mk., nr. 66 og 67 der hører sammen til 2 rgdl. 3mk.. Hvorhos komparenten opgiver, at de beklæder han endnu savner kunne have en værdi af 2 rgdl., men renoncerer han på erstatning. Ovennævnte genstande blev ham udleveret.

Derefter mødte **gårdmand Johan Jørgensen fra Skovhøjrup**, der på anledning forklarer, at engang i sidstafvigte års forår bemærkede hans tjenestepige om natten kl. ca. 12, at der var nogen inde i huset, og at der var tændt lys, men idet hun gjorde støj, fjernede de sig og bemærkes det, at der i det mindste var 2 personer. Den følgende morgen opdagedes det, at et vindue var udtaget i den øverste stue, men da der i dette var jernstænger, der forhindrede indstigningen, var der i gavlen af huset i muren udbrudt et hul, hvorigennem tyvene var gået. Da komparenten vågnede ved støjen, stod han op og ladede sit gevær, hvilket han afskød, men da har tyvene sandsynligvis allerede været langt borte. Komparenten har intet savnet og gør ingenkrav på erstatning.

Fremdeles mødte **møller Peter Hansen fra Kjødstrup Mark**, der forklarede, at for ca. et år siden er der fra møllen en aften bortstjålet forinden sengetid en pose med noget rugmel, uden at komparenten ved hvor meget den indeholdt. Komparenten har efter sin karls ytringer troet, at døren har været lukket, og at den er bleven åbnet ved at noget var stukket ind under døren, så at den indvendige krampe var sprunget af, men han tør ikke påstå, at døren muligvis kan have været åbentstående, idet karlen kan have forglemt at lukke den. Komparenten ansætter værdien af det stjålne til 1 rgdl. 3 skill., men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand fra Indslev - Thårup Søren Mathiesen**, der på anledning forklarer, at der natten mellem den 14. og 15. januar sidstleden er sket indbrud hos ham, idet der er brudt et hul igennem muren, igennem hvilket tyven har skaffet sig adgang.

Da komparenten først gik i seng kl. ca. 3 og igen vågnede omtrent kl. 5, må tyveriet være sket i dette tidsrum. Komparenten har ved denne lejlighed mistet en frakke, et par benklæder, en underskjorte, 2 lommetørklæder, 3 alen shirting, nogle frynser, snore, noget silke, et lille stykke fløjl og orleans (gult farvestof) samt et par handsker, en lille flacon og en pengepung med perler samt 1 rgdl. i penge. Efter at de under nr. 7, 63, 64, 69, 73, 90 og 92 i bevaring tagne genstande var komparenten forevist, genkender han disse som det ham frastjålne. Disse blev vurderet således: Nr. 7- 1mk., nr. 63- 6 rgdl., nr. 64- 4 mk., nr. 69- 4 mk., nr. 73- 1 rgdl., nr. 90 og 92 tilsammen 1 mk. 8 sk.. Disse genstande udleveredes derefter komparenten. Komparenten ansatte de endnu ikke tilstedekomne genstande til 1 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter fremstilledes **arrestanten Anders Hansen**, der erklærede, at han vil følge sandhed, hvorefter han afgiver følgende forklaring:

Det forholder sig rigtigt, at han har været skyldig i at stjæle fra en sovende mand det under sagen omhandlede ur, og afgiver han i så henseende en med arrestanterne Gerhardtsen Og Pranger overensstemmende forklaring, idet han navnlig bemærker, at de om natten havde opholdt sig hos værtshusholder Fischer og fulgtes ad derfra om morgenen. Der var da med dem en fjerde person, som solgte en pibe til Pranger, og da de i denne anledning ville vende

tilbage til Fischer, og den fremmede gik foran, var det, de blev enige om at tilvende sig uret fra manden, der lå på gaden i nærheden af Fischer, hvorefter nærværende arrestant også tog det, medens Pranger gik lidt foran med den fremmede og Gerhardtssens stod ved siden. Nærværende arrestant beholdt uret i nogle dage, hvorefter Gerhardtssens og Pranger fik det af ham, uden at han ved, hvor det senere er afbleven, og forsikrer han, at han ikke har modtaget penge for det. Hvem den bestjålne er, ved arrestanten ikke.

Fremdeles vedgår arrestanten, at han kort efter nytår forrige år har forsøgt et indbrudstyveri hos præsten i Vejlbj, der efter hvad Pranger sagde skulle være i besiddelse af penge. De gik i denne anledning kl. 11 om aftenen til præstegården, men da de mærkede, at folk endnu var oppe, gik de atter bort og opholdt sig en timestid eller sådan bag ved byen, da de derefter igen gik igennem kirkegårdsporten ved kirkegården og steg derfra over et hegn af træer ind i præstens dertil stødende have. I et vindue der var ud til denne, udpillede de kittet af en rude og udtog denne for således at få vinduet op, men da de derefter hørte folk inde i huset tale, gik de atter bort uden at gøre noget videre forsøg. Da det var arrestanten bekendt, at præsten havde glubske hunde, havde han forsynet sig med en svær stok, som han efterlod, da de undveg, man han nægter på det bestemteste at have påtænkt at bruge denne mod mennesker, ifald sådanne skulle være komne til.

Samme nat da de gik forbi Anders Hjulmand på Kjødstrup Mark, og det imellem dem var aftalt at forøve et tyveri dersteds, gik nærværende arrestant, medens Pranger opholdt sig ude på vejen hen til huset og åbnede et vindue, der stod lidt på klem, men han forsikrer at han, da han så det var en væverstue, hvori det ikke var antageligt, at der skulle være genstande, det var værd at borttage, ikke gik derind man atter lukkede vinduet og gik bort uden at tilvende sig noget.

For 2 á 3 år siden har han uden andres medhjælp en aften, efter at det var blevet mørkt, men førend folk var gået i seng ved at afløfte et vindue op, der var fasttømmret at stige ind igennem dette i karlekammeret hos boelsmand Søren Hansen på Roerskov Mark og fra deres tjenestekarl Thomas stjålet en frakke, et par bukser, en barberkniv og 13 rgdl. i penge, hvilket alt lå i en kiste, hvortil nøglen, med hvilken han åbnede den, hængte i vinduet. Pengene har han forbrugt, hvorimod han, da han ikke turde lade de stjålne klæder se, gemte disse under en bro mellem Båring og Blanke, hvorfra han ikke senere har afhentet dem.

Såvidt han mindes i sidstafvigte efterår, har arrestanten i forening med en person nemlig Hans Pedersen, sædvanlig kaldet Hans Slagter, forøvet tyveri hos Lars Nielsen i Blanke, Efter det var blevet mørkt, men førend folk var gået i seng, gik Hans ind i karlekammeret igennem den åbentstående dør, medens nærværende arrestant stod udenfor for at modtage, hvad Hans måtte bringe, men han gik dog bort, noget før denne kom ud. Hans bragte senere en frakke, nogle skjorter og et stykke af en vadmelstrøje, hvilket de først skjulte i huset, hvor Hans' moder bor, hvorfra nærværende arrestant senere hentede det og kastede det dårligste deraf i stranden, hvorimod han "nedgrov" det andet et sted på Båring Mark, hvorfra han ikke senere har fået det afhentet.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Søren Lillelund**, der efter ny formaning til sandhed vel bliver at han, da der først var tale om at forøve det omhandlede tyveri i fiskerhuset, vel erklærede, at han ikke ville deltage deri, hvilket han også ytrede, efter de havde forladt stranden og var gået lidt op i skoven og derfra gik ud for at forøve tyveriet, men han erklærer nu, at han uagtet denne ytring alligevel fulgte med de tvende andre til huset, stod lige ved siden af døren, medens denne blev opbrudt, og efter at hængelåsen var frabrudt tog denne og kastede den ud i vandet hvorpå han, medens de tvende andre gik ind i huset, vel ikke gik ind med dem men stod lige udenfor den åbne dør og så, hvad der derinde passerede samt fulgtes med de andre fra stedet efter forøvet tyveri. Om der blev medtaget et stk. reb, mindes arrestanten ikke.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Jørgen Madsen**, der efter ny formaning til sandhed nu vedgår, at det er ham bekendt, at Jens Henrik Boye har støbt falske penge i hans forældres hus, og ved han også, at en del af disse er bleven udgivet, uden at han ved til hvem.

Endvidere vedgår han, at han ikke af Boye har modtaget den specie, han har givet til Hans Christensens enke, hvorimod han fik den af sin moder, og er det ham vel bekendt, at den var falsk. Efter at han havde fået den tilbage af Hans Christensens enke, har han også igen afleveret den til sin moder, uden at han ved, hvad der senere er blevet af den.

Af Boye selv har arrestanten modtaget 3 eller 4 specier, som han vidste var falske, og var det også bestemmelsen, at arrestanten skulle give ham nogle af de ægte penge, han fik ved at udgive de falske. Han har således forsøgt at udgive en sådan specie hos husmand Jørgen Jensen i Fjeldsted, men det blev straks kendt, at den var falsk, hvorefter arrestanten måtte tage den tilbage igen, og afleverede han den senere til sin moder.

Derimod har han udgivet sådanne specier til skomager Christensen i ? og træskomanden i Skovhøjrup. Alle de penge han således har udvekslet med falske specier, har han afleveret hjemme hos sine forældre uden selv at beholde nogen deraf.

Slutteligen vedgår arrestanten at han ikke, da han modtog af Boye den under sagen omhandlede frakke, tvivlede om, at den var stjålet men forsikrer dog, at han ikke vidste, hvor den var taget.

Boye spurgte ham, hvad han ville give for denne, og da arrestanten svarede, at den var vel 12 eller 15 rgdl. værd, ytrede Boye, at arrestanten blot skulle give ham lidt penge for den, når han dertil fik lejlighed, men arrestanten har intet betalt. Den fra Christiansfeldt fremsendte frakke blev arrestanten forevist og af ham genkendt som den af ham omforklarede.

Oplæst og ratihaberet.

De mødende blev dimitterede, arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knuden

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 53.

Fredagen den 5 maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **købmand her i byen Jens Andersen Brock**, der på anledning forklarer, at der kort før nytår sidste aften er forøvet et tyveri hos komparenten. Tvende af hans piger hørte nemlig om natten kl. vel omtrent 12, da alle var i seng, at der var støj ved vinduerne, og om morgenen bemærkede komparenten, at et af vinduerne til butikken stod åbent, ligesom han kunne se, at der havde været anvendt et jern, som var stukket mellem vinduet og vinduessprossen, så at komparenten må antage, at krogene ikke har været tilbørligt påsatte, da intet var itubrudt.

Det skønnedes, at tyvene ikke havde været inde i huset men kun taget, hvad der hængte i vinduet, dog savnede komparenten bl.a. et par bægtvanter, et par blå sokker, et strikket stykke til at binde om ørene, et uldent halstørklæde, nogle småpartikler osv., uden at han er i stand til nøjagtig at opgive, hvad der i det hele er borttaget.

Efter de under nr. 25, 42, 46 og 61 i bevaring tagne genstande var komparenten forevist, erklærede han, at disse ganske ligner de han har mistet, uden at han dog kan bekræfte deres identitet.

De blev derefter vurderede således:

Nr. 25- 1 mk., nr. 42- 1 mk.8sk., nr. 46- 3 mk., nr. 61- 1 mk.8sk. og udleveret komparenten, der erklærer, af de ikke tilstedekomne genstande til 1 rgdl. men renoncerer på videre erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Jørgen Simons i Stavrby**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte efterår er sket et tyveri fra ham, idet et vindue var aftaget og hensat udenfor, hvorefter tyven på den måde har skaffet sig afgang. Der var borttaget en del saltet kød og nogle brød, efter hvad komparenten antager i det hele til en værdi af 10 rgdl.. Komparenten kunne på sporene kende, at der i det mindste måtte være 2 personer. Komparenten renoncerer på al erstatning.

For **Rasmus Nielsens enke i Stavrby** mødte derefter i hendes forfald hendes tjenestekarl Jens Hansen. På anledning forklarer han, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte efterår er frastjålet bemeldte enke fra hendes mark midt om natten et får. Huden fandtes senere på en

anden mark i nogen frastand. Komparenten ansætter fårets værdi til 5 rgdl., men frafalder han på Rasmus Nielsens enkes vegne krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Lars (Mads) Nielsen i Stavrby**, der på anledning forklarer, at det forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte vinter ved juletid er fra hans have stjålet tvende bistader, hvis værdi han ansætter til 3 rgdl. pr. stk. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **husmand i Aalbye Jørgen Nielsen**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte vinter ved juletid er ham frastjålet et får. Det er sket om natten, og har tyven banet sig adgang gennem en lille lem, der er indrettet til derigennem at udføre gødning, og kan dette hul vel være en alen høj. Lemmen var udvendig forsynet med en krampe eller haspe, og kan komporenten ikke med bestemthed sige, om denne var løftet af ved at indstikke et instrument eller var revet op med magt, da han i det mindste ikke har lagt mærke til, at noget er blevet brudt i stykker. Når man kom igennem dette hul, kom man ind i en kostald, hvor fårene gik løse mellem de andre kreaturer, og hvorfra det bortstjålne er taget og bragt ud igennem det nævnte hul.

Hude og ? fandtes senere på en noget fraliggende mark, så at fåret der må være bleven slagtet. Endvidere bemærker komporenten, at der fra den bemeldte stald ikke er anden adgang til den beboede del af huset end over gården. Komparenten ansætter værdien af det stjålne får til 5 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter fremstilledes **arrestanten Niels Jensen**, der efter at være foreholdt arrestanten Prangers forklaring med hensyn til den omhandlede frakke vedbliver, at denne ikke tilkendegav ham straks, at frakken var stjålet, da nærværende arrestant købte den men først nogle dage efter, da arrestanten ville bringe den til skrædderen, ved hvilken lejlighed Pranger talte således om frakken, at nærværende arrestant ikke kunne tvivle om, at den var stjålet, men desuagtet bragte han den til skrædderen for at lade den forandre og sætte foer i den.

Ligeledes vedbliver arrestanten, at han stod lidt borte, da Pranger var inde i stalden for at stjæle fåret, og kom Pranger krybende ud, således at han selv kom først og trak fåret efter sig.

Nærværende arrestant rørte således ikke ved fåret, førend dette var aldeles kommet ud og trukket et stykke bort, således som af han allerede tidligere omforklaret.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Hans Clausen**, der på anledning forklarer, at han nu mindes, at han og Gerhardtsen også har udgivet en af de omhandlede falske specier hos bager Jørgen Lorentzen på Broe Mark, og denne udgav nærværende arrestant.

Arrestanten vedbliver, at han i det mindste ikke husker, at han skulle have beholdt posen, hvori det stjålne mel fra Kjødstrup Mølle var, uden at han dog med afgjort sikkerhed kan benægte dette, i al fald ved han ikke, hvor den senere er afbleven.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Sørensen**, der efter at være foreholdt arrestanten Christensens forklaring ang. tyveriet hos enken i Koelberg vedbliver sin forsikring, at de begge steg ind ad den omhandlede lem, og at således nærværende arrestant i så henseende afgivne forklaring virkelig er den rigtige.

Ligeledes vedbliver han med megen bestemthed, at hans forklaring med hensyn til tyveriet på Ørbjerg Mark er den eneste rigtige. Han nægter således uagtet Gerhardtsen i så henseende senest afgivne forklaring gentagende forholdtes ham at han således, som denne arrestant påstår, rakte hånden ind ad et hul ved siden ad døren og derved aftog klinken, hvorimod han forsikrer, at der var 2 døre, og at den yderste af disse var uaflåset, hvorimod den inderste var gjort fast med en stok, hvilken Gerhardtsen brækkede i stykker, idet han med magt opbrød døren.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Mads Larsen**, der efter at være foreholdt arrestanten Boyes i så henseende afgivne forklaring forsikrer, at han ikke har bedt Boye om nogen af de koster, denne har bragt i huset. Derimod vil han, skønt han ikke udtrykkelig har hørt det dog være tilbøjelig til at tro, at hans kone har anmodet ham om sådanne genstande, og ved han i det mindste, at hun var meget villig til og glad over at modtage disse ting.

Med hensyn til de falske penge der blev støbt hjemme på komporentens bolig, da vedbliver han, at disse ikke var gode men indrømmer dog, at de nok blev udgivet, og tror han navnlig, at den rgdl. han selv har udgivet var af dem, der blev støbt hjemme i hans hus, og mener han for

såvidt sin tidligere afgivne forklaring, at de der hjemme hos ham blev støbte var så slette, at der ikke blev gjort noget forsøg på at udgive dem, og at Boye selv medtog dem, da han virkelig ikke ved, hvor de er afblevne, hvorimod Boye og nærværende arrestants kone havde alt sådant indbyrdes.

De mødende blev derefter dimitterede. Arrestanterne til arresterne afgivne, og dommeren fremlagde under litra LL en skrivelse fra Kolding byfogedkontor af 28. f.md. med 2 bilag mrkt. LL 1 og 2, hvorhos dommeren bemærkede, at han af kammerjunker, byfoged Wedell Heinen her i byen efter rekvisition har erholdt udleveret en del hele og halve specier, foruden dem der er fulgt med det under litra G fulgte forhør, men da de således udleverede penge der efter opgivende tid efter anden er modtagne af byfogeden ikke særskilt er mærkede men blandede imellem hinanden, er det ikke at oplyse, hvorfra enhver af dem er kommen.

Sagen blev derefter udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 58.

Løverdagen den 6. maj 1854

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **husmand Johan Jacobsen fra Båring Mark**, der på anledning forklarer, at der engang i sidstafvigte nov. md. er forøvet tyveri hos ham. Komparenten var ikke hjemme, og da han bor ganske ene, stod huset således aldeles tomt, hvorhos dørene ikke var aflåsed. Da komparenten først kom hjem henad morgenstunden, ved han ikke, på hvad tid af aftenen eller natten tyveriet er forøvet, men angiver han derved at have mistet 3 lagner, 3 skjorter, 2 lispund flæsk, 1½ brød og 2 pund smør samt en gryde og en uldsaks og en gaffel og en kniv, hvilket alt han ansætter til en værdi af 15 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **husmand Lars Madsen der er gift med enken Ane Frederiksdatter på Indslev Mark**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der i efteråret 1852, da komparentens kone endnu var enke hos hende en nat, medens folk endnu var i seng, blev forøvet tyveri, idet tyven havde aftaget et vindue og var steget ind deraf. Der blev borttaget en frakke, 2 tørklæder, 3 forklæder, nogle bånd og 3 par kopper samt 4 rgdl. i penge.

Efter at den under nr. 2 i bevaring tagne frakke var komparenten forevist, erklærer han, at overtøjet er af samme slags som den ham frastjålne frakke, hvorimod der er andet foer og andre knapper i den. Denne frakke blev vurderet til 4 rgdl. og udleveret til komparenten, der ansætter værdien af de øvrige stjalne genstande i det hele til 5 rgdl. foruden de stjalne penge men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **husmand Hans Jensen** der næst at bemærke, at han ikke bor på Indslev Mark men på Åbylund Mark, som er lige ved siden af på anledning forklarer, at der få dage efter nytår sidstleden er sket tyveri hos ham, idet tyven om natten, medens de har været i seng, har aftaget et vindue, gennem hvilket han er gået ind og har tilvendt sig 2 lispund flæsk og 4 pund uldgarn. Efter at genstandene, der er taget i bevaring, var komparenten forevist under nr. 5 og 9, erklærede han, at det er af samme slags som det ham frastjålne. Dette vurderedes til 1 rgdl. og udleveredes til komparenten, der ansætter værdien af den endnu manglende uld til 3 rgdl. og flæsket til 5 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **tjenestekarl Jørgen Andersen i tjeneste hos gårdmand Jørgen Andersen**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte juleaften, dog forinden de var kommen i seng, var sket tyveri hos ham, idet tyven er gået igennem vinduet ind i kammeret, hvor komparenten lå og der tilvendt sig i rede penge 8 rgdl. 3 sk., endvidere en flaske vin, 2 par strømper og en tobakspung med en sølvkradser, hvilke sidstnævnte genstande komparenten tilsammen ansætter til en værdi af 3 rgdl. 3 mk. men renoncerer på erstatning.

Endvidere mødte **sognepræst her i staden Friis**, der næst at bemærke at han er forstander for forstanderskabet i Kauslunde med hensyn til det i Kauslunde kirke forøvede tyveri henholder sig til den under litra D fremlagte udskrift af Vends herreds forhørsprotokol samt bemærker, at det ikke med nøjagtighed kan opgives, hvor mange penge der i det hele var borttagne, og

skønt det således hidtil er antaget, at det kun udgjorde et beløb af omtrent 10 rgdl., kan det ikke modsiges, at der jo kan have været noget mere, men frafalder komparenten på forstanderskabets vegne krav på erstatning.

Dommeren bemærkede, at det ikke har været at opdage, hvem den mand er, fra hvem der på Indslev Mark er blevet bortstjålet et lam.

Endvidere mødte **husmand Christoffer Petersen fra Båring**, der med hensyn til de hos ham forøvede tyverier henholdt sig til de under litra D fremlagte forhørsudskrifter samt den under samme bilag fremlaget fortegnelse over de stjålne genstande, hvorhos han på anledning bemærker, at det forholder sig rigtigt, at tyven ved det første tyveri har skaffet sig adgang ved at gå ind igennem et vindue, og da dette derefter var blevet tilmuret hos ham for at skaffe sig adgang ved det andet tyveri har slået et hul på væggen. Endvidere bemærker komparenten, at der savnes et lagen, udover de der var opgivet.

Efter at følgende tilstedebragte koster var komparenten forevist nemlig nr. 31, 32, 75, 77, 78, 79, 80 og 81, genkendte han disse som ham ved de omhandlede lejligheder fravendte. Disse blev således vurderet: Nr. 31 - 3 mk., 32 - 1 mk. 8 sk., 75 - 5 rgd., 77 - 1 rgd. 3 mk., 78 - 4 rgd., 79 - 2 rgd. 3 mk., 80 - 1 rgd. 3 mk. og 81 - 3 rgd.. Af disse genstande ansætter komparenten, der idet han bemærker, at der på det stjålne anker var 9 kander rom værdien til dette samt alt øvrigt, hvad der ham frastjålet og ikke kommet til stede i det hele til 24 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter fremstilledes **arrestanten Petersens hustru, Ane Marie Hansdatter (Johansdatter) af Lottenborghuset**. Hun forevist den af bager Dreyer udleverede falske rgdl. men nægter at kunne sige, om det er den, hun har udgivet til ham, da dette skete en aften, har hun ikke lagt så nøje mærke til denne.

Derefter fremstilledes **arrestanten Søren Lillelund**, der på anledning forklarer, at han ikke vidste til at opgive nogen årsag, hvorfor han kastede de under sagen omhandlede hængelåse i stranden, efter de var afbrudt fra døren.

Derefter fremstilledes **arrestanten Mads Larsens hustru, Sara Nielsdatter**. Efter at være foreholdt arrestanten Boyes forklaring med hensyn til de stjålne genstande han har bragt til hende, erklærer hun, at hun ikke vil modsige, at han kan have bragt hende mere end af hende tidligere vedgået, men hun er i så fald ikke i stand til derom at give nogen yderligere forklaring, da hun modtog kosterne i en bunke, uden straks at efterse hvori de bestod, og ved hun derfor ikke så nøje, hvad hun har fået, kun ved hun, at hun ikke har flere stjålne koster hjemme, og skulle hun derfor have fået mere, da ved hun i så fald ikke, hvor det er afblevet.

Hun nægter på det bestemteste at have givet Boye anvisning på tyveriet hos Bertelsen i Ørbæk, hvorimod hun indrømmer at hun, da han engang beklagede sig over at være blottet for penge og ønskede at stjele nogle, når han vidste, hvor der var sådanne at få, sagde, at det var hende bekendt, at Eskildsens enke i Brenderup havde penge. Hun tilføjer, at hun få dage efter denne samtale med Boye fik kaffebønner, men hun påstår derhos at hun, da hun modtog disse, ikke fik at vide, at han havde stjålet dem hos bemeldte Eskildsens enke, hvorom hun derimod først fik formodning, da hun senere hørte omtale, at der var stjålet bønner hos denne enke.

Med hensyn til de falske penge der blev støbt hjemme på arrestantindens bolig, erklærer hun nu, at hun ikke ved med vished, om Boye medtog disse, eller de blev på stedet, ligesom hun heller ikke tør benægte, at muligen de rigsdalere hendes mand har udgivet kan have været støbt hjemme, og skønt hun må vedblive, at de var dårlige, kan hun dog således heller ikke nægte, at de jo kunne udgives.

Derimod nægter hun på det bestemteste, at hun selv har udgivet nogen af disse men indrømmer på den anden side, at hun har udgivet en falsk rgdl. til Claus Slesviger på Blanke Mark og en lignede til enken Dorteia Cathrine i Aalhøjrup. Disse havde hun imidlertid modtaget af Boye, der havde støbt den på andre steder, men var hun ved modtagelsen af dem vel vidende om, at de var falske.

Ligeledes indrømmer hun, at der i en skuffe blev henlagt de falske penge, som Boye bragte, og er det hende bekendt, at hendes søn Hans af disse har udgivet en specie til skomager Christian

i Bubel og en til træskomanden i Skovhøjrup. Også ved hun, at han forsøgte at udgive en sådan til husmand Jørgen Jensen i Fjeldsted, der imidlertid ikke ville modtage den, og var det den samme, som han derefter udgav til Hans Christensen i Skovhave og som arrestantinden senere, da denne bragte den tilbage, har tilintetgjort tillige med de øvrige falske penge nemlig markstykket, hvoraf hun på den tid var i besiddelse.

Endelig indrømmer arrestantinden, at hun af bemeldte hendes søn af og til har modtaget rigtige penge, som denne havde erholdt ved at udgive falske specier. Om arrestantinden ligefrem har givet sin søn Hans sådanne falske penge med anmodning om at give dem ud, eller han selv har taget dem i de omhandlede skuffe, hvori sådanne lå, kan hun ikke med nogen bestemthed udsige.

Efter at **Hans Jørgen Madsen (Saras søn)** var fremstillet, forklarer han yderligere at den falske specie, som han udgav til Hans Christensen i Skovhave, lå hjemme på bordet, og sagde hans moder, at han kunne tage den og søge at udgive den, hvilket han da også gjorde og leverede sin moder de derfor erholdte rigtige penge. Om det var den samme, som han havde for søgt at udgive til Jørgen Jensen i Fjeldsted, og som derefter var kommet tilbage eller ej, ved han ikke men ved kun, at han af Boye personlig havde modtaget den, han således forsøgte at udgive i Fjeldsted og derefter bragte hjem.

De andre falske specier han har udgivet, har han modtaget hjemme, uden han med vished kan sige, om han selv har taget dem fra bordet eller den omforklarede skuffe, eller de er leverede ham af Boye eller hans moder, men pengene han har fået derfor, har han bragt hjem og afleveret til sin moder.

Sidstnævnte der havde påhørt denne forklaring erkendte dens rigtighed, og navnlig at hun opfordrede sin søn til at udgive den falske specie til Hans Christensen, og at hun af ham har modtaget de for de falske penge indvekslede rigtige penge.

Oplæst og ratihaberet.

De mødende blev derefter dimitterede. Arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 64.

Løverdagen den 6. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand Svend Andersen fra ?-strup Mark**, der på anledning forklarer, at der en nat i afvigte november måned er ham frastjålet fra hans mark et får, hvis værdi han ansætter til 3 rgdl. og frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **husmand Lars Jørgensen fra Vejlbys Mark**, der på anledning forklarer, at der en nat i sidstafvigte oktober måned er stjålet fra hans mark ikke et får men et noget over ½ år gammelt lam. Han ansætter dets værdi til 3 rgdl. og frafalder krav på erstatning.

For retten mødte **fisker Søren Jensen**. Næst at bemærke at det er ham, der ejer det under sagen omhandlede fiskerhus ved Vejlbys Skov ganske henholder sig til hans søn Jens Sørensens forklaring til rapporten litra G.G., der blev ham forelæst, idet han derhos på anledning tilføjer, at den hængelås der havde været for døren ikke savnedes, da den hængte således i en krampe, der var fastgjort i en egestolpe, at den ikke kunne brydes ud, hvorimod den ene krampe i hvilken overfaldet var fastgjort var udtaget og savnedes, hvorfor komparenten måtte sætte en ny krampe i. Foruden den omhandlede flaske har komparenten ikke savnet noget som borttaget uden en tallerken og et par brændevinsglas men ved dog ikke med vished, om det er borttaget ved denne lejlighed. Han ansætter værdien af flasken med iværende mersveiserfedt ? (marsvinfedt) til 2 mk. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Lars Offersen fra Røjle**, der på anledning forklarer, at han i vinter har haft en kule med kartofler på sin mark og da han, efter at frosten var forbi, ville åbne den og udtage kartoflerne, erfarede han, at den havde været åbnet men kan således ikke nærmere sige, når dette er sket. Han antager, at der er borttaget 3 á 4 skæpper kartofler, hvilke han ansætter til en værdi af 1 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Anders Hansen fra Vejlbje**, der på anledning forklarer at det, så vidt han mindes, var i året 1845, at han havde arrestanten Jacob Eriksen i arbejde, og da denne om morgenen kom ind i noget beskænket tilstand og var yderst uartig såvel imod komparenten som hans kone, blev komparenten nødt til at kaste ham ud af gården. Den påfølgende morgen opdagede komparenten at hans kalve omtrent $\frac{3}{4}$ år gamle, der stod på komparentens mark, var trukne over tvende andre marker ind på en tredje og halsen der skåret over på dem. De var, da de fandtes ganske døde men dog endnu varme. Mistanken for denne gerning, der blev anmeldt for øvrigheden, faldt straks på Jacob Eriksen, der dog stadig benægtede det. Komparenten anslår det tab, han dermed har lidt til 16 rgdl. men frafalder krav på erstatning. Dommeren bemærkede, at den under sagen omhandlede morter, der efter arrestanten Gerhardtens forklaring skulle være hos hans kones fader, Johan F – sen (?) i Brenderup, var bragt til stede og taget i bevaring.

Derefter mødte **husmand Offer Hansen på Roerslev Mark**, der på anledning forklarer, at der for omtrent et år siden hos ham blev forøvet et natligt indbrud da en tyv, medens han og de øvrige husbeboere var i seng, er steget ind ad et vindue, der kun var tilbundet med en snor, og blev der derved bortstjålet 2 kalvefjerdinger, noget sirup, en pose med mel, en malmmorter og en kurv. Efter at den ovenfor omhandlede morter var komparenten forevist, erklærer han, at den ham foreviste er af ganske samme udseende, uden at han dog med afgjort sikkerhed tør påstå, at det er den samme. Morteren samt værdien af det øvrige bortstjålne ansætter komparenten til en værdi af 8 rgdl. og frafalder krav på erstatning.

Dommeren bemærkede, at den omhandlede morter var forevist arrestanten Sørensen (Pranger), men denne har erklæret at han, da det her omhandlede tyveri blev forøvet, ikke har set den pågældende morter, således at han er i stand til at genkende den.

Derefter fremstilledes **arrestanten Søren Lillelund**, der på anledning forklarer, at han ikke er i stand til at sige, om det var hængelåsen eller den itubrækkede krampe, han kastede ud i vandet, da han ikke mere kan huske det.

Dommeren fremlagde under litra M en rapport af 4. ds. og under N. N. en udskrift af Vends herreds forhørsprotokol af 30. december 1852 samt bemærkede, at den i disse bilag omhandlede **Jens Poulsen** dags formiddag var bragt til stede. Han fremstod og foreholdtes den mistanke, der iflg. samme påhviler ham samt opfordredes til sandhed men nægtede på det bestemteste at være skyldig i dette tyveri. I betragtning af den fremstillede påhvillende mistanke

e r a g t e d e

dommeren, at Jens Poulsen vil være at belægge med personlig arrest.

Dommeren bemærkede, at gårdejer Søren Hansen fra Fjeldsted har underrettet ham om, at der sidstafvigte efterår er bortstjålet fra ham 8 ænder, der gik i en dam, uden at han har nogen formodning om, hvem der har forøvet dette tyveri, Han ansætter værdien af disse ænder til 5 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

De mødende blev derefter dimitterede, arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 68.

Mandagen den 8. maj 1854

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand Simon Junge fra Fjellerup**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der for omtrent 8 år siden hos komparenten, der dengang var sognefoged, skete et indbrud om natten. Komparenten bemærkede nemlig om morgenen, at der var aftaget et vindue, som lå ude i haven, og at der i et i stuen værende chatol var boret et hul, uden at det dog var lykkedes tyven at få chatollet op. Komparenten erindrer sig, at han om natten kl. ca. 1 havde været oppe, da børnene var urolige og antager derfor, at det var på den tid, at tyven har været derinde, og at denne er bleven forstyrret ved at høre komparenten. Komparenten har ved denne lejlighed intetsomhelst mistet og gør ingen krav på erstatning.

Endvidere mødte for **landmand (?) Olsens enke, Mette Ch. Andersen**, hendes søn landmand

Ole Olsen, der efter at være gjort bekendt med den under sagen afgivne forklaring be-
træffende det hos hans moder forøvede tyveri erklærede, at det ikke er hans moder bekendt, at
hun skulle være bleven bestjålen, og har hun intet savnet.

Efter at være forevist de under nr. 49 i bevaring tagne lagner nægter han at genkende disse,
hvorved det dog bemærkes, at disse ikke er forsynede med navn eller mærke.

For **gårdmand Rasmus Hansen fra Fjeldsted Frydenlund** mødte dennes søn Hans Christoffer
Rasmussen, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte
efterår hos hans fader er forøvet tyveri, idet tyven forskaffede sig adgang ved at krybe igennem
et vindue ind i bryggerset, hvorfra han har borttaget et stk. valmel og ca. 2 lispund flæsk.
Det er forøvet om natten, på en tid da de var i seng. Efter at det under nr. 22 i bevaring tagne
stk. valmel var komparenten forevist, genkender han det på vævningen, som det af ham
omforklarede.

Efter at det var vurderet til 2 rgdl., blev det udleveret til komparenten. Komparenten
ansætter værdien af det stjalne flæsk til 5 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **husmand Anders Rasmussen Åmand fra Billesbølle Mark**, der bemærker,
at ovenstående er hans rigtige navn, hvorimod han ikke heder Niels.

På anledning forklarer han dernæst, at der for ca. en 9 år siden en nat ved midnatstid blev banket
på hos komparenten, og da han stod op og i bar skjorte kom udenfor, stod der en person,
der bad ham om at vise sig vej. Dette gjorde komparenten også, idet han gik et stykke med
ham, men da de var kommet noget henad vejen i nærheden af en vandgrøft, kom der tvende
andre personer til stede, af hvilke den ene stødte til komparenten, så at han faldt ned i vandgrøften,
hvor han måtte blive liggende, medens den førstnævnte person blev stående ovenfor
og passede på.

De tvende andre gik da ind i huset, hvor komparentens kone lå i sengen med et lille barn. Medens
den ene af disse 2 personer søgte omkring i stuen, satte den anden sig på sengen samt
sagde til komparentens kone, at komparentens havde lovet dem øl. Men da hun ytrede, at hun
gerne ville give dem øl og derfor var i begreb med at stå op, slog han hende straks flere slag
på legemet og i hovedet. Da hun bad for sig, sagde han derefter til den anden person, at det
var bedst de gik, hvorpå de også forføjede sig bort, idet de medtog en gammel bøsse, som de
dog kastede fra sig ude i gården.

Efter at disse var komne ud, fik komparenten lov til at stå op af grøften men fik dog flere stød
i ryggen, hvorpå den person, der havde stået og passet på ham, sagde at han, hvis komparenten
skreg eller råbte, ville bruge sin kniv, hvorefter komparenten løb ind huset.

Komparenten har som anført intet mistet, da den borttagne bøsse var henkastet i gården, men
hans kone har lidt meget, navnlig da hun ved den omhandlede behandling fik et hul i hovedet,
og har siden den tid hendes hoved altid været svagt, dog har komparenten ikke brugt
lægehjælp.

Den omhandlede bøsse antager komparenten havde en værdi af 1 rgdl. 4mk.. Komparenten
var da dette skete 68 år gammel, hvorimod hans kone kun var 36 år gammel.

Endvidere mødte **husmand Peter Markussen fra det såkaldte Skovledshus på Fjeldsted
Mark**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der engang i afvigte september måned om
eftermiddagen, medens det endnu var lyst, men ingen var hjemme i huset, blev forøvet tyveri
af 2 personer. Med en falsk nøgle åbnede de låsen til den yderste dør og borttog en frakke, en
barberkniv og nogle fødevarer men da komparentens kone, der havde været i nærheden, i det
samme kom til, undløb tyvene, af hvilke den ene dog gav hans kone et slag over armen. Frakken
og kniven kastede de udenfor huset og medtog kun fødevarerne.

Han ansætter værdien af frakken til 5 rgdl., kniven til 3 mk. og af de fødevarer de medtog til 2
mk. men frafalder krav på erstatning.

For **Frederik Johansen, skrædder i Fjeldsted** mødte dennes kone, Marie Andersen, der på
anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der få dage før jul sidstleden hos hende og
mand blev forøvet et tyveri om natten, idet tyven har rakt armen ind af et åbentstående vindue
og af en der indenfor stående kiste har borttaget en fruentimmerkjole, en hat og en peberbøsse
dog uden selv at være inde i huset hvorimod han, i det vindue gennem hvilket tyveriet er forøvet,

efterlod en vante med påsyede bogstaver L. V., hvilken tidligere i retten har været komparentinden forevist og af denne genkendt.

Efter at de under nr. 26 og 28 i bevaring tagne genstande var komparentinden forevist, genkender hun disse som hendes ved den omhandlede lejlighed frastjålne. Kjolen blev vurderet til 1 rgdl. og peberbøssen til 8 sk. og udleveret komparentinden, der ansætter værdien af den savnede hat til 2 rgdl. 4 mk. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **husmand Niels Sørensen**. Med hensyn til det hos ham forøvede tyveri henholder han sig ganske til sin forklaring til den udskrift af Vends herreds forhørsprotokol, der desangående er fremlagt under litra D samt den under samme bilag fremlagte fortegnelse over de stjålne genstande, idet han kun bemærker, at de anførte handsker ikke er borttagne, hvorimod savnes 8 alen frynser.

Efter at de følgende koster var komparenten forevist nemlig nr. 47, 48, 56, 58, 87, 88, 89 og 91, blev de af ham og hans datter Karen Dorthe Nielsdatter, der ligeledes var mødt genkendt som dem frastjålne. Disse blev således vurderede: Nr. 47 – 1 mk., 48 – 1 rgdl., 56 og 89 – 1 mk. 8 sk., 87 – 1 rgdl. 3 mk., 88 – 1 mk. 8 sk., 91 – 3 mk., hvorefter de udleveredes komparenten, der ansatte værdien af de endnu savnede genstande i det hele til 15 rgdl. men frafaldt krav på erstatning.

Endvidere mødte **Karen Henriksdatter, husmand Peder Jacobsen (enke ?) fra Sletterød**, der på anledning forklarer, at der for omtrent 1 år siden hos hende er forøvet et indbrudstyveri, idet tyven er steget ind ad et vindue, han har aftaget.

Komparentinden vågnede om natten kl. omtrent 1 og hørte støj, samt at hunden gøede men stod ikke op. Hun berøvedes ved denne lejlighed 10 særke, 5 par lagner, 1 stk. valmel. noget sukker og bønner, og ansætter hun i det hele værdien af de stjålne koster til 60 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **ungkarl Hans Pedersen** nu i tjeneste hos gårdmand Frands Sørensen i Vejlbye. Han foreholdtes arrestant Anders Hansens forklaring, ligesom han også konfronteredes med denne arrestant, der blev fremstillet og sagde ham sin forklaring i øjnene, men nægter på det bestemteste at være skyldig i det omhandlede tyveri hos husmand Lars Nielsen i Blanke. I betragtning af den mistanke der påhviler komparenten

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest, hvorefter han til denne blev afgivet. De mødende blev dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 72.

Mandagen den 8. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **degn og skolelærer Blumensaadt, Kavslunde**, der på anledning forklarer, at der natten til den 27. maj 1843 blev fra hans have bortstjålet 6 servietter af forskellige mønstre, 2 større duge og en tedug samt 3 skjorter. Haven er omgivet af et gærde beplantet med jasminer (?). Komparenten anslår værdien af det savnede til 20 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **afdøde gårdmand fra Kavslunde Knud Mikkelsens svigersøn Ole Andersen**, der på anledning forklarer, at hans kone vel har fortalt ham, at hun kan erindre, at der for 10 eller 12 år siden fra hendes afdøde fader en nat er stjålet den del får, der henstod på marken, men hun ved ikke, hvor mange det var og kan således ikke modsige de pågældende arrestanters i så henseende afgivne forklaring. Komparenten antager, at fårene kunne have en værdi af 3 rgdl. stk. men gør ingen fordring på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand fra Kavslunde Anders Hansen**, der idet han ganske henholder sig til sin forklaring til det forhør fra Vends herreds forhørsprotokol, der er fremlagt under litra D det hos komparenten forøvede tyveri betræffende på anledning tilføjer, at han ikke er i stand til nærmere at bestemme, hvor meget linned der er borttaget og derfor i så henseende må

henholde sig til de pågældende arrestanters egne derom afgivne forklaringer, hvorimod han bemærker, at der endvidere savnes et skørt.

Efter at kosterne, der var tilstedebragte under nr. 23, 33, 35, 36, 37, 72 og 95 var komparenten forevist, genkender han disse som dem ham frakomne. De blev derefter således vurderede.

Nr. 23 – 1 rgdl. 3 mk., 33 – 4 mk., 35 – 1rgdl., 36 – 5 rgdl., 37 – 1 rgdl., 72 – 3 rgdl., 95 – 8 rgdl.. De blev derefter udleverede komparenten, der angav værdien af de endnu manglende 2 skjorter til 2 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Pedersen**, der nu erklærede at ville følge sandhed og derefter afgav følgende forklaring:

Det forholder sig rigtigt, at han i forening med arrestanten Anders Hansen har forøvet det af denne omfoklarede tyveri hos Lars Nielsen i Blanke. Medens Anders Hansen stod ude i gården, gik nærværende arrestant ind i karlekammeret og tilvendte sig der fra deres tjenende karl ved navn Niels, men hvis øvrige navn og opholdssted arrestanten ikke nærmere ved, end at han for tiden skal være i militærtjeneste en frakke og 6 eller 7 skjorter, og dette blev bragt hen og gemt på det sted, hvor moderen boede, uden at hun var vidende derom, og har nærværende arrestant ikke senere set noget dertil, lige så lidt som han ved, hvor disse koster er afblevne. Dette tyveri udførtes for lidt over et år siden, og skete det på en tid af aftenen, hvor karlen ikke var i sit kammer.

Uden andres medhjælp har arrestanten for et par år siden forøvet et tyveri hos gårdmand Lars Madsen i Kjørbye. Om aftenen førend folk var gået i seng steg, nærværende arrestant ind igennem et vindue i karlekammeret og tilvendte sig der et par støvler og 2 eller 4 skjorter, hvilke genstande han selv har opslidt. Han ved ikke denne karls navn, som disse ting tilhørte eller karlens nuværende opholdssted.

For omtrent 3 år siden har nærværende arrestant i forening med en person nemlig Thomas Rasmussen, der nu er ved 6. dragonregiment 4. eskadron, frastjålet Niels Pedersen Bülow, der dengang var til huse hos sin fader på Båring Mark men nu tjener en gårdmand i Røjle kaldet Skrивeren 2 frakker og et par bukser. Om natten medens folkene var i seng, steg Thomas ind ad et vindue, hvori var en trævrider, som han aftog og derefter åbnede vinduet, medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på. De stjalne bukser fik Thomas, hvorimod nærværende arrestant fik frakkerne. Af disse har han solgt den en til arrestanten Anders Prangers moder, hvorimod han har bortbyttet den anden til sin broder Niels Pedersen, der er indsidder og bor i Båring Skov.

Ligeledes for at par år siden i forening med bemeldte Thomas Rasmussen har arrestanten forøvet et tyveri hos gårdmand Jørgen Nielsen i Asperup. Også her steg Thomas på en tid af natten, da folk var i seng, ind ad et vindue medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på, og tilvendte de sig her en chenille, en fodpose, en kåbe og en fruentimmerkjole, hvilket alt blev bragt til en kone i Blanke kaldet Maren Gråe, og nærværende arrestant har senere intet set dertil.

Oplæst og ratihaberet.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Anders Hansen**, der på anledning forklarer, at han foruden de af ham tilståede tyverier endnu har forøvet et tyveri i forening med ovennævnte Thomas Rasmussen. Dette skete hos gårdmand Jørgen Jensens (?) enkes søn Jens Andresen i Kjørbye og udførtes for omtrent et år siden om natten på en tid, da folk var i seng, idet de pillede kittet fra en rude og oplukkede derefter vinduet, gennem hvilket Thomas steg ind, medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på.

De tilvendte sig her 2 frakker, 2 par bukser, 1 tilskåren skjorte, 1 fruentimmerkjole, 1 anker med noget rom og 1 flødekande. Deraf fik nærværende arrestant det en par bukser og den tilskårne skjorte, hvorimod Thomas beholdt alt det øvrige, og tror arrestanten, at det blev henbragt til madam Gråe, der ovenfor er nævnt, uden at han ved, om det endnu er der, eller hvor det senere er afbleven.

Endnu tilføjer han, at der foruden de ovenanførte genstande også borttoges et par støvler og et par sko, som Thomas ligeledes beholdt samt berigtiger sin forklaring for såvidt, at han efter at Thomas på anført måde var steget ind ad vinduet og dernæst havde åbnet døren også selv gik

ind i huset, skønt Thomas udbragte alle de stjalne genstande, idet han kastede disse ud ad vinduet, hvorefter de i forening bortbar dem. De koster arrestanten fik er senere opslidte.

Oplæst og ratihaberet.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Jens Poulsen**, der på ny formanedes til sandhed, men ligesom han vedbliver sin benægtelse af at have forøvet det omhandlede tyveri, således nægter han også at have fortalt sådant til arrestanterne Sosmed, Boye og Pranger, uagtet disses i så henseende afgivne forklaringer blev ham foreholdt.

Arrestanterne blev derefter afgivne til arresterne, de mødende dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 76.

Tirsdagen den 9. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand Hans Jørgensen Trydemand i Fjeldsted**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der fra ham på Fjeldsted Mark i sidstafvigte efterår er bortstjålet et får, hvis værdi han ansætter til 5 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **husmand Anders Pedersen fra Fjeldsted sogn**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte efterår er frastjålet ham fra hans mark et lam.

Komparenten fandt den følgende dag på sin nabos mark huden og hovedet. Han ansætter værdien til 3 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **Rasmus Pedersen Hestehauge**, der næst at bemærke at han er gift med en datter af Jens Rasmussen, der indtil for ganske kort siden har boet i Ornehøj Bomhus forklarer, at hans kones søster Ida Cathrine Jensdatter, der indtil 1. maj d. år har boet hos sin fader i Bomhuset en nat i sidstafvigte efterår er frastjålet noget børnetøj, der hængte i haven på nogle buske, uden at det nøjere kan opgives hvor meget der var.

Efter at de under nr. 51 og 52 i bevaring tagne genstande var komparenten forevist, genkender han disse som de af ham omforklarede, og er han ikke i stand til at sige, om der skulle savnes endnu mere men frafalder i hvert tilfælde krav på erstatning herfor. Efter at nr. 51 var vurderet til 4 mk. og nr. 52 til 2 mk., blev disse genstand komparenten udleveret.

Endvidere mødte **husmand Hans Hansen af Nakkebølle**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte efterår er sket indbrudstyveri hos ham idet tyvene ved nattetid, medens komparenten var i seng, er steget ind ad et vindue og har borttaget en frakke, 2 skjorter, et par støvler, et par sko, 2 brød og 6 pund talg, hvilket alt han ansætter til en værdi af 20 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Fremdeles mødte **husmand Rorup Findsen**, der på opfordring forklarer, at der kort før jul sidstleden er sket indbrud hos ham, og erkender han med hensyn til måden, hvorpå dette er forøvet rigtigheden af arrestanterne Boyes og Jørgensens forklaringer, der blev ham forelæst. Foruden en flødekande og en kaffekande borttoges kaffe, sukker, tobak og urtekramvarer, hvilket komparenten alt ansætter til en værdi af 2 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Efter de under nr. 1 og nr. 50 tilstedebragte genstande var komparenten forevist, genkender han dem som af ham omforklarede. Nr. 1 vurderes til 2 rgdl. og nr. 50 til 1 rgdl. 3 mk. og udleveredes komparenten.

Endvidere mødte **husmand Niels Larsen fra Ejby Mark**, der forklarede, at det forholder sig rigtigt, at der i november måned sidstleden er sket indbrud hos ham, idet tyven ved nattetid er steget ind igennem et vindue og har borttaget en frakke, to par bukser, tre tørklæder, en bog og en kasket.

Efter at de under nr. 71, 74, 85, og 86 tilstedebragte koster var komparenten forevist, genkender han disse som ham frastjalne. Disse blev vurderet således: Nr. 71 - 4 mk., 74 - 3 rgdl., 85 - 8 sk., 86 - 1 rgdl. og ansætter komparenten værdien af det endnu manglende til 2 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **husmand fra Ørbek Jørgen Bertelsen**, der forklarede, at der sidstafvigte januar er sket indbrud hos ham om natten, medens han var i seng, idet tyven er steget ind ad et

vindue og har borttaget en frakke, et tørklæde, et lagen, 3 alen sort tøj, to forklæder og et lille tørklæde.

Efter at de under nr. 4 og 11 tilstedebragte genstande var komparenten forevist, genkender han disse som ved den omhandlede lejlighed frastjålne. De vurderedes: Nr. 4 - 4 mk. og nr. 11 - 2 rgdl. 3mk. og udleveret komparenten, der ansætter værdien af det endnu manglende til 5 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **husmand fra Harndrup Mark Rasmus Christensen**, der på anledning forklarede, at der i efteråret 1852 blev forøvet tyveri hos ham. Det skete på en tid, da han havde bryllup, og der var således ingen hjemme i huset uden komparentens gamle moder, der imidlertid intet har mærket, og har tyven banet sig adgang gennem en bagdør, der var forsynet med en krampe. Der blev bortstjålet ca. 4 lispund flæsk, 3 lagner og en pose, hvilket alt komparenten ansætter i det hele til en værdi af 15 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **arrestanten Prangers stedmoder**. Hun blev gjort bekendt med den værdi, der er ansat på de af hende udleverede koster og havde hun intet derimod et erindre. På anledning tilføjer hun, at det forholder sig rigtigt, at hun af arrestanten Hans Pedersen har købt en frakke, men hun forsikrer, at det ikke var hende bekendt, og at hun ikke havde nogen formodning om, at denne frakke var stjålet, da hun aldrig havde hørt, at bemeldte Hans Pedersen skulle befatte sig med tyverier. Denne frakke har hun ladet omgøre og givet til sin søn, Jens Sørensen, der for tiden tjener på Hindsgavl, og lovede hun at bringe den til stede.

Derefter mødte **Bodil Kirsten Madsdatter** til huse i Rorup Fattighus, der på anledning forklarede, at det forholder sig rigtigt, at hun af arrestanten Peder Sørensen, med hvem hun i lang tid har levet og samavlet 3 børn for et årstid siden har fået to særke, uden at hun dog havde nogen formodning, at disse var stjålne. Disse er imidlertid ganske opslidte dels af hende selv og dels af hendes børn, til hvem hun havde omsyet den ene.

De mødende blev dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 79.

Tirsdagen den 9. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For nu afdøde **skolelærer og kirkesanger Andersens enke i Gamborg** mødte deres søn Anders Andersen, der på anledning forklarede, at det forholder sig rigtigt, at der for ca. 11 år siden en nat er blevet klippet 4 af hans fader tilhørende får, der stod ude på marken. Komparenten anslår værdien af den således stjålne uld til 2 rgdl. men gør ingen fordring på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Mads Hansens søn, Rasmus Madsen**, der næst at bemærke at hans fader er død på anledning forklarede, at for ca. 11 år siden blev 7 hans fader tilhørende får en nat klippede. Komparenten ansætter værdien af den derved stjålne uld til 7 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Dommeren fremlagde under litra O.O. og P.P. tvende rapporter af d.d. samt bemærkede, at arrestanten Hans Pedersens broder Niels havde afleveret den frakke, han havde modtaget af bemeldte arrestant og arrestanten Prangers moder ligeledes den af hende omforklarede. Disse blev taget i bevaring og anført under nr. 104 og 105.

Disse tvende frakker blev arrestanten Hans Pedersen, der var fremstillet forevist, hvorefter han med bestemthed genkender nr. 105 som den ene af dem Niels Bülow frastjålne og erklærer, at nr. 104 er af samme slags som den anden.

De fra nr. 97 til 103 incl. i bevaring tagne genstande blev arrestanten forevist, men han nægter at kende nogen af disse.

Derefter fremstilledes **arrestanten Anders Hansen**. Han foreholdtes den under litra O.O. fremlagte rapport, mod hvilken han intet havde et erindre og vedbliver sin forsikring om på de af ham påviste steder at have skjult de omhandlede genstande.

Derefter fremstilledes **Mads Larsen og hustru Sara Nielsdatter**, der på det af dem modtagne får og af dem udleverede koster ansatte værdier blev dem foreholdt, og havde de intet derimod

at erindre, og med deres samtykke vurderedes derhos kosterne, der er taget under bevaring under nr. 82, 83, og 84 og hvortil endnu ingen ejer er fremkommet således. Nr. 82 - 3 rgdl., nr. 83 - 4 mk. og nr. 84 - 1 mk. 8 sk. De opgav den ansatte værdi af det flæsk, de har modtaget til 3 rgdl. og kaffen til 1 rgdl. 3mk.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Per Sørensen**. Han forelæstes Per Jacobsens enkes forklaring, hvorefter han erklærer, at han ikke kan modsige, at der fra hende er stjålet så meget som af hende opgivet, da han ikke nøjagtigen ved det, og har han intet at erindre mod de af hende ansatte værdier på det stjalne gods. Med hensyn til Johan Jørgensens enkes forklaringer benægter han i det mindste at have hørt, at der er blevet skudt efter ham. Mod Offer Hansens forklaring og de af ham ansatte værdier har han intet at erindre.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Søren Lillelund**. Han foreholdtes de afgivne forklaringer med hensyn til det omhandlede fiskerhus, mod hvilke han intet havde at erindre men benægter kun, at der i det mindste ham vitterligt blev borttaget nogle tallerkener eller brændevinsglas. Han fandt intet at erindre mod værdien af den bortstjalne flaske med indhold.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Hans Jørgen Madsen**, der erklærede, at han intet fandt at erindre imod den værdi, der er ansat på den frakke af hvilken, han har været i besiddelse.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jacob Eriksen og Niels Madsens hustru, Ane Andersdatter fra Røjle**. De gjordes hver især bekendt med de værdiansættelser, der vedrører dem, og havde de intet derimod at erindre, ligesom de ikke kunne modsige, at de ved den omhandlede lejlighed havde klippet 11 får.

Derefter fremstilledes **arrestanten Niels Andersen Jensen**. Også han foreholdtes den ham betræffende værdiansættelse, mod hvilken han intet fandt at erindre.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Hans Clausen** der efter at være gjort bekendt med de ham vedrørende værdiansættelser ikke fandt noget mod disse at erindre, hvorhos han med hensyn til tyveriet hos Rasmus Christensen på Harndrup Mølle erklærer, at han ikke kan modsige, at haspen på døren ved at åbne denne er bleven itubrudt, da nærværende arrestant ikke stod så nær ved, at han kunne bemærke det. Derimod er det rigtigt, at der ved denne lejlighed også blev bortstjålet 3 lagner, men posen har han derimod ikke bemærket.

De mødende blev derefter dimitterede, arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen” EJ ANE

Samme protokol, side 82.

Onsdagen den 10. maj 1854.

Retten blev sat på **arrestanten Jacob Eriksens bopæl**, og sagen igen fortaget. **Jacob Eriksens hustru** var til stede, sengeliggende men ved sin fornufts fulde brug. Samtlige de under sagen ansatte vurderinger, der vedrører hende, blev hende foreholdt, og fandt hun derimod intet at erindre.

Derefter fremstod **forrige komparentindes datter, Ane Marie Jacobsen, Jensens hustru (?)**, der ligeledes gjordes bekendt med de ansatte værdier, mod hvilke hun intet fandt at erindre, hvorefter de mødende aftrådte.

Retten hævet.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 83.

Torsdagen den 11. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **husmand Jørgen Jensen fra Fjeldsted**, der på anledning forklarer, at der for flere år siden en aften indfandt sig hos ham et ungt menneske, der angav at være fra Skov-Højrup, Brenderup sogn, men hvis navn komparenten ikke ved, ligesom han ej heller vil være i stand til at genkende ham. Dette menneske forlangte noget tobak og en snaps, og da han skulle betale dette, lagde han en specie på bordet. Komparenten så imidlertid straks at denne

var falsk og nægtede at modtage den, hvorhos det unge menneske tog den tilbage og betalte med andre penge.

Endvidere mødte **kludehandler Claus Nielsen af Blanke Mark sædvanlig kaldet Slesvigeren**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at han for et årstid siden har været i besiddelse af en falsk rigsdaler, uden at han ved, hvorfra han har fået den, og navnlig ved han ikke, om han skulle have fået den af arrestanten Mads Larsens hustru, hvem han forøvrigt godt kender. Denne rgdl. har komparenten endnu og lovede at indsende den.

Endvidere mødte **Dorthe Cathrine Hansdatter, enke efter væver Hans Hansen fra Åhøjrup Mark**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at hun engang har modtaget af ovennævnte Mads Larsens hustru en specie, men komparentinden har ikke lagt mærke til, at den skulle være falsk, og hun har også udgivet den uden at møde nogen vanskelighed. Derimod har sønnen Hans Jørgen Madsen engang indfundet sig, og idet han ville købe noget tobak for 2 skilling i betaling brugte et markstykke, som komparentinden straks erkendte at være falsk, hvorhos hun gav den tilbage.

Derefter mødte **Christen Conradsen fra Indslev sogn**, der forklarer, at han af navn kender arrestanten Mads Larsen og dennes søn Hans, og er det meget muligt, at sidstnævnte kan have givet komparenten en falsk specie ved at købe tobak, hvormed komparenten handler, men komparenten har i så fald ikke bemærket det og atter udgivet specien.

Endvidere mødte **træskomand Hans Hansen af Åhøjrup**, der på anledning forklarer, at han nok kender arrestanten Mads Larsen og dennes søn Hans, men han mindes i det mindste ikke nogensinde at have modtaget nogen som helst penge af sidstnævnte, hvorimod komparenten bemærker, at der i Skovhøjrup har boet en anden træskomand ved navn Johan Jensen, men denne er for et år siden ved døden afgået.

Derefter mødte **bager Jørgensen Lorenzen fra Broe Mark**, der på anledning forklarer, at han godt kender arrestanten Hans Clausen, ligesom han også en enkelt gang har set arrestanten Anders Gerhardtsen. Han erindrer imidlertid ikke, at disse nogensinde skulle have været ude hos ham, hvilket dog desuagtet gerne kan have været tilfældet, nemlig da komparenten i et øjeblik kan have været fraværende, og de da er ekspederet af nogle af hans folk. Komparenten har i det mindste ikke lagt mærke til, at han skulle have modtaget nogle falske specier, og er de i så fald atter udgivet, idet det ikke er bemærket, at de var falske.

Derefter mødte **gårdmand Anders Hansen fra Kavslunde**, der på anledning forklarer, at det vel forekommer ham, at der for en del år siden er stjålet et par får fra ham, og har han også talt med sin kone derom, men da de er gamle folk, kunne han nu ikke så sikkert huske det, at han med bestemthed tør sige det. Han antager, at et får på den tid har haft en værdi af 3 rgdl., men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **husmand, hjulmand Anders Hansen fra Kastrup Mark**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at han har en stue, hvori der står en væv, men han har i det mindste ikke bemærket, at nogen, nogen nat har været ved vinduet til denne stue eller været derinde, ligesom han heller ikke har bemærket, at vinduet om natten har stået åbent, skønt han ej heller kan benægte dette. Komparenten har i intet tilfælde mistet noget.

Endvidere mødte **afdøde gårdmand Lars Nielsens søn i Blanke, Niels Hansen Larsen**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der dog ikke sidstafvigte efterår men i vinteren 1852 er frastjålet hans daværende tjenestekarl, Niels Rasmussen, en frakke og en del skjorter, medens karlen var borte, og er tyven gået ind igennem en åbentstående dør. Komparenten bemærker på anledning, at arrestanten Hans Pedersen tidligere har tjent ham og derfor var nøje bekendt med lokaliteterne. Den bestjålne står for tiden i militærtjeneste i Nyborg.

Derefter mødte **tjenestekarl Thomas Larsen**, der oplyste, at han nu tjener hos dyrlæge Smidt i Balslev men tidligere har tjent hos boelsmand Søren Hansen på Roerslev Mark og på anledning forklarer, at der for 3 á 4 år siden, medens han tjente på dette sted, blev forøvet tyveri hos ham, idet tyven var gået ind igennem et vindue i karlekammeret på en tid af aftenen, da komparenten ikke var til stede.

Komparenten blev ved den lejlighed berøvet en frakke, et par bukser, en barberkniv og ? tørklæder samt 13 á 14 rgdl. Mistanken faldt straks på Anders Hansen da han, der tidligere ingen

penge havde haft, efter den tid jævnligens sås i besiddelse af sådanne, men der fremkom intet tilstrækkeligt til oplysning herom. Komparenten ansætter værdien af de stjalne klæder m.m. de rede penge fraregnet til 13 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

For retten mødte **tjenestekarl Lars Andersen i tjeneste hos gårdmand Poul Ditlefsen i Tevad (?) ved Kolding**. Han udleverede det i fremlagte udskrift ommeldte ur, der toges i bevaring under nr. 114, hvilket er ham udleveret for nogen tid siden fra byfogedkontoret her i byen. Idet han henholder sig til sin forklaring til det fremlagte forhør, tilføjer komparenten, at han den nat han mistede det omhandlede ur var så beskænket, at han aldeles ikke er i stand til at afgive nogen nærmere forklaring om, hvorledes det er tilgået, navnlig ikke om han har mistet det inde hos værtshusholder Fisker, eller efter han var gået derfra.

Den under det fremlagte forhørsudskrift nævnte **arrestant Frisenberg Nielsen** der i en anden anledning i arresten her i byen blev fremstillet, og forklarede han på anledning, at han har fået det tilstedeværende ur, af hvilket han ved sin anholdelse var i besiddelse, og som han nu ved forevisning genkender af sin fader, Niels Stephensen og havde denne købt det af boelsmand Thomas Jørgensen på Stillinge Mark, hvilken sidste nu ved døden er afgået.

Dommeren fremlagde derefter under litra R.R. en domsakt i sagen det offentlige ctr. arrestanten Christian Olsen pådømt ved Vends herreds ekstraret d. 7. juli 1852 med 5 bilag mrkt. ad R.R. 1, 2, 3, 4 og 5.

For retten fremstod **husmand Lars Andersen fra Kjærby Mark**, der idet han ganske henholder sig til sin kones forklaring til de med domsakten fulgte forhør af Vends herreds forhørsprotokol på anledning yderligere tilføjer, at den dør gennem hvilken tyven har skaffet sig adgang bestod af 2 halvdøre, af hvilke dog kun den ene var til at lukke op, medens den anden for oven og nedan var sømmed fast. I den dør, der var til at åbne, sad låsen, hvilken greb ind i den faste dør. Førstnævnte dør og låsen fandtes efter tyveriet ubeskadiget, hvorimod sømmene på den faste dør var itubrukne, så at denne dør var åben.

Komparenten udleverede den ved denne lejlighed stjalne paraply, der toges i bevaring under nr. 113 og erklærede derhos, at han frafaldt krav på de ligeledes frastjalne 25 skilling.

Derefter fremstod **karlen Niels Bülow** nu i tjeneste hos gårdmand Rasmus Petersen i Røjle, der forklarer, at han for noget over 2 år siden, medens han var i huset hos sin fader, boelsmand Peter Nielsen på Båring Mark blev bestjålet. Tyven havde banet sig vej ved at stige igennem et vindue i et kammer. Ved siden af dette var et ubenyttet kammer og i et kammer ved siden af dette igen komparenten. Dørene imellem disse kamre var vel lukkede men ikke aflåsede. I det første kammer hvor tyven var kommet ind, havde han borttaget som komparenten tilhørende: 2 forklæder, 1 par røjser og 2 skjorter samt en hvid trøje og endvidere som hans søster Karen Margrethe Pedersdatter tilhørende, der ejer et hus i Båring By, hvor hun opholder sig nogle lagner og flere pund uldgarn, uden at komparenten ved hvor meget.

Komparenten kom hjem om aftenen kl. 11 og gik straks efter i seng samt stod op i dagningen, så tyveriet må være udført i dette mellemrum. Efter at frakkerne nr. 104 og 105 var komparenten forevist, erklærer han, at disse er af samme slags tøj som dem ham frastjalne, men at de senere var omsyede, så at han ikke med nærmere bestemthed kan afgøre deres identitet, og ansætter han værdien af den stjalne trøje, bukser og skjorterne i det hele til 5 rgdl., men frafalder han, hvis intet deraf skulle være tilstedebragt krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Lars Madsen i Kjærby**, der på anledning forklarer, at det er ham bekendt, at der for noget over et år siden er stjålet fra hans daværende tjenestekarl Anders Jørgensen, der nu tjener hos gårdmand Anders Larsen i Brenderup. Tyveriet forøvedes i karlekammeret, men da komparenten selv på den tid var fraværende, er han ikke i stand til at afgive nogen nærmere forklaring, enten med hensyn til hvorledes tyveriet er forøvet, eller hvad der derved er borttaget

Derefter mødte **Jens Andersen Jørgensen og hans moder Marie Andersdatter, gårdmand Jørgen Jensens enke**, der på anledning enstemmigen forklarer, at der i året 1852 aftenen før Kristi Himmelfartsdag er sket tyveri hos dem, idet tyven er steget ind ad et vindue og derefter har åbnet døren. Der blev derved borttaget 2 frakker, 2 par bukser, en tilskåren skjorte, et par støvler, et par sko, 2 fruentimmerkjoler, et par lagner og et enkelt lagen, et anker med brændevin

og en flødekande. Tyveriet må være sket efter kl. 11 om aftenen og i ethvert tilfælde på en tid, hvor man har været i seng.

Dommeren fremlagde under litra S:S. en rapport med 1 bilag mrkt. S. 1 af d.d.

Efter at de iflg. samme under nr. 106, 107, 108, 109 og 112 tilstedebragte genstande var komparenterne forevist, genkender de disse som dem frastjålne, og anslår de værdien af de ikke tilstedekomne koster i det hele til 22 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Jørgen Nielsen, Asperup og husmand Lars Larsens kone i Vejlbj, Ane Marie Christensen**, hvilken sidste for omtrent 2 år siden har tjent hos førstnævnte. De forklarer enstemmigen, at der for noget over 2 år siden er sket tyveri hos dem. Det var udført om natten, medens folk var i seng, og havde tyven skaffet sig adgang ved at udpille kittet af en rude og således åbnet vinduet, hvorefter han var steget ind i et lille kammer, hvorfra han har borttaget en chenille, en fodpose, en kåbe og en fruentimmerkjole.

Efter at kosterne nr. 110 og 111 var komparent Nielsen forevist, og han tror at genkende disse som de ham frastjålne genstande men kan ikke med afgjort sikkerhed sige det, da disse nu er opsprættede.

Komparentinden - Larsens hustru - genkender ingen af de her tilstedeværende genstande.

Komparentinden Larsen anslår værdien af chenillen, som den var, da den blev borttaget til 15 rgdl. og fodposen til 2 rgdl. og værdien af den bortstjålne kåbe til 12 rgdl. og kjolen til 4 rgdl., men frafalder de, for såvidt mere skulle være at erholde, krav på erstatning.

De mødende blev derefter dimitterede, arrestanten Frisenberg Nielsen afgivet til sin bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 86.

Torsdagen den 11. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **pottemager Rasmussens hustru her af staden**, der idet hun vedbliver sin benægtelse af at have været vidende om, at den specie hun ville udgive i Kolding var falsk.

Derefter mødte **sognepræsten i Vejlbj, Ascumiens (?)**, der på anledning forklarer, at der i januar måned afvigte år blev forsøgt indbrud hos ham.

Komparenten og kone, der var i seng, hørte noget støj i værelset ved siden af deres sovekammer, hvortil døren stod åben, og som vender ud til haven, og hvilket værelse komparenten afbenyttede som studerekammer. I samme øjeblik imidlertid som de således vågnede og derom talte til hverandre, hørte de også, at en hund, der lå inde i bemeldte værelse, begyndte at gø, og straks efter hørte støjen op, hvorfor de ej stod op men atter faldt i søvn.

Da komparenten imidlertid morgenen efter stod op og gik ind i bemeldte værelse, mærkede han træk og opdagede da straks, at der i et af vinduerne var udtaget en rude, idet alt kittet var bortskrabt, og der endogså var skåret med en kniv i sprossen, hvorimod vinduet selv endnu ikke var blevet åbnet. Udenfor bemeldte vindue fandt han senere en omtrent 2 alen lang meget tyk stav, der må være blevet efterladt af gerningsmanden, der antages forstyrret ved hundens gøen.

Derefter fremstilledes **arrestanten Anders Hansen**, som forelæstes komparenten Thomas Larsens forklaring, mod hvilken han intet fandt at erindre og indrømmer navnlig, at det gerne kan have været 3 á 4 år siden, at dette tyveri blev forøvet, og at der også blandt de stjålne koster var nogle tørklæder, og at han ikke har noget at erindre mod den ansatte værdi.

Efter at endvidere **arrestanten Hans Pedersen** var fremstillet, blev gårdmand Niels Hansen Larsens af Blankes forklaring begge arrestanter foreholdt, og fandt de intet derimod at erindre, idet de navnlig bemærkede, at det ikke var i sidstafvigte efterår men et år tidligere, at de havde forøvet dette tyveri.

Efter at dommeren endvidere havde bemærket, at den bestjålnes stiffader, husmand Jens Jørgen Pedersen fra Roerslev Mark, havde tilkendegivet ham, at han på sin stiftsøns vegne, da denne er i militærtjeneste, frafalder krav på erstatning på de bestjålne genstande, erklærede

begge arrestanter på opfordring ensstemmig, at de ansætter værdien på den stjalne frakke til 5 rgdl. og på skjorterne til lige så meget.

Efter at kosterne nr. 106, 107, 108, 109 og 112 var arrestanten Anders Hansen forevist, genkender han disse, som hidrørende fra tyveriet hos gårdmand Jørgen Jensens enke.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Poulsen**, der på ny opfordredes til sandhed men uforandret vedblev sin sidst afgivne forklaring.

Arrestanterne blev igen til arresterne afgivne, de mødende dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen” EJ ANE

Samme protokol, side 91.

Fredagen den 12. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **Anders Jørgensen i tjeneste hos gårdmand Anders Larsen i Brenderup**, der på anledning forklarer, at der for noget over et år siden, da komparenten tjente hos gårdmand Lars Madsen i Kjærbye, tvende gange er forøvet tyveri hos ham. Den første gang var tyven steget ind igennem et vindue, der fører ind til skæreløen og derfra gået ind i komparentens kammer, hvor han af hans kiste stjal 7 rgdl. Komparenten flyttede kisten ind i øverstestuen og 4 uger senere var atter en tyv steget ind ad samme vindue og gået ind i kammeret, hvor han, da han ikke fandt kisten, tilvendte sig et par støvler og 5 skidne skjorter, som der var ophængte. Begge tyverier blev forøvede om aftenen mellem kl. 7 og 8, når komparenten ikke opholdt sig i kammeret.

Komparenten anslår værdien af de stjalne støvler og skjorter til 8 rgdl. men frafalder krav på erstatning, og intet deraf kunne bringes til stede.

Endvidere mødte **Karen Margrethe Pedersen**, nu boende i et hende tilhørende hus i Båring der på anledning forklarer at hun, der er søster til Niels Pedersen fra Bülow ved samme lejlighed, da denne blev bestjålet, medens de var hjemme hos deres fader, mistede 8 pund uldgarn, 7½ pund hør-garn, 15 alen hør-garnslærred og 2 syede lagner. Komparentinden anslår værdien af de hende frastjålede genstande til i det hele 10 rgdl. men frafalder krav på erstatning, for såvidt ingen af disse genstande kunne tilvejebringes.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Pedersen**. Han foreholdtes komparenten Anders Jørgensens forklaring, hvorefter han på det bestemteste nægter at have forøvet det omhandlede pengetyveri, hvorimod han forøvrigt intet havde at erindre mod dennes forklaring navnlig med hensyn til måden og tiden, hvorpå dette tyveri er forøvet og værdien af de borttagne genstande.

Ligeledes foreholdtes han komparenten Niels Pedersen Bülow og Karen Margrethe Pedersens forklaringer, hvorefter han erkender disses rigtighed navnlig med hensyn til lokaliteterne og tiden, da tyveriet er forøvet, ligesom han også erkender, at samtlige af disse komparenter opgivne genstande blev borttagne, og har arrestanten beholdt foruden det tidligere anførte endnu 10 alen lærred, hvoraf han lod sy skjorter, der er opslidte. Alt det øvrige kom til Madam Graae. Mod værdierne har han intet at erindre.

Dommeren bemærkede, at boelsmand Niels Rasmussen har underrettet ham om, at han fra Fjeldsted Mark i november 1852 har mistet et får, hvis værdi han ansætter til 4 rgdl. men frafalder krav på erstatning. Flere der har mistet får på bemeldte mark har ikke været at opspore.

Derefter mødte **købmand Bendix Alexander Augsborg**, der næst at bemærke at han jævnlig kaldes Wulff på anledning forklarer, at han godt kender en mand nemlig Thomas Jørgensen, hvem han ofte solgte ure, men efter at have det under nr. 114 i bevaring tagne ur i øjesyn erklærer han, at han i det mindste ikke mindes tidligere at have set det eller at have solgt det til bemeldte Thomas, og skulle det være tilfældet, er han i alt fald ikke i stand til at sige, hvor han selv har fået det.

Derefter fremstilledes **arrestanten Anders Hansen**, der efter at have taget bemeldte ur i øjesyn erklærede, at det så vidt han er i stand til at skønne, er det samme, som det han iflg. sin forklaring har frastjålet en sovende karl her i Middelfart.

Arrestanterne blev afgivne til arresterne, de mødende dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Ch. Friis C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 93.

Løverdagen den 13. maj 1854.

Retten blev sat på **rådstuen i Assens** og sagen igen foretaget.

Dommeren fremlagde en rapport litra T.T og fremstilledes iflg. samme **Jens Andersen Rytter**, der næst forklare at han er født i, tror at være 60 år gammel og at være for uhjemlet besiddelse af stjalne koster straffet med fængsel på vand og brød i 4 x 5 dage erkender, at den iflg. rapporten tilstedebragte frakke og støvlerne som han efter forevisning genkender, såvel som de tvende poser var fundne hjemme på hans bolig, ligesom han også erkender at have brugt frakken.

Han forklarede i denne anledning at have modtaget frakken af hans kone, som sagde at have fået den af arrestanten Boye, men han nægter at have vist, at den var stjålet og endnu mere at have opfordret Boye til at forøve tyverier. Han nægter ligeledes af denne arrestant at have modtaget eller købt falske penge og endelig, at enten han eller hans kone vitterligt har givet Boye falske nøgler.

I betragtning af den mistanke der påhviler anholdte

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest. Han blev til denne afgivet og sagen udsat.

Rothe

C. Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 94.

Søndagen den 14. maj 1854.

Sagen blev igen sammesteds foretaget.

Dommeren bemærkede, at den i går **arresterede Jens Andersens Rytters kone** dags middag var bragt til stede. Hun navngiver sig **Ane Cathrine Jepsersdatter**.

Efter at være forevist den med rapporten T.T. fulgte frakke samt støvler, genkender komparentinden disse og vedgår at have modtaget såvel disse som tvende brød og et par pund talg og senere en anden gang at have modtaget en anden meget gammel frakke og noget mel men ingen pose af arrestanten Boye, og erkender hun, at hun modtog disse dele, uagtet hun ikke nærede tvivl om, at de var stjalne, hvorimod hun på det bestemteste nægter, at hun selv eller hendes mand hende vitterligt har opfordret Boye til at stjæle disse ting.

Ligeledes nægter hun på det bestemteste af Boye at have modtaget falske penge eller at have givet ham falske nøgler. Den her tilstedeværende frakke vedgår hun at have givet til sin mand, der også har brugt den, og vidste han vel, da han modtog den, at den var stjålet. Den anden frakke hun har modtaget af Boye, har hun skåret i stykker, da den var meget gammel og kun benyttet nogle lapper deraf til sine børn.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af den af anholdte givne tilståelse og i betragtning af den hende yderligere påhvilende mistanke

e r a g t e d e

dommeren, at hun vil være at belægge med personlig arrest.

Derefter fremstilledes **Ane Andersdatter, Hans Hansens kaldet Stikirendskrædderens hustru**, der i går var anholdt og hensat under foreløbig bevogtning.

På anledning forklarer komparentinden efter at være formanet til sandhed, at det var hende bekendt, at arrestanten Boye, der i tidligere tid er kommet i hendes og mands hus, med hendes mands samtykke i et udhus der benyttedes til slagteri, har skrevet falske halvtredsindstyve rigsdalersedler. Hvorledes han bar sig ad dermed, eller hvem der skaffede ham apparaterne dertil, ved komparentinden ikke, da hun ikke selv har set det men kun var vidende om, at det

skete, og hendes mand dertil havde givet sin tilladelse. Hvad han fik derfor, eller om han har modtaget nogle af disse sedler, nægter komparentinden at vide, skønt det vel er hende bekendt, at han har været tilbudt en sådan seddel.

Endvidere vedgår komparentinden, at det er hende bekendt, at Boye og hendes mand i forening har forøvet et tyveri hos kromand Jens Larsen Skallebjerg, og kosterne var gemt i en hæs, hvor de senere fandtes. Mere ulovligt nægter hun i det mindste i øjeblikket at kunne mindes, at det er hende bekendt, at hendes mand har forøvet.

Komparentinden blev afgivet til bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 96.

Mandagen den 15. maj 1854.

Retten blev sat i Vissenbjerg Kro og sagen der påny foretaget.

For retten mødte **Mathias Ernst Frederiksen fra Skjønborghuset**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der ved juletid sidstleden er sket tyveri hos komparenten.

Det blev udført om natten, på en tid da komparenten og familie var i seng og har tyven skaffet sig adgang ved at udtage et vindue, der var fastgjort med søm og krybe ind deraf.

Der blev borttaget ved denne lejlighed en frakke, en pose med mel, en fruentimmer hørgarnskjole samt nogle forklæder, hvilket alt han ansætter til en værdi af 14 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **Jens Larsen fra Skallebjerg**. Han henholdt sig ganske til sin forklaring til den under litra M fremlagte udskrift af Odense herreds forhørsprotokol pag. 27 og 34 og navnlig med hensyn til, at tyvene var gået ind om natten ad et vindue, medens komparenten var i seng, skønt komparenten er vis på, at han havde påsat hasperne.

Ligeledes med hensyn til de bortstjåne genstande hvorhos han bemærker, at han foruden mindre betydelige genstande ikke har tilbageerholdt det bortstjåne vadmel, de tvende pibetøjer og kaffekanden. Han anslår værdien af de genstande, som han ikke har fået tilbage i det hele til 20 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Dernæst mødte **gårdmand Hans Jensen fra Årup**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der natten mellem den 13. og 14. december sidstleden blev forøvet indbrudstyveri hos komparenten på en tid, da komparenten med familie var i seng. Tyveriet er forøvet fra bryggerset, og er adgang dertil skaffet dels ved at itubryde et bræt, der var slået udenfor døren og dels ved at opløfte en indvendig klinke. Med hensyn til det bortstjåne erkender komparenten rigtigheden af de angivne genstande. Komparenten anslår værdien af de bortstjåne genstande til 5 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **boelsmand Rasmus Jørgensens enke, Ane Pedersdatter fra Koelberg**.

På anledning forklarer hun, at der sidstafvigte efterår om natten kl. omtrent 2, da komparentinden var i seng men dog var vågen, kom tvende mandspersoner ind til hende og medbragte et tændt lys. Den ene af dem gik straks hen til sengen, hvori komparentinden, som var alene, lå og tog sengeklæderne og lagde over hendes hoved, så at hendes næse kom til at bløde. Den samme person blev stående ved hendes seng, indtil de begge gik bort, i hvilken tid hun af frygt forholdt sig ganske rolig, og savnede hun efter deres bortgang to 5 – rigsdalersedler og nogle småpenge, uden at hun nøje ved hvor mange. Endvidere et forklæde, to tørklæder samt noget sukker, kaffebønner, lys, et spil kort m.m., hvilket hun alt anslår til i det hele en værdi af 3 rgdl.

Komparentinden er vis på, at såvel døren som en lem, der var tæt ved siden af denne, var forsvarligen

lukket og navnlig lemmen med en indvendig krog, men såvel denne som døren stod om morgenen på vid gab.

Med undtagelse af det ovenbeskrevne forøvede gerningsmændene ingen personlig vold mod komparentinden. Komparentinden frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **Maren Jørgensdatter, husmand Simon B.. enke fra Ørebjerg Mark**, der

på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstleden forår er forøvet indbrudstyveri hos hende. Om natten kl. 12 da komparentinden var alene hjemme og lå i sin seng, kom 2 personer ind og havde lys med. Den ene af dem kastede sengeklæderne over komparentindens hoved og holdt komparentinden i sengen, medens den anden åbnede kister og skabe, og borttog de 1 stk. dynevår, 8 pund uld, 6 pund hør, 1 stk. hvidt valmel, 1 stk. lagen. Komparentinden tilføjede på anledning, at der ved siden af døren var et hul i væggen, og der fandt hun efter tyvenes bortgang døren åbentstående, ligesom den var løftet af det ene hængsel.

Det under nr. 93 i bevaring tagne stk. vadmel blev komparentinden forevist, og erklærer hun, at det er af samme bonitet, som det hende frastjålne havde, men kan hun for øvrigt ikke genkende det, da det nu er farvet. Det blev vurderet til 8 rgdl. Komparentinden anslår værdien af det bortstjålne til 21 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **ejeren af Vissenbjerg Mølle, Jacob Jensen**, der på anledning forklarer, at der sidstafvigte efterår har været tyveri i møllen om natten, idet et vindue er blevet åbnet efter at 4 ruder var itubrudte og en sprosse ituslagen, og antager komparenten, at gerningsmændene var steget ind ad dette vindue og gået ud igennem porten da denne, der om aftenen var lukket indvendig fra med en krampe, om morgenen fandtes åben.

Komparenten savner intet som borttaget og anslår værdien af den tilføjede skade til 3 mk. men frafalder krav på erstatning. Der lå en karl indenfor porten, men han har intet mærket.

Dernæst mødte **fæsteren af den såkaldte Præstemølle, Johan Henrik Duck**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte efterår om natten er sket indbrudstyveri i møllen, idet døren med vold var opbrudt, så at slutblikket er gået i stykker, og blev der ved den lejlighed bortstjålet 6 skæpper bygmel. Værdien af det hele sækkene iberegnet anslås til 8 rgdl., men komparenten frafalder krav på erstatning.

På anledning bemærker komparenten, at møllen ligger isoleret fra beboelsesbygningerne, og opholdt sig på den tid tyveriet er forøvet ingen på møllen, hvorfra den sidste mand var gået bort omtrent kl. 11, så at tyveriet antages at være forøvet omtrent ved midnatstid, så meget mere som hunden på den tid gjorde støj.

Endvidere mødte **husmand Christen Jensen fra Prindsholmhuset**, der forelæstes arrestanten Boyes forklaring med hensyn til det hos komparenten forøvede tyveri, og fandt han intet herved at erindre, idet han navnlig bemærker, at det forholder sig rigtigt, at døren til kostalden fandtes opbrudt såvelsom som et vindue til våningshuset og at pengene, der udgjorde det opgivne beløb, var udtagne af det opbrudte skab. Pengene havde en værdi af 8 mk. Komparenten renoncerer på erstatning.

Derefter mødte for **husmand Hans Mortensen på Ladegårds Mark**, der er så svagelig, at han ikke kan gå eller tale, **Anders Hansens enke**, hvis søn er gift med bemeldte Mortensens datter, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der for 8 á 9 år siden eller så omtrent er sket indbrud hos bemeldte Mortensen, idet tyvene var stegen ind ad et vindue og kom ind i kammeret, hvor folkene lå og med trusler påbød tavshed, hvorefter de borttog et hængeskab, hvilket den påfølgende morgen fandtes liggende i en tørvemose. Der havde imidlertid ikke været penge i skabet, og savnedes der ikke uden nogle stykker papirer uden pengeværdi. For retten mødte **Johanne Cathrine Risum, der bestyrer sognepræst i Vissenbjerg Baggers hus**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvigte efterår er forsvundet et par blågarnslagener, der var udhængte om natten til tørre. De under nr. 45 i bevaring tagne stykker blev komparentinden forevist, men da disse er farvede og ituskårne, erklærede hun ikke at være i stand til at kunne genkende disse. Hun ansætter lagnernes værdi til 2 rgdl.

Derefter mødte **Jensigne Højbjerg i tjeneste hos pastor Bagge**, der på anledning forklarer, at hun sidstafvigte efterår har mistet et underskørt, uden at hun ved, hvem der har taget det eller bestemt kan angive, hvorfra det var borttaget. Efter at skørtet nr. 57 var komparentinden forevist, nægter hun, at det var det, der var bortstjålet fra hende. Dette skørt vurderedes derefter til 2 mk. og stykkerne til 4 mk.

Derefter mødte **arrestanten Hans Jørgensens hustru**. Hun gjordes bekendt med den ansatte

vurdering på samtlige de koster, der under sagen var bragt til stede og vedrører hende, hvorefter hun erklærede, at hun intet har at erindre mod denne vurdering.

Idet komparentinden på nærmere anledning i et og alt henholder sig til sin tidligere afgivne forklaring med hensyn til sin virksomhed ved de falske penge, der af arrestanten Gerhardtson var støbte på hendes og mands bopæl, erklærer hun, at hun vel vidste, at disse var bestemt til udgivelse, men at der desuagtet ikke var truffen nogen aftale mellem Gerhardtson og hende og vitterligt ej heller med hendes mand, om hvem der skulle udgive disse penge.

De mødende blev dimitterede. Sagen udsat og retten hævet.

Rothe

Rössing C. Knudsen

"Broendehus sagen" Samme protokol, side 102.

Tirsdagen den 16. maj 1854.

Retten blev sat på rådstuen i Assens og sagen igen foretaget.

Dommeren fremlagde under litra U.U. en rapport af 14. ds., under V.V. en udskrift af Gyldenstens birks politiprotokol, under X.X. en udskrift af Elbo og Holmands herreders politiprotokol og under Y.Y. en skrivelse fra ejeren af Erholm, kammerherre Cederfeldt af 14. ds.

samt bemærkede, at det med de anstillede undersøgelser ikke har kunnet oplyses, hvem der har mistet de får, de pågældende arrestanter har vedgået at have stjålet på Vissenbjerg Mark, ligesom ej heller hvem der har mistet de genstande arrestanten Gerhardtson har forklaret at have fundet på vejen.

For retten fremstilledes **arrestanterne Gerhardtson, Hans Jørgensen, Anders Pranger, Boye, Rasmus Christensen, Christen Sosmed og dennes hustru Kirstine Hansdatter.**

Komparenterne Hans Jensens, Christian Andersens og Hans Jørgensens forklaringer blev forelæste, og erklærede arrestanterne Pranger, Sosmed og Boye, at de vil antage, at det er de her ommeldte får, de har stjålet.

Endvidere forelæstes komparentinden Eskildsens forklaring, mod hvilken Boye intet havde at erindre og erkender at have taget alt af hende opgivet.

Fremdeles oplæstes bemeldte Jens Hansens fra Kjødstrups forklaring, mod hvilken arrestanterne Boye og Hans Jørgensen intet havde at erindre og navnlig erkender at have taget de af dem opgivne genstande, ligesom det ham udleverede stammer fra dette tyveri.

Fremdeles forelæstes gårdmand Johan Jørgensens Skovhøjrupps forklaring, mod hvilken Gerhardtson og Rasmus Christensen intet havde at erindre og bemærkede, at ingen dem ved den lejlighed havde hørt noget skud.

Ligeledes forelæstes møller Peder Hansens fra Skjødstrup mølles forklaring, mod hvilken Gerhardtson intet havde at erindre, kun at han forsikrer, at døren var uaflåset.

Fremdeles forelæstes komparenten Søren Mathiesens forklaring, mod hvilken Boye og Hans Jørgensen intet havde at erindre navnlig med hensyn til tiden, da tyveriet er forøvet, de genstande der var borttagne, ligesom de også erkender, at det der var denne komparent udleveret hidrører fra dette tyveri.

Ligeledes forelæstes købmand Brocks forklaring, mod hvilken Boye og Hans Jørgensen intet havde at erindre navnlig med hensyn til måden, hvorpå vinduet var åbnet og de borttagne genstande, ligesom de også erkender, at de denne komparent udleverede genstande hidrører fra dette tyveri.

Mod Jørgen Simonsens forklaring fra Stavrbjerg der derefter forelæstes, havde arrestanterne Boye, Pranger og Sosmed intet at erindre.

Mod den for Rasmus Nielsens enke i Stavrbjerg afgivne forklaring havde Pranger intet at erindre. Ej heller mod gårdmand Lars Nielsens forklaring, der ligeledes forelæstes. Husmand Jørgen Nielsens forklaring fra Ålby som forelæstes, erkender arrestanten Pranger for rigtig navnlig med hensyn til lokaliteterne og bemærkede, at han åbnede den omhandlede lem ved at stikke en pind ind og med denne omdreje den indvendige haspe. Arrestanten vedbliver, at han først stak hovedet af lammet ud af lemmen, gennem hvilken Niels da trak det

Efter at Johan Jacobsens fra Bårings forklaring var forelæst, nægter arrestanter Pranger og Boye enstemmigen på det bestemteste at have tilvendt sig andet end af dem tidligere opgivet

og navnlig ikke de af Johan Jacobsen angivne genstande. De ansætter værdien af det, de har frastjålet til 5 rgdl., og udførtes tyveriet om aftenen i mørkningen. Derimod finder de intet at erindre mod Hans Andersens forklaring.

Efter at husmand Lau Mathiesens forklaring fra Indslev Mark var forelæst, erklærede Gerhardtzen, at denne var rigtig, og at han har borttaget ved dette tyveri de af denne komparent opgivne genstande, og er det arrestanten ikke tidligere har opgivet bragt hjem til hans nu afdøde kone, uden at han ved, hvor det senere er afbleven. Frakken nr. 2 hidrører rigtigheden fra dette tyveri, og erklærer arrestanten Sosmed, at det er rigtigt, at der nu er syet andet foer i den. Med hensyn til husmand Hans Jensens forklaring fra Åbylund Mark erklærer Boye, at han vel antager, at stedet er en fejltagelse, når han tidligere har omtalt dette tyveri som udført på Indslev Mark, og finder han for øvrigt intet at erindre mod denne forklaring og hidrører det udleverede uldgarn herfra.

Mod tjenestekarl Jørgen Andersens forklaring finder arrestanterne Boye og Hans Jørgensen intet at erindre og erkender navnlig, at de af denne komparent opgivne genstande var stjålne. Hvor tobakspungen var efterbleven, ved de ikke men vedbliver, at der virkeligen var 8 rgdl. 2 mk. i pungen.

Med hensyn til tyverierne i Kavslunde kirke vedgår arrestanterne Boye, Pranger og Sosmed, at de erholdte penge er af dem opgjort til 13 á 14 rgdl.

Arrestanterne Gerhardtzen og Hans Jørgensen ansætter værdien af det af dem stjålne lam på Indslev Mark til 4 rgdl.

Mod Christoffer Pedersens forklaring af Båring der forelæstes, havde Boye intet at erindre og navnlig intet imod at have borttaget de opgivne genstande, ligesom de udleverede genstande virkeligen hidrører fra dette tyveri.

Mod komparenten Svend Andersens forklaring fra Kustrup Mark havde Boye og Pranger intet at erindre.

Husmand Lars Jørgensens forklaring fra Vejlbj Mark erkender Pranger og Sosmed for rigtig. Efter at fisker Søren Jensens forklaring var forelæst, forsikrer arrestanterne Boye og Pranger enstemmigen, at Søren Lillelund virkeligen bortkastede hængelåsen, som blev afbrækket, således at den ikke kan have været i som af Søren Jensen omforklaret, men må dette formodentlig have været tilfældet en anden gang, da det var dem bekendt, at Jacob Eriksens svigersøn, Niels også har forøvet tyveri på dette sted, hvor han bl.a. tog en tallerken og nogle glas, hvilke genstande dels blev borttagne ved dette tyveri, og det tyveri disse arrestanter har forøvet i forening med Søren Lillelund.

Mod gårdmand Lars Offersens forklaring finder Pranger intet at erindre.

Mod Offer Hansens forklaring finder Gerhardtzen intet at erindre og vedgår navnlig, at alt af denne komparent opgivne er borttaget ved dette tyveri. Hvor kurvene er afblevne, ved han ikke men genkender efter forevisning morteren nr. 96. Denne vurderedes med hans samtykke til 1rgdl. og vil blive ejeren tilstillet.

Derefter forelæstes komparenten Simon Junges forklaring, mod hvilken arrestanterne Boye og Buck intet finder at erindre, navnlig med hensyn til måden og tiden hvorpå indbruddet var forøvet, og er det rigtigt, at de forstyrredes, da de hørte nogen vågne.

Med hensyn til landmåler Olsens enkes søns forklaring da vedgår arrestanterne Boye og Hans Jørgensen virkeligen at have forøvet det af dem omforklarede tyveri på den af dem omforklarede måde, og at lagnerne nr. 49 hidrører herfra, hvorhos de bemærker, at det er dem bekendt, at Olsens enke er meget velstående, så det var let at antage, at hun ikke ville savne disse lagner.

Med arrestanternes samtykke vurderes disse tilsammen til 15 mk.

Samme arrestanter finder intet at bemærke mod den fra Rasmus Hansen på Fjeldsted Mark afgivne forklaring.

Efter husmand Rasmus Andersen Åmands (?) forklaring var forelæst, vedgår arrestanten Boye denne i et og alt for rigtig, og navnlig at bemeldte Anders Rasmussen, hvis navn tidligere er anført som Niels, blev stødt ned i en vandgrøft, hvor arrestanten blev stående ved ham, ligesom det også er rigtigt, at nærværende arrestant, da bemeldte mand igen kom op, gav ham nogle stød samt truede ham med en kniv, hvorved han dog bemærker, at han ingen sådan havde

hos sig. Idet arrestanten Buck for øvrigt også erklærer rigtigheden af bemeldte forklaring, samt at han selv med Boyes broder var inde i huset, hvor sidstnævnte søgte efter Pranger, nægter han dog enten selv at have slået Rasmussens kone, der lå i sengen eller at have set Boyes broder gøre det og påstår, at han ikke var konen så nær, at han kunne berøre hende. Også nægter han at være vidende om, at der blev borttaget nogen bøsse. I denne anledning bemærkede arrestanten Boye, at det er ham bekendt, at konen må være bleven slået, da han senere hørte, at hun var syg, hvorhos han tilføjer, at hans broder fortalte, at konen ved at forsvare sig havde slået Buck ned, ligesom sidstnævnte også selv klagede over at være bleven slået af hendes fingerring. Dette nægter Buck. Endnu tilføjer Boye, at det er rigtigt, at der blev borttaget en bøsse, som blev kastet bort udenfor, hvor nærværende arrestant selv så den ligge. Mod husmand Peder Marcussens forklaring finder arrestanterne Pranger og Gerhardtsen intet at erindre.

Mod skrædder Frederiksens kones forklaring fra Fjeldsted finder arrestanterne Boye og Hans Jørgensen intet at erindre og vedgår navnlig, at de hende udleverede genstande hidrører fra dette tyveri.

Endvidere forelæstes Niels Sørensens forklaring, mod hvilken arrestanterne Boye og Hans Jørgensen intet fandt at erindre såvel med hensyn til det stjålne som til de nu udleverede genstande, hvilke de erkender alle hidrører fra dette tyveri.

Mod husmand ? Jacobsens enkes forklaring finder arrestanten Gerhardtsen intet at erindre, kun at han nægter, at der var mere end 7 særke, hvorimod han vedgår, at der blev borttaget et stk. valmel, hvoraf han fik halvdelen men ved ej, hvor det er afbleven.

Mod gårdmand fra Kauslunde Anders Hansens forklaring finder arrestanterne Boye og Hans Jørgensen intet at erindre, idet de navnlig erkender rigtigheden såvel af de efter hans forklaring borttagne genstande som af de komparenten udleverede genstande, der virkelig hidrører fra dette tyveri.

Mod Hans Trydemands og Anders Pedersens forklaringer finder arrestanterne Gerhardtsen og Boye intet at erindre.

Mod Rasmus Pedersen Hestehaves forklaring finder arrestanten Gerhardtsen intet at erindre.

Mod Hans Hansens af Nakkebølle Marks forklaring finder arrestanten Boye intet at erindre, idet han navnlig erkender, at der blev borttaget de af komparenten opgivne genstande. Efter at frakken nr. 115 og støvlerne nr. 116 var arrestanten forevist, erklærer han, at han ikke med afgjort sikkerhed kan genkende frakken, skønt han dog bestemt mener at genkende foeret i denne. Støvlerne genkender han med sikkerhed. Frakken vurderes med hans samtykke til 2 rgdl. 3 mk. og støvlerne til 3 mk.

Mod husmand fra Roerup Clement Findsens forklaring havde arrestanterne Boye og Hans Jørgensen intet at erindre.

Mod husmand fra Ejby Mark Niels Larsens forklaring havde arrestanten Boye intet at erindre.

Mod husmand fra Ørbek Jørgen Berthelsens forklaring finder arrestanten Boye intet at erindre og erkender alt af denne opgivet, der er borttaget, ligesom at de ham udleverede genstande hidrører fra dette tyveri. Det manglende er forblevet hos Sara i Åhøjrup.

Med hensyn til husmand fra Harndrup Rasmus Christensens forklaring bemærker arrestanten Gerhardtsen, at han med en kniv opløftede den indvendige haspe og har i det mindste ikke bemærket, at noget var itubrudt. Forøvrigt har han intet imod forklaringen at erindre men ved ikke, hvor det manglende tøj er afbleven.

Efter at det af tjenestekarl Lars Andersen indleverede og under nr. 114 i bevaring tagne ur var arrestanterne Gerhardtsen og Pranger forevist, erklærede de, at det på det nøjeste ligner det, de i forening med arrestanten Anders Hansen har stjålet fra en sovende mand ved Middelfart, uden at de tør bevidne dets identitet. Gerhardtsen vedblev at han, der i overværelse af Pranger modtog det af Anders Hansen, der havde skjult det i taget hos Hans Lillelund, har solgt eller bortbyttet det til en ubekendt person i Odense. Uret blev med arrestanternes samtykke vurderet til 3 rgdl. 3 mk. og vil blive ejeren tilstillet.

Mod Mathias F. Ernst' forklaring havde arrestanten Boye intet at erindre. Ej heller havde han noget at erindre mod den afgivne forklaring af Jens Larsen fra Skallebjerg, idet han bemærker,

at ligesom vadmelet er solgt i Fåborg, således er også piberne solgt der, hvorimod Hans Hansen beholdt kaffekanden.

Mod gårdmand af Årup Hans Jensens forklaring fandt arrestanterne Boye og Hans Jørgensen intet at erindre, og erkender navnlig begge, at der ved denne lejlighed blev itubrudt et bræt, som var slagen for døren, førend de kunne række hånden ind for at opløfte klinken.

Med hensyn til Rasmus Jørgensens enkes forklaring erklærer arrestanten Rasmus Christensen, at det var ham, der stillede sig hen til hendes seng, men han nægter at have lagt klæderne over hovedet på hende eller berørt hende, idet han tilføjer, at det ikke gjordes nødvendigt eftersom hun, da han havde pålagt hende stilhed forholdt sig ganske rolig, så længe han stod ved sengen. Han nægter, at der blev taget flere penge end af ham tidligere omforklaret, hvorimod han vedkender sig rigtigheden af, at de øvrige af hende opgivne genstande blev borttaget dog med undtagelse af kortene. Arrestanten vedbliver fremdeles, at han ikke gik ind ad den omforklarede lem. hvorimod arrestanten Sørensen (Pranger ?) efter at være gået ind ad lemme åbnede døren for ham.

Mod Simon Brabrands enkes forklaring finder arrestanten Gerhardtzen intet at erindre, og er det rigtigt, at der ved denne lejlighed blev bortstjålet en tekedel, som også kom hjem til hans nu afdøde kone, uden at han ved, hvor den senere er afbleven. Arrestanten har i det mindste ikke bemærket, at døren gik af dets ene hængsel.

Med hensyn til møller Jacob Jensens forklaring erklærede arrestanterne Boye og Hans Jørgensen, at det er rigtigt, at ruderne og sprossen blev itubrudte, og at Boye gik ind ad vinduet og ud ad porten. Mod møller Johan H. Ducks forklaring ved samme arrestant ej heller noget at erindre, og er det rigtigt, at døren blev opbrudt med et brækjern, hvorved noget gik i stykker. De borttagne sække blev brændte.

Mod Christen Jensens af Prindsholmshusets forklaring havde arrestanterne Pranger og Gerhardtzen intet at erindre.

Mod den for Hans Mortensen afgivne forklaring fandt Boye intet at erindre.

Med hensyn til det hos præsten Bagge i Vissenbjerg forøvede tyveri vedbliver Boye og Gerhardtzen, at skørtet nr. 45 virkelig hidrører herfra.

Den under litra V.V. fremlagte forhørsudskrift blev forelæst, og fandt Boye, Sosmed og Pranger intet derimod at erindre men bemærkede, at de herfra hver fik 7 á 8 mark.

Forhørsudskriften X.X. blev arrestanterne forelæst med hensyn til tyveriet i Vindige kirke, og fandt Boye og Pranger intet derved at erindre og erkender rigtigheden af, at de har sat sig i besiddelse

af den omhandlede økse og spade, men har de bortkastet samme førstnævnte som sidstnævnte.

Ligeledes erkender de begge rigtigheden af de tilstedebragte oplysninger om indbruddet i Thaulov kirke og de dermed i forbindelse stående tyverier, hvorhos den derfra tilstedekomne økse vurderedes med deres samtykke til 3 mk.

Med hensyn til de fra Vissenbjerg Mark bortstjålne får erklærede Boye at de, som han i forening med arrestanten Hans Hansen havde frastjålet, kunne have en værdi af 9 rgdl. tilsammen.

Gerhardtzen og ? erklærede, at det de havde taget fra samme mark kunne have en værdi af 4 rgdl.

Efter at skrivelse litra Y.Y. var foreholdt, forklarede arrestanten Boye, at det fra Erholm stjalne dækketøj først blev bragt hjem til Hans Hansens kone, hvor det blev omsyet til særke og skjorter m.v., men da Hansen noget senere blev mistænkt for et andet tyveri og i den anledning frygtede for en undersøgelse, turde han ikke beholde dette tøj i huset, hvorfor han gemte det i sin nabos hæs ved Brendholt, hvor det senere blev funden. Det som imidlertid savnedes er formodentligt beholdt, uden at arrestanten ved noget nærmere derom. Selv beholdt han intet deraf.

Samtlige arrestanter erklærede herefter hver for sig, at de intetsomhelst har at erindre imod de dem nu forelæste værdiansættelser såvel med hensyn til de tilstedeværende koster, som de der ikke var komne tilstede og de med de forøvede misgerninger foranledigede beskadigelser.

Derefter fremstilledes arrestanten Christen Olsen fra Ellesø. Han forelæstes husmand fra

Kjærby Mark Lars Andersens forklaring, hvis rigtighed han i et og alt erkender navnlig med hensyn til den måde, hvorpå han har skaffet sig adgang til tyveriet ved at opbryde den ene halvdør, der var befæstet med søm, hvorfor arrestanten måtte udbryde denne. Den af Lars Andersen indleverede paraply blev arrestanten forevist og af ham genkendt, hvorefter den med hans samtykke vurderedes til 2 mk. Den vil nu ejeren blive tilstillet.

Dommeren fremlagde under Z.Z. en skrivelse fra stiftsphysicus Aarestrup og distriktslæge Toxværd dateret i Odense den 27. april 1854.

Efter at samtlige arrestanter var afgivne til arresterne fremstod påny arrestanten Gerhardtson, der på anledning forklarede, at en arrestant kaldet Johan Ærlig der, som impliceret i en anden sag i længere tid har siddet i arrest ved siden af nærværende arrestant, har fortalt ham, at der var en anden ligeledes for tiden arresteret person, sædvanlig kaldet "Lille Jens", i forening med en person kaldet Søren Smed samt en tredje ved navn Lau Tønnesen, der for tiden hensidder i tugt- og forbedringshuset i Odense, i forrige års forår har forøvet nogle indbrudstyverier i Kjerte sogn, Wedellsborg birks jurisdiction.

Ligeledes har bemeldte Johan Ærlig fortalt nærværende arrestant, at han i forening med ovennævnte Lau Tønnesen i forrige års efterår har forøvet tyveri i Aborre, Båg herred. Johan har forklaret at Tønnesen, der var den, der var inde i huset ved denne lejlighed var så beskænket, at det varede meget længe, inden han kom ud, så at Johan frygtede for, at de begge skulle blive anholdt på gerningstedet.

Arrestanten blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing Chr. Knudsen

"Broendehus sagen"

Samme protokol, side 113.

Onsdagen den 17. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestantinden Hans Hansens hustru Ana Andersdatter** blev fremstillet. Hun vedblev uforandret sin sidst afgivne forklaring, men nægtede at det var hende muligt at kunne mindes noget yderligere.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**. Han blev påny opfordret til sandhed, ligesom han confronteredes med sin kone, der for ham gentog sin afgivne forklaring, men han vedblev sin nægtelse af at være skyldig i de ham påsigtede forbrydelser.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Poullum**, der var transporteret hertil fra byen. Han blev påny formanet til sandhed men vedblev sin benægtelse at være skyldig i det ham tilsigtede tyveri på Cathrinebjerg.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Christian Sosmed**, der efter at have ratihaberet sin forklaring til rapporten litra M.M., der var bleven ham forelæst gentog denne for forrige arrestant, der desuagtet på det bestemteste nægtede at have udladt sig således som af Sosmed omforklaret.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne. Hans Hansens hustru hensat under bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 114.

Samme dag.

Sagen blev påny foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Hansens hustru, Ane Andersdatter**. Efter ny formaning til sandhed erkender hun, at hendes mand har fortalt hende, at han i forening med Boye har bortstjålet fra Erholm fra blegning en stor mængde dækketøj. Hun ved også, at han havde dette gemt i udhuset, hvor de boede, da han selv har fortalt hende sådant, men ligesom hun selv nægter at have set dette tøj og endnu mere at have syet på det, således nægter hun overhovedet i så henseende at vide noget yderligere besked og nægter endvidere at kunne meddele nogetsomhelst yderligere.

I betragtning af at det under de forhåndenværende omstændigheder må anses indtil videre at

afskære komparentinden fra al communication

e r a g t e d e

dommeren, at hun vil være at belægge med personlig arrest, hvorefter hun til denne blev afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 115.

Løverdagen den 20. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestantinden Jens Andersens Rytters kone, Ane Cathrine Jepsersdatter** fremstilledes.

Idet hun ganske henholder sig til sin tidligere forklaring og navnlig at hun, idet hun ikke nærrede tvivl om, at de genstande hun har modtaget af arrestanten Boye, var stjålne på den anden side nægter at have opfordret ham til tyverierne, tilføjer hun, at hun desuden har modtaget noget honning og voks, som hun vidste, at han havde stjålet, uden at hun dog ved hvor.

Endvidere tilføjer hun opfordret til sandhed, at hun engang ved en smedje havde fundet nogle stykker jern, bøjede krumme i spidsen hvilke hun havde taget med hjem, og da Boye så disse, og bad om dem, gav hun ham dem, uagtet han sagde, at de var indrettede til dermed at oplukke låse, og at hun mente, at han ville bruge dem til at udføre tyverier med, uden at han dog udtalte noget sådant bestemt.

Hun blev igen til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 116.

Søndagen den 21. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**, der efter formaning til sandhed nu afgiver følgende forklaring:

Det forholder sig rigtigt, at han har tilladt for flere år tilbage arrestanten Boye tilligemed dennes senere afdøde broder at skrive flaske halvtredsindstyve rigsdalersedler hjemme på arrestantens bopæl. De udførte dette arbejde i et til slagteri indrettet udhus, men arrestanten nægter at have forskaffet nogle af de apparater, de dertil brugte eller på nogen måde at været dem behjælpelig med forfærdigelsen end som anført ved at overlade dem det fornødne lokale, i hvilket de i det mindste forfærdigede 2 stk. Han har set dem begge skrive sedlerne, ligesom han også har set de færdige sedler, men han nægter at have modtaget eller udgivet nogle af disse, ligesom han også nægter at have modtaget betaling for den han ved at overlade dem lokalet ydede dem ved forfærdigelsen. Apparaterne de brugte blev ikke opbevarede hos nærværende arrestant, men de bragte og medtog dem selv, når de kom og gik.

Fremdeles vedgår arrestanten, at han for en 8 á 9 år siden i forening med arrestanten Boye har stjålet en mængde dækketøj fra blegen ved Erholm. Han nægter imidlertid i øjeblikket at kunne erindre, hvor dette tøj først blev henført, navnlig om det kom hjem på nærværende arrestants bopæl, hvorimod han kuns ved, at det senere blev hjembragt til hans nabos hus og gemt men senere funden af politiet.

Fremdeles vedgår han med arrestanten Boye at have deltaget i tyveri hos kromand Jens Larsen Skallebjerg, i hvilken anledning han yderligere forklarer, at Boyes nu afdøde broder var godt kendt på stedet og skulle efter aftale gå dertil om aftenen og begære natlogi og da, forinden han gik i seng aftage hasperne af vinduet. Om han har gjort dette, ved arrestanten ikke, da han ved tyveriets udførelse ikke så noget til ham. Men om natten gik nærværende arrestant og Jens Boye til gerningsstedet, hvor sidstnævnte efter at have åbnet et vindue, på hvilket hasperne fandtes aftagne straks - medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på - gik ind ad dette vindue, og tilvendte de dem forskellige genstande, i hvilken henseende arrestanten erkender rigtigheden af Boyes og Jens Larsens under sagen afgivne forklaringer. Vadmelet

blev solgt i Fåborg, uden at arrestanten mindes, hvorledes de kom derhen. Hvor tobakspiberne er afblevne, husker han ikke, derimod forekommer det ham i det mindste, at arrestanten Jens Rytter fik te- eller kaffekedlen.

Fremdeles vedgår arrestanten at have deltaget i et tyveri hos husmand Hans Mortensen på Ladegård Mark, i hvilken anledning, han forklarer, at foruden ham selv deltog også begge brødrene Boye i dette tyveri, idet disse tvende om natten da folkene var i seng, medens arrestanten stod udenfor og passede på steg ind ad et vindue og udbragte et skab, hvilket blev ud-

Fort. –
bragt på marken, men da det der var slået i stykker, fandtes ingen penge deri, og de fik således intet videre.

Med begge ovennævnte brødre har arrestanten endvidere deltaget i at stjæle tvende får om natten på Vissenbjerg Mark. Disse blev slagtede ude på marken og derefter bragt hjem til arrestanten,

hvor de blev fortærede.

I Turup nægter arrestanten på det bestemteste at have deltaget i noget tyveri.

Oplæst og ratihaberet hvorefter arrestanten igen blev afgivne til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 118.

Mandagen den 22. maj.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Hans Hansen** fremstillet. Han ratihaberede i enhver henseende sin i går afgivne forklaring og vedbliver således navnlig, at brødrene Boye med hans tilladelse i hans hus har skrevet 2 falske halvtredsindstyve-rigsdalersedler men vedbliver også sin benægtelse af at have modtaget eller udgivet sådanne og navnlig at have givet den med bilag litra M fulgte seddel til den i samme bilag ommeldte Niels Hansen Stærmose. Efter at denne seddel var arrestanten forevist, erklærer han at de, der efter hans forklaring blev skreven i hans hus, så aldeles sådan ud.

Endvidere vedbliver han at have deltaget i tyveriet i blegtøj på Erholm, men han vedbliver også, at det er ham umuligt at mindes, hvor tøjet straks blev henbragt, navnlig om det blev bragt hjem på hans bolig eller skjult i den stak, hvor det senere blev funden, og i særdeleshed nægter han at kunne mindes, hvor det manglende er afbleven, eller hvorledes eller af hvem det tilstedekomne var syet.

Også med hensyn til tyverierne i Skallebjerg, på Vissenbjerg Mark og på Ladegårds Mark vedbliver han uforandret sin i går afgivne forklaring.

På anledning tilføjer arrestanten, at det forholder sig rigtigt, at han engang har været samlet med arrestanterne Pranger og Boye i Odense, og at de der har talt om at forøve et tyveri hos en mand på Sletten. Han forsikrer imidlertid, at det for at fuldbringe dette tyveri var nødvendigt at ihjelslå manden, hvorhos han tilføjer, at han straks efter fortrød aftalen hvorfor han, da de havde lagt sig til hvile udenfor byen, foregav, at det var for sildigt at udføre tyveriet den aften, men at han ville møde dem den 2. dags eftermiddag, uden at det dog var hans hensigt at opfylde dette, hvilket han ej heller gjorde.

Efter at **arrestanten Boye** var fremstillet, blev hans og Hans Hansens forklaringer dem gensidigen foreholdte, hvorefter Boye erkender, at hans afdøde broder har deltaget i at skrive de omhandlede halvtredsindstyve-rigsdalersedler men vedbliver derimod, at der var skrevne flere sådanne på Hansens bopæl end 2, idet han dog tilføjer, at det vel er muligt, at Hansen ikke har set flere. Også vedbliver han på det bestemteste, at Hansen har modtaget 4 sådanne sedler. Dette sidste nægter Hansen lige så bestemt.

Boye vedbliver, at tøjet fra Erholm blev bragt hjem til Hansens bopæl. Denne nægter at kunne mindes dette og vedbliver i så henseende sin tidligere forklaring.

Med hensyn til tyverierne på Skallebjerg, Ladegård og Vissenbjerg marker erkender Boye rigtigheden

af Hansens forklaringer navnlig med hensyn til hans afdøde broders medvirkning i

disse tyverier, idet han tilføjer, at han ikke tidligere har villet afgive forklaring derom for at skåne sin broders minde.

Med hensyn til det påtænkte tyveri hos en mand på Sletten vedbliver Boye sit tidligere, hvorefter Hansen nu tilføjer, at der vel dette foruden også var tale om en gerning, hvor manden skulle dræbes, for at de kunne komme i besiddelse af hans penge, men han nægter, at han selv havde påtænkt at deltage heri, hvorimod det kun var noget, han anviste de tvende andre. Boye indrømmer, at der var tvende sådanne gerninger og forsikrer, at Hansen efter planen skulle deltage i dem begge. Om Jens Rytter har fået den te- og kaffekedel, der blev stjålet i Skallebjerg, nægter Boye at vide.

Efter at dommeren under A.A.A. havde fremlagt en skrivelse af 19.ds., hele incaminationsacten i ... blev den foreholdt arrestanten Boye, der intet havde at erindre imod den ansatte værdi på istandsættelsen af de beskadigede vejvisere, derimod forsikrer han, at han ikke har knækket eller beskadiget de i skrivelsen ommeldte træer og at det Thomas Jørgensen, hvem arrestanten for øvrigt godt har kendt, og hos hvem han har arbejdet, har udsagt i så henseende er aldeles usandfærdigt. Arrestanten har set, at de bemeldte træer var brækkede, men han ved ikke, hvem der har gjort det.

Dommeren bemærkede, at den af kludehandler Claus Slesvig ommeldte falske rigsdaler var indleveret og taget i bevaring.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 121.

Sagen blev påny foretaget og **arrestanten Jens Rytters kone, Ane Cathrine Jepsersdatter** fremstillet.

Idet hun forøvrigt ganske henholder sig til sin tidligere forklaring, tilføjer hun, at det var forinden Boye bragte nogle af de omforklarede stjalne genstande til hende, at han fik de omhandlede dirke, og tilføjer hun yderligere i den anledning, at hun kort i forvejen som anført havde fundet dem, og da Boye så dem, bad han hende om dem, idet hun tilføjede, hvortil de kunne bruges og sagde at han, når han måtte få dem, nok skulle give hende noget til gengæld derfor. Hun sagde da, at han gerne måtte beholde dem, og en tid derefter var det, at han bragte hende de tidligere omforklarede genstande, med hensyn til hvilke hun bemærker, at hun senere havde erindret, at hun også modtog en hvergarnskjole og et forklæde. Kjolen har hun omsyet til klæder til et af børnene, men såvel denne som forklædet er opslidt.

Derefter fremstilledes **arrestanten Boye**, der for hende gentog sin hende betræffende afgivne forklaring, hvorefter hun erkender at hun, da hun gav ham de omhandlede dirke, blandt hvilke hun ikke kan nægte, at der også har været en nøgle, sagde, at hvis han ville stjæle noget til hende, var det godt, hvis ikke kunne det også være det samme.

Boye bemærkede i denne anledning at arrestantinden, da han bragte det første stjalne til hende, ytrede, at nu kunne hun dog se, at han holdt ord. Arrestantinden nægter at kunne erindre at have udladt sig således. Ligeledes nægter hun på det bestemteste, skønt Boye gentog sin forklaring af ham hende vitterligt af have modtaget falske penge.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen, Stikirendskrædderen** kaldet, der nu vedgår, at det forholder sig rigtigt, at han af brødrene Boye har modtaget 2 falske halvtredsindstyve rigsdalersedler. Den ene af disse gav han til den i forhøret litra M ommeldte Niels Hansen Stærmose, i hvilken anledning denne såvel som nærværende arrestant blev arresteret. Den anden udgav han på Svendborg Marked, hvor han købte en hest af en mand, der var fra Egeskov eller også dennes karl eller søn og betalte den med denne seddel og en ægte rigsdalerseddel. Ved denne lejlighed var begge brødrene Boye med, og da nærværende arrestant ikke turde ride bort med hesten, og såvidt arrestanten ved, Jens Boye blev anholdt men unddrog, red den afdøde Boye bort med hesten, men da han frygtede for at blive pågreben, bandt han denne i en skov, hvor den senere blev antruffen, men da ingen ejer dertil meldte sig bortsolgt ved auktion.

Det var aftalen såvel mellem arrestanten og brødrene Boye og Niels Hansen Stærmose, at de skulle dele den fortjeneste, de fik ved at udgive den falske seddel. Flere end de 2 sedler ved arrestanten i det mindste ikke, at han har modtaget, og i hvert tilfælde har han ikke udgivet flere.

Med hensyn til tøjjet der blev stjålet på Erholm erkender arrestanten, at dette først blev bragt hjem til ham selv, og opfordrede han sin kone til at sy klædningsstykker deraf dog ikke andet end undertøj og foer, for at det ikke skulle ses og kendes, men da han senere blev bange for at beholde det i huset, bortbar han det der endnu var tilbage og skjulte det i den hæs, hvor det senere blev funden.

Endvidere erkender arrestanten, at han for en 8 á 9 år siden i forening med en senere afdød person kaldet "Røde Hans" har udført et tyveri i Thorup hos en gårdmand, der såvidt han ved hed Lars Hansen. De skaffede sig adgang ved at itubryde nogle jernstænger, der var sat for et vindue og gik der igennem, hvilket skete på en tid om natten, da folkene var i seng.

Af et hængeskab tilvendte de sig nogle penge, uden at han nøje ved hvor mange, men fik han for sin del omtrent 100 rgdl., i hvilken anledning han bemærker, at de medtog skabet i haven, hvor det blev itubrudt. De tilvendte sig derhos nogle klæder, tørklæder og deslige, hvilke de dog kun bortbragte et stykke og derefter gemte under en stenkiste, hvor det senere skal være funden og kommen ejeren i hænde.

Endvidere vedgår arrestanten, at han i forening med arrestanten Rytter i nærheden af Kavslunde på en mark har stjålet 3 lam eller muligen 4. Med denne arrestant har han ofte været ude i den hensigt at forøve tyveri, men med en undtagelse af denne ene gang blev sådant aldrig udført, da Rytter stedse i forvejen drak sig beskænket.

Fremdeles har han i forening med en person nemlig Eggert Larsen fra Urteskovshuset på samme tid stjålet 2 lam på Kavslunde Mark. Med samme person har han en nat i Østed taget en fjerding smør. Eggert Larsen var her bekendt, men om han tog smørret ved at stige ind ad et vindue eller ved at række ind ad det, ved nærværende arrestant ikke med vished, da han stod i nogen frastand for at passe på.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev derefter afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

"Broendehus sagen"

Samme protokol, side 125.

Tirsdagen den 23. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestantinden Hans Hansens hustru, Ane Andersdatter.**

Efter ny formaning til sandhed og efter at være foreholdt hendes mands forklaring vedgår arrestantinden,

at det fra Erholm stjalne dækketøj m.m. blev bragt til deres hus, og at hun af hendes mand har modtaget forskellige stykker deraf, som hun har syet til særke, ligesom hun også har brugt dem til skoning under en kjole. Ligeledes er nogle stykker brugte til forklæder, men hun forsikrer, at hun ikke nærmere ved, hvor i huset det var gemt, da hendes mand gav hende de stykker, hun skulle bruge, og nægter hun at vide, hvor alt det er afbleven, som ikke kom til stede, da det øvrige blev funden i hæsssen, hvor hendes mand havde gemt det.

Den under Y.Y. fremlagte skrivelse blev arrestantinden foreholdt, hvorefter hun erklærer, at hun ikke kan modsige, at der ved den omhandlede lejlighed er bleven borttaget så meget som i skrivelsen opgivet, da hun ikke nøjere har set det alt. Mod de ansatte værdier har hun intet at erindre.

Derefter fremstilledes **arrestantinden Rytters hustru, Cathrine Jepsersdatter.** Efter ny formaning til sandhed vedgår hun nu, at det forholder sig rigtigt, at hun for flere år siden af arrestanten Boye har modtaget 2 stk. 2- markstykker, om hvilke det var hende bekendt, at de var falske, men hun har desuagtet udgivet dem, uden at hun nærmere kan mindes til hvem. Hun vil ikke nægte, at hun muligen også kan have modtaget flere falske penge men forsikrer ikke

at være i stand til at huske det. Arrestantinden har ikke betalt Boye noget for disse falske penge, men han har givet dem til hende til gengæld, fordi han hos hende fik spise og drikke.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**, der forklarer, at han har forglemt at opgive, at han i forening med den tidligere nævnte Eggert Larsen ligeledes for en 8 á 9 år siden har forøvet et tyveri hos den gårdmand i Håre, hvis navn han dog ikke ved. Dette tyveri blev forøvet om natten på en tid, da folk var i seng, idet de banede sig adgang til stedet, ved at nærværende arrestant brød et hul i muren, gennem hvilket de gik ind og tilvendte sig af en dragkiste nogle få penge, uden at han ved hvor mange samt endvidere nogle tørklæder og andre småting.

Derefter fremstilledes **arrestanten Boye**, der efter at være gjort bekendt med arrestanten Rytters hustru i dag afgivne forklaring erklærer, at det forholder sig rigtigt, at hun af ham har fået nogle 2-markstykker, der var falske, ligesom han også ved at hun har fået enkelte falske rigsdalere, men hvor mange i det hele er han ikke i stand til at udsige. Hun har ikke betalt ham for disse penge på anden måde, end han hos hende har fået spise og drikke.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Jens Andersen Rytter**. Efter formaning til sandhed vedbliver han sin nægtelse af, at han vidste, at den omhandlede frakke var stjålen, da han modtog den af sin kone men erkender dog, at hun senere har underrettet ham derom, men han beholdt og brugte den desuagtet. Derimod nægter han fremdeles sig vitterligt at have modtaget falske penge af Boye. Han har vel engang fået 2 specier af ham for en bøsse, han solgte ham, men det er ham i det mindste ubekendt, hvis disse skulle have været falske.

Ligeledes nægter han at have begået tyveri i forening med arrestanten Hans Hansen og navnlig at have stjålet får på Kavslunde Mark i forening med denne.

Derefter fremstilledes igen **arrestanten Boye**, der confronteredes med sidstnævnte arrestant, hvem han sagde sin forklaring ham betræffende under øjnene, og navnlig at Rytter var hjemme, da Boye gik ud for at stjæle frakken m.m. og var vel vidende om, hvad ærinde han gik bort i.

Ligeledes vedbliver han, at Rytter har købt falske penge af ham, efter hvad han antager i det hele en 10 á 12 rgdl. i dels hele dels halve specier og også enkelte mindre mønter, og navnlig gav han ham efter foregående ærinde 2 stk. falske specier for en bøsse. Arrestanten Rytter vedblev desuagtet uforandret sit tidligere og benægter således i et og alt sandheden af Boyes forklaring, for såvidt den er i strid med hans egen.

Dommerne fremlagde under BBB en udskrift af Bågs herreds politiprotokol påbegyndt den 6. februar d. år og endt d. 18 ds.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Christensen**. Han blev opfordret til sandhed, hvorefter han afgiver følgende forklaring:

Med hensyn til tyveriet hos Henrik Jørgensen i G .. da er det rigtigt, at de alle 3 var samlede hos Lars Tønnesen og talte om at forøve et eller andet tyveri, og foreslog Tønnesens kone bl.a., at de skulle stjæle et sted på ? ..., men dette var dem for langt borte. De gik da ud af huset uden endnu at være bleven enige, men da de var komne ud på vejen foreslog arrestanten Faurskov, at de skulle stjæle hos Henrik Jørgensen, som var ham bekendt, og da de havde samtykket deri, gik de til stedet og ud i haven. Hvorledes vinduet der blev åbnet, så arrestanten ikke, hvorimod han så, at Tønnesen steg ind ad vinduet, medens nærværende arrestant og Faurskov stod udenfor og passede på. Da imidlertid Tønnesen blev temmelig længe borte, blev nærværende arrestant bange og gik om i en gyde og derfra bort fra gerningsstedet men blev på Bankenborg (?) Mark. På marken delte de kosterne, og fik nærværende arrestant for sin del en pose, noget lærred og noget garn, men da han ikke turde bringe det hjem med sig, gemte han det i en hæs på Assens Mark, hvor det senere er bleven funden, så han selv intet har fået deraf. Den ommeldte pose har arrestanten genkendt i retten.

Arrestanten nægter på anledning at have været til stede på Faurskovs bolig, da denne har erholdt udleveret en sæk og et forklæde, hvorimod han vel har hørt omtale, at han skal have fået disse genstande efter tyveriet hos Henrik Jørgensen, men nægter at vide, hvem der har syet dem.

Med hensyn til tyverierne der er udførte hos bager N. P. Østerby, forklarer han, at han 2 gange

har deltaget med arrestanten Faurskov heri. Den første gang var medens Lars Tønnesen sad arresteret her i byen. De fulgtes da ad til Østerbys hus, og da de fandt en bagdør åben, gik de begge 2 derind, hvor de tændte lys, og hvor de tilvendte sig nogle flasker vin og deslige, idet han bemærker, at lemmen til kælderen stod åben. Det stjalne bragte de til Tønnesens bolig, hvor de drak det, hvorved arrestanten bemærker, at det var Tønnesens hustru, der havde opfordret dem til at begå bemeldte tyveri, medens han sad arresteret, for at det dog kunne ses, at det ikke var ham, der forøvede alle tyverierne.

Nogen tid senere da Tønnesen var løsladt af arresten, gik nærværende arrestant og Faurskov ud til denne. Da de på vejen passerede Østerbys ejendom, var døren der lukket, men skaffede Faurskov sig adgang igennem et vindue, medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på, uden at nærværende arrestant så, hvorledes han fik vinduet op. Faurskov tændte lys, men om han opbrød kælderslemmen, ved arrestanten ikke. Faurskov rakte ud ad vinduet nogle flasker vin og øl, som nærværende arrestant tog imod, uden at han nøjere ved, hvor mange flasker det var. Desuden tilvendte Faurskov sig en kasse cigarer, nogle lys og lignende genstande, hvilke han skjulte på marken.

Efter de havde drukket noget af vinen, gik de med de øvrige drikkevarer til Tønnesen, hvor disse blev fortærede. Da de gik bort, fulgte Tønnesen med hen til Østerbys sted, hvor han steg ind ad det nævnte vindue, som nærværende arrestant påviste, og efter han var kommen derind, gik nærværende arrestant og Faurskov her til byen, idet sidstnævnte på vejen medtog cigarene og de andre genstande, han havde gemt, og som han bragte hjem på sin egen bopæl.

Med hensyn til tyveriet i Hjorte forklarer arrestanten, at han og Lars Tønnesen og dennes kone fulgtes dertil efter aftale i den hensigt at forøve tyveri. Da de var komne til stedet, blev nærværende arrestant først stillet på vejen ned til haven for at passe på, om nogen skulle komme, hvorimod Tønnesen og hans kone gik ind til selve huset. Noget efter blev der imidlertid kaldt på arrestanten, og da han kom til stede, bragte Lars Tønnesen som var indenfor 1 fjerding smør og 1 á 2 par støvler ud ad vinduet, hvorpå han selv sprang ud af dette.

Arrestanten ved ikke med vished, hvorledes han var kommen ind, men tror at han havde gennembrudt en væg. De gik derefter bort med kosterne, og på vejen gik nærværende arrestant fra de andre uden at få nogen andel men har senere fået et par støvler og lidt snus, uden at han ved, om det var derfra eller ej.

Med hensyn til tyveriet hos gårdmand Iver Rasmussen i Melby forklarer arrestanten at han, da Lars Tønnesen skaffede sig adgang, stod lidt borte for at passe på, så han ikke nøje kunne se, hvorledes Tønnesen kom ind, men tror han sikkert, at sidstnævnte først har udtaget et vindue, og da han deri forefandt jernstænger har slået et hul i muren, gennem hvilket han skaffede sig adgang. Efter at nærværende arrestant nogen tid havde stået vagt, kaldte Tønnesen på ham, og da han derfor kom til stede, så han, at der var stænger for vinduet, og såvidt han i mørket kunne skønne, at der var et hul på væggen, igennem hvilket Lars Tønnesen selv kom ud, efter han igennem vinduet havde udkastet en pose med uldgarn, som nærværende arrestant tog i besiddelse. Lars selv medbragte og nogle lys, hvilket sidste tilligemed uldgarnet blev skjult i en hæs. Hvad der videre blev deraf, ved arrestanten ikke, uden for såvidt han selv senere har modtaget lidt garn som sagdes at hidrøre derfra. Det udførtes efter hvad han antager kl. henad 11. Folkene var i seng, men Tønnesen sagde senere, at han havde hørt manden stå op.

Med hensyn til tyveriet hos Niels Hannibalsen på Aborre Mark forklarer arrestanten yderligere at Tønnesen, som anført havde lovet nærværende arrestant, at denne skulle få sit tilgodehavende 6 rgdl., men da han kom ud til ham, havde han ingen penge, og arrestanten antager således, at Lars har været underrettet om, at Hannibalsen var i besiddelse af penge, af hvilke han håbede at kunne sætte sig i besiddelse, hvorfor han også overtalte nærværende arrestant til at deltage i tyveriet. Da de ankom til gerningsstedet, så nærværende arrestant, der blev stående udenfor og passede på, at Tønnesen krøb ind ad et vindue, der var sømmet til udvendig fra. Hvor mange penge Tønnesen fik, ved arrestanten ikke, men han betalte ham hans tilgodehavende 6 rgdl., og arrestanten har senere hørt, at Hannibalsen skal have mistet 13 á 14 rgdl.

Folkene var i seng, da dette tyveri udførtes, og arrestanten antager, at kl. har været henad 11. Med hensyn til tyveriet i Millinge forklarer arrestanten, at han fulgte med til den omhandlede

Zacharias på Hårby Mark for at besøge denne, uden at der dengang var tale om, at der skulle forøves tyveri. Først efter de var komne til ham, og da de havde drukket en del brændevin, blev dette bestemt, og de begav sig da til Millinge, hvor Zacharias var bekendt. Da de ankom til stedet, var folkene oppe, og de gik derfor atter bort, og nærværende arrestant stod i den formening, at tyveriet skulle opgives. De vendte imidlertid tilbage igen, og Tønnesen samt Zacharias gik bort fra nærværende arrestant. Da han imidlertid noget efter mødte dem, gav de ham et par poser med oste, hvorpå de atter gik bort og bragte noget senere en fjerding smør, uden at nærværende arrestant ved hvorledes, de havde sat sig i besiddelse deraf. De gik tilbage til Zacharias bopæl, hvor nærværende arrestant fik lidt af smørret og 2 oste.

Med hensyn til tyveriet i degneenken Rasmussens gård henholder arrestanten sig ganske til sin forklaring til det under litra BBB fremlagte forhør, idet han vedbliver, at han og Jørgen Bubell stod vagt udenfor, medens Tønnesen steg ind ad et vindue og der stjal 4 brød og et lille tørklæde. Dette sidste fik nærværende arrestant og derhos et brød. Tørklædet er imidlertid opslidt og brødet spist. Den and der ved den lejlighed blev slået ihjel i mølledam, tror arrestanten, at Bubell fik.

Slutteligen nægter arrestanten på det bestemteste at have deltaget i tyveriet i Hjerup, hvorimod han påstår, at disse tyverier er udførte af Lars Tønnesen, en person kaldet Søren Smed og Hans Nielsen, der nu skal bo hos en mand i eller ved Melby.

Derefter fremstilledes **arrestanten Johan Pedersen Faurskov, kaldet Johan Ærlig**. Opfordret til sandhed forklarer han med hensyn til de af ham og forrige arrestant i bager Østerbys sted foretagne tyverier ganske overensstemmende med denne, kun at han forsikrer, at Jens Christensen den anden gang, da de krøb ind ad et vindue, hvor haspen ikke var sat på, også var inde i huset, hvor han også ville tilvende sig nogle skeer og en serviet, hvori nærværende arrestant forhindrede ham, da de derved let kunne blive røbede. De havde lys tændt men var ikke nede i kælderen.

Også med hensyn til tyveriet hos Henrik Jørgensen forklarer arrestanten ganske overensstemmende med Jens Christensen og navnlig med hensyn til at disse begge stod udenfor og passede på, medens Tønnesen steg ind ad vinduet og forøvede tyveriet. Derimod forsikrer han, at Jens Christensen ikke gik bort fra dette sted tidligere end de andre. Kosterne der består af en pose med garn, nogle og tyve alen lærred, 3 brugte skjorter og 1 ny særk, delte de på hjemvejen, og navnlig fik de hver en skjorte, men nærværende arrestant byttede senere med Jens Christensen, så han fik endnu en skjorte imod at give denne sin anpart af garnet. Det øvrige der tilfaldt nærværende arrestant modtog foreløbig Lars Tønnesen, hvis kone og Hans Markussens kone - hvilken sidste var vel underrettet om tyveriet - senere bragte ham derfor en særk og et forklæde, og var Jens Christensen dengang til stede hos arrestanten. Endnu tilføjer han, at sidstnævnte den samme aften først havde foreslået at forøve tyveri hos præstens karle i Gamtofte, men da det var for sildigt, blev der intet deraf.

På vejen til Gamtofte var Jens Christensen senere ved et lille hus for at forøve tyveri der, men da han kom tilbage, sagde han i det mindste, at han intet havde fået.

Derefter fremstilledes påny **arrestanten Jens Christensen**, der med hensyn til tyveriet hos Østerby vedgår, at han også var inde 2. gang ved tyverierne, ved hvilken lejlighed de begge steg ind ad vinduerne, og erkender han i det hele rigtigheden af Faurskovs i så henseende afgivne forklaring.

Med hensyn til tyveriet i præstegården i Gamtofte vedgår han, at der vel var tale om et sådant tyveri men nægter, at det blev endelig besluttet. Derimod var han på vejen ved husmand Jørgen Dyrebøjs hus, men han var ikke derinde.

Efter at Jens Christensen var aftrådt, forklarede Faurskov endvidere, at han i forening med Lars Tønnesen har forøvet tyveri i Aborrehus. De havde den dag været til marked i Assens og var meget beskænkede. Da de kom til Aborrehus, erklærede Tønnesen, at han ville derind og stjæle. Nærværende arrestant var så beskænket, at han måtte lægge sig i en grøft, hvor han fik ondt. Imidlertid gik Tønnesen ind ad gavlen, uden at arrestanten ved, hvorledes han kom ind, og medbragte han derfra en dunk med rom, 1 á 2 brød, noget smør, talg, brændevin m.m., hvilket alt de delte. Det skete sent på aftenen, og arrestanten antager, at folkene var i seng.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter blev **arrestanten Hans Hansens hustru, Ane Andersdatter** løsladt af arresten. De øvrige arrestanter atter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 135.

Onsdagen den 24. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Jens Poulsen**. Så var også fremstillede **arrestanterne Boye og Pranger**.

Disse gentog for ham deres til rapporten litra MM afgivne forklaringer, hvilke de i et og alt ratihaberede, men ligesom han vedblev sin benægtelse at være skyldig i det han påsigtede tyveri, således nægtede han også for dem at have udladt sig således som af dem omforklaret.

Dommeren fremlagde under litra CCC en skrivelse fra sognepræst for Søby og Thorup, Schaldmose, af 17. ds. samt bemærkede, at konferenceråd Treschow til Brahesborg har erklæret, at han frafalder ethvert krav på erstatning i anledning af den i nævnte skrivelse forøvede beskadigelse.

Ovennævnte skrivelse blev arrestanten Boye forelæst, og fandt han intet mod denne at bemærke og erkender rigtigheden af, at de af en plov på Lundager mark havde borttaget et langjern for at bruge det til at opbryde kirkedøren. Dette jern efterlod de i våbenhuset i kirken.

Endvidere fremlagdes under DDD en skrivelse af 20. ds. fra grev Wedell til Wedellsborg.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 135.

Sagen blev påny foretaget.

For retten fremstilledes **forbedringshusfange Lars Tønnesen**, der i går var foranstaltet afhentet fra Odense forbedringshus og bragt her til byen. Efter opfordring til sandhed afgiver han følgende forklaring:

I forening med arrestanterne Jens Christensen og Johan Faurskov har han forøvet tyveri hos gårdmand Henrik Jørgensen i Gamtofte, i hvilken henseende han afgiver en med nævnte arrestanter i et og alt overstemmende forklaring navnlig med hensyn til, at dette tyveri blev forøvet om natten ved at fremstillede krøb ind ad et vindue, medens de tvende andre stod udenfor og passede på. Også med hensyn til de genstande de tilvendte sig og delingen af samme forklarer han overensstemmende med de 2 andre arrestanter.

Hos bager Østerby i dennes etablisement udenfor byen har fremstillede trede gange forøvet tyveri. Den første gang var arrestanten Jens Christensen med ham, og de steg da ind ad et vindue, som stod åbent og tilvendte dem en del drikkevarer. Den anden gang var fremstilledes kone med ham. For det ovennævnte vindue var der slået nogle fjæle, hvilke han itubrød og steg derefter ind ad vinduet, i hvilket der ikke var jernstænger, medens hans kone stod udenfor og passede på. Han var nede i kælderen og tog nogle Zeltservand m.m., hvorefter de begge gik bort, men endnu samme nat vendte han atter tilbage, steg ind ad samme vindue og tilvendte sig en tekedel, hvilken blev pantsat til Hans Markussens kone. Ofte nægter han at have været på dette sted og navnlig da at have ituslået døren.

I forening med ofte nævnte Jens Christensen og hans egen kone har han forøvet tyveri hos en gårdmand nemlig Thomas i Hjorte. Også dette udførtes om natten, medens folkene var i seng. De itubrød en væg, og medens han selv gik ind ad denne, stod hans kone og Jens udenfor og holdt vagt, og tilvendte de sig her en fjerding smør og 2 par støvler samt en gryde. Denne og det ene par støvler samt noget smør fik Jens Christensen, hvorimod fremstillede og hans kone beholdt resten.

I forening med ofte nævnte Jens Christensen har han forøvet tyveri hos gårdmand Iver Rasmussen

i Melby. Også dette skete om natten, medens folkene var i seng. Her var jernstænger i vinduet, hvorfor de i forening indbrød en væg, gennem hvilken fremstillede gik, medens Jens Christensen stod udenfor, og tilvendte de sig der noget uldgarn, en kage og nogle lys. Garnet gemte de først i en hæs, hvorfra de først senere har hentet deres anpart. Det øvrige delte de. Med samme Jens Christensen har han også forøvet tyveri hos husmand Niels Hannibalsen på Aborre Mark. Også dette forøvedes om natten, da folkene var i seng, og steg fremstillede ind ad et vindue, og af en åbenstående dragkiste tilvendte han sig 14 á 16 rgdl., ligesom han tog noget brød, hvilket alt han delte med Jens.

I forening med ofte meldte Jens Christensen og Zacharias Andersen nu boende på Tronnerup Mark har han forøvet tyveri hos en gårdmand i Millinge, hvis navn han ikke ved. Dette udførtes om aftenen, inden det endnu var bleven ganske mørkt. Her udbrød de alle i forening en væg til et tørvehus og efter at være kommen derind endnu en væg til malkestuen. Dette forandrer fremstillede nu således, at da han kom ind i tørvehuset gennem en åbenstående dør, og var det en væg mellem dette hus og malkestuen de nedbrød.

Fra sidstnævnte stue, hvor fremstillede og Jens var inde, tilvendte de sig en fjerding smør og 7 oste, hvilket alt bragtes hjem til Zacharias hvor det deltes.

Fremdeles i forening med Jens Christensen og en arbejdsmand her fra byen nemlig Jørgen Bubell har han udført tyveri hos degneenken Rasmussen i Saltofte, hvor fremstillede om natten, medens folkene var i seng, steg ind ad et vindue, medens de 2 andre stod udenfor og passede på, og tilvendte han sig her nogle brød og muligen nogle lys, hvilket alt de delte. På vejen til dette tyveri stjal de i Kåls mølledam en and, som Bubell beholdt.

I forening med en person kaldet Søren Smed og Hans Nielsen har han udført tyveri hos husmand Mads Jørgensen, Hjarup. Dette udførtes om natten, medens folk var i seng, og skaffede de sig adgang ved at række armen ind ad et vindue, der var nærmest døren og derved indvendig fra åbne denne. De tilvendte sig her ikkun en del fødevarer.

Samme nat udførte de tyveri hos husmand Hans Pedersen i samme by. Også her gik de ind ad døren, som stod uaflåset og tilvendte sig en del værktøj, som blev delt. Fremstillede fik en sav, som han tror endnu er hjemme på hans bolig.

I forening med ovennævnte Søren Smed alene har han forøvet tyveri om natten i Nakkehus. Dette udførtes idet fremstillede krøb ind ad et vindue, og tilvendte han sig her en messingkedel. Denne blev senere funden hos Søren Smed, som i den anledning blev idømt fængsel på vand og brød.

Også i forening med Søren Smed alene har han forøvet tyveri hos gårdmand Anders Larsen i Melby. Dette skete vel henad morgenstunden, men dog forinden folk var ståede op, og de skaffede sig adgang ved at nedbryde en væg og tilvendte sig fra et spisekammer noget brændevin.

I forening med ovennævnte Hans Nielsen alene har fremstillede i sidstafvigte vinter fra en kartoffelkule på en mark, der tilhørte gårdmand Peder Rasmussen i Lundager stjålet ca. 4 skæpper kartofler.

I forening med Johan Faurskov har fremstillede forøvet tyveri i Aborrehus. Dette skete om aftenen på en tid, da folkene i huset var i seng, og skaffede de sig adgang ved at indbryde en væg. Med hensyn til de genstande de stjal, forklarer han overensstemmende med nævnte arrestant, med han nægter, at denne ved denne lejlighed var i nogen særdeles høj grad beskænket.

Den fremstillede der i betragtning af de af ham afgivne forklaringer ikke vil kunne tilbageleveres til den vedkommende straffeanstalt for at fortsætte afsoningen af det ham idømte straffearbejde, forinden nærværende undersøgelse er videre fremmet og for hans vedkommende tilendbragt

e r a g t e d e

dommeren, at han midlertidig vil være at belægge med personlig arrest. Han blev til denne afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 140.

Torsdagen den 25. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **Ane Marie Hansdatter, arrestanten Lars Tønnesen hustru**, der igen var bragt her til byen og foreløbig hensat under bevogtning.

Hun foreholdtes de under sagen afgivne forklaringer, for såvidt de vedkommer hende og navnlig arrestanternes Jens Christensen og Faurskov og hendes mands forklaringer, men ligesom hun nægtede nogensinde at have modtaget noget, hvilket hun vidste eller formodede, at det var stjålet, således nægtede hun også såvel at have opfordret sin mand til at begå tyverier som selv at have taget del i sådanne.

I betragtning af den mistanke der iflg. samtlige oplyste omstændigheder påhviler anholdte

e r a g t e d e

dommeren, at hun vil være at belægge med personlig arrest, til hvilken hun derefter blev afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 140.

Fredagen den 26. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Lars Tønnesen**, der nu afgiver følgende yderligere forklaring:

I forening med tidligere nævnte Zacharias Andersen har han i sidstafvigte år på Hårby Mark stjålet en del kartofler af en derværende kule, uden at han ved, hvem de tilhørte. De fik hver 2 á 3 skæpper.

Såvidt han mindes ligeledes i sidstafvigte år har han også i forening med bemeldte Zacharias forøvet tyveri hos gårdmand Jens Rasmussen i Barløse. Om natten på en tid da folk var i seng, indbrød de en væg, gennem hvilken nærværende arrestant gik ind, og udtog han samt leverede til Zacharias, der stod udenfor og passede på en dyne, en frakke, 2 eller 3 par bukser og noget uld. Der var endnu flere klædningsstykker, der blev bragt udenfor, men de medtog ikke mere end anført og lod det øvrige blive liggende. Dynen og klæderne fik Zacharias, hvorimod arrestanten beholdt ulden, som han senere har solgt for 15 mark. Dynen skal senere være kommen til en mand ved navn Peder Ploug, hvorimod arrestanten ikke ved, hvor klæderne er afblevne. Såvidt han mindes i 1852 har han i forening med samme Zacharias forøvet tyveri i Nørre Broby, uden at han ved mandens navn. Om natten på en tid da folk var i seng, steg nærværende arrestant - medens Zacharias stod udenfor og passede på - ind ad et vindue, og tilvendte de sig her en del fødevarer.

Ligeledes med Zacharias har han forøvet tyveri hos en udflyttergårdmand noget på den anden side Kirkesøbye. Også dette skete om natten, medens folkene var i seng, idet nærværende arrestant steg ind ad et vindue og tilvendte sig her 2 halvottinger smør og 3 hvedebrød.

I forening med ovennævnte Peder Hansen Ploug har arrestanten forøvet tyveri et sted i nærheden af Ringe. Dette blev forøvet om natten, da folk var i seng, idet arrestanten - medens Peder Ploug stod udenfor og passede på -- steg ind ad et vindue og tilvendte sig her 5 á 6 rgdl. og noget tobak. I dette tyveri deltog også arrestanten Jens Christensen, der ligeledes stod uden for, medens nærværende arrestant steg ind i huset.

Med ofte nævnte Ploug alene har arrestanten forøvet tyveri hos en gårdmand ved Boltinge Mølle. Også her steg han ind ad et vindue, medens Ploug passede på udenfor og tog af en æske i en åbentstående dragkisteskufler 10 rgdl. 1 mk. 2 sk.

Endelig har han i forening med bemeldte og tidligere Zacharias Andersen samt en person ved navn Hans Steensen udført et tyveri i Fjellebroe, uden at han ved mandens navn. Det skete såvidt han mindes i 1852 og udførtes kl. 9 á 10. Det bemærkedes, at der var en pige oppe, som havde lys, men om de øvrige folk var i seng eller ej, ved arrestanten ikke. Igennem et vindue som blev opsprængt steg nærværende arrestant og Hans Steensen ind i spisekammeret, og tilvendte de sig 3 halvottinger med svinefedt, hvilke blev delt hjemme hos Ploug.

I forening med bemeldte Hans Steensen alene har arrestanten for et par år siden forøvet tyveri hos gårdmand Hans Hansen i Krarup. Om natten på en tid da folk var i seng, åbnede de døren

til haven (?), idet de med en pind opløftede den indvendige krog, og borttog de fra forstuen en der stående sæk med nogle skæpper rug.

I samme år ligeledes om natten da folk var i seng, har han forøvet tyveri med bemeldte Hans Steensen hos en gårdmand i Dreslette. Også her åbnede de ved med en pind at afløfte den indvendige krog døren til bryggeret og borttog derfra en sæk med en del rugmel.

Endelig har han i forening med bemeldte Hans Steensen også for et par år siden ligeledes om natten, da folk var i seng forøvet tyveri hos en husmand i Akkerup. Også her åbnede de på ovenanførte måde en dør og bortstjal en del flæsk.

I forening med en person ved navn Hans siden kaldet **Klodsmageren** og som bor i nærheden af Flemløse, har arrestanten for et par år siden forøvet tyveri hos en gårdmand i Wellsmose ved Sarup. Dette udførtes også om natten, på en tid da folk var i seng, idet de udbrød en væg, gennem hvilken nærværende arrestant steg ind, medens den anden passede på udenfor, og tilvendte de sig her et lispund uldgarn og noget flæsk.

Endvidere forklarer arrestanten, at bemeldte Hans Steensen og Klodsmageren (Hans) samt en person ved navn Rasmus Steensen for et par år siden en aften kom hjem på nærværende arrestants bolig. Han selv var fraværende, men hans kone var til stede. De tændte selv lys og tog egenmægtigen smør, ost og brød, og hvad der for øvrigt var til stede og fortærede det. Derpå blev Rasmus Steensen til stede og passede på, at arrestantens kone ikke kunne komme ud, og imidlertid gik Hans Steensen og Klodsmageren ud og stjal på marken et gårdmand Lars Jensen af Lundager tilhørende får, hvilket de bragte hjem på arrestantens bolig samt der slagtede det og kastede huden ud i tørvehuset, hvor de idet Klodsmageren fremtog en kniv og med denne truede arrestantens kone, tvang hende til at stege det nyslagtede får, som de derefter fortærede.

Endvidere bemærker arrestanten, at ofte nævnte Hans Steensen har fortalt ham, at han tilligemed en person ved navn Lars Eliassen i Kjærum for et par årstid siden i en by ved Flemminge ved natligt indbrud har stjålet ca. 16 rgdl.

Ligeledes skulle begge disse nævnte personer i en by ved navn Skjelbek også ved natligt indbrud have stjålet en del sengeklæder, af hvilke Hans Steensen endnu skal være i besiddelse af en rødtribet dyne.

Slutteligen tilføjer arrestanten, at den under sagen nævnte Hans Markussen kone på Lundager Mark var fuldkommen vel underrettet om, at det garn og den kedel hun har modtaget at arrestanten og kone var stjålet, ligesom det også var tilfældet med det lærred, hvoraf hun har syet en særk, og det forklæde Johan Faurskov har modtaget efter tyveriet hos Henrik Jørgensen. Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Christensen**, der confronteredes med forrige arrestant for så vidt deres forklaringer er i indbyrdes uoverensstemmelse. Jens Christensen vedbliver imidlertid, at han virkelig ved Henrik Jørgensen er gået noget tidligere end de 2 andre, der først indhentede ham på Brahesborg Mark.

Ligeledes nægter han personlig at have deltaget i at nedbryde væggen hos Iver Rasmussen i Melbye.

Han nægter ligeledes at have været inde i gården eller huset, hvor tyveriet blev forøvet i Millinge. Han indrømmer vel, at han efter at have modtaget osten var henne ved gården for at se efter de 2 andre, uden at han dog kunne finde dem, førend de lidt efter kom bærende med en fjerding smør.

Lars Tønnesen erklærede, at Jens Christensen vel ikke var inde i huset samtidig med de 2 andre, men han sagde, da de gik bort, at han havde været derinde efter dem. Dette nægter Jens Christensen.

Slutteligen vedgår arrestanten Jens Christensen, at det forholder sig rigtigt, at han i forening med forrige arrestant og Peder Ploug har forøvet tyveri hos en gårdmand i Ringe, og finder han intet at erindre imod Tønnesens i så henseende afgivne forklaring navnlig med hensyn til tiden hvornår, og måden hvorpå tyveriet forøvedes samt det som derved blev bortstjålet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**, der på anledning forklarer, at han har forglemt at opgive, at han har givet Jens Rytter og kone for 4 å 5 år siden 6 falske rgdl., hvilke de

begge i forening har vekslet på Odense marked, og gav de derefter nærværende arrestant nogle af de vekslede penge.

Arrestanterne blev derefter afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Sagen blev påny foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Johan Faurskov**, der i et og alt vedgik sit tidligere. Han tilføjer på anledning, og nævnte efter at være foreholdt arrestanten Lars Tønnesens forklaring at han, da de udførte tyveriet i Aborrehus, vel som tidligere anført var i høj grad beskænket men erkender dog at han på det nøjagtigste kan huske alt, hvad er ved denne lejlighed passerede, ligesom han også af Tønnesen, som var inde i huset, modtog de koster denne udbragte og var behjælpelig med at bortbringe dem.

Arrestanten Lars Tønnesen som var fremstillet og havde påhørt denne forklaring vedbliver, at forrige arrestant vel var en del beskænket, men ikke i nogen sådan høj grad som af ham anført og bemærker derhos, at han stod lige ved siden af, da han indbrød væggen. Faurskov nægter, at han stod lige ved siden af ved denne lejlighed og påstår, at han lå i en grøft i en kort afstand derfra.

Efter at arrestanten Faurskov igen var afgivet til arresten, tilføjer Lars Tønnesen endnu, at han for ca. 2 år siden har udført et tyveri i Puge Mølle. Heri deltog hans kone. Det udførtes om natten og steg nærværende arrestant, efter at have udtaget en grundsten i møllen, medens hans kone stod i nogen afstand og passede på ind ad den tilvejebragte åbning, og stjal de her noget talg og noget brændevin.

Derefter fremstilledes **arrestanten Lars Tønnesens hustru, Ane Marie Hansdatter**. Efter at være opfordret til sandhed, og efter at hendes mand og arrestanten Jens Christensen, der var fremstillede, for hende havde gentaget deres forklaringer hende betræffende, vedgår hun at have deltaget i de 3 tyverier og afgiver i den anledning følgende forklaring:

Med sin mand fulgte hun en nat til bager Østerbyes etablissement udenfor byen, og medens hun passede på udenfor, steg han ind ad et vindue og udtrakte derfra nogle flasker, uden at hun mindes, hvad de indeholdt, hvilke de hjembragte til deres bolig.

I forening med hendes mand og arrestanten Jens Christensen har hun udført det af disse omforklarede tyveri i Hjorte, og vedgår hun nu i så henseende i et og alt disse arrestanters derom afgivne forklaringer og navnlig med hensyn til, at hun og Jens Christensen stod udenfor og passede på, medens hendes mand, efter de havde brudt et hul i væggen, steg ind i huset og derfra udbragte en fjerding smør og 2 par støvler, hvilke koster de i forening hjembar. Jens Christensen fik det ene par støvler og noget af smørret.

I forening med hendes mand har hun udført tyveri i Puge Mølle, og erkender hun rigtigheden af hendes mands i så henseende afgivne forklaring navnlig med hensyn til, at hun stod i nærheden og passede på, medens hendes mand steg ind i møllen gennem en åbning, han havde tilvejebragt ved at udtage en sten nede ved foden af møllen. De tilvendte sig her noget talg og brændevin.

Efter at endvidere de af hendes mand enten alene eller i forening med andre forøvede tyverier var hende foreholdt, erkender hun foreløbigt i almindelighed, at hun stedse har været vidende om, hvilke stjålne koster hendes mand har hjembragt og afgiver derefter følgende specielle forklaring:

Fra tyveriet hos Henrik Jørgensen har hun ikke modtaget garn, hvorimod dette af hendes mand er bragt til Hans Markussens kone. Derimod modtog hun herfra en særk, som hun endnu har hjemme og noget lærred. Da imidlertid kosterne blev fundne hos Hans Markussens kone, turde hun ikke beholde dette lærred men gav det til Søren Frederiksen (Søren Smeds) kone, der var vidende om, hvorfra det hidrørte, og som deraf har syet 2 særke. Af noget af lærredet har Hans Markussens kone syet en særk og et forklæde til arrestanten Faurskov og har selv endnu noget af det.

Den tekedel hendes mand stjal hos Østerbye, har hun ikke haft med at bestille, da hun selv har bragt den til Markussens kone.

Fra Iver Rasmussen har hun modtaget noget garn og noget kage, men garnet er brugt og kagen spist.

Fra Niels Hannibalsen har hendes mand ikke hjembragt brød, og hvad penge han har haft, har han selv beholdt. Hun har engang af ham modtaget noget smør og ost, men hun ved ikke, om dette var stjålet i Millinge.

Ligeledes har han engang hjembragt et brød, men hun ved ikke, om det var taget i Saltofte.

Fra tyveriet i Aborrehus har hun modtaget 1 ost men ikke andre genstande, hvorimod hun antager, at Hans Markussens kone har fået en del derfra.

Det er arrestantinden ubekendt, at hendes mand har stjålet i Hjerup. Der er en sav på deres bopæl, men om den hidrører derfra, ved hun ikke.

Der er rigtigt, at hendes mand forskellige gange har hjembragt kartofler, men om disse har været stjålne, ved hun ikke.

Hun har ikke af sin mand modtaget uld, der skulle været stjålet i Barløse.

Arrestantinden har forskellige gange modtaget fødevarer af hendes mand, men han har som oftest sagt, at de var købte.

Med hensyn til hvad Hans Steensen, Rasmus Steensen og Klodsmageren har foretaget sig hjemme hos hende, engang hun var alene hjemme, og navnlig at Hans Steensen og Klodsmageren, medens Rasmus Steensen blev hjemme for at passe på, at arrestantinden ikke skulle gå bort, på Lundager Mark stjal et Mads Jensen tilhørende får, hvilket de bragte hjem på arrestantindens bopæl og der slagtede samt tvang hende til at stege det, idet Klodsmageren true de hende med en kniv, forklarede hun ganske overensstemmende med hendes mand.

Slutteligen nægter arrestantinden på det bestemteste at have opfordret enten hendes mand eller nogen anden til at stjæle.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 149.

Løverdagen den 27. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde en rapport af d.d. under litra EEE.

For retten fremstilledes **arrestantinden Ane Christiansdatter, Markussens hustru**, der angiver at være født i Hjorte sogn, 52 år gammel og ingensinde straffet. På anledning forklarer hun, at hun af arrestanten Lars Tønnesen har modtaget noget garn, en tekedel samt et stk. lærred. Endvidere har hun syet en sæk og et forklæde, hvilke dele blev bragt til arrestanten Faurskov, men hun nægter at være vidende om, at nogetsomhelst af dette var stjålet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Lars Tønnesen**, der gjordes bekendt med arrestantindens forklaring, men han sagde hende under øjnene, at hun, da hun modtog de omhandlede genstande, var fuldt vidende om, at disse var stjålne.

Derefter fremstilledes **Søren Christian Frederiksen Lundager**, siden kaldet **Søren Smed**, der efter formaning til sandhed afgiver følgende forklaring:

I forening med arrestanten Lars Tønnesen har han forøvet tyveri hos Mads Jørgensen i Hjerup. Det skete om natten, og gik de ind ad døren, som Tønnesen åbnede, uden at fremstillede ved på hvilken måde. De tilvendte sig her en del fødevarer.

Samme nat udførte de i forening tyveri hos husmand Hans Pedersen sammesteds. Også her kom de ind ad døren, som Tønnesen åbnede. I disse tyverier deltog en person ved navn Hans Nielsen, og tilvendte de sig ved det sidste tyveri en del værktøj, hvoraf fremstillede endnu har noget hjemme.

Endvidere har han i forening med Tønnesen alene forøvet tyveri i Nakkehus. Her skaffede Tønnesen sig adgang ved om natten, medens folk var i seng, at stige ind ad et vindue og tog han en kedel, som han kastede ud ad vinduet, hvor fremstillede stod udenfor og tog imod den. Fremstillede, hvem Tønnesen skyldte nogle penge, beholdt kedlen, der imidlertid senere blev

funden hos ham. Han nægtede vel dengang tyveriet, men blev for uhjemlet besiddelse straffet med vand og brød i 10 dage ved Wedellsborg birks jurisdiction.

Endvidere har han i forening med Lars Tønnesen forøvet tyveri hos Anders Larsen i Melby, og fandt han intet at erindre imod Tønnesens i den anledning afgivne forklaring, som blev ham foreholdt.

Også i forening med denne arrestant har han forøvet tyveri hos enken Cathrine Godvin (?) i Gamtofte. Også dette skete om natten, og steg Tønnesen ind igennem et vindue, hvor han tilvendte sig en del flæsk. Fremstillede stod udenfor og passede på.

I forening med den ofte nævnte Hans Steensen har han forøvet tyveri hos købmand Walther her i byen. I et andehus Walther har ved stranden, indbrød Steensen om natten døren, og stjal de her 7 ænder, som Steensen tog med hjem, men fremstillede fik senere 2 af dem.

Efter at **arrestanten Tønnesen var fremstillet**, vedgår han rigtigheden af i forening med forrige komparent at have forøvet det af denne omtalte tyveri hos Cathrine Godvin i Gamtofte og fandt intet at erindre imod den i så henseende afgivne forklaring. Tønnesen tilføjer derhos, at han har forglemt at anføre, at han i forening med tidligere nævnte Hans Nielsen har forøvet tyveri hos Carl Smed i Gamtofte. Dette skete om natten, medens folk var i seng, og steg nærværende arrestant, medens Hans Nielsen stod udenfor og passede på ind ad et vindue. Her tilvendte han sig nogle pølser.

Derefter fremstilledes **Ana Kirstine Christiansdatter, Søren Frederiksen's hustru**, der med hensyn til de af hende udleverede 2 særke og det lille stk. lærred forklarer, at hun har modtaget disse dele af arrestantinden Ana Marie Hansdatter, Tønnesens hustru, men hun nægter, at hun havde nogen formodning om, at lærredet var stjålet. Det arrestantinden udleverede blågarn, nægter hun at kende.

Efter at **arrestantinden Ane Marie Hansdatter, Tønnesens hustru** var fremstillet, vedgår hun, at blågarnet tilhører hende og forsikrer, at det er hendes lovlige ejendom. Derimod forsikrer hun, at komparentinden Ane Kirstine Christiansdatter, Søren Frederiksen's hustru var vel vidende om, at det lærred hun har givet hende var stjålet.

Fremstillede Frederiksen's hustru vedblev sin nægtelse, at hun ikke vidste, det var stjålet, da hun modtog det men vedgår derimod, at hun fik det at vide kort efter men desuagtet beholdt det.

I betragtning af den af Søren Christian Frederiksen afgivne tilståelse

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Han tillige med de øvrige arrestanter blev til arresterne afgivne og Ane Kirstine Christiansdatter, Markussens hustru blev afgivne til bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 152.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Markussens hustru, Ane Christiansdatter**, der vedgår, at hun med vidende har modtaget stjålne koster fra arrestanterne Tønnesen og hustru og forklarer i den anledning følgende:

Det første de bragte hende var, at enhver af dem bragte hende at lam. Disse tvende lam blev slagtede hos hende, og hentede de derefter stykker deraf, ligesom komparentinden også selv beholdt noget deraf. Senere bragte Tønnesen hende det omhandlede garn, tekedel og en dunk, der senere er gået i stykker samt noget lærred, hvoraf hun har syet den sæk og det forklæde, Faurskov har fået. Hun vidste vel, at disse ting var stjålne men dog ikke, hvor de var tagne.

Efter at Lars **Tønnesen og hustru** derefter var fremstillede og foreholdt komparentindens forklaring, erkender de begge, at de har afleveret bemeldte 2 lam til komparentinden og vedgår at have stjålet disse i forening på Lundager Mark, uden at de ved, hvem de tilhørte. Det var i sidstafvigte november måned.

Komparentinden vedgår endvidere af Tønnesen at have modtaget en ost, noget talg og sukker. Dette erkender Tønnesen at hidrøre fra tyveri i Aborrehus.

Særken nr. 132 og saven nr. 133 blev arrestanterne Tønnesen og hustru foreviste og af dem vedkendt.

Derefter vedgår arrestant Tønnesen endvidere, at han for 4 á 5 år siden i forening med den ofte nævnte Hans Steensen på Brahesborg har stjålet 2 fjerdinger smør, hvilket skete om natten, på en tid da folk var i seng, og skaffede de sig adgang, idet nærværende arrestant, medens Steensen stod udenfor og passede på, krøb ind igennem et vindue.

Endvidere har han for 1½ år siden i forening med en person kaldet Duesnedkeren i Gamtofte Hospital stjålet 16 rgdl. Også dette udførtes om natten, idet nærværende arrestant, medens den anden stod udenfor, steg ind ad et vindue.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Andersen Rytter**. Næst at vedblive at han ikke vidste, at den omhandlede frakke var stjålet, da han modtog den men først fik det at vide senere og desuagtet beholdt den, vedgår arrestanten nu efter ny formaning til sandhed, at det forholder sig rigtigt, at han med vidende har modtaget falske penge af Boye, dog ikke så mange som af denne omforklaret, hvorimod han med vished kan sige, at han har overladt Boye en bøsse og for denne modtaget 2 specier, om hvilke det var ham bekendt, at de var falske, og som han senere har udgivet, idet han derfor har købt mel og deslige, uden at han nærmere kan sige, til hvem han har udgivet dem.

Endvidere vedgår han, at han i forening med Hansen på Kavslunde Mark har stjålet i det mindste 3 får. Om der var flere, mindes han ikke med sikkerhed. De var ved denne lejlighed kørende i en arrestanten tilhørende enspændervogn.

Fremdeles vedgår han, at han af bemeldte Hansen har modtaget 3 stk. rigsdalersedler, om hvilke det var ham bekendt, at de var falske, og hvilke han vekslede på Odense marked, samt gav Hansen derfor nogle af de indvekslede rigtige penge. Det er ham også bekendt, at hans kone af Boye har fået nogle stykker falske penge.

Slutteligen vedgår han, at det også er ham bekendt, at hans kone har givet Boye nogle falske nøgler (dirke).

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev afgivne til arresterne. De anholdte til bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 155.

Søndagen den 28. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestantinden Rytters kone, Ane Cathrine Jepsersdatter** fremstillet.

Næst ganske at henholde sig til tidligere og navnlig at vedblive, at hun vel har fået med vidende falske penge af Boye, hvilke hun senere har udgivet, men uden at hun er i stand til at opgive hvor mange, hun således har modtaget og navnlig om deriblandt har været rigsdalere, vedgår hun efter formaning til sandhed, at hun af arrestanten Hans Hansen har modtaget 3 rgdl., om hvilke det var hende bekendt, at de var flakse. Hun vekslede disse på markedet i Odense og betalte dernæst Hansen 3 mk. i rigtige penge for hver falske rgdl., som hun havde modtaget.

Hun blev til arresten afgivet og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 155.

Sagen blev påny foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Jens Andersen Rytter**, der havde forlangt fremstilling, og forklarer han nu, at han for en del år siden, da en gårdmand, Anders Nielsen, ejede en gård på Frøbjerg Mark, Orte sogn, der lå i nærheden at arrestantens hus efter bemeldte Anders Niensens forlangende har sat ild på denne gård. Nielsen havde lovet ham 100 rgdl. for at udføre dette, men arrestanten fik kun 25 rgdl. Om aftenen i mørkningen, og inden folkene endnu var

komne i seng, medtog arrestanten nogle gløder hjemmefra og satte disse ved enden af huset i nærheden af laden, hvortil der var en svinesti bygget og ind i tagskægget på denne svinesti, der var tækket med strå, hvorpå han straks gik hjem og i seng. Arrestanten var allerede faldet i søvn, da hans kone, der lå vågen, kaldte på ham og viste ham, at Anders Nielsen gård stod i lys lue. Anders Nielsen var den samme dag kørt her til byen og kom først hjem om aftenen, efter at gården var brændt. Arrestantens kone har ikke haft nogen del i denne gerning, men arrestanten

har vel senere fortalt hende, hvad han havde foretaget sig.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 156.

Mandagen den 29. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **anholdte Søren Smeds (Frederiksen) hustru, Ane Kirstine Christiansdatter.**

Hun blev påny formanet til sandhed men vedblev uforandret sit tidligere.

Derefter fremstilledes **anholdte Hans Markussens kone, Ane Christiansdatter**, der blev opfordret til sandhed men uforandret vedblev sit tidligere.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Rytters kone, Ane Cathrine Jepsersdatter**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at hendes mand har fortalt hende, at han har sat ild på gårdsmand Anders Niensens gård. Hun tilføjer derhos, at hun har set bemeldte Anders Nielsen udbetale hendes mand 25 rgdl. Dengang vidste hun ikke i hvilken anledning, dette sket, men senere fortalte hendes mand hende, at det var et afdrag på den lovede betaling for brandstiftelsen.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Rytter**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at hans kone var til stede og så, at arrestanten af Nielsen modtog de tidligere omforklarede 25 rgdl. Hun vidste ikke i hvad anledning dengang, denne udbetaling skete, ligesom arrestanten dengang ikke havde fortalt hende, hvad han havde gjort, hvilket han først senere meddelte hende, og sagde han da også besked om sammenhængen med de 25 rgdl.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 157.

Tirsdagen den 30. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under litra FFF en rapport af gd.

For retten mødte **arrestanten Jens Rytters søster, Ane Margrethe Andersdatter, Amdi (?) Hansens enke**, der næst at bemærke at hun efter hendes mands død har avlet et barn med den under sagen nævnte gårdmand Anders Nielsen, der dengang boede på Frøbjerg Mark nu på anledning forklarer, at ligesom det almindelige rygte sagde, at bemeldte Nielsen selv havde ladet sin gård afbrænde, hvilket såvidt hun mindes skete i 1848, således har ligeså hendes broders kone fortalt hende, at dennes mand havde udført ildspåsættelsen, og at han derfor havde modtaget 25 rgdl., skønt Nielsen havde lovet ham en højere sum. Hun forsikrer derimod, at Nielsen selv aldrig har udladt sig for hende med, at han havde købt hendes broder til ildspåsættelsen, skønt hun flere gange har foreholdt ham, at det almindeligt sagdes, og da hun engang ytrede, at hendes broders kone havde udladt sig med, at han endnu skyldte hendes broder flere penge for denne gerning, svarede Nielsen ikkun, at han ikke brød sig om, hvad sådan en kjæltring sagde, og at han ikke skyldte hendes broder penge. Nogen yderligere oplysninger nægter hun at kunne meddele.

Derefter fremstilledes **Peder Hansen Ploug**, der i går aftes var bragt her til stede og næst at bemærke, at han er 38 år gammel, og at han såvidt han mindes i året 1839, da han stod i militærtjeneste ved fynske dragoner for tyveri er straffet med 150 rottingslag og efter at være foreholdt de under sagen afgivne forklaringer ham betræffende, nægter han disses rigtighed, og forsikrer han efter den ham overgåede straffedom ikke at have gjort sig skyldig i nogetsomhelst ulovligt. Den under nr. 139 i bevaring tagne dyne erklærer han at have modtaget af sin fader.

Endvidere fremstilledes **Zacharias Storm Andersen**, der i går aftes var bragt her til stede. Han forklarer at være 42 eller 43 år gammel, født i Akkerup og nægter forhen at være tiltalt eller straffet. Efter formaning til sandhed og efter at være foreholdt de under sagen afgivne forklaringer ham betræffende afgiver han følgende forklaring:

Komparenten har deltaget i det under sagen omhandlede tyveri hos en gårdmand i Millinge, hvis navn han angiver til at være Søren Jacobsen, og erkender han i et og alt rigtigheden af arrestant Tønnesens i så henseende afgivne forklaring, der foreholdtes ham, idet han navnlig bemærker, at Tønnesen og Jens Christensen havde indfundet sig hos ham, og at de derfra begav sig til gerningsstedet. Ved deres ankomst var folk endnu oppe, og komparenten og Tønnesen gik ind i tørvehuset. Herfra gennembrød de en væg til den tilhørende malkestue, hvor Tønnesen steg ind og udrakte til komparenten en fjerding smør og nogle oste, uden at komparenten med sikkerhed ved hvor mange. Om Jens Christensen var med inde i malkestuen, kan komparenten ikke med bestemthed sige. De stjålne genstande blev bragt hjem på komparentens bolig og der delte.

Endvidere har han deltaget med arrestanten Tønnesen i tyveri hos gårdmand Jens Rasmussen i Barløse. Dette skete om natten, medens folk var i seng, og udbrød de her en væg, igennem hvilken Tønnesen steg ind og leverede derefter til komparenten, der stod udenfor en frakke, 2 eller 3 par bukser, en dyne og noget mad. Af de stjålne genstande beholdt komparenten frakken, det ene par bukser og dynen. Klæderne er opslidte, men dynen har han solgt til Peder Hansen Ploug. Der blev udtaget nogle flere klædningsstykker, men de lod dem ligge udenfor. Efter at dommeren havde bemærket, at han af den her omhandlede bestjålne havde modtaget prøver af de stjålne klædningsstykker, blev disse komparenten forevist, og erklærer han, at den ene prøve er ganske som det klæde, hvoraf den opslidte frakke var, ligesom også den anden prøve ligner de stjålne opslidte benklæder.

Efter at være forevist dynen, nr. 139, erklærer han, at den ganske ligner den, han har solgt til Peder Hansen Ploug.

Fremdeles har han deltaget i tyveri med Tønnesen i Brobye. Også dette skete om natten, da folkene var i seng, og steg Tønnesen her ind ad et vindue, medens komparenten stod udenfor og passede på, og tilvendte de sig der en del fødevarer.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af den komparenten Ploug efter de oplyste omstændigheder påhvilende mistanke, og i betragtning af de af Zacharias Storm Andersen afgivne tilståelser

e r a g t e d e

dommeren, at disse tvende anholdte ville være at belægge med personlig arrest, til hvilken de blev afgivne. Hansens enke Ane Margrethe Andersdatter blev hensat under bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 160.

Sagen blev atter foretaget.

For retten fremstilledes **anholdte Hansens enke, Ane Margrethe Andersdatter**. Hun blev påny formanet til sandhed men nægtede på det bestemteste at kunne meddele yderligere til oplysning.

Hun blev derefter dimitteret og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 160.

Onsdagen den 31. maj 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Zacharias Andersen**. Efter opfordring til sandhed forklarer han yderligere:

For lidt over 2 år siden har han i forening med arrestanten Lars Tønnesen stjålet nogle kartofler, der var nedgravet i en kule i en tofte ved Hårby. Hvem disse tilhørte, ved arrestanten ikke, og fik de hver en 2 á 3 skæpper.

Endvidere har han i forening med Tønnesen ligeledes for ca. 2 år siden forøvet tyveri i en udflyttergård på den anden side af Kirkesøby. Dette skete om natten, på en tid da folk var i seng, og steg Tønnesen, medens nærværende arrestant stod udenfor ind ad et vindue. De fik her nogle fødevarer navnlig 2 halvottinger smør.

I forening med arrestanterne Tønnesen og Ploug samt den ofte nævnte Hans Steensen og en person ved navn Peder Nielsen i Jordløse har arrestanten for 2 á 3 år siden forøvet tyveri i Fjellebro hos en mand, der såvidt han ved hedder Becher og er tysk af fødsel. Også dette udførtes om natten, medens folk var i seng, og steg Lars Tønnesen, medens de andre stod udenfor og passede på ind ad et vindue og udbragte en del svinefedt. De tog desuden nogle underklædningsstykker, der hængte i haven. Alt det stjålne blev delt.

I forening med arrestanten Ploug og såvidt han mindes Tønnesen, har han stjålet et anker brændevin, men han ved ikke, hvor stedet er, da han var ukendt der i egnen, hvorimod Ploug var den bekendt. Også dette udførtes om natten, da folk var i seng, idet Lars Tønnesen, medens de to andre stod udenfor og passede på, steg ind ad et vindue.

Endelig har han ligeledes for en 2 á 3 år siden i forening med Hans Steensen og Lars Tønnesen forøvet tyveri i Veddinge by. Det skete om natten, medens folk var i seng, og steg Tønnesen ind ad et vindue, medens de to andre stod udenfor og passede på. De tog her kun noget kød og et par slatede ænder.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Lars Tønnesen**. Han erkendte, at det forholder sig rigtigt, at de ved tyveriet i Fjellebro også tog de omhandlede underklæder.

Ligeledes vedgår han at have deltaget i tyveriet i Veddinge og har intet imod Zacharias' i så henseende afgivne forklaring, der blev ham foreholdt.

Derimod nægter han at have deltaget i at stjæle det omhandlede anker brændevin, hvorimod han formener, at dette tyveri er udført af Zacharias, Ploug og Peder Nielsen i forening. Arrestanten Zacharias forklarede i denne anledning, at han ikke er i stand til med sikkerhed at mindes, hvorvidt Tønnesen deltog i dette tyveri, ligeså lidt kan han med bestemthed huske, om dette var tilfældet med Peder Nielsen.

Derefter fremstilledes **arrestanten Ploug**. Han formanedes påny til sandhed men vedblev sin påstand at være uskyldig i de ham påsigtede tyverier, hvilken påstand han vedblev, uagtet arrestanterne Tønnesen, Zacharias Andersen og Jens Christensen, der fremstod, hver for sig sagde ham deres forklaring ham betræffende under øjne.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Rytter**, der havde forlangt at fremstilles og nu yderligere tilføjer, at han har forglemt at anføre, at gårdmand Anders Nielsen, da han aftalte brandstiftelse med arrestanten, udtrykkelig pålagde ham, at den skulle udføres på den dag, på hvilken det også skete, da Anders Nielsen den dag ville tage til Assens for således at sikre sig mod mistanke, når det kunne bevises, at han havde været borte, når ilden udbrød. Om dette blev aftalt dagen før eller samme morgen, Anders Nielsen kørte til Assens, kan arrestanten ikke med bestemthed mindes, men han tror dog, at det var dagen i forvejen. Endnu tilføjer arrestanten, at det er en misforståelse, når det tidligere er anført, at den svinesti, hvor arrestanten lagde ilden i tagskægget, stødte op til laden, da den derimod i virkeligheden stødte op til hovedbygningen, der også først antændtes. Det var en tørveglød, arrestanten medtog hjemmefra, og som han stak op i taget.

På anledning bemærker arrestanten yderligere, at han ikke med bestemthed kan sige, hvor

længe han havde været hjemme, efter han havde påsat ilden, og indtil denne udbrød, da han som tidligere anført var kommen i seng og faldet i søvn, men han tror at der i det højeste kan være hengået en timestid. Hvad klokken var, da han påsatte ilden, ved han ikke nærmere, end at det skete lige i mørkningen, og da han derfor antog, at folkene endnu ikke var gåede i seng, mente han ej heller, at der skulle være fare for, at nogen af dem kunne indebrænde. Anders Nielsen havde selv bestemt, hvad tid den skulle påsættes, men derimod kan arrestanten ikke med sikkerhed mindes, om det også var aftalt på hvilket sted, ilden skulle sættes. Arrestanterne blev til arresterne afgivet og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

"Broendehus sagen"

Samme protokol, side 163.

Torsdagen den 1. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **Rasmus Niensens hustru, Dorthé Winther**. Hun henholder sig i det hele til sin forklaring til den under ltr. ØØ fremlagte udskrift, der blev hende forelæst, idet hun dog bemærker, at det må grunde sig på en misforståelse, når deri er anført, at Bolette Jacobsen for komparentinden skulle have udladt sig med, at hun ville drukne eller hænge sig, thi ligesom komparentinden aldrig har udsagt dette, således har Bolette ej heller nogensinde for hende udladt sig således. Hun var tværtimod altid meget munter, navnlig har komparentinden aldeles ikke, de sidste dage før hun blev borte kunnet mærke nogen som helst forandring hos hende, eller at der skulle være gået hende noget imod, da hun også i disse dage var ganske således, som hun plejede at være og fuldkommen veltilfreds.

Hun gjorde påfaldende meget for Rasmus Hansen og har også, når komparentinden har foreholdt hende det urigtige i dette udladt sig med, at hun ikke kunne holde sig fra ham, og at hun troede, han måtte have gjort hende ... Bolette havde vel dårlige fødder, men komparentinden har aldrig bemærket, at hun til disse brugte nogen kniv. Om hun, inden hun søndagen den 28. juni kl. mellem 1 og 2 gik bort, havde været på hospitalet, ved komparentinden ikke, men da hun gik, sagde hun til komparentinden, at hun havde lagt noget brød på sengen og at hendes datter, når hun kom, kunne tage dette, da hun ikke vidste, om hun selv kom hjem denne aften, men komparentinden spurgte hende ikke om, hvorhen hun ville, eller hvad der kunne forhindre hende i at komme hjem. Hun plejede ikke at blive borte nogen nat.

Endnu tilføjer komparentinden på anledning, at hun kun én gang har hørt, at der var nogen ordstrid mellem Rasmus og Bolette, og tog denne sig det dengang i det mindste tilsyneladende ikke videre nær. At der de sidste dage inden hun blev borte skulle have været nogen uenighed imellem dem, har komparentinden slet ikke kunnet bemærke. Hun har ikke den søndag Bolette blev borte set denne i besiddelse af nogen kniv, og hun er vis på, at Bolette intet øjeblik har været hjemme, efter at hun om søndagen som anført mellem kl. 1 og 2 gik bort.

Bolette plejede hver søndag et gå ud med Rasmus, og gik de sædvanligen ud ad Ramsherredgade, og plejede hun også der ved sådan lejlighed at medtage nogle fødevarer. Dette var også tilfældet den omhandlede søndag, idet hun medtog noget brød og noget fisk, hun i forvejen havde stegt.

Oplæst og ratihaberet.

De mødende blev dimitterede.

Dommeren bemærkede, at der var ingen af de personer, der på den under nærværende sag omforklarede tid var på byens hospital og kunne antages at kunne meddele nærmere oplysninger i denne sag længere er i live med undtagelse af en døvstum person ved navn Christian Nielsen. Denne har været fremstillet, og har dommeren sagt dels ved at fremsætte skriftlige spørgsmål og ladet ham besvare disse skriftligt og dels med mimer og bevægelser at erholde de oplysninger af ham, han var i stand til at meddele, men det har i det hele ikke været muligt at erholde nogen pålidelig forklaring på denne måde, idet hans skriftlige svar, skønt han skriver bogstaverne meget ordentligt dog vidner om, at han ikke tilstrækkeligt har forstået de ham forelagte spørgsmål og ikke er i stand til sammenhængende at gengive svar, kun så meget tør

dommeren anse aldeles utvivlsomt, at han har forstået, at bemeldte Christian Nielsen den påfølgende søndag har set Rasmus Hansen selv nedtage den omfoklærede barberkniv fra væggen, hvor den hængte over sengen og stikke den i sin egen lomme, og synes det også, skønt dette sidste med mindre sikkerhed er opfattet at fremgå af Christian Niensens svar, at Rasmus Hansen først har borttaget kniven temmelig sent henad eftermiddagen eller aftenen og altså efter, at han første gang var gået bort for at træffe Bolette.

Sagen blev derefter udsat.

Rothe

Rössing E. Møller

Samme dag, side 165.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Rasmus Hansen**. Efter formaning til sandhed vedbliver han sin nægtelse at være skyldig i Bolette Jacobsens død, hvorhos han på anledning afgiver følgende yderligere forklaring:

Søndagen den 28. juni 1846 kom bemeldte Bolette, der logerede lige overfor hospitalet, til ham og var såvidt han mindes oppe på hans kammer. Hvorom de talte, mindes han ikke, men ved kun at de aftalte, at de skulle mødes om eftermiddagen og gå en tur ud sammen. Iflg. denne aftale gik de også om eftermiddagen kl. 3 á 4 ud i hospitalsporten, og kom Bolette her til ham, hvorefter de fulgtes ad ud af Ramsherredsporten og gik ud på de dertil stødende marker, hvor de opholdt sig sammen nogen tid, uden at han kan mindes, hvorom de samtalede. De nød noget stegt fisk og brød, som Bolette havde nedbragt, men han nægter på det bestemteste, at de ved denne lejlighed havde legemlig omgang med hinanden. Henad aften fulgtes de ad her til byen, idet Bolette, der ikke ville have, at folk skulle se dem komme sammen hjem, gik ind ad Ramsherredsporten, hvorimod arrestanten gik en anden vej og ind på hospitalet, hvor han gik op på sit kammer. Her kom han i samtale med et andet hospitalslem nemlig Thomas Bødker, der senere ved døden er afgået. Denne, der var den eneste, med hvem han den aften talte med på hospitalet, lod ham høre, at han tidligere havde været straffet, og da arrestanten derover blev fortrydelig, besluttede han sig til at forlade hospitalet, hvorfor han endnu samme aften kl. 8 á 9 gik bort.

På vejen idet han gik ud at byen, var han inde hos ... Storm, hvor han købte enten noget tobak eller brændevin, gik derpå lige ud af byen og drev senere omkring på landet, indtil han flere uger efter blev anholdt ved Bogense, hvor han havde forøvet et tyveri.

Efter at han som anført henad aften havde forladt Bolette noget udenfor byen, ad hun gik ind ad Ramsherredsport, nægter han på det bestemteste at have set hende. Han forsikrer, at der den dag havde hersket den bedste forståelse imellem dem, og nægter han derhos, uagtet han gentagende opfordredes til nøje at overveje sine svar, at der i længere tid og navnlig ikke nogle dage førend den omhandlede 28. juni havde været nogensomhelst uenighed mellem dem.

Arrestanten erkender, at den barberkniv, der i sin tid blev funden ved hendes lig, har været ham forevist, og at han med bestemthed har genkendt den som sin ejendom, da han selv havde sat et særligt mærke på den. Den plejede at hænge over hans seng på hans kammer, og må Bolette selv have taget den herfra, men han forsikrer derhos, at dette er aldeles uden hans vidende, og at han navnlig ikke ved, når og på hvad måde hun har sat sig i besiddelse af den. Han plejede undertiden vel at bruge den om løverdagen, men dette var dog sjældnere tilfældet, når han var på hospitalet, da der kom en ugentlig barber, som barberede alle lemmerne.

Arrestanten havde ikke, inden han forlod hospitalet lagt mærke til, at kniven var borte, så at han ikke vidste, at den savnedes, førend den blev ham forevist i retten, efter den var funden ved Bolettes lig.

Oplæst og ratihaberet efter på anledning med den udtrykkelige erklæring, at det tilførte er i et og alt på det nøjeste i overensstemmelse med hans afgivne forklaring og med den virkelige sandhed, og at han intetsomhelst derved har at bemærke eller forandre.

Dommeren fremlagde under ltr. GGG en rapport af d.d.

Derefter fremstilledes den iflg. rapport GGG **anholdte Hans Nielsen**, der efter formaning til

sandhed vedgår at have forøvet forskellige tyverier og afgiver i den anledning følgende forklaring: I forening med arrestanterne Lars Tønnesen og Søren Frederiksen har han på én nat forøvet tyveri hos Mads Jørgensen og husmand Hans Pedersen i Hjerup, og finder han intet mod disse arrestanters i så henseende afgivne forklaringer, der foreholdtes ham at erindre, hvorhos han bemærker, at han hos førstnævnte foruden nogle fødevarer fik en skjorte og et lagen, hvilke dele er opslidte.

Fra sidstnævnte sted fik han de under nr. 141, 142, og 143 i bevaring tagne redskaber, der blev ham forevist og af ham genkendt. Saven nr. 140 forsikrer han at være hans lovlige ejendom. I forening med samme arrestanter har han forøvet et tyveri i en udflyttergård i Skarum kaldet Solskov. Også dette skete om natten, medens folk var i seng, og skaffede Tønnesen sig adgang igennem et vindue i gavlen, medens anholdte og Søren Frederiksen stod udenfor og passede på. De tilvendte sig her noget flæsk og rugmel samt en kobberkedel, hvilken sidste arrestanten fik, og som er den, der er taget i bevaring under nr. 145.

Ligeledes har han deltaget i tyveri hos enken Cathrine Garmin i Gamtofte. I forening med bemeldte tvende arrestanter mod hvis i så henseende afgivne forklaringer han intet finder at erindre, og navnlig at dette skete om natten, og at Tønnesen skaffede sig adgang gennem et vindue, medens anholdte og Søren Frederiksen stod udenfor og passede på. De tilvendte sig her noget flæsk og en gryde, hvilken sidste anholdte fik, og som er den, der er bragt til stede under nr. 144, hvilken han efter forevisning genkender.

Med Lars Tønnesen alene har han deltaget i tyveri hos Carl Smed i Gamtofte, og havde han intet imod Tønnesens derom afgivne forklaring at erindre, og navnlig at det skete om natten, og at Tønnesen, medens anholdte stod udenfor og passede på, skaffede sig adgang gennem et vindue. De tilvendte sig her nogle pølser og ganske få rede penge.

Med samme arrestant har han fra gårdmand Peder Rasmussens mark i Lundager stjålet kartofler af en kule.

Det under nr. 146 i bevaring tagne lagen forsikrer han at være hans lovlige ejendom.

I betragtning af beskaffenheden af de foranstående tilståede forbrydelser

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med person arrest. Han såvel som arrestanten Rasmus Hansen blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 169.

Fredagen den 2. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Lars Tønnesen**, der efter at være foreholdt arrestanten Hans Nielsens forklaring vedgår, at det forholder sig rigtigt, at de endvidere hos Mads Jørgensen i Kjerup tilvendte sig nogle få stykker linned. Hos Cathrine Germin i Gamtofte en gryde og hos Carl smed nogle få rede penge.

Ligeledes vedgår han rigtigheden af, at han i forening med Søren Frederiksen og Hans Nielsen har forøvet det af dem omhandlede tyveri i gården Solskov i Kjerum hos en mand ved navn Jørgen, og finder han intet at erindre imod Hans Nielsens i så henseende afgivne forklaring navnlig med hensyn til tiden, samt at nærværende arrestant steg ind ad et vindue og de der stjalne koster.

Samtlige efter litra GGG tilstedebragte koster, der efter Hans Nielsens forklaring hidrører fra de omtalte tyverier blev ham forevist og af ham genkendt.

Endnu vedgår arrestanten på anledning, at han har forglemt at opgive, at han endvidere har forøvet et tyveri hos gårdmand Berthel Jørgensen i Sandager-Thorup. Han udførte dette for omtrent 2 år siden alene om natten på en tid, da folk var i seng og skaffede sig adgang ved at krybe ud ad et vindue. Han tilvendte sig ved dette tyveri intet andet end nogle fødevarer. Da et brækjern efter dette tyveri var fundet et sted i nærheden af gerningsstedet og var indleveret til dommeren, blev dette arrestanten forevist og af ham vedkendt, idet han forklarer at have

glemt det ved udførelsen af tyveriet. Da dette findes krumbøjet forneden og endnu temmelig skarpt, hvorhos det var forklaret, at det, da det fandtes, i enden var skarpt som en kniv og forsynet med et læderhylster, der senere bortkom, blev dette arrestanten foreholdt, og vedgår han rigtigheden heraf, idet han forklarer, at han havde forfærdiget det for dermed at opbryde et vindue, og af han havde gjort det så skarpt for også at kunne benytte det, selv hvor vinduerne sluttede meget godt, men han nægter på det bestemteste at have påtænkt at benytte det enten som forsvars- eller angrebsvåben.

Endnu tilføjer arrestanten, at han i forening med Rasmus Steensen har forøvet tyveri hos en mand i Lundager kaldet Niels Møllemand. Dette skete om natten, da folk var i seng, og skaffede de sig adgang ved at nedbryde en væg. Nærværende arrestant var inde, medens Rasmus Steensen stod udenfor og passede på, og stjal de her noget vadmel og et brød. Vadmelet, der var blått og vel udgjorte 20 alen, beholdt Rasmus.

Derefter fremstilledes **arrestanten Søren Frederiksen (Søren Smed)**. Han forklarer overensstemmende med forrige arrestant med hensyn til tyverierne hos Hans Jørgensen og Cathrine Garmin, ligesom han også vedgår at have deltaget i tyveri på gården Solskov kaldet, i hvilken henseende han intet har at erindre mod de tvende andre arrestanters derom afgivne forklaringer, hvorhos han tilføjer, at han selv ved denne lejlighed endvidere fik en kobberkasserolle, der senere er slået i stykker og Tønnesen en æbleskivepande. De ovenfor tilstedebragte koster blev arrestanten forevist og af ham godkendt.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 171.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Rasmus Hansen**. Han blev påny formanet til sandhed men vedblev sin benægtelse at være skyldig i den ham påsigtede gerning. Den af ham i går afgivne forklaring blev ham derefter punkt for punkt foreholdt, og vedblev han den i et og alt uforandret. Han vedblev således navnlig, at Bolette på den under sagen omhandlede søndag havde været hos ham om formiddagen, hvor de da aftalte, at de om eftermiddagen skulle gå ud sammen, at hun derefter var kommen til ham i hospitalsporten, hvorefter de fulgtes ud sammen men vendte tilbage henad aften og skiltes udenfor Ramsherredsport, og at han derefter var gået til hospitalet men foranlediget af Thomas Bødkers ytringer atter var gået bort i den hensigt ikke at komme tilbage, at der hverken den dag eller i den senere tid havde været nogen uenighed mellem ham og Bolette, og endelig at han ikke har leveret Bolette den omhandlede barberkniv, men at hun selv må have taget den, uden at han ved, når dette er sket.

Han tilføjer i den anledning af den sidstnævnte omstændighed, at hun vel tidligere har lånt kniven for dermed at skære ligtorne, men at dette ikke var tilfældet ved den omhandlede lejlighed.

Han blev derefter til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 172.

Løverdagen den 3. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under ltr. HHH en udskrift af Gjerding (?) herreds fogedprotokol og under ltr. III en udskrift af Båg herreds politiprotokol samt bemærkede, at den omhandlede **gårdmand Anders Nielsen** sidstafvigte nat var bragt her til byen.

Efter formaning til sandhed og efter at være gjort bekendt med de oplyste omstændigheder ham betræffende, afgiver fremstillede følgende forklaring og tilståelse:

For noget over 11 år siden blev han gift med Ane Nielsdatter, datter af afdøde gårdmand Niels Nielsen, der ejede en gård kaldet Frøbjerglund på Frøbjerg Mark, og erholdt fremstillede ved dette giftermål på grund af en testamentarisk disposition af den afdøde bemeldte gård, dog således

at hans kones søster tillagdes 1000 rgdl., der skulle henstå i gården, men som kunne opsiges, når bemeldte søster indlod sig i ægteskab.

Bemeldte søster giftede sig med husmand og smed Rasmus Hansen i Ørsted og ½ år efter nemlig i året 1848 opsagde denne mand den ovennævnte kapital til erholdning, såvidt han mindes i december sm.år. Fremstillede kom herved i forlegenhed, da han ikke øjeblikkelig vidste, hvorledes han skulle tilvejebringe de ommeldte 1000 rgdl. Der henstod i gården foruden bemeldte 1000 rgdl. endnu 800 rgdl., uden at han mindes, hvilken af disse kapitaler stod på 1. og hvilken på 2. prioritet, og det ville vel derfor ikke være ham muligt at tilvejebringe et lån og således berigtige sagen, men det forekom ham da bekvemmere, når han kunne få gården afbrændt, hvorved han ville komme i besiddelse af rede penge, og besluttede han sig da også dertil, og traf han derom aftale med arrestanten Jens Andersen Rytter, der boede lige ved fremstilledes gård.

Når denne aftale blev truffen, eller hvor længe siden forinden ilden blev påsat, mindes fremstillede ikke men kun, at det var en bestemt aftale, at Jens Rytter skulle gøre det og derfor have en betaling af 50 rgdl.

Dagen før ildspåsættelsen fuldførtes aftalte fremstillede endnu med bemeldte Rytter, at ilden skulle påsættes den følgende dag, og at det skulle ske henad aften, idet fremstillede den dag ville køre her til byen for således at afvende mistanke fra sig selv, når han var fraværende på den tid ilden udbrød. Hvorfor det just skulle udføres om aftenen og ikke om dagen, ved fremstillede ikke at anføre nogen grund for. Hvor ilden skulle påsættes blev ikke nærmere aftalt.

Overensstemmende med denne aftale kørte fremstillede også den pågældende dag her til byen, hvor han besørgede forskellige ærinder og tog hjem ud på eftermiddagen. På hjemvejen var han inde hos smeden på Frøbjerg Mark i aftenstunden og hos indsidder i Frøbjerg Jens Nielsen, men han nægter, at han tog disse steder ind for at vente, indtil han fik underretning om ildens udbrud. Imidlertid erfarede han dette under sit ophold hos sidstnævnte mand og kørte da hjem, men ved hans ankomst var gården ganske udbrændt. På spørgsmål nægter fremstillede at have tænkt på, at muligen hans kone, børn eller gårdens andre beboere kunne komme i fare ved ilden og nægter i det hele nøjere at have overtænkt følgerne af denne gerning. Af de 50 rgdl. han havde lovet Jens Rytter, udbetalte han ham noget senere 25 rgdl. og erklærede, at han ikke udbetalte ham resten, fordi han - som han udtrykker sig - foruden det havde haft tab nok med, det der var sket.

Han nægter for nogen som helst at have udladt sig med, hvad han nu har tilstået. Arrestanten Rytters søster har vel ofte foreholdt ham, at hendes broder havde ladet sig købe til gerningen af ham, og at fremstillede ikke havde betalt ham, hvad han derfor havde lovet, men fremstillede har stedse nægtet sandheden heraf.

Med hensyn til de summer for hvilke fremstillede havde begæret assurance på den omhandlede tid, erkender han rigtigheden af, hvad der i så henseende er anført i den under JJJ fremlagte udskrift, der blev ham foreholdt og tilføjer, at han i erstatning fik udbetalt for bygningerne omtrent 1700 rgdl. og for bohove, inventarium m.m. ikke fuldt 1200 rgdl., hvorhos han forsikrer, at han i virkeligheden led et tab ved ildebranden, da han for at opbygge den nye gård, foruden den erstatningssum han havde erholdt udbetalt endnu anvendte 600 rgdl., han måtte låne.

Oplæst og ratihaberet med bemærkning, at han intetsomhelst har at bemærke imod det tilførte, der i et og alt er overstemmende med sandhed.

I betragtning af den af gårdmand Anders Nielsen af Astofte af givne tilståelse og beskaffenheden af den af ham tilståede forbrydelse

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest. Han blev til denne afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 175.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Anders Nielsen** fremstillet.

Han henholdt sig i et og alt til sin i dag afgivne forklaring, der påny blev ham foreholdt, og

hvilken han i enhver henseende erklærer for rigtig og overensstemmende med sandhed, hvorimod han dog beder bemærket, at han vel ved de lejligheder, ved hvilke han har truffet de omhandlede aftaler med Rytter har nydt noget brændevin, men var han dog ikke på nogen måde således beskænket, at han ikke fuldkommen vel vidste, hvad der blev omhandlet og aftalt. Han vedbliver, at han ikke har lovet Rytter mere end 50 rgdl. for at udføre brandstiftelsen og af disse har betalt ham 25 rgdl.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Rytter**, der uagtet forrige arrestants forklaring forholdtes ham vedbliver, at denne virkelig havde lovet ham 100 rgdl. for at udføre gerningen.

De havde vel indbyrdes flere gange i forvejen talt derom, forinden endelige aftale blev truffen om, på hvilken dag gerningen skulle udføres, men arrestanten mindes ikke, når Anders Nielsen første gang talte om det. Denne ytrede for ham, at han derved kunne tjene 1400 - 1500 rgdl., men arrestanten mindes i det mindste ikke, at han omtalte, at han straks havde brug for 1000 rgdl.

Arrestanten Anders Nielsen der havde påhørt denne forklaring vedbliver, at han kun havde lovet 50 rgdl. for gerningens udførelse samt tror i det mindste at have omtalt, at han til sin kones søsters mand skulle udbetale 1000 rgdl.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 176.

Tirsdagen den 6. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under litra KKK en rapport af d.d., iflg. hvilken den under sagen tidligere nævnte **Eggert Larsen fra Ærteskovhuset** d.d. var bragt til stede.

Anholdte var fremstillet, navngiver sig som anført, forklarer at være født i Orte sogn, 47 år gammel, og har for 16 år siden været straffet ved Båg herreds jurisdiction med 5 eller 10 dages fængsle på vand og brød.

Formanet til sandhed vedgår anholdte, at han kender arrestanten Hans Hansen Stikirendskrædderen.

Da han for en 8 á 9 år siden kørte med denne forbi Kavslunde Mark, foreslog denne ham, at være ham behjælpelig med at stjæle nogle lam på marken. og da anholdte samtykkede heri, blev han ved vognen og passede på denne, medens Hans Hansen gik ud på marken og tog 2 lam, hvilke han bragte hen til vognen, på hvilken de lagde de stjalne lam og kørte bort. Hans Hansen betalte anholdte i denne anledning 7 á 8 mark, imod at Hans selv skulle beholde begge lam.

Endvidere har anholdte deltaget med Hans Hansen ligeledes for 8 á 9 år siden i et tyveri hos en nu afdøde gårdmand Hans Pedersen i Ørsted. Dette blev udført om natten, efter at folk var gået i seng, og steg Hans Hansen, medens nærværende anholdte stod udenfor og passede på ind ad et vindue. De tilvendte sig her en fjerding smør, hvilken Hansen bragte til Odense, hvor han solgte den. Hvor meget anholdte fik for sin andel, mindes han ikke. Derimod nægter han med bemeldte arrestant at have deltaget i noget tyveri i Håre.

Efter at **arrestanten Hans Hansen** var fremstillet og gjort bekendt med denne forklaring, erklærer han, at de, da de på marken stjal de omhandlede lam, ikke var kørende men efter foregående aftale den nat at forøve tyveri traf hinanden på landevejen ved Orte, hvorfra de gik ud på Kavslunde Mark og tog hver sit lam, med hvilket de begge den følgende dag, mens hver bar sit, gik til Odense, hvor de på markedet solgte lammene.

Anholdte Eggert Larsen, der havde påhørt denne forklaring og blev confronteret med Hans Hansen, vedgår nu i et og alt rigtigheden af samme, navnlig at de efter foregående aftale om at forøve et tyveri gik ud sammen på marken og der hver tog sit lam.

Med hensyn til tyveriet i Ørsted erkender Hans Hansen, at dette skete ved indstigning gennem et vindue, men at det ikke var ham men Eggert Larsen, der steg ind. Sidstnævnte vedbliver, at det skete ved indstigning gennem et vindue men påstår, at det var Hans Hansen, der steg ind,

og at denne bragte fjerdingen hen til vinduet, hvor anholdte - der stod udenfor - tog imod den . Han erkender derhos, at det var ham, der var kendt der på stedet og gav anvisning på tyveriet. Dernæst vedbliver anholdte uagtet gentagen confrontation med Hans Hansen ikke at have deltaget med denne i det omhandlede tyveri i Håre.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af de af anholdte Eggert Larsen vedgæede forhold og rigtigheden af de af ham forøvede forbrydelser

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest. Han blev til denne afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 178.

Onsdagen den 7. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Eggert Larsen**. Han blev påny formanet til sandhed men henholder sig uforandret til sin i går afgivne forklaring, hvilken han forsikrer at være i overensstemmelse

med sandhed, og nægter han navnlig, at have gjort sig skyldig i andet ulovligt, end hvad han nu har tilstået.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**, der påny for forrige arrestant gentager sin forklaring ham betræffende, ligesom de påny confronteres, men arrestanten Eggert Larsen vedbliver uforandret sit tidligere.

Arrestanterne blev afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 178.

Fredagen den 9. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **Rasmus Hansen Smed**, boende i Ørsted, der næst at bemærke at han er gift med en søster til arrestanten Anders Niensens kone på anledning forklarer, at hans nuværende kone som arv efter sin fader havde 1000 rgdl., der henstod i den gård, Anders Nielsen fik ved sit giftermål med hendes søster, og som havde tilhørt deres fader, da komparenten var blevet forlovet med sin nærværende kone, og da der var lyst for dem fra prædikestolen, blev bemeldte 1000 rgdl. i sommeren 1848 opsagte til udbetaling i december termin samme år, hvilket skete omtrent 2 mdr. før Anders Niensens gård brændte.

Som følge af gårdens brand fik komparenten ikke de omhandlede penge til den bestemte tid men først i januar termin 1849, da Anders Nielsen såvidt komparenten bekendt lånte dem hos en mand her i byen. Hvor meget der henstod i gården inden ildebranden foruden de overnævnte 1000 rgdl., ved komparenten ikke, men han bemærker på anledning, at gården blev meget bedre ombygget, end den tidligere havde været.

Slutteligen tilføjer komparenten på spørgsmål, at Anders Nielsen allerede på den under sagen omhandlede tid var meget uordentlig og i særdeleshed forfalden til drik.

Derefter fremstilledes **arrestanten Ploug**. Endvidere fremstilledes en efter anden **arrestanterne Lars Tønnesen, Jens Christensen og Zacharias Andersen**. Disse forelæstes hver for sig deres afgivne forklaringer, for såvidt disse angår arrestant Ploug, og efter de var afførte, blev sidstnævnte arrestant påny formanet til sandhed, hvorefter han afgiver følgende tilståelser: Det forholder sig rigtigt, at han med arrestanterne Lars Tønnesen og Jens Christensen har deltaget i det af disse ommeldte tyveri hos en gårdmand i eller ved Ringe, hvis navn han dog ikke ved, og finder han intet at erindre imod bemeldte arrestanters i så henseende afgivne forklaring, idet han navnlig indrømmer, at dette tyveri forøvedes om natten på en tid, da folk var gæde

i seng og udførtes således, at Tønnesen, medens nærværende arrestant og Jens Christensen stod udenfor og passede på, steg ind ad et vindue og tilvendte sig der 5 á 6 rgdl. samt noget tobak.

I forening med arrestant Tønnesen har han forøvet det af denne omforklarede tyveri hos en gårdmand ved Boltinge Mølle eller rettere i Gjesteløv. Hvad mandens navn er, ved arrestanten ikke, men han var på den omhandlede tid sognefoged. Også dette udførtes om natten, medens folk var i seng, og skete det således, at Tønnesen, medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på, steg ind ad et vindue samt borttog 10 rgdl. 1 mk. 2 skill., hvilke de delte lige. Endvidere har han i forening med arrestanterne Lars Tønnesen og Zacharias Andersen samt fremdeles de ofte nævnte Hans Steensen og Peder Nielsen forøvet det under sagen omforklarede tyveri i Fjellebro. Det skete kl. ca. 9. og var der en pige oppe med lys et andet sted i huset, men hvorvidt folk for øvrigt var gået i seng, ved han ikke. Her steg Tønnesen og Hans Steensen igennem et vindue ind i spisekammeret, hvor de tilvendte sig en del svinefedt, der blev bragt hjem til nærværende arrestant og der delt.

Flere tyverier nægter arrestanten i det mindste i øjeblikket at kunne mindes, og navnlig husker han ikke i forening med arrestanten Zacharias Andersen at have stjålet brændevin, men vil dog ikke ubetinget nægte at det muligen kan have været tilfældet.

Med hensyn til den tilstedebragte hos arrestanten forefundne dyne hvilken han har genkendt her i retten, erklærer han at have købt denne af Zacharias, idet han dog forsikrer, at han dengang ikke vidste, at den var stjålet, hvorimod han først kom til kundskab derom, da Zacharias en dag fortalte ham det, efter at han havde bragt i erfaring, at Tønnesen var blevet arresteret her i byen.

Oplæst og ratihaberet.

Den mødende blev dimitteret, arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 181.

Sagen blev igen foretaget og **arrestant Ploug** fremstillet. Næst i et og alt at ratihabere sin i formiddag afgivne forklaring tilføjer arrestanten, at han senere har erindret, at det forholder sig rigtigt, at han i forening med Zacharias Andersen og såvidt han mindes Peder Nielsen i Jordløse for 2 á 3 år siden har stjålet et anker brændevin i en by ved navn Alsted hos en mand, der såvidt han ved hedder Rasmus Dønd. Det skete sent på aftenen, uden at arrestanten ved, om folkene var i seng eller ej, og udførtes tyveriet på den måde, at Zacharias, medens de 2 andre stod udenfor og passede på, steg ind ad et vindue, hvorfra han rakte ankeret ud til nærværende arrestant og Peder Nielsen.

Endvidere har han i forening med bemeldte Zacharias for hen ved et par år siden stjålet 2 fjerdingers smør. Dette skete hos en gårdmand, der såvidt han ved bor på Vesterhæsing Mark.

Det udførtes sildigt om aftenen og skete ved, at Zacharias rakte ind ad et vindue uden at stige ind ad det og udtog fjerdingerne, med hvilke de gik lige her til byen, hvor de solgte dem til en købmand, hvis navn arrestanten dog ikke ved.

Oplæst og ratihaberet.

Endvidere tilføjer arrestanten, at han for 3 á 4 år siden i forening med de tidligere nævnte Hans Steensen og Rasmus Steensen har forøvet tyveri hos en gårdmand Rasmus Christensen i Kjøen-Højerup. Det skete sildigt på aftenen og udførtes derved, at de gennembrød en væg eller muligen steg ind ad et vindue, og gik nærværende arrestant og Hans Steensen ind, medens Rasmus Steensen stod udenfor og passede på. De tilvendte sig her tvende hovedpuder, en del klædningsstykker og en del garn. Heraf fik nærværende arrestant pudevåret, som han dog har solgt, uden at han erindrer til hvem, samt en frakke og en kasket hvilke dele han har opslidt. Arrestanterne blev afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**”

Samme protokol, side 182.

Løverdagen den 10. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Ploug**. Han forklarer nu yderligere:

For omtrent et par år siden havde han aftalt med Hans Steensen og tidligere nævnte Lars Eliassen samt såvidt han mindes arrestanten Zacharias Andersen, at de skulle forøve tyveri. De gik i denne anledning også til byen Flemminge, men da nærværende arrestant så, at tyveriet skulle udføres hos en mand, hvis kones søster bor i umiddelbar nærhed af arrestanten, erklærede han, at han ikke ville deltage i tyveriet. Han blev dog imidlertid til stede og stod Hans Steensen, medens Lars Eliassen og såvidt han mindes Zacharias steg ind ad et vindue og tilvendte sig en del klædningsstykker, et par messinglysestager og nogle få skillinger. Disse sidste fik nærværende arrestant, stagerne fik Lars Eliassen, ligesom klædningsstykkerne deltes mellem ham og de to andre. Tyveriet udførtes om natten, og hed den bestjålne Rasmus Jensen. Endvidere er det arrestanten bekendt, at bemeldte Lars Eliassen og Hans Steensen har forøvet et tyveri hos en mand, hvis fornavn er Mads, og som bor i Kjelbekhus. De stjal tvende dynevår nemlig et uldent og et linned. Det første fik Hans og det sidste Lars, og har nærværende arrestant set Hans i besiddelse af det han erholdt.

Derefter fremstilledes arrestanten Zacharias Andersen. Efter at være gjort bekendt med Plougs nu afgivne forklaring erklærer han, at det forholder sig rigtigt, at det var Peder Nielsen og ikke Lars Tønnesen, der var delagtige i tyveriet i Alsted, og udførtes det ved, at han steg ind ad vinduet, medens de to andre stod udenfor og passede på. Det var omtrent ved midnatstid. I sidste henseende bemærker Ploug på anledning, at han ikke kan modsige dette men kun ved, at han så en pige gå med en lygte. Zacharias Andersen benægter at have bemærket, at nogensomhelst

var oppe

Endvidere vedgår Zacharias Andersen, at han har deltaget i det af Ploug ommeldte tyveri i Vesterhæsinge. Dette udførtes ud på aftenen derved, at nærværende arrestant rakte ind ad et vindue, der var befæstet med nogle småsøm, og som de tog ud og da bemægtigede sig fjerdingerne, der stod så nær, at han kunne nå dem. Arrestanten ved ikke dens mands navn her i byen, til hvem de solgte smørret. Endvidere vedgår han at have deltaget i det omhandlede tyveri i Fleming, i hvilken henseende han intet finder at erindre imod Plougs forklaring, der foreholdtes ham, idet han navnlig indrømmer, at det udførtes om natten derved, at han og Lars Eliassen steg ind ad vinduet, medens de to andre stod udenfor og passede på.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 184.

Søndagen den 11. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **Ane Kirstine Andersdatter, Hans Pedersen Steensens hustru**, der i nat var bragt til stede.

Efter formaning til sandhed vedgår hun, at hendes mand engang har hjembragt en fjerding eller en rotting med smør, hvilken han sagde i forening med Lars Tønnesen at have stjålet på Brahesborg.

Ligeledes vedgår hun, at han engang har hjembragt en del fødevarer og navnlig flæsk, som han vel sagde at have købt, men komparentinden tror dog, at han har stjålet det, da de dengang ikke ejede så mange penge, at de derfor kunne købe det, og tror hun, da han ytrede at have fået det af Zacharias Andersen, at han har stjålet det i forening med denne. Videre ulovligt nægter hun, at hendes mand har forøvet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Pedersen Steensen**, der ligeledes i nat var bragt til stede. Han blev foreholdt de imod ham under sagen afgivne forklaringer og formanet til sandhed,

men han nægter at være skyldig i de ham påsigtede forbrydelser.

I betragtning af den mistanke der efter de oplyste omstændigheder påhviler Hans Pedersen Steensen

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest, til hvilken han blev afgiven. Anholdte Hans Pedersen Steensens hustru blev afgivet til sin bevogtning. Sagen blev derefter udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 185.

Mandagen den 12. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at **arrestanten Eggert Larsen** i går havde forlangt at tale med dommeren, og da han i den anledning var fremstillet, erklærede han, at han var aldeles uskyldig i de af ham tilståede forbrydelser, hvorhos han - på spørgsmål om af hvilken årsag han da havde afgivet tilståelse om samme - erklærede, at han da Han fremstilledes i retten da var så sulten, at han var forstyrret i hovedet, så at han ikke vidste ret, hvad han sagde.

Efter at politibetjentene Knudsen og Andersen, der havde afhentet arrestanten fra hans hjem og var tilstede i retten i denne anledning havde erklæret, at arrestanten der blev afhentet hen-imod middagstid og blev kørt her til byen, hvor han ankom ud på eftermiddagen, inden han samme eftermiddag fremstilledes her i retten og der afgav sin bekendelse havde erholdt sit 1 pundts brød udleveret, erkender arrestanten rigtigheden heraf, ligesom han også om morgenen hjemme, inden han blev afhentet havde spist til frokost, og da det derefter foreholdtes ham, at han således på ingen måde kunne lide af sult, erkender han også dette og kunne ingen anden årsag fremføre, hvorfor han havde afgivet sin - som han påstod - usandfærdige tilståelse.

Dommeren tilkendegav ham da, at han i dag skulle blive fremstillet og givet lejlighed til at afgive, hvad forklaring han måtte ønske.

På grund heraf fremstilledes arrestanten i dag men erklærer nu, at hans tidligere afgivne tilståelse er aldeles overensstemmende med sandhed og tilføjer, at han kun var bevæget til at prøve på at tilbagekalde den , fordi - som han udtrykker sig - han var så ked af det. Derimod nægter arrestanten at være skyldig i det i Håre forøvede tyveri.

Derefter fremstilledes **arrestanten Peder Hansen Ploug**, der påny opfordredes til sandhed, men idet han i et og alt ratihaberer sin tidligere tilståelse, nægter han på det bestemteste at have gjort sig skyldig i videre ulovligt.

Dommeren fremlagde under ltr. LLL en rapport af g.d.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Steensens hustru, Ane Kirstine Andersdatter**.

Næst at henholde sig til sin i går afgivne forklaring tilføjer komparentinden, at hendes mand foruden forskellige andre fødevarer endvidere har hjembragt noget svinefedt, men hun nægtede at vide hvorfra, han havde stjålet disse ting da de - som hun udtrykker sig - kom fra Plougs side. Endvidere har han også engang hjembragt 7 ænder, og var dengang i følge med ham Søren Smed (Søren Christian Frederiksen), men de nægtede at sige, hvor de havde taget dem.

Med hensyn til de iflg. fremlagte rapport tagne genstande forklarer hun, at alle disse var hendes lovlige ejendom. Derimod vedgår hun, at de indtil for kort tid siden har været i besiddelse af 1 stk. dynevår, der er rødtribet, hvilket hendes mand havde bragt ud i en rapsmark og der skjult, men hvor dette er stjålet, ved hun ikke.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Steensen**, der påny formanedes til sandhed, men han vedblev uforandret sit tidligere.

Arrestanterne blev derefter afgivne til arresterne. Hans Steensens hustru til sin bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 187.

Tirsdagen de 13. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Steensen**, der formanet til sandhed afgiver følgende forklaring. Det foreholder sig rigtigt, at han i forening med arrestanterne Lars Tønnesen, Zacharias Andersen og Ploug samt Peder Nielsen har forøvet tyveri i Fjellebroe. Han forelæstes i den anledning arrestant Tønnesen forklaring, mod hvilken han intet fandt et erindre, navnlig med hensyn til tiden da dette udførtes, samt at han i forening med Tønnesen steg ind ad et vindue. Dog tror han ikke, at de fik så meget fedt som af Tønnesen opgivet.

Endvidere har han i forening med arrestant Tønnesen forøvet tyveri hos en gårdmand Hans Hansen i Karup, og fandt han intet imod Tønnesen i så henseende afgivne forklaring, som blev ham forelæst at erindre.

Det samme er også tyveriet hos en gårdmand i ... , i hvilket han ligeledes vedgår at have deltaget. Også her har han med Tønnesen deltaget i det af denne omforklarede tyveri hos en gårdmand i Aggerup. Han finder intet ved Tønnesens forklaring at erindre, idet han dog bemærker, at de ved denne lejlighed ikke skaffede sig adgang gennem døren men gennem et vindue.

Fremdeles har han deltaget med den ofte nævnte Lars Eliassen og arrestant Zacharias Andersen i tyveri hos en mand i Skjelbek, hvis navn han dog ikke ved. Dette udførtes om natten på en tid, da folk var i seng, og steg Eliassen der igennem et vindue, medens nærværende arrestant og Zacharias stod udenfor og passede på. De tilvendte sig 2 dynevår, af hvilke Eliassen fik det ene og nærværende arrestant det andet. Dette sidste har han for nylig, da han hørte at Zacharias var bleven arresteret skjult i en roevogn, hvor han vil kunne påvise det.

I forening med arrestanten Søren Frederiksen har han stjålet 6 eller 7 ænder i et købmand Walther her i byen tilhørende andehus ved Lundager og skaffede sig adgang, idet Søren med ham frabrød en hængelås.

I forening med arrestant Tønnesen har han forøvet tyveri på Brahesborg, hvor Lars Tønnesen om natten, på en tid da folk var i seng, medens arrestanten stod udenfor og passede på, steg ind ad et vindue til madstuen og tilvendte sig her 2 fjerdinge smør, som de delte.

Med arrestanterne Tønnesen og Zacharias Andersen har han deltaget i tyveri i Vellinge. Det udførtes om natten, medens folk var i seng, og steg Tønnesen ind ad et vindue, medens de 2 andre stod udenfor og passede på. De tilvendte sig her ikkun nogle fødevarer navnlig kød og ænder.

I forening med arrestanterne Ploug og Rasmus Steensen har han forøvet tyveri hos gårdmand Rasmus Christensen i Kjøng-Højerup. De nedbrød her en væg, gennem hvilken Ploug og nærværende arrestant gik ind, og tilvendte de sig her de af Ploug i så henseende anførte genstande, af hvilke nærværende arrestant ikkun fik en del nøglegarn, der senere er brugt.

Fremdeles har han deltaget i det omhandlede tyveri hos Rasmus Jensen i Flemminge, og finder intetsomhelst at erindre mod arrestanten Plougs i så henseende afgivne forklaring, idet han navnlig indrømmer, at tyveriet forøvedes om natten, og at han stod udenfor, medens Eliassen og Zacharias steg ind. Nærværende arrestant fik ikkun en vest af de stjalne genstande.

Fremdeles vedgår arrestanten, at det forholder sig rigtigt, at han, Rasmus Steensen og den såkaldte Klodsmager (Hans Hansen) en aften for et par år siden indfandt sig på Lars Tønnesens bolig. Denne selv var ikke til stede men derimod hans kone, og medens Rasmus Steensens blev der til stede, gik nærværende arrestant og Klodsmageren ud og stjal et får på marken, hvilket de bragte hen til Tønnesens kone, hvor de slagtede det samt fortærede det, efter at Tønnesens kone havde stegt det. Han nægter derimod, at de ved denne lejlighed egenmægtigen tilvendte sig noget Tønnesen tilhørende, eller at de brugte trusler mod konen, og navnlig nægter han, at Klodsmageren truede hende med en kniv.

Oplæst og ratihaberet.

De iflg. rapporten LLL tilstedebragte genstande blev ham forevist, og forsikrer han, at samtlige disse dele er hans og kones lovlige ejendomme.

Derefter fremstilledes **arrestanten Zacharias Andersen**, der erklærer, at det forholder sig

rigtigt, at han har deltaget i det omhandlede tyveri i Skjelbek, og finder han aldeles intet at erindre mod Hans Steensen i så henseende afgivne forklaring, der blev ham forelæst og navnlig ikke med hensyn til tiden og måden, hvorpå dette tyveri er forøvet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Lars Tønnesens hustru, Ane Marie Hansdatter**, der forklarer ganske overensstemmende med hendes mand med hensyn til det hjemme på deres bolig passerede og forsikrer navnlig, at Rasmus Steensen egenmægtigen tilvendte sig såvel brændevin som ost og smør, og at Klodsmageren truede hende en med kniv. Hans Steensen, der havde påhørt denne forklaring, nægtede selv at have deltaget i noget af dette eller set eller hørt, at de andre havde gjort sig skyldige i sådant.

Derefter fremstilledes **arrestanten Lars Tønnesen**. Han foreholdtes Hans Steensen forklaring med hensyn til tyveriet i Aggerup, men han vedbliver, at de her - som af ham tidligere omforklaret - skaffede sig adgang gennem en dør. Hans Steensen, som havde påhørt dette, vedblev, at det forekom ham, at det skete igennem et vindue men tilføjer, at han ikke er fuldt i stand til at mindes det med bestemthed.

Med hensyn til det på arrestanten Lars Tønnesens bolig passede udsiger denne, at hans kone, så snart han kom hjem, fortalte ham det således som af ham tidligere omforklaret. Hans Steensen vedblev, at han hverken har deltaget eller mærket noget sådant.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 190.

Onsdagen den 14. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under ltr. MMM en rapport af g.d. Denne blev **arrestanten Hans Steensen** foreholdt, og fandt han intet imod samme at erindre, hvorhos han på anledning erklærer, at såvel nr. 153 som 154 henhører fra tyveriet i Skjelbek, og at nr. 155 og 56 henhører fra tyveriet i Flemminge.

Endnu tilføjer arrestanten, at han senere har erindret sig, at det forholder sig rigtigt, at Klodsmageren - da han nærværende arrestant og Rasmus Steensen ved den nævnte lejlighed var samlede på Lars Tønnesens bolig - var i uenighed med dennes hustru, men nægter at have set, at han har truet hende med en kniv.

Endvidere fremstilledes **Arrestanten Zacharias Andersen**, der efter at være forevist kosterne nr. 153 og 154 erklærede med bestemthed at genkende sidstnævnte og tror at genkende førstnævnte som hidrørende fra tyveriet i Skjelbek.

Derefter fremstilledes **Arrestanten Ploug**, der efter at være forevist samme genstande erklærede, at han ikke så nøje har set det omhandlede dynevår, at han nu er i stand til at genkende det.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Steensens hustru, Ane Kirstine Andersdatter**, der efter at være forevist kosterne nr. 153 og 154 genkender disse samt erklærer, at hun har syet disse vår, hvorhos hun vedgår, at hun, da hendes mand bragte dem hjem, skønt han ikke ligefrem sagde det, dog ikke nærrede tvivl om, at de var stjalne. Det foreholdtes hende derefter, hvilke forskellige fødevarer hendes mand har vedgået at have stjålet og hjembragt, og erkender hun rigtigheden heraf samt at hun, uagtet hun ikke nærrede tvivl om, at de var stjalne har, deltaget i, at spise dem. Kosterne nr. 155 og 156 var komparentinden forevist, hvorefter hun erkender, at hun har set sin mand i besiddelse af disse genstande men ikke ved, hvorfra de har været hentede.

Da det må anses nødvendigt, at sidste komparentinde forbliver tilstede, indtil sagen noget nærmere kan oplyses

e r a g t e d e

dommeren, at hun vil være at belægge med personlig arrest.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 191.

Torsdagen den 15. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Da det måtte antages at **Hans Steensens hustrus broder, Lars Andersen** der jævnlig var kommen i disses hus let kunne stå i forbindelse eller vide besked om de af svogeren forøvede forbrydelser, var han bragt til stede og fremstod.

Næst at navngive sig som anført forklarer han, at han, der bor i Søby, vel undertiden har besøgt sin svoger Hans Pedersen Steensen men dog i de senere år meget sjældent. Det er ham vel bekendt, at det er bleven omtalt, at Hans Steensen skulle gøre sig skyldig i tyveri, men han nægter selv derom at have nogen kundskab og endnu mere at være delagtig.

Han blev afgiven til bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 192.

Fredagen den 16. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstod **indsidder af Ebberup Hans Pedersen**, der i dag frivillig havde indfundet sig og anmeldt, at han ønskede at gøre tilståelse om et tyveri, han for 1½ år siden havde forøvet i forbindelse med arrestanten Hans Steensen, da han erklærede, at han fortryder det og føler sin samvittighed besværet, hvorfor han har besluttet sig til at tilstå, hvad han har forøvet og derhos at underkaste sig den straf, han har forskyldt.

Næst at bemærke at han er født i Gummerup, 32 år gammel, og at han altid har opholdt sig i Baag herred, ikke har været i militærtjeneste og ingensinde har været tiltalt eller straffet, forklarede komparenten, at han nogen tid har kendt arrestanten Hans Steensen derfra, at denne har repareret hans fodtøj men uden at stå i nogen nærmere forbindelse med ham.

Da det blev omtalt, at husmand Rasmus Jørgensen i Nordby - med hvis datter komparenten dengang har været forlovet og nu er gift med arrestanten - skulle være kommen i besiddelse af en del penge, foreslog Hans Steensen ham engang, at de der i forening skulle forøve tyveri. Komparenten vidste vel ikke, hvorvidt det forholdt sig rigtigt, at Rasmus Jørgensen havde arvet de omhandlede penge og ej heller, hvorvidt han overhovedet var i besiddelse af nogen større pengesum men var kun underrettet om, at han gemte de penge, hvoraf han var i besiddelse i et chatol, der henstod i øverstestuen, men han samtykkede desuagtet i at deltage i tyveriet. Iflg. heraf indfandt de sig kl. omtrent 11 ved gerningsstedet, og da de havde overbevist sig om, at folkene var i seng, udtog Hans Steensen et vindue i den stue, hvor chatollet stod, og steg de da begge ind i denne stue. Nøglen sad i chatollet, og udtog da Hans Steensen pengene af dette, hvorefter de igen gik ud af vinduet, og gav Hans Steensen da komparenten ude på marken 5 rgdl., men hvor mange han selv har beholdt, ved komparenten ikke men har dog hørt, at der i det hele skulle være borttaget 60 rgdl. Komparenten forsikrer, at dette er den eneste forbrydelse, i hvilken han har gjort sig skyldig.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Steensen**, der efter at være gjort bekendt med forrige komparents forklaring vedgår, at han med denne har deltageret i bemeldte tyveri og erkender også rigtigheden af dennes forklaring med hensyn til tiden, stedet og måden, hvorpå det er forøvet, men han forsikrer, at det var forrige komparent, der først havde omtalt, at han vidste, at Rasmus Jørgensen var i besiddelse af penge, og hvor disse lå samt opfordrede arrestanten til at deltage i tyveriet. Det var komparenten, der i chatollet tog en blikdåse, i hvilken pengene lå, som han hældte ud i arrestanten hænder. Arrestanten stak pengene i lommen men forsikrer, at da de skulle dele dem i forening talte dem, og at den ene ikke fik mere end den anden nemlig 24 eller 25 rgdl. hver. Endnu bemærker han, at han engang har solgt for komparenten 4 skæpper byg, uden at han ved hvorfra denne havde fået disse.

Derefter fremstilledes påny **komparenten Hans Pedersen**, der erklærede, at det forholder sig rigtigt, at pengene lå i en blikdåse, hvilken han udtog af chatollet og gav derefter pengene til Steensen. Det er rigtigt, at de i forening talte dem, men om Steensen skulle have skjult nogle for komparenten, ved han ikke, derimod nægter han, at det er ham, der først har foreslået dette tyveri.

Det forholder sig rigtigt, at Steensen for komparenten har solgt 4 skæpper byg. Disse havde komparenten, der var kusk på ”Frederiksgave” taget af den sæd, der var ham betroet til hestefoder. I betragtning af det komparenten Hans Pedersen vedgående forhold

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 194.

Løverdagen den 17. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Pedersen**. Han forklarer, at det var arrestanten Hans Steensen, der under en samtale først omtalte, at Rasmus Jørgensen skulle være i besiddelse af arvepenge, men han ytrede dog ikke noget forslag om at stjæle disse, hvorimod det var nærværende arrestant, der idet han til Hans Steensens ovennævnte ytring svarede, at det ikke var ham bekendt, hvorvidt Rasmus Jørgensen havde arvet penge, men at han nok vidste, at han ejede penge, tillige var den første, der foreslog, at de skulle stjæle disse penge, i hvilket forslag Hans Steensen da også derefter samtykkede. Det var også nærværende arrestant, der angav på hvilken måde, tyveriet kunne udføres nemlig ved at aftage vinduet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Steensen**. På anledning vedgår han, at han, arrestanten Ploug og den tidligere nævnte Rasmus Steensen for ca. 6 - 7 år siden har forøvet tyveri hos gårdmand Niels Hansen på Bankerne ved Søby, hvor de om natten på en tid, da folk var i seng nedbrød en væg og derigennem skaffede sig adgang. De tilvendte sig her en del klædningsstykker,

1 stk. dynevår og 1 stk. vadmel. Dette sidste beholdt nærværende arrestant, hvorimod da han ikke turde beholde flere af de stjalne genstande på grund af, at tyveriet var forøvet så nær ved hans bolig ikke modtog mere. De tvende andre delte alt det øvrige.

Fremdeles har han i forening med arrestanten Ploug forøvet tyveri hos Peder Koppenberg i Koppenbergstedet. Også dette skete om natten, medens folk var i seng, men arrestanten erindre ikke, om de skaffede sig adgang gennem væggen eller vinduet. De tilvendte sig her en del gamle klædningsstykker, hvilke de delte, men de dele arrestanten fik er alle opslidte.

I forening med en person ved navn Hendrik Ibsen har arrestanten for flere år siden i nærheden af Tylle Skov, hvor der blev slagen sten til vejene stjålet en del jernværktøj. Heraf fik nærværende arrestant en hakke, en hammer og tvende stenhammere. Hakken har han senere givet til Hendrik, hvorimod han senere har solgt de andre genstande til en mand ved navn Jens Hansen, der bor på Kjærum Mark.

Med samme Hendrik Ibsen har arrestanten sidstafvigte vinter forøvet tyveri i Aggerup, uden at han ved folkenes navn. Dette udførtes om natten, medens folkene var i seng og udførtes på den måde, at de indbrød en væg, gennem hvilken de - uden at krybe ind - kunne række ind og udtage af en saltetønne et stk. let saltet kød og noget flæsk.

Oplæst og ratihaberet.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Ploug**. Han forklarer efter formaning til sandhed, at han i forening med forrige arrestant samt Rasmus Steensen for flere år siden har forøvet tyveri hos gårdmand Niels Hansen på Bankerne, og havde han efter at være gjort bekendt med Hans Steensens i så henseende afgivne forklaring med hensyn til måden og tiden intet at erindre. Nærværende arrestant fik derfra 1 stk. dynevår og tvende lagner, hvilke dele han har solgt, uden at han mindes til hvem.

I forening med Hans Steensen har han ligeledes forøvet tyveri hos en mand, der bor mellem Søby og Kjøng, uden at han ved denne mands navn. Det skete om natten, men han kan ikke med sikkerhed erindre, om det var gennem væggen eller vinduet, de skaffede sig adgang. Han mindes ikke med vished, om han ved dette tyveri fik mere end 2½ alen gråt vadmel, som han senere har opslidt.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 197.

Søndagen den 18. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at **anholdte Lars Andersen** i går var bleven dimitteret.

For retten fremstilledes **Peder Nielsen af Jordløse**, der i går aftes var bragt her til stede. Efter formaning til sandhed afgiver han følgende forklaring:

I forening med arrestanterne Tønnesen, Steensen (hvem af dem ?) Zacharias Andersen og Ploug har han forøvet tyveri hos en mand ved navn Becker i Fjellebroe. Dette udførtes om natten efter sengetid derved, at der udtoges et vindue gennem hvilket - medens de 3 andre stod udenfor og passede på - Lars Tønnesen og Steensen steg ind - og tilvendte de sig her noget fedt og noget linned, hvilket sidste hængte ude i haven. Komparenten fik såvidt han mindes for sin anpart ikkun et par fruentimmerunderbenklæder, hvilke imidlertid er opslidte. Endvidere har han deltaget i tyveri hos Rasmus Dynd i Alsted med arrestanterne Ploug og Zacharias Andersen. Også dette udførtes om natten, idet sidstnævnte arrestant steg ind ad et vindue og derfra udrakte et anker brændevin og noget flæsk, hvilket han rakte ud til de to andre, der stod udenfor og tog imod det.

Med arrestanterne Ploug og en person ved navn skomager Lars Hansen i Hillerslev har han deltaget i tyveri hos en mand i Krarup. Også dette udførtes om natten, og steg nærværende arrestant - medens de to andre stod udenfor og passede på - ind igennem et vindue. De tilvendte sig her en del klædningsstykker og et stykke hvergarn. Dette sidste fik komparenten men har senere solgt det. De øvrige genstande medtog de andre. Dette tyveri er forøvet i indeværende

år.

Slutteligen vedgår han, at han, der i længere tid har arbejdet som tærsker på Damsbodgård, jævnlig har stjålet noget af den sæd, han udtærskede, idet han om aften, inden han gik bort, hver gang bragte et par skæpper sæd igennem en luge, der gik ind til loen og da senere afhentede det. Han antager, at han således i det hele kan have tilvendt sig 2½ td. sæd af forskellige sorter.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **Kirstine Hansdatter**, som ligeledes i går aftes var bragt til stede. Næst at bemærke at hun er 38 år gammel og ingensinde straffet, samt at hun i 16 á 17 år har samlevet med Hans Hansen sædvanlig kaldet Klodsmageren, med hvem hun har 3 levende børn, nægter hun skønt formanet til sandhed at være vidende om, at han har foretaget sig nogetsomhelst ulovligt.

Derefter fremstilledes **Hans Hansen sædvanlig kaldet Klodsmageren**, der ligeledes i går aftes var bragt her til stede. På anledning forklarer han, at han engang i fjor forår har deltaget i et tyveri hos en mand, der kaldes Nymanden i Jordløse. Foruden komparenten deltog heri Ploug samt Peder Nielsen og skomageren Lars Hansen fra Hillerslev. Det udførtes på en tid, da folk var i seng, og medens komparenten stod i nogen frastand for at passe på, om vægteren som holdtes i byen skulle komme til stede, gik de 3 andre hen til stedet, og steg Ploug her op på ryggen af den ene af dem og krøb op på taget, hvor han brød hul og krøb ned igennem det. Det er i det mindste ikke komparenten bevidst, at de der erholdt dem andet end nogle fødevarer, og navnlig modtog han selv et stykke flæsk.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af de af de anholdte Peder Nielsen og Hans Hansen tilståede forbrydelser og i betragtning af den mistanke der iflg. de forhåndenværende omstændigheder påhviler Kirstine Hansdatter

e r a g t a g e

dommeren, at disse 3 ville være at belægge med personlig arrest, til hvilken de blev afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 199.

Mandagen den 19. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Hansen Klodsmager**. Han blev under forehold af de andre arrestanters udsagn ham betræffende formanet til sandhed, men idet han ganske ratihaberer sin i går afgivne forklaring, nægter han forøvrigt at have gjort sig skyldig i nogetsomhelst ulovligt.

Derefter fremstilledes **arrestanten Ploug**. Efter at være forelæst arrestanten Peder Nielsens forklaring med hensyn til tyveriet i Krarup erkender han i et og alt rigtigheden heraf, og navnlig med hensyn til tiden og måden hvorpå dette tyveri, i hvilket han har deltaget, er forøvet.

Nærværende arrestant fik et lidet stykke hvergarn og 1 lagen, samt såvidt han mindes lærred til en skjorte, men han tror ikke, at han nu er i besiddelse af noget heraf.

Derefter forelæstes ham Klodsmagerens forklaring med hensyn til tyveriet hos Nymand i Jordløse, og idet han erkender også at have deltaget i dette tyveri, finder han ej heller mod denne forklaring noget et erindre, idet han bemærker, at der i forvejen var et hul i taget, samt at saltetønden, hvoraf de fødevarer de tog blev udtaget, stod på loftet, hvilket i forvejen var Peder Nielsen bekendt.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Peder Nielsen**. Efter at være forelæst de afgivne forklaringer med hensyn til tyveriet hos Nymand i Jordløse indrømmer han at have deltaget i dette tyveri, og finder han intet mod bemeldte forklaringer at erindre navnlig med hensyn til tiden og måden, idet han tilføjer, at det var på nærværende arrestant Ploug steg op for at komme op på taget, af hvilket han borttog en del halm. De fik 3 á 4 pund flæsk. Mandens rette navn var Anders Hansen med tilnavn Nymand. Han er senere ved døden afgangt, men enken lever.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 200.

Sagen blev igen foretaget og arrestanten Hans Hansen Klodsmager fremstillet. Efter ny formaning til sandhed vedgår han med arrestanten Tønnesen at have deltaget i det af denne omforklarede

tyveri hos en gårdmand i Velsmose og efter at være forelæst Tønnesen i så henseende afgivne forklaring finder han intet derimod at erindre navnlig med hensyn til, at det udførtes om natten og på den måde, at de indbrød en væg, gennem hvilken Tønnesen steg ind, samt at de der tilvendte sig et lispund garn og en del flæsk.

Fremdeles vedgår arrestanten, at han har deltaget med arrestanten Tønnesen og arrestanten Hans Steensen i et tyveri hos en mand på den anden side af Højerup, hvilken gård er en udflyttergård fra Vøjstrup, Broby sogn. Også dette udførtes på en tid, da folk var i seng, medens nærværende arrestant stod i nærheden og passede på, steg Tønnesen ind ad et vindue, hvorefter han, såvidt arrestanten ved, åbnede en dør, gennem hvilken Hans Steensen gik ind. De tilvendte sig her 2 fjerdinger smør, hvilke blev bragt hjem til nærværende arrestants hus, hvor de blev nedgravede i en tørvegrav, hvorfra de tvende andre den følgende aften afhentede dem,

uden at nærværende arrestant fik noget deraf, idet de lovede ham penge for hans andel men senere ikke betalte ham.

Fremdeles vedgår arrestanten, at han en aften havde indfundet sig tillige med Rasmus og Hans Steensen på Lars Tønnesens bolig. Denne var ikke selv til stede men derimod hans kone. Medens de opholdt sig her, gik Hans Steensen, og som han forsikrer ikke nærværende arrestant men Rasmus Steensen ud og stjal et får, hvilket de bragte til Tønnesens bolig, hvor det blev slagtet og fortæret med undtagelse af en del, som Hans Steensen tog med sig hjem.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanten blev til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 202.

Torsdagen den 20. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Lars Tønnesen**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at han i forening med arrestanterne Klodsmageren og Hans Steensen har forøvet tyveri i en udflyttergård i Vøjstrup på den anden side af Højerup. Om natten medens folk var i seng, steg nærværende arrestant, medens Klodsmageren stod udenfor og passede på ind ad et vindue, hvorefter han åbnede en dør, gennem hvilken Steensen gik ind, og tog de her 2 fjerdinger smør. Disse blev bragt hjem til Klodsmageren, hvor han fik sin andel af smørret, ligesom nærværende arrestant og Hans Steensen delte det øvrige imellem sig oppe på loftet, og det er således usandhed, når Klodsmageren har sagt, at de afhentede alt smørret og i penge skulle betale ham hans andel.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Hans Steensen**, der med hensyn til ovennævnte tyveri, hvori han vedgår at have deltaget, afgiver en med arrestant Tønnesen i et og alt overensstemmende forklaring, navnlig med hensyn til tiden og måden hvorpå tyveriet er udført. Ligeledes forsikrer han, at Klodsmageren fik sin andel af smørret, hvilket alt blev delt på dennes bopæl. Det er omtrent et par år siden, at dette tyveri udførtes.

Efter at tvende rapporter under ltr. NNN og OOO var fremlagte blev nr. 161 og 162 arrestanten forevist og af ham vedkendt.

På anledning vedgår arrestanten fremdeles, at han i forening med bemeldte Hendrik Ibsen har forøvet tyveri sidstafvigte vinter fra en gård i Glen Om natten da folk var i seng, steg Hendrik Ibsen ind ad et vindue, hvorefter han åbnede en dør, igennem hvilken nærværende arrestant derefter gik ind, og tilvendte de sig her en del fødevarer.

I samme by fra en anden mand har de begge i forening ligeledes i afvigte vinter om natten, medens folk var i seng forøvet tyveri, idet Hendrik Ibsen med en kniv åbnede en bagdør, gennem hvilken de gik ind, og tog de en del mel.

Endelig har de i sidstafvigte efterår i Jordløse bortstjålet en del lærred vel omtrent en 20 alen, der lå udenfor et hus. Lærredet solgte de senere.

Derefter fremstilledes **arrestanten Peder Nielsen**. Han forevistes kosterne nr. 157 - 160, hvilke han genkender men forsikrer, at dette er hans lovlige ejendom.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Hans Hansen Klodsmager**. Efter ny opfordring til sandhed forklarer arrestanten følgende:

I sidstafvigte forår antraf arrestanten hændelsesvis i Gjesteløv en person ved navn Bruun, som arrestanten ikke tidligere har kendt. De kom da til at følges ad, og omtalte Bruun da, at han havde til hensigt at forøve et tyveri i en gård kaldet Skridtskov ved Salby by samt opfordrede nærværende arrestant til at deltage deri. Da de kom forbi arrestanten Plougs hus, gik de derind, dels da de var tørstige, dels fordi Bruun omtalte at ville have Ploug med ved tyveriet.

Bruun og Ploug talte også ene sammen, men var ikke blevne enige derom, hvorimod Ploug lånet Bruun, der var iført et par meget store træsko et par sko. Bruun og nærværende arrestant gik derefter til gerningsstedet, men da de var kommet i nærheden deraf ved en lille bro, og nærværende arrestant hørte, at hundene gjorde megen støj, blev han ængstelig og turde ikke

gå videre, hvilket han også tilkendegav Bruun, hvorimod han lovede at vente på denne på samme sted. Bruun gik da også til stedet, hvorefter han efter nogen tids forløb kom tilbage og sagde at have forøvet tyveriet ved at stige ind igennem et vindue.

Han medbragte en del klæder, noget vadmel og hvergarn og iførte sig straks på stedet de stjalne klæder, hvorimod han kastede sine egne i et nærliggende åløb. En pakke med forskellige genstande navnlig noget lærred og en del fødevarer lod han, da nærværende arrestant, hvem han tilbød alt dette, ikke ville modtage det ligge i skoven, hvorpå de fulgtes ad til Odense. Her solgte Bruun vadmelet og en del hvergarn, uden at nærværende arrestant dog ved, hvor han solgte det. Nærværende arrestant medtog kun et lille stykke hvergarn, som senere er taget i bevaring af Båg herredskontor, hvor nærværende arrestant har afgivet forklaring i anledning af det omhandlede tyveri.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Ploug**, der efter at være gjort bekendt med sidste arrestants forklaring indrømmer, at det forholder sig rigtigt, at denne og den ommeldte Bruun en aften indfandt sig hos ham og opfordrede ham til at deltage med dem i et tyveri, uden at de dog opgav, hvor dette tyveri skulle udføres. Arrestanten havde imidlertid ikke lyst til at inklude sig herpå og afslog det derfor, men da det blev omtalt, at Bruun ikke kunne deltage i tyveriet med de træsko, som han var iført, da disse var for svære og utjenlige, lånte arrestanten ham på hans forlangende et par sko til at benytte ved denne lejlighed men på betingelse af, at han skulle have dem tilbage, og gav han da arrestanten nogle lys til vederlag for lånet. Arrestanten har imidlertid ikke fået skoene tilbage, hvorimod de er han forevist på herredsfogedkontoret i Fåborg, hvor arrestanten i den anledning er mødt, skønt han ikke med afgjort bestemthed tør påstå, at det virkelig var de samme sko. Derimod har Bruun efter at have forøvet tyveriet, da han hændelsesvis traf ham givet ham omtrent et pund lys til vederlag for lånet af skoene. Han tilbød ved samme lejlighed arrestanten et stykke lærred, men arrestanten nægtede at modtage det.

Arrestanten Hans Hansen Klodsmageren, der havde påhørt denne forklaring, vedgik rigtigheden af, at såvel han som Bruun opfordrede Ploug til at deltage i tyveriet.

Dommeren fremlagde under ltr. PPP og QQQ tvende rapporter af d.d.

For retten fremstilledes **Lars Eliassen**, der iflg. sidste rapport dags morgen var bragt til stede. Efter opfordring til sandhed vedgår han, at han har deltaget med arrestanterne Hans Steensen, Peder Ploug og Zacharias Andersen i et tyveri i Fleming. De indbrød her en væg, gennem hvilken han og Zacharias steg ind og tog en del genstande, uden at komparenten nøje ved, hvori de bestod. Komparenten modtog ved denne lejlighed de under nr. 168 tilstedebragte lysestager,

hvilke han genkender samt et par gamle bukser, der er opslidte.

Endvidere har han med arrestanterne Hans Steensen og Zacharias Andersen deltaget i et tyveri i Skjelbæk. Dette udførtes om natten, medens folk var i seng, og steg komparenten, medens de tvende andre stod udenfor, ind ad et vindue. De tilvendte sig her en del dynevår, af hvilke komparenten fik de under nr. 166 og 167 her tilstedebragte, som han efter forevisning genkender. Han nægter at have deltaget i flere tyverier.

I betragtning af beskaffenheden af de af komparenten Lars Eliassen tilståede forbrydelser **e r a g t e d e**

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 206.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes den i rapporten ommeldte **Rasmus Nielsen Steensen**, der dags morgen var bragt til stede. Efter formaning til sandhed vedgår han at have deltaget med arrestanten Lars Tønnesen i det af denne omforklarede tyveri hos Niels Møllemand i Lundager, og

vedgår han, at dette udførtes om natten, og at de skaffede sig indgang ved at indbryde en væg, gennem hvilken Tønnesen gik ind.

De tilvendte sig her et brød og noget mørkt tøj. Af dette sidste fik anholdte en del, man han forsikrer, at han bortkastede det på vejen, da han frygtede for at beholde det.

Også dette udførtes om natten ved at indbryde en væg, og tilvendte de sig her nogle klædningsstykker,

men han nægter at kunne opgive, hvad videre der blev borttaget, og nægter han selv at have medtaget andet end et par bukser, der senere er opslidte. Ligeledes nægter han på det bestemteste i det mindste at kunne mindes, at arrestanten Ploug var delagtig i dette tyveri. Fremdeles vedgår han at have deltaget i tyveriet hos Niels Hansen på Bankerne med arrestanterne Ploug og Hans Steensen. Også dette udførtes om natten ved at udbryde en væg, men ligesom han nægter at kunne mindes, hvad der blev borttaget, således forsikrer han, at han selv intet beholdt deraf.

Det forholder sig rigtigt, at han en aften har været ifølge med arrestanterne Hans Steensen og Hans Hansen Klodsmageren på arrestanten Lars Tønnesens bolig, og at der ved denne lejlighed blev stjålet et får, som blev bragt til Tønnesens bolig og der slagtet, stegt og fortæret, men ligesom han nægter at have deltaget i at stjæle det, hvorimod han blev på Tønnesens bolig, medens de 2 andre stjal fåret, således nægter han også at have deltaget i at slagte, stege eller spise det.

Oplæst og ratihaberet.

Efter at dernæst **arrestanterne Hans Steensen, Hans Hansen Klodsmageren og Peder Ploug** var fremstillet og confronteredes såvel indbyrdes som med Rasmus Steensen erkender Klodsmageren, at det var ham og Hans Steensen, der i forening gik ud og stjal det omhandlede får, hvorhos Rasmus Steensen erkender, at han hjalp med at slagte det og deltog i at spise det.

Med hensyn til tyveriet i Kjøng-Højerup erklærer Rasmus Steensen, at han nu mindes, at Ploug var delagtig deri, og at han foruden de omhandlede benklæder derfra også modtog en frakke, der senere er opslidt, hvorhos han dog bemærker, at han ikke er ganske vis på, at han derfra fik bukserne.

Med hensyn til tyveriet hos Niels Hansen på Bankerne erkendte Hans Steensen, Ploug og Rasmus Steensen, at de der foruden de forhen omtalte genstande tilvendte sig 15 rgdl. i rede penge, af hvilke de hver fik 5 rgdl., hvorhos sidstnævnte erkender, at han også fik et lidet stk. vadmel, af hvilke han dog ikke længere er besiddelse.

Derefter blev kosterne nr. 165 og 166 forevist Hans Steensen og af ham genkendt. For ham samt Ploug forevist derhos også lysestagerne nr. 168 og blev af dem genkendt.

Efter fremdeles **arrestanten Zacharias Andersen** var fremstillet og forevist ovennævnte lysestager,

blev disse også genkendt af ham.

I betragtning af beskaffenheden af de af anholdte Rasmus Nielsen Steensen tilståede forbrydelser **e r a g t e d e**

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Slutteligen vedgår arrestanten Hans Hansen Klodsmageren med hensyn til det tyveri, hvori han har deltaget med den omhandlede Bruun, at det ikke forholder sig rigtigt, at han lod sig afskrække af hundene, hvorimod han erkender, at han gik lige hen til huset og stod tæt udenfor, medens Bruun krøb ind ad vinduet, ligesom han også tog imod kosterne, som Bruun kastede ud ad dette.

Endnu tilføjer han, at Bruun samme nat, tæt ved det sted hvor det før omtalte tyveri blev forøvet, stjal et stk. lærred, der lå i en have, og her var det, at nærværende arrestant ikke kom i nærheden, da han frygtede for hundene. Dette stk. lærred solgte Bruun i Odense.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**”

Samme protokol, side 209.

Onsdagen den 21. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand fra Gamtofte Hendrik (Henrik) Jørgensen**, der ganske henholder sig til sin forklaring til det under ltr. BBB fremlagte bilag, navnlig med hensyn til måden hvorpå tyveriet er forøvet, og til de genstande der ved samme var borttagne, og ansætter han værdien af det stjalne garn i det hele til 6 rgdl., af lærredet til 3 rgdl. og af skjorterne til 4 mark men frafalder krav på erstatning for såvidt han ikke har fået de stjalne koster tilbage.

Derefter mødte **husmand Niels Hannibalsen fra Aborre**. Han forelæstes arrestanterne Tønnesens og Jens Christensens forklaringer med hensyn til det hos ham forøvede tyveri, og fandt han intet herimod at erindre navnlig ikke med hensyn til, at det er forøvet, medens han og familie var i seng og derved, at tyven er steget ind ad et vindue. Derimod bemærker han, at der ved denne lejlighed er frastjålet ham i det mindste 19 rgdl. samt et bord, hvis værdi han ansætter til 2 mk., men frafalder han krav på erstatning.

Endvidere mødte **husmand Peder Andreassen af Aborrehus**. Han forelæstes arrestanterne Tønnesens og Faurskovs forklaringer med hensyn til det hos ham forøvede tyveri, og fandt han intet derimod at erindre, navnlig med hensyn til at det er forøvet efter, at komparenten og familie var gået i seng og udført på den måde, at der var brudt et hul igennem gavlvæggen, hvorved komparenten bemærker, at der var gjort flere forskellige forsøg på at skaffe sig adgang navnlig ved at udtage et vindue, i hvilket der var jernstænger, så at tyvene ikke kunne komme ind. Der blev ved denne lejlighed stjålet noget rom, 5 á 6 oste, et par brød og flere forskellige

fødevarer, hvilket han i det hele anslår til 13 rgdl., men frafalder han krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Peder Rasmussen af Lundager**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der sidstafvige vinter fra hans kartoffelkule på marken er bortstjålet en del kartofler. Han har først bemærket det nogen tid efter og kan ikke med bestemthed opgive hvor mange, der er borttagne men vil nok antage, at det kan være ca. 4 skæpper, hvis værdi han ansætter til 2 mk. skæppen men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **Ane Cathrine Christiansdatter, Gorm Jensens enke**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der i marts måned f.år skete tyveri hos hende om natten, derved at tyven hav banet sig adgang ved at krybe ind igennem et vindue. Der blev ved denne lejlighed frastjålet hende noget flæsk. hvis værdi hun ansætter til 1 rgdl., en pose med lidt korn og en jydepotte, som hun tilsammen ansætter til en værdi af 2 mk. samt en jerngryde. Den under nr. 144 i bevaring tagne jerngryde blev komparentinden forevist, at den er ganske som den hende frastjålne, der blev vurderet til 3 mk. og udleveret komparentinden, der i øvrigt frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand af Lundager Mads Jensen**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der i efteråret 1852 en nat blev borttaget et får fra hans mark. Han ansætter dets værdi til 4 rgdl. 3mk. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **smed af Gamtofte Adolf Carl Tøde**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der marts md. 1852 blev forøvet tyveri hos ham, idet tyvene om natten medens han og familie var i seng banede sig adgang ved at stige ind igennem et vindue. Der blev bortstjålet nogle pølser, hvis værdi han ansætter til 1 rgdl. og ca. 3 mk. i rede penge, men komparenten frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **ejeren af den såkaldte Kaalsmølle, Schwartz**, der på anledning forklarer, at der jævnlig fra hans mølledam tæt udenfor Assens by er blevet stjålet ænder, så han ikke kan afgive mere bestemt forklaring om den under sagen omhandlede and, hvis værdi han ansætter til 3 mk. men frafalder krav på erstatning.

Dommere fremlagde under RRR en rapport af d.d.

Derefter mødte **købmand her af byen Peter Walther**. Han forelæstes den nu fremlagte rapport, mod hvilken han intet har at bemærke med undtagelse af, at de deri ommeldte gæs ikke var i det da ommeldte hus. Der blev ved den omhandlede lejlighed frastjålet komparenten 7 ænder, hvis værdi han ansætter til 4 mk. stykket.

Derefter mødte **bager her af staden Hans Peter Østerby**. Han henholder sig med hensyn til de hos ham i hans ejendom udenfor byen forøvede tyverier ganske til sin forklaring til den under BBB fremlagte udskrift af forhør, og vedbliver han navnlig, at der i det hele 3 gange er forøvet tyveri i ommeldte hans ejendom. Den første gang ved indstigning igennem et vindue, den anden gang ved at frabrække en del brædder, der var naglede for vinduet, og den tredje gang ved at opbryde døren, ved hvilken lejlighed vinduerne også var ituslagne. Ligeledes vedbliver han, at gulvet er blevet opbrudt ned til kælderens ved hjælp af jernstænger, og at tyvene også har været oppe på loftet. Komparenten har mistet i det mindste 6 flasker champagne, en del fl. portvin og madeiravin samt rhinskvin, tilsammen efter hvad han antager 30 flasker, hvorhos der er ituslået en mængde flasker og glas, så at komparenten anslår sit tab til ca. 150 rgdl.

Slutteligen forsikrer han, at han ikke kan antage, at døren nogen gang kan have stået uaflåst om natten, og har han i alt fald ikke bemærket, at der er sket tyveri ved andre lejligheder, end hvor tyvene har skaffet sig adgang på de af ham nu omforklarede måder.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Lars Tønnesen, Johan Pedersen Faurskov (Johan Ærlig) og Jens Christensen**.

De gjordes bekendt med komparenten Østerbys nu afgivne forklaring, ligesom de confronteredes såvel indbyrdes som med Østerby, for så vidt der er uoverensstemmelser imellem forklaringerne, men arrestanterne vedbliver hver for sig deres tidligere forklaringer og navnlig Jens Christensen og Faurskov, at de den første gang de forøvede tyveri på det omforklarede sted fandt døren uaflåst, ligesom de begge nægter at have været nede i kælderen. Tønnesen vedblev, at han 3 gange dersteds har forøvet tyveri. Den første gang steg han gennem et åbentstående vindue, hvorimod han anden gang frabrød de brædder, der var slået for vinduet, før han steg ind ad dette, og den tredje gang steg han ind ad samme vindue samme nat. Samtlige arrestanter nægter at have itubrudt døren.

Med hensyn til hvad de har stjålet, vedgår Faurskov og Jens Christensen, at de har fået 2 flasker med sølv på halsen - og som de udtrykker sig - kogte, da vinen kom i glassene. De vedgår derhos, at de drak på stedet en del stærk vin og medtog også noget sådant uden i så henseende at kunne afgive nogen bestemt forklaring.

Tønnesen vedgår bl.a. at have fået en flaske med sølv på halsen. Efter at udseendet af rhinskvinflasken var dem beskrevet, nægter de i det mindste at kunne mindes at have tilvendt sig sådanne.

Idet de erklærer, at de ikke kender priserne på de vine, de har taget og ej heller så nøje kan huske, hvad de har taget, erklærer de tillige på anledning, at de ikke kan indvende noget imod, at komparenten Østerbye har lidt et så stort tab som af ham opgivet.

Den under sagen omhandlede tekedel der tidligere var udleveret komparenten Østerbye, men som han foreviste her i retten, blev vedkendt af arrestant Tønnesen og med hans samtykke vurderet til 4 rgdl. Samme kedel blev forevist arrestantinden Tønnesens hustru, Ane Marie Hansdatter, der erklærede, at kedlen så ganske således ud som den, hvoraf hun har været i besiddelse,

men hun har dog ikke set så nøje på den, at hun med bestemthed kan genkende den.

Hun har intet imod værdiansættelsen.

Bemeldte arrestantinde, der ligeledes var fremstillet, tilføjer endvidere, at hun har set Faurskov og Jens Christensen i besiddelse af nogle flasker, hvilke hun beskriver overensstemmende med rhinskvinflaskerne, og nægter hun for øvrigt at kunne meddele yderligere, der kan henlede til de tilstedeværende uoverensstemmelser i forklaringerne. Hun vedbliver, at hun ikke ved, hvad det var, der var i de flasker, der blev stjålne fra der ofte nævnte sted, dengang hun var med og stod udenfor og passede på, medens hendes mand krøb ind ad vinduet og forøvede tyveriet. Hun nægter, at hun drak noget af disse flaskers indhold, hvorimod hun har smagt den vin, der fra de andre der forøvede tyverier bragtes i hendes hus.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne, de mødende dimitterede.

Derefter fremstilledes **arrestanten Rasmus Nielsen Steensen**, der i et og alt ratihaberer sin i går afgivne forklaring, der påny blev ham foreholdt.

Fremdeles fremstilledes **arrestanten Lars Eliassen**, der ligeledes ganske ratihaberer sin i går afgivne forklaring, der blev ham foreholdt.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 214.

Torsdagen den 22. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand Ivar Rasmussen Millinge**, der på anledning forklarer, at der natten mellem den 9. og 10. januar f. år blev forøvet indbrudstyveri hos komparenten. Der var jernstænger for vinduerne, så at tyvene ikke der har kunnet bane sig adgang, hvorimod de ved at nedbryde en væg var komne ind i storstuen, hvorfra de har borttaget 20 pund uldgarn, nogle lys og en kage. Komparenten har ikke mærket nogen støj men antager, at tyveriet var forøvet kl. omtrent 1. På den tid vågnede nemlig et lille barn, der ligger hos ham, hvorfor han stod op og talte til det, og antager han, at tyvene var blevne forstyrrede derved. Der var mange værdifulde genstande, uden at der af disse er borttaget noget. Komparenten ansætter værdien af det bortstjålne til 20 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **Dorthe Eriksen, Peder Pedersens enke fra hospitalet i Gamtofte** der næst at bemærke, at hun, der er 74 år gammel, bor sammen i hospitalet med en mand nemlig Lars Nielsen, der er 93 år gammel. På anledning forklarer hun, at der for noget over 1½ år siden er sket tyveri hos hende og bemeldte Lars Nielsen, hvilket blev udført om natten, medens de var i seng, derved at tyven er steget ind ad et vindue. Der blev bortstjålet fra hende et skørt og en kaffemølle og fra Lars Nielsen en trøje samt nogle rede penge, uden at hun med bestemthed kan påstå, at der var flere end af arrestanterne opgivet nemlig 16 rgdl. Komparentinden ansætter det bortstjålne skørt til 1 rgdl. og kaffemøllen til 4 mk. samt værdien af trøjen til 1 rgdl., men frafalder såfremt ingen af de omhandlede genstande skulle kunne skaffes til stede krav på erstatning på egne og Lars Niensens vegne.

Derefter mødte **Rasmus Larsen i tjeneste hos degnen Rasmussens enke i Saltofte**. Næst at bemærke at denne er så gammel og svagelig, at hun ikke kan afgive møde, hvorfor han møder på hendes vegne, forklarede komparenten, at der sidstafvigte oktober md. blev forøvet indbrud hos bemeldte enke. Tyven var steget ind ad vinduet, og blev tyveriet forøvet mellem kl. 1 og 2, i hvilken anledning komparenten nærmere forklarer, at enken på den anførte tid vågnede, idet en dør blev åbnet til det kammer, hvori hun lå, hvorved hun så lys i den anden stue uden dog at kunne se nogen personer. Hun råbte da et par gange, hvem det var, men da hun intet svar fik, og personerne ej heller fjernede sig, lod hun sin dater, der lå hos hende kalde på pigen og denne igen på nærværende arrestant, der straks stod op og gik over gården ind i stuen, men ved hans ankomst havde gerningsmændene allerede fjernet sig.

Der blev kun borttaget nogle brød og et par små tørklæder, men derimod havde gerningsmændene oplukket flere skabe og rodet omkring i klædningsstykkerne og deslige, men idet de på den anførte måde var blevet forstyrrede, har de formodentlig ikke fået tid til at borttage mere. Komparenten ansætter værdien af det stjålne til 1 rgdl. men frafalder på Rasmussens enkes vegne krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Anders Larsen i Melby**, der på anledning forklarer, at der i maj måned forrige år skete indbrud hos ham. Tyvene havde først forsøgt at bryde et vindue op med et huggejern, men da dette er mislykkedes, har de slået et lille hul på muren og ved at række derigennem taget haspen af vinduet og efter at have aftaget dette, da der deri var 2 jernstænger aftaget den ene af disse og krumbøjet den anden, hvorefter de er stegne ind deraf og på denne måde kommet ind i spisekammeret, hvorfra der er uaflåsede døre til køkkenet og derfra til beboelsesværelserne. Tyveriet er forøvet om natten på en tid, da komparenten med familie var i seng, og er der borttaget et anker med brændevin og et lille stk. talg. Komparenten ansætter værdien af det stjålne til 2 rgdl. 3 mk. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **Jens Andersen fra Salskov**, der forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der

ved påsketid f. år blev forøvet tyveri hos komparenten. Det forøvedes om natten, da han og familien var i seng, derved at tyvene har skaffet sig adgang igennem et vindue, og er derved blevet bortstjålet noget flæsk, mel, en kobberkedel, en æbleskivepande og en kobbergryde. Komparenten blev forevist kedlen nr. 145, hvorefter han erklærer, at den ham frastjålne var af samme udseende og størrelse. Denne blev vurderet til 1 rgdl. og udleveredes komparenten, der ansætter værdien af de øvrige fra ham fravendte koster tilsammen til 9 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **boelsmand Niels Hansen, kaldet Møllermann af Lundager**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der for ca. 6 á 7 år siden om natten, medens han og familie var i seng, er sket hos ham et indbrud, derved at tyven har banet sig adgang ved at bryde et hul igennem væggen i nærheden af porten og således kommet ind i den øverste stue, imellem hvilken og deres sovekammer kun er en lille stue med uaflåsede døre. Der blev borttaget en del skjorter, særke og lagner, uden at komparenten kan angive antallet. Ligeledes nogle tørklæder, et stykke nyt vadmel og nogle brød. Han ansætter værdien af alt det stjålne til mindst 50 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

De mødende blev derefter dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 218.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **skomager af Hillerslev Lars Hansen**, der dags middag var bragt her til byen. Efter opfordring til sandhed vedgår anholdte, at han engang i sidstafvigte år har deltaget med arrestanterne Ploug og Hans Nielsen samt Hans Hansen, (Klodsmageren) i et tyveri hos en mand i Jordløse, hvis navn han dog ikke ved. Dette udførtes om natten på en tid, da folk var i seng, og medens Klodsmageren blev stående i nogen frastand for at passe på, gik Ploug, Hans Nielsen og anholdte hen til stedet. Her krøb Ploug ved at stige op på ryggen af Hans Nielsen op på taget, hvor han brød et hul og gik derefter, såvidt anholdte ved gennem en lem ned i bryggerset, hvor han åbnede en dør, ved hvilken Hans Nielsen – også vidt anholdte ved – også Klodsmageren gik ind, medens anholdte stod udenfor og passede på og navnlig holdt de andres stokke, som de havde medbragt. De udbragte herfra noget flæsk, hvoraf anholdte fik et stykke.

Endvidere har han med arrestanterne Ploug og Peder Nielsen deltaget i et tyveri i Krarup, uden at han ved mandens navn. Da de om natten, på en tid da folk var i seng, ankom i nærheden af stedet, blev anholdte frygtsom og blev derfor stående ved et gærde lidt udenfor stedet.

Straks efter hørte han en knagen, som af et vindue der lukkes op, og da der lidt efter blev kaldt på ham, gik han, der medens han stod i frastand ikke havde gjort nogen aftale om, at han skulle passe på eller advare de andre hen til stedet, og så han da, at et vindue var åbnet, og at Peder Ploug var i besiddelse af noget hvergarn og linned.

Efter at anholdte var kommet derhen, steg derefter Peder Nielsen ind ad bemeldte vindue og kom lidt efter ud medhavende nogle nøgler garn i en pose. Af de stjålne genstande fik anholdte nogle lagner, hvilke han har skåret i stykker til brug for børnene men er senere opslidte.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **Henrik Ibsen fra Hårby Mark**, der ligeledes dags middag var bragt her til stede. Efter formaning til sandhed vedgår han, at han i forening med arrestanten Hans Steensen i afvigte vinter om natten, på tider da folk var i seng, har forøvet følgende tyverier: I Akkerup hos en mand hvis navn han ikke ved. Her indbrød de sprosserne i et vindue og rakte derefter uden selv at stige ind der igennem, hvorved de tilvendte sig en del brød og andre fødevarer.

I Glamsbjerg hos gårdmand Jacob Pedersen. Her steg de begge ind igennem et hul i væggen. Hullet var der vel i forvejen, men der var slået nogle træstykker for, hvilke de måtte borttage og gøre hullet større for at komme ind. De kom da først ind i et mindre kammer og derefter ud i bryggerset, hvor de tilvendte sig nogle fødevarer. Fra bryggerset åbnede de en bagdør, gennem

hvilken de gik ind.

I samme by hos gårdmand Jeppe Hansen. Her udtog de nogle sten ved siden af en bagdør, hvorefter de rakte ind og aftog den indvendige klinke på døren og gik ind ad denne, hvorved de kom ind i bryggerset. Her tilvendte de sig 3 á 4 skæpper mel, hvorpå de gik samme vej ud, som de var komne ind.

I Jordløse har de udenfor en gård stjålet 2 stk. lærred, der lå på bleg. De solgte dette på et marked i Odense for 6 eller 7 rgdl.

I det af Hans Steensen omforklarede tyveri i nærheden af Tylle Kro nægter anholdte at have deltaget.

Han har vel af Hans Steensen modtaget en jernstang men nægter at vide, at denne var stjålet. Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af beskaffenheden af de af anholdte Lars Hansen og Henrik Ibsen tilståede forbrydelser

e r a g t e d e

dommeren, at de ville være at belægge med personlig arrest, hvorefter de til denne blev afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 221.

Løverdagen den 24. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **Ane Nielsdatter, gårdmand Thomas Thomsens enke fra Hjorte**, der på anledning forklarer, at der for lidt over 1½ år siden blev forøvet indbrud hos hende, hvis mand dengang endnu levede. Tyveriet er forøvet om natten kl. mellem. 12 og 2, til hvilket sidste klokkeslæt hendes afdøde mand var oppe og et ærinde udenfor, og var da tyveriet allerede forøvet. Tyvene havde gjort flere forgæves forsøg på at itubrække væggen, hvilket først er lykkedes dem på et tredje sted, hvor de har brudt hul, gennem hvilket de er gået, og er de komne ind først igennem bryggerset og derfra i mælkekammeret. Dette ligger ved siden af køkkenet, der kun ved en liden gang er adskilt fra beboelsesværelserne, og var ingen af de der imellem døre aflåsedede. De har borttaget en fjerding smør, 1 gryde, 2 par støvler, 1 gammel frakke og nogle tørklæder, hvilket alt komparentinden ansætter til en værdi af 3 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Rasmus Christensen fra Håre**. På anledning forklarer komparenten, at der for omtrent 10 á 11 år siden er forøvet indbrud hos ham. Det er udført om natten, efter hvad han antager mellem kl. 2 og 3. Komparenten havde dengang et sygt barn, for hvilket der blev våget, men der er dog ingen der har mærket tyveriet førend næste morgen.

Tyvene har skaffet sig adgang ved at bryde et hul i muren, igennem hvilket de er kommet ind i ølkammeret og derfra igennem uaflåste døre gået ind igennem storstuen. Fra et herstående chatol ovenpå hvilket nøglen lå, har de borttaget 100 rgdl., der var aftalte for at udbetales den følgende dag, da det var december termin. Desuden har de borttaget 3 par bukser, 1 chenille og nogle pund uld, hvilke genstande han ansætter til en værdi af 20 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Mads Jørgensen fra Hjerup**. På anledning forklarer komparenten, at der sidstafvigte vinter er forøvet tyveri hos komparenten. Dette er udøvet efter kl. 9, på hvilken tid komparentens husfolk gik til sengs og kl. 1, på hvilken tid komparenten selv og kone - der havde været i selskab - kom hjem og opdagede tyveriet. Såvel en dør som et vindue til bryggerset fandtes åbent, og da vinduet er i et fag og døren i et andet fag, er de så langt fra hinanden, at komparenten næppe tror, at nogen ved at række ind igennem vinduet skulle kunne nå indvendig fra at åbne døren, hvorimod han har antaget, at tyvene er krøbet ind ad vinduet og derefter har åbnet døren.

Fra bryggerset mellem hvilket og beboelsesværelserne der ikke er aflåsedede døre, er tyven steget ind igennem en lem på loftet og derfra tilvendt sig en del flæsk, 1 par lagner og 2 tøndesække,

hvis værdi komparenten i det hele ansætter til 20 rgdl. men frafalder krav på erstatning. Endvidere mødte **indsidder Anders Nielsen fra Nakke, Tanderup sogn**, der næst at bemærke at det forholder sig rigtigt at der i sidstafvigte år er forøvet indbrud hos ham ved hvilken lejlighed tyvene, der havde skaffet sig adgang ved at krybe ind ad et vindue på en tid om natten, da familien var i seng, har borttaget en messingkedel, som komparenten senere har erholdt udleveret i retten forøvrigt ganske henholder sig til, hvad han i sin tid har sagt i retten denne sag betræffende, og har komparenten intet erstatningskrav at gøre.

Derefter mødte **gårdmand Anders Hansen af Akkerup**, der på anledning forklarer, at der for et par år siden er forøvet tyveri hos komparenten på en tid af natten, da han og familie var i seng. Der var brudt et hul i muren på gavlen i nærheden af døren, der fører ind til bryggerset, og antager komparenten derfor, at tyvene er gået ind ad dette hul og derefter har åbnet døren. Der var borttaget 4 á 5 lispund flæsk, 2 á 3 oste og et par saltede gæs, og ansætter komparenten værdien af alt i det mindste til 15 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Jørgen Jørgensen**, der næst at bemærke at han egentlig bor på Hårby Kirkemark men ganske i nærheden af Wiesmose, så at de pågældende vel kunne have troet, at han hørte der til byen på anledning forklarer, at der sidstafvigte år ved Mikkelsdagstider er forøvet tyveri hos ham. Det er sket om natten, efter hvad komparenten antager mellem kl. 12 og 1. Tyvene har først skaffet sig adgang til ølkammeret ved at krybe ind igennem et vindue og der tilvendt sig en del flæsk, smør og saltet kød samt en spand. Derefter har de brudt et hul på muren udvendig fra ind til storstuen, der kun ved en uaflåset dør er adskilt fra sovekammeret, og har de her tilvendt sig et par nye støvler, en undertrøje, en kasket, et par blå bukser, et forklæde, en frakke, ca. 1½ lispund uldgarn og 7 pund garn og nogle silkebånd. Værdien af samtlige stjålne genstande ansætter han til mindst 40 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Espen Jensen fra Akkerup**, der på anledning forklarer, at der natten mellem den 10. og 11. febr. d. år er stjålet fra ham, idet tyvene efter at have brudt et hul i muren har kunnet række ind og fra den indenfor stående salttønde udtaget noget saltet kød og flæsk, hvis værdi komparenten ansætter i det hele til 3 rgdl. men frafalder krav på erstatning. Tyveriet er forøvet mellem kl. 2 og 3 om natten, på hvilken tid komparentens tjenestepige vågnede og hørte støj.

Derefter mødte **afdøde gårdmand fra Lundager-Tårup Bertel Jørgensens søn, Hans Bertelsen**, der på anledning forklarer, at der for 2 år siden er blevet forøvet tyveri hos komparentens nu afdøde fader. Det er udført om natten på en tid, da folk var i seng, og har tyven banet sig adgang ved at stige ind igennem et vindue til et forråds-kammer. Dette var ved siden af bryggerset, men døren imellem var aflåset. Der blev borttaget den del saltede fødevarer, gryn o.s.v. efter hvad komparenten antager til en værdi af mindst 5 rgdl.

Det tidligere omtalte til retten udleverede brækjern, der var funden på dette sted blev komparenten forevist og af ham genkendt som fundet efter det omhandlede tyveri. Komparenten frafalder på sin moders vegne krav på erstatning.

Derefter mødte **bestyreren af Brahesborg, Wilhelm de Treschow**, der på anledning forklarer, at der for nogle år siden er forøvet tyveri på bemeldte gård. Det er udført om natten på en tid, da folk var i seng, og har tyvene skaffet sig adgang ved igennem et vindue at komme ind i mælkestuen, der kun ved uaflåsedede døre er adskilt fra den del af bygningen, hvori mejersken og de øvrige tjenestefolk sov. Der blev bortstjålet 2 fjerdinge smør til en værdi af 22 rgdl., men komparenten frafalder på ejeren af Brahesborgs vegne konferenceråd de Treschows vegne krav på erstatning.

De mødende blev derefter dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 226.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand af Thurup, Lars Hansens enke Ane Larsdatter**. På anledning

forklarer hun, at der sidstafvigte januar md. for 10 år siden er blevet forøvet tyveri hos hende. Dette må være udført mellem kl. 1 om natten og 6 om morgenen, da komparentinden ved førstnævnte klokkeslæt gik i seng, og hendes da levende mand ved sidstnævnte klokkeslæt stod op.

Tyvene har skaffet sig adgang ved at udbryde nogle jernstænger, der var sat i vinduet og derefter gennem dette krybe ind i storstuen. Herfra har de borttaget et hængeskab, som de har bragt ud i haven, hvor det senere fandtes, og af dette var udtaget 186 rgdl. samt nogle småpenge. Af disse penge fandtes dog senere, der hvor skabet lå 10 rgdl., som tyvene må have tabt. Endvidere blev borttaget en del hendes mand tilhørende klædningsstykker samt en del forklæder, tørklæder og deslige. Noget af dette og navnlig klæderne fandtes imidlertid den påfølgende dag under en strandkiste. Værdien af de genstande der var borttagne men atter kommet til stede, anslår komparentinden i det hele til 22 rgdl., og værdien af det der blev borttagen men ikke er kommen til stede, anslår hun til 15 rgdl., men frafalder komparentinden krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand i Ørsted Anders Larsen**, der næst at bemærke at han er gift med afdøde gårdmand Hans Pedersens datter, med hvem han har fået den hende tilhørende gård forklarer, at han af sin kone er bleven underrettet om, at der for 8 á 10 år siden - uden at hun nærmere kan mindes årstallet - er blevet forøvet tyveri hos hendes afdøde fader. Dette er udført om natten, og har tyvene skaffet sig adgang ved at stige ind igennem et vindue, hvorved de var komne ind i ølkammeret, der ved uaflåsede døre står i forbindelse med de øvrige beboelsesværelser.

Der blev borttaget en hel fjerding smør, og en anden hvori der kun var lidt smør samt noget kød. Han anslår værdien af det stjålne til 15 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Rasmus Christensen af Kjøng-Højerup**, der på anledning forklarer, at der natten til den 22. februar 1848 blev forøvet tyveri hos ham. Det er udført på en tid, da komparenten og familie var gået i seng, og har tyvene skaffet sig adgang ved at indbryde en væg.

Komparenten har ved denne lejlighed mistet 2 frakker, 2 par bukser til en dreng, 2 veste, 1 tørklæde, 2 lådne huer, 1 pose med 5 pund garn, 1½ pund brunt og ¾ pund blå tvistgarn, 1½ pund gulbrunt og 6 pund hvid tvist og 2 stk. omhængstøj. Komparenten antager, alt det bortstjålne kunne have en værdi af 60 rgdl. men frafalder for så vidt intet deraf måtte være at tilvejebringe krav på erstatning.

Endvidere mødte **Jacob Pedersen af Glensbjerg**, der på anledning forklarer, at der sidstafvigte forår er forøvet tyveri hos ham. Det er udført om natten, og var der ingen hjemme uden komparentens gamle moder, da komparenten og hustru var til bryllup. Tyvene har ved at krybe igennem et vindue skaffet sig adgang til ølkammeret. For at komme til dette har de først passeret et lille tomt kammer og derefter bryggerset. Ølkammeret står i umiddelbar forbindelse med beboelsesværelserne.

Der blev ved denne lejlighed bortstjålet en del kød, og fra loftet hvor tyvene er steget op fra bryggerset 1 par lagner. Komparenten ansætter værdien af det stjålne til i alt 10 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte for **gårdmand Jeppe Hansen fra Glensbjerg**, der formedelst svagelighed ikke selv kan afgive møde, dennes søn **Rasmus Jeppesen**. På anledning forklarer han, at der sidstafvigte vinter er forøvet tyveri hos komparentens fader. Det er sket om natten på en tid, da beboerne var i seng. Tyven har i gavlen af huset først brudt hul i en væg, formodentlig i den hensigt at skaffe sig adgang ved at række der ind igennem indvendig fra at åbne døren. Da denne imidlertid var meget godt lukket, antages det, at de er krøbne ind igennem et vindue som fandtes åbenstående. De var dernæst gået ind igennem 2 kamre, hvorefter de var komne ind i bryggerset, hvorfra de har tilvendt sig 2 aldeles nye sække og i den ene af disse 4 skæpper rugmel og i den anden 4 skæpper bygmel, hvilket komparenten i det hele anslår til en værdi af 12 rgdl., men frafalder han for så vidt navnlig ingen af sækkene skulle være at tilvejebringe krav på erstatning.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen, Klodsmageren**, der til sin afgivne forklaring

om arrestanten Bruun endnu tilføjer at denne, medens nærværende arrestant stod udenfor, endnu samme nat indbrød et vindue i gårdmand Johan Didriksens enkes gård i Sallinge, men da der lå nogen indenfor, blev her intet tyveri forøvet, skønt dette var hensigten.

Derefter fremstilledes den bemeldte Bruun, der iflg. meddelelse fra overauditør, herredsfoged Stricker ved hans ?-ret er belagt med personlig arrest og har hensiddet i Fåborg arrest, hvorfra han er foranstaltet transporteret hertil. Han blev formanet til sandhed og foreholdt arrestanterne Klodsmagerens og Plougs afgivne forklaringer ham betræffende, men han nægter på det bestemteste at være skyldig i det ham påsigtede tyveri.

Derefter fremstilledes **Klodsmageren**, der for arrestanten Bruun punkt for punkt gentog ham sin ham betræffende forklaring, og navnlig med hensyn til det af dem hos gårdmand Knud Nielsen i Skrageskov forøvede tyveri, hvilket han gentagende forsikrer på det ivrigste at være i overensstemmelse med sandhed, men idet Bruun nægter rigtigheden heraf, nægter han endogså nogensinde at have set bemeldte arrestant, hvilken benægtelse han vedbliver, uagtet Klodsmageren tilføjer, at Bruun endogså en nat har logeret hos ham.

Derefter fremstilledes **arrestanten Ploug**, der ligeledes for Bruun gentog sin forklaring ham betræffende, navnlig at denne i forening med forrige arrestant har været hjemme hos ham en aften førend tyveriet i Skrageskov blev forøvet, og at han da til denne har lånt et par sko, hvorfor han senere erholdt nogle lys. Men også denne forklaring modsiger Bruun og nægter at have set Ploug uden for så vidt, de er blevet fremstillede for hinanden i retten i Fåborg. Ploug tilføjer, at Bruun selv har fortalt ham, at han en nat har opholdt sig hos Klodsmageren, men også dette nægter Bruun.

Efter at dernæst arrestanterne Klodsmageren og Ploug var aftrådte og Bruun påny opfordret til sandhed, afgiver han nu følgende forklaring og tilståelse:

Om aftenen den 6. april d.år antraf nærværende arrestant Klodsmageren, hvem han forsikrer ikke før at have set eller kendt i alt fald kun én gang sidste sommer, da han tilfældigen traf ham, såvidt han mindes i Ellerup Kro. De kom da til at følges ad og var først inde at sted, hvor de fik noget at drikke, hvorpå de gik videre. Klodsmageren foreslog da nærværende arrestant at deltage i tyveri, og da de blev enige herom, gik de ind til en mand, hvem arrestanten i det mindste tror at genkende som Ploug. Han lånte Klodsmageren et brækjern, nogle svovlstikker og lys, ligesom nærværende arrestant fik et par sko, hvorved han dog forsikrer, at han dengang ikke fik noget derfor, hvorimod han vel senere til gengæld for lånet har givet ham nogle lys og noget hør.

Klodsmageren og nærværende arrestant gik derefter først til en gård i Sallinge i den hensigt der at forøve tyveri, men da de mærkede, at folk var oppe, opgav de dette. De gik derefter til gårdmand Johan Didriksens enke i Sallinge for der at forøve tyveri og hvor Klodsmageren - medens nærværende arrestant stod hos og passede på - åbnede et vindue, men da der lå nogen indenfor, forlod de også dette sted.

De gik derefter til gårdmand Knud Nielsen i Skrageskov, hvor nærværende arrestant steg ind ad et vindue, i hvilket der dog i forvejen var en rude i stykker. Han kom derved ind i storstuen. Herfra udtog han en del klædningsstykker, noget lærred, hvergarn, hør, lys m.m., hvilket alt han rakte ud til Klodsmageren, der stod udenfor. Klokken var - efter hvad han antager - mellem 2 og 3. Efter at have forøvet tyveriet gik de med tøjet ud i en nærliggende skov, og her iførte nærværende arrestant sig de stjalne genstande en frakke, et par bukser og en vest, hvilke var de samme klædningsstykker i hvis besiddelse, han senere blev antruffen, og som for tiden er i rettens besiddelse. Af de øvrige genstande modtog han kun lærredet og noget hvergarn, hvilket sidste Klodsmageren fik. Han bemærker dog endnu, at de desuden medtog noget hvidt valmel. De øvrige genstande blev begravede i skoven.

Endnu borttog de samme nat ved en anden gård, hvis ejers navn han ikke ved noget lærred, dels af blågarn dels af hørgarn og forsikrer han, at det var Klodsmageren, medens nærværende arrestant stod udenfor, der satte sig i besiddelse af dette. Af dette lærred blev det førstnævnte begravet samme nat, hvor det andet på det samme sted stjalne var henlagt, hvorimod de medtog hørgarnslærredet og bar dette såvel som det fra det andet sted stjalne hvergarn og vadmel til Odense, hvor de solgte det, uden at han ved til hvem. De blev den første nat i

Odense, uden at nærværende arrestant ved hos hvem, de logerede, hvorimod han den næste dag lå hos Klodsmageren.

Efter sin hjemkomst indfandt arrestanten sig på det sted i skoven hvor som omforklaret, de stjalne koster var henlagte, og hvor de endnu henlå, og tog han derfra de lys og det hør, han gav til Ploug men lod de øvrige genstande blive liggende, og blev de, efter hvad han har erfaret få dage senere der fundne.

Oplæst og ratihaberet hvorhos arrestanten dog beder tilføjet, at nøglerne sad i kisterne, af hvilke han udtog de gårdmand Knud Nielsen frastjalne genstande.

De mødende blev dimitterede, arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 233.

Søndagen den 25. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanterne Ploug, Peder Nielsen og Lars Hansen** og forelæstes sidstnævntes forklaring betræffende tyveriet i Krarup, hvorefter de tvende førstnævnte arrestanter enstemmigen forklarer, at det forholder sig rigtigt at Lars, da han kom hen i nærheden af gerningsstedet, blev stående lidt derfra, uden at der i så henseende var truffen nogen aftale. De tvende andre gik da til stedet, og efter de havde åbnet et vindue, rakte Ploug ind ad dette uden selv at stige ind og udtog forskellige genstande navnlig nogle klæder og hvergarn. Derefter kaldte de på Lars, som også kom hen til stedet, og efter han var kommen derhen, steg Peder Nielsen ind ad bemeldte vindue og tilvendte sig da navnlig en pose med noget garn, hvilket de dog senere lod ligge udenfor huset.

Efter at endvidere Klodsmageren var fremstillet, blev Lars Hansens forklaring med hensyn til tyveriet hos Nymand i Jordløse forelæst. Derefter erkender Klodsmageren, at han også straks gik hen til stedet og stod udenfor, medens Ploug steg op på taget. Sidstnævnte der vedbliver, at der i forvejen var hul på taget erkender, at han fra loftet gik igennem en lem ned i bryggerset og derefter åbnede en dør, gennem hvilken Klodsmageren og Peder Nielsen gik ind i huset, medens Lars Hansen stod udenfor og passede på.

Oplæst og ratihaberet.

På yderligere anledning erklærer **arrestanten Ploug**, hvem der var givet anledning til at se de sko, arrestanten Bruun var iført, at han genkender disse, som dem han efter sin forklaring ved den omhandlede lejlighed har lånt arrestanten Bruun. Han tilføjer derhos, at han bestemt mindes, at der var tale om, at han skulle låne dem et brækjern og nogle svovlstikker, men han forsikrer, at han ikke med sikkerhed kan huske, om de fik disse dele.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Hans Steensen og Henrik Ibsen**. Med hensyn til tyveriet i Akkerup vedbliver Henrik Ibsen, at han tror, at de udrød sprosserne af vinduet og rakte derigennem, men Steensen mener fremdeles, at de slog et hul i væggen, dog erklærer de begge, at idet de er visse på, at tyveriet er forøvet på en af disse måder, kunne de dog ej med sikkerhed sige på hvilken måde.

Med hensyn til tyveriet hos Jeppe Hansen i Glensbjerg erkender de overensstemmende, at de slog hul på muren og derefter ved at række ind fik døren åbnet indvendig fra, hvorimod de ikke er gået ind af noget vindue.

Med hensyn til tyveriet hos Jacob Pedersen i Glensbjerg erklærer de begge ensstemmigen, at det egentlig ikke var et vindue, hvorigennem de skaffede sig adgang men åbningen til et vindue, for hvilket der var slået nogle brædder, hvilke de borttog, hvorhos Henrik Ibsen bemærkede, at det er en misforståelse, når han har sagt, at det var dem begge, der krøb ind ad denne åbning, da det kun var ham, hvorimod han derefter åbnede døren, ad hvilken Hans Steensen gik ind. Mod Henrik Ibsens forklaring ang. det i Jordløse stjalne lærred, havde Hans Steensen intet at erindre.

Slutteligen vedgår Henrik Ibsen at have deltaget med Hans Steensen i det af denne omforklarede tyveri af forskellige jernredskaber, som lå på marken i nærheden af Tylle Kro. En jernstang

han fik ved dette tyveri, har han anvendt til aksel i en tvillevogn (vogn til opbevaring af væske). Denne der var bragt til stede blev ham forevist og af ham vedkendt.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Klodsmageren og Bruun.**

Sidstnævnte afgivne forklaring blev forelæst, hvorefter Klodsmageren indrømmer, at han engang i forrige sommer har truffet Bruun i Ellerup. Derimod vedbliver han at påstå, at det var Bruun, der først foreslog at forøve tyveriet. Dette nægter denne, og overensstemmelse var i så henseende ikke at tilvejebringe.

Klodsmageren indrømmer, at han fik et brækjern og nogle svovlstikker fra Ploug, ligesom at de først var henne ved en gård for at forøve tyveri men opgav det, da folk var oppe.

Bruun indrømmer, at det var ham, der medens den anden stod ved siden af åbnede vinduet til Johan Didriksens enkes gård.

Med hensyn til Bruuns forklaring om tyveriet hos Knud Nielsen i Skrageskov som denne uforandret vedbliver, finder Klodsmageren intet at erindre, idet han, der stod udenfor, navnlig ud af vinduet modtog de stjalne genstande.

Med hensyn til tyveriet hos gårdmand Rasmus Madsen indrømmer Klodsmageren at han, der stod noget borte, bandt det stjalne lærred sammen, efter at Bruun havde taget det op fra jorden og bragt det hen til ham. Sidstnævnte indrømmer, at han var delagtig i at tage dette lærred og navnlig var der til stede, men om han tog det op fra jorden og gav det til den anden, kan han ikke med afgjort sikkerhed huske, skønt han vel antager det. Mod Bruuns øvrige forklaringer finder Klodsmageren intet at erindre.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 236.

Mandagen den 26. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand af Millinge Søren Zirachsen**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der natten til 5. oktober 1852 er forøvet indbrud hos komparenten. Det er udført på den måde, at tyvene er gået ind i et lille tørvehus, hvortil adgang var åben og derfra gennembrudt væggen, som fører ind til mælkestuen. Bemeldte tørvehus hører oprindeligen ikke til den egentlige bygning men er en tilbygning, der senere er opført dog af bindingsværk, men der er for øvrigt ingen adgang fra denne tilbygning til den anden bygning, hvortil den slutter sig men kun en dør, der fører ud til gården.

Komparenten kan ikke med bestemthed sige på hvad tid, tyveriet er forøvet men bemærker kun, at pigerne, der havde deres kammer ved siden af mælkestuen, var oppe til kl. 10 á 11, og efter hvad han antager først i mælkestuen kl. 8 á 9, og der ville de da således opholde sig i umiddelbar nærhed, og der ville næppe kunne være begået et sådant indbrud, førend de var gået i seng, da de ellers måtte have mærket det.

Komparenten og karlene stod op om natten kl. ca. 12½, da komparenten selv skulle køre ud kl. ca. 2½, og komparenten er derfor mest tilbøjelig til at antage, at tyveriet er forøvet efter sidstnævnte klokkeslæt, på hvilken tid der har været stille i gården, og folk har været i seng. Der blev bortstjålet en fjerding smør, hvis værdi komparenten ansætter til 13 rgdl. og 3 á 4 lispund ost, der havde en værdi af 1 rgdl. 2 mk. stk., men frafalder komparenten krav på erstatning.

Endvidere mødte **forpagter af Fjellebro, Johan Nicolaus Becher**, der på anledning forklarer, at der i februar md. 1852 er forøvet tyveri hos ham, hvilket er sket derved, at tyvene er steget igennem et vindue ind i spisekammeret, hvilket de aldeles har tømmt, idet de navnlig har borttaget en del svinefedt, smør, ost, mel, urtekramvarer, gryn, noget kød og deslige. Endvidere har de fra haven udenfor borttaget lærred, gardintøj, særke o.s.v.

Komparenten antager, at tyveriet må være forøvet om natten kl. mellem 1 og 2 og grunder dette på følgende omstændigheder. Kl. 11 var en af pigerne udenfor og medhavde lys. Hun kom hastigt tilbage og sagde, at der vistnok var tyve, da hun havde hørt støj ved spisekammeret.

Hun og komparentens bødker gik derefter rundt omkring men opdagede intet. Derimod fortalte komparentens bødker den følgende dag, at han kl. omtrent 1 var vågnet og havde set lys i spisekammeret. Imidlertid ænsede han ikke dette videre, men stod dog op og tændte en svovlstik for at tænde sin lygte, men i det samme slukkedes lyset i spisekammeret, hvorfor han atter lagde sig, men et kvarterstid efter så han atter lys i spisekammeret, dog blev han denne gang liggende.

Komparenten anslår den fulde værdi af samtlige stjålne genstande til 150 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand og sognefoged Niels Hansen fra Krarup**, der på anledning forklarer, at der i sidstafvigte vinter, hvis han ikke skulle fejle i november md., blev stjålet fra ham. Det er udført om natten, og efter hvad han antager omtrent ved midnatstid, da det forekom ham, at han ved den tid hørte nogen støj, som han dog ikke videre agtede på.

Tyveriet er udført derved, at tyvene var gået igennem et vindue, som de efter de efterladte spor har opbrudt med et brækjern. De er derved komne ind i storstuen, der står i umiddelbar forbindelse med sengekammeret. Der er ved denne lejlighed bortstjålet 2 sengetæpper, 1 tørklæde, 3 forklæder, 1 vest, 3 bomuldstørklæder, 4 Cambridgetørklæder, 3 underskjorter, grønt hvergarn til en kåbe, 8 alen kornblåt hvergarn, 16 alen mørkeblåt hvergarn, 17 alen blågarnstøj, 3 alen blå blågarnslærred, 1 ulden skjorte, 1 stk. hvidt hørgarnslærred, 1 stk. grå vadmél, 1 stk. hvidt vadmél, 1 pose af blågarnslærred og 3 par blågarnslagner. Endvidere var borttaget noget garn og nogle andre genstande, der dog dagen efter fandtes udenfor.

Komparenten anslår værdien af de stjålne i det mindste til 60 rgdl., men komparenten frafalder krav på erstatning, for så vidt intet af det stjålne er at tilvejebringe.

Endvidere mødte **gårdmand Poul Jørgensen fra Nørrebroby**, der på anledning forklarer, at der natten mellem 2. og 3. januar 1853 er forøvet tyveri hos ham, idet tyvene om natten, uden at han nærmere kan bestemme tiden, ved at opbryde et vindue hvilket de er gået ind ad, har skaffet sig adgang til ølkammeret, der ved uaflåsede døre står i forbindelse med de beboede værelser.

Der blev borttaget en del flæsk og boghvedegryn, uden at komparenten nøjere kan bestemme hvor meget af hver slags, men har det i det mindste haft en værdi af 3 rgdl., men frafalder han krav på erstatning.

Derefter mødte **sognefoged i Gieselev, gårdmand Hans Knudsen**, der på anledning forklarer, at der for omtrent 2 år siden er forøvet tyveri hos komparenten, idet tyvene om natten – uden at komparenten nærmere kan opgive tiden – ved at krybe igennem et vindue har skaffet sig adgang til øverstestuen, hvorfra der er uhindret adgang til de beboede værelser, og hvor de i bemeldte stue tilvendte sig 12 rgdl. i penge, der henlå i en æske samt endvidere en underskjorte og en hue og to sæt silkebånd, hvis værdi han ansætter i det hele til 4 rgdl., men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand i Vesterhæsing Peder Hansen Ringebæks enke, Maren Jensdatter**, der på anledning forklarer, at der i september md. 1852 er forøvet tyveri hos hende.

Det skete om natten, uden at hun nærmere kan bestemme tiden, og er det sket derved, at tyvene har brudt et hul i væggen ind til ølkammeret, fra hvilket der var uhindret adgang til de beboede værelser. De har fra bemeldte kammer taget 3 fjerdinge smør, af hvilke dog den ene var efterladt ude i haven, og holdet komparentinden sig overbevist om, at tyvene har været inde i selve kammeret. Smørret stod nemlig der lige indenfor den nedbrudte væg, således at tyvene kunne nå det udefra, men da de har medtaget bundene til fjerdingerne, og disse stod i den anden ende af bemeldte kammer, må de nødvendigvis have været derinde for at få disse. Smørret havde en værdi af 13 rgdl. fjerdingen, men frafalder komparentinden krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Jørgen Rasmussen fra Vettinge**, der på anledning forklarer, at der i vinteren 1852 er forøvet tyveri hos ham. Det er sket om natten, uden at han nærmere kan opgive tiden, og har tyvene skaffet sig adgang ved igennem et vindue at stige ind i ølkammeret, fra hvilket der er adgang til de beboede værelser.

Fra ølkammeret har de borttaget en del saltet kød, saltede ænder og gæs, noget talg og deslige, hvilket komparentinden i det hele ansætter til en værdi af 10 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Rasmus Jensen fra Fleminge**, der på anledning forklarer, at der i marts md. 1852 blev forøvet indbrud hos ham. Det er sket om natten, uden at komparenten nærmere kan opgive tiden, men bemærker han derved, at tyvene vel har forsøgt at gå ind ad vinduet, men da der var jernstænger i samme, har de brudt hul i en væg og er derved kommen ind i et kammer ovenfor storstuen, og hvorfra der er uhindret adgang til alle beboede værelser. De har bortstjålet en frakke, en vest, et par bukser, en del fruentimmerklæder, nogle par lagner, ½ lispund hør m.m. samt endeligen 2 lysestager, og ansætter komparenten den samlede værdi til 50 rgdl. Efter at stagerne nr. 168 var komparenten forevist, genkender han med bestemthed disse som dem ham frastjålne. Disse vurderedes til 3 rgdl. og udleveredes komparenten, der for øvrigt frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **afdøde gårdmand Anders Hansens Nymands enke fra Jordløse, Kirsten Clausdatter**, nu gift med Jens Andersen, der forklarer, at der enten i marts eller april md. forrige år blev stjålet hos hende. Det forøvedes om natten, uden at hun nærmere kan opgive tiden og er udført derved, at tyven har brudt et hul i taget og derved kommen ind på loftet, hvor saltetønden henstod, af hvilken der er taget en del flæsk, hvis værdi hun ansætter til omkring 5 rgdl. Døren til bryggerset fandtes åbentstående, så at det er antageligt, at tyvene er gået ud deraf. Komparentinden frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Hans Hansen** der næst at bemærke, at han ikke er udflytter fra Vøjstrup således som under sagen opgivet men derimod fra **Nørrebroby** på anledning forklarer, at der i året 1852 er forøvet tyveri hos ham. Det er sket om natten, uden at han nærmere kan bestemme tiden, og er tyvene steget ind igennem vinduerne på 2 forskellige steder, dels nemlig ind i mælkestuen, hvorfra de er gået igennem bryggerset ind i ølkammeret, hvor de har tilvendt sig tvende fjerdinge smør, og dels ind i spisekammeret hvor de har tilvendt sig en morter og en kaffekværn. Komparenten ansætter værdien af smørret til 13 rgdl. fjerdingen og af de tvende andre genstande tilsammen til 6 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte **gårdmand Mads Rasmussen fra Jordløse**, der på anledning forklarer, at der ved fastelavnstide i indeværende år er frastjålet ham nogle og 30 alen lærred, en ny skjorte og et par små tørklæder, hvilket alt lå udenfor hans gård. Han ansætter den samlede værdi til 8 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **husmand fra K... Hans Pedersen**. På anledning forklarer han, at der i marts md. for 2 år siden er forøvet tyveri hos ham, idet tyvene om natten er gået ind igennem en dør, som imidlertid var uaflåset, og har de der tilvendt sig en del snedkerværktøj. Efter at kosterne nr. 133, 134, 135, 141, 142 og 143 var komparenten forevist, genkender han disse som ham frastjålne, hvorhos han forklarer, at der endvidere er frastjålet ham tvende save, en håndøkse og en høvl. De tilstedeværende genstande blev således vurderet: Nr. 133 – 3mk., 134 – 1 mk., 135 – 2 mk., 141 – 4 mk., 142 – 4 mk. og 143 – 8 skill. og udleveret komparenten, der ansætter værdien af de ikke tilstedekomne genstande til 3 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

De mødende blev dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 243.

Sagen blev påny foretaget.

For retten mødte **gårdmand Jens Rasmussen af Barløse**. På anledning forklarer han, at der for ca. ½ år siden blev forøvet tyveri hos ham, idet der om natten på en tid han var i seng er bleven gennembrudt en væg, hvorigennem tyvene har skaffet sig adgang til en øverstestue, der står i umiddelbar forbindelse med de øvrige beboelsværelser. Der blev ved denne lejlighed bortstjålet en stor del klæder samt linned, derhos en dyne og noget uld. Af klæderne, der bestod af såvel mandfolke- som fruentimmerklæder, fandtes imidlertid en del den følgende morgen i en lille tofte udenfor gården, men der savnedes også noget navnlig en ny frakke, 4 par bukser, en trøje, noget linned samt den ommeldte dyne.

Komparenten antager, at alt det der var borttagen, såvel som det der senere fandtes i haven havde en værdi af 100 rgdl., hvorimod han ansætter det der virkelig blev borte dynen iberegnet

til 70 rgdl. Efter at den under nr. 139 i bevaring tagne dyne var komparenten forevist, genkender han denne som den ham frastjålne. Den blev vurderet til 15 rgdl. og dernæst udleveret komparenten der for øvrigt frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **Jørgen Larsen i Dreslette**, der forklarer, at der for flere år siden er sket tyveri hos ham. Dette er udført om natten, og har tyvene banet sig adgang således, at da døren ind til bryggerset ved en malle og krampe var således indvendig befæstet, at den ikke udefra kunne åbnes, har tyvene afløftet døren i hængslerne, hvilket kunne ske, da hele døren sad uden på stolperne, og når dette var sket, kunne de med hånden aftage den ommelde krampe og således skaffe sig adgang. Der er fra bryggerset borttaget omtrent 10 skæpper mel til en værdi af 4 rgdl., men frafalder komparenten krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Jeppe Jørgensen**, der næst at bemærke, at han er gift med en plejedatter af afdøde gårdmand Niels Hansen, hvis gård på Ebberup Banke han har fået ved sin kone på anledning forklarer, at hans kone har underrettet ham om, at der for en del år siden er forøvet tyveri hos ovennævnte Niels Hansen, idet tyvene om natten på en tid da alle var i seng har indbrudt en væg og derigennem har skaffet sig adgang til storstuen, der stod i umiddelbar forbindelse med de andre beboede værelser. Der blev borttaget et stykke hvergarn, et stk. vadmel, en hvergarnskjole m.m. samt nogle rede penge, uden at den bestjålne vidste nøjagtigt hvor mange, og anslår komparenten det hele beløb, af det der blev borttaget pengene iberegnet til 30 rgdl., men frafalder han for sin kone, der var eneste arving efter bemeldte Niels Hansen krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Hans Hansen fra Karup**, der på anledning forklarer, at der i marts md. 1852 blev forøvet tyveri hos ham, idet tyvene om natten på en tid da alle var i seng ved med et jern at overhugge en krampe har åbnet døren til bryggerset og derigennem har skaffet sig adgang. Der blev borttaget 5 á 6 skæpper rug og 15 á 16 alen lærred, hvilket komparenten i det hele ansætter til en værdi af 10 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Endvidere mødte for **udflyttergårdmand Mads Jørgensen dennes søn Niels Madsen**, der næst at bemærke at hans faders gård ikke er udflyttet fra Kirkesøbye men fra Voldtofte og er beliggende noget på den anden side af Kirkesøbye, på anledning forklarer, at der i efteråret 1852 blev forøvet tyveri hos bemeldte hans fader, idet tyvene om natten, på en tid da alle var i seng, steg ind igennem et vindue i mælkekammeret, og hvor de tilvendte sig 3 halvottinger smør og 3 hvedebrød, hvilket komparenten i det hele anslår til en værdi af 10 rgdl., men frafalder på sin faders vegne krav på erstatning.

Derefter mødte **forvalter Hansen fra Damsbogave** der næst at bemærke, at bemeldte gård ejes af proprietær Hansen på Kjærsgård men bestyres af komparenten forklarer, at det forholder sig rigtigt, at arrestanten Peder Nielsen som tærsker har arbejdet på bemeldte gård, og at der fra laden er sådan en luge ud imod gården som af Peder Nielsen omforklaret. Også har komparenten på den tid savnet sæd, men da han ikke nærmere kan opgive hvor meget, der er borttaget, kan han ikke modsige arrestantens i så henseende afgivne forklaring, og ansætter han det af denne opgivne kvantum til en værdi af 10 rgdl. men frafalder på ejerens vegne krav på erstatning.

Derefter mødte **forpagter af Frederiksgård, Langkilde**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at arrestanten Hans Pedersen har tjent komparenten som kusk. Komparenten har stedse haft mistanke til, at denne bedrog ham men har intet bestemt i så henseende kunnet oplyse og kan således ikke modsige arrestantens afgivne forklaring. Det af denne opgivne kvantum korn ansætter han til en værdi af 1 rgdl. 3 mk. men frafalder krav på erstatning.

Dommeren bemærkede, at det ikke har kunnet oplyses, hvem der har mistet de får og lam arrestanterne

Hans Hansen, Jens Andersen Rytter og Eggert Larsen har vedgået at have stjålet på Kavslunde marker.

Endvidere mødte **husmand Carl Lukas, udflytter fra Ringe på Brendstrup Mark**. På anledning forklarer han, at der i året 1852 skete tyveri hos ham, idet tyvene om natten, på en tid da han og familie var i seng, igennem et vindue var stegne ind i storstuen og derfra har tilvendt sig en mængde såvel mandfolke- som fruentimmerklæder navnlig 2 hvergarnskjoler,

forklæder samt kirkeklæder og bånd samt endvidere en 5 á 6 rgdl. i rede penge og en rulle tobak. Komparenten ansætter værdien af alt, hvad der ved denne lejlighed er ham berøvet til 40 rgdl., men frafalder for så vidt intet af det stjalne måtte være at tilvejebringe krav på erstatning. Derefter fremstilledes **arrestanten Bruun**. Efter at de med den nu fremlagte skrivelse fulgte klædningsstykker var arrestanten forevist, genkender han frakken og vesten, som hidrører fra tyveriet hos Knud Nielsen i Skrageskov. Derimod forsikrer han, at ingen af de tilstedeværende par bukser er stjalne og bemærker i denne anledning følgende: Det er en misforståelse, når der i hans forklaring og tilståelse den 2. ds. er anført, at også de benklæder der hidrørte fra bemeldte tyveri, og som han iførte sig i skoven var iblandt de klædningsstykker, i hvis besiddelse han fandtes ved hans anholdelse, da dette ikkun var tilfældet med frakken og vesten. Derimod har han, efter han havde den omhandlede nat opholdt sig hos Klodsmageren den følgende dag på vejen byttet bemeldte stjalne benklæder med en ham ubekendt karl og fik i stedet for dem et par bukser, han senere bortbyttede til smedekarl Hans Rasmussen imod atter for dem at få de ternede bukser, hvilke han nu er iført. De blå bukser han ved sin anholdelse var iført, har han ejet i længere tid og havde, da han var hjemme hos sin moder i påskehelligdagene taget ud af sin kiste, der stod hos smeden i Ebberup.

Han forsikrer således, at ingen af de omhandlede 3 par bukser er stjalne og anfører på anledning, at årsagen hvorfor han således har byttet flere gange er den, at han ønskede såvidt muligt at skille sig af med de stjalne klædningsstykker. De sko arrestanten for tiden er iført, er dem han har lånt af Peder Ploug, og som han brugte, da han udførte de omhandlede tyverier. De mødende blev derefter dimitterede og arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 248.

Tirsdagen den 27. juni 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **købmand her af staden Rasmus Nybo**, der på anledning forklarer, at han mindes, at der for 1 á år siden uden at han nøjere kan mindes tiden, indfandt sig hos ham tvende ham ubekendte personer, der medbragte på en trillevogn 2 fjerdinger smør, som de faldbød komparenten. Det var vel komparenten noget påfaldende, at de medbragte smørret på den måde og på den tid, men da de så ordentlige ud og var vel klædte og vognen at være fra Hårbye, faldt det ham dog ikke ind, at de kunne være i ulovlig besiddelse af smørret, hvilket han derfor også afkøbte dem, idet han derfor betalte dem de dengang gangbare priser, uden at han nu mindes nøjagtigen, hvor meget han gav derfor. Kun husker han, at han gav 1 rgdl. mindre for den ene fjerding end for den anden, der var mindre god.

Efter at **arrestanterne Zacharias Andersen og Peder Ploug** var fremstillede, erklærer begge arrestanter, at de i ham genkender den mand, til hvem de solgte de 2 fjerdinge smør, de har frastjålet i Vesterhessinge, hvorimod komparenten erklærer, at han ikke er i stand til at genkende arrestanterne.

Dommeren bemærkede, at sognefogeden i Hårbye har underrettet ham om, at det ikke har været ham muligt at bringe i erfarings, hvem den mand er, fra hvis kartoffelkule der er stjålet på Hårby Mark, således som af arrestanterne Tønnesen og Zacharias Andersen vedgået.

Derefter mødte **Rasmus Eriksen**, der næst at bemærke at han i en række af år har tjent og opholdt sig på den såkaldte Puge Mølle, der indtil sidstafvigte efterår er ejet af komparentens farbroder Claus Eriksen, som på bemeldte tid var afgået ved døden på anledning forklare: Møllen, der er vandmølle, ligger i samme bygning som beboelseslejligheden, og skete der hen ved påsketid 1852 et indbrudstyveri. Dette udførtes om natten på en tid, da alle var i seng, derved at tyvene ved at udbryde nogle grundsten af muren har åbnet et så stort hul, at de derigennem kunne krybe ned i kælderen, fra hvilken der igennem en lem er uhindret adgang til bryggerset og derfra igen til de beboede værelser.

Fra kælderen bortstjal de et anker brændevin og ca. 2 lispund talg. Komparenten ansætter værdien af, hvad der er bortstjålet i det hele til 10 rgdl. og frafalder på egne og medarbejders

vegne krav på erstatning.

Derefter mødte **boelsmand Peder Pedersen af Kappenberghuset**, der på anledning forklarer, at der for en del år tilbage er sket tyveri hos ham, idet tyvene, på en tid da alle var i seng, har brudt et hul på muren ind til den øverste stue og der sat sig i besiddelse af en del klædningsstykker, noget vadmel, en del lærred m.m. ligesom også af smør og deslige, hvis værdi komparenten har beregnet at udgøre i det mindste 25 rgdl. Komparenten bemærker derhos, at hans voksne datter den nat lå i samme stue, i hvilken tyveriet er forøvet, men hun har aldeles intet mærket dertil, og tilføjer han, at han har haft formodning om, at arrestanten Hans Steensen har deltaget i dette tyveri, da han tilligemed en anden ham ubekendt person dagen i forvejen havde været inde hos komparentens kone og noget påtrængende bedt om øl samt at få en rigsdaler vekslet. Komparenten frafalder krav på erstatning.

Derefter mødte **husmand Peder Jørgensen Rynkebye**, hjemmehørende i Ringe sogn der på anledning forklarer, at han, da han i året 1849 udførte vejarbejde og stenhuggerarbejde i nærheden af Tylle Kro, mistede en del jernredskaber navnlig jernstænger og jernhammer, der var henlagte på en mark i nærheden af arbejdsstedet. Efter at være forevist hamrene nr. 161 og 162 genkender han med bestemthed førstnævnte og tror at genkende sidstnævnte, som dem der blev ham frastjålet. Den stang der efter arrestanten Ibsens forklaring er omgjort til en økse, blev tilstedeværende komparent forevist, men han erklærer, at han ikke er i stand til at genkende den i sin nuværende tilstand. Derefter vurderedes hammeren nr. 161 til 4 rgdl. og hammeren nr. 162 til 5mk. og øksen til 1 rgdl. Disse dele udleveredes komparenten, der ansætter værdien af de endnu manglende redskaber til 5 rgdl. men frafalder for såvidt intet sådant måtte være at tilvejebringe krav på erstatning.

Derefter mødte **Christiane (Christine) Nielsdatter (Nielsen)-, Rasmus Jørgensens hustru fra Ebberup** eller rettere fra **Nordbye**. Hun forklarer, at hendes mand er så gammel og svagelig, at han ikke er i stand til at afgive møde. Hun tilføjer på anledning, at der for 1 á 2 år siden blev forøvet tyveri hos dem, idet tyvene om natten på en tid da alle folk var i seng igennem vinduet er stegen ind i storstuen og derfra af et chatol, hvori nøglen sad, stjålet 30 hele specier, der lå i en æske.

Komparentinden og mand har stedse i denne henseende haft mistanke til deres svigersøn, Hans Pedersen, uden dog at have kunnet få nogen sikker oplysning i så henseende. Endnu tilføjer hun, at deres sengekammer var lige ved siden af den stue, i hvilken tyveriet er forøvet, og fandtes om morgenen bemeldte dør fast tilbunden af tyvene. Slutteligen erklærer komparentinden, at hun efter aftale med sin mand på dennes og egne vegne frafalder krav på erstatning.

De mødende blev derefter dimitterede, arrestanterne til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 253.

Onsdagen den 28. juni 1854.

Retten blev sat på rådstuen i Fåborg og sagen blev igen der foretaget.

Dommeren bemærkede, at **ofte nævnte arrestanter** var bragt hertil allerede for nogen tid siden, da der manglede arrestlokaler i Assens.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Hansen**. Han forelæstes samtlige sine under sagen afgivne forklaringer, hvilke han i et og alt ratihaberede, idet han erklærer, at alt er på det nøjeste i overensstemmelse med sandhed, og at han intet derimod ved at erindre eller forandre.

Derefter forelæstes ham kromand i Skallebjerg, Jens Larsens forklaring, og fandt arrestanten intet derimod at erindre navnlig intet imod den ansatte værdi samt måden og tiden, hvornår tyveriet er forøvet.

Med hensyn til den af Boye ansatte værdi af de af dem på Vissenbjerg Mark stjalne får erklærer arrestanten, at denne er for høj, og at han ikke kan antage, at de tilsammen har større værdi end 4 rgdl. 4 mk.

Derefter forelæstes han den fra Hans Mortensen på Ladegård Mark afgivne forklaring, mod

hvilken han intet fandt at erindre, og ansætter han værdien af det omhandlede skab til 5 mk. Derefter forelæstes ham den forklaring, der er afgivet af Lars Hansens enke fra Thurup, og fandt han intetsomhelst mod den at erindre, navnlig med hensyn til måden hvorpå og tiden hvornår tyveriet er forøvet, ligesom det også forholder sig rigtigt, som af ham allerede er omforklaret, at de henlagde de genstande, som de ikke medtog under en stenkiste. Mod de ansatte værdier havde han intet at erindre, ligesom han ej heller kan modsige, at der blev borttaget så mange rede penge som af Hansens enke opgivet.

Arrestanten ansætter værdien af de lam, han efter sin tilståelse har stjålet i forening med arrestanten Jens Rytter til 2 rgdl. 2 mk. stykket. Samme værdi ansætter han på dem, han har stjålet i forening med Eggert Larsen.

Derefter forelæstes ham gårdmand af Ørsted Anders Larsens forklaring, mod hvilken han intet finder at erindre med hensyn til måden og tiden, hvornår dette tyveri er forøvet. Derimod ved arrestanten i det mindste ikke, at der blev borttaget mere end en fjerding smør og har ej heller set noget kød hvorfor, hvis sådant eller mere smør er borttaget, Eggert Larsen må have taget det, uden at nærværende arrestant har bemærket det. Smørret havde på den tid en værdi af 10 rgdl. fjerdingen.

Efter at gårdmand i Håre, Rasmus Christensens, forklaring var arrestanten forelæst, erklærer han, at det tyveri han har forøvet i bemeldte by, og i hvilket han vedbliver sin påstand om, at Eggert Larsen har deltaget vel er udført på samme tid og måde som af Rasmus Christensen omforklaret navnlig ved at nedbryde en væg, men han bemærker derhos - skønt det ikke var ham men Eggert Larsen, der steg ind igennem åbningen - dog sikkert tror, at hullet førte lige ind i storstuen altså ikke først i ølkammeret. Derhos fik nærværende arrestant ikkun herved 1 rgdl., hvilken Eggert Larsen sagde at have ligget i en dragkisteskuuffe og endvidere nogle småtørklæder

at næsten ingen værdi, og har arrestanten i det mindste ikke set, at Eggert Larsen har bortbåret derfra klædningsstykker navnlig ikke nogen chenille, og arrestanten er derfor ikke vis på, at det tyveri Eggert Larsen og han har forøvet i Håre, er det samme, som det der er omforklaret af Rasmus Christensen, eller om det ikke skulle være forøvet af en anden mand, med mindre Eggert Larsen måtte have skuffet og bedraget nærværende arrestant. Efter at dommeren fremdeles havde fremlagt under litra TTT en udskrift af Lundis-Gudme herreds forhørsprotokol af 28. september 1844, under UUU en do af 4. november 1844 og under VVV en indberetning underskrevet den 29. september 1844 af Mads Nielsen, sognefoged, blev disse dokumenter arrestanten forelæst, hvorefter han erklærede, at han vel ikke han mindes, om han angav at være fra Drislette, men at han efter samtlige omstændigheder ikke kan påtvivle, at det er ham, der har købt den deri omhandlede hest og derefter betalt den af ham tidligere falske halvtredsindstyve rigsdalerseddell, og navnlig er det rigtigt, at der blev drukket lidkøb ved et lille bord eller i et slags telt, og at det ikke var med manden selv men med dennes karl, at han handlede. Endvidere er det rigtigt, at det var i et gårdmand Hans Sørensen i Topgården tilhørende krat, at den omhandlede hest blev udsat.

Den med den første udskrift fulgte falske halvtredsindstyve rigsdalerseddell blev arrestanten forevist, hvorefter han erklærede, at den så aldeles ligner den af ham omforklarede, som han ved den omhandlede lejlighed udgav, at han ikke kan påtvivle, at det er den samme.

Efter at det tilførte var oplæst, erklærede arrestanten, at han intetsomhelst derved har at bemærke med undtagelse af, at han næppe tror, at det er mere end 8 á 9 år siden, han udførte det omhandlede tyveri i Håre, og at han ikke er i stand til at erindre nøjagtigt, på hvad tid af året det blev forøvet, skønt han tror, at det var om vinteren.

Derefter fremstilledes **arrestanten Eggert Larsen**. Han foreholdtes punkt for punkt sin tidligere afgivne forklaring, til hvilket han i et og alt henholder sig og forsikrer, at de er overensstemmende med sandhed og vedbliver således navnlig sin tilståelse om at have stjålet lam med Hans Hansen og at have deltaget i tyveriet i Ørsted. Derimod vedbliver han sin benægtelse om at have deltaget i tyveriet i Håre. Arrestanten gjordes bekendt med den af forrige arrestant ansatte værdi på de lam, de i forening har stjålet, og havde han intet derimod at erindre.

Derefter forelæstes ham Anders Larsens forklaring om tyveriet i Ørsted, og havde han ej heller

noget imod denne at erindre og navnlig med hensyn til tiden hvornår og måden hvorpå tyveriet er forøvet, hvorfor han specielt indrømmer, at det forholder sig rigtigt, at der foruden den ene hele fjerding smør endvidere blev stjålet noget smør i en anden fjerding samt noget kød, hvilket han forsikrer også blev delt med Hans Hansen. Mod den af Anders Larsen ansatte værdi, finder han intet et erindre.

Derefter fremstilledes påny **arrestanten Hans Hansen** og ny confrontation fandt sted med hensyn til tyveriet i Håre, under hvilken confrontation arrestanten Hans Hansen vedblev at have forøvet dette tyveri, og at Eggert Larsen deri var delagtig, hvorimod sidstnævnte vedblev sin nægtelse at have del i dette tyveri.

Med hensyn til tyveriet i Ørsted erklærede Hans Hansen, at han i det mindste ikke kan mindes, at der blev stjålet mere end den ene fjerding smør men vil dog ej heller modsige muligheden deraf.

Oplæst og ratihaberet med bemærkning, at han intetsomhelst videre har at bemærke eller at begære tilført.

Derefter fremstilledes **arrestanten Jens Rytter**. Også han forelæstes samtlige afgivne forklaringer, mod hvilke han intet fandt at erindre men erklærede dem i et og alt overensstemmende med sandhed.

Efter at den under sagen omforklarede frakke hvilken han har modtaget af Boye var vurderet til 3 rgdl., erklærede han, at han intet derimod har at erindre. Ej heller har han noget at erindre mod den af arrestanten Hans Hansen ansatte værdi på de af dem i forening stjalne lam.

Derefter fremlagdes under litra XXX en skrivelse af 4. ds. fra den konstituerede branddirektør Schaldemose med 2 bilag mrkt. ad XXX 1 og 2 samt en skrivelse af 10. ds. fra Sehested Juhl for tiden formand for det fynske Brandassurance-selskab for løsøre og effekter under litra YYY. Disse dokumenter blev arrestanten bekendtgjorte, og fandt han intet derimod at erindre.

Derefter fremstilledes **arrestanten Anders Nielsen**. Han forlæstes de sidst fremlagte dokumenter, hvorefter han erkender at have modtaget de iflg. skrivelse XXX med bilag som assuranceerstatning udbetalte 1.815 rgdl. Ligeledes erkender han rigtigheden af indholdet af den under YYY fremlagte skrivelse og navnlig, at det deri ommeldte beløb 1.297 rgdl. 64 sk. er udbetalt af det i skrivelsen ommeldte selskab som erstatning i anledning af den under nærværende sag omhandlede ildløs, hvorhos han bemærker, at Niels Hansens enke, der ikke var arrestantens men arrestantens kones moder hos bemeldte selskab stod indskreven som ejerinde af de assurerede genstande, og at hendes lavværge, gårdmand Rasmus Hansen i Orte, var den der modtog og kvitterede for bemeldte beløb, hvilket arrestanten erkender at være pligtig at erstatte, i hvilken anledning han bemærker, at hans kones søster vel fik en del af denne sum, da han skyldte hende samme og den henstod i gården, med da han sveg på denne måde og befriedes for denne gæld, er i virkeligheden den hele anførte sum kommet ham til gode.

Oplæst og ratihaberet hvorefter arrestanterne til arresterne blev afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 257.

Sagen blev igen sammesteds foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Søren Christian Frederiksen (Søren Smed)**. Han foreholdtes punkt for punkt sine tidligere afgivne forklaringer, til hvilke han ganske henholder sig og vedbliver således at være skyldig i samtlige af han tilståede forbrydelser.

Derefter forlæstes ham den af Mads Jørgensen i Hjerup afgivne forklaring, hvorefter han erkender, at døren ikke blev åbnet ved at række ind, men derimod krøb Lars Tønnesen ind ad et vindue og åbnede derefter døren. For øvrigt finder han aldeles intet at erindre imod bemeldte forklaring og ej heller mod, at de anførte genstande virkelig blev borttagne og imod værdiansættelsen.

Derefter forelæstes ham husmand fra Hjorte, Hans Pedersens forklaring, mod hvilken han intet fandt et erindre og navnlig intet imod værdiansættelsen.

Endvidere forelæstes ham gårdmand Anders Larsens af Melbys forklaring, hvilken han i et og

alt erkender at være rigtig og navnlig nøjagtig med hensyn til måden, hvorpå de har skaffet sig adgang, ligesom også med hensyn til tiden hvorpå tyveriet er forøvet. Mod værdiansættelsen har han intet at erindre.

Mod den afgivne forklaring af Anders Nielsen af Nakkehus (?) finder arrestanten intetsomhelst at erindre og vedbliver sin vedgåelse om at have stjålet den i så henseende omhandlede kedel.

Med hensyn til tyveriet hos købmand Peter Walther forelæstes arrestanten rapporten RRR, og fandt han intet mod denne at erindre, idet han navnlig erkender, at de for at komme derind itubrød hængelåsen. Mod den på ænderne ansatte værdi finder han intet at erindre.

Endvidere forelæstes han de af Ane Cathrine Christiansdatter, Gorm Jensens enke og Jens Andersen af Salskovs afgivne forklaringer, mod hvilke han intetsomhelst fandt at erindre og navnlig ikke mod værdiansættelserne.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Nielsen**. Også han forelæstes punkt for punkt de ham tidligere afgivne forklaringer og ratihaberede han samme, idet han forsikrer, at det er på det nøjeste overensstemmende med sandhed.

Efter at den af Hans Jørgensen i Hjerup afgivne forklaring var ham foreholdt, erkender han i et og alt for rigtig, og navnlig erklærer han, at han stedse har været overbevist om, at Lars Tønnesen ved denne lejlighed steg ind ad et vindue og derefter døren, men har han ikke villet modsige de tvende andre deltagere, da de havde afgivet en anden forklaring. Med hensyn til hvad ved denne lejlighed efter den bestjålnes forklaring er borttaget og den derpå ansatte værdi, finder han intetsomhelst at erindre mod den af Hans Pedersen i Hjorte afgivne forklaring og den på de stjalne genstande ansatte værdi. Ved gårdmand Peder Rasmussens af Lundagers forklaring og værdiansættelse finder han intet at erindre.

Mod smed af Gamtofte, Adolph Carl Todes forklaring har arrestanten intet at bemærke, og erkender han navnlig, at tyveriet udførtes om natten ved indstigning af vinduet. I værdiansættelsen er han enig.

Med hensyn til Jens Andersen af Salskovs forklaring er arrestanten ligeledes enig, og navnlig for så vidt tyveriet er udført om natten ved indstigning gennem et vindue. Han finder intet at erindre ved værdiansættelsen.

Det samme er tilfældet med den af Ane Cathrine Christiansdatter Gorm Jensens enkes forklaring. Det forholder sig rigtigt, at tyveriet er udført om natten og ved indstigning gennem vinduet. Han erkender rigtigheden af værdiansættelsen.

Ratihabet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Rasmus Nielsen Steensen**. Han foreholdtes punkt for punkt de af ham tidligere afgivne forklaringer, hvilke han i et og alt ratihaberede og erklærede, at det på det nøjeste er overensstemmende med sandhed.

Efter at være gjort bekendt med den af Mads Jensen i Lundager på det ham frastjålne får ansatte værdi fandt han intet derimod at erindre.

Derefter forelæstes han Niels Hansens, kaldet Møllemænd, afgivne forklaring, ved hvilken han intet havde at bemærke. Han erkender, at dette tyveri er udført på den af Møllemænd anførte måde og tid, og fandt han ej heller noget at erindre med hensyn til, hvad denne har angivet at have mistet og sammes værdi.

Derefter forelæstes han den forklaring, der er afgivet af gårdmand Rasmus Christensen i Kjøng-Højerup, hvorefter han erklærer, at det er rigtigt, at dette tyveri er forøvet ved at ind bryde en væg og stige derigennem, og er det sket om natten, på en tid da folk var i seng. Hvad Christensen har forklaret angående, det der ved denne lejlighed er borttaget, da kan arrestanten hverken modsige dette eller erindre noget imod den derpå ansatte værdi, da han ikke så nøje har bemærket og set, hvad der ved den lejlighed blev borttaget og kun ved, at han selv fik en frakke og muligen et par bukser.

Mod den af Ebbe Jørgensen om det på Ebberup Mark forøvede tyveri afgivne forklaring har arrestanten intet at erindre og erkender navnlig, at det forøvedes om natten efter sengetid, samt at de skaffede sig adgang ved at indbryde en væg og stige der igennem. Mod den ansatte værdi finder arrestanten intet at erindre.

Fremdeles fremstilledes **arrestanten Lars Eliassen**. Også han vedbliver aldeles sin tilståelse om de tyverier, i hvilke han har deltaget.

Derefter forelæstes han den af Rasmus Jensen i Fleminges afgivne forklaring, hvorefter han erkender, at det forholder sig rigtigt, at de ikke således som tidligere omforklaret steg ind ad vinduet, hvorpå der vel blev gjort forsøg, men hvilket ikke kunne lykkes, da der var jernstænger for. Derimod brød de derefter et hul på væggen, gennem hvilket de steg ind. Det udførtes om natten, medens folk var i seng. Mod de ansatte værdier finder arrestanten intet at erindre. Ratihaberet.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 261.

Torsdagen den 29. juni 1854.

Retten blev sat på rådstuen i Assens, og sagen der igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Rasmus Hansen**. Han blev på ny foreholdt sine afgivne forklaringer punkt for punkt, hvorefter han i et og alt henholder sig dertil og forsikrer, at disse her til nærværende protokol afgivne forklaringer i enhver henseende er overensstemmende med sandhed.

Han blev derefter gjort opmærksom på den store uoverensstemmelse og fuldstændige strid, der er imellem denne forklaring og den forklaring, han har afgivet til bilaget ltr. ØØ navnlig at han tidligere har angivet, at han, da han var ude ved hende (Bolette), havde legemlig omgang med hende men nu nægter det. Endvidere at han tidligere har angivet at han – efter udenfor porten at have forladt hende – kun gik hen og hentede noget brændevin, hvorefter han atter umiddelbart forlod byen, hvorimod han nu udsiger at være vendt tilbage til hospitalet og der at være kommet i strid, og at denne strid hos ham har opvakt det forsæt at forlade hospitalet. Fremdeles at han tidligere har vedgået, hvad også finder sin bestyrkelse i det med ovennævnte bilag fulgte brev, at han kort før den omhandlede tid har været i uenighed med Bolette, hvorimod han nu har nægtet, at sådant har fundet sted.

Endeligen foreholdtes det ham frem for alt, at han tidligere har udsagt, at Bolette om søndag morgen havde fået barberkniven for dermed at skære sine ligtorne, hvorimod han nu har påstået ikke at vide når eller på hvad måde, hun har fået bemeldte kniv, og i forbindelse hermed foreholdtes det ham, at det må anses tilstrækkeligt oplyst, at han selv den pågældende dag har nedtaget kniven fra vægen, hvor den hængte og stukken den i sin lomme, men ligesom han på det bestemteste nægter denne sidste omstændighed, således bemærker han med hensyn til de anførte uoverensstemmelser, at han ikke i så henseende kan give nogen nærmere forklaring, da han nu efter så lang tids forløb ikke er i stand til med nøjagtighed at erindre, hvad der er passeret, hvilket han vedbliver, uagtet det foreholdes ham, at han selv har lagt for dagen, at han meget vel erindrer endogså ubetydeligheder, navnlig at Bolette den omhandlede dag havde medbragt stegt fisk, hvorved det foreholdtes ham at han, når han kan mindes sådant også må kunne mindes det mere væsentlige og i særdeleshed sådanne omstændigheder, hvorom der unde de tidligere forhør har været forelagt ham spørgsmål.

Under dette forehold og under forehold af de mange omstændigheder, der efter de tidligere forhør og navnlig den af distriktslæge Hempel, den 23. august 1846 afgivne forklaring vidner imod ham, opfordredes arrestanten gentagende til sandhed, men ligesom han på det bestemteste nægter selv at have bragt Bolette Jacobsen af dage, således nægter han også vedholdende at have nogen som helst kundskab om, hvorledes hun er kommen af dage og navnlig at have henlagt dennes lig på det sted, hvor dette senere er funden.

Han blev derefter til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen” Samme protokol, side 263.

Fredagen den 30. juni 1854.

Sagen blev igen sammesteds foretagen.

For retten fremstilledes **arrestanterne Tønnesen og hans hustru Ane Marie Hansdatter**.

De erklærede ensstemmigen, at de ansatte værdier af de tvende lam, de har vedgået at have stjålet på Lundager Mark og derefter skjulte for Markussens hustru at være til 4 rgdl.

Derefter fremstod **arrestanten Hans Markussens kone, Ane Christiansdatter**. Hun gjordes bekendt med den af de 2 forrige arrestanter på de omhandlede lam ansatte værdi ligesom også med den ansatte værdi på den tekedel, der har været i hendes besiddelse og finder intet herimod at erindre.

Selv ansatte hun derefter på anledning værdien af det af hende modtagne garn til 2 rgdl., af dunken til 3 mark, af talgen til 3 rgdl. og af sukkeret til 24 skill. og af osten til 2 mk. men bemærker med hensyn til denne, at den vel lå hos hende en dags tid, men derefter hentede Tønnesen den, så at hun aldeles intet beholdt af samme.

Endelig ansætter hun værdien af det lærred, hun har modtaget til 2 mark, og af den sæk og pose hun syede, og som Faurskov fik til 5 mk.

Derefter fremstod **arrestanten Søren Christian Frederiksens hustru (Søren Smed), Ane Kirstine Christiansdatter**, der på anledning ansætter værdien af det lærred, hun har modtaget af Tønnesens hustru, og med hensyn til hvilket hun vedbliver, at hun ikke vidste, at det var stjålet, førend hun modtog det men først fik det at vide kort efter og desuagtet beholdt det til 1 rgdl.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Faurskov, Jens Christensen, Peder Nielsen, Lars Tønnesen, Lars Hansen, Peder Ploug, Hendrik Ibsen, Zacharias Andersen, Hans Steensen og Hans Hansen (Klodsmageren)**.

De blev hver for sig og derunder den tidligere fremstillede Lars Tønnesen foreholdt samtlige deres under sagen afgivne forklaringer, idet de derhos opfordredes til at opgive, hvorvidt de måtte have noget at tilføje eller bemærke ved samme, men de erklærer hver for sig, at de i et og alt må henholde sig til deres tidligere afgivne forklaringer og tilståelser, der i enhver henseende er overensstemmende med sandhed, som de således vedblev.

Derefter forelæstes gårdmand fra Gamtofte Henrik Jørgensens forklaring, mod hvilken Tønnesen, Jens Christensen og Faurskov intet fandt at erindre navnlig intet mod værdiansættelsen.

Endvidere forelæstes Niels Hannibalsens forklaring, og finder arrestanterne Jens Christensen og Tønnesen intet derimod at erindre med undtagelse af, at de vedblivende nægter ved denne lejlighed at have fået mere end af dem tidligere opgivet 13 á 14 rgdl. samt et brød. Mod dettes værdi havde de intet at erindre.

Derefter forelæstes den af Peder Andersen fra Aborrehus afgivne forklaring, og havde Tønnesen og Faurskov intet derimod at erindre, idet de navnlig erkender, at der blev gjort forsøg på at komme ind ad et vindue, hvilket ikke kunne udføres på grund af, at der var jernstænger, hvorfor der blev brudt hul på væggen. Mod værdiansættelsen finder de intet at erindre.

Mod den af Peder Rasmussen af Lundager ansatte værdi, finder Tønnesen intet at erindre. Ligeledes erklærede han sig tilfreds med Gorm Jensens enkes forklaring, der blev ham forelæst.

Endvidere forelæstes gårdmand af Lundager Mads Jensens forklaring, mod hvilken og navnlig værdiansættelsen Hans Steensen og Hans Hansen (Klodsmageren) intet finder at erindre.

Mod smed af Gamtofte, Todes forklaring og værdiansættelse finder Tønnesen intet at erindre.

Mod den af møller Schwartz på den stjalne and ansatte værdi finder Tønnesen og Jens Christensen intet at erindre.

For Hans Steensen forelæstes rapporten RRR, hvis rigtighed han erkender og navnlig, at hængelåsen blev itubrudt. Mod værdiansættelsen har han intet at erindre.

Derefter forelæstes gårdmand af Melbye Iver Rasmussens forklaring, mod hvilken Tønnesen og Jens Christensen intet havde at erindre og navnlig erkender, at der først blev gjort forsøg ved vinduet, hvor der var jernstænger, hvorfor væggen blev gennembrudt. Mod værdiansættelsen havde de intet at erindre.

Med hensyn til den af Peder Pedersens enke fra Gamtofte Hospital afgivne forklaring erklærede Tønnesen, at han intet derimod finder at erindre navnlig med hensyn til måden, hvorpå tyveriet er forøvet, og at der foruden de rede penge blev borttaget et skørt og en kaffemølle.

Skørtet er opslidt, og kaffemøllen fik dørsnedkeren (?). Derimod nægter han, at der blev borttagen nogen trøje. Mod værdiansættelsen finder han intet at erindre.

Endvidere forelæstes karlen Rasmus Larsens på degnen Rasmussens enkes vegne afgivne forklaring, mod hvilken Jens Christensen og Tønnesen intet havde at erindre, navnlig med hensyn til måden og tiden hvorpå dette tyveri er forøvet. Ligeledes erkender de, at de havde lys, og at de blev tiltalte af bemeldte enke, da de åbnede døren ind til det kammer, hvor hun lå i sengen, men dog først fjernede dem lidt efter. Med hensyn til hvad der blev borttaget og den derpå ansatte værdi, finder de intet at bemærke.

Efter at den af Anders Larsen i Melbye afgivne forklaring var forelæst, erkender Tønnesen samme for rigtig og navnlig, at han har fejlet, når han tidligere har anført, at de borede sig adgang gennem væggen, hvorimod de forholder sig rigtigt, at det var igennem vinduet, af hvilket de udbrød en jernstang og krumbøjede den anden. Mod værdiansættelsen har han intet at erindre.

Mod den af Jens Andersen af Saliskov afgivne forklaring og de derhen hørende værdiansættelser finder Tønnesen intet at bemærke.

Efter at Niels Hansens, kaldet Møllemand, forklaring var forelæst, erklærede Tønnesen, at han intet har at erindre imod dennes forklaring, for så vidt den angår måden hvorpå og tiden, hvornår tyveriet er forøvet. Derimod nægter han, skønt Rasmus Larsens i så henseende afgivne forklaring blev ham forelæst, at der blev borttaget så meget som af Møllemand opgivet, hvorimod han kun erkender, at der blev borttaget ca. 20 alen vadmel, 1 brød, 2 gamle tørklæder, 1 forklæde og omtrent 5 mk. i rede penge, og ansætter han værdien af det, der efter denne her erkendelse blev borttaget i det hele til 17 rgdl.

Efter at Thomas Thomassens enke i Kjerte forklaring var forelæst, erklærede Tønnesen og Jens Christensen, at det forholder sig rigtigt, at dette tyveri er forøvet om natten kl. mellem 12 og 2, og at de banede sig adgang gennem væggen efter at have gjort forskellige forgæves forsøg på at brække et hul. De erkender, at de af komparentinden anførte genstande blev borttagne og finder intet mod værdiansættelsen at erindre.

Derefter forelæstes den af Carl Lucas, udflytter fra Ringe, på Brendstrup Mark afgivne forklaring, hvorefter Tønnesen, Peder Hansen, Ploug og Jens Christensen erklærer, at de intet finder at erindre imod denne navnlig med hensyn til, at tyveriet er sket om natten ved indstigning igennem et vindue, og erklærer de også samtlige, at der foruden de tidligere omfoklarede rede penge og tobak tillige blev borttaget en del klædningsstykker, og navnlig erkender Tønnesen, at han fik en fruentimmerkjole, og Jens Christensen at han fik 1 par beklæder og 2 veste, hvilke dele dog er opslidte, hvorimod Ploug nægter at have fået andet end tobak og en andel af de rede penge, men de formener dog, at der ikke i det hele er borttaget så meget som af Carl Lucas opgivet. Mod den af ham ansatte værdi erklærer de, at de vel ikke bestemt kan modsige denne, da de ikke så nøje mindes, hvad der blev taget, men de formener dog, at den er temmelig højt ansat.

Efter at den forklaring der er afgivet af gårdmand i Vesterhessinge, Peder Hansen Ringebecks enke, Maren Jensdatter var forelæst, erklærede Zacharias Andersen og Ploug, at denne er rigtig med hensyn til tiden, det er udført, ligesom også at de skaffede sig adgang ved at indbryde en væg, men de vedbliver begge, at de ikke var inde i huset men kun rakte derind, idet de derved bemærker, at bundene til fjerdingerne ikke – således som at komparentinden anført – lå i den anden side af kammeret men enten lå løse på selve fjerdingerne eller stod ved siden af disse, så at de også kunne nå dem udefra. Derimod forholder det sig rigtigt, at de udtog 3 fjerdinge men lod den ene tilbage, så at de kun medtog 2, og var det disse, de solgte til købmand Nyboe her i byen. De antager ikke, at smørret havde en højere værdi end 11 rgdl.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 268.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **smed fra Lundager Peder Hansen**, der på anledning forklarer, at han sidstafvigte oktober eller november måned mistede 2 lam, der henstod på boelsmand Hans Larsens mark, og blev de borttaget om natten. Han havde intet at erindre mod den af Lars Tønnesen og hustru på de af dem stjalne lam ansatte værdi, idet han bemærker, at de var nogle af de bedste han havde, og at de var ½ år gamle.

Dommeren fremlagde under ZZZ en rapport af d.d.

For retten fremstilledes **arrestanterne Jens Christensen, Peder Nielsen, Tønnesen, Hans Hansen, Ploug, Hendrik Ibsen, Zacharias Andersen, Hans Steensen og Klodsmageren**.

På anledning forklarer Tønnesen, at det forholder sig rigtigt, at de lam han og hans kone efter deres forklaring havde taget henstod på boelsmand Hans Larsens mark, og har han også haft formodning om, at de tilhørte smed Peder Hansen, da det var ham bekendt, at denne havde sine får og lam der stående.

Den nu fremlagte rapport foreholdtes Ploug og Zacharias Andersen, der begge erklærer, at det af dem påviste sted er det, hvor de solgte de tvende i Vesterhassinge stjalne fjerdinger smør. Efter dernæst var forelæst den af Mads Jørgensen fra Hjerup afgivne forklaring erklærede Tønnesen, at han ikke vil modsige, at han ved den omfoklarede lejlighed er indstegen af vinduet og derefter her åbnede en dør, men han forsikrer, at han ikke er i stand til med sikkerhed at mindes det. Derimod forholder det sig rigtigt, at han steg op på loftet, og at de der tilvendte sig de af Mads Jørgensen anført genstande. Mod værdien har han intet at erindre.

Mod den af Anders Nielsen fra Nakkehus afgivne forklaring finder Tønnesen intet at erindre. Efter den forklaring der nu er afgivet fra Anders Hansen af Akkerup var forelæst, erklærede Hans Steensen og Tønnesen enstemmigen, at de nu med sikkerhed mindes, at de først påtænkte at gå igennem vinduet, hvorfor de åbnede dette, men da de så, at der deri var jernstænger, udtog de nogle sten af muren i nærheden af døren, og ved at række ind derigennem åbnede de indvendig fra døren. De havde intet at erindre mod Anders Hansens forklaring med hensyn til, hvad der ved denne lejlighed blev borttaget eller den derpå satte værdi.

Efter at endvidere den forklaring der er afgivet af gårdmand Jørgen Jørgensen af Viemose var forelæst, erklærede Tønnesen og Klodsmageren enstemmigen, at det forholder sig rigtigt, at de her såvel var inde i ølkammeret som i storstuen, hvor de kom ind ved at bryde et hul i en væg. Det udførtes omtrent ved midnatstid. De erkender der at have tilvendt sig de af Jørgen Jørgensen anførte genstande, men har dels fortæret dels solgt og dels opslidt samme. Mod den af han ansatte værdi, finde de intet at erindre.

Mod den af Espen Jensen fra Akkerup afgivne forklaring som blev forelæst, finder Hans Steensen og Hendrik Ibsen intet at erindre.

Mod den af Hans Berthelsen fra Sandager-Thårup afgivne forklaring og værdiansættelse finder Tønnesen intet som helst at erindre.

Mod den af Wilhelm de Treschow afgivne forklaring finder Steensen og Tønnesen intet at erindre og erkender navnlig, at de igennem vinduet steg ind i mælkestuen. Det udførtes om natten, og har de intet at erindre mod værdiansættelsen.

Derefter forelæstes den af Rasmus Christensen fra Kjøng-Højerup afgivne forklaring, hvorefter Hans Steensen erklærer, at det er rigtigt, at de banede sig adgang igennem en væg, hvorimod Ploug erklærer, at han ikke nøjagtigen mindes, om det var igennem en væg eller et vindue, men han ved kun, at det var en af disse dele. Med hensyn til den anførte tid det udførtes, har de intet at erindre og erkender, at de har tilvendt sig i det mindste størstedelen af de af Rasmus Christensen anførte genstande og navnlig 2 frakker, 2 par bukser og det anførte garn, ligesom Ploug også bemærker, at han fik som tidligere anført tvende puder. Mod den ansatte værdi har de intet at erindre.

Endvidere forelæstes den af Jacob Pedersen af Glensbjerg afgivne forklaring, hvis rigtighed Hans Steensen og Hendrik Ibsen erkender navnlig med hensyn til tiden og lokaliteterne, samt at de steg ind ad et vindue eller rettere som tidligere forklaret en åbning til et vindue og ligeledes var oppe på loftet. De har intet at bemærke ved Jacob Pedersens forklaring om, hvad der blev borttaget samt den af ham ansatte værdi.

Med hensyn til den af Jeppe Hansen i Glensbjerg afgivne forklaring erklærer Hans Steensen og Ploug enstemmigen, at de brød et hul i væggen, og at det var ved at række hånden ind igen nem lykkedes dem indvendig fra at åbne døren, så at de ikke krøb ind ad vinduet. For øvrigt har de intet at erindre imod den afgivne forklaring og værdiansættelse.

Oplæst og ratihaberet. Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 271.

Løverdagen den 1. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **husmand Morten Hansen** boende i det såkaldte **Skjelbekhus, Fangel sogn, Odense herred**, der på anledning forklarer, at der i marts md. 1852 er forøvet tyveri hos ham. Dette er forøvet om natten, medens han og familie var i seng og må være sket mellem kl. 12 og 2, idet komparenten var oppe til førstnævnte klokkeslæt, da nogle af hans bekendte var hos ham, og at han kl. 3 atter stod op, da posten kom, ved hvilken lejlighed han opdagede tyveriet, og har tyvene skaffet sig adgang ved at udtage et fag vinduer, hvorefter de er stegne ind i et lille kammer, der er overfororstuen, hvilken er ved siden af sengekammeret, hvorved han dog bemærker, at døren ind tilorstuen var indvendig fra befæstet med 2 kramper. Fra en i bemeldte kammer stående kiste, der med magt er opbrudt, er bortstjålet 17 alen linned og 18 alen uldent dynevår, 6 alen vadmel, 46 alen lærred og 6 pund uldgarn.

Efter at dynevårene nr. 153, 154, 166 og 167 var komparenten forevist, genkender han samme som ham ved den ommeldte lejlighed frastjålne. Disse genstande vurderes således:

Nr. 153 – 4 rgdl., nr. 154 – 1 rgdl., nr. 166 – 4 rgdl. og nr. 167 – 1 rgdl., hvorefter disse genstande udleveredes komparenten, der ansætter værdien af det øvrige ham frastjålne til 16 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

Dimitteret.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Jens Christensen, Peder Nielsen, Tønnesen, Lars Hansen, Ploug, Hendrik Ibsen, Zacharias Andersen, Hans Steensen og Klodsmageren**.

Efter at gårdmand af Millinge Søren Zera ... ? forklaring var forelæst, erklærede Zacharias Andersen, Tønnesen og Jens Christensen, at de med hensyn til lokaliteterne og måden hvorpå tyveriet er forøvet intet har at bemærke. Hvad tiden angår, da erklærer de nu enstemmigen, at det udførtes sildigt eller ud på natten, men de bemærker derhos, at der var karle oppe og vande heste, hvorefter de - efter hvad de nu erfarer - må antage, at det senest må have været på den af Zera ... , anførte tid mellem kl. 12½ og 2½. Med hensyn til hvad der er borttaget og værdiansættelsen, har de intet imod forklaringen at bemærke.

Derefter forelæstes den af Nicolai Becker fra Fjellelev afgivne forklaring. Til denne forklaring bemærker Tønnesen, Peder Nielsen, Ploug, Zacharias Andersen og Hans Steensen ensstemmigen, at dette tyveri udførtes som tidligere omforklaret ved indstigning igennem et vindue.

Hvad klokken var, kunne de ikke nærmere bestemme, end at de flere steder i nærheden bemærkede, at der endnu var folk oppe. På gården selv var der en pige med lys i køkkenet men ikke udenfor. Om der var flere mennesker oppe, ved de ikke.

De havde vel lys tændt inde i spisekammeret, men dette brændte hele tiden, medens de var derinde, så at det først slukkedes, da de forlod kammeret. De forsikrer endvidere, at de ikke der tog andet end det tidligere omforklarede svinefedt, ca. 1 skæppe gryn, nogle stk. ost og udenfor 3 særke og 2 par fruentimmerbenklæder, hvorhos Ploug bemærker, hvilket de andre derhos også indrømmer, at de endnu fik 2 á 3 slagtede ænder, og anslår de værdien af det, de i det hele tilvendte sig til omtrent 15 rgdl. Derhos bemærker Ploug, hvori de andre også er enige, at der efter al sandsynlighed vistnok samme sted senere må have været nogle andre personer, der på samme sted har forøvet tyveri, eftersom det straks rygtedes, at der skulle være borttaget de genstande, der er anført i Nicolai Beckers ovennævnte forklaring og navnlig smør og urtekramvarer, men de ved med vished, at ingen af dem har tilvendt sig sådanne genstande. Endnu bemærker samtlige arrestanter, at de vel førte en del andre genstande med dem, som de

ved bortgang som anført medtog ud af huset navnlig en tekedel, en kaffemølle, en halvotting med puddersukker, nogle ansjovis, hvilket de omtrent ville ansætte til en værdi af 4 rgdl., men de medtog intet deraf, hvorimod de lod det stå i haven tæt udenfor det vindue, igennem hvilket de var stegne ind.

Derefter forelæstes den af gårdmand Niels Hansen afgivne forklaring. Med hensyn til måden og den tid på natten på hvilken dette tyveri er udført, finder Ploug, Peder Nielsen og Lars Hansen intet imod denne forklaring at erindre. Derimod forsikrer de enstemmigen, at de langt fra har borttaget så meget, som af Niels Hansen er anført, og navnlig erklærer Peder Nielsen, at han ikkun fik 8 alen hvergarn, som han ansætter til en værdi af 5 rgdl., Ploug at han fik 3 lagner, 1 sengetæppe og ca. 2 alen hvergarn, hvilket han ansætter til en værdi af 4 rgdl., og Lars Hansen at han ikkun fik 3 lagner, som han ansætter i det hele til 3 rgdl.

Idet de således forsikrer, at de ikke har modtaget mere, tilføjer de dog, at der blev en del andre genstande bragt udenfor, uden at de nøjere ved, hvori de bestod, men der var vel nok så meget, som de medtog. Det havde vel været deres hensigt også at medtage disse genstande, men da der kom kørende en vogn udenfor, måtte de lade dem ligge og forføje sig bort.

Mod den af Poul Jørgensen fra Nørrebroby afgivne forklaring finder Zacharias Andersen og Tønnesen intet at bemærke, hverken med hensyn til måden hvorpå og tiden hvornår dette tyveri er forøvet eller værdiansættelsen.

Mod den af Hans Knudsen i Gjesteløv afgivne forklaring finder Tønnesen og Ploug intet at bemærke med hensyn til måden hvorpå og tiden hvornår dette tyveri er forøvet, men derimod forsikrer de, at de ikke fik flere penge end de 10 rgdl. 1 mk. 2 skill. Ej heller ved de at have medtaget nogen hue eller skørt men derimod nogle bånd, som de ansætter til en værdi af 3 mark, og som de delte. Mod den af Jørgen Rasmussen fra Vittinge afgivne forklaring finder Lars Hansen, Hans Steensen, Zacharias Andersen og Tønnesen intet at erindre, hverken med hensyn til måden hvorpå eller tiden hvornår dette tyveri er forøvet eller med hensyn til værdiansættelsen.

Hvad den af Rasmus Jensen fra Fleminges afgivne forklaring som blev forelæst angår, erklærede Ploug, Zacharias Andersen og Hans Steensen, at det forholder sig rigtigt, at de ikke kunne komme ind ad vinduet, og at de derfor brød et hul på muren, igennem hvilket de steg ind. Med hensyn til den af Rasmus Jensen ansatte værdi, erklærede de, at de ikke er i stand til at modsige samme, da de ikke så nøje mindes, hvad de fik, hvorhos Ploug navnlig bemærker, at han som tidligere anført intet modtog herfra med undtagelse af 24 skilling. Mod den på stagerne ansatte værdi har de intet at bemærke.

Mod den af Anders Hansen Nymands enke fra Jordløse afgivne forklaring som derefter forelæstes, fandt Peder Nielsen, Lars Hansen og Klodsmageren intet at bemærke, kun at Ploug tilføjer, at der i forvejen som tidligere af ham anført, var et hul på taget på det sted, hvor han krøb ned. Endnu tilføjer samtlige arrestanter, at en af dem, uden at de med bestemthed kunne mindes, hvem det var, først gik ind ad et vindue i bryggerset, men da den lem der førte herfra op på loftet var aflåst, så at de ikke kunne få den op, var det at Ploug steg op på taget og derfra gik ind på loftet, hvor salttønden stod, og hvorfra han kunne åbne lemmen, der som anført førte ned til bryggerset. Hvem der åbnede døren, kunne de ikke mindes.

Efter den af gårdmand Hans Hansen fra Nørrebroby afgivne forklaring var forelæst, erklærede Klodsmageren, Tønnesen og Hans Steensen, at det er hos denne mand, det tyveri er udført, som de har forklaret at have forøvet i Vojstrup. De finder intet at bemærke imod forklaringen og erkender navnlig, at de gik ind 2 steder ad 2 forskellige vinduer, samt at de foruden smørret fik en mortar og en kaffekværn. Den sidste tror de blev stående udenfor, hvorimod Hans Steensen fik morteren men har senere solgt den. De finder intet at erindre imod værdiansættelsen. Mod den af gårdmand Hans (Mads) Rasmussen i Jordløse afgivne forklaring og værdiansættelse finder Hans Steensen og Hendrik Ibsen intet at bemærke.

Mod den af Hans Pedersen fra Kjerte afgivne forklaring og værdiansættelse finder Lars Tønnesen intet at bemærke.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 276.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanterne Peder Nielsen, Tønnesen, Ploug, Hendrik Ibsen, Zacharias Andersen, Hans Steensen og Klodsmageren.**

Efter at den forklaring der er afgivet af Jens Rasmussen fra Barløse var forelæst, erklærede Zacharias Andersen og Tønnesen, at de intet havde derimod at erindre, og navnlig at de på den omskrevne tid har skaffet sig adgang ved at stige ind igennem en indbrudt væg. De er enige i værdiansættelsen, hvilket også er tilfældet med Ploug med hensyn til dynen.

Med hensyn til den af Jørgen Larsen fra Dreslette afgivne forklaring erkender Steensen og Tønnesen i et og alt rigtigheden deraf, navnlig med hensyn til måden hvorpå de har skaffet sig adgang gennem døren. Mod værdiansættelsen havde de intet at erindre.

Med hensyn til den af Jeppe Jørgensen fra Ebberup Banken afgivne forklaring erklærede Steensen og Ploug, at de intet derimod finder at erindre, navnlig ikke med hensyn til måden hvorpå det er forøvet, kun bemærker Ploug, hvori også Steensen erklærer sig enig, at de der ikke fik hvergarn eller nogen hvergarnskjole men derimod et dynevår og nogle lagner. Med hensyn til den værdi der er anført, erklærer de, at det de borttog snarere var mere end mindre værd.

Med hensyn til den af gårdmand Hans Hansen fra Karup afgivne forklaring erklærer Steensen og Tønnesen, at de ikke som i bemeldte forklaring anført har overhugget krampen med noget jern, men derimod er det rigtigt, at krampen sprang over, hvilket skete idet de tog hårdt i døren. Mod værdiansættelsen har de intet at bemærke.

Med hensyn til den fra udflyttergårdmand fra Voldtofte Mads Jørgen Nielsen ved dennes søn, Niels Madsen, afgivne forklaring erklærer Zacharias Andersen og Tønnesen, at det er hos denne mand, at de har udført det tyveri, som de har erkendt at have forøvet i en gård på den anden side af Kirke-Søby, og er det rigtigt, at de om natten gennem et vindue steg ind i mælkestuen, hvor Tønnesen ligeledes erkender, at de tog 3 halvottinger smør, medens Zacharias Andersen erklærer, at det forekommer ham, at de ikkun fik 2, men at det dog er muligt, at de har fået 3. Mod værdiansættelsen har de intet at bemærke.

Mod den af forvalter Hansen fra Damsboe afgivne forklaring og værdiansættelse finder Peder Nielsen intet at bemærke.

Med hensyn til den af Rasmus Eriksen om tyveriet i Puge Mølle afgivne forklaring erklærer Tønnesen, at han intet derved finder at erindre navnlig med hensyn til måden, hvorpå bemeldte tyveri er forøvet, og har han intet at bemærke ved værdiansættelsen.

Med hensyn til den af Peder Pedersen i Koppenberg afgivne forklaring erklærer Steensen og Ploug, at de nu mindes med vished, at de der skaffede sig adgang ved at bryde et hul i muren og stige derigennem. Også er det rigtigt, at der lå et fruentimmer i seng i det værelse, hvor de kom ind og forøvede tyveriet, hvorved Ploug bemærker, at han stod tæt ved sengen, og at hun var vågen samt ytrede, at det var et frygteligt vejr, så at han antager, at hun har troet, at det var nogen af husets folk, der var inde i værelset, og bemærker han i den anledning, at det den nat var en meget stærk storm. Derimod nægter begge arrestanter, at de har tilvendt sig så meget, som af den bestjålne er opgivet. De kan ikke nøjagtigen opgive, hvad de fik, men de kan ikke erkende, at de i det hele har fået for en højere værdi end 10 rgdl.

Med hensyn til den af Peder Jørgensen i Rynkebye afgivne forklaring og den pågældende værdiansættelse finder Steensen og Hendrik Ibsen intet at bemærke.

På anledning erklærer Zacharias Andersen og Tønnesen, at de ansætter værdien af de kartofler, de har taget på Harrestrup Mark til 1 rgdl. 4mk.

Med hensyn til den af Morten Hansen i Skelbekhuset afgivne forklaring erklærer Zacharias Andersen og Steensen, at de intet har at bemærke til måden og tiden, hvorpå dette tyveri efter den afgivne forklaring er forøvet og ej heller mod den på det udleverede dynevår ansatte værdi. Derimod nægter de ved denne lejlighed at have borttaget noget lærred men ikkun det ommeldte vadmel og uldgarn, hvilket de tilsammen ansatte til en værdi af 7 rgdl.

Oplæst og ratihaberet.

Efter at endvidere **arrestanten Hans Pedersen** var fremstillet, blev den af Christiane Nielsen, Rasmus Jørgensens enke, afgivne forklaring forelæst, hvorefter Steensen og Hans Pedersen erklærer, at de intet finder herimod at erindre med hensyn til, at tyveriet er forøvet om natten og sket ved at stige ind ad et vindue, men de forsikrer begge, at de ikke fik mere end i det hele 50 rgdl., hvilke de ligeligt delte.

Mod den af ? Langkilde afgivne forklaring og ansatte værdi finder Hans Pedersen intet at erindre.

Derefter fremstilledes **Jens Andersen Rytters kone, Ane Cathrine Jepsersdatter**. Hun foreholdtes

sine tidligere afgivne forklaringer, til hvilke hun ganske henholder sig, idet hun erklærer, at de i enhver henseende er overensstemmende med sandhed. Derefter foreholdtes hende den værdi, der er ansat på den frakke, af hvilken hendes mand har været i besiddelse, og som hun har modtaget af Boye, og fandt hun intet derimod at erindre. På anledning ansætter hun værdien på den anden frakke, hun har modtaget af Boye til 2 mk.

Efter at endvidere **Tønnesens hustru, Ane Marie Hansdatter**, var fremstillet forlæstes hende den forklaring, der var afgivet af gårdmand Thomas Thomassens enke i Kjerte, og fandt hun intet mod samme at erindre, hverken med hensyn til måden og tiden hvorpå dette tyveri er forøvet, de derfra borttagne genstande eller de på samme ansatte værdi.

Endvidere forelæstes hende den af Rasmus Eriksen afgivne forklaring om tyveriet i Puge Mølle, og afgiver hun hertil den samme erklæring som med hensyn til forannævnte tyveri. Slutteligen erklærer hun på anledning, at hun intetsomhelst har at bemærke ved den eller tilføje til de af hende under sagen afgivne forklaringer, der påny blev hende foreholdt, og som hun erklærer at være overensstemmende med sandhed.

Oplæst og ratihaberet.

Arresterne blev derefter afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Denne protokol slut.

”Broendehus sagen”

Justitsprotokol III, fra 3.7.1854 – 11.11.1854. Side 1.

Den igennemtrukne af 184 pagina bestående protokol autoriseres herved til brug til den ved allerhøjeste commissorium af 20. december 1853 allernådigst anordnede commission til at fortsætte undersøgelsen angående den forbrydelse, hvorved **husmand Niels Hansen af Broendehus i Balslev sogn** under Wedellsborg birks jurisdiction efter at være lokket udenfor sit ved landevejen beliggende hus natten mellem den 11. og 12. oktober 1853 bibragtes et knivstik, som bevirkede hans den 14. næstefter påfulgte død.

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 3.

Mandagen den 3. juli 1854.

Sagen blev igen sammesteds foretaget.

Dommeren fremlagde under litra ÆÆÆ en skrivelse fra Salling herredskontor af 29. f.md. med et bilag mrkt. ad ÆÆÆ.

For retten fremstilledes **arrestanten Bruun**, der efter at være foreholdt det nu fremlagte forhør, og for øvrigt den dermed fulgte og deri omhandlede seddel vedbliver, at han har udgivet denne, som han genkender til smedekarl Hans Rasmussen, som han derfor afkøbte en frakke, men erkender han derhos, at han fuldkommen vel vidste, da han udgav den, at det ikke var nogen virkelig 5-rigsdalersseddel men kun en buntmageradresse, og tilføjer han, at han havde fået den forærende af Klodsmageren, der den dag de var sammen i Odense for at sælge det lærred m.m., de havde stjålet i Skrægeskov havde fået den sammesteds, uden at nærværende arrestant ved af hvem.

Det forholder sig rigtigt, at arrestantens fader har set og læst sedlen, og er det vel muligt, at arrestanten

ved den lejlighed har ytret sig således, som af hans fader ved ovennævnte forhør

omforklaret, men han mindes det dog ikke med sikkerhed.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Klodsmageren**, der efter at være forevist den ovennævnte seddel erkender, at han ved den af Bruun omtalte lejlighed fik den i Odense af en mand, der kaldes Ole Korporal og derefter igen gav den til Bruun. Også har han senere hørt, at Bruun skulle have udgivet den for en ægte seddel.

Derefter fremlagde dommeren under litra ØØØ en skrivelse fra Fyens Stiftamtshus af 18. f. md. med et bilag mrkt. ad ØØØ.

Derefter fremstilledes **arrestanten Tønnesen**. Han forelæstes det fremlagte forhør for så vidt angår lokaliteterne og de med det forøvede tyveri forbundne omstændigheder, og erkender han i et og alt rigtigheden heraf, og navnlig at tyveriet er forøvet om natten ved indstigning igennem et vindue, af hvilket de fratog de udvendige brædder, hvormed det var fastgjort. På anledning tilføjer arrestanten, at Frederiksen (Søren Christian Frederiksen = Søren Smed) straks tog kedlen hjem med sig, således at den slet ikke kom i nærværende arrestants hus, og er således alt, hvad Frederiksen har forklaret i så henseende ved bemeldte forhør aldeles usandfærdigt, hvorved arrestanten tilføjer, at han slet ikke ville have modtaget kedlen, da han mente, at det var alt for farligt at have den, men Frederiksen ville absolut have den med, og da der intet andet var, de kunne få fat på, fik nærværende arrestant, der desuden på den tid var syg for sin andel slet intet ved dette tyveri.

Han har intet at erindre imod den værdi, der er ansat på kedlen, hvilken han i sin tid har set og genkendt i retten.

Dommeren fremlagde under litra AAAA en skrivelse fra Svendborg amt af 1.ds. med 1 bilag mrkt. ad AAAA.

Efter at **arrestanten Ploug** var fremstillet, blev det nu fremlagte bilag ham forelæst, hvorefter han erkender, at han i forening med arrestanten Hans Steensen har forøvet det deri ommeldte tyveri hos pastor Laub i Hågerup, ligesom han erkender rigtigheden af, at det er udført på den af pastor Laub beskrevne måde, idet nærværende arrestant ud på aftenen igennem et vindue steg ind i kælderen, og der tilvendte sig de af Laub omforklarede genstande, kun at han bemærker, at der i det hele kun var 5 kardusser (tyk papirspose) med tobak. Krukken hvori smørret var fik Steensen, hvorimod de delte det øvrige, og hidrørte det smør og den portvinstobak, der ved ransagning fandtes hos nærværende arrestant fra dette tyveri. Han har intet at erindre imod den på smørret ansatte værdi, og ansætter han derhos værdien af osten til 2 mk. og tobakken til 10 sk./kardussen. Ligesom derimod arrestanten nægter at kunne mindes, at de ved denne lejlighed har gjort forsøg på at udtage en rude ind til præstens studerekammer, således nægter han på det bestemteste at have haft nogen andel i det hos gårdmand Anders Hansen i Højerup forøvede tyveri.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Steensen**. Efter at han ligeledes var foreholdt pastor Laubs ovennævnte forklaring, vedgår han, at han i forening med Ploug har udført dette tyveri, og erkender han i et og alt rigtigheden af bemeldte forklaring, navnlig med hensyn til at tyveriet udførtes derved, at Ploug, medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på, steg ind gennem vinduet i kælderen. Også erkender han rigtigheden af forklaringen med hensyn til de bortstjalne genstande, ligesom han intet finder at erindre imod den af Laub og Ploug ansatte værdi, med hvilken sidste han gjordes bekendt. Hvad tid det udførtes, kan han ikke nærmere bestemme, end at det i hvert tilfælde var efter, at folk var gået i seng.

Endvidere erkender han, at det forholder sig rigtigt, at Ploug i nærværende arrestants overværelse forsøgte at udtage en rude i et vindue ind til et værelse, men såvidt han mindes, blev de deri forstyrret af en hund.

Også denne arrestant nægter at have nogen del i det omhandlede tyveri hos gårdmand Hans Hansen i Højerup.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Samme dag (3. juli 1854), side 6.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under litra BBBB en udskrift af Muchadells birks politiprotokol af d.d. samt bemærkede, at foruden de i denne udskrift ommeldte klædningsstykker var endvidere bragt til stede de genstande, der noget efter tyveriet i Skrægeskov var begået, var fundne i et der i nærheden værende krat, ligesom også det i bilag SSS omtalte i sin tid hos arrestanten Klodsmageren fundne stk. hvergarn.

Bemeldte genstande foruden ovennævnte stk. hvergarn befandtes at bestå af tvende frakker, en grøn og en blå vest, et rødt tørklæde, en skjorte og et stk. blågarnslærred og noget muldnet gammelt brød.

For retten mødte **gårdmand Knud Nielsen i Skrægeskov**, der på anledning forklarer:

Natten mellem den 6. og 7. juni i år blev der forøvet tyveri hos komparenten. Hvad tid på natten det er udført, kan komparenten ikke med sikkerhed bestemme men ved kun, at det må være sket efter kl. 11.00, på hvilken tid komparenten gik i seng, og er tyveriet udført derved, at tyven har åbnet et vindue ved at ituslå ruden og aftage haspen og derved er stegen ind i komparentens storstue, hvor han fra 2 kister og 1 klædeskab, i hvilke nøglerne sad, har tilvendt sig 2 par vadmelsbukser, 3 alen tøj til bukser, 1 rødt tørklæde, 6 alen hvidt vadmél, 5½ pund heglet hør, 2 pund lys, 15 alen hør-garnslærred med tvistislæt, 6 alen hør-garnslærred, 1 skjorte, 1 blå vadmésslæg og 2 á 3 alen grønt hvergarn. Den ene frakke og den ene vest har komparenten genkendt i den frakke og vest, der er ham forevist på herredskontoret i Fåborg, hvor han har tilhjemlet sig samme, og hvilke genstand nu var her til stede og påny blev ham forevist.

Derefter forevist han den ligeledes efter sidste ovenanførte udskrift tilstedeværende koster, som var fundne i det ommeldte krat, og genkender komparenten samtlige disse med undtagelse af lærredet. Ligeledes forevist ham det tilstedeværende lille stk. hvergarn, som han også genkendte.

Af de genstande som blev komparenten fravendte, mangler han således endnu vadmelet, det heglede hør, lysene og lærredet. Fremdeles savnes de tvende par bukser, men med hensyn til disse bemærker han, at disse ikke tilhørte ham, men det ene par hans afdøde fader og det andet par hans tjenestedreng, Christen Rasmussen. Komparenten anslår værdien af de ham frastjålne genstande, der hidtil ikke er komne til stede tilsammen til 12 rgdl. og de hans afdøde fader tilhørende benklæder til 2 rgdl. men frafalder for så vidt intet af dette skulle være at tilvejebringe

krav på erstatning.

Derefter mødte **forrige komparents tjenestedreng Christen Rasmussen, 16 år gammel**, der på anledning forklarer, at han ved det hos ovennævnte komparent forøvede tyveri har mistet et par bukser, hvis værdi han ansætter til 2 rgdl. 3mk. Han tror at have genkendt disse i dem der i sin tid er forevist ham på herredskontoret i Fåborg og som ligeledes er her til stede men tør dog ikke med afgjort sikkerhed påstå deres identitet.

Derpå mødte **gårdmand Rasmus Hansen i Sallinglund**, der på anledning forklarer at der natten mellem den 6. og 7. april d. år blev ham frastjålet 14 alen blågarnslærred, 7½ alen hør-garnslærred,

1 dug og 1 serviet, hvilket alt lå udenfor han gård inde i haven. Det iflg. det ovenanførte her tilstedebragte stykke lærred blev komparenten forevist, hvorefter han erklærer, at det ganske er af samme slags, som det han har mistet. De øvrige ham fratagne genstande vurderer han i det hele til 4 rgdl. men frafalder krav på erstatning.

For **gårdmand Johan Damkiers enke i Sallinge mødte hendes søn Rasmus Johansen**, der på anledning forklarer, at der natten fra 6. til 7. april d. år blev aftaget et vindue til karlekammeret i komparentens moders gård. I kammeret lå 2 karle, men ingen af dem har mærket noget, ligesom de ej heller savner noget.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Bruun og Klodsmageren**. Sidstnævnte blev forevist

den frakke og den vest, af hvilke Bruun var fundet i besiddelse ved hans anholdelse, og som var fulgt med bilaget ad SSS, hvorefter han genkender disse som hidrørende fra tyveriet hos Knud Nielsen, og som de klæder Bruun efter forklaringen iførte sig i krattet.

Derefter forevistes begge arrestanter de tilstedeværende i bemeldte krat fundne genstande, hvorefter de erklærer, at de genkender det røde tørklæde og hvergarnet, ligesom også lærredet er af samme slags, som det der blev taget hos Rasmus Madsen.

Med hensyn til de øvrige genstande erklærer de, at da det den omhandlede nat var mørkt, kunne de ikke med større bestemthed genkende disse, end at de er af ganske samme slags, som dem de udtog og derefter lod henligge i krattet. For øvrigt finder arrestanterne intet at erindre imod Knud Nielsens forklaring, der blev dem foreholdt, navnlig med hensyn til at tyveriet er forøvet om natten, medens folk var i seng og udført ved indstigning igennem et vindue.

Slutteligen bemærker Bruun på anledning, at det forholder sig rigtigt, at han ved tyveriet fik 2 par benklæder, og iførte han sig dem begge, og var det ene par, det han byttede på vejen efter at have om natten ligget hos Klodsmageren, og det andet par har han solgt. Mod den iflg. forhøret ad SSS på den med samme forhør fulgte frakke og vest ansatte værdi finder ingen af arrestanterne noget at erindre. De tilstedeværende i ofte nævnte krat fundne koster blev derefter med deres samtykke således vurderet:

Den ene frakke – 3 rgdl., den anden – 3 rgdl., den ene vest – 1 rgdl., den anden – 5 mk., det røde tørklæde – 2 mk., hvergarnet 1 rgdl. 3 mk., skjorten – 8 sk., lærredet – 2 rgdl. 3 mk. Den af Knud Nielsen på de ham fravendte ikke tilstedekomne genstande ansatte værdi blev arrestanterne foreholdt, og fandt de intet derimod at erindre. Det samme var tilfældet med de af Rasmus Madsen og Christen Rasmussen ansatte værdier.

Arrestanten Bruun erklærede derhos, at han intet har imod, at det ene par her tilstedeværende par blå bukser udleveredes til Christen Rasmussen. Denne der modtog disse frafalder derefter krav på erstatning. De øvrige tilstedebragte i krattet fundne genstande udleveredes derefter respektive Knud Nielsen og Rasmus Madsen.

Slutteligen blev de iflg. forhøret ltr. BBBB tilstedebragte genstande forevist arrestanten Bruun, der i dem genkender de klædningsstykker, han efter sin forklaring afførte sig efter tyveriet hos Knud Nielsen, og som blev kastet i et åløb. Disse fandtes uden al værdi og i en sådan tilstand, at de ej kunne opbevares.

Oplæst og ratihaberet.

De mødende blev dimitterede og arrestanterne afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 10.

Tirsdagen den 4. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget

For retten fremstilledes **arrestanterne Tønnesen, Niels Andersen, sædvanligt kaldet**

Duesnedkeren

eller Duetyven, der i går var bragt hertil fra ?... hvor han i nogen tid har været i arbejde.

Han blev gjort bekendt med den af arrestant Tønnesen ham betræffende afgivne forklaring hvorhos han opfordredes til sandhed, men han nægter at have deltaget i det omhandlede i Gamtofte Hospital forøvede tyveri, hvilken nægtelse han vedblev, uagtet Tønnesen, der var fremstillet, for ham gentog sin i så henseende afgivne forklaring.

I betragtning af den så bestemte sigtelse

e r a g t e d e

dommeren, at Niels Andersen vil være at belægge med personlig arrest.

Derefter fremstilledes **arrestanten Steensens hustru, Ane Kirstine Andersdatter**. Hun vedblev sin tidligere forklaring, navnlig at hun syede vårene nr. 153 og 154, uagtet hun ikke nærede tvivl om, at de var stjålne. Hun gjordes bekendt med den på disse år ansatte værdi, mod hvilken hun intet havde at erindre. Endvidere vedblev hun, at hun har modtaget eller deltaget i at bruge alle de fødevarer, hendes mand efterhånden bragte hjem, skønt hun ikke nærede tvivl

om, at de var stjalne, for så vidt hun ikke vidste på hvilken måde, han var kommen i besiddelse af, hvad han havde således hjembragt, og har sådant bestået i smør, flæsk, mel og deslige, men ligesom hun erklærer, at det ikke er hende muligt at erindre eller sige, hvad hun på denne måde har modtaget eller deltaget i at forbruge, således er det ej heller hende muligt endogså tilnærmelsesvis at ansætte dettes værdi, men hun angiver dog, at det i hvert tilfælde tilsammen ikke har været under 100 rgdl.

Derefter blev arrestanten Niels Andersen afgiven til arresten. Steensens hustru af arresten løsladt og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 12.

Torsdagen den 6. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Niels Andersen**. Han blev påny formanet til sandhed men vedblev uforandret sit tidligere. Han blev derefter til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing E. Møller

Samme dag, side 12.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Niels Andersen** fremstillet. Han erkender nu, at det forholder sig rigtigt, at han har deltaget med Tønnesen i det af denne omforklarede tyveri på hospitalet i Gamtofte og forklarer i denne anledning yderligere, at tyveriet blev forøvet om natten på en tid, da folk var i seng, og medens nærværende arrestant stod udenfor og passede på, steg Tønnesen ind ad et vindue. Han udbragte nogle penge og en kaffemølle. Nærværende arrestant ved i det mindste ikke, at der i penge var mere end 7 rgdl., og af disse fik han ikkun 3 rgdl., så at Tønnesen, hvis der har været flere penge, selv må have taget resten. Med hensyn til kaffemøllen da tog Tønnesen straks denne hjem med sig, men da den var i stykker, lod han den bringe til nærværende arrestant, der skulle gøre den i stand, hvorefter Tønnesen atter skulle have den men derfor give nærværende arrestants kone et par klodser, hvilke hun dog ikke har erholdt. At der ved den lejlighed skulle være bleven borttaget et skørt og en trøje, nægter arrestanten at vide noget o.

Oplæst og rathaberet hvorefter han igen blev til arresten afgiven og sagen udsat.

Rothe

Rössing E. Møller

Samme dag, side 13.

Sagen blev atter foretaget og **arrestanten Niels Andersen** på ny fremstillet efter egen begæring. Han vedgår nu endvidere, at han for ca. 3 år siden på Bågø har forøvet et tyveri hos husmand Jeppe Jeppesen. Han havde arbejdet for denne, og da han således vidste nøje beske samt var underrettet om, at denne mand var i besiddelse af en større sum penge, begav han sig en eftermiddag

til stedet. Manden var ikke hjemme, og af et chatol hvori nøglen sad, og hvori lå 3 poser med penge, udtog han den ene af disse. Han gik derefter ind i en anden stue til konen, hvos hvem han opholdt sig noget. Posen med pengene gemte han derefter ovre på øen ved et gærde og bragte dem derfra i flere forskellige gange hjem til sin bolig ved Møllehusene i nærheden her af byen og gemte dem da i en væg, dog blev de fleste af pengene bortstjalne fra dette sted, og resten har han forbrugt. Hvor mange penge han på denne måde tilvendte sig ved han ikke men antager, at det var imellem 200 – 300 rgdl. Bemeldte penge bestod i specier.

Oplæst og rathaberet.

Arrestanten blev igen afgiven til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 14.

Fredagen den 7. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte den af Niels Andersen ommeldte **Jeppes Jeppesen**, der på anledning forklarer, at hans rette navn er **Jeppes Hansen, husmand på Bågø og søn af Hans Jeppesen**.

Komparenten har haft i huset sin moders søster, der døde i december måned, såvidt han mindes i 1851. Efter konens død som straks blev anmeldt til skifteretten, blev hendes efterladenskaber eftersat af sognefogeden og tvende mænd, der var med ham, men som komparenten ikke kender. Hun har efterladt sig en del sølvpenge, hvilke blev talte og derefter afgivne til komparenten, der henlagde dem i et chatol, der stod i den stue, den afdøde havde benyttet. De lå såvidt han mindes i 3 poser, og tror han nok, at hans kone havde nøgle til chatollet i bevaring. Samme vinter arbejdede ovennævnte arrestant for komparenten, og da han anså ham for en pålidelig mand, mindes han også, at han engang har vist ham bemeldte penge. I februar måned såvidt komparenten ved i året 1852, var komparenten fraværende fra sit hjem i nogle dage i anledning af det forestående skifte, og ved sin hjemkomst opdagede han, at den ene pose med sølvpenge indeholdende nøjagtig 150 specier var borte, skønt han med vished ved, at den havde været i chatollet, da han rejste bort, og havde under hans fraværelse bemeldte arrestant 2 dage efter hinanden været i hans hjem om eftermiddagen i mørkningen og talt med komparentens kone, hvorfor mistanken om tyveriet også straks faldt på arrestanten, og blev han også som mistænkt anmeldt for vedkommende politimester, men der blev intet i denne anledning opdaget.

Arvingerne efter ovennævnte komparents moster var komparentens moder, Ane Hansdatter, gift med komparentens ovennævnte fader Hans Jeppesen, boende i Stenderup Strand, Haderslev amt og endnu en søster af hans moder, hvis navn er Kirsten Hansdatter, og som er ugift og til huse hos komparenten.

Da det ofte nævnte chatol ikke var opbrudt og låsen i fuldkommen orden, ved komparenten ikke, hvorledes chatollet er åbnet, thi han holder sig overbevist om, at nøglen ikke har siddet i men har været i hans kones forvaring.

Derefter fremstilledes **arrestanten Niels Andersen**, der i et og alt vedblev sin i går afgivne forklaring, og ligesom han således navnlig vedbliver sin forklaring om måden hvorpå, og den tid i døgnet tyveriet i Gamtofte Hospital er forøvet, således vedbliver han også, at han i det mindste ikke af de stjålne rede penge fik mere end 3 rgdl. Med hensyn til kaffemøllen ved han ikke, om den blev hjemme eller senere kom til Tønnesen, da han selv kort efter forlod sit hjem.

Med hensyn til tyveriet på Bågø erklærer arrestanten at han ikke med sikkerhed kan mindes, om nøglen til chatollet sad i, eller dette var uaf låst, kun ved han, at han ikke opbrød eller opdirkede det. Han kan ikke modsige, om der var 150 hele specier, da han ikke talte dem.

Efter at **arrestanten Tønnesen** var fremstillet og foreholdt forrige arrestants forklaring, vedbliver han, at de ved det omhandlede tyveri fik så mange rede penge, som af ham tidligere omforklaret, og at selvfølgelig Niels Andersen må have fået mere end 3 rgdl. Dette benægter sidstnævnte og vedbliver uagtet confrontation, at han ikke har fået mere end de omforklarede 3 rgdl.

Tønnesen indrømmer, at det forholder sig rigtigt, at han først fik kaffemøllen hjem men senere ved et af sine børn lod den transportere til Niels Andersen.

Dorthea Eriksen, Peder Pedersens enkes forklaring blev arrestanten Niels Andersen forelæst, og finder han intet derimod at erindre med undtagelse af, at det i det mindste ikke er ham bekendt, at der blev stjålet noget skørt eller nogen trøje, ligesom han i det mindste ej heller ved, at der blev taget mere end 7 rgdl. i rede penge. Mod værdiansættelsen af kaffemøllen finder Niels Andersen intet at erindre.

Dommeren bemærkede, at det ved undersøgelse er oplyst, at den omhandlede kaffemølle, der har været i arrestantens bolig i Møllehusene, senere er gået i stykket, så at den ej kan skaffes til veje.

Derefter fremstilledes **Jørgen Jensen**, der dags formiddag var bragt til stede næst at bemærke, at han efter sit fødested kaldes Bubell og efter at være foreholdt arrestanterne Jens Christensens og Tønnesens forklaringer betræffende det hos degneenken Rasmussen i Saltofte forøvede tyveri indrømmer han at have deltaget i dette. Det blev udført om natten, således at Tønnesen, medens anholdte og Jens Christensen stod udenfor og passede på, steg ind ad et vindue. Han fortalte senere, at et fruentimmer, medens han var inde i huset, var vågnet og havde spurgt, hvem det var.

Anholdte ved ikke med bestemthed, hvad der blev stjålet, men kun at han selv fik et brød. Han forelæstes Rasmus (Larsen) Jensens på Rasmussens enkes vegne afgivne forklaring, mod hvilken han intet fandt at erindre og navnlig ikke imod værdiansættelsen. Endvidere indrømmer han, at der, da de ved samme lejlighed passede Kaals Mølle, i den derværende dam blev ihjelslået en and, hvilken blev medtaget, og som anholdte fik, men han forsikrer, at han kastede den bort, da han ikke turde lade sin kone se den. Mod den på bemeldte and ansatte værdi har han intet at erindre.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremstod **Niels Hansen Stæhrmose**, der efter tilsigelse var mødt. Han foreholdtes sine afgivne forklaringer til det under ltr. M fremlagte forhør betræffende den med samme forhør fulgte falske halvtredsindstyve-rigsdalerseddel, ligesom han også gjordes bekendt med den af arrestanten Hans Hansen (Stikirendskrædderens) forklaring bemeldte seddel betræffende, hvorefter han formanet til sandhed tilstår, at sidstnævntes forklaring medfører sandhed, og at han der var i forlegenhed for penge og af en person ved navn Hans Andersen Berggren var blevet gjort bekendt med, at bemeldte Hansen på Frøbjerg Mark befattede sig med falske penge og henvendte sig til denne med anmodning om at få nogle sådanne penge.

Han modtog da også af denne den ommeldte halvtredsindstyve-rigsdalerseddel, om hvilken det således efter det passerende var ham velbekendt, at den var falsk, og var aftalen den, at han med Hans Hansen skulle dele, hvad han kunne få for den ved udgivelsen. Komparenten forsøgte derefter også på den i bemeldte forhør omforklarede måde i Kjøng-Højerup at udgive bemeldte seddel, idet han købte 4 fjerdinge smør men blev straks efter anholdt.

Under forhørene som derefter optoges, udsagde han vel først overensstemmende med sandhed, at han havde fået den ofte nævnte seddel af Hansen, der havde underrettet ham om, at den var falsk, men da en anden person, med hvem han på den tid sad i arrest, og som senere er bleven henrettet, sagde ham, at han når han vedblev denne forklaring, ville komme i slaveriet, forandrede han den og foregav at have stjålet sedlen på landevejen og blev i overensstemmelse hermed ved Baag herreds ekstraretsdom af 20. maj 1845 idømt fængsel på vand og brød i 4 x 5 dage, i hvilken henseende han erkender rigtigheden af den under ltr. F fremlagte doms-udskrivelse, der blev ham foreholdt. Den pågældende seddel blev komparenten forevist, hvorefter han erklærede, at den af ham omforklarede så aldeles således ud, uden at han dog kan bekræfte dens identitet.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af beskaffenheden af det af Jørgen Bubell vedgåede tyveri i Saltofte og i betragtning af beskaffenheden af den tillægsstraf anholdte Niels Hansen Stæhrmose iflg. hans nu afgivne forklaring vil være ifalden

e r a g t e d e

dommeren, at disse 2 personer vil være at belægge med personlig arrest.

Den mødende blev derefter dimitteret, arrestanterne afgivne til arresterne og sagen udsat.

Rothe

Rössing E. Møller

Samme dag, side 19.

Sagen blev påny foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Rasmus Hansen**. Han blev påny formanet til sandhed men vedblev uforandret benægtelsen af den ham påsigtede gerning, hvorefter han igen blev afgivet til arresten og sagen udsat.

Rothe

Rössing E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 19.

Løverdagen den 8. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Hendrik Ipsen**, der yderligere vedgår:

I afvigte forår har han fra boelsmand i Gummerup, Anders Andersen stjålet ca. 18 pund dels hørgarn dels blågarn. Dette garn har han sammenblandet med en del, hvoraf han selv var i lovlig besiddelse og ladet det væve hos væver Lars Skalbberg på Gummerup Mark.

Endvidere har han hos gårdmand Lars Madsen i Glamsbjerg stjålet nogle få alen lærred, hvoraf han har ladet sy en skjorte.

Fra Hans Pedersens enke i Glamsbjerg har han stjålet 3 små blårlærredsduge, 2 lagner, 1 særk, 1 håndklæde, noget tråd og lidt blågarn. Alle disse genstande har han om natten taget fra åbne haver eller gærder, hvor de var udlagte til blegning.

Dommeren bemærkede, at iflg. arrestantens anvisning var her tilstedebragt

a) 2 stk. hørgarnslærred

b) 1 skjorte

c) 3 små duge

d) 2 lagner

e) 1 særk

f) 1 lille håndklæde

g) noget tråd og

h) noget garn

samt at der endnu hos bemeldte væver er et stk. blågarnslærred i væven. Samtlige disse genstande blev arrestanten forevist og af ham genkendt som de af ham nu omfklarede.

Derefter mødte **boelsmand i Gummerup, Anders Andersen**, der på anledning forklarer, at han sidstafvigte forår har mistet omtrentligt 12 pund hørgarn og henved 8 pund blågarn.

Ligeledes mødte forrige komparents **tjenestepige Ane Marie Christensdatter**, der på anledning forklarer at hun, samme nat som hendes husbond mistede ovennævnte garn, har miste 13 pund blågarn.

Arrestanten Hendrik Ipsen, der havde påhørt denne forklaring, vedgår som tidligere, at han har stjålet såvel hørgarnet som blågarnet men forsikrer, at der ikke var mere end 12 pund hørgarn og 6 pund blågarn, og idet han forsikrer, at han eftervejede det straks efter, at han var kommet hjem, nægter han således på det bestemteste at have tilvendt sig de 13 pund blågarn, komparentinden Christensdatter angiver at have mistet.

Værdien af hørgarnet ansættes derefter med arrestantens samtykke til 28 skill. og af blågarnet til 18 skill.

Da arrestanten havde samtykket i det under a) tilstedebragte hørgarnslærred udleveredes komparenten

Anders Andersen imod, at denne frafalder al videre krav på erstatning samt betaler væverlønnen og Anders Andersen dermed også erklærer sig tilfreds, blev lærredet ham udleveret, ligesom han forpligter sig til at betale væverlønnen til væver Lars Skalbberg, der ligeledes var til stede. Han erklærer derhos, at han frafalder al videre krav på erstatning.

Derefter mødte **gårdmand Lars Madsen fra Glensbjerg**, der på anledning forklarer, at han har mistet nogle få alen lærred, der om natten er borttaget fra hans have.

Efter at den undre litra b) tilstedebragte skjorte var komparenten forevist, nægter han at kunne kende, om det er hans lærred, hvoraf den er syet eller ej. Arrestanten, der havde påhørt denne forklaring, vedbliver, at der er komparenten Madsens lærred, hvoraf skjorten er syet og har intet imod, at den udleveres. Den blev med arrestantens samtykke vurderet til 4 mk. og udleveret komparent Madsen, der frafalder al videre krav på erstatning.

Derefter mødte for **Ana Barbara Pedersdatter, Hans Pedersens enke i Glensbjerg hendes datter, Ane Hansdatter**, der efter at være forevist de under litra c) i bevaring tagne 3 små duge genkender disse som tilhørende hendes moder og en nat i afvigte forår borttagen fra haven.

Med arrestantens samtykke vurderedes de til 4 mk. og udleveres komparentinden, der nægter at have videre krav.

Endvidere mødte **husmand Niels Mortensen fra Glensbjerg**, der på anledning forklarer, at der fra hans have sidstafvigte forår en nat er borttagen 2 lagner, 1 særk, 1 klæde, noget tråd og garn. Efter at de under d), e), f), g), og h) tilstedebragte genstande var komparenten forevist, genkender han disse som de af ham omforklarede. Med arrestantens samtykke vurderedes således: d) til 2 rgdl., e) til 4 mk., f) til 8 skill., g) til 1 mk. og h) til 2 mk. samt udleveredes komparenten Mortensen, der nægter at have videre krav.

Endvidere mødte **husmand fra Bågø Jeppe Hansens hustru, Christina Madsdatter**, der idet hun forøvrigt forklarer ganske overensstemmende med hendes mand på anledning tilføjer, at arrestanten Niels Andersen, medens han arbejdede hos dem, lå i det samme kammer, hvor det omhandlede chatol stod. Såvidt komparentinden mindes var Niels Andersen 2 gange hos hende henad aften, på den tid hendes mand var borte og tyveriet blev forøvet. Komparentinden forsikrer, at nøglen til chatollet lå i hendes kommodeskuffe, hvorfra den ikke har været udtaget, og da chatollet var lukket såvel før som efter tyveriet, ved hun ikke, hvorledes tyven har fået det åbnet.

Slutteligen tilføjer komparentinden på anledning, at hun efter derom at have samtalen med hendes mands moster, Kirsten Hansdatter der er til huse hos dem at have fået en bemyndigelse for hendes vedkommende at frafalde krav på erstatning.

Derefter fremstilledes **arrestantinden Kirstine Hansdatter (Klodsmagerens samlever)** der formanet til sandhed nægter at kunne meddele noget yderligere samt på anledning tilføjer, at hun, når hun tidligere til det ved Baag herred optagne forhør ang. det lille stykke hvergarn, der hidrører fra tyveriet i Skrægeskov, har sagt, at hun havde købt dette, skønt dette ikke var tilfældet, da bevægedes hun dertil fordi hun, skønt hun ikke vidste det var stjålet, dog frygtede for at komme i forlegenhed, når hun sagde, at klodsmageren havde hjembragt det.

Hun blev derefter af arresten løsladt og sagen udsat.

Rothe

Rössing E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 23.

Mandagen den 10 juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at **Niels Andersens fraseparerede hustru, Johanne Christensdatter**, da det kunne antages, at hun ville kunne meddele nogen nærmere oplysninger om de af bemeldte arrestanter forøvede forbrydelser var bragt til stede.

Hun fremstod og navngiver sig Johanne Christensdatter, Niels Andersens separerede hustru men nægter at kunne meddele noget til oplysning i ovenanførte retning. Hun blev hensat under bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 23.

Sagen blev atter foretaget.

Dommeren fremlagde udskrift af den **arrestanten Lars Tønnesen** overgåede dom af 9. jan. d. år med vedhørende akter og dokumenter.

Disse blev arrestanten, der var fremstillet foreholdt og af ham vedkendt som betræffende, hvorefter han blev løsladt af arresten for at transporteres til Odense tugthus for at fortsætte afsoningen

af den ham idømte straf.

Sagen blev igen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 24.

Tirsdagen den 11. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under litra CCCC en skrivelse fra justitsministeriet af 29. f.md. og under ad CCCC - 1 - 2 - 3 - 4, 4 dermed fulgte bilag, nemlig en skrivelse til justitsministeriet fra Fyns stiftsamtshus af 21. f.md., en udskrift af Vends herreds forhørsprotokol påbegyndt den 9. marts 1853, en do påbegyndt 31. maj 1853 og en udskrift af Vends herreds branddirektorats forhørsprotokol af 9. marts 1853.

For retten mødte **gårdmand Niels Christensen**, der idet han forøvrigt ganske henholder sig til sine tidligere forklaringer på anledning yderligere tilføjer, skønt komparenten ikke kan støtte det på nogen bestemt faktum, kan han dog ikke nære nogen som helst tvivl om, at den under sagen omforklarede ild forsætlig er påsat, og er han ligeså overbevist om, at det ikke kan være sket af nogen fremmed eller uvedkommende, da det er udført ved højlys dag, og ingen sådan på den tid ubemærket kunne have nærmet sig gården på sådan tid. Endnu tilføjer komparenten, at såvel **Laurine Boye** som Sidsel Marie har omtalt, at det var aldeles udenfor al sædvane, at Sidsel Hansdatter den morgen kaldte på dem, hvilket ellers aldrig var tilfældet, og havde hun ytret vrede over, at de lå.

Fremdeles bemærker komparenten på anledning, at karlen Jørgen Nielsen for komparenten selv udtrykkelig har ytret, at Julius Madsen har udladt sig således, at Jørgen Nielsen ikke kunne tvivle om, at han vidste nærmere besked om ilden, og vedbliver komparenten, at Jørgen Nielsen virkelig har udladt sig således for ham, skønt han gjorde opmærksom på, at Nielsen under de tidligere forhør har nægtet at have hørt sådanne udladelser af Julius Madsen.

Med hensyn til forbindelsen mellem Hans Sørensen og Sidsel Hansdatter bemærker komparenten, at der er ingen, der nærer tvivl om, at de fører et virkeligt samliv, skønt Sidsel muligen også desuagtet ligger i med andre mandfolk, så det er vanskeligt at have nogen formening om, hvorvidt Hans Sørensen skulle være fader til de af hende fødte børn eller ikke.

Hans Sørensen er en rå og brutal person, og navnlig har han vist en oprørende opførelse mod sin kone, der for flere år siden selv måtte løbe nøgen fra gården og senere har opholdt sig hos sin datter i Vejlbøje, af hvem hun senere underholdtes.

Slutteligen bemærker komparenten, at han på den tid ofte nævnte ildebrand fandt sted ikkun havde en fast karl nemlig førnævnte Jørgen Nielsen, hvorimod der vel i de dage var flere daglejere i arbejde hos ham.

Derefter fremstilledes **tjenestekarl Jørgen Nielsen** nu til huse hos hans moder, Niels Nielsens enke på Billesbølle Mark, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at han for forrige komparent har ytret, at han troede at Julius Madsen måtte vide nærmere besked om ilden, og grundede han denne formodning derpå, at denne til forskellige tider har udladt sig på forskellige måder om denne ild, idet han dels har ytret, at han slet intet havde mærket til ilden, førend luerne slog ned ved hakkelseskisten, hvor han stod og dels har sagt, at han først bemærkede ilden ved den stærke røg og derfor løb ind i stuen og gjorde anskrig.

Komparenten benægter derimod, at Julius Madsen på nogen som helst direkte måde har udladt sig med, at han vidste, hvorfra ilden var kommet.

For såvidt komparenten under de tidligere forhør har nægtet nogensinde at have talt med Julius Madsen om ofte nævnte ild da erklærer han, at han ikke er i stand til at mindes, at han ved bemeldte forhør har nægtet det, og skulle det desuagtet være tilfældet, da ved han ikke, hvad der kan have forledet ham dertil.

Efter ny opfordring til sandhed tilføjer komparenten endnu, at han mindes, at Julius Madsen dog engang da de i forening spredte mergel ytrede, at han nok troede, at han vidste, hvem der havde påsat ilden, men videre udlod han sig ikke i sådan anledning.

Derefter fremstod **tjenestekarl Julius Christian Frederik Madsen** nu i tjeneste hos Niels Hansen i Aalsbøje by der næst at bemærke, at det var ham der tjente under Hans Sørensen, da den under sagen omhandlede ild udbrød ganske henholder sig til sin tidligere forklaring og nægter at kunne meddele noget yderligere til oplysning.

Efter at han var gjort bekendt med komparenten Jørgen Nielsens forklaring, hvilken denne der

påny fremstod gentog for ham, erklærede Julius Madsen først, at han endnu stod ved hakkelseskisten og dernæst, at han af drengen blev gjort opmærksom på røgen og da straks løb ind i stuen og gjorde anskrig, og da han gjordes opmærksom på uoverensstemmelserne imellem disse tvende forklaringer, nægter han at have afgivet den førstnævnte.

Slutteligen nægter han for forrige komparent at have udladt sig med, at han troede at vide, hvem der havde påsat ilden, hvilken nægtelse han vedblev uagtet gentagende confrontation med forrige komparent.

Derefter fremstilledes **Sidsel Marie Hansen, 17 år gammel**, der dags morgen var bragt her til stede. Opfordret til sandhed afgiver hun følgende forklaring:

Dagen før den under sagen omhandlede ildebrand havde komparentinden om eftermiddagen, således som hun altid gjorde det fra høloftet, der var over kostalden i sidstnævnte stald nedkastet det hør, der den påfølgende dag skulle bruges til fårene, der stod ved siden af kostalden, og fra byggulvet tæt ved kostalden hentet den byghalm, der skulle bruges til køerne og henlagt samme i sidste stald.

Den pågældende morgen som komparentinden og Laurine Boye, der lå i samme kammer længere end sædvanligt og reagerede først, da komparentindens moder endnu kun iført klokke åbnede døren og kaldte på dem, hvilket hun forsikrer, at hun jævnlig gjorde. De stod straks op og gik ud i kostalden. Førend de gik ud, var komparentindens moder beskæftiget med at gøre ild på skorstenen til davren, men hun havde, da de gik endnu ikke fået det til at brænde, da brændet var vådt.

I kostalden hentede komparentinden derefter det om eftermiddagen i forvejen som anført nedkastede hør, som hun gav fårene, og gav hun køerne den ligeledes hentede byghalm, så at hun ikke ved denne lejlighed var på nogen af lofterne. Imidlertid malkede Laurine køerne, af hvilke kun 2 eller 3 gav mælk, og sad hun, da komparentinden var færdig og gik ind, ved den sidste ko, ved hvilken hun straks var færdig, så at hun kom ind et øjeblik efter komparentinden.

Komparentinden var ikke senere ude, førend der blev gjort brandalarm, hvorimod såvidt hun ved, Laurine var et øjeblik ude for at skaffe til køerne. Hvor hun dertil hentede avnerne, ved komparentinden ikke, men hun hentede hakkelse, hvor karlene skar denne, og plejede hun at hente vand.

Da Laurine kom ind efter at have skaffet, stod komparentinden i sengekammeret, og sagde Laurine da, at hun ville tage lidt ild på komfuret, der stod i forstuen eller køkkenet for at gøre ild på bryggerset, hvor hun ville farve, og hvorom hun allerede dagen i forvejen havde talt.

Komparentinden så imidlertid ikke, om hun tog ilden og ved ej heller, om hun gjorde ild i bryggerset, der er lige ved siden af forstuen eller køkkenet, hvorfra der er indgang dertil, men komparentinden som umiddelbart derefter er gået fra sengekammeret ud i forstuen så, at Laurine et øjeblik efter også kom derind fra bryggerset, hvorimod komparentinden ikke har bemærket, at hun ved den lejlighed skulle have været ude i gården. Hvor komparentindens moder på den tid var, ved hun ikke. Komparentinden har i det mindste ikke bemærket, at hendes moder var udenfor stuehuset efter, at hun havde kaldt på komparentinden og Laurine.

Slutteligen tilføjer hun, at Hans Sørensen den foregående aften var kommen hjem, inden komparentinden gik i seng, og tror hun endog, at han var gået i seng. Hendes moder, som lå i samme kammer som Hans Sørensen, var dengang ved at klæde sig af. Ligesom komparentinden slutteligen nægter selv at have påsat den omhandlede ild, således nægter hun også at vide noget til oplysning om, hvorfra den er kommet.

Derefter fremstilledes **fæstegårdsmand Hans Sørensen**, der var bragt til stede i går aftes. Han opfordredes til sandhed men nægter at have nogen som helst formodning om, hvorledes den omfoklarede ild er opkommet.

Endvidere fremstilledes **Sidsel Hansdatter**, der ligeledes i går aftes var bragt her til stede. Hun blev opfordret til sandhed, men ligesom hun på det bestemteste nægter selv at have påsat den omfoklarede ild, således nægter hun også at have nogen kundskab om, hvorledes den er opstået.

I betragtning af den stærke formodning der iflg. samtlige omstændigheder foreligger, at anholdte Hans Sørensen har fremkaldt eller i al fald ikke har været uvidende om den brandstiftelse,

om hvis tilstedeværelse der ikke synes at kunne være nogen tvivl tilbage, og i betragtning af den stærke formodning der ligeledes efter samtlige omstændigheder og navnlig efter det forhold, hvori hun står til bemeldte Hans Sørensen, foreligger for at anholdte Sidsel Hansdatter ej heller kan være udelagtig i bemeldte brandstiftelse

e r a g t e d e

dommeren, at disse 2 anholdte ville være at belægge med personlig arrest, til hvilken de blev afgivne.

De anholdte Sidsel Marie Hansen og Julius Christian Frederik Madsen blev afgivne til bevogtning. De mødende Niels Christensen og Jørgen Nielsen dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 30.

Torsdagen den 13. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Duesnedkeren, Niels Andersens fraseparerede hustru, Johanne Christensdatter**, der ganske vedbliver sit tidligere. Hun blev derefter dimitteret.

Derefter fremstilledes **Sidsel Marie Hansen**, der ligeledes uforandret vedblev sin sidst afgivne forklaring.

Endvidere fremstilledes **Julius Madsen**, der idet han forøvrigt ligeledes ganske henholder sig til sit tidligere på anledning tilføjer, at det snart var Laurine og snart Sidsel Marie, der besørgede kreaturerne fodring, og hentede de siden halmen til køerne samt nedkastede fra høloftet høet til fårene hver gang de skulle bruge det, dog uden at der var nogen bestemt orden i så henseende.

Den pågældende morgen så komparenten ikke pigerne gå ind i kostalden, ligesom han ej heller så Sidsel Marie gå derfra, hvorimod han så Laurine gå ind med mælken. Også så han noget sildigere, at sidstnævnte var ude i gården og hente noget brændsel, som hun bragte ind i bryggerset. Dette brændsel lå i gården langt fra den lo, over hvilken ilden udbrød, hvorved han dog på anledning bemærker, at han som anført vel så hende tage brændet og bringe det ind men så derimod ikke, da hun kom ud for at hente det, eller hvorfra hun dengang kom. Det er ham umuligt nærmere at bestemme, hvor lang tid der var forløben, efter at han havde set hende bære mælken ind, og indtil han så hende bære brændet ind men udtrykker sig i så henseende kun, at det dog varede noget. Derimod var det kun et øjeblik efter, at hun var gået ind med brændet, inden han mærkede røgen og opdagede ilden.

Slutteligen vedbliver komparenten skønt gentagende formanet til sandhed sin nægtelse for Jørgen Nielsen at have udladt sig således, som af denne omforklaret.

De anholdte blev igen afgivet til deres bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 31.

Fredagen den 14. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under D.D.D.D. en udskrift af Thyrstrups herredskontor af 13. ds.

Dommeren bemærkede, at han, da **arrestantinden Laurine Boye** allerede for længere tid siden er oversendt til København, hvor hun for tiden ligger syg af udslet, så at hun ikke kan transporteres her tilbage, har tilskrevet Københavns politidirektion med anmodning om at foranledige optaget et forhør ved Københavns kriminal- og politiret over bemeldte Laurine Boye for at erholde nærmere oplysning om med hensyn til undersøgelsen af den ildebrand, der er overgået arrestanten Hans Sørensens gård i Etterup, men at dette forhør endnu ikke er modtaget, og da det må anses nødvendigt at afskære de anholdte Julius Christian Frederik Madsen og Sidsel Marie Hansen for al kommunikation, indtil det bringes i erfaring, hvilke oplysninger der kunne erholdes ved ofte nævnte Laurine Boyes forventede forklaring

eragtede

dommeren, at disse tvende anholdte ville være at belægge med personlig arrest, hvorefter sagen udsattes.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 32.

Løverdagen den 15. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at der natten fra 5. til 6. september 1852 var i Søby-Båg herred afbrændt et hus tilhørende en mand, Morten Andersen, sædvanlig kaldet Morten Væver, hvilken mand det påfølgende år er blevet myrdet, og at **arrestant Tønnesens hustru, Ane Marie Hansdatter**, havde anmeldt i den anledning at kunne meddele nogle yderligere oplysninger.

Denne arrestantinde var derfor fremstillet og forklarede, at hun og hendes mand en dag i efteråret 1852, uden at hun nærmere mindes, hvilken dag det var, var gået i besøg til arrestanten Hans Steensen og kone boende i Nordbye. Da de kom der om eftermiddagen, var Hans Steensen ikke hjemme og indfandt sig først om aftenen henad kl. 12. Han havde sin dengang 9-årige søn med sig og var ved hjemkomsten noget beskænket. Steensens kone havde tidligere underrettet arrestantinden og mand om, at hendes mand var gået til Flemløse (?) til arrestanten Hans Hansen, Klodsmageren, i hvis nærhed der er en meget stor tørvegrav, i hvilken de fanger gedder.

Straks ved sin hjemkomst ved ovenanførte tid, og så snart han var kommen indenfor døren, ytrede Hans Steensen, at nu var Morten Vævers hus i Søby brændt, og at det ikke skulle var ret mange dage inden huset ved siden af, hvor Hans Steensens kones søster, der er gift med husmand Hans Larsen bor, skulle gå samme vej, og ytrede han tillige til sin kone, at da kunne hendes broder Lars ved samme lejlighed blive af med sit kram, i hvilken anledning dommeren bemærkede, at bemeldte Lars går om på landet og handler med kræmmere. Han tilføjer derhos, at han senere skulle slå de halve af folkene i Søby ihjel, da de ikke var bedre værd, hvorved dog konen tyssede på ham og sagde, at han ikke måtte ytre sligt.

Da nærværende arrestantinde og mand, da de den dag som anført gik over til Steensens, havde talt med forskellige mennesker og navnlig med nogle fra Nordbye, der ikke ligger længere end ca. ½ mil fra Søby, uden at de havde hørt det mindste om, at noget hus i sidstnævnte by skulle være brændt, og Steensens kone under deres ophold hos hende ikke havde talt derom, så at de først erfarede det ved Steensens ovenanførte ytringer ved hans hjemkomst, må arrestantinden holde sig overbevist om, at det var samme aften, at bemeldte hus var brændt, i hvilken anledning dommeren bemærkede, at det er ham bekendt, at ovenanførte ildløs udbrød om aftenen den 5. september kl. mellem 10 og 11.

Arrestantinden og mand blev hos Steensens om natten, og den følgende dag fulgte han hjem med dem og forblev til den nævntfølgende dag, da hans kone og søn også kom hjem til dem. Steensen har ikke på nogen direkte måde udladt sig med, at han havde påsat ovenanførte ild, men den omstændighed, at ilden efter arrestantindens formodning iflg. det ovenanførte må have fundet sted den omfklarede aften i forbindelse med de anførte ytringer af Steensen ved hans hjemkomst, har vakt den formodning hos arrestantinden at han har kunnet foranledige anførte ildløs.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen, Klodsmageren**, der på anledning forklarer, at han meget vel erindrer, at Hans Steensen og hans søn en dag i efteråret 1852, uden at arrestanten bestemte kan erindre tiden, kom til ham i Flemløse ved middagstid for at fiske i den i nærheden af arrestantens bolig værende tørvegrav, hvori der er gedder. Steensen lod hente en del brændevin, hvoraf han blev temmelig beskænket og forlod i denne tilstand nærværende arrestant kl. ca. 8½.

Idet arrestanten på anledning bemærker, at den nærmeste vej fra Flemløse til Nordbye fører igennem Søby, og at der fra Flemløse til sidstnævnte by er ca. ¾ mil og fra den igen til Nordbye ca. ½ mil, tilføjer han, at han morgenen efter at Steensen som anført havde været hos ham

erfarede, at Morten Vævers hus i Søby den foregående aften var afbrændt. Steensen har imidlertid aldrig for arrestanten udladt sig med, at han havde del i den anførte ildløs.

Derefter fremstilledes **arrestanten Steensens ovennævnte søn, Peder Hansen**, der næst at bemærke at han er **10½ år gammel** på anledning forklarer, at han vel mindes, at han engang har været med sin fader hos forrige arrestant i Flemløse for at fiske. De kom dertil op ad formiddagen og gik derfra ud på eftermiddagen, og erindrer han, at Tønnesen og kone var hjemme hos dem, da de om aftenen indfandt sig.

Endvidere tilføjer han, at hans fader og han på hjemvejen fra Flemløse gik gennem Søby, og så han der, at Morten Vævers hus, hvis beliggenhed var ham velkendt, var brændt, og at nogle folk stod der i nærheden. Dog så det ikke ud til, at dette var sket samme aften men snarere noget tidligere. Denne forklaring vedbliver komparenten med megen bestemthed, skønt det gentagende forholdes ham, at den er i strid med de ovenfor anførte forklaringer. Komparenten mindes vel, at han engang med sin moder har været hos Tønnesen og kone, hvor hans fader dengang allerede var til stede, men om det var kort efter, at han som anført havde været med sin fader i Flemløse for at fiske, erindrer han ikke.

Derpå fremstod **arrestanten Steensens kone, Ane Kirstine Andersdatter**, der i anledning af de ovenfor anførte forklaringer på ny var bragt til stede på anledning forklarer, at hun vel kan mindes, at arrestanten Tønnesen og hans kone engang i efteråret 1852 har været i besøg hos hende og blev der om natten, men hun nægter at kunne mindes, om hendes mand var hjemme, da de kom eller ej, og endnu mere nægter hun at kunne mindes, at hendes mand, dagen efter at Tønnesen og hans kone som anført havde været hos dem, fulgte hjem med dem, skønt hun vel mindes, at hun har været der.

Derimod forsikrer hun, at hun med vished ved, at hun og hendes mand, dagen efter at Morten Vævers hus var brændt, var hos gårdmand Henning Nielsen i Nordby for at hjælpe med at høste, og at brandfogeden om natten havde været hos dem, fordi hendes mand skulle møde ved branden, men at han just, fordi de den følgende dag skulle høste for Henning Nielsen havde undskyldt sig med at have et dårligt ben. Denne forklaring vedbliver komparentinden uagtet gentagende opfordret til sandhed, og uagtet hun blev foreholdt uoverensstemmelsen mellem hendes forklaring og de afhørte arrestanters forklaring, samt at brandfogeden og dennes karle, hos hvem der i denne anledning har været anstillet undersøgelse, har nægtet, at nogen af dem har været hos Hans Steensen for at tilkalde ham i anledning af, at Morten Vævers hus var brændt.

I betragtning af den mistanke der iflg. det ovenanførte påhviler arrestanten Steensen, at han har del i den anførte ildløs og i betragtning af den formodning, at hun i så fald må være vidende derom, hvilken formodning bestyrkes ved den omstændighed, at hun så bestemt nægter kundskab om omstændigheder, der efter det oplyste må antages at være hende vitterlige

e r a g t e d e

dommeren, at hun indtil videre vil være at belægge med personlig arrest.

Slutteligen bemærkede dommeren, at han i ovenanførte anledning har talt med **tugthusfange Lars Tønnesen i Odense Tugt- og forbedringshus**, og at denne vel har indrømmet, at han som af hans kone omforklaret med denne har været i besøg hos arrestanten Hans Steensen, der først sent om aftenen kom hjem i beskænket tilstand, men ligesom han har nægtet at kunne mindes med nogen bestemthed, hvad tid dette besøg fandt sted, således har han også benægtet at kunne huske, at Steensen ved denne lejlighed udlod sig således som af Tønnesens kone omforklaret.

Sidstnævnte arrestantinde samt Klodsmagerens og Steensens hustruer blev til arresterne afgivne. Komparenten Peder Hansen dimitteret og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 37.

Mandagen den 17. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde under ltr. EEEE er skrivelse fra Odense byfogedkontor af 15. ds. med 2 bilag mrkt. ad EEEE 1 og 2.

Efter at **arrestanterne Klodsmageren og Bruun** var fremstillede, blev de forelæst den nu fremlagte udskrift af Odense købstads politiprotokol, mod hvilken de intet havde at erindre og erkender navnlig at have fået så meget for det solgte lærred, som i forhøret er angivet.

Efter at de i bemeldte forhør i bevaring tagne genstande var arrestanterne forevist, erklærede de, at lærredet, dugen, servietterne og vadmelet var ganske af samme slags og bonitet, som det de har tilvendt sig hos Knud Nielsen i Skrægeskov og Rasmus Madsen i Sallingelunde, hvorhos de bemærker, at vadmelet og skjorterne hidrører fra førstnævnte tyveri, hvorimod lagnet, dugen og servietterne fra sidstnævnte. Med arrestanternes samtykke vurderedes vadmelet til 4 rgdl., skjorterne tilsammen til 4 rgdl., lagnet til 1 rgdl. 2 mk., dugen til 1 rgdl., servietterne til 2 mk., hvorhos dommeren bemærkede, at disse genstande om hvis identitet, der efter det foreliggende ikke kan være nogen tvivl, ville blive udleveret de respektive ejere.

Dommeren fremlagde under litra FFFF en regning fra farver Brandt i Odense til beløb af 1 rgdl. 4 mk. 8 sk., hvilket beløb bemeldte Brandt har fordret sig tilkendt erstattet, hvorved dommeren bemærkede, at de deri ommeldte 6 alen vadmeler er de samme, som dem arrestanten Gerhardtsen har vedgået at have stjålet fra Maren Jørgensdatter, husmand Simon Brabrandts enke fra Øsbjerg Mark og derefter indleveret til farvning hos bemeldte farver Brandt, hos hvem det er rekvireret udleveret, og derefter her i retten overgivet til ovennævnte enke.

Derefter fremlagde dommeren under litra GGGG en skrivelse fra Københavns kriminal- og politiret af 14. ds. med 2 bilag mrkt. ad GGGG 1 og 2.

Derefter fremstilledes **arrestanten Julius Madsen**. Han blev formanet til sandhed, men han vedblev sin benægtelse at kunne meddele noget som helst til oplysning, ligesom også for Jørgen Nielsen at have udladt sig således som af denne omforklaret. På anledning vedbliver arrestanten den pågældende morgen at have set arrestantinden Laurine Boye bringe brænde fra gården ind i bryggerset, hvilken påstand han vedbliver, uagtet det foreholdes ham, at bemeldte arrestantinde har benægtet den omkrevne morgen at have gjort nogen som helst forberedelse til at antænde ild inde i bryggerset.

Derefter fremstilledes **arrestantinden Sidsel Marie Hansen**.

Efter at hun påny var opfordret til sandhed, forsikrede hun, at hun ikke vidste noget til oplysning om den stedfundne ildløs og vedblev sin sidstafgivne forklaring, foreholdtes hun arrestantinden Laurine Boyes forklaring, for så vidt denne er i strid med hendes egen, hvorefter hun erklærer, at det var til meget forskellige tider, at hendes moder kaldte på hende og Laurine, og blev de også undertiden vækket af Hans Sørensen. Den pågældende morgen kaldte hendes moder meget sildigt, og skønt det således ikke var deres skyld, at de ikke var kommet tidligt op, skyndede hun dog heftigen på dem. Hun har vel sidst ytret, at hendes moder ved den lejlighed var iført særk og klokke men vil dog ikke påstå det, da hun jo heri kan have fejlet. Arrestantinden forsikrer uagtet Laurines i så henseende afgivne forklaring gentagende foreholdtes hende, at hun den pågældende morgen ikke var på slyden (hul), hvorimod hun gav fårene det hø, som hun dagen i forvejen havde nedkastet. Da hun gik ud for at gå over i stalden, passerede hun vel ikke køkkenet, men så hun derind gennem en åben dør og bemærkede da, at hendes moder var i færd med at gøre ild, og var det da de kom ind igen, at hendes moder beklagede, at ilden ikke ville brænde rigtigt, da brændet var vådt.

Arrestantinden vedbliver, at Laurine Boye, da hun kom ud efter at have skaffet til kørerne, ytrede, at hun ville ind i bryggerset og der gøre ild for at farve, hvilken forsikring hun vedbliver, skønt Laurines i så henseende afgivne forklaring foreholdtes hende.

Arrestanten Julius Madsen blev derefter af arresten løsladt. De øvrige arrestanter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme dag, side 40.

Sagen blev igen foretaget.

For retten fremstilledes **arrestanten Hans Sørensen**. Han blev påny formanet til sandhed, men han vedblev sin forsikring, at han hverken selv har påsat den omhandlede ild eller har nogen kundskab om på hvad måde, den er opkommen.

Derefter fremstilledes **arrestantinden Sidsel Marie Hansdatter**. Hun forklarede på anledning, at hun plejede at kalde på pigerne kl. mellem 5 og 6, men den pågældende morgen var klokken bleven omtrent 6½ inden hun vågnede og kaldte på dem, og var hun dengang kun iført særk og klokke.

Da pigerne var stået op, gik de begge ud i kostalden, og var arrestantinden dengang beskæftiget med at gøre ild på skorstenen men havde endnu ikke fået det til at brænde. Da de kom ind, brændte det imidlertid godt. Hendes datter der havde fordret kreaturerne, hvortil hun aftenen i forvejen havde nedkastet høet fra slyden var efter at være kommen ind ikke mere ude, førend ilden var udbrudt, hvorimod Laurine atter gik ud for at skaffe til køerne og efter at være kommen ind derfra, gik hun ud i gården og hentede noget brænde, hvilket hun bragte ind i bryggerset, da hun skulle farve, men hun fik ikke gjort ild, inden ilden udbrød.

Idet arrestantinden nægter den morgen selv at have været udenfor døren, førend ildløsen udbrød, nægter hun vedholdende selv at have påsat denne eller at have nogen kundskab om, hvorledes den er opstået.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 41.

Tirsdagen den 18. juli 1854.

Retten blev sat på rådstuen i Middelfart og sagen der igen foretaget.

Dommeren fremlagde under litra H.H.H.H. en skrivelse fra Københavns politikammer af 8. ds. med 1 bilag mrkt. ad H.H.H.H.

For retten fremstilledes den i fremlagte bilag benævnte **Offer Bødker**, der dags morgen var bragt til stede, efter at der hos ham med hans samtykke af politibetjentene Knudsen og Andersen var foretaget en visitation, ved hvilken dog intet mistænkeligt var forefunden.

Bemeldte anholdte fremstod og angiver sit fulde navn at være **Offer Jensen, 42 år gammel**.

Han nægter at have været tiltalt eller straffet. Efter at være foreholdt den til det nu fremlagte forhør afgivne forklaring ham betræffende, nægter han på det bestemteste dettes sandhed, og ligesom han således nægter at have tilbudt arrestanten Pranger noget som helst sølvstøj, således nægter han også at være delagtig i de på Samsø i sin tid forøvede kirketyverier eller derom at have udladt sig til bemeldte arrestant.

Derefter fremstilledes den i samme forhør ommeldte person kaldet **Mads Skovfoged**, der ligeledes dags morgen var bragt til stede, efter at der også hos ham var foretaget visitation af ovennævnte betjente, uden at der derved var forefunden noget mistænkeligt. Bemeldte anholdte navngav sig **Mads Hansen, 50 år gammel**. Han foreholdtes ligeledes de ovennævnte forklaringer, men ligesom han nægtede nogensinde at have været på Samsø, således nægtede han endnu mere der at have gjort sig skyldig i noget som helst tyveri.

De anholdte blev afgivne til bevogtning og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 42.

Retten blev sat i **Ane Marie Jørgensens, Anders Christensen Rolsøes fraskilte hustrus hus i Blanke**, hvor sagen igen blev foretaget, og hvor bemeldte fruentimmer var til stede.

Dommeren fremlagde undre litra I.I.I.I. en rapport af 18. maj d.år med 1 bilag mrkt. ad I.I.I.I.

For retten fremstod **Ane Marie Jørgensen, Rolsøes fraskilte hustru** sædvanlig kaldet **madam Giras** og forklarede på anledning at være født på Fænø den 2. august 1803 af forældrene Clausen og hustru Dorthe Marie Pedersen og har stedse opholdt sig i Vends herred. Hun

nægter at have været tiltalt eller straffet.

Efter at være foreholdt rapporterne P.P., S.S, U.U. og I.I.I.I. vedgår komparentinden at have været i besiddelse af og udleverede samtlige de deri anførte genstande, hvilke hun tid efter anden har modtaget af en karl nemlig Thomas Rasmussen, som hun har kendt i 2 á 3 år, og som i den tid jævnlig er kommet i hendes hus. Han har foræret hende de fleste af disse ting dog med undtagelse af mandefolkebenklæderne nemlig fra nr. 98 til 103 og 109 samt 126, 127 og 128, hvilke hun kun skulle bevare for ham, medens han er i militærtjeneste.

Komparentinden har vel engang givet ham 10 rgdl., men dette var ikke som betaling for ommeldte tøj men kun et lån, som han skulle tilbagebetale hende eller i alt fald arbejde for dem.

Med hensyn til Rasmussens adkomst til disse genstand da nægter komparentinden, at han nogensinde ligefrem har sagt til hende, at de var stjålne, og endnu mindre ved hun, hvor de er tagne, men hun vil derimod ikke nægte, at hun jo havde formodning om, at han havde stjålet dem.

Samtlige ovenanførte genstande, der var medbragte, blev derefter komparentinden forevist og af hende vedkendt som dem, hun på den omhandlede måde har modtaget af bemeldte Thomas Rasmussen og dels beholdt og dels disponeret over dem, skønt hun efter det anførte havde formodning om, at de var stjålne.

Med komparentinden samtykke blev de anførte genstande vurderet således: Nr. 97 - 4 mk., nr. 98 - 4 mk., nr. 99 - 4 mk., nr. 100 - 3 mk., nr. 101 - 12 mk., nr. 102 - 1 mk., nr. 103 - 2 mk., nr. 106 - 4 mk. 8 sk., nr. 107 - 3 mk., nr. 108 - 4 rgdl., nr. 109 - 4 rgdl., nr. 110 - 3 rgdl., nr. 111 - 2 mk., nr. 112 - 3 mk., nr. 118 - 1 rgdl. 2 mk., nr. 119 - 5 rgdl., nr. 120 - 4 mk. 8 sk., nr. 121 - 1 rgdl., nr. 122 - 4 mk., nr. 123 - 2 mk., nr. 124 - 4 mk., nr. 125 - 4 mk. 8 sk., nr. 126 - uden værdi, nr. 127 - 1 rgdl. Koben iflg. rapport af 18. maj - 8 rgdl.

Komparentinden aftrådte.

Sagen blev udsat og retten hævet.

Rothe

Rössing C. Knudsen

Samme protokol, side 44.

Samme dag (tirsdag d. 18 juli 1854.)

Retten blev sat på rådstuen i Middelfart og sagen igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand Jørgen Jensens enke i Kjærby**, der efter at være forevist genstandene

nr. 118, 119, 121, 122 og 123 nægter at genkende nogen af disse, som de hende frastjålne.

Endvidere mødte **gårdmand Jørgen Nielsen fra Asperup**, der efter at være forevist genstanden nr. 120 nægter at kunne genkende denne, som den ham frastjålne chenille.

Derefter mødte **husmand Lars Larsens hustru, Ane Marie Christensen**, der efter at være forevist den med rapporten af 18. maj fulgte kåbe med bestemthed genkender denne som den hende frastjålne.

Derefter fremstod **arrestanten Anders Hansen**, der efter at være forevist de med rapporten U.U. fulgte genstande nægter at have lagt så nøje mærke til de genstande, der blev bortstjålne ved tyveriet hos gårdmand Jørgen Jensens enke, at han er i stand til at genkende disse.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Pedersen**. Efter at være forevist kosterne nr. 120 og 124 samt kåben med rapporten af 18. maj med bestemthed genkender sidstnævnte som hidrørende fra tyveriet i Asperup, hvorimod han ikke er i stand til at genkende de førstnævnte numre.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 45.

Torsdagen den 20. juli 1854.

Sagen blev igen sammesteds (Middelfart) foretaget.

For retten mødte **tjenestekarl Niels Pedersen Bülow**, der efter at være forevist skjorterne nr. 124 nægter, at nogen af disse er ham frastjålne.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Hans Pedersen og Anders Hansen**.

De gjordes bekendt med den ansatte værdi på de koster, der efter rapporterne ltr. P.P, S.S., U.U. og I.I.I.I. er udleverede af Roisøes separerede hustru, hvorefter hver af arrestanterne for sit vedkommende erklærede, at de intet havde at erindre mod disse vurderinger.

Dommeren fremlagde under ltr. K.K.K.K. en rapport af d.d. hvorhos dommeren bemærkede, at han personlig har talt med sognepræst Melbye til Asperup og Roerslev, hvorunder Baaring henhører, og at denne har meddelt ham, at han i mange år har kendt de anholdte Offer Jensen og Mads Hansen Skovfoged. Sidstnævnte er vel heftig af karakter, og har vel især når han har været noget beskænkede ofte vist en voldsom adfærd, men for øvrigt anser pastor Melbye ham for en pålidelig og retsindig mand, som han ikke anser i stand til nogen sådan forbrydelse som den her omhandlede. Han har tidligere levet under meget strenge kår men slider sig igennem med flid og orden. Siden 1849 har hans stilling været lettere, da børnene efterhånden er vokset til, og han derfor nu er ansat som skovfoged ved de bønderne tilhørende skovstrækninger, og har bønderne, skønt de ikke kan lide ham på grund af hans heftige karakter dog selv indstillet ham til denne tjeneste på grund af deres tillid til hans retsindighed.

Hvad Offer Jensen angår, da anser pastor Melbye ham for mindre pålidelig og derhos noget forfalden, ligesom han jævnlig har behandlet sin kone mindre godt, men han er dog aldrig bleven mistænkt for nogen grovere forbrydelse, og pastor Melbye anser ham ikke i stand til en sådan misgerning som den, hvorfor han nu er sigtet.

Derefter fremstilledes **anholdte Offer Jensen**, der vedblev at være uskyldig i den ham påsigtede gerning. Han kender vel en person ved navn Rasmus Johansen sædvanlig kaldet ” Musik”.

Han har en eneste gang været med denne i hans båd, da de optog sten ved Vejlby Skov, og var de ved denne lejlighed tvende dage borte, men oftere nægter han at have været borte med denne person.

Derefter fremstilledes **anholdte Mads Hansen**. Han vedblev sin forsikring i at være skyldig i den ham påsigtede gerning. Anholdte kender vel ovennævnte Rasmus Johansen og har undertiden været ham behjælpelig med af aflæse sten af hans fartøj men han har aldrig sejlet med ham i dette hans fartøj.

Derefter fremlagde dommeren for **Gjertrud Kathrine Jensdatter, Søren Andersens hustru** en rapport af 22. april d.år, endvidere en udskrift af Vends herreds domprotokol af 20. april 1845 samt attesterede, at den af hende opgivne alder af 45 år stemmer med hendes udseende. Bemeldte fruentimmer, der var mødt, blev forelæst den fremlagte rapport og domsudskrift, hvis rigtighed hun vedgår. Derefter fremlagdes for hendes vedkommende tre straffeattester. Derefter fremlagdes for **Maren Andersdatter, Jacob Eriksens hustrus** vedkommende en straffeattest samt en dåbsattest. Sidstnævnte blev Eriksens hustru, der var mødt forevist og af hende vedkendt som sig betreffende.

Endvidere fremlagdes for **Ane Marie Jacobsdatter, -- Jensens hustru** vedkommende en straffeattest og en dåbsattest, idet dommeren bemærkede, at bemeldte fruentimmer for tiden er i tjeneste hos møller Hansen i Kjær ved Christiansfeld attesterede han, ved den i fremlagte dåbsattest angivne alder stemmer med bemeldte fruentimmers udseende.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Anders Hansens** vedkommende en rapport af 11. maj d.år samt en straffeattest og en skrivelse fra 6. dragonregiment af 3. ds. og endelig en dåbsattest. Den fremlagte rapport blev arrestanten Anders Hansen, som var fremstillet forelæst, og fandt han intet mod samme at bemærke. Ligeledes vedkender han sig den fremlagte dåbsattest og erkender, at være den i den ommeldte skrivelse af 3. ds. benævnte person.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Mads Jensens** vedkommende en rapport af 2. maj d.år, domsakter i en ved Vends herreds ekstraret den 20. oktober 1845 pådømt sag med vedføjede dokumenter samt en straffeattest. Bemeldte arrestant der var fremstillet blev forelæst den fremlagte rapport, ved hvilken han intet havde at erindre. Ligeledes foreholdtes ham den fremlagte dom, som han erkendte at være sig betreffende, ligesom han vedkender dåbsattesten,

der var indført på det dokumenterne skudsmål.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Niels Anders Jensens** vedkommende en rapport af 2. maj d.år, en dåbsattest og 3 straffeattester. Bemeldte arrestant, der var fremstillet, blev forelæst den fremlagte rapport, mod hvilken han intet havde at bemærke, ligesom han vedkender sig den fremlagte dåbsattest.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Hans Pedersens** vedkommende en dåbsattest og en straffeattest samt en rapport af 11. maj d.år. Arrestanten der var fremstillet forelæstes den fremlagte rapport, mod hvilken han intet havde at bemærke samt erkendte rigtigheden af den fremlagte dåbsattest.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne. Såvel de mødende som de anholdte Mads Hansen og Offer Jensen dimitteredes og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 48.

Fredagen den 21. juli 1854.

Sagen blev igen sammesteds foretaget.

Dommeren fremlagde for **Ane Marie Jørgensen, Anders Christensen Roisøes separerede hustrus** vedkommende en dåbsattest og en straffeattest samt attesterede, at den i sidstnævnte opgivne alder stemmer med bemeldte fruentimmers udseende.

Derefter fremlagdes for **Ane Marie Johansdatter, Jens Pedersens hustrus** vedkommende en rapport af 3. maj d.år, en dåbsattest og en straffeattest. Bemeldte arrestantinde, der var fremstillet, fandt intet at erindre imod rapporten, der blev hende forelæst samt vedkendte, at den fremlagte dåbsattest er hende vedkommende. Endelig vedgår hun for bissekræmmerhandel i sidstafvigte år at have været anset med en mulkt af 10 rgdl.

Derefter fremlagdes for **arrestantinden Ane Andersdatter, Niels Madsens hustrus** vedkommende en rapport af 3. maj d.år, domsakten i en den 28. maj 1844 ved Den kgl. Landsover- samt hof- og stadsret pådømte justitssag med vedføjede akter.

Bemeldte arrestantinde, der var fremstillet, blev foreholdt de fremlagte dokumenter og vedkendte, at disse var hende betræffende og navnlig overnævnte Landsover- samt hof- og stadsretsdom af 28. maj 1844, Højesteretsdommen af 14. marts 1832 og Vends herredsretsdom af 16. juli 1828, hvorimod hun nægter, at den under sagen fremlagte attest af 30. juni 1828 undertegnet ”Faber” vedkommer hende og nægter således at have udstået 2 mdrs. tugthusarbejde,

hvilket hun også forsikrer ingensinde tidligere at have vedgået. Slutteligen erkender hun som i ovennævnte akt anført være født d. 8. januar 1791. Derefter fremlagdes endnu en straffesttest, hvorefter arrestanterne til arresterne blev afgivne og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 49.

Mandagen den 24. juli 1854.

Retten blev igen sat på rådstuen i Assens og sagen blev der igen foretaget.

For retten fremstilledes **Hans Sørensen, Sidsel Hansdatter, Sidsel Marie Hansdatter og Rasmus Hansen**, der hver for sig uforandret vedblev deres tidligere. Samtlige disse arrestanter blev derefter af arresten løsladte.

Dommeren fremlagde for **arrestanten Henrik Wilhelm Ibsens** vedkommende en rapport af 24. f.md., en dåbsattest og 8 straffeattester. Bemeldte arrestant, der var fremstillet, blev forelæst den fremlagte rapport og dåbsattest, hvilke begge han erkendte for rigtige.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Johan Pedersen Faurskovs** vedkommende en rapport af 12. f. md., domsakten i en d. 30. maj 1848 ved Odense købstads ekstraret pådømt sag med samtlige de under bemeldte sag fremlagte domme og dokumenter, der er anførte domsakten pag. 5. Samtlige disse dokumenter og de fremlagte domme samt dåbsattest, iflg. hvilken sidste

arrestanten er født d. 6. nov. 1810 blev hver for sig arrestanten foreholdt og af ham vedkendt som sig betreffende samt at have udstået de iflg. dokumenterne tilfundne straffe. Slutteligen fremlagdes en straffeattest.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Niels Hansen Stæhrmoses** vedkommende en rapport af 7. ds. Denne blev arrestanten, der var fremstillet forelæst og af ham vedkendt som rigtig. Endvidere vedkendte han sig den med bilaget ltr. M fulgte dåbsattest, der blev ham foreholdt og den i bilaget ltr. N indføjede dom afsagt i Baags herreds ekstraret d. 20. maj 1848, der ligeledes forholdtes ham. Slutteligen fremlagdes en straffeattest.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Hans Pedersens** vedkommende en politirapport af 19. f. md., en dåbsattest og 3 straffeattester. De tvende førstnævnte dokumenter blev arrestanten, der var fremstillet, foreholdt, og fandt han intet derimod at erindre, og bemærker han, at den dom der er omtalt i den fremlagte straffeattest fra By- og herredskontoret i Fåborg ikke vedkommer ham.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Jørgen Jensen Bubel** en rapport af 7. ds., en dåbsattest og 3 straffeattester. De tvende førstnævnte dokumenter blev arrestanten, der var fremstillet, foreholdt og af ham erkendt som rigtige og ham vedkommende.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Jens Christensens** vedkommende en rapport af 12. f.md., en skrivelse fra Wedelsborg birks kontor af 18. f.md. med tvende bilag, en domsudskrift, en dåbsattest og 3 straffeattester. Bemeldte arrestant, der var fremstillet, blev forelæst den fremlagte rapport samt domsudskriften og dåbsattesten og vedkender, at disse dokumenter er rigtige og ham betreffende, idet han derhos bemærker, at hans rette navn vel er Christiansen, men at han stedse er kaldt Christensen.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Rytters hustru, Ane Cathrine Jepsersdatters** vedkommende en rapport af 12. f.md. samt domsakten i en ved Den kgl. landsover- samt hof- og stadsret d. 14. okt. f.år pådømt sag vedføjede akter og dokumenter. Samtlige dokumenter blev arrestantinden, der var fremstillet forelæst navnlig rapporten, dommen og dåbsattesten, og vedkender hun, at samtlige er rigtige og hende vedkommende. Derhos fremlagdes en straffeattest.

Derefter fremlagdes for **Hans Steensens hustru, Ane Kirstine Andersdatters** vedkommende en rapport af 15. f.md., en dåbsattest og en straffeattest. De tvende førstnævnte dokumenter blev komparentinden forelæst, og fandt hun intet derved at erindre.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Hans Jørgensens hustrus** vedkommende en politirapport af 10. ds. samt 4 straffeattester, idet dommeren bemærkede, at bemeldte fruentimmer personligen har udleveret en skudsmålsbog og et ældre skudsmål, hvilke blev fremlagte med erklæring, at disse dokumenter vedkom hende og attesterede dommeren, at den i skudsmålet anførte alder stemmer overens med hendes udseende.

Arrestanterne blev igen til arresterne afgivne, den mødende dimitteret og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”**Broendehus sagen**” Samme protokol, side 52.

Tirsdagen den 25. juli 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren fremlagde for **arrestanten Søren Christian Frederiksens hustru, Ane Kirstine Christiansdatters** vedkommende en rapport af 29. maj d. år, en dåbsattest og 2 straffeattester. Bemeldte fruentimmer, der var mødt, blev foreholdt den fremlagte rapport, mod hvilken hun intet fandt at erindre. Med hensyn til dåbsattesten bemærker hun stedse er kaldt Christiansen, og at det, når hun i kirkebogen er indført som Ane Kirstine Johansen, må hidrører fra, at hendes fader hed Christian Johansen. Ligeledes bemærker hun, at hendes moder er kaldet Andersdatter, da komparentinden ved, at hendes moders fader hed Anders, uden at hun kender hans binavn. Komparentinden er født den 29. juli 1814, og attesterede dommeren, at denne fødselstid stemmer med hendes udseende.

For **arrestanten Hans Markussens kones, Ane Christiansdatters** vedkommende fremlagdes en rapport af 29. maj d. år, en dåbsattest og en straffeattest. Den fremlagte rapport og dåbsattest blev bemeldte fruentimmer, der var mødt foreholdt, og havde hun intet mod bemeldte

at erindre.

For **arrestanten Hans Hansens hustru, Ane Andersdatters** vedkommende fremlagdes en rapport, en dåbsattest og 2 straffeattester. Dommeren attesterede, at den iflg. den fremlagte dåbsattest angivne alder stemmer med bemeldte fruentimmers udseende.

De mødende blev dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Rössing C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 53.

Torsdagen den 3. august 1854.

Retten blev **sat i Københavns kriminal- og politirets 4. kriminalkammers lokale** samt administreret af den ordinære dommer, hvorved protokollen førtes af fuldmægtig i ovennævnte ret Petersen som konstitueret protokolfører.

Sagen blev på ny foretaget og bemærkede dommeren, at ofte nævnte arrestanter var overført til de herværende arrester, da det ikke havde været muligt at skaffe den fornødne plads og tilvejebringe tilstrækkelig sikkerhed i de i Fyn afbenyttede arrestlokaler nemlig arrestanterne:

Hans Jørgen Madsen Søren Hansen Lillelund

Peder Hansen Ploug Peder Olsen

Anders Sørensen Pranger Rasmus Rasmussen (Christensen)

Anders Gerhardtson Chresten Hansen Sosmed

Jacob Eriksen Jens Henrik Boye

Anders Nielsen Hans Nielsen

Lars Eliassen Mads Buck

Hans Petersen Steensen Zacharias Andersen

Niels Andersen Jens Andersen Rytter

Hans Clausen Peder Nielsen Jordløse

Hans Jørgensen Christen Olsen Ellesø

Peder Sørensen Eggert Larsen

Hans Hansen, Stik i rend skrædderen Lars Johansen Bruun

Hans Hansen, Klodsmageren Kirstine Hansdatter, Sosmeds hustru

Sara Nielsdatter, Mads Larsens hustru Laurine Boye

hvilken sidste dog for tiden som patient er indlagt på Forbedringshusets sygestue.

Derefter fremstilledes **arrestanterne Boye, Pranger og Søren Hansen Lillelund**. De konfronteredes med hensyn til de uoverensstemmelser, der er i deres forklaringer ang. det af dem forøvede tyveri i fiskerhuset i Vejbye Skov. Herunder vedbliver Boye og Pranger, at Lillelund, da der var tale om at forøve tyveri, udtrykkelig erklærede sig villig til at deltage deri.

Sidstnævnte vedbliver, at han først nægtede det men dog derefter indvilligede deri, og som tidligere anført stod lige ved siden af, medens hængelåsen blev afbrudt. Med hensyn hertil bemærker Boye, at der var ham, der afbrød låsen, men Pranger vedbliver, at Lillelund kastede låsen ud i vandet. Sidstnævnte erklærer hertil, at han vel tidligere har indrømmet, at han kastede låsen eller krampen ud i vandet men forsikrer dog nu, at han ikke med sikkerhed kan mindes, om han gjorde dette men ej heller tør modsige det. Fremdeles forsikrer Boye, at Lillelund var inde i selve huset efter, at døren var opbrudt. Dette benægter Lillelund, da han påstår, at han kun stod i døren, og Pranger erklærer, at han ikke med sikkerhed mindes, om bemeldte arrestant var inde i huset eller forblev stående i døren.

Med hensyn til den af fisker Søren Jensen på de stjalne flasker ansatte værdi, finder ingen af arrestanterne noget at erindre.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 55.

Mandagen den 7. august 1854.

Sagen blev igen foretaget.

I retten fremstilledes **Stikirendskrædderen Hans Hansen og Eggert Larsen.**

De blev påny konfronteret med hensyn til det omhandlede tyveri i Haare. Førstnævnte arrestant vedbliver gentagende, at hans forklaring med hensyn til dette er overensstemmende med sandhed, samt som han i almindelighed forsikrer, at samtlige hans forklaringer og tilståelser i et og alt medfører sandhed, men uagtet arrestanten Eggert Larsen, som foreholdes dette og gentagende opfordredes til sandhed, vedbliver han på det bestemteste sin benægtelse at være meddelagtig i dette tyveri, hvilken benægtelse han vedbliver, uagtet Stikirendskrædderen gjorde ham opmærksom på, at de kort efter at tyveriet var forøvet læste om det i avisen og da samtalede om dette tyveris udførelse, og nærmere overensstemmelse er således ikke at tilvejebringe.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne afført og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 56.

Onsdagen den 9. august 1854.

Sagen igen foretaget.

Dommeren fremlagde under ltr. L.L.L.L. en rapport af d.d.

Den iflg. samme rapport her i dag tilstedebragte **Thomas Rasmussen** blev fremstillet. Efter formaning til sandhed afgiver han følgende tilståelse:

I forening med arrestanten Hans Pedersen, sædvanlig kaldet Hans Slagter har arrestanten forøvet et tyveri i Baaring hos Niels Pedersen Bülow, der dengang var til huse hos sin fader Peder Nielsen på Baaring Mark.

Det udførtes om natten, da folk var i seng, og udførtes tyveriet ved indstigning gennem et vindue, hvorved dog arrestanten forsikrer, at det ikke var ham men derimod Hans Pedersen, der steg ind ad vinduet, medens arrestanten stod udenfor og passede på, hvilken forklaring han vedbliver, uagtet Hans Pedersens forklaring i så henseende forholdtes ham.

Efter Hans Pedersens og Niels Peder Bülows forklaringer dette tyveri betræffende var arrestanten forholdt, vedbliver han, at det ikke var ham men Hans Pedersen, der steg ind ad vinduet men erkender for øvrigt rigtigheden af disses forklaringer navnlig med hensyn til lokaliteterne og de bortstjålne genstande, idet han specielt bemærker, at han erholdt et par bukser og noget uldgarn, hvilke genstande han bragte til den såkaldte madam Gravis. At der var skjorter, mindes han i det mindste ikke. Den af Bülow på de ikke tilstedekomne genstande ansatte værdi, finder arrestanten rigtig.

Fremdeles vedgår han, at han for et år siden i forening med arrestanten Hans Pedersen har forøvet tyveri hos gårdmand Jørgen Nielsen i Asperup. Også dette udførtes om natten, på en tid da folk var i seng, og forsikrer han, at såvel han selv som Hans Pedersen ved denne lejlighed steg ind ad et vindue.

Efter at såvel arrestanten Hans Pedersens som gårdmand Jørgen Nielsens i Asperup og husmand Lars Larsens kone i Vejlby, Ane Marie Christiansens forklaringer dette tyveri betræffende var arrestanten forelæst navnlig med hensyn til lokaliteterne, de bortstjålne genstande og de på disse ansatte værdier erklærede han, at han intet derimod havde at erindre, kun at han vedbliver, at såvel han som Hans Pedersen steg ind ad vinduet for at forøve tyveriet.

Fremdeles vedgår arrestanten, at han for omtrent et år siden i forening med arrestanten Anders Hansen har forøvet tyveri hos gårdmand Jørgen Jensens enkes søn, Jens Andreasen i Kjærby. Efter at bemeldte arrestants i så henseende afgivne forklaring var ham forelæst, forsikrer han imidlertid, at han ikke ved den lejlighed steg ind ad et vindue, hvorimod han stod ved siden af, medens Anders Hansen, der var kendt på stedet, steg ind, hvorefter arrestanten gik noget længere bort, indtil Anders Hansen kom til ham med de stjålne koster. Med hensyn til disse finder han intet at bemærke mod ofte nævnte arrestants forklaring. Ej heller har han noget at erindre mod Jens Andreas Jørgensens og dennes moders, Marie Andersdatters, gårdmand Jørgen

Jensens enkes forklaringer dette tyveri betræffende, hvilke blev ham forelæst navnlig med hensyn til lokaliteterne, de bortstjålne genstande og de på de ikke tilstedekomne genstande ansatte værdier.

Derefter forelæstes arrestanten Ane Marie Jørgensens, Roisøes separerede hustrus forklaring, mod hvilken han intet havde at erindre, kun at han forsikrer, at han ligefrem har sagt til hende, at de ting han bragte hende var stjålne. Han har vel modtaget nogle penge af hende men mener dog ikke, at det er fulde 10 rgdl.

Endvidere forevistes arrestanten samtlige iflg. rapporter P.P., S.S. og U.U. tilstedebragte genstande samt frakkerne nr. 104 og 105, og idet han vedkender disse såvel som Roisøes separerede hustrus forklaring, fandt han intet mod de på samme ansatte værdier at erindre.

Oplæst og ratihaberet.

I betragtning af beskaffenheden af de af anholdte Thomas Rasmussen tilståede forbrydelser

e r a g t e d e

dommeren, at han vil være at belægge med personlig arrest.

Han blev derefter afført og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 59.

Torsdagen den 10. august 1854.

Sagen blev igen foretaget og **arrestanten Thomas Rasmussen** fremstillet. Han forelæstes påny de af ham i går afgivne forklaringer og tilståelser, hvilke han i et og alt ratihaberede, navnlig med hensyn til måden og tiden hvornår de af ham forøvede tyverier er forøvede, men han vedblev ligeledes, skønt arrestanterne Hans Pedersens og Anders Hansens i så henseende afgivne forklaringer foreholdtes ham, for såvidt de er i strid med hans egen, at han kun ved det ene af de omhandlede tyverier som af ham omforklaret er steget ind ad vinduet, hvorimod han ved de andre 2 tyverier stod udenfor og passede på, medens de andre steg ind ad vinduerne. Dommeren fremlagde derefter under M.M.M.M. er udskrift af Salling herreds forhørsprotokol, hvilken blev forelæst **arrestanten Peder Hansen Ploug, ... Andersen og Peder Nielsen**, der var fremstillet, og fandt de intet derimod at erindre med undtagelse af, at de ikke erholdt så meget flæsk som i udskriften anført, hvorimod de kun fik nogle pund, hvilket de enstemmigen ansatte til en værdi af 1 rgdl. Arrestanten Ploug tilføjede, at det var ham der modtog, hvilken han også i nogen tid havde på sit loft, men der er den faldet i staver, så at den ikke kan tilvejebringes.

De i forhøret anførte omstændigheder med hensyn til det vindue gennem hvilket indstigningen skete, erkender de som rigtige, idet arrestanten Andersen bemærker, at det var ham, der steg ind, og de tvende andre der stod udenfor og passede på. Enstemmigen bemærkede de, at de antager, at tyverierne forøvedes kl. 8-10 om aftenen. Hvorvidt der var folk oppe i huset, ved de ikke, men de bemærkede i det mindste ikke folk eller lys.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne afført og sagen udsat.

Rothe

Pedersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 60.

Mandagen den 14. august 1854.

Sagen igen foretaget.

I retten fremstilledes **arrestanten Hans Steensen**, der på anledning forklarer, at han vel erindrer, at han engang i året 1852 har været i Flemløse i nærheden af, hvor arrestanten Klodsmageren, Hans Hansen bor for at fiske i en derværende stor tørvegrav. Han havde ved den lejlighed sin lille søn med sig. Da arrestanten om morgenen gik hjemmefra, hørte han på vejen, at Morten Andersen Vævers hus i Søbye var brændt den foregående nat, men han passerede

ikke der forbi, hvorimod han gik en vej forbi Skovgården.

Arrestanten forblev hos Klodsmageren til henved eftermiddagen, da han gik hjem i noget beskænket tilstand og gik da igennem Søby, ved hvilken lejlighed han passerede tæt forbi Morten Andersens afbrændte hus, men mindes ikke om han der i nærheden talte med nogen.

Ved hans hjemkomst antraf han Lars Tønnesen og hustru, og mindes han, at han talte om, at væverens hus var brændt, og da en gårdmand Jacob Jørgensens gård noget tidligere var brændt, ytrede arrestanten, at hans svogers Hans Larsens hus, der lå i samme retning fra Jacob Jørgensens gård som væverens hus og kun i en meget kort afstand fra dette nu vel snart også ville gå, hvorved han tillige tilføjede, at det snart havde kunnet gå med ved samme lejlighed, men ligesom arrestanten på det bestemteste nægter selv at have nogen som helst andel i, at Morten Vævers hus brændte, således nægter han også ved bemeldte lejlighed at have brugt nogen som helst ytring, der kunne have nogen hentydning til, at han ville sætte ild på Hans Larsens hus.

Dagen efter at arrestanten som anført havde været i Flemløse, fulgte han sammen med Lars Tønnesen og hustru, der om natten var forbleven hos arrestanten.

Derefter fremstilledes **arrestanten Hans Hansen, Klodsmageren**, som anførte, at klokken, da de forøvede tyveriet hos gårdmand Rasmus Nielsen i Skræge Skov, var mellem 2 og 3 om natten, men at de medens de opholdt dem ved stedet, og forinden de endnu var fuldt færdige med tyveriet mærkede, at manden i huset stod op og gik ud for at fodre kreaturerne, hvorefter de straks forføjede sig bort.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Bruun**, der ligeledes bad tilføjet: Medens han ved tyveriet hos Rasmus Nielsen i Skræge Skov var inde i den stue, hvorfra de stjalne genstande borttoges, mærkede han, at manden i kammeret ved siden af stod op og gik udenfor formentlig for at fodre kreaturerne, hvorpå han atter kom ind, men om han da gik i seng eller klæde sig på, ved arrestanten ikke, da han straks efter gik bort. Det var dagning og som tidligere anført mellem kl. 2 og 3 om natten.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Tirsdagen den 15. august 1854.

Retten blev sat i **straffeanstalten på Christianshavn**, hvor sagen igen blev foretaget.

I retten fremstod **arrestantinden Laurine Boye**, der endnu henligger på sygestuen som reconvalcent. Hun blev påny opfordret til at udsige, hvad hun måtte vide til oplysning om den Hans Sørensens gård overgåede ildebrand, men hun forsikrer, at hun ikke er i stand til at meddele nogetsomhelst yderligere end hvad der indeholdes i hendes tidligere derom afgivne forklaring. Det er vel hendes overbevisning, at Sidsel Hansdatter har påsat ilden, og at hun har gjort det, inden hun om morgenen kaldte på sin datter og arrestantinden, men arrestantinden har intet bevis, hvorpå hun støtter denne overbevisning med undtagelse af Sidsels påfaldende heftige væsen, hendes måde den pågældende morgen uden nogen gyldig grund, hvorfor hun uafsladelig opfordrede datteren og arrestantinden til at skynde sig med at blive færdige.

Hvorvidt datteren skulle have nogen kundskab derom, ved arrestantinden ikke men er derimod tilbøjelig til at tro, at det et sket efter aftale med Hans Sørensen.

Med hensyn til de afgivne forklaringer om at arrestantinden den pågældende morgen skulle have hentet brænde til at bruge ved farvningen, da forsikrer hun, at dette ikke er tilfældet. Hun talte vel om det, men Sidsel ytrede, at hun jo først kunne drikke kaffe, men inden hun blev færdig hermed, blev der anskrig om den udbrudte ild.

Slutteligen forsikrer arrestantinden gentagende, at Sidsel Marie virkelig den pågældende morgen var på slyden for at nedkaste hø.

Aftrådte. Forhøret udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

Samme dag, side 64.

Sagen igen foretaget på sædvanligt sted.

Dommeren fremlagde under ltr. N.N.N.N. en skrivelse fra Gyldensteens birk af 21. maj d. år med 1 bilag mrkt. ad N.N.N.N.

Det fremlagte forholdtes **arrestanterne Boye, Sosmed og Pranger**, der hver for sig var fremstillede,

men intet derved fandt at erindre.

Derefter fremlagdes under O.O.O.O. – 1, 2 og 3 trende skrivelser af 1., 3. og 7. ds. fra sognepræst Bagger i Vissenbjerg.

Disse ovennævnte foreholdtes **arrestanterne Boye, Gerhardtsen og Hans Jørgensen**, der ligeledes

hver for sig var fremstillede, og havde de intet derimod at erindre.

Endvidere fremlagdes under P.P.P.P. en skrivelse af 22. maj d. år fra Det kgl. sundhedskollegium med 1 bilag mrkt. ad P.P.P.P.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 64.

Onsdagen den 16. august 1854.

Sagen igen foretaget.

Dommeren fremlagde en skrivelse fra Fåborg byfogedkontor af 26. f. md. og de dermed fulgte bilag nemlig en udskrift af Fåborg købstads politiprotokol af 1. ds. og de derunder fremlagte bilag bestående af en skrivelse til Fåborg byfogedkontor af 21. f. md., en rapport af 19. maj d. år, en straffeattest for Søren Christen Frederiksen, en rapport af 21. juni f. år, en dåbsattest og en straffeattest betræffende arrestanten Rasmus Nielsen Steensen, hvorhos dommeren bemærkede, at de med den ovennævnte udskrift fremlagte dokumenter er de samme, der er fremlagt i speciale litra Ø.Ø.Ø.

Sagen derefter udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

Samme protokol, side 65.

Sagen igen foretaget.

Der fremlagdes for **arrestantinden Sosmeds hustru, Kirstine Hansdatters** vedkommende en rapport af 10. april d. år, en dåbsattest og tvende straffeattester.

Bemeldte arrestantinde, der var fremstillet, blev opfordret til at erklære, hvorvidt hun har noget at bemærke ved sine tidligere forklaringer, men hun erklærede, at hun intet havde at tilføje eller forandre, da alt hvad hun har udsagt er på det nøjeste overensstemmende med sandhed.

De fremlagte dokumenter blev hende derefter forelæst, og erklærede hun samme for rigtige og sig betræffende.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Peder Nielsen ...** en rapport af 19. juni d. år, en dåbsattest og 3 straffeattester.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, blev opfordret til at erklære, hvorvidt han havde noget ved sine tidligere forklaringer at bemærke eller tilføje, hvorefter han udsagde, at dette ikke var tilfældet, da alt hvad han har forklaret på det nøjeste er overensstemmende med sandhed. Med hensyn til de fremlagte dokumenter blev disse ham forelæst, og erkendte han rigtigheden af rapporten og dåbsattesten men bemærkede med hensyn til straffeattesten fra Jægerkorpset, at han ikke har haft arrest i 5 dage men kun i 2 dage. Derimod har han haft krumslutning i 12 timer.

For **arrestanten Peder Sørensens** vedkommende fremlagdes der en rapport af 2. maj d. år, domsakter i en ved Vends herreds ekstraret den 26. april 1852 pådømt sag, et skudsmål hvori er indsat dåbsattest, en skudsmålsbog og en straffeattest.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, blev opfordret til at meddele, hvorvidt han har noget til

sine forklaringer at bemærke, men han udsiger, at dette ikke er tilfældet, da alt hvad han har forklaret på det nøjeste er overensstemmende med sandhed.

De fremlagte dokumenter blev ham derefter foreholdt, hvorefter han erkendte rigtigheden af den fremlagte rapport og dåbsattest samt den i akten indsatte dom, ligesom han vedkender, at skudsmålsbogen er ham vedkommende. Han tilføjer derhos, at han tidligere ved Odense herreds ekstraret for tyveri er anset med fængsel på vand og brød i 2 x 5 dage.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Rasmus Christian Rasmussens** vedkommende en rapport af 10. april d. år samt en straffeattest.

Denne arrestant, der var fremstillet, erklærede på given anledning, at han intet har at tilføje eller bemærke ved sine tidligere forklaringer, der er nøje overensstemmende med sandhed.

Han forelæstes derefter den fremlagte rapport, hvis rigtighed han erkender. Ligeledes foreholdtes han den for Peder Sørensen fremlagte domsakt, hvorefter han erkender, at de deri anførte domme er ham vedkommende, og at han har udstået den deri anførte straf af fængsel på vand og brød i 2 x 5 dage, ligesom han også erkender i sin nuværende tjeneste for drukkenskab at være straffet ved krumslutning. Dommeren attesterede, at den af arrestanten opgivne alder på 30 år stemmer med arrestantens udseende.

Endvidere forelæstes for **arrestanten Søren Hansen Lillelunds** vedkommende en rapport af 2. maj d. år, en dåbsattest og en straffeattest.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, erklærede på anledning, at han intet har at tilføje og bemærker ved sine tidligere forklaringer, der i enhver henseende er overensstemmelse med sandhed. Den fremlagte rapport og dåbsattest blev ham forelæst og af ham vedkendt som sig betreffende.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Jacob Eriksens** vedkommende en rapport af 2. maj d. år, en domsakt i en ved Den kgl. Lands-, over- samt Hof- og Stadsret af 3. december 1850 pådømt sag med vedføjede bilag, en dåbsattest og en straffeattest.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, erklærede på anledning, at han intet har at bemærke eller tilføje med hensyn til hans tidligere forklaringer, der i et og alt er overensstemmende med sandhed. Den fremlagte rapport, dokumenterne og dåbsattest blev arrestanten foreholdt og af ham erkendt som sig betreffende.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Hans Jørgen Madsens** vedkommende en rapport af 2. maj d. år, en dåbsattest og 3 straffeattester. Ej heller denne arrestant, der var fremstillet, havde noget at bemærke ved sine tidligere forklaringer, hvilke han på given anledning erklærede i et og alt medførte sandhed. Han forelæstes derefter den fremlagte rapport og dåbsattest, hvilke han erkender at være rigtige og sig betreffende.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Hans Clausens** vedkommende en rapport af 2. maj d. år, en dåbsattest og 5 straffeattester.

Også denne arrestant, der var fremstillet, erklærede på anledning, at han intet havde at bemærke eller tilføje ved sine tidligere forklaringer, der alle er overensstemmende med sandhed.

Han forelæstes den fremlagte rapport og dåbsattest, hvilke han erkender for rigtige og sig betreffende.

Arrestanterne blev derefter afført og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 69.

Fredagen den 18. august 1854.

Sagen igen foretaget.

Dommeren fremlagde en straffeattest fra Wedellsborg birks kontor betreffende **Ane Marie Johansdatter**.

Derefter fremlagdes en rapport betreffende **arrestanten Eggert Larsen**. Endvidere domsakt i en den 5. juli 1839 ved Baag herreds ekstraret afsagt og en straffeattest.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, vedblev uagtet påny formanet til sandhed sin benægtelse at være skyldig i det han påsigtede tyveri i Haare men bemærker derhos, at han for øvrigt

intet har at tilføje sine forklaringer og tilståelse, da alt hvad han har udsagt er overensstemmende med sandhed. Den fremlagte domsakt og rapport blev arrestanten foreholdt og derunder navnlig den ham ved dragonregimentet overgåede straf, dommen af 5. juli 1839 samt dåbsattest, og erkender han sammes rigtighed og at være sig betræffende.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Hans Nielsens** vedkommende en rapport af 7. juni d. år, en dåbsattest og 3 straffeattester.

På spørgsmål om hvorvidt arrestanten der var fremstillet måtte have noget at bemærke eller tilføje sine tidligere forklaringer, nægter han dette og forsikrer, at disse på det nøjeste er overensstemmende med sandhed. Han blev foreholdt den fremlagte rapport og dåbsattest, hvilke han erkender for rigtige og sig betræffende.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Lars Eliassens** vedkommende en rapport, en dåbsattest og en straffeattest. På given anledning benægter bemeldte arrestant, der var fremstillet, at have noget at bemærke til sine tidligere forklaringer, som han forsikrer på det nøjeste at være overensstemmende med sandhed. Den fremlagte rapport og dåbsattest blev ham forelæst, og vedkender han samme som rigtige og sig betræffende.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Hans Pedersen Steensens** vedkommende en rapport, en dåbsattest og 3 straffeattester.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, vedbliver uagtet formanet til sandhed, at han aldeles ikke har nogen andel i den ildebrand, der er overgået Morten Andersen Vævers hus. Han tilføjer derhos, at han intet har at bemærke ved eller tilføje sine tidligere afgivne forklaringer, hvilke han forsikrer at være på det nøjeste overensstemmende med sandhed.

Den fremlagte rapport og dåbsattest blev arrestanten forelæst og af ham vedkendt som sig betræffende.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Hans Hansen, Stikirendskrædderens** vedkommende en rapport af 28. juni d. år, domsaken i en ved Den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret den 18. april 1848 pådømt sag med vedkommende akter og dokumenter samt endelig en straffeattest.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, gentager på given anledning, at han intet som helst har at tilføje eller bemærke ved sine tidligere afgivne forklaringer, hvilket han forsikrer i et og alt at være på det nøjeste overensstemmende med sandhed. Den fremlagte rapport samt domsaken med bilag og dåbsattesten blev arrestanten foreholdt, og erkender han samme for rigtige og sig betræffende. Den i den fremlagte straffeattest ommeldte dom der er overgået en person ved navn Hans Hansen Hviid fra Flemløse Mark, nægter arrestanten at vedkomme ham.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Anders Nielsens** vedkommende en rapport af 7. juni d. år, en dåbsattest og 3 straffeattester. Endelig fremlagdes højesteretsdom af 31. oktober 1850 med tilføjede akter navnlig dokumenterne fra Den kgl. Landsover- samt Hof- og Stadsret samt grevskabet Mecklenborg (?) birks ekstraret.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, erklærede på anledning, at han intet havde at erindre eller bemærke ved sine tidligere forklaringer, hvilke han forsikrer at være på det nøjeste overensstemmende

med sandhed. Den fremlagte rapport og dåbsattest fra over- og underretten for så vidt sidstnævnte vedkommer arrestanten blev ham foreholdt, hvorefter han erkender samme som rigtige og sig betræffende.

Endvidere fremlagdes for **arrestanten Jens Andersen Rytters** vedkommende en rapport og straffeattest. Bemeldte arrestant, der var fremstillet, blev ligeledes opfordret til at erklære, hvorvidt han har noget at bemærke ved sine tidligere forklaringer, men han nægter at sådant er tilfældet, da han forsikrer, at de alle på det nøjeste er overensstemmende med sandhed. Han blev derefter forelæst den fremlagte rapport samt foreholdt den for Anders Nielsens vedkommende

fremlagte højesteretsdom, overrets- og underretsdomsakter samt den derunder fremlagte dåbsattest, og ligesom han erkender, at rapporten og dåbsattesten er rigtige, således erkender han også, at de ovennævnte dokumenter er ham vedkommende.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afførte og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 73.

Løverdagen den 19. august 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Der fremlagdes for **arrestanten Peder Hansen Plougs** vedkommende en rapport af 12. juni d.år, dokumenter i en ved Baag herreds ekstraret den 25. aug.1845 pådømt sag med vedføjede akter, udskrift af 6. dragonregiments fæsteprotokol, en dåbsattest samt 4 straffeattester.

Bemeldte attestant, der var fremstillet, blev opfordret til at erklære, hvorvidt han havde noget at bemærke eller tilføje sine tidligere forklaringer og tilståelser, men han forsikrer, at alt hvad han har sagt er nøje overensstemmende med sandhed, samt at han intet deri vil forandre eller tilføje.

Han foreholdtes derefter de fremlagte dokumenter navnlig rapporten, de tvende ham overgåede domme og dåbsattest, hvorefter han erklærer alt for rigtigt og sig vedkommende.

Derefter fremstilledes **arrestanten Christen Olsen Ellesøe**. Efter at han havde bemærket, at han, der også er bleven benævnt Christen Tøje, ikke har noget som helst at tilføje sine tidligere forklaring, da de var fuldt overensstemmende med sandhed, blev ham foreholdt Qua ad generalie de tidligere i nævnte litra RR og ad RR - 1, 2, 3, 4 og 5 fremlagte bilag og navnlig derunder den ved Vends herreds ekstraret den 7. juni 1852 afsagte dom, Wedellsborg birks politiretsdom af 23. maj 1844, samme rets dom af 5. februar samme år, Wedellsborg overpolitiretsdom af 29. nov. 1845, Nørvang-Torred herreders politiretsdom af 25. okt. 1845, højesteretsdom af 17. januar 1838 med vedføjede underretsdomme samt Flensborg politiretsdom

af 13. marts 1848, hvorefter han erkender, at samtlige disse domme er ham overgåede.

Efter at arrestanten endvidere havde opgivet at være 36 år gammel, erklærede dommeren, at denne angivelse stemmer med hans udseende. Sluttelig fremlagdes en straffeattest.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Mads Larsen Bucks** vedkommende en rapport af 10. april d.år, domsakt i en ved Den kgl. landsover- samt hof- og stadsret den 17. september 1844 pådømt sag med medhørende akter og desuden domsakten i en ved samme ret den 11. juni 1839 pådømt sag samt en den 11. oktober 1836 ved højesteret pådømt sag alt med vedføjede akter. Endvidere fremlagdes en straffeattest.

Ovennævnte arrestant, der var fremstillet, erklærede på given anledning, at han intet har at bemærke ved sine tidligere forklaringer, som han forsikrer er nøje overensstemmende med sandhed.

Han foreholdtes derefter de fremlagte dokumenter navnlig rapporten, de 3 anførte domme og de i alle akter fremlagte domsattester, hvilket alt han erklærer at være rigtigt og sig betræffende.

Arrestanterne blev til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 75.

Onsdagen den 23. august 1854.

Sagen igen foretaget.

For **arrestanten Peder Olsens** vedkommende fremlagdes en rapport af 15. april d. år, endvidere en højesteretsdom af 5. juni 1846 med tilføjede akter nemlig Den kgl. Landsover- samt hof- og stadsretsdom af 7. juli sm. år og Vends herreds ekstraretsdom af 4. september 1845.

Ovennævnte arrestant, der var fremstillet, opfordredes til at erklære, hvorvidt han mente at have noget at bemærke eller tilføje sine tidligere forklaringer. Han forsikrede, at disse er på det nøjeste overensstemmende med sandhed, og at han derfor intet som helst ved derved har at erindre.

Han foreholdtes derefter den fremlagte rapport samt de fremlagte domme og den i akten indføjede dåbsattest, hvorefter han erklærer alt rigtigt og sig betræffende. Slutteligen fremlagdes en dåbsattest.

For **arrestanten Jens Henrik Boyes** vedkommende fremlagdes derefter en skrivelse af 12. f. md. Fra Fyns stiftamt med 3 bilag.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, blev opfordret til at erklære, hvorvidt han i nogensomhelst henseende måtte have noget at forandre eller bemærke ved eller tilføje sine tidligere forklaringer, men han vedbliver, at alt, hvad han har tilstået og udsagt, er på det nøjeste overensstemmende med sandhed, og at han som følge deraf intet som helst derved har at bemærke eller dertil føje.

Han foreholdtes den efter forrige arrestant Peder Olsen fremlagte højesteretsdom med vedføjede bilag og vedgår; at disse domme er ham betræffende. Endvidere foreholdtes han de under sagen under ltr. I og K fremlagte dokumenter, hvorefter han også vedgår, at disse er ham betræffende,

og bemærker han, for så vidt der derunder findes en indføjet forklaring af ham, iflg.

hvilken han for bedrageri skulle være idømt straf af 4 x 5 dages fængsel på vand og brød ved Underretten men ved Overretten frifunden for videre tiltale, at dette beror på en fejltagelse, idet derved er tilsigtet den ovennævnte Højesteretsdom med akter, hvorefter han ved Underretten var idømt 3 års forbedringshusarbejde men ved Overretten frifandtes for videre tiltale.

Endvidere foreholdtes ham de med de ovennævnte skrivelser fulgte bilag, hvilke han erkendte for rigtige og sig betræffende, og navnlig at han iflg. den deri omhandlede Underretsdom af 29. marts 1849 er for tyveri anset med og 75 rottingslag.

Slutteligen foreholdtes ham den i de fremlagte akter indføjede dåbsattest ligesom den også dermed fulgte skudsmålsbog, og erkendte han denne dåbsattest for rigtig.

Derefter fremstilledes **arrestanten Christen Hansen, Sosmed.** Han opfordredes til at erklære, hvorvidt han måtte have noget at bemærke eller tilføje sine tidligere forklaringer og tilståelse, hvorefter han forsikrer, at disse i et og alt er overensstemmende med sandhed, og at han derfor intet som helst har at tilføje eller ønske protokollen tilført. Han foreholdtes derefter de under sagen ved fremlagte dokumenter for så vidt de er ham vedkommende og vedkender han, at disse er ham betræffende, ligesom han også erkender rigtigheden af den i den med samme skudsmålsbog indsatte dåbsattest.

Arrestanterne blev derefter afført og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side ?.

Fredagen den 25. august 1854.

Sagen blev foretaget.

De under litra Æ.Æ.Æ. akter blev nu fremlagte for dette forhørs vedkommende nemlig udskrift af Fåborgs ekstraretsdom af 5. september 1845, udskrift af højesteretsdom af 1. juni 1847 med tilhørende overrets- og underretsdom samt tilhørende akter, baroniet Lehns (?) birks ekstraretsdom af 22. december 1847 med tilhørende akter, udskrift af overretsdom af 30. september 1849 med tilhørende underretsdom og akter og højesteretsdom af 7. august 1851 med tilhørende over- og underretsdom samt akter.

Arrestanten Johannes Bruun var fremstillet og blev opfordret til at erklære, hvorvidt han har noget at bemærke eller tilføje sine tidligere under sagen afgivne forklaringer, hvorefter han erklærer, at dette ikke er tilfældet, da alt hvad han har udsagt og tilstået er på det nøjeste overensstemmende med sandhed.

Arrestanten foreholdtes derefter de fremlagte domme og domsakter, hvorefter han erklærer samme for rigtige og sig betræffende, og navnlig at samtlige domme er ham overgåede. Ligeledes vedkender han den ved akterne fremlagte dåbsattest.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Niels Andersen** kaldet **Duesnedkerens** vedkommende en politirapport af 7. juli d.år, udskrift af Assens købstads ekstraretsdom af 29. juni 1841 og overretsdom af 18. januar 1842, Assens købstads ekstraretsdom af 13. september 1843 og overretsdom af 2. december sm.år. Endvidere Assens købstads ekstraretsdom af 2. februar 1853. Ligeledes fremlagdes arrestantens dåbsattest og 3 straffeattester.

Samme arrestant, der var fremstillet, blev opfordret til at erklære, hvorvidt han havde noget at tilføje eller bemærke ved sine tidligere afgivne forklaringer og tilståelser, hvorefter han erklærede, at sådant ikke var tilfældet, da alt hvad han har udsagt på det nøjeste er overensstemmende med sandhed.

De fremlagte domme og dokumenter blev ham derefter foreholdt, og erklærede han samtlige som rigtige og sig betræffende, og navnlig at de ovennævnte domme er ham overgåede, ligesom han erkender rigtigheden af den fremlagte dåbsattest.

Endvidere fremlagdes for **Johannes (Zacharias ?) Storm Andersens** vedkommende en rapport af 7. juni f.år, en dåbsattest og 3 straffesttester.

Bemeldte arrestant, der var fremstillet, erklærede på given anledning, at han intet har at tilføje sine tidligere afgivne forklaringer, der på det nøjeste er overensstemmende med sandhed. Han foreholdtes den fremlagte rapport og dåbsattest, hvilke dokumenter han erklærede for rigtige og sig betræffende.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Hans Jørgensens** vedkommende en rapport af 10. april d.år, dokumenter i en ved Vends herreds ekstraret d. 8. september 1852 pådømt sag samt en straffesttest.

Overnævnte arrestant, der var fremstillet, erklærede på anledning, at han intet har at tilføje sine tidligere forklaringer og tilståelser, der på det nøjeste er overensstemmende med sandhed. Han foreholdtes derefter de fremlagte dokumenter navnlig de 4 domsudskrifter og erklærede disse for rigtige og sig betræffende. Dommeren attesterede, at den af ham opgivne alder stemmer med hans udseende.

For **arrestantinden Sara Nielsdatter, Mads Larsens hustrus** vedkommende fremlagdes en politirapport af 3. maj d.år samt domsakten i en ved Vends herreds ekstraret d. 16 november 1841 (1846) pådømt sag med vedhørende dokumenter og endvidere en straffesttest.

Bemeldte arrestantinde, der var fremstillet, erklærede på anledning, at hun intet har at bemærke ved sine tidligere afgivne forklaringer og tilståelse, der alle er nøje overensstemmende med sandhed. De fremlagte dokumenter blev hende foreholdt og af hende vedkendt som rigtige og hende betræffende navnlig den fremlagte dom og dåbsattest.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 80.

Søndagen den 27. august 1854.

Retten blev sat på rådstuen i Sorø og administreret af den ordinære dommer, hvorimod protokollen førtes af kontorist Sæby. Som vidne var til stede politibetjent Bruun.

For retten mødte **overlærer Frederik Jonstrup**. Han forelæstes sin forklaring til den under bilag ltr. D fremlagte udskrift af Odense købstad ekstraretsprotokol de. 23. august f. år, til hvilken komparenten henholdt sig, hvorhos komparenten på anledning yderligere tilføjer: Da komparenten fandt kufferterne stod disse tæt ved siden af hinanden og var åbne. Størstedelen af de genstande der havde været i kufferterne lå endnu i disse, og kun nogle enkelte genstande fandtes på jorden i nærheden af kufferterne. Komparenten lagde disse sidste atter i kufferterne, som han derefter medtog til Odense, hvor han anmeldte det passerede til byfogeden. De genstande der er anførte i den ovennævnte forhørsudskrift, fandt komparenten imidlertid ikke, hvorimod han senere har set dem, der er anført fra nr. 3 til nr. 18 incl. tilsendt med en skrivelse fra kammerjunker, herredsfoged Wedell Heinen i Middelfart, da de var blevne fundne på marken, uden at komparenten ved af hvem. Derimod har komparenten hidtil ikke erholdt tilbage de i udskriften under nr. 1 og 2 anførte genstande.

Efter de iflg. bilagene W, ad W 1 og Z tilstedebragte genstande, der er anført på bilaget AA under nr. 12, 13, 14, 16 og 17 samt endvidere genstanden nr. 62 på bilaget BB og nr. 53 på bilaget DD var komparenten forevist, genkender komparenten samtlige disse, som dem han ved den omhandlede lejlighed har mistet og erklærer derefter, at han, når han erholder disse udleveret, vil have tilbageholdt alt, hvad han ved bemeldte tyveri har mistet med undtagelse af de

papirer, der var i brevtasken nr. 1, æsken nr. 2 samt de deri værende genstande, den ene øreløk ltr. B og brystnålen ltr. G.

De tilstedeværende genstande blev derefter således vurderede:

Nr. 12 – 2 rg. 3 mk., nr. 13 – 3 rg., nr. 14 – 4 rg., nr. 16 – 2 mk., nr. 17 – 2 mk., nr. 53 – 1 rg. og nr. 62 – 3 mk., hvorefter disse genstande udleveredes komparenten Jonstrup, der erklærede, at de papirer, der foruden den nævnte obligation var i tegnebogen, var uden pengeværdi.

Obligationen lød nu på ca. 1000 rg. Komparenten angav endvidere værdien af æsken til 4 mk.

Den ene manglende øreløk og resten af den anden i det hele til 2 rg., den ene sølvmønt til 2 mk. og brystnålen ltr. G til 10 rg.

Endvidere opgave komparenten værdien af de i det ofte nævnte forhør ommeldte genstande således: Nr. 3 – 20 rg., nr. 4 – 12 rg., nr. 5 – 5 rg., nr. 6 – 1 rg., nr. 7 – 1 rg. 2 mk., nr. 8 – 6 rg., nr. 9 – 4 rg., nr. 10 – 3 rg., nr. 16 – 10 rg., nr. 17 – 5 rg., nr. 18 – 1 mk. Endvidere værdien af kufferterne til tilsammen 10 rg. samt erklærede, at samtlige de genstande, der efter det ovenanførte havde været i kufferterne og ikke deraf var udtagne, tilsammen havde en værdi af i det mindste 60 rg. Komparenten frafaldt krav på erstatning for det endnu manglende.

Komparenten blev derpå dimitteret og sagen udsat.

Rothe

Sæby Bruun

”**Broendehus sagen**”

Samme protokol, side 82.

Mandagen den 28. august 1854.

Retten blev sat på sædvanligt sted (Assens rådstue), hvor sagen igen blev foretaget, og **arrestanten Gerhardtzen** fremstillet.

Efter at være gjort bekendt med overlærer Jonstrups afgivne forklaring, erklærede arrestanten, at han efter at have åbnet kufferterne udtog en del af indholdet og lagde det ved side af, men efter at han havde set, hvad der var deri og ikke troede, at det kunne nytte ham at beholde nogle af disse genstande, undtagen hvad han efter sine tidligere forklaringer har beholdt, nedlagde han, såvidt han tror alt, hvad han havde udtaget at kufferterne atter i disse, forinden han gik bort. Dersom der altså enten i nærheden eller også længere borte skulle være fundet noget, der havde været i kufferterne men nu igen var nedlagt i disse, da må arrestanten enten selv ikke have bemærket det, eller for så vidt det har ligget længere borte fra det sted, hvor han åbnede kufferterne, da må nogle andre have bragt det derhen.

Efter at endvidere den værdi der er ansat på de genstande arrestanten beholdt, og som senere er bragt til stede var arrestanten forholdt, erklærede han, at han intet herimod har at erindre.

Med hensyn til den værdi der er sat på dels de genstande, der efter Jonstrups forklaring senere er fundne og ham tilsendt, og dels på dem der endnu fandtes i kufferterne, da Jonstrup selv opdagede disse på marken, da erklærer arrestanten, at han vel bemærkede, at der såvel var alle slags klædningsstykker såsom frakker, benklæder m.m. som andre genstande i kufferterne, men han lagde ikke så nøje mærke til disse ting, at han selv om han havde fået noget af det at se på ingen måde ville kunne genkende sådant, og han er derfor ej heller i stand til at kunne modsige af den af Jonstrup på disse ting ansatte værdi, hvorhos han erklærede, at der var så meget, at han ingenlunde betvivler, at det i det hele kan have haft en så stor værdi som af Jonstrup angivet.

Oplæst og ratihaberet.

Derefter fremlagde dommeren en rapport af 10. april d. år, domsakten i en ved Vends herreds ekstraret den 2. august 1853 påkendt sag med vedhørende akter, arrestantens skudsmålsbog og 2 straffeattester. De fremlagte dokumenter navnlig rapporten, dommen og den i skudsmålsbogen indførte dåbsattest blev arrestanten foreholdt og af ham vedkendt som rigtig og sig betræffende.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Hans Hansen, kaldet Klodsmagerens** vedkommende en rapport af 19. juni d. år, udskrift af en ved Baag herreds politiret den 20. februar 1839 afsagt dom, af en ved samme ret den 22. februar 1843 afsagt dom, af samme rets dom af 5. november 1844 og af Assens købstads politiretsdom af 13. marts 1848. Endvidere fremlagdes en skrivelse fra Assens byfogedkontor af 19. ds., en dåbsattest og 4 straffeattester.

Samtlige dokumenter og navnlig rapporten, domsudskrifterne og dåbsattesten blev arrestanten foreholdt. Ovennævnte arrestant, der var fremstillet og af ham vedkendt som rigtige og sig betræffende kun med den bemærkning, at han hverken har erlagt eller afsonet den ham ved dommen af 1841 idømte mulkt.

For **arrestanten Thomas Rasmussens** vedkommende fremlagdes derefter en rapport af 10. ds., 2 straffeattester, attest fra 4. og 6. dragonregiment, 1 stamliste, 1 skudsmålsbog og 1 straffeattest.

Bemeldte arrestant var fremstillet. Han foreholdtes derefter den under bilaget ltr. K fremlagte domsakt i en den 6. december 1847 under Vends herreds ekstraret pådømt sag med vedføjet forhørsudskrift. Denne vedkendte han som rigtig og sig betræffende. Endvidere foreholdtes ham den fremlagte rapport, straffeattesterne og den i skudsmålsbogen indførte dåbsattest, hvilket alt han erkendte som rigtigt og sig betræffende.

Derefter fremlagdes for **arrestanten Peder Sørensens** vedkommende udskrift af den tidligere ommeldte ved Odense købstads ekstraret ham overgåede dom af 7. marts 1841.

Denne blev arrestanten, der var fremstillet forholdt og af ham vedkendt som sig betræffende. Derhos fremlagdes 1 straffeattest.

Slutteligen fremlagdes for **arrestanten Rasmus Christian Rasmussens** vedkommende 4 straffeattester.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen

Samme protokol, side 85.

Fredagen den 8. september 1854

Sagen igen foretaget.

Dommeren fremlagde domsakter i en ved Den kgl. landsoverret i Viborg den 27. december 1843 påkendt sag med medsendte akter og dokumenter.

Derefter fremstilledes **arrestanten Anders Hans Sørensen Pranger**. Han foreholdtes ovennævnte domsakter, ligesom foreholdtes ham den under ltr. 3 (?) fremlagte domsakt og den under ltr. K fremlagte ved Vends herreds ekstraret afsagte dom af 18. august 1853 og 6. december 1847, hvorefter han erkender, at samtlige disse domme navnlig sidstnævnte er ham betræffende. Arrestanten opfordres derefter til at erklære, hvorvidt han har noget at tilføje sine tidligere tilståelser og forklaringer eller ved samme at bemærke, ligesom i det hele om han havde noget han ønskede tilføjet, men han erklærede, at det ikke er tilfældet, idet alt hvad han har tilstået og udsagt på det nøjeste er overensstemmende med sandhed.

Derefter fremlagde dommeren for **arrestantinden Maren Laurine Birthe Christiansen Boye** en rapport af 15. april d.år, en dåbsattest og en straffeattest. Disse dokumenter blev arrestantinden, der nu som udskreven var kommet tilbage fra sygestuen og var fremstillet i retten, foreholdt og af hende vedkendt som sig betræffende, hvorhos hun på anledning erklærede, at hun intetsomhelst har at tilføje eller bemærke ved sine tidligere forklaringer og tilståelser, hvilke hun forsikrer i et og alt at være overensstemmende med sandhed.

Fremdeles fremlagde dommeren en straffeattest for **arrestanterne Boye, Sosmed og Pranger** og endvidere en straffeattest for **Gertrud Cathrine Jensdatter**.

Arrestanterne blev derefter til arresterne afgivne og sagen sluttet for i udskrift at tilstilles ?? (side 86).

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 87.

Fredagen den 15. september 1854.

Sagen blev reassumeret (genoptaget).

Dommeren fremlagde en skrivelse fra Bjerge og ? herreders kontor af 6. ds. med 1 bilag.

I retten fremstilledes **arrestanten Peder Hansen Ploug**, der efter opfordring til sandhed vedgår,

at han har del i det i den fremlagte skrivelse anmeldte tyveri og afgiver i den anledning følgende yderligere forklaring:

Da arrestanten Peder Nielsen, som havde tjent på Søbysøgård, og Hansen selv også var godt kendt dersteds, forsløg han der at forøve tyveri, og blev derfor han, ovennævnte arrestant og arrestanten Lars Hansen fra Hillerslev enige om at udføre dette. De samledes i den anledning en aften i september md. f. år, uden at arrestanten erindrer nærmere dato hos nærværende arrestant og begav sig derfra til bemeldte gård, hvor de ankom, efter hvad arrestanten antager kl. omtrent 9. I mellembygningen, der vender ud til marken, stod et vindue åbent til smørkammeret, men i vinduet var en ramme med stålbånd. Denne blev udtaget, hvorefter Peder Nielsen steg igennem bemeldte vindue ind i kammeret, hvorfra han til nærværende arrestant og Lars Hansen, der stod udenfor, først rakte en tom smørfjerding og derefter med de bare hænder udrakte ligeså gennem vinduet forskellige stykker smør, der da blev lagt i fjerdingen, der dog ikke blev aldeles fuld. Arrestanten er vis på, at der ikke blev taget over 1 fjerding smør i det hele. Bemeldte fjerding bortførte de, idet de fulgtes ad på en nærværende arrestant tilhørende trillevogn, som de skiftedes til at trække. Såvidt arrestanten erindrer uden dog med bestemthed at kunne sige det, blev smørret bragt hjem til ham og der delt. En smørske som Nielsen ligeledes havde rakt ud ad vinduet, benyttede de til at lægge smørret ned i fjerdingen, men hvor den er afbleven, ved arrestanten ikke.

Endvidere vedgår arrestanten at han, såvidt han erindrer i august eller september md. f. år i forening med ovennævnte arrestanter Peder Nielsen og Lars Hansen har forøvet et tyveri på en gård ved navn Søllerup. Dette udførtes, efter hvad han antager kl. omtrent 10, og steg nærværende

arrestant igennem et åbentstående vindue, der kun var forsynet med nogle svage trætvinger, hvilke blev borttagne ind i kammeret i hovedbygningen. Vinduet igennem hvilket tyveriet forøvedes vendte ud mod en skov. Han steg ind her og udrakte til de tvende andre 3 pletter med smør, i hvilke der var vel omtrent $\frac{1}{2}$ otting i hver. De beholdt hver sin plette, men hvor den nærværende arrestant hjembragte senere er afbleven, mindes han ikke.

Endvidere tilføjer arrestanten, at de sammesteds tog 2 æsker, af hvilke Nielsen og Hansen hver fik sin.

Sluttelig forklarer han, at der er ham bekendt, at ofte nævnte Peder Nielsen og arrestanten Zacharias Andersen, efter at sidstnævnte tyveri var forøvet, endvidere har forøvet et andet tyveri på samme gård, hvor de bortstjal en stor mængde flæsk, men heri deltog nærværende arrestant ikke, skønt han dertil var opfordret af Peder Nielsen.

Oplæst og ratihaberet med bemærkning, at Peder Nielsen fik den bortstjalne smørfjerding. Arrestanterne afført og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 89.

Løverdagen den 16. september 1854.

Sagen igen foretaget.

I retten fremstilledes **arrestanten Zacharias Andersen.**

På anledning forklarer han, at han sidstafvigte efterår har forøvet et tyveri i forening med arrestanten

Peder Nielsen. Sidstnævnte foreslog tyveriet, da han var kendt på stedet. Det udførtes på en lille herregård, hvis navn arrestanten dog ikke ved, men han tror, at den lå i Østerhæsinge sogn.

De indfandt dem der om aftenen klokken, efter hvad han antager, mellem 9 og 10, og var de begge oppe i stuebygningen. I samme bygning skaffede de sig adgang, idet der ved døren til en kælderhals var et lille hul, hvor der var slået et lille bræt for. Dette tog de ud og rakte da hånden ind igennem hullet, hvorefter de indvendig fra åbnede døren. De kom herved ind i kælderen, og her tog de fra en salttønde en del flæsk, efter hvad arrestanten antager omtrent et par lispund hver. De fulgtes ad et stykke af hjemmevejen men gik derefter hver til sit, idet de omtrent

ligeligen delte det flæsk, de havde taget.

Endnu bemærker arrestanten, at der udenfor gården var en lille skov. Dog gik de ikke ind fra den side af bygningen, der vendte mod skoven men fra den modsatte side.

Peder Nielsen talte ikke om, at han tidligere havde begået tyveri på samme sted, og arrestanten kan ikke mindes, i hvad måned dette tyveri blev forøvet.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne afgiven og sagen udsat.

Rothe

Petersen C. Knudsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 90.

Mandagen den 18. september 1854.

Sagen igen foretaget.

I retten fremstilledes **arrestanten Peder Nielsen**. Han foreholdtes de afgivne forklaringer med hensyn til de på Søbysøgård og Søllerup begåede tyverier, men skønt gentagne formaninger til sandhed nægter han på det bestemteste at have nogen som helst andel i disse tyverier.

Arrestanten blev derefter afgiven og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 91.

Tirsdagen den 19. september 1854.

Sagen igen foretaget.

I retten fremstilledes **arrestanten Peder Nielsen**. Han blev igen opfordret til sandhed, men han vedbliver sin nægtelse at være skyldig i de under sagen omhandlede på Søbysøgård og Søllerupgård forøvede tyverier.

Derefter fremstilledes **arrestanten Zacharias Andersen**. Han gentog for forrige arrestant sin sidstafgivne forklaring, hvilken han selv for sit vedkommende i et og alt ratihaberer, ligesom han konfronteredes med bemeldte arrestant, men denne vedblev sin benægtelse at være skyldig i de omhandlede tyverier.

Arrestanterne blev derefter afførte og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 91.

Torsdagen den 21. september 1854.

Sagen igen foretaget.

I retten fremstilledes **arrestanten Peder Nielsen**. Han blev påny formanet til sandhed, men han vedbliver uforandret sit sidste.

Derefter fremstilledes **arrestanten Peder Hansen Ploug**. Denne gentog for forrige arrestant sine tidligere afgivne forklaringer angående tyverierne på Søbysøgård og Søllerup, hvilke forklaringer

han selv ratihaberer og uforandret vedbliver som på det nøjeste overensstemmende med sandhed, men uagtet han confronteres med arrestanten Peder Nielsen, for hvem han fremhævede forskellige yderligere detaljer med hensyn til disse tyverier, modsagde Peder Nielsen dog disse forklarings rigtighed og vedblev sit tidligere.

Arrestanterne blev derefter afførte og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 92.

Fredagen den 29. september 1854.

Sagen blev igen foretaget.

Dommeren bemærkede, at den hidtil i Assens hensiddende **arrestant Lars Hansen** var foranstaltet afhentet hertil.

Bemeldte arrestant fremstilledes og afgiver nu følgende forklaring: Engang i sidstafvigte efterår uden at arrestanten nærmere mindes i hvilken måned, har han forøvet et tyveri på Søbysøgård i forening med arrestanterne Peder Hansen Ploug og Peder Nielsen, i hvilken anledning han yderligere tilføjer:

Efter at nærværende arrestant af arrestanten Ploug var opfordret til at deltage i tyveriet, på hvilket denne sagde, at Peder Nielsen, der var kendt på gården, havde givet anvisning, samledes de alle 3 hos Ploug. Efter at de var ankomne til stedet, uden at han nærmere ved, hvad klokken var men dog tror, at der endnu et sted var lys, udtog de af et vindue, der vendte ind til smørkammeret en rude med ståltråd eller tremmer, hvorefter Peder Nielsen steg ind i kammeret og først udrakte en tom smørfjerding og en smørske og derefter smørret, som han tog med hænderne, og som nærværende arrestant og Ploug derefter nedlagde dels i fjerdingen og dels i et klæde eller pose, som Ploug havde medbragt, og antager arrestanten, at der kan have været noget over en fjerding smør. De bar det derefter hen til landevejen, hvor det blev lagt på en trillevogn, Ploug havde medbragt, og som de derefter, idet de fulgtes ad, skiftevis trak til Plougs bolig, hvor smørret blev delt. Peder Nielsen fik fjerdingen, hvorimod nærværende arrestant bortbar sin andel i et klæde, han fik af Ploug. Hvor skeen afblev, erindrer han ikke bestemt. Endvidere vedgår arrestanten, at han også i sidstafvigte efterår i forening med begge ovennævnte arrestanter har forøvet et tyveri på Søllerupgård. Også hertil opfordredes han af Ploug, skønt Peder Nielsen, der havde tjent på gården, havde givet anvisning på tyveriet. Hvad tid på natten de ankom til gården, ved han ikke bestemt, men antager at klokken har været omtrent 10, dog mindes han, at Peder Nielsen omtalte, at der et sted endnu brændte lys. Også her udtog fra vinduet, der førte ind til smørkammeret nogle tremmer, der var slået for, hvorefter Ploug steg ind igennem vinduet og udrakte 4 pottes eller dritler med smør, at hvilke den ene dog kun var lille, hvorfor de tog smørret ud af den og lagde det på de 3 andre dritler, hvorefter de lod den lille krukke blive stående men borttog hver sin af de 3 store. Arrestanten antager, at der var mellem $\frac{1}{2}$ og 1 otting smør i hver af krukkerne. Den krukke nærværende arrestant fik, var dengang revnet og er senere gået i stykker.

Oplæst og ratihaberet.

Arrestanterne afførte og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 94.

Tirsdagen den 3. oktober 1854.

Sagen igen foretaget og **arrestanten Peder Nielsen** fremstillet.

Efter ny formaning til sandhed afgiver han nu følgende tilståelse:

I forening med arrestanterne Lars Hansen og Peder Hansen Ploug har arrestanten forøvet tyveri på Søbysøgård. Arrestanten var der vel bekendt, da hans kone har tjent der, og han selv ofte har været på stedet. En aften i sidstafvigte efterår samledes de alle 3 efter aftale hos arrestanten Ploug og gik derfra klokken, efter hvad han antager ca. 7. Der er derfra over en mil, og antager han, at de ankom kl. omtrent 9.

De udtog af et åbentstående vindue, der gik ind til smørkammeret en rude med ståltråd, hvorefter nærværende arrestant steg ind i kammeret. Han udrakte derfra til de 2 andre først en tom smørfjerding, hvorimod han ikke erindrer, om han også udrakte en smørske. Derefter udtog han med hænderne smørret af et trug og rakte det ud til de andre, der lagde smørret i fjerdingen og tillige, såvidt han ved i en pose eller klæde, som Ploug havde medbragt, og antager han, at der i det hele var noget over en fjerding smør. De bar det hen til vejen, hvor Ploug havde en trillevogn, på hvilken de kørte det hen til Plougs bolig, hvor de delte smørret. Arrestanten bemærker, at der da de forøvede tyveriet, endnu var lys flere steder på gården.

Med samme arrestanter har arrestanten ligeså sidstafvigte efterår forøvet tyveri på Søllerupgård, hvor han såvel som hans kone har tjent, og hvor han derfor var vel kendt. Dette udførtes,

efter hvad han antager kl. henad 10, men han ved ikke, om folkene var oppe eller i seng. Også her blev et vindue eller en rude med tremmer udtaget ind til smørkammeret, hvorigennem Peder Ploug steg ind, og udtrakte han derfra 4 potter smør, dog blev smørret af den ene potte udtaget og lagt ned i de tre andre, hvorfor de kun medtog disse og beholdt hver sin. Efter hvad arrestanten antager, var der henved en otting smør i hver af potterne. Den han fik er senere gået i stykker.

På samme sted har arrestanten noget efter det sidstnævnte tyveri var forøvet og ligeså om aftenen henad kl. 11 forøvet tyveri i forening med arrestanten Zacharias Andersen. Ved siden af en dør, der førte ind til kælderen, gravede de et hul i væggen, gennem hvilket de rakte armen ind og åbnede derved døren indvendig fra, hvorefter de begge gik ind i kælderen, hvorfra de udtog så meget flæsk, som de kunne bære. Hvor meget de i det hele fik, ved arrestanten ikke, men han antager, at han som sin andel fik omtrent 3 lispund. De fulgtes ad hen til nærheden af deres hjem, hvorefter de skiltes og gik hver til sit.

Oplæst og ratihaberet.

Fort. –

Derefter fremstilledes **arrestanten Ploug**, der med hensyn til tyveriet på Søbysøgård efter at være gjort bekendt med arrestanterne Peter Nielsens og Lars Hansens forklaringer erklærede, at det forholder sig rigtigt, at de foruden fjerdingen også kom noget af det stjalne smør i et klæde, da det ikke vel kunne rummes i fjerdingen. Dette klæde havde nærværende arrestant ikke medbragt, hvorimod det var et stykke, der hængte udenfor kærnehuset og formodentlig har været brugt til at tildække kærnen med, når der blev kærnet smør, og antager arrestanten derefter vel, at der i det hele kan have været noget over en fjerding smør.

Arrestanten blev til arresten afført og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”**Broendehus sagen**”

Samme protokol, side 97.

Mandagen den 9. oktober 1854.

Sagen igen foretaget.

Efter egen anmodning fremstilledes **arrestanten Peder Nielsen**, der tilføjer sin tidligere forklaring, at der ved det tyveri har i forening med arrestanterne Ploug og Lars Hansen har forøvet på Søllerupgård, endvidere blev bortstjålet 3 æsker, af hvilke Lars Hansen fik tvende og nærværende arrestant 1.

Da der ved en gennemgang (?) af sagen hos (?) var opstået tvivl om, hvorvidt lokaliteterne ved det på husmand Niels Hansen af Broendehus forøvede mord var så tydeligt beskrevne, at det var forståeligt for enhver, der læste sagen uden selv at have været på stedet og det var dem bekendt, at **arrestanten Boye** tegnede ret godt, blev denne arrestant fremstillet, hvorefter han på dommerens opfordring på et ark papir forfattede en tegning af Broendehus' beliggenhed og nærmeste omgivelser hvilken tegning derefter blev fremlagt. Dommeren og retsvidnet Møller, der gentagne gange havde været på stedet, erkendte den at være nøjagtig overensstemmende med de virkelige forhold. På samme tegning afprikkede arrestanten med rødt blæk den vej han og arrestanterne Sosmed og pranger var gået ind til Niels Hansen, efter at de havde fået denne lokket ud af sit hus, ligesom han med et kors betegnede det sted, hvor han havde bibragt Niels Hansen det knivstik, hvoraf denne senere døde, hvorhos arrestanten på anledning tilføjer, at Niels Hansen, efter at arrestanten havde bibragt ham stikket, løb fra vejen ind langs med det hegn, der på tegningen var betegnet at angive den til Broendehus henhørende mark, hvorved arrestanten dog bemærker, at han ikke kunne se ham løbe længere end omtrent 20 skridt, da han derefter blev borte i mørket.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Sosmed (Christen Hansen)**, der efter at være forevist den ovennævnte tegning erklærede denne for aldeles rigtig, ligesom det også er rigtigt, at de med Niels Hansen gik det stykke, der på tegningen er afprikket med rødt blæk, hvorhos han på anledning tilføjer, at de var komne lidt forbi vejen, der fører til Balslev, da nærværende arrestant trak sig tilbage.

Endvidere fremstilledes **arrestanten Anders Hans Sørensen Pranger**, der efter at være forevist den ommeldte tegning afgiver en med forrige arrestant overensstemmende forklaring men bemærker kun, at de endnu ikke var komne helt op til vejen til Balslev, da nærværende arrestant trak sig tilbage og sprang ned over grøften og gærdet, der løber langs med vejen. Der fremlagdes for denne arrestants vedkommende en dåbsattest, som af ham vedkendtes som rigtig. Arrestanterne blev derefter afgivne og sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 99.

Løverdagen den 14. oktober 1854.

Sagen igen foretaget.

Dommeren fremlagde en skrivelse fra Muckadell-Brahetrolleborgs birk af 10. ds. og en skrivelse af Bjerge og Åsum herreder af 11. ds. hver med et bilag.

I retten fremstilledes **arrestanterne Ploug, Peder Nielsen og Lars Hansen**. De forelæstes den fremlagte udskrift af Bjerge og Åsum herreders politiprotokol, hvorefter de enstemmigen erklærede, at de som tidligere omforklaret antager, at det deri ommeldte tyveri er forøvet kl. mellem 9 og 10, og bemærkede de lys et par steder, ligesom også Peder Nielsen forklarer, at han hørte nogen være oppe, hvilket imidlertid arrestanterne Ploug og Lars Hansen erklærer ikke at have hørt. For øvrigt havde de intet mod dette forhør at erindre og navnlig ikke mod værdiansættelsen.

Derefter forelæstes de samme arrestanter den fremlagte udskrift af grevskabet Muckadells-Brahetrolleborgs protokol, for såvidt det på Søllerupgård forøvede tyveri af smør angår, i hvilken anledning arrestanterne Peder Nielsen erklærer, at det vel forekommer ham, at han der på gården et sted så lys. Derimod er alle arrestanter enige i, at de ikke hørte mennesker, og at de antager, at alle var gået i seng. Tyveriet udførtes, efter hvad de antager kl. 9 á 10. Alle arrestanter var enige i navnlig Lars Hansen, at der også borttoges æsker, men de forsikrer, at de kun tog i det hele 3, hvis værdi de ansatte til 2 mk. 8 sk. stykket. De var enige i, at det smør de tilvendte sig i det hele udgjorde 3 ottinger, og havde de intet at erindre mod den derpå satte værdi af i det hele.

Efter at derefter arrestanterne Ploug og Lars Hansen var afførte og **arrestanten Zacharias Andersen** fremstillet forelæstes denne og arrestanten Peder Nielsen det sidst fremlagte forhør for såvidt angår det på Søllerupgård forøvede tyveri af flæsk. De erklærede begge, at tyveriet udførtes om aftenen kl. 9 á 10. Der var et sted lys, men de hørte ingen mennesker og ved derfor ikke, hvorvidt folkene var gået i seng eller ej. Døren fra gården, ud til gangen foran det kammer hvorfra flæsket toges, var åben, hvorimod døren fra denne gang til kammeret var aflåst. Ved siden af denne dør var det, at de brød et hul i væggen og ved med armen at række her igennem åbne døren indefra, så de igennem denne gik ind i kammeret, hvorimod de ikke udbragte flæsk igennem væggen. Hvor meget flæsk de i det hele tog, ved de ikke men erkender, at der i det mindste har været 7 lispund, og erkender de rigtigheden af, at flæsket dengang havde en værdi af mindst 11 mark pr. lispund.

Afførte. Sagen udsat.

Rothe

Petersen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 101.

År 1854 den 24. oktober.

Retten blev sat på **rådstuen i Middelfart** og administreret af den ordinære dommer, hvorimod protokollen førtes af kontorist Hans Madsen. Som vidne var til stede politibetjent Møller. Sagen blev igen foretaget og **arrestantinden Ane Andersdatter, Niels Madsens hustru** fremstillet.

På anledning forklarer arrestantinden, at det er hende bekendt, at hendes søn, Hans Nielsen, for 8 á 9 år siden har forøvet tyveri hos gårdmand Rasmus Pedersen i Røjle og forklarede i

den anledning yderligere:

Aftenen efter at tyveriet var forøvet, viste bemeldte hendes søn hende et stykke vadmél, der var indsvøbt i et klæde og skjult i haven, hvorhos han fortalte hende, at han den foregående nat havde stjålet det hos ovennævnte gårdmand, hvor han var krøbet ind igennem et åbentstående vindue og der taget vadmelet, der lå ovenpå nogle sengeklæder, der om dagen havde været ude at soles.

Vadmelet blev liggende i haven nogen tid, hvorefter arrestantinden tog det ind og gemte det i en kiste. Hvor meget der var, nægter hun at vide, ligesom hun også påstår, at hun ikke ved, hvor Hans har gjort af det med undtagelse af, at han har fået et par ærmer i en nattrøje, som hun tror var af dette vadmél, og derhos har han givet arrestantinden et stykke, som hun brugte til at sætte i et skørt til en af hendes døtre. Dette sidste stykke var farvet, da hun fik det, hvorimod det hele stykke da det blev stjålet var ufarvet, men hun siger, at hun ikke med vished ved, hvor Hans har ladet det farve.

Oplæst og ratihaberet hvorhos arrestantinden bemærkede, at Hans ikke for hende sagde at være krøbet ind ad vinduet, da han forøvede tyveriet, men derimod at han rakte ind igennem det åbentstående vindue og derved udtog vadmelet uden at være ind i stuen.

Derpå blev fremstillet ovennævnte **Hans Nielsen**, der i går aftes var bragt til stede og efter at være formanet til sandhed og foreholdt ovennævnte forklaring vedgår komparenten, at han har gjort sig skyldig i ovennævnte tyveri hos gårdmand Rasmus Pedersen og forklarede i den anledning følgende:

Komparenten, der på den tid tjente hos bemeldte Rasmus Pedersen, havde bemærket, at der i øverstestuen lå et stykke vadmél i nærheden af et vindue, og efter at han havde besluttet sig til at tilvende sig dette, gik han en aften, forinden folkene endnu var gået til sengs ud i haven og tog da ved at række armen i bemeldte stue igennem et åbentstående vindue vadmelet, som han derefter skjulte udenfor i noget halm.

Han mindes ikke, om det var den følgende aften eller noget senere, at han bragte det hjem og viste sin moder det. Han tog derefter et gammelt stykke, der lå hjemme, i hvilket han indsvøbte det og gemte det udenfor, hvor det blev liggende nogen tid, indtil det blev bragt ind i huset og gemt i hans egen kiste, men han mindes ikke med vished, om det var ham selv eller hans moder, der tog det ind og gemte det.

Hvor mange alen vadmél der var, mindes han ikke med sikkerhed men påstår, at der ikke var over 10 alen. Han lod det farve her i byen og lod derefter deraf sy en trøje og et par bukser, som imidlertid senere er opslidte. Desuden har han længere tid efter givet sin moder et stykke deraf.

Arrestantinden blev derefter afgivet til arresten. Komparenten hensat under bevogtning og sagen udsat.

Rothe

E. Møller Hans Madsen

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 103.

Onsdagen den 25. oktober 1854.

Sagen blev igen foretaget.

For retten mødte **gårdmand Rasmus Pedersen af Røjle**, der på anledning forklarer, at det forholder sig rigtigt, at der i foråret 1846 blev forøvet tyveri hos komparenten, idet der fra øverstestuen blev borttaget et stk. vadmél, ufarvet, indeholdende 14 alen. Dette lå tæt indenfor et vindue, således at enhver udvendig fra ved at række armen ind gennem vinduet kunne tage det. Om vinduet stod åbent, ved komparenten ikke, men hans kone hvem han derom har spurgt har sagt, at det vel var muligt, at hun ikke havde lukket det. Hvad tid på natten eller aftenen tyveriet er forøvet, kan komparenten ikke nærmere opgive, men det kan efter forholdene vel være forøvet om aftenen, inden husets beboere endnu var gået til sengs.

Hvorvidt tyven har været inde i stuen for at forøve tyveriet, kan komparenten ikke bestemme men bemærker, at det dog ikke er sandsynligt, da han i så tilfælde måtte være gået ind og ud gennem døren, idet han ikke kunne stige igennem vinduet, da dette var forsynet med jernstænger,

der dog ikke sad nærmere ved hinanden, end at tyven godt kunne række armen ind imellem disse ligesom og så trække vadmelet ud der imellem.

Det forholder sig rigtigt, at Hans Nielsen på den tid tjente komparenten, og hvis komparenten ikke fejler, blev tyveriet forøvet just aftenen førend Hans Nielsen skulle forlade konditionen.

Komparenten ansætter værdien af det stjålne vadmél til 1 rgdl. pr. alen.

Efter at **anholdte Hans Nielsen** var fremstillet, blev han foreholdt forrige komparents forklaring, hvorved han intet har at erindre og navnlig ikke med hensyn til, at der kan have været 14 alen vadmél, og at dette havde den af komparenten Rasmus Pedersen angivne værdi. Derimod nægter han at kunne mindes, om der var jernstænger i det vindue, gennem hvilket han udtog vadmelet eller ej. Om det var den sidste eller næstsidste aften, førend han skulle skifte, at han forøvede tyveriet, kan han ikke med sikkerhed huske, men det lå kun skjult en dag der på stedet, forinden han bragte det hjem til sin moder.

Da Hans Nielsen meddelte komparenten Rasmus Pedersen et bevis, hvorefter denne kan hæve 14 rgdl. hos en gårdmand, hos hvem Hans Nielsen har penge til gode, erklærede Rasmus Pedersen sig hermed tilfreds og frafaldt videre krav på erstatning.

Efter at **arrestantinden Ane Andersdatter, Niels Madsens hustru**, var fremstillet, erklærede hun, at det var hende der tog vadmelet ind fra det sted i haven, hvor det var bleven gemt og lagde det i en kiste, som vel tidligere havde tilhørt hendes søn men som nu tilhørte arrestantinden og hendes mand, sønnen havde fået en anden i stedet for denne. Mod denne forklaring har Hans Nielsen intet at erindre men bemærker, at han ikke med sikkerhed kan mindes, om det var ham selv eller hans moder, der bragte vadmelet ind fra haven. Han tilføjer, at der til en trøje og et par bukser han lod forfærdige medgik 6 á 7 alen. Han tror derhos nok, at han af dette vadmél fik sat et par ærmer i en nattetrøje, og resten fik hans moder, uden at han ved, hvor mange alen det var men bemærker derhos, at det ved at ligge ude var blevet den del fordærvet, så at en del af det blev ubrugeligt.

Arrestantinden erklærede, at hun vel antager, at hun fik en 2 á 3 alen. Arrestantinden kan ikke modsige, at der har været i det hele 14 alen, og har hun intet at erindre imod den ansatte værdi. Dommeren fremlagde en rapport af d.d. samt en dåbsattest. Rapporten blev Hans Nielsen forelæst og af ham ratihaberet, ligesom han også vedkendte rigtigheden af den fremlagte dåbsattest.

Derefter mødte **Jens Sørensen, søn af husmand Søren Jensen fra Strib**, der er den der ejer det under sagen tidligere omhandlede hus til opbevaring af fiskeriredskaber m.m.

På anledning forklarer komparenten, at det vel forholder sig rigtigt, at låsen til bemeldte hus engang, da det var bleven forøvet tyveri, var bleven hængende og kun en krampe itubrækket, men bemærker derhos at der en gang tidligere er gjort indbrud sammesteds, og forholder det sig rigtigt, at hængelåsen dengang var borte uden at kunne findes. Hvilken af disse gange det var, at der bl.a. blev bortstjålet en flaske med tjære eller fedt kan komparenten ikke med bestemthed sige men vil nok antage, at det var dengang låsen savnedes.

Arrestantinden blev til arresten afgiven, de mødende samt anholdte Hans Nielsen dimitterede og sagen udsat.

Rothe

Hans Madsen E. Møller

”Broendehus sagen”

Samme protokol, side 106.

Løverdagen den 11. november 1854.

Retten blev sat i Københavns kriminal- og politirets 4. kriminalkammers lokale og sagen der igen foretaget.

Der fremlagdes 5 straffeattester for Hans Nielsen, Røjle hvorefter sagen blev sluttet for i udskrift at tilstilles justitsministeriet.

Rothe

Petersen C. Knudsen

Færdig denne protokol

Jens Henrik Christiansen Boye; 1; 19; 20; 23; 31;
32; 61; 63; 68; 72; 96; 202; 210

Laurine; 1; 60; 61; 67; 68; 69; 71; 72; 74; 191;
192; 193; 194; 197; 203; 206; 214